

สภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลจังหวัดตรัง

วิทยานิพนธ์
ของ
สุชาติ อินกล้า

เสนอต่อมหาวิทยาลัยทักษิณ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาไทยคดีศึกษา

พฤษภาคม 2547

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยทักษิณ

ISBN 974 – 451 – 570 - 8

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับทุนสนับสนุนการทำวิทยานิพนธ์
ระดับบัณฑิตศึกษา ประจำปี 2547
จากมหาวิทยาลัยทักษิณ

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์
ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาไทยคดีศึกษา ของมหาวิทยาลัยทักษิณได้

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์ไพศาล สุกใส)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์นพพร ด้านสกุล)

คณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์ไพศาล สุกใส)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์นพพร ด้านสกุล)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อาจารย์จำเริญ แสงดวงแข)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อาจารย์สมใจ ศรีนวล)

มหาวิทยาลัยทักษิณ อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาไทยคดีศึกษา ของมหาวิทยาลัยทักษิณ

..... ประธานอนุกรรมการบัณฑิตศึกษา
(อาจารย์ ดร. สมศักดิ์ โชคบุญกุล)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาช่วยเหลือ แนะนำ และให้คำปรึกษา
อย่างดีจาก อาจารย์ไพศาล สุทธิไส ประธานกรรมที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์นพพร
ด้านสกุล กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณอย่างยิ่ง จึงกราบ
ขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ขอบพระคุณ อาจารย์จำเริญ แสงดวงแข และอาจารย์สมใจ ศรีนวล กรรมการแต่งตั้ง
เพิ่มเติม ที่ได้กรุณาชี้แนะและสละเวลาตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องเพิ่มเติม จนทำให้วิทยานิพนธ์
ฉบับนี้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณ ประชาชนจังหวัดตรัง นักท่องเที่ยวทุกคน ตลอดจนเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง
ทุกคน ที่ได้กรุณาช่วยเหลือให้ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จ
ลุล่วงไปได้ด้วยดี และขอขอบคุณอาจารย์เรืองฤทธิ์ บัณฑิตวิทยาจารย์และเทคโนโลยี
การประมงที่คอยให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูลจนวิทยานิพนธ์
ฉบับนี้จนสำเร็จด้วยดี

ขอขอบคุณ คุณสุนทร – คุณมาลัย อินกล้า คุณจำเริญ – คุณเชียม อินทโก และ
ญาติพี่น้องที่คอยให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูกตเวทิตา
แต่บิดา มารดาของผู้วิจัย ตลอดจนครูบาอาจารย์ทุกท่านที่อบรมศิษย์ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

สุชาติ อินกล้า

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	9
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	9
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	10
นิยามศัพท์เฉพาะ	11
วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า	12
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	13
เอกสารที่เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ	13
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพและแนวทางการพัฒนา แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ	18
เอกสารที่เกี่ยวกับจังหวัดตรัง	30
3 สภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเล	37
หาดราชมงคล	37
หาดปากเมง	54
หาดฉางหลวง	72
หาดสั้น	88
หาดหยงหลิง	101
หาดเจ้าไหม	116
หาดยาว	129
หาดสำราญ	145

บทที่	หน้า
4 สภาพและแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเล ...	162
เกาะเชือก เกาะแหวน เกาะม้า	162
เกาะกระดาน	178
เกาะมุกด์ – ถ้ำมรกต	193
เกาะไหง	211
เกาะลิบง	225
เกาะสุกร	242
5 บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	258
บทย่อ	258
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	258
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	258
วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า	260
สรุปผล	261
อภิปรายผล	273
ข้อเสนอแนะ	274
บรรณานุกรม	276
บุคคลานุกรม	281
ภาคผนวก	294
ภาคผนวก ก แนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูล	294
ภาคผนวก ข แนวทางในการสัมภาษณ์	299
ภาคผนวก ค แนวทางในการสังเกต	308
ภาคผนวก ง ภาพประกอบ	310
บทคัดย่อ	333
ประวัติย่อผู้วิจัย	339

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 แผนที่แสดงแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลจังหวัดตรัง	311
2 ภูมิทัศน์ธรรมชาติบริเวณหาดราชมงคล	311
3 บ้านพักรับรองภายในหาดราชมงคล	312
4 ศูนย์บริการการท่องเที่ยวราชมงคล	312
5 ภูมิทัศน์ธรรมชาติหาดปากเมง	313
6 ลานพะยูนบริเวณหาดปากเมงสัญลักษณ์ของการท่องเที่ยวทะเลตรัง	313
7 ที่พักบริเวณหาดปากเมง	314
8 ภูมิทัศน์ธรรมชาติบริเวณหาดขางกลาง	314
9 สถานที่ตั้งโรงแรมมารีตรังบีชรีสอร์ทบริเวณหาดขางกลาง	315
10 ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวภายในอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม	315
11 ต้นสนที่ควรตัดทิ้งบริเวณหาดขางกลาง	316
12 หาดทรายชายทะเลที่หาดสั้น	316
13 เส้นทางคมนาคมสู่หาดสั้น	317
14 ภูมิทัศน์ธรรมชาติบริเวณหาดหยงหลิง	317
15 พืชพรรณธรรมชาติบริเวณหาดหยงหลิง	318
16 ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวบริเวณหาดยาว	318
17 ภูมิทัศน์ธรรมชาติหาดเจ้าไหม	319
18 ภูมิทัศน์ธรรมชาติหาดยาว	319
19 สถานที่กางเต็นท์บริเวณหาดยาว	320
20 ภูมิทัศน์ธรรมชาติบริเวณหาดสำราญ	320
21 ถนนเลียบชายหาดสำราญ	321
22 ภูมิทัศน์ธรรมชาติเกาะเชือก	321
23 ภูมิทัศน์ธรรมชาติเกาะแหวน	322
24 ภูมิทัศน์ธรรมชาติเกาะม้า	322
25 กิจกรรมดำน้ำดูปะการังเกาะม้า	323

ภาพประกอบ

หน้า

26	ท่าเรือปากเมง	323
27	การจอดเรือนำเที่ยวบริเวณเกาะม้า	324
28	ภูมิทัศน์ธรรมชาติเกาะกระดาน	324
29	พิธีวิวาหิต์สมุทร ปี 2546 ที่เกาะกระดาน	325
30	ท่าเทียบเรือหาดยาว	325
31	ลานกางเต็นท์บริเวณหน้าเกาะกระดาน	326
32	การจอดเรือบริเวณหน้าเกาะกระดาน	326
33	ท่าเทียบเรือทุ่งคลองสน	327
34	รูปแบบการลอยตัวเข้าถ้ำมรกต	327
35	ภูมิทัศน์ธรรมชาติภายในถ้ำมรกต	328
36	ท่าเรือควนตุงกู	328
37	ที่พักบนเกาะมุกด์	329
38	ภูมิทัศน์ธรรมชาติบนเกาะไหง	329
39	สภาพเรือนำเที่ยว	330
40	ภูมิทัศน์ธรรมชาติเกาะลิบง	330
41	ภูมิทัศน์ธรรมชาติเกาะสุกร	331
42	ท่าเรือแหลมตะเส๊ะ	331
43	ที่พักบนเกาะสุกร	332
44	แผนที่แสดงระยะทางแต่ละเกาะ	332

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การดำเนินชีวิตของคนในสังคมทุกวันนี้ ทุกคนจะต้องทำงานแข่งกับเวลา เพราะในสังคมยุคปัจจุบันทุกนาทีเป็นสิ่งที่มีความค่า ดังนั้นคนในสังคมจึงไม่ปล่อยให้เวลาผ่านไปโดยเปล่าประโยชน์ ต่างก็มุ่งที่จะประกอบกิจการงานของตนให้ได้ผลดี ซึ่งมีทั้งการแข่งขันและการใช้ไหวพริบในการประกอบกิจการงาน เพื่อให้งานของตนเจริญรุดหน้าไป จึงเป็นผลทำให้เกิดความตึงเครียดขึ้น ฉะนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่บุคคลเหล่านั้นจะแสวงหาการพักผ่อนหย่อนใจ เพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดในยามที่เลิกจากการทำงาน ดังที่ ฉลองศรี พิมลสมพงษ์¹ ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ประชาชนมีการเดินทางไปมาอยู่เสมอโดยมีวัตถุประสงค์ต่าง ๆ กัน ได้แก่ การเข้าร่วมประชุม การเยี่ยมญาติ ติดต่อธุรกิจ การเข้าชมการแข่งขันกีฬา การไปรักษาโรค และรับการส่งเสริมสุขภาพ การไปศึกษาต่อ การไปพักผ่อนหย่อนใจ หลักหนึ่งความจำเจและความเครียด ซึ่ง สอดคล้องกับที่ สุภาพร มากแจ้ง² ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า การท่องเที่ยวเป็นการพักผ่อนอย่างหนึ่งของมนุษย์ เกิดจากช่วงเวลาที่ว่างจากการงานประจำและเป็น การพักผ่อนต่างถิ่นเป็นการชั่วคราว เป็นการเดินทางโดยสมัครใจและไม่เป็นการเดินทาง เพื่อประกอบอาชีพ ซึ่งครอบคลุมถึงการเดินทางเพื่อธุรกิจและการพักผ่อน เพราะผู้เดินทาง ไม่ได้ตั้งหลักแหล่งถาวรและไม่ได้รับรายได้เพื่อยังชีพจากเจ้าของถิ่นปลายทาง

ด้วยเหตุดังกล่าว จึงทำให้เกิดธุรกิจในรูปแบบใหม่ขึ้นมา คือ ธุรกิจการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นธุรกิจที่ให้บริการให้กับนักท่องเที่ยว เพื่อมาพักผ่อนหย่อนใจและผ่อนคลายความตึงเครียด ในช่วงเวลาที่ว่างเว้นจากการทำงาน ซึ่งในปัจจุบันมีให้เลือกบริโภคได้หลากหลายรูปแบบ มีทั้งในลักษณะการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ การท่องเที่ยวโบราณสถาน ศิลปะ วัฒนธรรม และรวมไปถึงการท่องเที่ยวในยามค่ำคืนในสถานบันเทิง ซึ่งเน้นความสนุกสนานรื่นเริงแก่นักท่องเที่ยว

---

¹ฉลองศรี พิมลสมพงษ์. การวางแผนและพัฒนาตลาดการท่องเที่ยว. 2542.

²สุภาพร มากแจ้ง. หลักมัคคุเทศก์. 2534. หน้า 1.

ในปัจจุบันกิจกรรมการท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมที่กำลังได้รับความนิยมมากที่สุด เพราะการท่องเที่ยวช่วยให้ความบันเทิงและช่วยเสริมสร้างประสบการณ์ใหม่ ๆ ที่ท้าทาย และยังก่อให้เกิดความรู้ในด้านต่าง ๆ รวมทั้งพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในท้องถิ่นให้ดีขึ้นและมีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยอย่างมาก สามารถทำรายได้เป็นเงินตราต่างประเทศเข้าสู่ประเทศไทยเป็นอันดับหนึ่ง ทั้งยังสร้างงานสร้างอาชีพกระจายรายได้และนำความเจริญเข้าไปสู่ท้องถิ่นต่าง ๆ ทั่วประเทศ ตลอดจนช่วยส่งเสริมความสัมพันธ์ของมนุษยชาติ ก่อให้เกิดสันติภาพ มิตรภาพ และความเข้าใจอันดีต่อกัน ดังที่ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย¹ และ เสรี วังส์ไพจิตร² ได้กล่าวถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวที่มีต่อเศรษฐกิจของประเทศไทยไว้สรุปได้ว่า การท่องเที่ยวก่อให้เกิดรายได้เป็นเงินตราต่างประเทศจำนวนมาก นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2525 เป็นต้นมา รายได้อันดับหนึ่งของประเทศไทยเกิดจากการท่องเที่ยว เมื่อเปรียบเทียบกับรายได้จากการส่งสินค้าออกอื่น ๆ นอกจากนี้ วิชัย เทียนน้อย³ ได้กล่าวถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวไว้สรุปได้ว่า การท่องเที่ยวเป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนในท้องถิ่น ทั้งการสร้างอาชีพและรายได้ รวมทั้งกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาในด้านต่าง ๆ และเป็นการสร้างชื่อเสียงให้เกิดขึ้นกับท้องถิ่น ตลอดจนประเทศไทยอีกด้วย

ประเทศไทยเป็นประเทศที่อุดมไปด้วยทรัพยากรการท่องเที่ยว มีทั้งแหล่งท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น ภูเขา น้ำตก ทะเล ชายหาด เกาะแก่งต่าง ๆ เป็นต้น และแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น โบราณสถาน โบราณวัตถุ ตลอดจนวัฒนธรรม ประเพณี และกิจกรรมต่าง ๆ ในท้องถิ่น เป็นต้น สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่ช่วยดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก ดังที่ ยุพดี เสตพรธ⁴ ได้กล่าวถึงแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่ในประเทศไทยไว้สรุปได้ว่า ประเทศไทยมีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลายแตกต่างกันไปตามสภาพภูมิประเทศ สามารถตอบสนองของ ความสนใจและความต้องการของนักท่องเที่ยว ไม่ว่าจะแหล่งท่องเที่ยวทางด้านธรรมชาติ เช่น น้ำตก เกาะแก่ง ทะเล ภูเขา เป็นต้น แหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น โบราณสถาน โบราณวัตถุ

¹การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. อุตสาหกรรมกรรมการท่องเที่ยว. ม.ป.ป. หน้า 9.

²เสรี วังส์ไพจิตร. "ความรู้ทั่วไปกับการท่องเที่ยวและปีท่องเที่ยวไทย 2530," จุลสารการท่องเที่ยว. 6 (1) : มกราคม 2530.

³วิชัย เทียนน้อย. ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว. 2528. หน้า 8.

⁴ยุพดี เสตพรธ. ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยวไทย. 2543. หน้า 288.

ตลอดจนวัฒนธรรม ประเพณี และกิจกรรมต่าง ๆ ในท้องถิ่น เป็นต้น แหล่งท่องเที่ยวเหล่านี้ล้วนเป็นสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยวให้มาเยี่ยมชมเยือนทั้งสิ้น ทำให้การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่สร้างรายได้ให้กับประเทศไทย ซึ่งมีรายได้เป็นเงินตราต่างประเทศเป็นอันดับหนึ่งมาตั้งแต่ปี 2525 จนถึงปัจจุบัน ดังที่ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย¹ ได้กล่าวไว้ในรายงานสถิติประจำปี พ.ศ. 2544 สรุปได้ว่า ในปี พ.ศ. 2544 มีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศเดินทางเข้ามาท่องเที่ยว จำนวน 10,061,950 คน ทำรายได้เข้าประเทศจำนวน 299,047 ล้านบาท ซึ่งขยายตัวจากปี พ.ศ. 2543 ถึงร้อยละ 5.82

การพัฒนาการท่องเที่ยวมีบทบาทและมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจและสังคมเป็นอย่างมาก ซึ่งรัฐบาลได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของพัฒนาการท่องเที่ยว ดังจะเห็นได้จากการบรรจุแผนพัฒนาการท่องเที่ยวให้เป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ดังที่ สันติ บางอ้อ² ได้กล่าวถึงเรื่องนี้ไว้สรุปได้ว่า ในช่วงปลายแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 3 ประเทศไทยประสบปัญหาขาดดุลการค้า ฐานะทางการเงินได้รับผลกระทบอย่างหนัก แต่รายได้จากการท่องเที่ยวอาจมีแนวโน้มสูงขึ้น ดังนั้นในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 4 ได้มีการบรรจุแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเข้าไว้เป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยแบ่งแนวทางการพัฒนาเป็น 3 แนวทาง คือ การบำรุงรักษาและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การพัฒนาและบริการ และการส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อชักจูงให้นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย และในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 การท่องเที่ยวยังคงได้รับการส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง ดังที่ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาการท่องเที่ยวไว้ว่า “ให้มีจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศขยายตัวไม่ต่ำกว่าร้อยละ 7 ต่อปี และสร้างเงินตราต่างประเทศให้ขยายตัวไม่ต่ำกว่าร้อยละ 15 ต่อปี รวมทั้งสนับสนุนให้คนไทยเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศเพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 3 ต่อปี”³ และในปัจจุบันซึ่งอยู่ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 รัฐบาลยังคงสนับสนุนและส่งเสริมความร่วมมือทางด้านการท่องเที่ยวกับประเทศในกลุ่มเอเชีย และอินโดจีนเพื่อพัฒนาศักยภาพ

¹การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. รายงานสถิติประจำปี 2544. 2545. หน้า 1.

²สันติ บางอ้อ. “การท่องเที่ยว : ภาพส่วนร่วม,” เศรษฐกิจและสังคม. 24 (1-3) : 6-7 ; มกราคม - มิถุนายน 2530.

³สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544). 2539. หน้า 89.

ด้านการท่องเที่ยวในภูมิภาค และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระหว่างการท่องเที่ยวภายในประเทศ และประเทศเพื่อนบ้านเพื่อเพิ่มศักยภาพด้านการท่องเที่ยว

นอกจากนั้น การท่องเที่ยวยังมีบทบาทต่อการพัฒนาประเทศ รัฐจำเป็นต้องพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยวและปัจจัยต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการท่องเที่ยวเพื่อรองรับการท่องเที่ยวที่กำลังเป็นที่นิยม

ดังที่ วรธนา วงษ์วานิช ได้กล่าวไว้ว่า

ปัจจุบันอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวได้เข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศเป็นอย่างมาก การพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเพื่อดึงดูด นักท่องเที่ยวให้เพิ่มมากขึ้นนั้น นอกจากพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกและปัจจัยพื้นฐาน ต่าง ๆ ให้เจริญก้าวหน้าพร้อมที่จะรับนักท่องเที่ยวที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นแล้วยังจำเป็นที่ จะต้องพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยว ทั้งทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากรทาง วัฒนธรรมควบคู่กันไปด้วย เพื่อให้การท่องเที่ยวประสบผลสำเร็จและความเจริญ ก้าวหน้ายิ่งขึ้น¹

ในการที่จะพัฒนาการท่องเที่ยวให้ประสบผลดีนั้นจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยต่าง ๆ ที่เกื้อกูล ทั้งปัจจัยทางสภาพภูมิศาสตร์ สังคม และวัฒนธรรม การวางแผนดำเนินงานเพื่อขยาย และส่งเสริมการท่องเที่ยวให้กว้างขวาง และสามารถทำรายได้ให้กับประเทศ การที่ประเทศไทยมี ทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ สามารถดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวไม่ว่าจะเป็นภูเขา ทะเล หาดทราย น้ำตก ทะเลสาบ ถ้ำ โบราณสถาน โบราณวัตถุ ขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมที่น่าสนใจอีกทั้งความมีน้ำใจ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ของคนไทย ซึ่งนับเป็นปัจจัยที่ ดึงดูดนักท่องเที่ยวได้อย่างดียิ่ง จึงสมควรที่คนไทยทุกคนควรเรียนรู้และทำความเข้าใจกับทรัพยากร การท่องเที่ยวของชาติ เพื่อจะได้ช่วยกันอนุรักษ์ให้ยั่งยืน

เนื่องจากกระแสความสนใจด้านสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติมีการตื่นตัวมากขึ้น ประกอบ กับความต้องการที่จะหนีความแออัดจากเขตเมือง เพื่อหาสถานที่พักผ่อนที่เป็นธรรมชาติและ อากาศบริสุทธิ์ ส่งผลให้การท่องเที่ยวทางธรรมชาติเป็นอีกรูปแบบหนึ่งที่ได้รับค่านิยมจาก นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศมากขึ้น เพราะได้ชื่นชมกับธรรมชาติที่แปลกแตกต่าง

¹วรธนา วงษ์วานิช. ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว. 2539. หน้า คำนำ.

กันไป เช่น น้ำตก ทะเล เกาะ ชายหาด ทัศนียภาพอันสวยงามและพันธุ์ไม้นานาชนิด ดังนั้นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติจึงเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญและควรได้รับการบำรุงรักษาและอนุรักษ์เพื่อเป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน เนื่องจากแหล่งท่องเที่ยวมีข้อจำกัดในการรองรับนักท่องเที่ยว จึงทำให้เกิดปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปัญหาเหล่านี้ทวีความรุนแรงขึ้นในสังคมไทย เช่น ในช่วงปีแห่งการส่งเสริมการท่องเที่ยวส่งผลให้ธุรกิจการสร้างบ้านพักหรือรีสอร์ท เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวซึ่งได้บุกเบิกเข้าไปในพื้นที่ป่าสงวนและอุทยานแห่งชาติ ดังนั้นการท่องเที่ยวในปัจจุบันและอนาคต จึงควรให้ความสำคัญควบคู่ไปกับการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวด้วย

ประเทศไทยมีสภาพภูมิศาสตร์ที่ติดกับทะเลถึงสามด้าน คือ อ่าวไทยตอนบน อ่าวไทย และทะเลอันดามัน ซึ่งเป็นทรัพยากรสำคัญที่เอื้อต่อการท่องเที่ยว ดังที่ ராஃபர்ண แก้วสุริยะ¹ ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า พื้นที่ประเทศไทยตั้งอยู่บนคาบสมุทรอินโดจีน มีทะเลล้อมรอบสามด้าน มีชายฝั่งทะเลยาว 2,775 กิโลเมตร แบ่งตามลักษณะภูมิประเทศได้ 3 ภูมิภาค คือ อ่าวไทย ตอนบน หรือชายทะเลฝั่งตะวันออก อ่าวไทย หรือภาคใต้ฝั่งตะวันออก และทะเลอันดามัน หรือภาคใต้ฝั่งตะวันตก ซึ่งประกอบด้วยแนวหาดทรายแก้ว หาดทรายสีนวล และแนวป่าชายเลนเกิดขึ้นสลับกัน มีเกาะน้อยใหญ่กระจายอยู่ 500 เกาะ และ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย² ได้กล่าวถึงทะเลไว้สรุปได้ว่า ทะเล ถือเป็นทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวทรงคุณค่าสูงสุดอย่างหนึ่งของประเทศไทย จากข้อมูลของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยประมาณว่า นักท่องเที่ยวต่างชาติร้อยละ 70 – 80 เดินทางเข้ามาเพื่อต้องการท่องเที่ยวทะเลเป็นอันดับแรก ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล ซึ่งจำเป็นจะต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายในการอนุรักษ์และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล เพื่อให้นักท่องเที่ยวเกิดความประทับใจและอยากกลับมาเที่ยวอีกในครั้งต่อไป ดังที่ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้กล่าวถึงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชายทะเลไว้ว่า

¹ ராஃபர்ண แก้วสุริยะ. ท่องเที่ยวทะเลไทย : อุทยานสวรรค์ในโลกสี่คราม. 2535.

ไม่ปรากฏเลขหน้า.

² การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. การท่องเที่ยวทางทะเล. 26 มกราคม 2546.

หน้า 3. <<http://www.talaythai.com>>.

การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชายทะเลเป็นโครงการที่ควรส่งเสริมให้เป็นไปอย่างมีแบบแผน เพื่อผลทางเศรษฐกิจและเป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรทางธรรมชาติมิให้ถูกทำลายลง แบบแผนในการพัฒนาควรจะได้วางรูปแบบไว้เป็นพื้นฐานในการควบคุมในทุกะดับของ หน่วยปกครอง กล่าวคือ ตั้งแต่ระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับท้องถิ่น ผู้รับผิดชอบในระดับท้องถิ่นที่กล่าวนั้นคือ จังหวัดและหน่วยงานเอกชนที่รับผิดชอบ¹

ภาคใต้มีสภาพภูมิประเทศที่มีทะเลล้อมรอบถึง 2 ด้าน ทะเลฝั่งอ่าวไทยและทะเลฝั่งอันดามัน ซึ่งมีทรัพยากรทางทะเลที่อุดมสมบูรณ์และมีแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงาม ดังที่ สุวัฒน์ จูฑากรณ์² ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ภาคใต้มีสภาพภูมิประเทศเป็นคาบสมุทร จึงเต็มไปด้วยแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่เป็นหาดทรายสวยงามยาวเหยียดตั้งแต่หาดหัวหินจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ หาดทรายรี จังหวัดชุมพร ชายทะเลดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ไปจนถึงหาดขนอมและหาดสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช หาดสมิหลา จังหวัดสงขลา หาดแม่แตง และหาดชลาศัย จังหวัดปัตตานี ลงไปจนถึงหาดนราทัศน์ในจังหวัดนราธิวาส นอกจากหาดทรายชายทะเลแล้วยังมีหมู่เกาะน้อยใหญ่ที่อุดมไปด้วยปะการังและปลาสวยงาม อาทิ อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะตะรุเตา จังหวัดสตูล เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ เกาะสมุยและหมู่เกาะอ่างทอง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

จังหวัดตรัง มีสถานที่ท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นน่าสนใจหลายอย่าง เช่น การเป็นดินแดนที่ปลูกยางพาราต้นแรก มีหอยตะเกา มีเทศกาลขนมเค้ก เทศกาลหมูย่าง เทศกาลกินเจที่ยิ่งใหญ่ ชนเผ่าชาวกูยที่รักอิสระ ผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาที่บ่งบอกถึงวิถีชีวิตบวกกับแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แหล่งโบราณคดี และสภาพภูมิประเทศที่สวยงามเอื้อต่อการท่องเที่ยว ดังที่ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย³ ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า จังหวัดตรังมีทะเล

¹การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. สรุปคู่มือการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางด้านกายภาพ. 2540. หน้า 131.

²มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. เอกสารการสอนชุดวิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว หน่วยที่ 1-7. 2544. หน้า 173.

³การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. แหล่งท่องเที่ยวทางทะเล จังหวัดตรัง. 26 มกราคม 2546. หน้า 5. <<http://www.muangthai.com>>.

สวยงาม เช่น อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม ครอบคลุมพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันตกยาวถึง 20 กิโลเมตร มีสถานที่ที่น่าสนใจ เช่น หาดปากเมง หาดฉางหลวง หาดสั้น หาดยาว หาดหยงหลิง หาดเจ้าไหม หาดสำราญ และหาดตะเส๊ะ จึงมีการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวมาโดยตลอด มีการปรับปรุงเส้นทางเพื่อการคมนาคมที่สะดวก มีการประชาสัมพันธ์ในเชิงธุรกิจการท่องเที่ยว และส่งผลให้เกิดการลงทุนเพื่อธุรกิจการท่องเที่ยว อันจะก่อให้เกิดการกระจายรายได้ และการจ้างงานเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้เนื่องมาจากจังหวัดตรังมีแหล่งท่องเที่ยวที่มีทั้งทางด้านธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมที่น่าสนใจ ผลจากการพัฒนาในช่วงที่ผ่านมา ทำให้โครงสร้างเศรษฐกิจเริ่มเปลี่ยนมาเป็นธุรกิจบริการและการค้ามากขึ้น และมีแนวโน้มจะขยายตัวอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะในภาคธุรกิจการท่องเที่ยวและธุรกิจที่เกี่ยวข้อง ดังที่ สำนักงานพาณิชย์จังหวัดตรัง¹ ได้กล่าวถึงการพัฒนาของจังหวัดตรังสรุปได้ว่า ในปี 2542 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้กำหนดให้จังหวัดตรังและจังหวัดเชียงรายเป็นจังหวัดเป้าหมายที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้ส่งเสริมการท่องเที่ยวและจากภาวะของตลาดการเงิน ตลาดทุนของประเทศได้เริ่มมีเสถียรภาพ เป็นผลดีจากค่าเงินบาทและภาวะเศรษฐกิจของหลายประเทศในเอเชียเริ่มฟื้นตัวขึ้น ประกอบกับจังหวัดตรังได้ปรับและเพิ่มกลยุทธ์ในการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงรุก เช่น การประชาสัมพันธ์และแนะนำการท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดในลักษณะการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ รวมทั้งการจัดตั้งศูนย์ประสานงานที่พัฒนา การท่องเที่ยวจังหวัดตรัง จึงทำให้นักท่องเที่ยวจากภูมิภาคยุโรปและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เดินทางเข้ามาเที่ยวในจังหวัดเป็นจำนวนมาก ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย² สำนักงานภาคใต้ เขต 1-5 ได้กล่าวไว้ในสรุปสถานการณ์การท่องเที่ยวภาคใต้สรุปได้ว่า จังหวัดตรังมีสินค้าทางการท่องเที่ยว คือ เกาะแก่ง ชายหาดในทะเลตรังเช่นเดียวกับเมืองชายฝั่งอันดามัน ฤดูมรสุมแหล่งท่องเที่ยวในเมืองและป่าเขาลำเนาไพรเทือกเขาบรรทัดมีสภาพป่าสมบูรณ์สวยงามและมีน้ำตกให้เที่ยวชมมากมาย สภาพโดยทั่วไปในช่วงปลายปี 2541 และ 2542 นักท่องเที่ยวให้ความสนใจจังหวัดตรังมาก โดยเฉพาะในช่วงวันหยุดติดต่อกันหลายวัน การจองที่พักในทะเลตรังเต็มทุกแห่ง โดยเฉพาะการเปิดตลาดตรังของบริษัทการบินไทยร่วมกับบริษัทนำเที่ยวอย่างจริงจัง

¹สำนักงานพาณิชย์จังหวัดตรัง. รายงานการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจจังหวัดตรัง ปี 2542 และแนวโน้ม ปี 2543. 2542. หน้า 9.

²การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคใต้เขต 1-5. สรุปสถานการณ์การท่องเที่ยวภาคใต้. 2543. หน้า 2-3.

ในปี 2542 นี้ ประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี จนที่นั้งเต็มเกือบทุกเที่ยวบินในวันหยุดสุดสัปดาห์ สำหรับอัตราการเข้าพักโรงแรมในตรังมีแนวโน้มที่ค่อนข้างดีและดีมากขึ้นสำหรับที่พักริมทะเล อย่างไรก็ตามการท่องเที่ยวของตรังมีขีดจำกัดในการรองรับนักท่องเที่ยวมาก (ทะเลตรัง) เนื่องจากมีที่พักริมทะเล ทำให้การเพิ่มของนักท่องเที่ยวเป็นไปได้ช้า ๆ ซึ่งเป็นผลดีกับสภาพแวดล้อมและความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย¹ ได้กล่าวถึงสถิตินักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดตรัง ในปี พ.ศ. 2545 ไว้สรุปได้ว่า จำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดตรัง มีจำนวน 445,411 คน และสามารถทำรายได้ให้กับจังหวัดตรังเป็นจำนวนถึง 1,921.36 ล้านบาท

นอกจากนี้ ยรรยง นพคุณ² หัวหน้าศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยวจังหวัดตรัง ได้กล่าวถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางจังหวัดจัดขึ้นเพื่อเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวทางทะเลของจังหวัดตรัง สรุปได้ว่า กิจกรรมต่าง ๆ ที่จะจัด ได้แก่ งานเปิดฟ้าทะเลตรัง เทศกาลรักษ์หอย – ลอยกระทง สัปดาห์รักษาศิลปวัตถุพื้นบ้าน เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับ วิชัย รัตตมณี³ นายกสมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวจังหวัดตรัง ได้กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวทางทะเลสรุปได้ว่า แนวทางที่สำคัญคือ การพัฒนาบุคลากรทางการท่องเที่ยวและการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้อยู่ในสภาพที่พร้อมจะรองรับนักท่องเที่ยว ได้แก่ สาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ

จะเห็นได้ว่าจังหวัดตรังมีสถานที่ท่องเที่ยวที่สนใจมากมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล คือ เกาะแก่ง และปะการังที่สวยงามหลายแห่ง ทรัพยากรธรรมชาติเหล่านี้ เหมาะสำหรับการพักผ่อนและทัศนศึกษาอย่างมาก จากความสวยงามของทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล จังหวัดจึงได้รับความสนใจและเป็นที่ยอมรับของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศอย่างมาก ทำให้มีการขยายตัวทางด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและ

---

¹การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคใต้เขต 2. สรุปสถานการณ์การท่องเที่ยวภาคใต้. 2545. หน้า 8.

²ยรรยง นพคุณ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ทำการศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยวจังหวัดตรัง ตำบลทับเที่ยง อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน พ.ศ. 2545.

³วิชัย รัตตมณี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สำนักงานสมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวจังหวัดตรัง ตำบลทับเที่ยง อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน พ.ศ. 2545.

สิ่งบริการนักท่องเที่ยว ด้านที่พัก ร้านอาหาร ร้านจำหน่ายของที่ระลึก รวมทั้งการดำเนินการของรัฐในด้านสาธารณูปโภคและบริการ เช่น ไฟฟ้า ประปา ถนน ท่าเรือ การจัดเก็บขยะมูลฝอย การรักษาความปลอดภัย การรักษาความปลอดภัย เป็นต้น

จากเหตุผลดังกล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล จังหวัดตรัง เพื่อเป็นการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล จังหวัดตรังไว้อย่างเป็นระบบอันทำให้คนในท้องถิ่นเกิดความภาคภูมิใจในแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลของตนเอง และเห็นความสำคัญในการอนุรักษ์และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลให้มากขึ้น และเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องจะได้นำไปปรับใช้ในการอนุรักษ์และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลในจังหวัดตรัง และท้องถิ่นอื่น ๆ ต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาเรื่อง “สภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล จังหวัดตรัง” ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้าไว้ดังต่อไปนี้

1. สภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลตรัง
2. สภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเลตรัง

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความสำคัญดังต่อไปนี้

1. เพื่อรวบรวมและศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล จังหวัดตรัง ไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาและสืบค้นทางวิชาการต่อไป
2. เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ที่จะสามารถนำข้อมูลเหล่านี้ไปปรับใช้เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล จังหวัดตรัง อย่างเหมาะสมและอาจนำข้อมูลไปปรับใช้พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลในจังหวัดอื่น ๆ ได้ด้วย
3. เพื่อให้เห็นความสำคัญของสภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล และสนใจที่ศึกษาเรื่องทำนองเดียวกันนี้ในแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาศาสนภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล จังหวัดตรัง ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาค้นคว้าไว้ดังนี้

1. ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตด้านข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1.1 ข้อมูลเอกสาร รวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับสภาพและแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวทางทะเล จากแหล่งเอกสารต่าง ๆ เช่น ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว มัคคุเทศก์ ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว แผนพัฒนาการท่องเที่ยวของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย แผนพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดตรัง เป็นต้น

1.2 ข้อมูลภาคสนาม เป็นข้อมูลที่ได้จากการสังเกตในภาคสนามและจากการสัมภาษณ์บุคคลกลุ่มต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทางทะเล ประชากรที่อยู่ในจังหวัดตรังในเขตที่มีการจัดการท่องเที่ยวทางทะเล ผู้ประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวทางทะเล และนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ

2. ขอบเขตด้านพื้นที่ เนื่องจากจังหวัดตรังเป็นจังหวัดที่มีแหล่งท่องเที่ยวมากมายหลายประเภท ดังนั้นการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้กำหนดพื้นที่ที่ศึกษาเฉพาะอำเภอที่มีอาณาเขตติดต่อกับทะเล ซึ่งได้แก่ อำเภอดังต่อไปนี้

2.1 อำเภอกันตัง

2.2 อำเภอปะเหลียน

2.3 อำเภอสิเกา

2.4 กิ่งอำเภอหาดสำราญ

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยจะศึกษาศาสนภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล จังหวัดตรัง โดยศึกษาศาสนภาพแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล ในประเด็นที่ตั้งจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว การบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก ศึกษาแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล ในประเด็นด้านลักษณะจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านการบริหารจัดการ โดยจะศึกษาตามแหล่งท่องเที่ยวต่อไปนี้

3.1 สภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลตรัง จำแนกตามแหล่งท่องเที่ยว ดังนี้

3.1.1 หาดราชมงคล

3.1.2 หาดปากเมง

3.1.3 หาดฉางกลาง

3.1.4 หาดสั้น

3.1.5 หาดหยงหลิง

3.1.6 หาดเจ้าไหม

3.1.7 หาดยาว

3.1.8 หาดสำราญ

3.2 สภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเล
ตรัง จำแนกตามแหล่งท่องเที่ยว ดังนี้

3.2.1 เกาะเชือก เกาะแหวน เกาะม้า

3.2.2 เกาะกระดาน

3.2.3 เกาะมุกด์ ถ้ำมรกต

3.2.4 เกาะหง

3.2.5 เกาะลิบง

3.2.6 เกาะสุกร

นิยามศัพท์เฉพาะ

แหล่งท่องเที่ยวทางทะเล หมายถึง สถานที่ท่องเที่ยวที่มีลักษณะเป็นจุดเด่นตามธรรมชาติ ในจังหวัดตรังที่เกิดขึ้นตามแนวชายฝั่งและน่านน้ำทะเลไทยที่สามารถดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว โดยจำแนกเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเล และแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลนอกชายฝั่งทะเล

สภาพการท่องเที่ยวทางทะเล สภาวะปัจจุบันของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลในจังหวัดตรังที่มีลักษณะเป็นจุดเด่นในด้านที่ตั้ง ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวและด้านบริการ และสิ่งอำนวยความสะดวก

แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล หมายถึง ข้อเสนอแนะที่เป็นไปเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยวทางทะเลในจังหวัดตรัง ในด้านลักษณะจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านการบริหารการจัดการ

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาเรื่อง “สภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล จังหวัดตรัง” ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้า ดังต่อไปนี้

1. ขั้นสำรวจและศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยการสำรวจและศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้าจากแหล่งเอกสารต่าง ๆ เพื่อเป็นข้อมูลความรู้พื้นฐานในการเขียนเค้าโครงวิจัย

2. ขั้นเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร โดยการเก็บข้อมูลเอกสารต่าง ๆ เพื่อใช้ในการศึกษาตามขอบเขตด้านเนื้อหา

3. ขั้นเก็บรวบรวมรวบรวมข้อมูลภาคสนาม เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่ศึกษาตามขอบเขตด้านเนื้อหาจากการสังเกตและสัมภาษณ์ การสังเกตจะใช้วิธีการจดบันทึกและถ่ายภาพประกอบ ส่วนการสัมภาษณ์จะใช้วิธีการบันทึกลงในแถบบันทึกเสียงและ/หรือจดบันทึกตามความเหมาะสม การสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มบุคคลที่จะสัมภาษณ์ไว้ดังต่อไปนี้

3.1 เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้อง จำนวนไม่น้อยกว่า 10 คน

3.2 ผู้ประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวทางทะเลในจังหวัดตรัง จำนวนไม่น้อยกว่า 20 คน

3.3 ประชาชนในจังหวัดตรัง จำนวนไม่น้อยกว่า 20 คน

3.4 นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศที่มาเที่ยวทะเล จังหวัดตรัง จำนวนไม่น้อยกว่า 30 คน

4. ขั้นจัดกระทำกับข้อมูล

4.1 สรุปสาระสำคัญจากเอกสารตามขอบเขตด้านเนื้อหา

4.2 ถอดความข้อมูลจากการสัมภาษณ์ที่บันทึกไว้ในแถบบันทึกเสียง ด้วยวิธีสรุปสาระสำคัญตามขอบเขตด้านเนื้อหา

4.3 นำข้อมูลที่ได้จากการจดบันทึก มาสรุปสาระสำคัญตามขอบเขตด้านเนื้อหา

4.4 นำข้อมูลที่รวบรวมได้จากภาพถ่ายมาศึกษา พร้อมจัดระบบหมวดหมู่ตามขอบเขตด้านเนื้อหา

4.5 นำข้อมูลที่ได้จาก 4.2, 4.3 และ 4.4 มาศึกษาวิเคราะห์ตามขอบเขตด้านเนื้อหา

5. ขั้นเสนอผลการศึกษาค้นคว้า เสนอผลการศึกษาค้นคว้าด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ และมีภาพประกอบ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องโดยการแยกประเด็นนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับสภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ
3. เอกสารที่เกี่ยวกับจังหวัดตรัง

เอกสารที่เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

1. ความหมายของการท่องเที่ยว

นักวิชาการหลายคนได้ให้ความหมายของคำว่าการท่องเที่ยวไว้ซึ่งพอจะประมวลได้ดังนี้ นิคม จารุมณี¹ ได้ให้ความหมายของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติไว้ ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวที่เกิดจากสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวได้มากที่สุด

วรรณ วรชวานิช² ได้ให้ความหมายของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติไว้ สรุปได้ว่า แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ หมายถึง สถานที่ท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ มีลักษณะเด่นสวยงาม แปลกและมีคุณค่าในการที่จะเข้าไปท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ หรือศึกษาหาความรู้ เช่น ป่าไม้ ภูเขา น้ำตก เกาะ ถ้ำ ชายทะเล เป็นต้น

ยุพดี เสตพรธรณ ได้ให้ความหมายของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติไว้ว่า “แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ หมายถึง ป่าเขาลำเนาไพรอันมีสัตว์ป่านานาชนิด มีพรรณไม้หลากหลาย มีภูเขาให้ปีนป่าย มีน้ำตกชุ่มชื้น ร่มรื่น รวมทั้งแหล่งท่องเที่ยวบริเวณหาดทราย ชายทะเล แหล่งปะการัง เกาะ แก่งทั้งหลาย เป็นต้น”³

¹นิคม จารุมณี. การท่องเที่ยวและการจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว. 2536. หน้า 58.

²วรรณ วรชวานิช. ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว. 2539. หน้า 65.

³ยุพดี เสตพรธรณ. ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยวไทย. 2543. หน้า 254.

จากวรรณคดีของนักวิชาการดังกล่าว สรุปได้ว่า แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ หมายถึง สถานที่ท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เช่น ภูเขา น้ำตก ทะเล หาดทราย ฯลฯ ที่เปิดให้สาธารณชนเข้าไปใช้สถานที่ในการท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ

2. ประเภทของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

นักวิชาการหลายคนได้กล่าวถึงประเภทของแหล่งท่องเที่ยวพอประมวลได้ดังต่อไปนี้ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย¹ ได้กล่าวถึงประเภทของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติไว้ สรุปได้ว่า ประเภทของแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวที่มีความสวยงามและเกิดขึ้นตามธรรมชาติ เช่น ภูเขา น้ำตก ถ้ำ ทะเล หาดทราย วนอุทยาน เขตสงวนพันธุ์สัตว์ป่า เป็นต้น

นิคม จารุมณี² ได้กล่าวถึงแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติไว้ สรุปได้ว่า แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติแบ่งย่อยออกเป็น

1. ภูมิอากาศ เช่น แสงแดดและฟองคลื่น สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้ ชายหาดที่อุดมสมบูรณ์ด้วยแสงแดดมักเป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยว เช่น ชายหาดภูเก็ต ชายหาดในฮาวาย เป็นต้น
2. ทิวทัศน์ที่สวยงาม แหล่งท่องเที่ยวที่มีทิวทัศน์ทางธรรมชาติที่สวยงาม เช่น บริเวณภูเขาสูง เช่น เทือกเขาแอลป์ หรือเทือกเขาร็อกกีในอเมริกา เป็นต้น
3. สัตว์ป่า เป็นส่วนหนึ่งของความงดงามทางธรรมชาติที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวได้มาก เช่น แหล่งอนุรักษ์สัตว์ป่าหรือวนอุทยานแห่งชาติแบบป่าเปิดในแอฟริกา หรือชมชีวิตสัตว์ป่านานาชนิดในบริเวณลุ่มน้ำอเมซอนในบราซิล เป็นต้น

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย³ ได้แบ่งประเภทของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติไว้ ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

¹การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. ม.ป.ป. หน้า 18.

²นิคม จารุมณี. การท่องเที่ยวและการจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. 2536. หน้า 58 – 61.

³การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. คู่มือการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางด้านกายภาพ. 2540. หน้า 50 – 133.

1. ประเภทน้ำตก น้ำตกเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สำคัญ เป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวภายในประเทศโดยเฉพาะนักท่องเที่ยวท้องถิ่น และจากสภาพความเจริญที่กระจายตัวไปยังพื้นที่ต่าง ๆ รวมทั้งการขยายตัวของสังคมเมือง ทำให้ความต้องการท่องเที่ยวประเภทนี้มีมากขึ้น นักท่องเที่ยวส่วนมากมาเป็นกลุ่มใหญ่และมักเป็นการท่องเที่ยวแบบเข้าไปเย็นกลับ น้ำตกไม่เป็นที่นิยมสำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ

2. ประเภทถ้ำ ถ้ำเป็นการท่องเที่ยวที่ไม่ค่อยเป็นที่นิยมมากนัก มักเป็นเพียงจุดแวะหรือจุดท่องเที่ยวในระยะเวลาสั้น หรืออาจจะอยู่ใกล้แหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ดังนั้น การท่องเที่ยวถ้ำจึงถือได้ว่ามีขอบเขตค่อนข้างจำกัด การขึ้นชมกับธรรมชาติภายในถ้ำ เช่น หินงอก หินย้อย เป็นต้น การจัดบริเวณให้ร่มรื่นเป็นการเพิ่มเสน่ห์อย่างหนึ่ง การให้บริการด้านต่าง ๆ ต่อการท่องเที่ยวเป็นสิ่งสำคัญ รวมถึงการประชาสัมพันธ์ให้คนได้ทราบถึงเสน่ห์ของถ้ำ

3. ประเภทเนินเขา พื้นที่บริเวณภูเขา นับเป็นทรัพยากรพื้นฐานที่สำคัญของการท่องเที่ยว สามารถดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวได้ เนื่องจากตามลักษณะทางภูมิศาสตร์ พื้นที่ภูเขาจะเป็นบริเวณที่พื้นผิวของโลกมีระดับสูง – ต่ำ แตกต่างกันมาก เช่น หุบเขา หน้าผา แอ่งน้ำ น้ำตก ลำธาร และถ้ำ เป็นต้น นอกจากนี้ บริเวณภูเขาส่วนใหญ่จะประกอบไปด้วยความหลากหลายทางพันธุ์ไม้ และสัตว์ป่านานาชนิด ซึ่งสิ่งเหล่านี้เองที่ทำให้บริเวณภูเขาเกิดทัศนียภาพและบรรยากาศที่สวยงามน่าตื่นตาตื่นใจ สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี

4. ประเภทชายทะเล ชายทะเลเป็นบริเวณที่มีคุณค่าต่อมนุษย์ เป็นแหล่งอาหารเป็นที่ขนถ่ายสินค้า และเป็นแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งในปัจจุบันกิจกรรมที่ทำรายได้มากมายให้ทั้งในภาครัฐบาลและภาคเอกชน แหล่งท่องเที่ยวทางทะเล เช่น หาดทราย ชายทะเล เกาะแก่ง หินผา ปะการัง เป็นต้น

วรรณา วงษ์วานิช¹ ได้กล่าวถึงประเภทของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ สรุปได้ว่าแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวได้มากที่สุด แบ่งออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. ทิวทัศน์ ทิวทัศน์ต่าง ๆ ทางธรรมชาติที่สวยงามและแปลกประหลาดเป็นสิ่งดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้าไปชม เช่น แกรนแคนยอน น้ำตกไนแองการาในสหรัฐอเมริกา ภูเขาวิสซูเวียสในอิตาลี เป็นต้น

2. สัตว์ป่า คือแหล่งอนุรักษ์สัตว์ป่า อุทยานแห่งชาติ สวนสัตว์เปิด

¹วรรณา วงษ์วานิช. ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว. 2539. หน้า 58 – 61.

3. สภาพภูมิอากาศ เช่น แสงแดด สายลม อากาศอบอุ่น เป็นต้น
4. ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ เช่น พระอาทิตย์เที่ยงคืน หรือการเกิดสุริยุปราคา เป็นต้น

ยุทธี เสดตพรรณ¹ ได้แบ่งประเภทของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติไว้สรุปได้ดังนี้

1. ภูเขา น้ำตก ลำธาร
2. ทะเล หาดทราย หาดหิน ทะเลสาบ
3. เกาะ แก่ง
4. น้ำพุร้อน บ่อน้ำร้อน
5. เขตสงวนพันธุ์สัตว์ สวนสัตว์เปิด
6. อุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนรุกชชาติ
7. เขื่อน อ่างเก็บน้ำ
8. แหล่งน้ำจืด (ห้วย หนอง คลอง บึง)
9. ปะการัง และธรรมชาติใต้ทะเล

พรรณณะของนักวิชาการและหน่วยงานดังกล่าวสรุปได้ว่า ประเภทของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติมีหลากหลาย เช่น ภูเขา น้ำตก ถ้ำ ทะเล ชายหาด เกาะ แก่ง รวมไปถึงอุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน เขตรักษาพันธุ์สัตว์ เขตห้ามล่าสัตว์ เป็นต้น

3. รูปแบบของกิจกรรมการท่องเที่ยวทางทะเล

นักวิชาการหลายคนได้กล่าวถึงรูปแบบกิจกรรมของการท่องเที่ยวทางทะเลไว้ พอจะประมวลได้ดังนี้

จำไพพรรณ แก้วสุริยะ² ได้กล่าวถึงกิจกรรมการท่องเที่ยวทางทะเลไว้ สรุปได้ว่า กิจกรรมการพักผ่อนและท่องเที่ยวทางทะเลนั้น นักท่องเที่ยวสามารถเล่นกีฬาชายหาดและกีฬาทางน้ำได้คือ นั่งพักผ่อนชายหาด ศึกษาพันธุ์ไม้และพันธุ์สัตว์ กีฬาสนุก วายน้ำ นั่งเรือท่องเที่ยวทะเล ทั้งเรือสำราญหรือเรือยอชต์ สกูเตอร์น้ำ สกีนน้ำ พาราเซล เรือใบ กระดานโต้คลื่นตีโต้ใบ ดำน้ำ และตกปลา เป็นต้น

¹ยุทธี เสดตพรรณ. ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยวไทย. 2543. หน้า 288.

²จำไพพรรณ แก้วสุริยะ. ท่องเที่ยวทางทะเลไทย : อุทยานสวรรค์ในโลกสี่คราม. 2535.

มนัส สุวรรณ¹ ได้กล่าวถึง กิจกรรมการท่องเที่ยวทางทะเลไว้ สรุปได้ว่า ทะเลมิใช่เป็นเพียงสถานที่พักผ่อนตากอากาศหรืออาบแดดเท่านั้น แต่เป็นสถานที่ที่นักท่องเที่ยวสามารถประกอบกิจกรรมนันทนาการได้หลายชนิด เช่น วายน้ำ แล่นเรือ ตกปลา ดำน้ำ เล่นกีฬาทางน้ำ ตลอดจนชมวิวยิวทัศน์และความสวยงามตามธรรมชาติทั้งเหนือผิวน้ำและใต้ผิวน้ำ เป็นต้น

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย² ได้กล่าวถึงกิจกรรมการท่องเที่ยวทางทะเลไว้ สรุปได้ว่า กิจกรรมการท่องเที่ยวทางทะเล ประกอบด้วย การท่องเที่ยวทางเรือชมทัศนียภาพ การดำน้ำดูปะการัง สัตว์ทะเล การตกปลา การพายเรือ การศึกษาธรรมชาติชายฝั่ง และป่าบกในหมู่เกาะ

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย³ ได้กล่าวถึง กิจกรรมการท่องเที่ยวทางทะเลไว้สรุปได้ว่า กิจกรรมทางน้ำที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยว คือ กีฬาทางน้ำ การดำน้ำดูปะการัง รวมถึงการท่องเที่ยวแห่งประเภทเดินใต้ทะเล

ทรรศนะของนักวิชาการดังกล่าว สรุปได้ว่า รูปแบบของกิจกรรมการท่องเที่ยวทางทะเล เช่น การพักผ่อนตากอากาศ การเล่นกีฬาชายหาดและกีฬาทางน้ำ การล่องเรือ การดำน้ำดูปะการัง การศึกษาสังคมพืชและสังคมสัตว์ในทะเล การเดินใต้ทะเล เป็นต้น

จากการศึกษาเอกสารดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับความหมายและประเภทของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และรูปแบบของกิจกรรมการท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล และนำความรู้เหล่านี้ไปใช้ในการทำวิจัยต่อไป

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

1. สภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

นักวิชาการหลายคนได้กล่าวถึงสภาพและแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวไว้พอจะประมวลได้ดังต่อไปนี้

¹มนัส สุวรรณ. นิเวศวิทยากับการพัฒนาเศรษฐกิจ. 2538. หน้า 136.

²สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. การศึกษาเพื่อกำหนดรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศทางทะเล ส่วนที่ 1. 2541. หน้า 2 – 13.

³การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. “สัมผัสโลกใต้ทะเลแบบ Sea Walker พร้อมไปเยี่ยมสำนักงานทะเบียนฯ ภาคใต้ ภูเก็ต,” ธุรกิจท่องเที่ยว. 15(8) : 39 ; สิงหาคม 2545.

พุทธชาติ ละอองมณี¹ ได้ศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว จังหวัดสงขลา ประเด็นศึกษาเฉพาะสภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ สรุปได้ดังนี้

1. ที่ตั้ง ได้แก่ ที่ตั้งเขตการปกครอง และที่ตั้งสัมพันธ์
2. สภาพจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ ภูมิทัศน์ ภูมิอากาศ พืชพันธุ์ธรรมชาติ และสัตว์ป่า
3. สภาพการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ การคมนาคม สถานที่จอดรถ ที่พัก ร้านอาหารและเครื่องดื่ม มัคคุเทศก์ และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

เพ็ญศรี บิสนุม ได้ศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวทางทะเล จังหวัดสตูล ประเด็นศึกษาเฉพาะสภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล สรุปได้ดังนี้

1. ที่ตั้ง ได้แก่ ที่ตั้งเขตการปกครอง และที่ตั้งสัมพันธ์
2. สภาพจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล ได้แก่ ภูมิทัศน์ สภาพภูมิอากาศ พืชพันธุ์ธรรมชาติ และสัตว์ป่าทั้งทางบกและทางน้ำ
3. สภาพการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ การคมนาคมขนส่ง ที่พักแรม ร้านอาหารและเครื่องดื่ม การบริการนำเที่ยว และความปลอดภัย

กรมป่าไม้² ได้กล่าวถึงสภาพแหล่งท่องเที่ยวประเภทเกาะจังหวัดตรัง โดยได้กล่าวถึงสิ่งต่อไปนี้

1. ที่ตั้ง ได้แก่ ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ ที่ตั้งเขตการปกครอง ที่ตั้งสัมพันธ์
2. จุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ ภูมิทัศน์ทางธรรมชาติ สภาพอากาศ ป่าชายเลน พืชพันธุ์ธรรมชาติ และสัตว์ป่า
3. สิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ ด้านที่พัก ร้านอาหารและเครื่องดื่ม การเดินทาง และการรักษาความปลอดภัย

กวี วรกวิน³ ได้กล่าวถึงสภาพของแหล่งท่องเที่ยวในประเทศไทย โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติในแต่ละภูมิภาค ได้กล่าวถึงประเด็นต่อไปนี้

¹พุทธชาติ ละอองมณี. ศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว จังหวัดสงขลา. 2544. หน้า 46 – 63.

²กรมป่าไม้. การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประเภทเกาะจังหวัดตรัง. 2542. หน้า 17.

³กวี วรกวิน. “ลักษณะทางธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยวในประเทศไทย,” วารสารภูมิศาสตร์. 27(2) : 1 – 21 ; กันยายน 2545.

1. ที่ตั้ง ได้แก่ ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ ที่ตั้งทางเขตการปกครอง ที่ตั้งสัมพันธ์
  2. จุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ ภูมิทัศน์ทางธรรมชาติ ภูมิอากาศ พืชพันธุ์ ธรรมชาติ และสัตว์ป่า
  3. การบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ การคมนาคม ร้านอาหารและเครื่องดื่ม ที่พักแรม ห้องน้ำ ห้องสุขา ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การบริการนำเที่ยว และการประชาสัมพันธ์
- ทรรศนะของนักวิชาการและหน่วยงานดังกล่าวสามารถสรุปสภาพแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลได้ว่า ประกอบด้วย ที่ตั้ง จุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว และการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก

2. แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย¹ ได้กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวในช่วงแผนเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 – 2544) เฉพาะแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ สรุปได้ดังนี้

1. ส่งเสริมการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติควบคู่กับสิ่งแวดล้อม โดยคำนึงถึงคุณภาพการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน เพื่อให้สามารถรองรับการขยายตัวของนักท่องเที่ยวในระยะยาว
2. ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน รวมทั้งประชาชนในท้องถิ่นให้เข้ามา มีบทบาทในการร่วมกันแก้ไขหรือป้องกันปัญหาทางการท่องเที่ยว มีส่วนร่วมในการพัฒนาและบริหารจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวให้มีคุณค่า ช่วยดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น
3. สนับสนุนการพัฒนาปัจจัยการให้บริการอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี โดยเฉพาะระบบการให้บริการข้อมูลข่าวสารด้วยเครือข่ายคอมพิวเตอร์ทั้งภายในและระหว่างประเทศ

---

¹การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. รายงานสรุปแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2539. หน้า 8.

4. ส่งเสริมความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน ทั้งในด้านการพัฒนาและส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยว รวมทั้งพัฒนาระบบเครือข่ายการคมนาคมขนส่ง และสื่อสิ่งอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการบริการท่องเที่ยวต่าง ๆ เพื่อพัฒนาประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวของภูมิภาคนี้

5. ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรในชาติให้เป็นนักท่องเที่ยวที่ดี มีความรักความหวงแหน และช่วยทำนุบำรุงทรัพยากรมรดกทางการท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนมีการโอบอ้อมอารีให้การต้อนรับนักท่องเที่ยวด้วยน้ำใจไมตรีอันดีงามสืบไป

6. ส่งเสริมการผลิตบุคลากรในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้มีปริมาณสอดคล้องกับความต้องการของตลาด มีคุณภาพได้มาตรฐานในระดับนานาชาติ เพื่อรองรับนโยบายการเปิดเสรีด้านการค้าบริการ ตลอดจนสนับสนุนให้บุคลากรชาวไทยมีงานทำในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น

7. กำกับดูแลให้นักท่องเที่ยวและผู้ประกอบธุรกิจในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวได้รับความคุ้มครองตามพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ.2535 รวมทั้งผลักดันให้มีการกวดขันให้มาตรฐานต่าง ๆ ในการให้ความคุ้มครองรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวอย่างจริงจังต่อเนื่องตลอดไป

8. ส่งเสริมให้การท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ได้ส่งผลดีต่อการพัฒนาสังคมทั้งในระดับครอบครัว ชุมชน และสังคมส่วนใหญ่ของประเทศสืบไป

9. ส่งเสริมเชิญชวนให้นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่มีคุณภาพเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวภายในประเทศเพิ่มมากขึ้น พักอยู่นานวัน ใช้จ่ายเพิ่มมากยิ่งขึ้น และเดินทางกระจายไปทั่วภูมิภาค โดยคำนึงถึงขีดความสามารถหรือข้อจำกัดในการรองรับได้ของแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่ง

10. สร้างค่านิยมให้ชาวไทยเพิ่มการเดินทางท่องเที่ยวและใช้จ่ายใช้สอยภายในประเทศกระจายไปทั่วภูมิภาคตลอดปี เพื่อเพิ่มดุลการท่องเที่ยวให้มีมากขึ้น และเป็นการกระจายความเจริญไปสู่ท้องถิ่น อันจะเป็นผลดีต่อพัฒนาการทางเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศต่อไป

11. พิจารณาประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวเท่าที่จำเป็นและเหมาะสมในลักษณะของการลงทุน ร่วมทุน หรือให้การส่งเสริมสนับสนุนการลงทุนเพื่อประโยชน์โดยส่วนรวมของชาติและองค์กร

มนัส สุวรรณ¹ ได้กล่าวถึงแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลเพื่อการท่องเที่ยว โดยมีข้อเสนอแนะในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. การพัฒนาชายฝั่งทะเลเพื่อการท่องเที่ยวควรดำเนินการตามแผนที่ตัดสินใจ และกำหนดจากการศึกษาศักยภาพหรือความสามารถที่จะรับได้ของแหล่งท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอย่างละเอียดและรอบคอบ

2. การศึกษาศักยภาพหรือความสามารถที่จะรับได้ของแหล่งท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลต้องทำด้วยความจริงจังและอย่างถูกต้อง โดยนักวิชาการที่เกี่ยวข้องจากหลายสาขาและทำโดยปราศจากการครอบงำของอิทธิพล หรืออำนาจทางเศรษฐกิจและ/หรืออำนาจทางการเมืองของบุคคลหรือกลุ่มบุคคล

3. การแบ่งบริเวณ (Zoning) เพื่อเป็นที่ตั้งสถานบริการ และเป็นสถานที่ประกอบกิจกรรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเป็นสิ่งจำเป็นและสมควรทำในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลเพื่อการท่องเที่ยว

4. เป้าประสงค์ของการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลเพื่อการท่องเที่ยว ควรยึดเป้าประสงค์ของการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเป็นหลัก กล่าวคือ อนุรักษ์ความสวยงามและความเป็นธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลเอาไว้เพื่อให้เป็นสิ่งดึงดูดใจสำหรับนักท่องเที่ยว

5. ไม่ให้ควรผลตอบแทนทางเศรษฐกิจได้รับความสำคัญมากเกินไปกว่าการอนุรักษ์และคุ้มครองสภาพสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ โดยหลักวิชาความสมดุลเชิงนิเวศวิทยาของแหล่งท่องเที่ยวชายฝั่งทะเล ควรได้รับความสำคัญและใส่ใจเหนือสิ่งอื่นใดในการพัฒนา

6. องค์กรและเจ้าหน้าที่ผู้กำหนดนโยบายและวางแผนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลเพื่อการท่องเที่ยว ควรตระหนักในหน้าที่ว่าสิ่งสวยงามที่มนุษย์สร้างขึ้นนั้นมนุษย์ชื่นชมเพียงระยะเวลาสั้นก็รู้สึกเบื่อหน่าย แต่สิ่งสวยงามที่เป็นธรรมชาติมนุษย์สามารถชื่นชมได้โดยไม่รู้สึกเบื่อหน่าย

7. สถานบริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ควรตั้งอยู่ในบริเวณที่จะทำลายความเป็นธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยวบริเวณชายฝั่งทะเลน้อยที่สุด

8. องค์กรและบุคคลผู้มีหน้าที่รับผิดชอบจึงควรได้กำหนดมาตรการในการป้องกันมลภาวะในรูปของขยะมูลฝอย และสิ่งปฏิกมลบริเวณชายหาดและชายฝั่งทะเล รวมตลอดจนการถือปฏิบัติอย่างเข้มงวดกวดขันเพื่อมิให้เกิดมลภาวะขึ้น หรือถ้าจะเกิดก็ให้น้อยที่สุด

¹มนัส สุวรรณ. นิเวศวิทยากับการพัฒนาเศรษฐกิจ. 2538. หน้า 142 – 143.

9. ควรสนับสนุนการพัฒนาที่มีส่วนสร้างเสริมความมั่นคงเชิงนิเวศวิทยาของชายฝั่งทะเล เช่น การฟื้นฟูสภาพป่าชายฝั่ง การทำสวนไม้ดอกไม้ประดับ การอนุรักษ์สิ่งมีชีวิตทั้งพืชและสัตว์บริเวณชายฝั่ง เป็นต้น

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย¹ ได้จัดทำแผนแม่บทกำหนดแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศไทยไว้ เฉพาะแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ สรุปได้ดังนี้

1. นโยบายระดับประเทศที่จำเป็นต้องมีความเห็นร่วมกัน เพื่อให้แผนบรรลุเป้าหมายโดยมีความสำคัญตามลำดับดังนี้

1.1 การพัฒนาระบบขนส่งมวลชนในทุกจังหวัดท่องเที่ยวหลัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อการแก้ไขปัญหาจราจร

1.2 การควบคุมคุณภาพสิ่งแวดล้อมและลดมลภาวะ โดยการเพิ่มพื้นที่สีเขียว ปรับปรุงภูมิทัศน์ และควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดิน

1.3 การขยายกำลังรองรับของสาธารณูปโภคเพิ่มเติม จากความต้องการเดิมของท้องถิ่น โดยเฉพาะการกำจัดขยะและน้ำเสีย เพื่อให้สอดคล้องกับการขยายตัวด้านการท่องเที่ยว

1.4 ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดูแลทรัพยากรการท่องเที่ยว และได้รับประโยชน์จากกิจกรรมบริการและกิจกรรมที่ต่อเนื่อง

1.5 การใช้มาตรการทางเศรษฐศาสตร์ กฎหมาย และสังคมเข้าควบคุมพฤติกรรมนักท่องเที่ยว และผู้ประกอบการ เพื่อรักษาสุขภาพทรัพยากรท่องเที่ยวไทยให้ยั่งยืน

1.6 การยกเลิกการผูกขาดในบริการ และการคมนาคมที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว สนับสนุนให้มีการแข่งขัน และการรักษาคุณภาพการให้บริการ

2. เป้าหมายระยะยาว ปี พ.ศ. 2555

ให้การท่องเที่ยวมีเอกลักษณ์ในมาตรฐานสากล (World Class) ทั้งในด้านแหล่งท่องเที่ยว การให้บริการและการรักษาสิ่งแวดล้อมอย่างสมบูรณ์ โดยนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่จะได้ประโยชน์จากการท่องเที่ยวมาตรฐานสากล ก็คือนักท่องเที่ยวไทย เพราะมีจำนวนมากว่านักท่องเที่ยวต่างชาติ การเสื่อมโทรมลงอย่างรวดเร็วของแหล่งท่องเที่ยวเนื่องจากการรองรับนักท่องเที่ยวในประเทศและต่างประเทศที่เพิ่มขึ้น ดังนั้น ใน 6 ปีข้างหน้า ภารกิจสำคัญก็คือ

¹การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. การดำเนินการเพื่อกำหนดนโยบายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. 2542. หน้า 4 – 91 - 4 – 93.

การรักษาโรคแหล่งท่องเที่ยวเหล่านี้ไว้ให้ยั่งยืน สามารถให้ไทยดำรงตำแหน่งเป็นประเทศที่
สวยงามน่าท่องเที่ยวอยู่ได้ตลอดไป

3. เป้าหมายระยะสั้น ปี พ.ศ.2541 – 2546 “เที่ยวไทย...รักไทย”

ให้พัฒนาการท่องเที่ยวไปในทิศทางที่ช่วยอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม
อย่างยั่งยืน โดยมีวัตถุประสงค์ของแผน 6 ปี ดังนี้

- 3.1 ให้การท่องเที่ยวเป็นวิธีการรักษามรดกด้านทรัพยากรท่องเที่ยวของชาติ
- 3.2 ให้การพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นสวัสดิการแก่ประชาชนคนไทย
- 3.3 ให้การท่องเที่ยวเป็นวิธีการสร้างจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ และลดภาระต่อ

สิ่งแวดล้อม

- 3.4 ให้การท่องเที่ยวเป็นวิธีการกระจายรายได้ และอาชีพแก่ประชาชนในชนบท

อย่างทั่วถึง

- 3.5 ให้การท่องเที่ยวเป็นวิธีการให้การศึกษาแก่เยาวชนและประชาชน
- 3.6 ให้การพัฒนาการท่องเที่ยวของไทยได้มาตรฐานสากล
- 3.7 ให้การท่องเที่ยวไทยเป็นวิธีการที่ช่วยแสวงหาเงินตราต่างประเทศ และให้การ

ท่องเที่ยวไทยสามารถรักษาขีดความสามารถในการแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

4. กลยุทธ์การจัดการ มีทั้งสิ้น 9 กลยุทธ์

- 4.1 กลยุทธ์การบริหารแผนแม่บท
- 4.2 กลยุทธ์ไทยเที่ยวไทย
- 4.3 กลยุทธ์ฟื้นฟูและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวไทย
- 4.4 กลยุทธ์การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
- 4.5 กลยุทธ์การท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา
- 4.6 กลยุทธ์การส่งเสริมให้ไทยมีบทบาทนำด้านการท่องเที่ยวในอินโดจีน และ

เอเชียตะวันออกเฉียงใต้

- 4.7 กลยุทธ์พัฒนาการท่องเที่ยวไทยให้มีเอกลักษณ์ไทยในมาตรฐานสากล
- 4.8 กลยุทธ์การส่งเสริมการท่องเที่ยวซ้ำ และขยายวันท่องเที่ยว
- 4.9 กลยุทธ์การส่งเสริมให้ไทยเป็นศูนย์กลางการจัดนิทรรศการ ศูนย์การประชุม

และสินค้านานาชาติ

5. กลยุทธ์ฟื้นฟูและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวไทย

5.1 ประกาศให้อุทยานแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลที่เปราะบางต่าง ๆ เป็นเขตคุ้มครองสิ่งแวดล้อม

5.2 ศึกษาพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทดแทนแหล่งท่องเที่ยวที่มีนักท่องเที่ยวหนาแน่น

5.3 จัดตั้งระบบติดตามสภาพทรัพยากรท่องเที่ยวที่ ททท. ได้ริเริ่มไว้แล้วให้สมบูรณ์

5.4 ขยายกำลังรองรับของสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวกให้ทันกับจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น

5.5 สนับสนุนให้ท้องถิ่นพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของตนเอง โดยมีการคำนึงถึงการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การบำรุงรักษาสภาพทรัพยากรและการคืนทุน

5.6 ส่งเสริมการพัฒนาคูคลองในท้องถิ่นให้มีความรู้เกี่ยวกับภูมิสถาปัตยกรรม การวางแผนการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่ก่อให้เกิดความกลมกลืนกับสภาพภูมิทัศน์ และศิลปวัฒนธรรมในท้องถิ่น

5.7 พัฒนาแหล่งพักผ่อนหย่อนใจ และสวนสาธารณะในเมืองและใกล้เคียง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเขตที่มีชุมชนแออัด เพื่อลดแรงกดดันของประชากรต่อแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

5.8 สนับสนุนให้หน่วยราชการและเอกชน พัฒนาพื้นที่ของตนซึ่งไม่อยู่ในเขตอนุรักษ์ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวสาธารณะได้

5.9 ใช้งบประมาณฟื้นฟูและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว เพื่อช่วยพิทักษ์มรดกไทย ประเภทอุทยานประวัติศาสตร์ อนุสรณ์สถาน และอาคารสถาปัตยกรรมแห่งชาติ

5.10 สำรวจเส้นทางลำคลองที่สามารถใช้ในการท่องเที่ยวในเขตเมือง และการพัฒนาการท่องเที่ยวในลำคลอง

5.11 จัดทำผังเมืองเฉพาะสำหรับเมืองท่องเที่ยวหลัก โดยเฉพาะเมืองที่มีสถานที่ประวัติศาสตร์ปะปนในตัวเมือง เพื่อเป็นพื้นที่สาธารณะไว้ใช้ในกิจกรรมพักผ่อนหย่อนใจและการท่องเที่ยว เพื่อเสริมสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว

5.12 ลดการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวสิ่งแวดล้อมที่เข้าข่ายวิกฤติ

5.13 จัดประกวดแหล่งท่องเที่ยวและจังหวัดท่องเที่ยวดีเด่น ในด้านการฟื้นฟูและอนุรักษ์รายประเภททั้งสำหรับราชการและเอกชน

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย¹ ได้กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวภาคใต้ไว้สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1. ให้การศึกษาทั้งในรูปแบบและนอกรูปแบบแก่ผู้เกี่ยวข้องทั้งนักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการ เจ้าหน้าที่ หรือองค์กรท้องถิ่นให้รู้จักบทบาทในการร่วมกันอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางการท่องเที่ยว
2. เพิ่มทักษะในการให้บริการผ่านกระบวนการศึกษา ฝึกสอน หรือสัมมนา เพื่อให้ได้มาตรฐานสากล และเพื่อให้เกิดความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว
3. ประชาสัมพันธ์ความหลากหลายของทรัพยากรการท่องเที่ยวของพื้นที่ที่ยังมีการเยี่ยมชมเบาบางกว่า โดยผ่านจังหวัดที่เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวของภาคใต้ ตลอดจนผ่านชุมชนที่มีนักท่องเที่ยวแต่ละจังหวัดเพื่อกระจายปริมาณการท่องเที่ยวไปสู่พื้นที่ที่มีศักยภาพ แต่ยังไม่เป็นที่รู้จัก
4. เสนอรูปแบบเส้นทางการท่องเที่ยวระหว่างจังหวัด ทั้งเส้นทางแบบเป็นวงจรหรือเส้นทางข้ามฝั่งระหว่างอ่าวไทย - อันดามัน โดยมุ่งเสนอความหลากหลายของทรัพยากรการท่องเที่ยว ที่เป็นเอกลักษณ์ของแต่ละจังหวัดเพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวโดยใช้ระยะเวลาสั้นวันขึ้นเกิดการกระจายรายได้ และช่วยส่งเสริมให้เกิดการกระจายปริมาณการเยี่ยมชมตลอดปีตามฤดูที่เหมาะสมของแต่ละฝั่งทะเล
5. ส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวทางบกหรือทางรถยนต์ เชื่อมโยงสิงคโปร์ - มาเลเซีย - ภาคใต้ตอนบน ที่มีถนนสาย North - South - Express Way ที่สะดวก
6. รักษารูปแบบการท่องเที่ยวทางทะเล ซึ่งถือเป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวหลักที่สำคัญของภูมิภาคให้สามารถรองรับการท่องเที่ยวได้อย่างยั่งยืน พร้อมทั้งส่งเสริมให้เกิดการกระจายไปยังแหล่งท่องเที่ยวทางบก โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรมประเภทต่าง ๆ ตลอดจนแหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติอื่น ๆ ที่มีลักษณะโดดเด่นสามารถสร้างความประทับใจให้นักท่องเที่ยวได้ใกล้เคียงกับแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล
7. สนับสนุนงบประมาณในการป้องกันแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมของพื้นที่ที่มีการเยี่ยมชมหนาแน่น และส่งเสริมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นแก่การรองรับการกระจายตัวของนักท่องเที่ยวออกไปในพื้นที่รองรับเป้าหมายพร้อมสร้างแรงจูงใจแก่ภาคเอกชนในการพัฒนา

¹การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวชายแดนภาคใต้. 2545.

สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อเพิ่มศักยภาพในการรองรับ เช่น อาศัยมาตรการทางภาษีเป็นแรงจูงใจ เป็นต้น

8. วางแผนอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะพื้นที่ที่จะรองรับ การขยายตัวด้านการท่องเที่ยวออกไป เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการพัฒนาแบบยั่งยืน

9. สนับสนุนให้จังหวัดที่มีพื้นที่ที่ติดชายแดน และมีการติดต่อค้าขายระหว่างประเทศ ผ่านจุดผ่านแดนเป็นย่านการค้าขายสินค้าต่างประเทศราคาถูก เพื่อใช้เป็นมาตรการเชิงรุกในการ ดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาเยี่ยมชม และสามารถจับจ่ายใช้สินค้าโดยไม่ต้องข้ามแดนไปใช้เงินตรา ในต่างประเทศ

10. ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ให้กระจายออกไปในแต่ละจังหวัด เพื่อสนับสนุน ให้นักท่องเที่ยวได้เห็นคุณค่า และความสำคัญของระบบนิเวศแหล่งท่องเที่ยว และเกิดความ ตระหนักในการร่วมมือร่วมใจอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมไว้ตลอดไป

11. สนับสนุนภาคเอกชนและองค์กรท้องถิ่น โดยเฉพาะในพื้นที่ท่องเที่ยวที่มีอัตราการ เยี่ยมชมค่อนข้างสูง ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมแหล่งท่องเที่ยวมากขึ้น โดยเฉพาะ ระบบกำจัดขยะที่ถูกต้องหลักสุขภาพ

12. นำวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เหมาะสมต่อยุคสมัย โดยเฉพาะระบบสารสนเทศ ในรูปแบบต่าง ๆ มาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม

13. วางแผนพัฒนาหรือสร้างแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถรองรับปริมาณการเยี่ยมชม จำนวนมาก เพื่อลดความหนาแน่นจากปริมาณการเยี่ยมชมแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลที่มีชื่อเสียง ในปัจจุบันและโดยเฉพาะเพื่อรองรับโครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคใต้ที่มีแนวโน้มจะก่อให้เกิดความหนาแน่นจากปริมาณการเยี่ยมชมที่สูงมากขึ้น

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย สาขาวิจัยสิ่งแวดล้อมและ ทรัพยากร¹ ได้กล่าวถึงแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้ แนวทางพัฒนา แหล่งท่องเที่ยว จำแนกได้ 3 ประการ ดังนี้

1. การปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยว เป็นการรักษาและประชาสัมพันธ์ให้จุดเด่นและความ น่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยวคงอยู่และเป็นที่รู้จักกันแพร่หลายมากขึ้น

---

¹สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย สาขาวิจัยสิ่งแวดล้อมและ ทรัพยากร. ศึกษาเบื้องต้นเพื่อวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวนครสวรรค์/อุทัยธานี/ชัยนาท/สิงห์บุรี. 2531. ส่วนที่ 1 หน้า 4 – 1 – 4 – 50.

2. การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว เป็นการส่งเสริมความเด่นและความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยวให้ดียิ่งขึ้น
3. การสร้างแหล่งท่องเที่ยวใหม่เป็นกระบวนการพัฒนาที่พิจารณาถึงความเป็นไปได้และศักยภาพด้านอื่น ๆ มากำหนดให้เกิดการพัฒนาขึ้น
  - เสกสรร ยงวณิชย์¹ ได้กล่าวถึงแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว สรุปได้ดังนี้
    1. ให้การศึกษาและสนับสนุนการอนุรักษ์สถานที่ที่มีความสวยงามตามธรรมชาติที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมให้คงสภาพความสวยงามอยู่ตลอดไป
    2. ควรดำเนินการพัฒนาทำนุบำรุงรักษาสถานที่ท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่องเพื่อความสวยงาม ทรงคุณค่า สามารถดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว
    3. ควรมีการจัดทำแผนพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวแต่ละแห่งทั้งระยะสั้นและระยะยาว โดยอาศัยความร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งความร่วมมือของภาคเอกชน
    4. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน
    5. ปรับปรุงเส้นทางคมนาคมโดยเฉพาะทางรถยนต์ให้ได้มาตรฐาน เพื่ออำนวยความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างสะดวกสบาย
    6. ปรับปรุงและอำนวยความสะดวกในการบริการเกี่ยวกับคมนาคมขนส่ง เช่น การจัดระบบการจราจร เครื่องหมายสัญญาณจราจร เป็นต้น
    7. ปรับปรุงสนามบินและสนับสนุนจัดบริการสายการบินระหว่างจังหวัดใกล้เคียงและระหว่างกรุงเทพฯ
    8. ปรับปรุงและสนับสนุนเส้นทางคมนาคมทางทะเลให้มีความสะดวกและปลอดภัย
    9. ปรับปรุงและเพิ่มขีดความสามารถในการบริการด้านการสื่อสารโทรคมนาคมรูปแบบต่างๆ อย่างเพียงพอและทั่วถึง เช่น โทรศัพท์ โทรเลข เป็นต้น
    10. การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก
    11. ส่งเสริมการลงทุนด้านกิจการโรงแรมที่พักให้ได้มาตรฐาน ตลอดจนสถานบริการธุรกิจบันเทิงต่าง ๆ
    12. ยกกระดับมาตรฐานร้านค้า ร้านอาหารในชุมชนเมือง และแหล่งท่องเที่ยวทั้งคุณภาพและราคาต้องยุติธรรม โดยส่งเสริมให้มีการลงทุนของภาคเอกชน

¹เสกสรร ยงวณิชย์. ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว. 2535. หน้า 8 – 9.

13. เพิ่มประสิทธิภาพและกำหนดมาตรการป้องกันรักษาความปลอดภัยแก่ชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ

14. การพัฒนากิจกรรมและการประชาสัมพันธ์

15. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมประกอบการท่องเที่ยว เช่น การจัดกีฬาทางน้ำ กิจกรรมค่ายพักแรมแก่นักท่องเที่ยว นิสิต นักศึกษา เป็นต้น

16. ส่งเสริมอุตสาหกรรมหัตถกรรมในครัวเรือน เพื่อผลิตเป็นของที่ระลึกและสินค้าพื้นเมืองต่าง ๆ

17. ฟื้นฟู ปรับปรุง ส่งเสริมการจัดเทศกาลการงานประเพณีต่าง ๆ ของท้องถิ่นเพื่อสะท้อนให้เห็นขนบธรรมเนียมประเพณีดั้งเดิม ความเป็นอยู่ของคนในท้องถิ่น เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว

18. จัดตั้งศูนย์กลางการเผยแพร่ข่าวสารการท่องเที่ยว เพื่อกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวเกิดความสนใจ และเดินทางไปท่องเที่ยว

เพ็ญศรี บิสนุม¹ ได้ศึกษาเรื่อง “สภาพและแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวทางทะเลของจังหวัดสตูล” ประเด็นศึกษาเฉพาะแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล ประกอบด้วย ประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. ด้านสภาพจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว เช่น การอนุรักษ์ธรรมชาติ การพัฒนาภูมิทัศน์ การดูแลสภาพแวดล้อม การสร้างจิตสำนึกแก่นักท่องเที่ยว เป็นต้น

2. ด้านบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น การคมนาคมขนส่ง ที่พักแรม ร้านอาหาร และเครื่องดื่ม สาธารณูปโภค การบริการนำเที่ยว และมัคคุเทศก์ เป็นต้น

3. ด้านการบริหารจัดการ เช่น การศึกษาวิจัยเพื่อการพัฒนา การควบคุมดูแลการจัดสรรงบประมาณ การให้ประชาชนมีส่วนร่วม เป็นต้น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย² ได้กล่าวถึงโครงสร้างการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดตรัง สรุปได้ดังนี้

---

¹เพ็ญศรี บิสนิม. สภาพและแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวทางทะเลของจังหวัดสตูล. 2542. หน้า 123 – 124.

²จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. แผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในเขตเทศบาลนครตรังและพื้นที่ต่อเนื่อง. ม.ป.ป. หน้า 5 – 12 – 5 – 14.

1. โครงการบูรณะและฟื้นฟู

1.1 สํารวจสภาพทางนิเวศของแหล่งท่องเที่ยวในกลุ่มเป้าหมายและกำหนดแผนการบูรณะฟื้นฟู

1.2 กำหนดความสามารถในการรองรับ (Carrying Capacity) ของแหล่งท่องเที่ยว

1.3 จัดฤดูกาลท่องเที่ยว โดยกำหนดระยะเวลาที่เปิดให้ท่องเที่ยวได้ และระยะเวลาที่ปิดเพื่อการบูรณะฟื้นฟู และเพื่อให้แหล่งท่องเที่ยวได้พัก

1.4 กำหนดพื้นที่ท่องเที่ยวโดยคำนึงถึงการอนุรักษ์ระบบนิเวศ ยกตัวอย่าง เช่น

1.4.1 พื้นที่อนุรักษ์ คือ พื้นที่ที่มีการรักษาระบบนิเวศเดิมให้มากที่สุด การเข้าถึงต้องภายใต้เงื่อนไขของความสามารถที่รองรับได้และไม่เข้าไปรบกวนระบบนิเวศ

1.4.2 พื้นที่บูรณะและฟื้นฟู คือ พื้นที่ที่มีความเสื่อมโทรมทางระบบนิเวศชัดเจน ควรปิดพื้นที่เพื่อการบูรณะฟื้นฟูและเพื่อให้แหล่งท่องเที่ยวได้พัก

1.4.3 พื้นที่ท่องเที่ยวคือพื้นที่นักท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงและสัมผัสได้

1.4.4 พื้นที่บริการคือพื้นที่ที่มีไว้สำหรับอำนวยความสะดวกสำหรับการท่องเที่ยว เช่น บริเวณจอดรถ บริเวณจอดรถ ร้านค้า ห้องนำ ที่ทิ้งขยะ สำนักงานเจ้าหน้าที่ดูแล เป็นต้น

2. โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล

จากสภาพเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลที่เป็นอยู่ ทำให้มีความจำเป็นต้องพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ในเส้นทางเชื่อมต่อกับเส้นทางการเดินทางของนักท่องเที่ยวทางทะเล อีกทั้งการเพิ่มแหล่งท่องเที่ยวมากขึ้นจะเป็นการเฉลี่ยการรองรับให้กระจายออกไป มีทางเลือกมากขึ้น ไม่กระจุกตัวในทางพื้นที่ ได้แก่โครงการย่อย ดังนี้ คือ

2.1 โครงการพัฒนาพื้นที่หาดปากเมง เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวเป็น Marina และท่าเรือ

2.2 โครงการพัฒนาการท่องเที่ยวทางเรือ เส้นทางวัดท่าจีน ศาลหลักเมือง และอำเภอกันตัง

2.3 โครงการพัฒนาพิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำราชมงคลเพื่อการท่องเที่ยว

2.4 โครงการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เกาะลิบง เกาะสุกร เกาะมุก เกาะเชือก และเกาะไหง

2.5 โครงการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวหมู่เกาะ เกตรา และเกาะเหลาเหลียง

พรรณนะของนักวิชาการดังกล่าวสรุปได้ว่า แนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านการอนุรักษ์และพัฒนาจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านการบริหารจัดการ

เอกสารที่เกี่ยวข้องจังหวัดตรัง

พิทักษ์ รัชชีธรรม¹ สำนักงานพาณิชย์จังหวัดตรัง² และยืนหยัด ใจสมุทร³ ได้กล่าวถึงที่ตั้งและสภาพทางภูมิศาสตร์ ประวัติความเป็นมา สภาพสังคมและวัฒนธรรม สภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดตรังไว้พอจะสรุปได้ดังนี้

1. สภาพภูมิศาสตร์

ที่ตั้งและอาณาเขต จังหวัดตรัง ตั้งอยู่ทางภาคใต้ฝั่งทะเลอันดามันประมาณเส้นรุ้งที่ 7 องศา 31 ลิปดาเหนือ และเส้นแวงที่ 99 องศา 38 ลิปดาตะวันออก รวมเนื้อที่ประมาณ 4,941,439 ตารางกิโลเมตรหรือ 3,088,375 ไร่ มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ	จรด	อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช และอำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่
ทิศใต้	จรด	อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา และช่องมะละกา มหาสมุทรอินเดีย
ทิศตะวันออก	จรด	อำเภอควนขนุน อำเภอกงหรา อำเภอตะโหมด จังหวัดพัทลุง โดยมีเทือกเขาบรรทัดกั้นอาณาเขตตลอดแนว
ทิศตะวันตก	จรด	อำเภอคลองท่อม อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ และมหาสมุทรอินเดีย (ดูภาพประกอบ 1)

¹พิทักษ์ รัชชีธรรม. จากวันวานถึงวันนี้ของเมืองตรัง. ม.ป.ป. หน้า 2 – 14.

²สำนักงานพาณิชย์จังหวัดตรัง. ข้อมูลการตลาดจังหวัดตรังประจำปี 2544. 2545.

หน้า 1.

³ยืนหยัด ใจสมุทร. ตรังเมืองท่าโบราณสองพันปี. 2539. หน้า 3 – 12.

ลักษณะภูมิประเทศ สภาพพื้นที่เป็นเนินสูง ๆ ต่ำ ๆ ตลอดบริเวณ ถ้าเริ่มต้นมองดูจากทางทิศตะวันออกจะพบป่าเขาบรรทัดที่ยังคงสภาพอุดมสมบูรณ์ ประมาณว่าเนื้อที่ป่าเกือบร้อยละ 20 ของเนื้อที่จังหวัดส่วนใหญ่เป็นพื้นที่แถบเทือกเขาบรรทัด ที่เชิงเขาเป็นดินลูกรังแดง ในส่วนลูกควนและแนวเนิน สำหรับที่ราบส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนทราย

ที่ราบสูงสลับลูกควนแนวเนินจากเชิงเขาบรรทัดค่อย ๆ ลาดต่ำลงจนจรดฝั่งอันดามัน ลูกควน เนินสูงและภูเขาขนาดย่อมที่กระจายทั่วพื้นที่จังหวัด ทำให้ภาพรวมทางภูมิศาสตร์เป็นลอนสูงต่ำมีลำน้ำสำคัญ ๆ 3 สาย คือแม่น้ำตรัง อันมีต้นกำเนิดจากเขาวังหีบเทือกเขาหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช แม่น้ำปะเหลียนเกิดจากเทือกเขาบรรทัด เขตอำเภอปะเหลียนและคลองกะลาเส ต้นน้ำเกิดจากควนปลวกร้อน ควนชะโนและควนน้ำแดง ชายแดนตรังกระบี่

แม่น้ำหลักสำคัญ 3 สายนี้ ยังมีลำห้วยสายธารบริวารที่คอยส่งน้ำให้อีกกว่าประมาณ 100 สายคลองและเพราะความลาดชันของท้องน้ำมีสูง กระแสน้ำจึงไหลแรง รวดเร็วลงทะเลที่ปากแม่น้ำตรังและปากแม่น้ำปะเหลียน ตลอดกระทั่งปากอ่าวสิเกาแต่อย่างไรก็ตามพื้นที่จังหวัดตรังก็เชื่อว่าแห้งแล้งเพราะลำน้ำสายต่าง ๆ รวมความยาวประมาณ 1,173 กิโลเมตร ในพื้นที่จังหวัด 4,941,439 ตารางกิโลเมตร ยังความชุ่มฉ่ำให้ตลอดปี

สภาพลมฟ้าอากาศ จังหวัดตรังได้รับลมมรสุมจากทั้งทางตะวันออกเฉียงเหนือช่วงเดือนตุลาคม - มกราคมและลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ช่วงเดือนพฤษภาคม - กันยายน ทำให้มีฝนตกตลอดปี ช่องว่างเว้นฝนตามฤดูกาลมีเพียงระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคมเท่านั้น

อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปีประมาณ 27.4 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเท่าที่ผ่านมาในช่วงเดือนเมษายนไม่เกิน 39 องศาเซลเซียส ต่ำสุดในเดือนกุมภาพันธ์ประมาณ 15 องศาเซลเซียส

ช่วงเวลาที่อากาศเย็นสบาย ประมาณปลายเดือนพฤศจิกายน ถึงต้นเดือนธันวาคม อันเป็นเวลาที่ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือโชยผ่านพลิวแผ่ว จังหวัดตรังได้จัดงานเฉลิมพระชนมพรรษาขึ้น ณ บริเวณสนามกีฬาแห่งประเทศไทย เป็นงานเทศกาลประจำปีชาวตรังเรียกลมมรสุมในช่วงนี้อีกชื่อหนึ่งว่า “ลมงานเฉลิม”

ลมมรสุมจากทั้งสองทิศทาง หอบความชื้นจากทะเลอ่าวไทยและทะเลอันดามัน ทำให้จังหวัดตรังมีความชื้นสัมพัทธ์สูง และชุ่มชื้นตลอดปี ปริมาณน้ำฝนตลอดปีวัดได้ 1,910.7 มิลลิเมตร

2. ประวัติความเป็นมาของจังหวัดตรัง

จังหวัดตรังหัวเมืองชายทะเลตะวันตก ตั้งขึ้นสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ไม่ปรากฏหลักฐานทางประวัติศาสตร์มากนัก เมืองตรังแต่เดิมมาน่าจะเป็นเพียงเส้นทางผ่านไปมาระหว่าง นครศรีธรรมราชกับพัทลุงเท่านั้นต่อมาเมื่อมีผู้คนตั้งถิ่นฐานอยู่มากขึ้นก็บังเกิดเป็นเมืองในภายหลังเท่าที่พบหลักฐานความเป็นมาของจังหวัดตรัง เริ่มแรกได้จากจารึกเสมาเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่ว่าเมืองตรังเดิมเป็นหัวเมืองขึ้นต่อเมืองนครศรีธรรมราช และพอจะแบ่งวิวัฒนาการของจังหวัดตรัง ออกเป็น 3 สมัยด้วยกันดังนี้

1. สมัยตั้งเมืองที่ตำบลควนธานี (พ.ศ. 2345 – 2433)

เมืองตรังเมื่อปี พ.ศ.2345 มีพระอุไทยธานีเป็นผู้ว่าราชการเมืองตรังเป็นคนแรกและได้สร้างหลักเมืองตรัง ที่ควนธานี (ศาลหลักเมืองตรังที่ตำบลควนธานี อำเภอกันตัง ปัจจุบัน) ห่างจากตัวจังหวัดปัจจุบันไปทางทิศใต้ 8 กม.

2. สมัยตั้งเมืองที่กันตัง (พ.ศ. 2433 – 2458)

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้เสด็จประพาสเมืองตรัง เป็นครั้งแรก พระราชปรารภว่า “เมืองตรัง” ถ้าจัดการทำนุบำรุงให้ดีจะเป็นเมืองที่มีประโยชน์มาก เพราะที่ดินอุดมสมบูรณ์ควรแก่การเพาะปลูก ยิ่งถ้ามีเจ้าเมืองที่มีความสามารถปกครอง ดูแลจะต้องรุ่งเรือง จึงโปรดเกล้าฯ ให้พระยารัษฎานุประดิษฐ์ มหิศรภักดี (คอซิมบี๊ ณ ระนอง) ผู้ซึ่งพระองค์ท่านพอพระทัยในความสามารถที่ได้สร้างความก้าวหน้าให้เมืองภูเก็ตมาแล้ว ย้ายจากเมืองกระบี่มาดำรงตำแหน่งเป็นผู้ว่าราชการเมืองตรัง ในปี พ.ศ. 2433

เมื่อพระยารัษฎานุประดิษฐ์มหิศรภักดี (คอซิมบี๊ ณ ระนอง) ได้ดำรงตำแหน่งเจ้าเมืองตรังแล้ว พิจารณาเห็นว่าที่ตั้งเมืองตรังที่ตำบลควนธานีนั้นอยู่ห่างจากฝั่งทะเลมาก ไม่เหมาะกับการขยายความเจริญของบ้านเมือง จึงได้กราบบังคมทูลขอย้ายที่ตั้งจากตำบลควนธานีไปตั้งที่ตำบลกันตัง เมื่อ พ.ศ.2433 ซึ่งได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาต

3. สมัยตั้งเมืองที่ทับเที่ยง (พ.ศ. 2458 – ปัจจุบัน)

ในปี พ.ศ.2458 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวได้เสด็จประพาส เมืองตรัง (ที่กันตัง) ทรงมีพระราชดำริว่า การตั้งเมืองที่กันตังไม่ปลอดภัยจากอริราชศัตรู ประกอบกับ อหิวาตกโรคกำลังระบาด กันตังเป็นที่กลุ่มมักเกิดโรคระบาดและยากแก่การขยายเมืองทรงเห็นว่า ทับเที่ยงมีลักษณะเหมาะสมที่จะตั้งเมือง จึงได้มีพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ย้ายเมืองจากตำบลกันตังไปตั้งที่ตำบลทับเที่ยง ซึ่งกลายเป็นที่ตั้งจังหวัดตรังในปัจจุบันตั้งแต่ พ.ศ.2458 มาจนถึงปัจจุบัน

3. สภาพสังคมและวัฒนธรรม

สภาพสังคมและวัฒนธรรมของจังหวัดตรัง สรุปได้ดังนี้ แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 9 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ ประชากรทั่วไปนับถือศาสนาพุทธ ศาสนาอิสลาม และเป็นชาวไทยเชื้อสายจีนซึ่งวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ดีงาม มีคุณค่า เป็นสิ่งที่มนุษย์คิดสร้างขึ้น เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขในชุมชนนั้น ๆ เป็นวิถีทางในการดำเนินชีวิต เป็นความคิด เป็นแนวทางปฏิบัติ สืบทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง

เมื่อชุมชนใดมีคนมาอยู่ร่วมกันมาก ๆ ชุมชนนั้น ๆ ก็สร้างเอกลักษณ์ ความโดดเด่นของตัวเองขึ้นมาโดยมีปัจจัยต่าง ๆ เป็นตัวกำหนด เช่น สภาพดินฟ้าอากาศ ทำเลที่ตั้งของชุมชน ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม เป็นต้น เพื่อวางแนวทางการดำเนินชีวิตของคนในชุมชนหลายชุมชนสามารถรักษาวัฒนธรรม ประเพณีดั้งเดิม ที่สืบทอดกันมาหลายชั่วอายุคนได้อย่างดีแต่ก็มีหลายชุมชนรับอิทธิพลจากภายนอกชุมชนและเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตเดิม ๆ ไป ชุมชนในจังหวัดตรังหลาย ๆ แห่งเป็นชุมชนที่นำศึกษาและแวะไปเยือน ดังเช่นชุมชนที่จะกล่าวถึงต่อไปนี้ได้แก่ ชุมชนย่านซื่อ ชุมชนนาหมื่นศรี ชุมชนบ้านโต๊ะบัน ชุมชนบ้านนาป้อ

4. สภาพแหล่งท่องเที่ยว

แหล่งท่องเที่ยวภายในจังหวัดตรังเริ่มเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวทั้งในประเทศและต่างประเทศมากขึ้น อย่างไรก็ตามจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามายังจังหวัดตรังมีจำนวนลดลงจากภาวะเศรษฐกิจในประเทศที่ตกต่ำ ส่วนนักท่องเที่ยวต่างประเทศมีจำนวนมากขึ้นเนื่องมาจากการส่งเสริมปีการท่องเที่ยวไทย ส่งเสริมกิจกรรมด้านสินค้า เทศกาลที่มีชื่อเสียง เช่น งานเทศกาลขนมเค้ก เทศกาลหมูย่าง เทศกาลประเพณีถือศีลกินเจ งานวิวาทิได้สมุทร และงานเบิกฟ้าทะเลตรัง แหล่งท่องเที่ยวหลักคือทะเลตรัง ประกอบด้วยเกาะต่าง ๆ ที่มีศักยภาพทางการท่องเที่ยวประมาณ 10 เกาะ มีกิจกรรมดำน้ำดูปะการังและสัตว์ในทะเล ส่วนสภาพแหล่งท่องเที่ยวบริเวณชายหาดมีการจัดกิจกรรมพักผ่อน การศึกษาสังคมพืช สังคมสัตว์

5. แหล่งท่องเที่ยวทางทะเลของจังหวัดตรัง

หลายหน่วยงานได้กล่าวถึงแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลของจังหวัดตรังไว้ พอจะประมวลได้ดังนี้

สำนักงานพาณิชย์จังหวัดตรัง¹ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย² กรมป่าไม้³ วิชา
จิรภาไพศาล⁴ วิชิต พัฒนโกศัย⁵ ได้กล่าวถึงแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลของจังหวัดตรังไว้ดังนี้

อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม ครอบคลุมเนื้อที่ 144,300 ไร่ อาณาเขตตั้งแต่หาดปากเมง
หาดฉาดหลาง หาดสั้น หาดยาว หาดหยงหลิง ไปถึงหาดเจ้าไหม ฯลฯ ประกาศเป็นอุทยาน
แห่งชาติเมื่อวันที่ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2524 การเดินทางไปตามเส้นทางตรัง - สิเกา - ปากเมง
ระยะทาง 40 กิโลเมตร ทางลาดยางตลอดสาย ทางอุทยานได้เตรียมศูนย์บริการนักท่องเที่ยว
ศาลาพักผ่อนห้องน้ำไว้บริการและเตรียมที่สำหรับพักผ่อนโดยติดต่อกับทางอุทยานฯ ไว้ล่วงหน้า

หาดราชมงคล ตั้งอยู่ในอำเภอสิเกา มีลักษณะเป็นชายหาดโค้งเว้าขนานไปกับทิวสน
อันร่มรื่น ด้านหน้าของชายหาดจะมีพิพิธภัณฑสถานน้ำราชมงคล

หาดปากเมง อยู่ในเขตอำเภอสิเกา เป็นหาดที่สวยงามและเงียบสงบ หาดทรายมีความ
แน่นมากจนสามารถขับรถยนต์วิ่งบนหาดได้ มีท่าเรือคอนกรีตสร้างลงไปในทะเล เพื่อ รับ - ส่ง
นักท่องเที่ยวไปยังเกาะต่าง ๆ ภาพที่ดึงดูดตาผู้มาเยือน ได้แก่ โขดเขาใหญ่กึ่งกลางน้ำรูปร่างคล้าย
คนนอนหงาย ทอดตัวยาวไปทางด้านเหนือ เรียกว่า เกาะเมง ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของหาดนี้

หาดฉางหลาง อยู่ห่างจากปากเมง 7 กิโลเมตร มีต้นสนครีมี มีสะพานข้ามทางน้ำเป็น
แหล่งตกปลาชายฝั่งที่น่าสนใจ

หาดเจ้าไหม เป็นหาดที่อยู่บริเวณปากอ่าวกันตัง มีต้นสนสูงเรียงรายไปตลอดแนว มี
หมู่บ้านชาวประมง หรือหมู่บ้านเจ้าไหม มีชายหาดกว้างขวางเหมาะที่จะมาเช่าคายัคพักผ่อน และ
เล่นน้ำ และมีท่าเรือสำหรับข้ามไปเกาะลิบง

¹สำนักงานพาณิชย์จังหวัดตรัง. ข้อมูลการตลาดจังหวัดตรังประจำปี 2544. 2545
หน้า 40 - 43.

²การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. คู่มือการท่องเที่ยวเชิงนิเวศทางทะเล สมุทรสาคร.
2543. หน้า 54 - 56.

³กรมป่าไม้. คู่มือท่องเที่ยวและศึกษาธรรมชาติในอุทยานแห่งชาติทางทะเล. 2541.
หน้า 43 - 44.

⁴วิชา จิรภาไพศาล. น้ำ ฟ้า ป่า เขา. 2541. หน้า 36 - 60.

⁵วิชิต พัฒนโกศัย. อุทยานแห่งชาติในประเทศไทย. 2544. หน้า 493 - 496.

หาดสั้น เป็นหาดที่ถูกน้ำทะเลเซาะโขดหิน เว้าเข้ามาในดิน และเป็นหาดที่เรียบสงบ
หาดยาว เป็นหาดที่มีสัญลักษณ์ที่มองเห็นได้ชัด คือ กระจาดงกลม เพราะมีโขดเขาที่มี
รูปร่างเหมือนกระจาดงกลม

หาดหยงหลิง เป็นหาดที่มีลักษณะเป็นรูปโค้งขนานไปกับดงสนนับร้อยต้น สุดชายหาด
เป็นเขาสูงที่เต็มไปด้วยเว้งและโพรงถ้ำ ซึ่งสามารถเดินลัดเลาะออกไปสู่หน้าผาริมทะเล มีทิวทัศน์
ที่สวยงาม

หาดสำราญ ตั้งอยู่กึ่งอำเภอหาดสำราญ หาดทรายจะทอดยาวจดแหลมตะเล๊ะ

เกาะมุกต์และถ้ำมรกต เกาะมุกต์เป็นเกาะที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในเขตอุทยานแห่งชาติ
หาดเจ้าไหม มีพื้นที่ประมาณ 7.7 ตารางกิโลเมตร เป็นที่ตั้งของถ้ำมรกต หรือที่ชาวบ้านเรียกว่า
ถ้ำน้ำ ที่มีทางเข้าเป็นโพรงเล็ก ๆ พอเรือลอดได้ในช่วงน้ำลง ความมืดเคี้ยวและความมืดในโพรง
ถ้ำแคบ ๆ ที่มีช่วงยาว 80 เมตร คือนาทีแห่งความระทึกใจ แต่ความตื่นตาตื่นใจจะเข้ามาแทนที่
ทันทีที่ถึงปากถ้ำที่มีน้ำทะเลใสสีมรกต หาดทรายขาวสะอาด และมีพรรณไม้บางชนิดสภาพป่า
บนภูเขาเป็นป่าดิบชื้น ใต้หัวแหลมเกาะมุกต์เป็นป่าชายเลน

เกาะกระดาน อยู่ในท้องที่อำเภอกันตัง มีพื้นที่ประมาณ 1.64 ตารางกิโลเมตรร้อยละ
70 ของพื้นที่เกาะเป็นภูเขา สภาพป่าเป็นป่าดิบชื้น มีแนวปะการังแข็งตลอดชายฝั่งของเกาะ
กระดาน มีปะการังอ่อนและกัลปังหาทางด้านทิศใต้ของเกาะ ปะการังที่พบส่วนใหญ่ ได้แก่
ปะการังเขากวางสั้น ปะการังเขากวางก้านยาว ปะการังเห็ด ปะการังสมอง ปะการังอ่อน มี
หาดทรายที่ขาวละเอียดเหมือนแป้งและน้ำทะเลใส ที่ทอดยาวจากหาดด้านเหนือถึงชายฝั่งด้าน
หลังเกาะมีอ่าวเล็ก ๆ มีคลื่นลูกโต ๆ สาดเข้าหาดเป็นระลอก ๆ เหมาะแก่การเล่นกระดานโต้คลื่น

เกาะลิบง เป็นเกาะที่ใหญ่ที่สุดในอำเภอกันตัง ซึ่งเป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่า หมู่เกาะลิบง
เป็นที่อยู่ของปลาพะยูน ซึ่งเป็นสัตว์น้ำที่ใกล้จะสูญพันธุ์ บริเวณแหลมจุโหยนั้นเป็นหาดทราย
เวลาน้ำลงสามารถเดินไปยังหาดตูบได้ ซึ่งมีนทะเล นักชายเลนจำนวนมากที่เดินทางมาจาก
แถบหนาวบินมาอาศัย

เกาะแหวน เกาะแหวนตั้งอยู่ในท้องที่อำเภอกันตัง มีพื้นที่ประมาณ 0.16 ตาราง
กิโลเมตร ไม่มีพื้นที่ราบ เป็นเกาะที่มีสัมปทานรังนก รอบเกาะแหวนมีแนวปะการังที่ค่อนข้าง
สมบูรณ์ มีทั้งดงปะการังน้ำตื้นและน้ำลึก เช่น ปะการังเขากวาง ปะการังแฉ้ทะเล ปะการังเห็ด
ปะการังช่องแผ่น ฟองน้ำแจกันดำ ฟองน้ำครก ดอกไม้ทะเล ดอกไม้ทะเลครก มีฝูงปลาหลาย
ชนิดมาอาศัยอยู่

เกาะม้า เป็นเกาะที่มีลักษณะเหมือนม้าในจินตนาการของบางคน เกาะม้าไม่มีพื้นที่ราบบนเกาะ มีความสวยงามของปะการัง ไม้ทะเล หอยเม่น และกัลปังหา

เกาะเชือก เป็นเกาะเล็ก ๆ ที่ตั้งอยู่ในวงล้อมของเกาะมุกต์ และเกาะกระดานประกอบด้วยเกาะเล็ก ๆ เกาะที่อยู่ติดกัน อยู่ในท้องที่อำเภอกันตัง เป็นเกาะที่มีสัมปทานรังนก มีแนวปะการังค่อนข้างสมบูรณ์มาก และมีความหลากหลายของชนิดปะการังสูงมาก ทั้งปะการังแข็ง ปะการังอ่อนหลากสี ฟองน้ำครก ดอกไม้ทะเลครก หวีทะเล ปะการังไฟ และมีกัลปังหา สลับกันอยู่ตลอดแนวชายฝั่งสวยงาม มีปลาหลากหลายสีสัน สาเหตุที่ชื่อเกาะเชือก คือ การลงดำน้ำดูปะการัง จะต้องเกาะเชือกลงไปดู เนื่องจากกระแสน้ำเชี่ยวแรง

เกาะไหง เป็นเกาะที่มีปะการังน้ำตื้นตรงหน้าหาดด้านตะวันออก และด้านทิศใต้ บริเวณที่เป็นอ่าวเว้าโค้ง 2 อ่าว ส่วนปะการังน้ำลึกอยู่ที่ปลายเกาะที่มีหินรูปเจ้าแม่กวนอิมตั้งอยู่ แต่มีกระแสน้ำไหลเชี่ยว

เกาะสุกร เป็นเกาะที่ตั้งอยู่ในอำเภอปะเหลียน สภาพพื้นที่มีทั้งที่เป็นหาดทรายละเอียด น้ำทะเลใสและป่าชายเลนอันอุดมสมบูรณ์

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับจังหวัดตรังและแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลของจังหวัดตรัง ทำให้ผู้วิจัยมีความรู้เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลในจังหวัดตรัง และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการกำหนดขอบเขตด้านเนื้อหา คือ แหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลตรัง ได้แก่ หาดราชมงคล หาดปากเมง หาดขางกลาง หาดเจ้าไหม หาดสั้น หาดยาว หาดหยงหลิง หาดสำราญ แหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเลตรัง ได้แก่ เกาะเชือก เกาะแหวน เกาะม้า เกาะกระดาน เกาะมุกต์ ถ้ำมรกต เกาะไหง เกาะลิบง เกาะสุกร

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยมีความรู้พื้นฐานในการศึกษาเรื่อง “ศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล จังหวัดตรัง” และนำความรู้ที่ได้มาใช้ในการกำหนดกรอบแนวคิดในการทำวิทยานิพนธ์ เขียนเค้าโครงวิทยานิพนธ์ โดยใช้ข้อสรุปหน้า 20 และหน้า 30 ที่จะทำการศึกษาแต่ละแหล่ง ใช้ข้อสรุปหน้า 36 กำหนดขอบเขตด้านเนื้อหาจำแนกตามแหล่งท่องเที่ยว และใช้รายละเอียดต่าง ๆ ในการกำหนดแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูล แนวทางการสัมภาษณ์ และแนวทางการสังเกต

บทที่ 3

สภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเล

จังหวัดตรังเป็นจังหวัดหนึ่งของประเทศไทย ที่ตั้งอยู่ทางภาคใต้ฝั่งทะเลอันดามัน ที่มีสภาพพื้นที่เป็นที่ราบสูงสลับกับเนินเขาจากเชิงเขาบรรทัดค่อย ๆ ลาดต่ำลงจากฝั่งอันดามัน มีเนินสูงและภูเขาขนาดย่อมกระจายอยู่ทั่วพื้นที่จังหวัด นอกจากนี้จังหวัดตรังยังมีชายฝั่งทะเลเป็นแนวยาวอยู่ทางทิศตะวันตก มีหาดทรายและแนวปะการังที่สวยงาม ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจเข้ามาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก ปัจจุบันหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนได้ให้ความสนใจ และพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางทะเลของจังหวัดตรังมากขึ้น เนื่องจากกิจกรรมดังกล่าวมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของจังหวัดตรัง และสามารถนำรายได้เข้าสู่จังหวัดตรังเป็นจำนวนมาก ด้วยเหตุนี้การศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลของจังหวัดตรัง จึงเป็นเรื่องที่จำเป็นและน่าสนใจศึกษาเป็นอย่างยิ่ง เพราะจะทำให้เห็นถึงสภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเล และทิศทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่พื้นที่และชุมชนตลอดจนคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่น ในการศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลจังหวัดตรังครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นในการศึกษา 2 ประเด็นคือ สภาพแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเล และแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่ง โดยจะศึกษาตามแหล่งท่องเที่ยวดังต่อไปนี้คือ หาดราชมงคล หาดปากเมง หาดฉางหลวง หาดสั้น หาดหยงหลิง หาดเจ้าไหม หาดยาว หาดสำราญ ผลจากการศึกษาค้นคว้าปรากฏรายละเอียดดังต่อไปนี้

หาดราชมงคล

ผู้วิจัยได้ศึกษาประเด็นสภาพแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลแถบชายฝั่งทะเลและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเล ดังนี้

1. สภาพแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดราชมงคล

ในการศึกษาสภาพแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดราชมงคล ผู้วิจัยได้ศึกษาในด้านที่ตั้ง ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวและด้านบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก ผลจากการศึกษาค้นคว้าสรุปได้ดังนี้

1.1 ที่ตั้ง ในการศึกษาด้านที่ตั้งหาดราชมวงคล ผู้วิจัยได้ศึกษาในประเด็นที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ ที่ตั้งเขตการปกครอง และที่ตั้งสัมพันธ์ จากการศึกษาค้นคว้าสรุปได้ดังนี้

1.1.1 ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ หาดราชมวงคล ตั้งอยู่ที่ค่าละติจูด ลองติจูดดังนี้
ละติจูด 7 องศา 15 ลิปดาเหนือ

ลองติจูด 99 องศา 10 ลิปดาตะวันออก

1.1.2 ที่ตั้งเขตการปกครอง หาดราชมวงคล ตั้งอยู่ภายในสถาบันเทคโนโลยีราชมวงคลในเขตหมู่ 3 บ้านไม้ฝาด ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง โดยมีอาณาเขตดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ อำเภอสิเกา ท้ายเทียบเรือทุ่งคลองสน

ทิศใต้ ติดต่อกับ อำเภุนนทบุรี เกาะเมง

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ บ้านผมเด็น หมู่ที่ 4 ตำบลไม้ฝาด

อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ทะเลอันดามัน

1.1.3 ที่ตั้งสัมพันธ์ หาดราชมวงคล มีที่ตั้งสัมพันธ์กับแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ดังนี้

สัมพันธ์กับแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ มีรายละเอียดดังนี้

1. พิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำราชมวงคล เป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา ตั้งอยู่ภายในคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง สถาบันเทคโนโลยีราชมวงคล มีการจัดแสดงพันธุ์สัตว์น้ำด้วยตู้ขนาดใหญ่ จำนวน 61 ตู้ อยู่ห่างจากหาดราชมวงคลประมาณ 100 เมตร

2. หาดวิวาหิต์สมุทร เป็นหาดที่อยู่ต่อจากหาดราชมวงคลไปทางทิศใต้โดยมีเขากั้นกลาง จังหวัดตรังจัดกิจกรรมวิวาหิต์สมุทรเป็นประจำทุกปี ห่างจากหาดราชมวงคลประมาณ 10 เมตร

3. น้ำตกอ่างทอง ตั้งอยู่เขตตำบลไม้ฝาด เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ อยู่ห่างจากหาดราชมวงคล ประมาณ 10 กิโลเมตร ตามเส้นทางสายตรัง - สิเกา เป็นน้ำตกชั้นเดียวสูง ประมาณ 3 เมตร ด้านล่างเป็นแอ่งขนาดใหญ่

4. เขาเจ็ดยอด อยู่ในเขตอำเภอสิเกา ห่างจากหาดราชมวงคลตามเส้นทางตรัง - กระบี่ ประมาณ 14 กิโลเมตร เป็นสวนสาธารณะและสวนสัตว์เปิด มีพื้นที่ประมาณ 2,000 ไร่ สภาพโดยทั่วไปเป็นภูเขาถูกล้อม ๆ

5. หาดหัวหิน อยู่ในเขตอำเภอสิเกาออกไปตามเส้นทางสายพรุจูด - ใต้บ้านหัวหิน ห่างจากหาดราชมวงคล ประมาณ 8 กิโลเมตร

6. อุทยานแห่งชาติธารโบกขรณี ตั้งอยู่ในเขตอำเภออ่าวลึก จังหวัดกระบี่ เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและสถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ห่างจากหาดราชมงคล บางเส้นทางสายตรัง - กระบี่ ประมาณ 110 กิโลเมตร

สัมพันธ์กับชุมชนใหญ่ มีรายละเอียดดังนี้

1. ตั้งอยู่ห่างจากเทศบาลตำบลสิเกา ตามเส้นทางสิเกา - ปากเมง ประมาณ 5 กิโลเมตร
2. ตั้งอยู่ห่างจากเทศบาลเมืองกันตัง ตามเส้นทางตรัง - ปากเมง ประมาณ 33 กิโลเมตร
3. ตั้งอยู่ห่างจากเทศบาลนครตรัง ตามเส้นทางตรัง - ปากเมง ประมาณ 38 กิโลเมตร
4. ตั้งอยู่ห่างจากเทศบาลนครภูเก็ต ตามเส้นทางตรัง - ปากเมง ประมาณ 400 กิโลเมตร

จากการศึกษาค้นคว้า ด้านที่ตั้งหาดราชมงคลสรุปได้ว่า หาดราชมงคลตั้งอยู่ที่ละติจูด 7 องศา 15 ลิปดาเหนือ ลองติจูด 99 องศา 10 ลิปดาเหนือ ซึ่งอยู่ในเขตหมู่ที่ 3 บ้านไม้ฝาด ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง หาดราชมงคลอยู่ใกล้แหล่งท่องเที่ยวหลายแห่ง เช่น พิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำราชมงคล หาดวิภาหิได้สมุทร น้ำตกอ่างทอง เขาเจ็ดยอด หาดหัวหิน อุทยานแห่งชาติธารโบกขรณี เป็นต้น นอกจากนี้หาดราชมงคลยังอยู่ใกล้เทศบาลตำบลสิเกา เทศบาลเมืองกันตัง เทศบาลนครตรัง และเทศบาลนครภูเก็ต

1.2 ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว ในการศึกษาด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดราชมงคล ผู้วิจัยได้ศึกษาในประเด็น ภูมิทัศน์ธรรมชาติ ภูมิอากาศ และพืชพรรณธรรมชาติ ผลจากการศึกษาค้นคว้าปรากฏดังนี้

1.2.1 ด้านภูมิทัศน์ธรรมชาติ ภูมิทัศน์ธรรมชาติคือ ความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ มีสภาพที่ดึงดูดใจนักท่องเที่ยว ผลจากการศึกษาปรากฏว่า หาดราชมงคลเป็นชายหาดทรายทะเลที่เงียบสงบ มีบรรยากาศที่ร่มรื่นเหมาะแก่การพักผ่อนหย่อนใจและจัดกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ดังที่ ควน แก้วยอด¹ นักท่องเที่ยวจากอำเภอห้วยยอด ได้กล่าวไว้ สรุปได้ว่า หาดราชมงคลเป็นชายหาดทรายทะเลที่เงียบสงบ มีบรรยากาศที่ร่มรื่น

¹ควน แก้วยอด เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดราชมงคล 179 หมู่ที่ 3 ถนนไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 21 เมษายน 2546.

เหมาะแก่การพักผ่อนหย่อนใจและจัดกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การศึกษาธรรมชาติ ป่าชายเลน สังคมพืช สังคมสัตว์ การเล่นกีฬาบอลเลย์บอลชายหาด รวมถึงการตกปลา เป็นต้น แนวชายหาด กว้างประมาณ 50 - 60 เมตร ทอดตัวไปขนานกับท้องทะเลเป็นระยะทางยาวกว่า 3 กิโลเมตร เมื่อมองออกสู่ท้องทะเลก็เห็นหมู่เกาะลันตา ส่วนเกาะที่อยู่ไม่ไกลคือเกาะหลอหลอ เกาะครก - เกาะสาก เกาะผี ซึ่งมีจุดดูปะการังน้ำตื้น ด้านเหนือของหาดจะมองเห็นเขาเจ็ดยอดอยู่ไม่ไกลนัก นอกจากแนวชายหาดและท้องทะเลที่สวยงามแล้ว ถัดจากแนวชายหาดขึ้นมาจะเป็นแนวของต้นสนทะเล ซึ่งขึ้นห่างกันเป็นระยะ ๆ บริเวณชายหาดที่ทอดตัวยาวกว่า 3 กิโลเมตรนี้ พื้นที่ประมาณ 1 กิโลเมตร ได้รับงบประมาณพัฒนาชายหาดราชมงคล มีการปรับและนำทรายมาถมพื้นที่และสร้างศาลาที่พักผ่อน 1 แห่ง ที่อาบน้ำกลางแจ้ง 4 แห่ง ห้องน้ำ ห้องสุขาแยกชายหญิง 2 แห่ง พร้อมกันนี้ได้สร้างอาคารเอนกประสงค์เพื่อเปิดเป็นอาคารจำหน่ายของที่ระลึกและจำหน่ายอาหารอีก 3 แห่ง ซึ่งอยู่ใกล้กับอาคารศูนย์บริการการท่องเที่ยว ราชมงคล ทำให้บริเวณนี้เต็มไปด้วยนักท่องเที่ยวที่มาพักผ่อนหย่อนใจและชื่นชมกับภูมิทัศน์อันสวยงามของชายหาดและท้องทะเลถัดจากพื้นที่ที่ได้รับการพัฒนาแล้ว ก็จะเป็นแนวของต้นเสม็ดที่แซมด้วยสนทะเลที่ปลูกขึ้นใหม่ ซึ่งเหมาะสำหรับการจัดกิจกรรมนันทนาการ อย่างไรก็ตามแม้ว่าหาดราชมงคล จะมีความรื่นรมย์สวยงามตามธรรมชาติเหมาะแก่การท่องเที่ยวอย่างยิ่ง แต่เนื่องจากเป็นแหล่งท่องเที่ยวใหม่และตั้งอยู่ในสถาบันการศึกษา ดังนั้นการดูแลรักษาความสะอาดของสถานที่ที่บริเวณจึงได้รับการดูแลอย่างดี มีถึงขยะไว้บริการตามชายหาด แต่ระยะการจัดวางค่อนข้างห่างกันพอสมควร มีศาลาที่พัก สถานที่อาบน้ำ สถานที่จอดรถเพียงพอกับความต้องการมีห้องน้ำแยกชาย - หญิง หาดราชมงคลมีภูมิทัศน์ธรรมชาติที่สวยงาม ดังภาพประกอบ 2

1.2.2 ภูมิอากาศ ผลจากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า หาดราชมงคลตั้งอยู่ในเขตอิทธิพลของลมมรสุมที่พัดเป็นประจำตามฤดูกาล 2 ชนิด ดังที่ จังหวัดตรัง¹ ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า หาดราชมงคลตั้งอยู่ในเขตอิทธิพลของลมมรสุมที่พัดเป็นประจำเป็นฤดูกาล 2 ชนิด คือ ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ เริ่มตั้งแต่ช่วงกลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม และลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ เริ่มตั้งแต่ช่วงกลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนพฤษภาคม ซึ่งเป็นช่วงฤดูกาลท่องเที่ยวทางทะเลของจังหวัดตรัง

¹จังหวัดตรัง. ข้อมูลจังหวัดตรังปี 2545. 2546. หน้า 9.

อุณหภูมิของอากาศปี 2545 อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปี 27.24 องศาเซลเซียส อุณหภูมิเฉลี่ย ตลอดปี 35.14 องศาเซลเซียส อุณหภูมิต่ำสุดตลอดปี 21.00 องศาเซลเซียส

ความชื้นสัมพัทธ์ ปี 2545 ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยตลอดปี ประมาณ 81.82 % ความชื้นสัมพัทธ์ตลอดปี สูงสุดตลอดปี 98.17% ความชื้นสัมพัทธ์ตลอดปี 48.33%

1.2.3 พืชพรรณธรรมชาติ พืชพรรณธรรมชาติคือ พันธุ์ไม้ชนิดต่าง ๆ ที่สามารถพบได้ในแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงพืชพรรณธรรมชาติที่เกิดจากการปลูกของมนุษย์ ผลจากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า หาดราชมงคลมีพืชพรรณธรรมชาติประเภทสนทะเล เป็นสนดั้งเดิมและปลูกขึ้นใหม่ขึ้นแซมกับพืชจำพวกกล้าเจ๊กและเสม็ด ดังที่ สมรักษ์ รอดเจริญ¹ ชาวบ้านที่อยู่ใกล้หาดราชมงคล ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า หาดราชมงคลมีพืชพรรณธรรมชาติประเภทสนทะเลเป็นสนดั้งเดิมและปลูกใหม่ ในบางช่วงมีพืชพรรณจำพวกกล้าเจ๊กและเสม็ด ขึ้นเป็นแนวขนานไปกับแนวชายหาดถัดไปทางด้านใต้ของหาดจะมีป่าเสม็ดล้วน ๆ ส่วนทิวสนอันร่มรื่นเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจของนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะในช่วงเดือนพฤศจิกายน – กุมภาพันธ์ของทุกปี จะมีกลุ่มของนักเรียนโรงเรียนต่าง ๆ มาเข้าค่ายพักแรมและศึกษาพรรณไม้ต่าง ๆ บริเวณชายหาดราชมงคล

จากการศึกษาค้นคว้าด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดราชมงคล สรุปได้ว่า หาดราชมงคลเป็นหาดทรายชายทะเลที่สวยงาม ทอดตัวขนานไปกับท้องทะเล ภูเขาหินปูนที่ตั้งตระหง่าน และเกาะด้านหน้าชายหาด รวมถึงหอคอยสูง 15 เมตร ซึ่งเป็นจุดชมวิวกว้างในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ซึ่งเป็นจุดเด่นของหาดนี้ ทั้งที่ยังมีอากาศค่อนข้างดีตลอดปี มีพื้นที่สำหรับการจัดกิจกรรมเข้าค่ายพักแรมและกิจกรรมนันทนาการ มีสนทะเลและเสม็ดขึ้นอยู่ทั่วไป บรรยากาศร่มรื่นและเงียบสงบเหมาะสำหรับการพักผ่อนหย่อนใจและการท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา

1.3 ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก ในด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกของหาดราชมงคล ผู้วิจัยได้ศึกษาในประเด็น การคมนาคมขนส่ง ที่พัก ร้านอาหาร ห้องน้ำห้องสุขา สถานที่จอดรถ การบริการนำเที่ยว การประชาสัมพันธ์ ความปลอดภัย และไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ ผลจากการศึกษาค้นคว้าปรากฏรายละเอียดดังนี้

---

¹สมรักษ์ รอดเจริญ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดราชมงคล หมู่ที่ 3 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 21 เมษายน 2546.

1.3.1 การคมนาคมขนส่ง ผลจากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า เส้นทางการคมนาคมเข้าสู่หาดราชวมงคล มีความสะดวกสบายปลอดภัยอย่างยิ่ง ดังที่ สุณีย์ สุวรรณมณี¹ ชาวบ้านที่อยู่ใกล้หาดราชวมงคลและ อิศรา เกื้อพันธ์² นักท่องเที่ยวจังหวัดตรัง ได้กล่าวไว้ทำนองเดียวกันได้ว่า เส้นทางการคมนาคมเข้าสู่หาดราชวมงคล มีความสะดวกสบายปลอดภัยโดยสามารถเดินทางเข้าสู่หาดราชวมงคลได้โดยใช้เส้นทางสายตรัง - ปากเมง ระยะทางจากตัวอำเภอเมืองตรัง ประมาณ 38 กิโลเมตร เป็นถนนลาดยางตลอดสาย ซึ่งจะมีป้ายบอกทางเข้าสู่หาดราชวมงคลเป็นระยะ ในการเดินทางเข้าสู่หาดราชวมงคลนั้น สามารถใช้บริการรถตู้บริการจากตัวเมืองตรัง ซึ่งจอดอยู่บริเวณถนนท่ากลางหรือนักท่องเที่ยวสามารถนำรถส่วนตัวมาเองมาตามถนนหมายเลข 4046 และเลี้ยวซ้ายถนน หมายเลข 4162 เป็นถนนลาดยางตลอดสาย

1.3.2 ที่พัก ผลจากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า บริเวณหาดราชวมงคลมีสถานบริการด้านที่พักแก่นักท่องเที่ยว ดังที่ ปรีดา ปราบเขต³ ชาวบ้านที่อยู่ใกล้หาดราชวมงคล ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า บริเวณหาดราชวมงคล มีสถานบริการด้านที่พักแก่นักท่องเที่ยว หากนักท่องเที่ยวต้องการที่จะพักแรมบริเวณชายหาดนี้สามารถเลือกพักได้ 3 รูปแบบ คือ การกางเต็นท์บริเวณชายหาด การพักที่บ้านพักรับรอง และการพักที่หอพักนักศึกษา ที่พักมีความสะอาดปลอดภัยดังภาพประกอบ 3

1.3.3 ร้านอาหาร ผลจากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า บริเวณหาดราชวมงคลไม่มีร้านอาหารบริการแก่นักท่องเที่ยว ดังที่ ละอองภรณ์ ช่วยธานี⁴ นักท่องเที่ยวท้องถิ่น ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า บริเวณหาดราชวมงคล ไม่มีร้านอาหารบริการแก่นักท่องเที่ยว เนื่องจากส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวในท้องถิ่นและเดินทางต่อไปยังแหล่งท่องเที่ยวอื่น แต่ถ้าเป็นในช่วงการเปิดภาคเรียนนักท่องเที่ยวสามารถรับประทานอาหารได้ที่ร้านอาหารสวัสดิการของสถาบัน

¹สุณีย์ สุวรรณมณี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดราชวมงคล หมู่ที่ 3 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 21 เมษายน 2546.

²อิสรา เกื้อพันธ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดราชวมงคล หมู่ที่ 3 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 7 เมษายน 2546.

³ปรีดา ปราบเขต เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดราชวมงคล หมู่ที่ 3 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 7 เมษายน 2546.

⁴ละอองภรณ์ ช่วยธานี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดราชวมงคล หมู่ที่ 3 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 7 เมษายน 2546.

1.3.4 ห้องน้ำห้องสุขา ผลจากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า บริเวณหาดราชมงคล มีห้องน้ำห้องสุขาให้บริการ 2 แห่ง ดังที่ สมจริง สุนทรานนท์¹ นักท่องเที่ยวท้องถิ่น ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า บริเวณหาดราชมงคลมีห้องน้ำห้องสุขาให้บริการ แต่สามารถใช้บริการได้เพียง 2 แห่ง ซึ่งสร้างโดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดตรัง เป็นห้องน้ำห้องสุขาแยกห้องสุขาชาย - สุขาหญิง ที่ตั้งมีความเหมาะสม มีความสะอาดพอสมควร แต่ยังไม่เปิดให้บริการ ทำให้นักท่องเที่ยวได้รับความลำบาก

1.3.5 สถานที่จอดรถ ผลจากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า บริเวณหาดราชมงคลมีสถานที่จอดรถอย่างเพียงพอ แต่นักท่องเที่ยวมักจะนำรถไปจอดริมถนนเลียบริมชายหาด และบางส่วนก็นำไปจอดที่ชายหาด ดังที่ จรัญ บุญรงค์² นักท่องเที่ยวท้องถิ่น ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า บริเวณชายหาดราชมงคล มีสถานที่จอดรถให้บริการแก่นักท่องเที่ยวอย่างเพียงพอ แต่เนื่องจากที่จอดรถอยู่ไกลนักท่องเที่ยวจึงมักนำรถลงไปจอดในบริเวณชายหาด

1.3.6 การบริการนำเที่ยว การบริการนำเที่ยวคือ การจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว เช่น ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว มัคคุเทศก์นำเที่ยว จากการศึกษา ค้นคว้าปรากฏว่า บริเวณชายหาดราชมงคลมีศูนย์บริการการท่องเที่ยว เป็นสถานที่รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดตรังและจังหวัดใกล้เคียง และมีมัคคุเทศก์อาสาสมัครนำชมแหล่งท่องเที่ยวภายในสถาบัน ดังที่ สุกัญญา นิพัทธ์ส์จก³ อาจารย์แผนกวิชาการท่องเที่ยว ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ศูนย์บริการการท่องเที่ยวราชมงคลได้จัดนักศึกษาวิชาเอกการท่องเที่ยวไว้เป็นมัคคุเทศก์นำชมหาดราชมงคล และแหล่งท่องเที่ยวบริเวณภายในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล อีกหลายเส้นทาง เช่น เส้นทางศึกษาธรรมชาติป่าชายเลน การดูนก นั่งเรือชมทัศนียภาพ เป็นต้น ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวราชมงคลตั้ง อยู่ใกล้กับหาดราชมงคล ดังภาพประกอบ 4

¹สมจริง สุนทรานนท์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดราชมงคล ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 7 เมษายน 2546.

²จรัญ บุญรงค์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดราชมงคล หมู่ที่ 3 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 7 เมษายน 2546.

³สุกัญญา นิพัทธ์ส์จก เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดราชมงคล หมู่ที่ 3 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 7 เมษายน 2546.

1.3.7 การประชาสัมพันธ์ การประชาสัมพันธ์คือ การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร กิจกรรมของแหล่งท่องเที่ยวให้เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวสามารถทำได้โดยการประชาสัมพันธ์ ผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น วิทยู หนังสือพิมพ์ การจัดกิจกรรม เป็นต้น จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า หาดราชมงคล ไม่ได้รับการประชาสัมพันธ์เท่าที่ควร ดังที่ วุฒิพงศ์ ดำคงเพชร¹ กล่าวไว้สรุป ได้ว่า หาดราชมงคลได้รับการประชาสัมพันธ์น้อยมาก ยังคงมีเฉพาะป้ายบอกทางเป็นระยะ ๆ และน้อยคนนักที่รู้จักหาดราชมงคล ส่วนใหญ่ที่เข้ามาเพราะตั้งใจมาที่พิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำ ราชมงคล ไม่มีการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบใดเลย

1.3.8 ความปลอดภัย จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า หาดราชมงคลมีการ ดูแลรักษา ความปลอดภัยอย่างดีเยี่ยม ดังที่ ควน แก้วยอด² นักท่องเที่ยวจากอำเภอห้วยยอด ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า บริเวณหาดราชมงคลมีการรักษาความปลอดภัยอย่างดีเยี่ยม โดยทางเข้า หาดราชมงคล จะมีป้อมยามของเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยของสถาบัน ดูแลความปลอดภัย โดยตลอด โดยเฉพาะเวลากลางคืนจะมีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยอีก 2 นาย คอยตรวจตรา พื้นที่ นักท่องเที่ยวที่ผ่านเข้า - ออกต้องมีการแลกบัตรผ่านทุกครั้ง

1.3.9 ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ ผลจากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า บริเวณ หาดราชมงคล มีไฟฟ้า และประปาอย่างเพียงพอ ดังที่ ชมพูนุช รัตตมณี³ ชาวบ้านที่อยู่ใกล้ หาดราชมงคล ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า บริเวณหาดราชมงคล ไฟฟ้าเข้าถึงแล้ว มีน้ำประปาอย่าง เพียงพอ มีจุดให้บริการอาบน้ำกลางแจ้ง 4 จุด ส่วนโทรศัพท์ไม่มีให้บริการนักท่องเที่ยวทั้ง ๆ ที่ การติดต่อสื่อสารเป็นสิ่งจำเป็น

ผลจากการศึกษาค้นคว้าด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกหาดราชมงคล สรุปได้ว่า การคมนาคมขนส่งมีความ สะดวกปลอดภัยด้วยถนนลาดยางตลอดสาย มีที่พัก ไม่มีร้านอาหาร มีห้องน้ำห้องสุขา 2 แห่ง แยกห้องชาย - หญิง สะอาดพอสมควร มีการ

¹วุฒิพงศ์ ดำคงเพชร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาด ราชมงคล หมู่ที่ 3 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 7 เมษายน 2546.

²ควน แก้วยอด เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดราช มงคล หมู่ที่ 3 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 7 เมษายน 2546.

³ชมพูนุช รัตตมณี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาด ราชมงคล หมู่ที่ 3 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 7 เมษายน 2546.

ประชาสัมพันธน้อยมาก มีศูนย์บริการการท่องเที่ยว และศูนย์รักษาความปลอดภัย มีไฟฟ้า ประปา แต่ไม่มีโทรศัพท์

2. แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดราชมงคล

ในการศึกษาแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดราชมงคล ผู้วิจัยศึกษาในด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว ด้านการบริการและ สิ่งอำนวยความสะดวก และด้านการบริหารจัดการ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏรายละเอียด ดังนี้

2.1 ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า แนวทางในการพัฒนาลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดราชมงคล มีรายละเอียดดังนี้

1. การอนุรักษ์ป่าสน ให้คงอยู่ในสภาพธรรมชาติให้มากที่สุด โดยการดูแล มิให้ถูกทำลาย ด้วยการออกกฎข้อบังคับห้ามการบุกรุก ตัด ทำลายป่าสน ดังที่ พิมผกา เป้าทอง¹ นักท่องเที่ยวท้องถิ่น ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า สนทะเลเป็นของคู่กับชายหาดมานาน มีต้นสนทะเล ที่ให้ความร่มรื่นและได้ร่มเงาไว้พักผ่อนหย่อนใจ จึงควรอนุรักษ์ป่าสนให้คงอยู่ในสภาพธรรมชาติ ให้มากที่สุด โดยการดูแลมิให้ถูกทำลายด้วยการออกข้อบังคับห้ามการบุกรุก ตัด ทำลายป่าสน โดยคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง มีโครงการอนุรักษ์ไม้บริเวณหาดราชมงคล มีการดูแลมิให้ถูกทำลายด้วยการออกกฎข้อบังคับห้ามการบุกรุกทำลายป่าสน และส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรของสถาบันร่วมกันดูแล

2. การพัฒนาภูมิทัศน์ให้มีความสวยงามยิ่งขึ้น โดยการปลูกสวนหย่อม ไม้ดอกไม้ประดับ ดังที่ กษิต รัตนพันธ์² นักท่องเที่ยวจากจังหวัดสงขลา ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า หาดราชมงคลเป็นหาดทรายที่สวยงาม และเป็นหาดที่ยังคงเป็นธรรมชาติอยู่มากและยังไม่มีเป็นที่ รู้จักของนักท่องเที่ยวมากนัก ดังนั้นองค์การบริหารส่วนจังหวัดควรจะมีโครงการที่จะพัฒนา ปรับปรุงภูมิทัศน์แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติบริเวณหาดราชมงคลให้มีความสวยงามยิ่งขึ้น โดยมี

¹พิมผกา เป้าทอง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดราช มงคล หมู่ที่ 3 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 7 เมษายน 2546.

²กษิต รัตนพันธ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดราช มงคล หมู่ที่ 3 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 17 เมษายน 2546.

โครงการส่งเสริมให้มีการตกแต่งภูมิทัศน์ด้วยการปรับถมที่เพื่อปรับชายหาดสร้างห้องน้ำห้องสุขาที่อาบน้ำ และพัฒนาพื้นที่บริเวณแนวชายหาดซึ่งขนานกับชายฝั่งทะเลให้สวยงามสอดคล้องกับศูนย์ สุวรรณมณี¹ จังหวัดตรัง ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ในงบประมาณปี 2544 มีโครงการพัฒนาและปรับปรุงชายหาดราชมงคล โดยการปรับถมพื้นที่ชายหาดระยะทางประมาณ 1 กิโลเมตร พร้อมทั้งสร้างห้องน้ำ ห้องสุขา ที่อาบน้ำกลางแจ้ง สถานที่จอดรถ และศูนย์บริการข้อมูลข่าวสาร เพื่ออำนวยความสะดวกและรองรับนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น

3. การส่งเสริมให้มีการปลูกป่าสนทะเลเพิ่มขึ้นโดยการให้ประชาชนในท้องถิ่นองค์กรนักเรียนนักศึกษามีส่วนร่วม ดังที่ ญัฐวุฒิ เทียงธรรม² นายกสโมสรนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า สโมสรศึกษามีชมรมต่าง ๆ ที่รับผิดชอบในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโดยในปี 2546 มีโครงการปลูกป่า และต้นไม้ในพื้นที่สาธารณะมีแนวคิดที่จะปรับปรุงภูมิทัศน์เพื่อความร่มรื่นอุดมสมบูรณ์ไปด้วยป่าสน โดยส่งเสริมให้มีการปลูกป่าสนทะเลเพิ่มขึ้นให้ทั่วบริเวณหาดราชมงคลเพื่อความร่มรื่น และเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจของนักท่องเที่ยว โดยการให้ประชาชน องค์กร อาสาสมัคร นักเรียน เข้ามามีส่วนร่วมด้วย

4. การดูแลความสะอาดด้านขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล โดยใช้มาตรการรักษาความสะอาดและรักษาคุณค่าทางธรรมชาติ ดังที่ ถวิล รักทองอินทร์³ เจ้าหน้าที่พิพิธภัณฑสถานสัตว์น้ำราชมงคล ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า การดูแลรักษาความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยวเป็นสิ่งจำเป็น ถึงแม้ว่าแหล่งท่องเที่ยวนั้นจะสวยงามมากมายขนาดไหนก็ตาม แต่หากสกปรกเต็มไปด้วยขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลย่อมไม่สามารถดึงดูดใจนักท่องเที่ยวได้ แม้ว่าแหล่งท่องเที่ยวจะมีเจ้าหน้าที่ดูแลความสะอาดแล้วก็ตาม นักท่องเที่ยวก็ควรช่วยกันรักษาความสะอาดด้วยเช่นกัน ดังนั้นควรใช้มาตรการรักษาความสะอาด และรักษาคุณค่าทางธรรมชาติ ด้วยการปลูกฝังจิตสำนึกสาธารณะให้กับนักท่องเที่ยวและประชาชนในท้องถิ่นอย่างสม่ำเสมอ และควรมีถังขยะไว้ให้ทั่วบริเวณแหล่งท่องเที่ยวควรทำจุดเด่นไว้เพื่อให้เห็นชัดเจน สอดคล้องกับ ธเนศ

¹ศูนย์ สุวรรณมณี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดราชมงคล หมู่ที่ 3 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 24 ธันวาคม 2546.

²ญัฐวุฒิ เทียงธรรม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดราชมงคล หมู่ที่ 3 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 24 ธันวาคม 2546.

³ถวิล รักทองอินทร์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดราชมงคล หมู่ที่ 3 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม 2546.

แสงศรีจันทร์¹ ผู้ช่วยหัวหน้าฝ่ายอาคารสถานที่ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง ได้จัดซื้อถังขยะไว้รองรับขยะมูลฝอยบริเวณหาดราชมงคล เพื่อสามารถมีถังขยะไว้รองรับอย่างเพียงพอ

5. การให้ความรู้ความเข้าใจ และสร้างจิตสำนึกด้านธรรมชาติสิ่งแวดล้อมแก่นักท่องเที่ยว โดยอาจจัดทำภายในหน่วยงาน ชุมชน ดังที่ สุณีย์ สุวรรณมณี² ชาวบ้านที่อยู่ใกล้หาดราชมงคล ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวหาดราชมงคลส่วนใหญ่จะเป็นนักท่องเที่ยวท้องถิ่น ซึ่งยังขาดความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว ดังนั้นควรให้ความรู้ความเข้าใจและสร้างจิตสำนึกด้านธรรมชาติสิ่งแวดล้อมแก่เจ้าของท้องถิ่น และนักท่องเที่ยวให้รู้ถึงคุณค่าและห่วงแหนธรรมชาติสิ่งแวดล้อม โดยมีป้ายรณรงค์เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมสอดคล้องกับ นัยนา คำกันศิลป์³ อาจารย์ประจำแผนกวิชาการท่องเที่ยวคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง ได้กล่าวถึง แผนการปฏิบัติประจำปี 2546 มีโครงการสร้างจิตสำนึกให้ทุกหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ตระหนักและให้ความสำคัญกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และโครงการฝึกอบรมให้ความรู้เรื่องเทคนิคการนำเที่ยวเชิงนิเวศ เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจในด้านธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและสามารถนำความรู้ไปเผยแพร่แก่นักท่องเที่ยว บุคคลที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยว

ผลจากการศึกษาค้นคว้าแนวทางการพัฒนาด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลหาดราชมงคล สรุปได้ว่า การอนุรักษ์ป่าสน ให้คงอยู่ในสภาพธรรมชาติให้มากที่สุด โดยการดูแลมิให้ถูกทำลาย การพัฒนาภูมิทัศน์ให้มีความสวยงามยิ่งขึ้นด้วยการออกกฎข้อบังคับ ควรส่งเสริมให้มีการปลูกป่าสนทะเลเพิ่มขึ้น โดยให้ประชาชนในท้องถิ่น องค์กรต่าง ๆ นักเรียนมีส่วนร่วมการดูแลความสะอาดในด้านขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล โดยใช้มาตรการ

¹ธเนศ แสงศรีจันทร์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดราชมงคล หมู่ที่ 3 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2546.

²สุณีย์ สุวรรณมณี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดราชมงคล หมู่ที่ 3 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2546.

³นัยนา คำกันศิลป์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ศูนย์บริการการท่องเที่ยว หมู่ที่ 3 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2546.

รักษาความสะอาดและคุณค่าทางธรรมชาติ การให้ความรู้ความเข้าใจและสร้างจิตสำนึกด้านธรรมชาติสิ่งแวดล้อมแก่นักท่องเที่ยว โดยอาจจัดทำภายในหน่วยงาน ชุมชน

2.2 ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก ผลจากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่าแนวทางในการพัฒนาด้านบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกแหล่งท่องเที่ยวแถบชายฝั่งทะเลหาดราชมงคล มีรายละเอียดดังนี้

1. การจัดสร้างศาลาที่พักและที่พักราคาถูก เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว ดังที่ ไข่ บุญชนะ¹ ชาวบ้านที่อยู่ใกล้หาดราชมงคล ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ศาลาที่พักและที่พัก เป็นสิ่งจำเป็นในการส่งเสริมการท่องเที่ยวหากนักท่องเที่ยวมาเที่ยวแล้วไม่มีที่นั่งพักผ่อนหรือที่พัก อาจทำให้นักท่องเที่ยวไม่ต้องการที่จะมาท่องเที่ยว อีกเพราะไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกให้ ซึ่งบริเวณหาดราชมงคลก็ไม่มีศาลาที่พัก ไว้สำหรับบริการนักท่องเที่ยว ดังนั้นหน่วยงานที่รับผิดชอบควรจัดสร้างศาลาที่พัก ไว้สำหรับรองรับนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวและต้องการนั่งพักผ่อน และควรจัดที่พักราคาถูกไว้บริการนักท่องเที่ยว

2. การก่อสร้างร้านอาหารและเครื่องดื่มที่ถูกสุขลักษณะ โดยการจัดสร้างร้านอาหารให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน ดังที่ อารมณั์ ชาวดี² นักท่องเที่ยวท้องถิ่น ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ร้านอาหารและเครื่องดื่มเป็นสิ่งจำเป็นในการส่งเสริมการท่องเที่ยว หากมีร้านอาหารและเครื่องดื่มไว้บริการนักท่องเที่ยวอาจทำให้นักท่องเที่ยวใช้เวลาในแหล่งท่องเที่ยวมากขึ้น ดังนั้นหน่วยงานที่รับผิดชอบ ควรจัดสร้างร้านอาหารและเครื่องดื่มที่ถูกสุขลักษณะไว้รองรับนักท่องเที่ยวและให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วม โดยเป็นผู้จำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม เพื่อทำให้คนในท้องถิ่นมีงานทำและมีรายได้เพิ่มขึ้น ทั้งยังเป็นการกระจายรายได้ภายในท้องถิ่นและยังทำให้เศรษฐกิจของท้องถิ่นดีขึ้นด้วย

---

¹ไข่ บุญชนะ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดราชมงคล หมู่ที่ 3 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 27 มิถุนายน 2546.

²อารมณั์ ชาวดี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดราชมงคล หมู่ที่ 3 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2546.

3. การเปิดให้บริการห้องน้ำ ห้องสุขา ที่อาบน้ำ เพราะบริเวณหาดราชมงคมีห้องน้ำ 2 หลัง ที่อาบน้ำกลางแจ้ง 4 จุด โดยการก่อสร้างไว้เพื่อรองรับนักท่องเที่ยว ดังที่ รุจิรา เกียรติพิมล¹ นักท่องเที่ยวท้องถิ่น ได้กล่าวสรุปได้ว่า บริเวณหาดราชมงคมีการก่อสร้างห้องน้ำ ห้องสุขาที่อาบน้ำกลางแจ้งไว้เพื่อรองรับนักท่องเที่ยว แต่ยังไม่เปิดให้บริการ ทำให้นักท่องเที่ยวได้รับความลำบากมาก ต้องไปใช้ห้องน้ำภายในพิพิธภัณฑสถานสัตว์น้ำแทน และควรจัดหาเจ้าหน้าที่ดูแลทำความสะอาดห้องน้ำ ห้องสุขาด้วยโดยเก็บเงินค่าบริการ ห้องสุขา อาบน้ำ เพื่อนำเงินไปจ้างเจ้าหน้าที่ ควรจัดทางเดินเพื่อสุขภาพ โดยการจัดทำทางเดินบริเวณชายหาดเพื่อสุขภาพ ดังที่ นัยนา คำกันศิลป์² อาจารย์ประจำแผนกวิชาการท่องเที่ยว คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การประมง ได้กล่าวไว้สรุปได้ บริเวณหาดราชมงค มีอากาศบริสุทธิ์ มีชายหาดกว้างขวาง มีต้นสนทะเลคอยให้ความร่มรื่นควรจะมีการทำทางเดินเพื่อสุขภาพ โดยการทำทางเดินกว้างประมาณ 1 เมตร ความยาวตามพอสสมควรทำพื้นแบบขรุขระ เพื่อให้ให้นักท่องเที่ยวหรือผู้ที่ชื่นชอบการดูแลสุขภาพได้ถอดรองเท้าเดินกิจกรรม การท่องเที่ยวเป็นการเพิ่มความหลากหลายในแหล่งท่องเที่ยว

4. การจัดโครงการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว โดยการพัฒนากระบวนการประชาสัมพันธ์ให้มีประสิทธิภาพ มีข้อมูลด้านการท่องเที่ยวที่ถูกต้อง และชัดเจน ทั้งเอกสาร แผ่นพับ Internet ดังที่ เมธิชา เสถียรจิตร³ นักท่องเที่ยวจากจังหวัดสตูล ได้กล่าวสรุปได้ว่า ในเรื่องของ การประชาสัมพันธ์เป็นหน้าที่ของทั้งภาครัฐและภาคเอกชน จำเป็นต้องเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องชัดเจนเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งปัจจุบันสามารถเผยแพร่ข่าวสารระบบ Internet ที่มีโครงข่ายทั่วโลก รวมทั้งการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อมวลชนต่าง ๆ แผ่นปลิว การโฆษณา สำหรับหน่วยงานของรัฐนอกจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยแล้ว หน่วยงานอื่น ๆ ก็ต้องทำการประชาสัมพันธ์ด้วย หาดราชมงคไม่มีการประชาสัมพันธ์จากหน่วยงานใด ๆ จึงควรจัดให้มีการประชาสัมพันธ์หาดราชมงค ทั้งเอกสารแผ่นพับเพื่อเผยแพร่แหล่งท่องเที่ยว

¹รุจิรา เกียรติพิมล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดราชมงค หมู่ที่ 3 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 8 มิถุนายน 2546.

²นัยนา คำกันศิลป์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดราชมงค หมู่ที่ 3 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 8 มิถุนายน 2546.

³เมธิชา เสถียรจิตร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดราชมงค หมู่ที่ 3 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2546.

ทางธรรมชาติที่สวยงามส่งเสริมการท่องเที่ยว สอดคล้องกับ มุซาฮิโร โฮริโนชิ (Musahiro Horinouchi)¹ นักท่องเที่ยวจากประเทศญี่ปุ่น ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ไม่เคยเห็นหาดราชมงคลจากภาพและได้ยินชื่อหาดราชมงคลจากการประชาสัมพันธ์ใด ๆ เลย แม้กระทั่งการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและโรงแรมที่พักหรือจากมัคคุเทศก์ที่จัดบริการนำเที่ยว อยู่หาดที่รู้จักในจังหวัดตรังก็คือ หาดเจ้าไหม หาดหยงหลิง หาดสำราญ และหาดปากเมงเท่านั้น ควรส่งเสริมให้มีการประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จักแก่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศจะได้รู้จักแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ๆ

5. การจัดการบริการประปา โทรศัพท์ โดยการจัดให้มีบริการประปา โทรศัพท์ ดังที่ สุนิต ยิงขจร² นักท่องเที่ยวท้องถิ่น ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า บริเวณหาดราชมงคลมีไฟฟ้าแล้ว มีประปา แต่ไม่มีโทรศัพท์ ดังนั้นหน่วยงานที่รับผิดชอบควรจัดให้มีโทรศัพท์เพื่อติดต่อกับบุคคลภายนอกและกรณีด้านความปลอดภัยหรือเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉินต่าง ๆ ไว้สำหรับบริการนักท่องเที่ยวจัดเป็นสาธารณูปโภคที่สนับสนุนการท่องเที่ยว

ผลจากการศึกษาค้นคว้าแนวทางการพัฒนาด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกหาดราชมงคล สรุปได้ว่า การจัดสร้างศาลาที่พัก และที่พักราคาถูกเพื่อบริการและอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว การก่อสร้างอาหารและเครื่องดื่มที่ถูกลักษณะ โดยจัดสร้างร้านอาหารให้มีมาตรฐานเดียวกัน การเปิดบริการห้องน้ำห้องสุขาเพื่อการท่องเที่ยว มีน้ำจืดเพียงพอ การจัดทำทางเดินเพื่อสุขภาพ การจัดโครงการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวโดยพัฒนาระบบประชาสัมพันธ์ให้มีประสิทธิภาพมีข้อมูลถูกต้อง ชัดเจน การจัดให้มีประปา และโทรศัพท์

2.3 ด้านการบริหารจัดการ ผลจากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า แนวทางในการพัฒนาด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวแถบชายฝั่งทะเลหาดราชมงคล มีรายละเอียดดังนี้

1. ควรจัดส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัย โดยการจัดหางบประมาณ เพื่อเป็นทุนสำหรับการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการท่องเที่ยวหาดราชมงคล ดังที่ เรืองฤทธิ์ บั้นทอง³ คณบดี

¹มุซาฮิโร โฮริโนชิ (Musahiro Horinouchi) เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ หอศิลป์ 3 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 27 มิถุนายน 2546.

²สุนิต ยิงขจร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดราชมงคล หมู่ที่ 3 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2546.

³เรืองฤทธิ์ บั้นทอง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดราชมงคล หมู่ที่ 3 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2546.

คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ควรจัดส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัย โดยการจัดหางบประมาณเพื่อเป็นทุนในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล โดยเฉพาะหน่วยเอกชน เป็นต้น เพราะปัจจุบันการท่องเที่ยวสามารถนำการพัฒนาท้องถิ่นและทำรายได้ให้กับท้องถิ่นเป็นจำนวนมาก ทั้งยังสร้างงานก่อให้เกิดการหมุนเวียนทำให้เศรษฐกิจดีขึ้น

2. ควรมีแผนงานการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างชัดเจน โดยสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ควรมีแผนงานหรือโครงการพัฒนาอย่างชัดเจน ดังที่ สุภาภรณ์ ยิวสิวิ¹ เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลไม้ฝาด ได้กล่าวสรุปได้ว่า สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล มีแผนงานในการพัฒนาหาด ราชมงคลทั้งแผนระยะสั้น หรือแผนปี หรือแผนพัฒนาประจำปี 2546 และแผนระยะยาว โดยจำแนกเป็นแผนย่อย ๆ เช่น แผนการพัฒนาทางภูมิทัศน์ แผนการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก แผนการบริหารจัดการ เพราะหาดราชมงคลเป็นหาดที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจมาก

3. ควรมีองค์การคอยควบคุมตรวจสอบและประเมินผล อาจจัดทำโดยการจัดองค์การควบคุมตรวจสอบองค์การเดียวหรือไตรภาคี ดังที่ ญัฐชิตา โรจนประศาสตร์² รองคณบดีฝ่ายวิจัยและพัฒนาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ควบคุมการใช้งบประมาณ อาจจัดตั้งได้หลายแนวทาง เช่น ตั้งโดยบุคลากรของเทศบาลตำบลสิเกา โดยองค์กรปกครองในท้องถิ่น จัดโดยประชาชนในท้องถิ่น เป็นต้น เป็นการทำงานร่วมกันจาก 3 ฝ่าย เรียกว่า ไตรภาคี และในปัจจุบันการดำเนินการต่าง ๆ ของภาครัฐมักนิยมให้ประชาชนมีส่วนร่วมเพื่อความโปร่งใส

---

¹สุภาภรณ์ ยิวสิวิ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่องค์การบริหารส่วนตำบลไม้ฝาด ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2546.

²ญัฐชิตา โรจนประศาสตร์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดราชมงคล หมู่ที่ 3 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 29 กันยายน 2546.

4. ควรให้การศึกษอบรรณผู้เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยว และจัดการเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว โดยจัดให้มีคณาจารย์ท้องถิ่น ฝึกอบรมผู้เกี่ยวข้องกับการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก ดังที่ สุภาพรณ หนูพรหม¹ เจ้าหน้าที่ศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยวจังหวัดตรัง ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลไม้ฝาด ควรจัดให้มีการศึกษอบรรณผู้เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยว โดยจัดให้มีคณาจารย์ท้องถิ่นอยู่ประจำแหล่งท่องเที่ยวเพื่อความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ฝึกอบรมผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ผู้บริการร้านอาหาร ที่พัก ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ศูนย์รักษาความปลอดภัย ด้วยการจัดทัศนศึกษา จัดสัมมนาดูงาน เพื่อนำมาพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นตนเองให้ดียิ่งขึ้น

5. การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ โดยการจัดให้มีองค์กรประชาชนในรูปแบบต่าง ๆ มาบริหารจัดการ ดังที่ ธงชัย นิติรัฐสุวรรณ² หัวหน้าภาควิชาการจัดการประมงคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า แหล่งท่องเที่ยวเป็นทรัพยากรของท้องถิ่น คนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ รวมทั้งมีส่วนในการรับผลประโยชน์ ดังนั้นทางองค์การบริหารส่วนตำบลควรจัดตั้งองค์กรประชาชนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น กลุ่มอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม อาสาสมัครพิทักษ์แหล่งท่องเที่ยว ชมรมท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เป็นต้น

จากการศึกษาค้นคว้าแนวทางการพัฒนาด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดราชมงคล สรุปได้ว่า ควรจัดส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัย โดยการจัดหางบประมาณเพื่อเป็นทุนสำหรับศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล ควรมีแผนงานการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างชัดเจน ทั้งแผนระยะสั้นแผนระยะยาวและแผนงานย่อย ๆ ควรมีองค์กรควบคุม ตรวจสอบ และประเมินผล ควรให้มีการศึกษอบรรณผู้เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยวโดยจัดให้มีคณาจารย์ท้องถิ่น ฝึกอบรมผู้เกี่ยวข้องกับการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก

¹สุภาพรณ หนูพรหม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยวจังหวัดตรัง ถนนรื่นรมย์ ตำบลทับเที่ยง อำเภอเมือง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 29 กันยายน 2546.

²ธงชัย นิติรัฐสุวรรณ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดราชมงคล หมู่ที่ 3 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 29 กันยายน 2546.

ความสะอาด ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วม โดยจัดให้มีองค์กรประชาชนในรูปแบบต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการรวมทั้งร่วมรับผลประโยชน์

การศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดราชมงคล ผลจากการศึกษาค้นคว้าสรุปได้ดังนี้

1. สภาพแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดราชมงคล

1.1 ด้านที่ตั้ง ตั้งอยู่ละติจูด 7 องศา 15 ลิปดาเหนือ ลองจิจูด 99 องศา 10 ลิปดาตะวันออก อยู่ในหมู่ที่ 3 บ้านไม้ฝาด ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง อยู่ใกล้กับแหล่งท่องเที่ยวหลายแห่ง และอยู่ไม่ไกลจากเมืองระดับอำเภอ ระดับจังหวัด

1.2 ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดราชมงคล มีหาดทรายที่สวยงาม แนวชายหาดมีความกว้างทอดตัวยาวขนานไปกับท้องทะเลอันสดใสมีโขดหินและประการูสูงเด่น ซึ่งจัดเป็นจุดเด่นของหาดแห่งนี้ มีอากาศเย็นสบายตลอดปี มีสนทะเลเป็นแนวยาวและป่าชายเลนซึ่งให้ความร่มรื่นเหมาะสำหรับพักผ่อนหย่อนใจ

1.3 ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก การคมนาคมขนส่งสะดวกปลอดภัย มีที่พัก ไม่มีร้านอาหารและเครื่องดื่ม มีห้องน้ำห้องสุขา 2 แห่ง มีสถานที่จอดรถ มีศูนย์บริการนำเที่ยว การประชาสัมพันธ์มีน้อย มีศูนย์รักษาความปลอดภัยตลอด 24 ชั่วโมง และมีเจ้าหน้าที่ตำรวจมาดูแลด้านความปลอดภัยพอสมควร มีไฟฟ้า มีน้ำประปา แต่ไม่มีโทรศัพท์

2. แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดราชมงคล

2.1 ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล ควรอนุรักษ์ป่าสนให้อยู่ในสภาพธรรมชาติมากที่สุด ควรพัฒนาสภาพภูมิทัศน์ให้สวยงามยิ่งขึ้น ควรส่งเสริมให้มีการปลูกป่าสนทะเลเพิ่มขึ้น ควรดูแลรักษาความสะอาดด้านขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ควรให้ความรู้ความเข้าใจและสร้างจิตสำนึกด้านธรรมชาติสิ่งแวดล้อมแก่นักท่องเที่ยว

2.2 ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก ควรจัดสร้างศาลาที่พัก และที่พักราคาถูก ควรก่อสร้างร้านอาหารและเครื่องดื่มที่ถูกต้องลักษณะ ควรเปิดบริการห้องน้ำห้องสุขาเพื่อการท่องเที่ยว ควรจัดทำทางเดินเพื่อสุขภาพ ควรจัดโครงการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว ควรจัดให้มีโทรศัพท์สาธารณะ

2.3 ด้านการบริหารจัดการ ควรจัดส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล ควรมีแผนงานการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างชัดเจน ควรมีองค์การคอยควบคุมและประเมินผล ควรให้การศึกษอบรมผู้เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยวและให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ

หาดปากเมง

หาดปากเมงตั้งอยู่ในเขตอำเภอสิเกา เป็นหาดที่สวยงามและมีชื่อเสียง หาดทรายมีความแน่นมากจนสามารถขับรถยนต์บนหาดได้ ในการศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแถบชายฝั่งทะเลหาดปากเมง ผู้วิจัยได้ศึกษาประเด็น สภาพแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล แถบชายฝั่งทะเล และแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล ผลจากการศึกษาค้นคว้าปรากฏรายละเอียดดังนี้

1. สภาพแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดปากเมง

ในการศึกษาสภาพแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดปากเมง ผู้วิจัยได้ศึกษาในด้านที่ตั้ง ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว และด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก จากการศึกษาค้นคว้าสรุปได้ดังนี้

1.1 ที่ตั้ง ในการศึกษาด้านที่ตั้งหาดปากเมง ผู้วิจัยได้ศึกษาในประเด็นที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ ที่ตั้งเขตการปกครอง และที่ตั้งสัมพันธ์ ผลจากการศึกษาค้นคว้าสรุปได้ดังนี้

1.1.1 ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ หาดปากเมง ตั้งอยู่ที่ค่าละติจูด ลองติจูดดังนี้

ละติจูด 7 องศา 16 ลิปดาเหนือ

ลองติจูด 99 องศา 13 ลิปดาตะวันออก

1.1.2 ที่ตั้งเขตการปกครอง หาดปากเมง ตั้งอยู่ในเขตหมู่ที่ 4 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง โดยมีอาณาเขตดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ บ้านปากเมง ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง

ทิศใต้ ติดต่อกับ หาดฉางกลาง หมู่ที่ 4 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ บ้านฉางกลาง หมู่ที่ 4 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ทะเลอันดามัน

1.1.3 ตั้งสัมพันธ์ หาดปากเมง มีที่ตั้งสัมพันธ์กับแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ

ดังนี้

สัมพันธ์กับแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ รายละเอียดดังนี้

1. น้ำตกร้อยชั้นพันวัง อยู่ในตำบลคลองชี อำเภอวังวิเศษ ตรงบริเวณรอยต่อของจังหวัดตรังกับจังหวัดกระบี่ อยู่ห่างจากหาดปากเมง ประมาณ 40 กิโลเมตร เป็นน้ำตกหินปูนในบริเวณพื้นที่กว้าง ประกอบด้วยน้ำตกน้อยใหญ่นับร้อยนับพันตามชื่อ

2. ถ้าเขาช้างหาย ตั้งอยู่ในหมู่ที่ 5 ตำบลนาหมื่นศรี อำเภอนาโยง ห่างจากตลาดนาโยง 5 กิโลเมตร เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สวยงามภายในถ้ำประกอบไปด้วยถ้ำเล็กถ้ำน้อยติดต่อกันอยู่ห่างจากหาดปากเมงประมาณ 50 กิโลเมตร

3. ถ้ำเลเขากอบ ห่างจากหาดปากเมงตามเส้นทางสายปากเมง - วังวิเศษ - ห้วยยอด ประมาณ 40 กิโลเมตรอยู่ในหมู่ที่ 1 และหมู่ที่ 10 ตำบลเขากอบ อำเภอยะยง จังหวัดตรัง เป็นภูเขาที่มีลำคลองล้อมรอบ การเข้าชมถ้ำต้องนั่งเรือเข้าไปภายในมีหินงอกหินย้อยงดงาม

4. แหล่งโบราณคดีถ้ำหน้าเขา ห่างจากหาดปากเมงตามเส้นทางสายตรัง - ปากเมง และต่อรถไฟที่อำเภอนาโยง ประมาณ 50 กิโลเมตร ตั้งอยู่ที่ตำบลช่อง อำเภอนาโยงเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางโบราณคดี

5. แหล่งโบราณคดีถ้ำเขาไม้แก้ว ห่างจากหาดปากเมงประมาณ 16 กิโลเมตร ตั้งอยู่ที่ตำบลเขาไม้แก้ว อำเภอสิเกา เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางโบราณคดี พบโบราณวัตถุประเภทหินโบราณวัตถุประเภทดินเผา

6. ธารน้ำร้อน เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ตั้งอยู่ในเขตตำบลคลองท่อมเหนือ ห่างจากตัวเมืองกระบี่ ประมาณ 12 กิโลเมตร มีสภาพแวดล้อมเป็นป่าที่สมบูรณ์ห่างจากหาดปากเมงประมาณ 70 กิโลเมตร

7. พิพิธภัณฑ์คลองท่อม เป็นพิพิธภัณฑ์ที่เป็นที่เก็บรวบรวมโบราณวัตถุไว้มากมายเหมาะแก่การท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา ตั้งอยู่ภายในวัดคลองท่อม อำเภอกองท่อมจังหวัดกระบี่ ห่างจากปากเมงประมาณ 75 กิโลเมตร

สัมพันธ์กับชุมชนใหญ่ ๆ มีรายละเอียดดังนี้

1. อยู่ห่างจากเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ตามเส้นทางสายตรัง - นครศรีธรรมราช ประมาณ 120 กิโลเมตร

2. อยู่ห่างจากเทศบาลนครตรัง ตามเส้นทางสายตรัง - ปากเมง ประมาณ 42 กิโลเมตร

3. อยู่ห่างจากเทศบาลเมืองกันตัง ตามเส้นทางสายกันตัง - ปากเมง ประมาณ 40 กิโลเมตร

4. อยู่ห่างจากเทศบาลตำบลสิเกา ตามเส้นทางสายสิเกา-ปากเมง ประมาณ 8 กิโลเมตร

5. อยู่ห่างจากเทศบาลตำบลควนกง ตามเส้นทางสายควนกง - สิเกา - ปากเมง ประมาณ 32 กิโลเมตร

ผลจากการศึกษาค้นคว้าด้านที่ตั้งของหาดปากเมงสรุปได้ว่า หาดปากเมงตั้งอยู่ที่ละติจูด 7 องศา 16 ลิปดาเหนือ ลองติจูด 99 องศา 13 ลิปดาตะวันออกซึ่งอยู่ในเขตหมู่ที่ 4 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง หาดปากเมงอยู่ใกล้แหล่งท่องเที่ยวหลายแห่ง เช่น น้ำตกร้อยชั้นพันวัง ถ้ำเขาช้างหาย ถ้ำเลเขากอบ แหล่งโบราณคดีหน้าเขา ธารน้ำร้อนพิพิธภัณฑสถานคลองท่อม เป็นต้น นอกจากนี้หาดปากเมงยังอยู่ใกล้เทศบาลเมืองกันตัง เทศบาลตำบลสิเกา เทศบาลตำบลควนกง เทศบาลนครนครศรีธรรมราช และเทศบาลนครตรัง

1.2 ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวแถบชายฝั่งทะเลในการศึกษาด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวหาดปากเมง ผู้วิจัยได้ศึกษาในประเด็นภูมิทัศน์ธรรมชาติ ภูมิอากาศ และพืชพรรณธรรมชาติ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏดังนี้

1.2.1 ด้านภูมิทัศน์ธรรมชาติ ภูมิทัศน์ธรรมชาติคือ ความสวยงามของสภาพหาดทรายชายทะเลและความงามทางธรรมชาติ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า หาดปากเมงเป็นหาดที่สวยงาม และเป็นที่ยู่อัจฉริยะ เหมาะแก่การพักผ่อนหย่อนใจยิ่งนัก ดังที่ เจษฎา เปี่ยมเจริญ¹ นักท่องเที่ยวจากกรุงเทพมหานคร ได้กล่าวสรุปได้ว่า หาดปากเมงเป็นหาดที่สวยงามและเป็นที่ยู่อัจฉริยะ มีลักษณะชายหาดเป็นรูปพระจันทร์ครึ่งเสี้ยวยาวประมาณ 5 กิโลเมตร ไม่ไกลจากฝั่งมากนักมีเกาะใหญ่เกาะหนึ่งลักษณะคล้ายกับคนนอนหงายอยู่ในทะเลซึ่งบริเวณใกล้กันนั้นเป็นท่าเรือปากเมงเมื่อเดินทางไปเกาะต่าง ๆ เช่น เกาะไหง เกาะกระดาน เกาะแหวน เป็นต้น ออกจากแนวชายหาดและทัศนียภาพกลางทะเลที่งดงามแล้ว ถัดจากแนวชายหาดขึ้นมาจะเป็นแนวของต้นสนทะเล ซึ่งส่วนใหญ่เป็นสนดั้งเดิมและบางช่วงเป็นสนที่ปลูกขึ้นใหม่บริเวณหาดปากเมงจัดได้ว่า เป็นศูนย์กลางของการท่องเที่ยวทางทะเลของจังหวัดตรัง ดังที่ รุ่งรัตน์ อุ่นประเสริฐ² นักท่องเที่ยวจากจังหวัดลพบุรี ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า บริเวณหาดปากเมง

¹เจษฎา เปี่ยมเจริญ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดปากเมง หมู่ที่ 4 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 15 เมษายน 2546.

²รุ่งรัตน์ อุ่นประเสริฐ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดปากเมง หมู่ที่ 4 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 15 เมษายน 2546.

ถือได้ว่าเป็นศูนย์กลางของการท่องเที่ยวทางทะเลตรังเพราะมีท่าเรือสำหรับเดินทางไปเกาะต่าง ๆ มีร้านอาหาร บริษัทนำเที่ยว และสามารถเดินทางไปหาดฉางหลาง หาดเจ้าไหม หาดสั้น หาดยาว และหาดหยงหลิง นักท่องเที่ยวเดินทางมาพักผ่อนหย่อนใจในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์ ตลอดแนวชายหาดมีแนวสนทะเล ทำให้มีบรรยากาศร่มรื่น ในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ จะมีนักท่องเที่ยวมาเป็นจำนวนมาก ส่วนในช่วงทำหาดมีการสร้างเขื่อนกั้นน้ำขึ้นออกไปและมีลานพะยูน ซึ่งเหมาะแก่การนั่งชมทัศนียภาพ และการออกกำลังการในรูปแบบแอโรบิกดังภาพประกอบ 5 - 6

1.2.2 ภูมิอากาศ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า หาดปากเมงตั้งอยู่ในเขตอิทธิพลของลมมรสุมที่พัดประจำ 2 ฤดู ดังที่ จังหวัดตรัง¹ ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า หาดปากเมงตั้งอยู่ในเขตอิทธิพลของลมมรสุมคือ ลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้เริ่มตั้งแต่มิถุนายนถึงกลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม และลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ เริ่มตั้งแต่มิถุนายนถึงกลางเดือนพฤษภาคม ซึ่งเป็นช่วงฤดูการท่องเที่ยวทางทะเลตรังส่วนหาดปากเมงนั้นสามารถเดินทางมาท่องเที่ยวได้ตลอดปี

1.2.3 พืชพรรณธรรมชาติ พืชพรรณธรรมชาติ เป็นพืชพรรณชนิดต่าง ๆ ที่อยู่ในแหล่งท่องเที่ยว จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่าหาดปากเมง มีพืชพรรณธรรมชาติประเภทสนทะเลเป็นสนดั้งเดิมและปลูกขึ้นใหม่ ดังที่ ปรรารถนา ชนาทิพย์² ชาวบ้านที่อยู่ใกล้หาดปากเมงได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า หาดปากเมงมีพืชพรรณธรรมชาติประเภทสนทะเลเป็นสนดั้งเดิมและปลูกเพิ่มขึ้นใหม่ ซึ่งมีต้นสนทะเลขึ้นอยู่ทั่วไปขนานไปกับแนวชายหาดแต่ละต้นห่างกันเป็นระยะ ๆ บางช่วงมีพื้นที่โล่งสามารถนั่งพักผ่อนหย่อนใจได้อย่างร่มรื่น

ผลจากการศึกษาค้นคว้าด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวหาดปากเมง สรุปได้ว่า หาดปากเมงเป็นหาดที่สวยงามและเป็นที่ยู่งักมานาน มีเขาเมงซึ่งมีลักษณะเหมือนคนนอนหงายอยู่ในทะเล ซึ่งเป็นจุดเด่นของหาดแห่งนี้ ทั้งยังมีอากาศเย็นสบายตลอดปี มีสนทะเลขึ้นอยู่ทั่วไปตามแนวชายหาดช่วยให้เกิดความร่มรื่นและสำหรับการพักผ่อนหย่อนใจ

¹จังหวัดตรัง. ข้อมูลจังหวัดตรัง ปี 2545. 2546. หน้า 9.

²ปรรารถนา ชนาทิพย์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลไม้ฝาด ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2546.

1.3 ด้านบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกในด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกของหาดปากเมง ผู้วิจัยได้ศึกษาในประเด็นการคมนาคมขนส่ง ที่พัก ร้านอาหาร ห้องน้ำ ห้องสุขา สถานที่จอดรถ บริการนำเที่ยว การประชาสัมพันธ์ ความปลอดภัย และไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏรายละเอียดดังนี้

1.3.1 การคมนาคมขนส่ง จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า เส้นทาง การคมนาคมขนส่งเข้าสู่หาดปากเมงมีความสะดวกปลอดภัยอย่างยิ่ง สุภรณ์ ยิวสิวิ¹ ชาวบ้านที่อยู่ใกล้หาดปากเมง ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า การเดินทางเข้าสู่หาดปากเมงมีความสะดวก ปลอดภัยอย่างยิ่ง โดยใช้เส้นทางสายตรง-ปากเมง ซึ่งเป็นทางลาดยางตลอดสายจะมีป้ายบอกทางเข้าเป็นระยะ ๆ นอกจากนักท่องเที่ยวจะนำรถส่วนตัวมาเองแล้ว ยังมีรถตู้บริการจากตัวเมืองตรงสู่หาดปากเมง ซึ่งรถจอดอยู่ที่ถนนท่ากลาง อำเภอเมืองตรัง มีรถออกทุก ๆ 30 นาที โดยจอดอยู่บริเวณเดียวกับรถตู้สายตรง - หาดยาวและนักท่องเที่ยวสามารถเหมารถให้มาส่งได้โดยตกลงราคากันก่อน

1.3.2 ที่พัก จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่าบริเวณหาดปากเมง มีสถานบริการด้านที่พักแก่นักท่องเที่ยว ดังที่ ปรรรณนา ชนาทิพย์² ชาวบ้านที่อยู่ใกล้หาดปากเมง ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า บริเวณหาดปากเมงมีสถานบริการด้านที่พักประเภทรีสอร์ทและบังกาโล จำนวน 7 แห่ง ประมาณ 60 ห้อง ซึ่งเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว อุปกรณ์ในห้องพักได้รับการดูแลอย่างดี นักท่องเที่ยวสามารถติดต่อเข้าพักได้ทันที ราคาเหมาะสม ที่พักส่วนใหญ่มี 2 ลักษณะคือ ห้องพักพัดลม และห้องพักปรับอากาศ สถานที่ตั้งของที่พักมีความเหมาะสมจัดได้เข้ากับบรรยากาศที่พักริมทะเล ในช่วงเทศกาลที่พักอาจไม่เพียงพอ แต่นักท่องเที่ยว

---

¹สุภรณ์ ยิวสิวิ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลไม้ฝาด ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2546.

²ปรรรณนา ชนาทิพย์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลไม้ฝาด ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2546.

สามารถพักในตัวเมืองได้ ดังที่ แอนเดรีย เอสปิโนซ่า (Andria Espinosa)¹ นักท่องเที่ยวชาวสหรัฐอเมริกา กล่าวไว้สรุปได้ว่า ที่พักบริเวณหาดปากเมงมีความสะดวกสบาย บรรยากาศดี มีให้เลือกหลายรูปแบบแล้วแต่ความต้องการนักท่องเที่ยว ดังภาพประกอบ 7

1.3.3 ร้านอาหาร จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่าบริเวณหาดปากเมง มีร้านอาหารบริการแก่นักท่องเที่ยว ดังที่ สุบิน แก้วนำ² นักท่องเที่ยวท้องถิ่น ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า บริเวณหาดปากเมง มีร้านอาหารบริการแก่นักท่องเที่ยวเป็นร้านอาหารประเภทร้านอาหารตามสั่งที่บริการแก่นักท่องเที่ยวและร้านอาหารตามสั่งทั่วไป อาหารมีความสะอาด และบรรยากาศดี เพราะสามารถเลือกนั่งได้ที่ชายหาดและในร้าน แต่ร้านอาหารทั่วไปนั้น ควรได้รับการปรับปรุงให้ดีขึ้น ดังที่ คาซูดิโกะ แบนนโน (Kazudiko Bano)³ นักท่องเที่ยวจากประเทศญี่ปุ่น ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า บริเวณหาดปากเมง ระยะทางประมาณ 1 กิโลเมตร จะมีร้านอาหารร้านเล็กร้านน้อยเรียงติดต่อกัน บางร้านก็เลิกกิจการแล้ว

1.3.4 ห้องน้ำห้องสุขา จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า บริเวณหาดปากเมงไม่มี ห้องน้ำห้องสุขาบริการ ดังที่ สุนิต ทองอ่อน⁴ นักท่องเที่ยวท้องถิ่น ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า บริเวณหาดปากเมง ไม่มีห้องน้ำห้องสุขาไว้บริการนักท่องเที่ยว ส่วนใหญ่จะใช้บริการที่ร้านอาหาร

---

¹แอนเดรีย เอสปิโนซ่า (Andria Espinosa) เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลไม้ฝาด ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 24 เมษายน 2546.

²สุบิน แก้วนำ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลไม้ฝาด ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 24 เมษายน 2546.

³คาซูดิโกะ แบนนโน (Kazudiko Bano) เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลไม้ฝาด ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 24 เมษายน 2546.

⁴สุนิต ทองอ่อน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลไม้ฝาด ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 24 เมษายน 2546.

ซึ่งสอดคล้องกับ ปรรณนา ชนาทิพย์¹ ชาวบ้านที่อยู่ใกล้หาดปากเมง ได้กล่าวไว้ทำนองเดียวกัน สรุปได้ว่า หาดปากเมงเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวแถบชายฝั่งทะเลและนอกชายฝั่งทะเล ในวันหนึ่ง ๆ มีนักท่องเที่ยวมาเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจจำนวนมาก แต่ไม่มีห้องน้ำห้องสุขาไว้คอยบริการทำให้นักท่องเที่ยวได้รับความลำบาก ซึ่งหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบ ควรจะพัฒนาให้ดีขึ้นต่อไป

1.3.5 สถานที่จอดรถ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า บริเวณหาดปากเมง มีสถานที่จอดรถที่จัดเตรียมไว้เป็นระยะ ๆ ตลอดแนวชายหาด ดังที่ นางลักษณ ชูมนาค² นักท่องเที่ยวท้องถิ่นกล่าวไว้สรุปได้ว่า มีสถานที่จอดรถที่สะดวกสบาย ตลอดแนวชายหาด ในช่วงวันหยุดและเทศกาลนักท่องเที่ยวต้องจอดรถไว้บนถนนเนื่องจากที่จอดรถไม่เพียงพอ สภาพของที่จอดรถค่อนข้างไม่เหมาะสมเพราะอยู่ติดกับชายหาดและอาจไม่ปลอดภัย ไม่มีการจัดเตรียมที่สำหรับรถบัส

1.3.6 การบริการนำเที่ยว เป็นการเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกไว้บริการแก่นักท่องเที่ยว จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า หาดปากเมงมีศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารอยู่ 2 แห่ง ดังที่ วิชิต ทองปา³ เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า บริเวณหาดปากเมงมีศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารอยู่ 2 แห่ง แห่งแรกอยู่ที่ท่าเรือปากเมงมีเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหมมาให้ข้อมูลต่าง ๆ และอีกแห่งหนึ่งอยู่บริเวณสามแยกปากเมงเป็นศูนย์บริการนักท่องเที่ยวทางการเกษตร นอกจากนี้ยังมีบริษัทตัวแทนจำหน่ายบริษัทนำเที่ยวที่มีการบริการนำเที่ยวทางทะเล และการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เช่น พายเรือแคนูที่คลองเจ้าไหม เดินศึกษาธรรมชาติบริเวณหาดฉางกลาง เป็นต้น การให้บริการจัดได้ว่ามีคุณภาพพอสมควร

---

¹ปรรณนา ชนาทิพย์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลไม้ฝาด ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2546.

²นางลักษณ ชูมนาค เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ท่าเรือปากเมง หมู่ที่ 4 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 6 กรกฎาคม 2546.

³วิชิต ทองปา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ท่าเรือปากเมง หมู่ที่ 4 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 6 กรกฎาคม 2546.

1.3.7 การประชาสัมพันธ์ เป็นกิจกรรมที่ทำเพื่อให้แหล่งท่องเที่ยวเป็นที่รู้จัก ด้วยการจัดกิจกรรมหรือเผยแพร่ผ่านสื่อต่าง ๆ ผลจากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า หาดปากเมงได้รับการประชาสัมพันธ์เป็นอย่างดี ดังที่ พรรณวิไล บุญประเสริฐ¹ นักท่องเที่ยวจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า หาดปากเมงได้รับการประชาสัมพันธ์เป็นอย่างดี มีการจัดงานเทศกาลหอยตะเกาและงานเปิดฟ้าทะเลตรัง ในช่วงเดือนพฤศจิกายนของทุกปีเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว ส่วนป้ายนอกทางนั้นมีป้ายบอกทางถนนสายตรัง - ปากเมงเป็นระยะ ๆ นอกจากนี้ยังสามารถหาข้อมูลได้จากอินเทอร์เน็ต

1.3.8 ความปลอดภัย ผลจากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่าบริเวณ หาดปากเมงมีการดูแลความปลอดภัยพอสมควร ดังที่ จิระชัย ไทยเทพ² เจ้าหน้าที่ตำรวจบริการนักท่องเที่ยว ได้กล่าวไว้สรุป ได้ว่าบริเวณหาดปากเมง มีการดูแลรักษาความปลอดภัยพอสมควร โดยบริเวณทางแยกเข้าสู่ชายหาดแห่งนี้ มีป้ายของเจ้าหน้าที่ตำรวจคอยดูแลรักษาความปลอดภัยพื้นที่บริเวณนี้และบริเวณท่าเรือปากเมงสร้างความมั่นใจให้กับนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี

1.3.9 ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ ผลจากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า บริเวณหาดปากเมง มีไฟฟ้า และประปาเข้าถึงแล้ว ดังที่ อีริน เอ็ดดี้ (Erin Eddy)³ นักท่องเที่ยวจากประเทศออสเตรเลีย ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า บริเวณหาดปากเมงมีไฟฟ้าและประปาเข้าถึงแล้ว ส่วนโทรศัพท์นั้นตลอดชายหาดมีโทรศัพท์สาธารณะเพียง 5 จุด

ผลจากการศึกษาค้นคว้าด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกหาดปากเมงสรุปได้ว่า การคมนาคมขนส่งไปหาดปากเมงมีความสะดวกปลอดภัยด้วยถนนลาดยางตลอดสาย มีที่พักประเภทรีสอร์ทและบังกะโล มีร้านอาหาร ไม่มีห้องน้ำห้องสุขา มีสถานที่จอดรถ มีศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยว มีการประชาสัมพันธ์พอสมควร มีศูนย์บริการด้าน

---

¹พรรณวิไล บุญประเสริฐ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาด ปากเมง ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2546.

²จิระชัย ไทยเทพ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หน่วยบริการนักท่องเที่ยวที่เรือปากเมง ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 15 เมษายน 2546.

³อีริน เอ็ดดี้ (Erin Eddy) เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดปากเมง หมู่ที่ 4 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 27 เมษายน 2546.

ความปลอดภัย มีการดูแลรักษาความปลอดภัยพอสมควร มีไฟฟ้า ประปา แต่โทรศัพท์ มีไม่เพียงพอ

ในการศึกษาแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดปากเมง ผู้วิจัยศึกษาในด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว ด้านบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก และการบริหารจัดการ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏรายละเอียดดังนี้

2. แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดปากเมง

2.1 สภาพจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว แนวทางการพัฒนาลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดปากเมง มีรายละเอียดดังนี้

1. การอนุรักษ์ป่าสนทะเล ให้คงอยู่กับสภาพธรรมชาติมากที่สุด โดยการดูแลไม่ให้ถูกทำลาย ดังที่ มะลิ บัวบุญ¹ นักท่องเที่ยวจากจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า สนทะเลช่วยสร้างความร่มรื่นให้กับชายหาด เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจของนักท่องเที่ยว ควรอนุรักษ์ให้อยู่ในสภาพธรรมชาติมากที่สุด โดยการดูแลไม่ให้ถูกทำลายด้วยการออกกฎหมายหรือกำหนดเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินชายฝั่งทะเล สอดคล้องกับ จังหวัดตรัง² ได้กล่าวถึงแผนการพัฒนาจังหวัดแบบบูรณาการ สรุปได้ว่า ทรัพยากรชายฝั่งทะเลของจังหวัดตรังมีความสมบูรณ์มากจึงต้องมีการกำหนดเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินชายฝั่งทะเล 119 กิโลเมตร ให้เหมาะสมตามคุณค่า และความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากร และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควบคุมการบุกรุกที่ดินบริเวณชายฝั่ง โดยการบังคับให้กฎหมายอย่างเคร่งครัด และให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบ พร้อมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนในท้องถิ่นรวมตัวกัน เพื่อเฝ้าระวังป้องกันมิให้ใครทำลาย

2. การพัฒนาภูมิทัศน์ให้สวยงาม เพื่อรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยวแถบชายฝั่งทะเล เพราะนอกจากนักท่องเที่ยวลงเล่นน้ำบริเวณชายฝั่งแล้ว นักท่องเที่ยวยังมีรูปแบบการท่องเที่ยวแถบชายฝั่งทะเลอีกหลายรูปแบบ เช่น เดินเล่นชายหาด เล่นน้ำ นั่งพักผ่อนชายหาด เป็นต้น ดังนั้นบริเวณชายหาด จึงควรมีการปรับปรุงภูมิทัศน์โดยการจัดสวนหย่อมปลูกไม้ดอก

¹มะลิ บัวบุญ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ท่าเรือปากเมง หมู่ที่ 4 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 18 มกราคม 2546.

²จังหวัดตรัง. แผนพัฒนาจังหวัดแบบบูรณาการ. 2546. หน้า 57 – 59.

ไม้ประดับบริเวณชายหาด ดังที่ วรรณิ์ ตูลเพ็ง¹ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลไม้ฝาด กล่าวไว้สรุปได้ว่า จังหวัดตรังมีโครงการปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณหาดปากเมง ด้วยการพัฒนาด้านกายภาพโดยการสร้างฝายกั้นน้ำทะเลกัดเซาะถนน จะได้ลานกิจกรรมขนาดใหญ่ที่ตกแต่งด้วยไม้ดอก พร้อมทั้งก่อสร้างรูปปั้นพะยูนเพื่อเป็นสัญลักษณ์ของการท่องเที่ยวทางทะเลของจังหวัดตรัง ส่วนลานพะยูนนักท่องเที่ยวสามารถนั่งชมทัศนียภาพได้ รวมถึงการปั่นจักรยาน การใช้เป็นลานสุขภาพที่สามารถดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวและสรุปได้ว่าเพื่อรองรับการเชื่อมโยงของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลฝั่งอันดามัน มีการสนับสนุนให้หาดปากเมงเป็น Marina ประกอบด้วยท่าเรือท่องเที่ยวในระดับนานาชาติ มีที่พักที่สามารถนำนักท่องเที่ยวที่มีค่าใช้จ่ายสูง มีศูนย์การค้าครบวงจรเพื่อรองรับการขยายตัวของการท่องเที่ยวทางทะเล

3. ควรส่งเสริมให้มีการปลูกป่าสนทะเลเพิ่มขึ้นโดยการให้ประชาชนในท้องถิ่น องค์กรนักเรียนมีส่วนร่วม ดังที่ องค์การบริหารส่วนตำบลไม้ฝาด² ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลไม้ฝาด เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและแผนพัฒนาตำบลไม้ฝาด ประจำปี 2546 มีโครงการปลูกป่า และต้นไม้ในพื้นที่สาธารณะสองข้างทางปรับปรุงภูมิทัศน์เพื่อความร่มรื่นอุดมสมบูรณ์ไปด้วยป่าสน โดยส่งเสริมให้มีการปลูกป่าสนทะเลเพิ่มขึ้นให้ทั่วบริเวณหาดปากเมง เพื่อความร่มรื่นและเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจของนักท่องเที่ยว โดยการให้ประชาชน องค์กร อาสาสมัคร นักเรียน เข้ามามีส่วนร่วมด้วยการปลูกต้นสนทะเล

4. ควรดูแลความสะอาดด้านขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล โดยใช้มาตรการรักษาความสะอาดจากผู้ประกอบการต่าง ๆ ดังที่ วาสนา ชูเชิด³ นักท่องเที่ยวท้องถิ่นได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า การดูแลรักษาความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยวเป็นสิ่งจำเป็น เพราะขยะมูลฝอยสามารถทำให้ปริมาณนักท่องเที่ยวลดลงได้ แม้ว่าแหล่งท่องเที่ยวจะมีเจ้าหน้าที่ดูแลความสะอาดแล้วก็ตาม นักท่องเที่ยวควรมีส่วนช่วยในการรักษาความสะอาดด้วย และผู้ประกอบการต่าง ๆ ที่จับจองพื้นที่บริเวณชายหาดควรรับผิดชอบต่อความสะอาดบริเวณหน้าสภาพประกอบการให้

¹วรรณิ์ ตูลเพ็ง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดปากเมง หมู่ที่ 4 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 13 มกราคม 2546.

²องค์การบริหารส่วนตำบลไม้ฝาด. แผนพัฒนาตำบลประจำปี 2546. ม.ป.ป. ไม่ปรากฏเลขหน้า.

³วาสนา ชูเชิด เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดปากเมง หมู่ที่ 4 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2546.

สะอาดอยู่เสมอ ตลอดจนมีเป้าหมายลดปริมาณขยะมูลฝอยและวางแผนการดำเนินงานอย่างชัดเจน สอดคล้องกับ สราวุธ สุธรรมมาสา¹ ได้กล่าวถึง มาตรการการจัดการด้านมูลฝอยสรุปได้ว่า ผู้ประกอบการควรมีเป้าหมายลดปริมาณมูลฝอยและวางแผนดำเนินงานอย่างชัดเจน โดยการลดใช้สิ่งของที่เกิดขยะมูลฝอย เลือกใช้สิ่งของชนิดเดิม การแปรรูปผลิตภัณฑ์ใหม่ ตลอดจนการคัดแยกขยะแต่ละประเภท และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดที่ทิ้งขยะมูลฝอยในขนาดและปริมาณที่เหมาะสม เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยวที่จะร่วมมือ

5. ควรให้ความรู้ความเข้าใจในการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การให้ความรู้และสร้างจิตสำนึกแก่นักท่องเที่ยวตลอดจนการตรวจการควบคุม ดังที่ เอกชัย ปินวาสะ² ที่ปรึกษาการท่องเที่ยว บริษัทสุกรบิษ บังกะโล แอนด์ทัวริ จำกัด ได้กล่าวไว้ สรุปได้ว่านักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวหาดปากเมง ส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวท้องถิ่น ซึ่งยังขาดความรู้ความเข้าใจและการรักษา คุณภาพสิ่งแวดล้อม ดังนั้นจึงควรมีการรณรงค์ให้ประชาชนมีความรับผิดชอบในการรักษาความสะอาด รวมถึงให้การอนุรักษ์แก่นักท่องเที่ยว ประชาชนในท้องถิ่น ผู้ประกอบการนำเที่ยวให้รู้ถึงคุณค่าและห่วงแหนทรัพยากรการท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับ จังหวัดตรัง³ ได้กล่าวถึงแผนพัฒนาจังหวัดแบบบูรณาการ ประจำปี 2546 มีโครงการให้ความรู้แก่ประชาชน โดยการสร้างจิตสำนึกให้กับประชาชนในพื้นที่ในการอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งจังหวัดตรัง ตลอดจนสนับสนุนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการป่าชายเลนชุมชนบริเวณปากเมงเพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจในด้านธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และสามารถนำไปเผยแพร่แก่นักท่องเที่ยวบุคคลที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยว

ผลจากการศึกษาค้นคว้าแนวทางการพัฒนาด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดปากเมง สรุปได้ว่า ควรอนุรักษ์ป่าสนให้คงอยู่ในสภาพธรรมชาติมากที่สุด โดยการดูแลมิให้ถูกทำลายควรพัฒนาภูมิทัศน์ให้สวยงามยิ่งขึ้น ด้วยการทำลานพวยุนเป็นสัญลักษณ์การท่องเที่ยวทางทะเลของจังหวัดตรัง และสนับสนุนให้มีการพัฒนาหาดปากเมงเป็นพื้นที่ทำเรือนานาชาติ ควรส่งเสริมให้มีการปลูกป่าสนทะเลเพิ่มขึ้นโดยให้

¹สราวุธ สุธรรมมาสา. เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาการจัดการธุรกิจแหล่งท่องเที่ยว หน่วยที่ 8 - 15. 2545. หน้า 405 – 406.

²เอกชัย ปินวาสะ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดปากเมง หมู่ที่ 4 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 6 มิถุนายน 2546.

³จังหวัดตรัง. แผนพัฒนาจังหวัดแบบบูรณาการ. 2546. หน้า 118 – 119.

ประชาชนในท้องถิ่นองค์กรต่าง ๆ มีส่วนร่วมควบคุมดูแลความสะอาดในด้านขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล โดยใช้มาตรการรักษาความสะอาดและคุณค่าของสิ่งแวดล้อม ควรให้ความรู้ความเข้าใจและสร้างจิตสำนึกด้านธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2.2 ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่าแนวทางในการพัฒนาด้านบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดปากเมง มีรายละเอียดดังนี้

1. การจัดให้มีรถประจำทางวิ่งประจำทางตลอดสายตรัง - ปากเมง - อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม อย่างน้อยวันละ 2 เที่ยวและควรสร้างทางระหว่างปากเมง - หาดขางกลางดังที่ สมคิด จิระชัยศรี¹ นักท่องเที่ยวจากจังหวัดราชบุรี กล่าวไว้สรุปได้ว่า ควรจัดให้มีรถประจำทางวิ่งประจำทางสายตรัง - ปากเมง - อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม เพราะปัจจุบันนี้มีเพียงรถตู้บริการทำให้นักท่องเที่ยวไม่ได้รับความสะดวกสบาย ถึงแม้ว่ารถตู้บริการนั้นจะออกทุก ๆ 30 นาทีก็ตาม แต่มีเงื่อนไขอยู่ว่าต้องรอให้ผู้โดยสารครบ 6 คน รถจึงจะออกบางครั้งมีรถ 1 เที่ยวต้องรอรถเป็น 1 - 2 ชั่วโมงและค่าบริการค่อนข้างแพงเมื่อเทียบกับการบริการที่ได้รับ จึงควรมีรถประจำทางเป็นประจำ นักท่องเที่ยวจะมั่นใจได้ว่า สามารถไปถึงแหล่งท่องเที่ยวและกลับเข้าตัวเมืองได้ทันเวลาและควรมีการก่อสร้างให้ดีขึ้น สอดคล้องกับ จังหวัดตรัง² ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ในปีงบประมาณ 2546 จังหวัดมีโครงการสร้างทางและสะพานสายปากเมงหาดขางกลางด้วยงบประมาณ 7.25 ล้านบาท เพื่อรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัด

2. การจัดสร้างศาลาที่พัก ที่นั่งพักริมชายหาด เพิ่มบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวโดยกำหนดพื้นที่ให้ชัดเจน ดังที่ วรรณเพ็ญ สุประภาพ³ นักท่องเที่ยวจากชุมพรได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ศาลาที่พัก และที่นั่งพักริมชายหาด เป็นสิ่งจำเป็นในการส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยว หากนักท่องเที่ยวมาเที่ยวแล้วไม่มีที่นั่งพักผ่อนหรือหลบแดด หลบฝนนักท่องเที่ยวก็จะไม่มาอีก เพราะไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกให้สอดคล้องกับ มนัส สุวรรณ⁴

¹สมคิด จิระชัยศรี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ท่ารถตู้ตรัง - ปากเมง ถนนท่ากลาง ตำบลทับเที่ยง อำเภอเมือง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 11 มีนาคม 2546.

²จังหวัดตรัง. แผนพัฒนาจังหวัดแบบบูรณาการ. 2546. หน้า 118 - 119.

³วรรณเพ็ญ สุประภาพ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดปากเมง หมู่ที่ 4 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2546.

⁴มนัส สุวรรณ. นิเวศวิทยาการพัฒนาศรษฐกิจจังหวัด 2538. หน้า 142.

ได้กล่าวถึงแนวทางในการพัฒนาชายฝั่งทะเลเพื่อการท่องเที่ยว สรุปได้ว่า ควรมีการแบ่งบริเวณ (Zoning) เพื่อเป็นที่ตั้งสถานบริการ สถานที่ประกอบกิจกรรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยว เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว และจะทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางกลับมาเยือนซ้ำ แต่บริเวณหาดปากเมง ไม่มีศาลาที่พัก ที่นั่งริมชายหาดไว้บริการแก่นักท่องเที่ยว มีแต่ที่นั่งของผู้ประกอบการร้านอาหารตั้งอยู่บริเวณริมชายหาด หากนักท่องเที่ยวจะไปนั่งพักผ่อน ก็ต้องใช้บริการที่ร้านอาหารด้วย ดังนั้นหน่วยงานที่รับผิดชอบควรจัดสร้างศาลาที่พัก ที่นั่งพักริมชายหาดเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นทุกปี

3. การจัดให้มีร้านอาหารที่ถูกต้องลักษณะให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน และควรมีร้านอาหารและเครื่องดื่มที่มีการกำหนดคุณภาพ ดังที่ ยุทธิพงษ์ ศรีจันทร์ทอง¹ นักท่องเที่ยวท้องถิ่น และ สุพรรณิ นาคทองแก้ว² พนักงานฝ่ายการตลาดบริษัทเจ้าไหมทัวร์ ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ร้านอาหารและเครื่องดื่มมีความจำเป็นในการส่งเสริมการท่องเที่ยว เพราะในการเดินทางท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวมีความต้องการเปลี่ยนแปลงบรรยากาศในการรับประทานอาหาร และจะได้ใช้เวลาอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวมากขึ้น โดยที่ร้านอาหารและเครื่องดื่มควรมีมาตรฐานบริการอาหารสดและใหม่มีราคายุติธรรม ควรบอกราคาอย่างชัดเจนแต่ละร้านควรมีรายการอาหารพื้นเมืองเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมการรับประทานอาหารของถิ่นให้เป็นที่รู้จัก และมีการรับรองคุณภาพอาหาร สอดคล้องกับ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย³ ได้กล่าวถึงธุรกิจที่ควรลงทุนในจังหวัดตรังสรุปได้ว่า ควรดำเนินธุรกิจด้านร้านอาหาร ภัตตาคาร ที่มีการบริการในระดับมาตรฐานเน้นการบริการความสะดวก รวดเร็ว รสชาติ อาหารมีการจัด 2 ประเภท คืออาหารสำหรับคนไทยและคนต่างชาติประกอบด้วยอาหารทั่วไป และอาหารประจำถิ่น

¹ยุทธิพงษ์ ศรีจันทร์ทอง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดปากเมง หมู่ที่ 4 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 7 มีนาคม 2546.

²สุพรรณิ นาคทองแก้ว เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บริษัทเจ้าไหมทัวร์ ตำบลทับเที่ยง อำเภอเมือง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 14 เมษายน 2546.

³จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. โครงการศึกษาวิเคราะห์ศักยภาพแผนการลงทุนของจังหวัดทั่วประเทศ. 2544. หน้า 1.

4. การก่อสร้างห้องน้ำห้องสุขาเพื่อการท่องเที่ยว และมีน้ำจืดให้เพียงพอ โดยการก่อสร้างห้องน้ำห้องสุขาเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว ดังที่ กิตติพงษ์ นวลใย¹ นักท่องเที่ยวจากจังหวัดกระบี่ ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ควรก่อสร้างห้องน้ำห้องสุขาให้เพียงพอสำหรับรองรับนักท่องเที่ยวให้เป็นไปเพื่อการท่องเที่ยวโดยตรงและมีน้ำจืดให้บริการให้เพียงพอ มิใช่ให้นักท่องเที่ยวใช้บริการห้องน้ำ ห้องสุขาภายในร้านอาหารต่าง ๆ เพราะหากไม่ใช้บริการที่ร้านนั้นก็ไม่สามารถเข้าห้องน้ำห้องสุขาได้ ทำให้นักท่องเที่ยวไม่มีห้องน้ำห้องสุขาใช้ และควรจัดหาเจ้าหน้าที่ดูแลและทำความสะอาดห้องน้ำห้องสุขาด้วย โดยเก็บเงินค่าบริการเพื่อนำเงินส่วนนั้นมาปรับปรุงห้องน้ำห้องสุขา

5. การจัดให้มีเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์บริการนักท่องเที่ยว โดยการปรับปรุงศูนย์บริการนักท่องเที่ยวให้มีบริการข้อมูลข่าวสาร และมีเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ ดังที่ สุภรณ์ ยิวสิวิ² เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลไม้ฝาด ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า หาดปากเมงมีศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ไม่มีการบริการข้อมูลข่าวสาร ดังนั้นหน่วยงานที่รับผิดชอบควรปรับปรุงศูนย์บริการนักท่องเที่ยวพร้อมจัดทำประกาศข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยวแห่งนี้ และแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงไว้สำหรับบริการและอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว ควรมีเจ้าหน้าที่คอยบริการประจำศูนย์สามารถใช้ภาษาอังกฤษได้

6. การจัดโครงการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว โดยการพัฒนาระบบการประชาสัมพันธ์ให้มีประสิทธิภาพ มีข้อมูลด้านการท่องเที่ยวที่ถูกต้องและชัดเจน ทั้งเอกสาร แผ่นพับ Internet ดังที่ วรรณิ์ ตูลเพ็ง³ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลไม้ฝาด ได้กล่าวไว้สรุปไว้ว่า ในเรื่องของการประชาสัมพันธ์เป็นหน้าที่ทั้งของภาครัฐและเอกชน จำเป็นต้องเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องชัดเจนเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งปัจจุบันสามารถเผยแพร่ข่าวสารระบบ Internet ที่มีโครงข่ายทั่วโลก รวมทั้งการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อมวลชนต่าง ๆ แผ่นปลิว แผ่นพับ การโฆษณา สำหรับหน่วยงานของรัฐนอกจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยแล้ว หน่วยงานอื่น ๆ

¹กิตติพงษ์ นวลใย เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดปากเมง หมู่ที่ 4 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2546.

²สุภรณ์ ยิวสิวิ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดปากเมง หมู่ที่ 4 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2546.

³วรรณิ์ ตูลเพ็ง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดปากเมง หมู่ที่ 4 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2546.

ก็ต้องทำการประชาสัมพันธ์ด้วย หาดปากเมงมีการประชาสัมพันธ์จากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จังหวัดตรัง อำเภอ องค์การบริหารส่วนตำบลไม้ฝาด เป็นต้น มีการจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ หาดปากเมง ทั้งเอกสาร แผ่นพับ เพื่อเผยแพร่แหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลสงเสริม กิจกรรมการท่องเที่ยวสอดคล้องกับ จักรพงษ์ บัวบุญ¹ นักท่องเที่ยวจากจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า บริเวณหาดปากเมงมีการจัดงานเทศกาลอนุรักษ์หอยตะเกา จัดงาน ลอยกระทง เพื่อส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวทางทะเลของจังหวัดตรัง

ผลจากการศึกษาค้นคว้าแนวทางการพัฒนาด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก สรุปได้ว่า ควรจัดให้มีรถประจำทางวิ่งประจำ ควรจัดสร้างศาลาที่พัก ที่นั่งพักชายหาด เพื่อบริการและอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยว ควรจัดให้มีร้านอาหารและเครื่องดื่มที่ ถูกสุขลักษณะและมีการกำหนดคุณภาพอาหารให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน ควรก่อสร้างห้องน้ำ ห้องสุขาเพื่อการท่องเที่ยว มีน้ำจืดอย่างเพียงพอควรจัดศูนย์บริการนักท่องเที่ยว มีบริการข้อมูล ข่าวสาร และมีเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ ควรมีโครงการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว โดยพัฒนาระบบประชาสัมพันธ์ให้มีประสิทธิภาพมีข้อมูลถูกต้องชัดเจน

2.3 ด้านการบริหารจัดการ ผลจากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า แนวทางในการพัฒนาด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดปากเมง มีรายละเอียดดังนี้

1. การจัดส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัยโดยการจัดหางบประมาณเพื่อเป็นทุน สำหรับการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการท่องเที่ยวทางทะเล ดังที่ วรรณิ์ ตูลเพ็ง² ปลัดองค์การบริหาร ส่วนตำบลไม้ฝาด และ เสริฐุ ทองย้อย³ ประธานกรรมการบริหารส่วนตำบลไม้ฝาด ได้กล่าวไว้ในทำนองเดียวกันสรุปได้ว่า ควรจัดส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัย โดยจัดหางบประมาณเพื่อเป็น

¹จักรพงษ์ บัวบุญ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดปากเมง หมู่ที่ 4 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2546.

²วรรณิ์ ตูลเพ็ง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลไม้ฝาด หมู่ที่ 4 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 14 เมษายน 2546.

³เสริฐุ ทองย้อย เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลไม้ฝาด หมู่ที่ 4 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 14 เมษายน 2546.

ทุนในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล โดยเฉพาะหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยตรง เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จังหวัดตรัง บริษัทเอกชน เป็นต้น เพราะปัจจุบันการท่องเที่ยวสามารถนำการพัฒนาไปสู่ท้องถิ่นและนำรายได้ให้กับท้องถิ่นเป็นจำนวนมาก ทั้งยังสร้างงานก่อให้เกิดการหมุนเวียนทำให้เศรษฐกิจดีขึ้น

2. ควรมีแผนงานการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างชัดเจนโดยองค์การบริหารส่วนตำบลไม้ฝาด ควรมีแผนงานหรือโครงการพัฒนาอย่างชัดเจน ดังที่ สุภารัตน์ ยิวสิว¹ เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลไม้ฝาด ได้กล่าวว่าสรุปได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลไม้ฝาดมีแผนงานในการพัฒนาปากเมงทั้งระยะสั้นหรือแผนปีหรือแผนพัฒนาตำบลประจำปี 2546 และแผนระยะยาว แผนพัฒนาตำบล 5 ปี (2545 - 2549) โดยจำแนกเป็นแผนย่อย ๆ เช่น แผนพัฒนาทางภูมิทัศน์ แผนการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก แผนการบริหารจัดการ ทั้งนี้เพื่อให้สามารถประเมินผลการพัฒนาได้

3. การมีองค์การคอยควบคุมตรวจสอบและประเมินผล อาจจัดทำโดยการจัดทำองค์การควบคุมตรวจสอบองค์กรเดียว ดังที่ ประทีป เนตรสว่าง² นักท่องเที่ยว จากจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ควรจัดตั้งองค์กรควบคุมตรวจสอบ มีหน้าที่ควบคุมประมวผล การจัดทำงบประมาณ ควบคุมการใช้งบประมาณ อาจจัดตั้งได้หลายแนวทาง เช่น ตั้งโดยบุคลากรของเทศบาลตำบลสิเกา โดยองค์กรปกครองในท้องที่ จัดโดยประชากรในท้องถิ่น เป็นต้น และในปัจจุบันการดำเนินการต่าง ๆ ของภาครัฐ มักนิยมให้ประชาชนมีส่วนร่วมเพื่อความโปร่งใสของการดำเนินงาน

4. การให้การศึกษอบรมผู้เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยว และจัดการเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวโดยจัดให้มีมัคคุเทศก์ท้องถิ่น ฝึกอบรมผู้เกี่ยวข้องกับการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก ดังที่ วรรณิ์ ตูลเพ็ง³ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลไม้ฝาด ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า องค์การ

¹สุภารัตน์ ยิวสิว เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดปากเมง หมู่ที่ 4 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 14 เมษายน 2546.

²ประทีป เนตรสว่าง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดปากเมง หมู่ที่ 4 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2546.

³วรรณิ์ ตูลเพ็ง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลไม้ฝาด หมู่ที่ 4 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 14 เมษายน 2546.

บริหารส่วนตำบลไม้ฝาด จัดให้มีการศึกษาอบรมผู้เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยว การจัดการเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว โดยจัดให้มีมัคคุเทศก์ท้องถิ่นอยู่ประจำแหล่งท่องเที่ยวเพื่อความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ฝึกอบรมผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ผู้บริการร้านอาหาร ที่พัก ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ศูนย์รักษาความปลอดภัย ด้วยการจัดทัศนศึกษา จัดสัมมนา ศึกษานำมาพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นตัวเองให้ดียิ่งขึ้น

5. การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ โดยการจัดให้มีองค์กรประชาชนในรูปแบบต่าง ๆ มาบริหารจัดการ ดังที่ เสริฐ ทองย้อย¹ ประธานกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลไม้ฝาด ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า แหล่งท่องเที่ยวเป็นทรัพยากรของท้องถิ่น คนในท้องถิ่น ควรมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ รวมทั้งมีส่วนในการรับผลประโยชน์ ดังนั้น ทางองค์การบริหารส่วนตำบลได้จัดตั้งองค์กรประชาชนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น กลุ่มอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม อาสาสมัครพิทักษ์แหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น

ผลจากการศึกษาค้นคว้าแนวทางการพัฒนาด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวหาดทะเลแถบ ชายฝั่งทะเลหาดปากเมง สรุปได้ว่า ควรจัดส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัย โดยการจัดหางบประมาณเพื่อเป็นทุนศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล ควรมีแผนงานการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างชัดเจน ทั้งแผนระยะสั้น แผนระยะยาว และแผนงานย่อย ๆ ควรมีการควบคุมตรวจและประเมินผล ควรให้มีการศึกษาอบรมผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยว และแหล่งท่องเที่ยว โดยจัดให้มีมัคคุเทศก์ท้องถิ่น ฝึกอบรมผู้เกี่ยวข้องกับการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วม โดยการจัดให้มีองค์กรประชาชนในรูปแบบต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการรวมทั้งร่วมรับผลประโยชน์

---

¹ เสริฐ ทองย้อย เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลไม้ฝาด หมู่ที่ 4 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 14 เมษายน 2546.

ผลจากการศึกษาค้นคว้าสภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งหาดปากเมงผลจากการศึกษาค้นคว้าสรุปได้ดังนี้

1. สภาพแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดปากเมง

1.1 ด้านที่ตั้ง ตั้งอยู่ละติจูด 7 องศา 16 ลิปดาเหนือ ลองจิจูด 99 องศา 13 ลิปดาเหนือ อยู่ในหมู่ที่ 4 บ้านไม้ฝาด ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง อยู่ใกล้กับแหล่งท่องเที่ยวหลายแห่ง และอยู่ไม่ไกลจากเมืองระดับอำเภอ ระดับจังหวัดหลายแห่ง

1.2 ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดปากเมงมีหาดทรายที่สวยงาม แนวชายหาดมีความกว้างทอดตัวยาวขนานไปกับท้องทะเลมีรูปคล้ายผู้ชายนอนหงายซึ่งจัดเป็นจุดเด่นของหาดแห่งนี้ มีอากาศเย็นสบายตลอดปี บริเวณหาดปากเมงมีสนทะเลเป็นแนวยาวซึ่งให้ความร่มรื่นเหมาะสำหรับพักผ่อนหย่อนใจ มีลานพวยพุ่งซึ่งจัดเป็นลานกิจกรรมต่าง ๆ

1.3 ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก การคมนาคมขนส่งสะดวก ปลอดภัย มีที่พัก มีร้านอาหารและเครื่องดื่ม ไม่มีห้องน้ำห้องสุขา มีสถานที่จอดรถ ไม่มีศูนย์บริการนำเที่ยว การประชาสัมพันธ์มีน้อย มีศูนย์รักษาความปลอดภัยและมีเจ้าหน้าที่ตำรวจมาดูแลด้านความปลอดภัยพอสมควร มีไฟฟ้า มีน้ำประปาและโทรศัพท์

2. แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดปากเมง

2.1 ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว ควรอนุรักษ์ป่าสนให้คงอยู่ในสภาพธรรมชาติมากที่สุด ควรพัฒนาสภาพภูมิทัศน์ให้สวยงามยิ่งขึ้น ควรส่งเสริมให้มีการปลูกป่าสนทะเลเพิ่มขึ้น ควรดูแลด้านขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ควรให้ความรู้ความเข้าใจและสร้างจิตสำนึกด้านธรรมชาติสิ่งแวดล้อมแก่นักท่องเที่ยว

2.2 ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก ควรจัดให้มีรถประจำทางวิ่งประจำ ควรจัดสร้างศาลาที่พักและที่นั่งชายหาด ควรจัดให้มีร้านอาหารและเครื่องดื่มที่สุขลักษณะ ควบคุมความสะอาดและราคา ควรก่อสร้างห้องน้ำห้องสุขา ควรจัดศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ควรจัดโครงการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว ควรมีศูนย์บริการและเจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัย ควรจัดบริการประปา โทรศัพท์

2.3 ด้านการบริหารจัดการ ควรส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัย ควรมีแผนงานการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างชัดเจน ควรมีองค์การควบคุมตรวจสอบและประเมินผล ควรให้การศึกษอบรมผู้เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมรวมทั้งมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์

หาดฉางหลาง

อยู่ห่างจากปากเมง 7 กิโลเมตร มีสะพานข้ามทางน้ำเป็นแหล่งตกปลาชายฝั่งที่น่าสนใจในการศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดฉางหลาง ผู้วิจัยได้ศึกษาประเด็น สภาพแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเล และแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล ผลจากการศึกษาค้นคว้าปรากฏดังนี้

1. สภาพแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดฉางหลาง

ในการศึกษาสภาพแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดฉางหลางผู้วิจัยได้ศึกษาในด้านที่ตั้ง ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว และด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก ผลจากการศึกษาค้นคว้าสรุปได้ดังนี้

1.1 ที่ตั้ง ในการศึกษาด้านที่ตั้งของหาดฉางหลาง ผู้วิจัยได้ศึกษาในประเด็นที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ ที่ตั้งเขตการปกครอง และที่ตั้งสัมพันธ์ ผลจากการศึกษาค้นคว้าสรุปได้ดังนี้

1.1.1 ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของหาดฉางหลาง ตั้งอยู่ที่ค่าละติจูด ลองติจูด ดังนี้

ละติจูด 7 องศา 24 ลิปดาเหนือ

ลองติจูด 99 องศา 14 ลิปดาตะวันออก

1.1.2 ที่ตั้งเขตการปกครอง หาดฉางหลาง ตั้งอยู่ในเขตหมู่ที่ 4 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง โดยมีอาณาเขตดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ หาดปากเมง หมู่ที่ 4 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง

ทิศใต้ ติดต่อกับ บ้านควนตุงกู ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ บ้านฉางหลาง ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ทะเลอันดามัน

1.1.3 ที่ตั้งสัมพันธ์ หาดฉางหลาง มีที่ตั้งสัมพันธ์กับแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ดังนี้

สัมพันธ์กับแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ มีรายละเอียดดังนี้

1) น้ำตกโดนเต๊ะ อยู่ที่ตำบลปะเหลียน อำเภอปะเหลียน ห่างจากตัวจังหวัดประมาณ 45 กิโลเมตร ห่างจากหาดฉางหลางประมาณ 80 กิโลเมตร

2) น้ำตกสายรุ้ง เป็นน้ำตกจากหน้าผาสูง อยู่ห่างจากอำเภอนาโยง ประมาณ 25 กิโลเมตร ห่างจากหาดฉางกลาง ตามเส้นทางสายตรัง - ปากเมง ประมาณ 70 กิโลเมตร

3) น้ำตกกะช่อง อยู่ในบริเวณอุทยานเขาช่องริมถนนตรัง - พัทลุง อยู่ห่างจากอำเภอนาโยง ประมาณ 9 กิโลเมตร อยู่ห่างจากหาดฉางกลาง ประมาณ 54 กิโลเมตร

4) น้ำตกอ่างทอง อยู่ติดกับถนนสายตรัง - สิเกา มีความสูงประมาณ 10 เมตร ตั้งอยู่ที่หมู่ 1 ตำบลไม้ฝาด ห่างจากตัวจังหวัดประมาณ 21 กิโลเมตร อยู่ห่างจากหาดฉางกลาง ประมาณ 15 กิโลเมตร

5) น้ำตกปากแจ่ม ตั้งอยู่หมู่ที่ 3 ตำบลปากแจ่ม อยู่ห่างจากถนนสายบ้านโพธิ์ - ห้วยยอด ประมาณ 3 กิโลเมตร ห่างจากหาดฉางกลางประมาณ 52 กิโลเมตร

6) ถ้ำเลเขากอบ ตั้งอยู่หมู่ที่ 1, 10 ตำบลเขากอบ อำเภอห้วยยอด ห่างจากที่ว่าการอำเภอไปทางทิศตะวันตกประมาณ 6 กิโลเมตร ห่างจากถนนเพชรเกษมประมาณ 700 เมตร ห่างจากหาดฉางกลางประมาณ 60 กิโลเมตร

สัมพันธ์กับชุมชนอื่น ๆ มีรายละเอียดดังนี้

1. อยู่ห่างจากเทศบาลตำบลสิเกา ประมาณ 11 กิโลเมตร ตามเส้นทางสายสิเกา - ปากเมง

2. อยู่ห่างจากเทศบาลนครตรัง ประมาณ 42 กิโลเมตร ตามเส้นทางสายตรัง - ปากเมง

3. อยู่ห่างจากเทศบาลเมืองกันตัง ประมาณ 38 กิโลเมตร ตามเส้นทางสายกันตัง - หาดยาว

4. อยู่ห่างจากเทศบาลนครหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ประมาณ 215 กิโลเมตร

ผลจากการศึกษาค้นคว้าด้านที่ตั้งของหาดฉางกลางสรุปได้ว่า หาดฉางกลางตั้งอยู่ที่ละติจูด 7 องศา 24 ลิปดาเหนือ ลองติจูด 99 องศา 14 ลิปดาเหนือ ซึ่งอยู่ในเขตหมู่ที่ 4 บ้านฉางกลาง ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง หาดฉางกลางตั้งอยู่ใกล้แหล่งท่องเที่ยวหลายแห่ง เช่น น้ำตกโตนเต๊ะ น้ำตกสายรุ้ง น้ำตกกะช่อง น้ำตกอ่างทอง น้ำตกปากแจ่ม ถ้ำทะเลเขากอบ เป็นต้น นอกจากนี้หาดฉางกลางยังอยู่ใกล้เมืองระดับเทศบาลตำบล ระดับเทศบาลนคร

1.2 ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว ในการศึกษาด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวแถบชายฝั่งทะเลหาดฉางกลาง ผู้วิจัยได้ศึกษาในประเด็นภูมิทัศน์ธรรมชาติ ภูมิอากาศ พืชพรรณชาติ ผลจากการศึกษาค้นคว้าปรากฏดังนี้

1.2.1 ด้านภูมิทัศน์ธรรมชาติ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่าหาดฉางหลางเป็นหาดทรายขาวสะอาด เป็นที่ตั้งของที่ทำการอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม ทำให้นักท่องเที่ยวเข้าใจผิดคิดว่าเป็นหาดเจ้าไหม หาดฉางหลางเป็นหาดที่ตัดจากหาดปากเมง มีความเงียบสงบ ภายใต้มร่มเงา ต้นสนทะเล เบื้องหน้าในหาดทรายขาวเหมาะแก่ประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยวทางทะเล ในรูปแบบต่าง ๆ ดังที่ มารีน แมททีเซน (Marlene Nathisen)¹ นักท่องเที่ยวจากประเทศสิงคโปร์ ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า หาดฉางหลาง หรือนักท่องเที่ยวทั่วไปเข้าใจว่าเป็นหาดเจ้าไหมมีความเงียบสงบ มีหาดทราย ที่ขาวสะอาดเหมาะที่จะลงเล่นน้ำ นั่งพักผ่อน หาด ศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพ ภายใต้มร่มไม้ร่มรื่น ได้จัดที่นั่งไว้สำหรับนักท่องเที่ยวนั่งพักผ่อนชมกับภูมิทัศน์อันสวยงามของท้องทะเล และสัมผัสกับอากาศบริสุทธิ์สดชื่นเหมาะแก่การพักผ่อนหย่อนใจ เมื่อมองไปในท้องทะเล มองเห็น เกาะมุกอยู่ไม่ไกลถัดออกไปเห็นเกาะเชือก เกาะแหวนอยู่ไกลออกไป นอกจากแนวชายหาดและท้องทะเลที่สวยงามแล้วถัดจากแนวชายหาดขึ้นมา จะเป็นแนวต้นสนทะเลซึ่งขึ้นอยู่ห่างเป็นระยะบริเวณนี้มีการจัดโต๊ะเก้าอี้ได้สำหรับเป็นที่ให้นักท่องเที่ยวได้นั่งพักผ่อนอีกด้วย บริเวณทางใต้ของหาดฉางหลางห่างจากที่ทำการอุทยานแห่งชาติเจ้าไหมไปตามถนนและเดินเลียบริมชายหาดประมาณ 1.5 กิโลเมตร จะพบแนวสันทรายยื่นออกไปในทะเลทรายละเอียดสีขาวหม่น น้ำทะเลใส คลื่นไม่แรงเกินไป บรรยากาศร่มรื่น เหมาะแก่การเล่นน้ำอย่างยิ่งเบื้องหน้าจะพบกับเขาเตี้ย ๆ เป็นจุดที่สามารถขึ้นไปสังเกตฝูงพะยูน ฝูงสุดท้ายในหมู่เกาะทะเลตรัง โดยไต่บันไดเหล็กขึ้นไปยังจุดสังเกต แต่ในปัจจุบันบันไดเหล็กผุพังมาก ไม่ปลอดภัย ดังนั้นหน่วยงานที่รับผิดชอบควรมีแนวทางพัฒนาหรือปรับปรุงให้ดีขึ้นและเขาแห่งนี้เคยพบร่องรอยภาพเขียนสีก่อนประวัติศาสตร์จัดให้เป็นแหล่งศึกษาเกี่ยวกับโบราณคดีได้เป็นอย่างดี แต่ในปัจจุบันภาพเขียนเหล่านั้นลบเลือนไปหมดแล้วเขาภูนี้ชื่อว่าเขาแบนะ ดังภาพประกอบ 8

1.2.2 ภูมิอากาศ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า สภาพภูมิอากาศบริเวณหาดฉางหลางฤดูกาลมีลักษณะแบบมรสุม ลักษณะภูมิอากาศแบ่งตามลักษณะภูมิอากาศของประเทศไทยเป็น 3 ฤดูดังที่ อำเภอลิเกา² ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า สภาพภูมิอากาศบริเวณหาด

¹มารีน แมททีเซน (Marlene Mathisen) เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม หมู่ที่ 4 ตำบลไม้ฝาด อำเภอลิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2546.

²อำเภอลิเกา. แผนพัฒนาอำเภอ 5 ปี 2544 – 2549 อำเภอลิเกา จังหวัดตรัง. 2546. หน้า 4.

ฉางหลาง ตั้งอยู่บนคาบสมุทรอินเดียน ลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้มีอิทธิพลต่อเกาะต่าง ๆ ในฝั่งทะเลอันดามันมากกว่าลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ มีผลต่อลักษณะน้ำขึ้นน้ำลงในทะเลอันดามันเป็นแบบน้ำขึ้นน้ำลง วันละ 2 รอบ ทั้งนี้มีลมมาสุ่มพัดผ่านประจำทุกปีคือ ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือและลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ส่งผลให้ฤดูกาล 3 ฤดู คือ ฤดูร้อน ฤดูฝน ฤดูหนาว ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์-เดือนพฤษภาคม ระยะเวลาอยู่ในช่วงว่างจากลมมรสุมอากาศจะเริ่มร้อน และจะร้อนจัดในเดือนเมษายน อุณหภูมิประมาณ 34.5 องศาเซลเซียส ฤดูฝนเริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม-ตุลาคมเป็นช่วงที่มรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งพัดผ่านความร้อนและความชื้นจากมหาสมุทรอินเดียพัดปกคลุม ทำให้มีฝนตกมากคลื่นลมในทะเลมีความรุนแรงมาก ช่วงนี้จึงเป็นช่วงปิดฤดูท่องเที่ยวทางทะเลครึ่ง ส่วนฤดูหนาวเริ่มตั้งแต่เดือนตุลาคม-เดือนกุมภาพันธ์เป็นฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ในระยะนี้มีลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งมีอากาศเย็นและแห้งจากประเทศจีนพัดปกคลุมประเทศไทย ทำให้อุณหภูมิทั่วไปลดลงและมีอากาศหนาวเย็นช่วงที่เหมาะสมแก่การท่องเที่ยวทางทะเลครึ่งคือ เดือนตุลาคม - พฤษภาคม

อุณหภูมิบริเวณหาดฉางหลาง ตั้งอยู่บนฝั่งทะเลด้านตะวันตกของภาคใต้ และได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือและลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้ อยู่ในคาบสมุทรที่ยื่นออกไปในทะเล ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งพัดมาจากทะเลจีนใต้และอ่าวไทยทำให้ได้รับไอน้ำและความชุ่มชื้นมาก ส่วนลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้พัดมาจากมหาสมุทรอินเดีย มีอุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ยทั้งปี 34.6 องศาเซลเซียส อุณหภูมิต่ำสุดตลอดทั้งปี 20 องศาเซลเซียส อุณหภูมิเฉลี่ย 27.3 องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์ 98.77%

1.2.3 พืชพรรณธรรมชาติ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า บริเวณหาดฉางหลางมีพืชพรรณธรรมชาติประเภทสนทะเล และปาหนันหรือลำเจียก ดังที่ จำเนียร สุขแก้ว¹ ชาวบ้านที่อยู่ใกล้หาดฉางหลาง ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า หาดฉางหลางมีพืชพรรณธรรมชาติประเภทสนทะเล เป็นสนดั้งเดิม และปาหนันหรือลำเจียกเป็นจำนวนมากขนานไปตามแนวชายหาดแต่ละต้นห่างกันเป็นระยะ ๆ ชายหาดบางช่วงเป็นสนที่เพิ่งปลูกขึ้นใหม่ บางช่วงเป็นกลุ่มของต้นเตยทะเลที่คอยให้ความร่มรื่น ส่วนช่วงที่ติดกับหาดทรายที่สะอาดแต่เนื่องจากเต็มไปด้วยวัชพืชชนิดต่าง ๆ จึงทำให้ไม่เป็นที่สนใจของนักท่องเที่ยว

¹จำเนียร สุขแก้ว เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม หมู่ที่ 5 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2546.

ผลจากการศึกษาค้นคว้าด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลหาดฉางหลาง สรุปได้ว่า หาดฉางหลางมีหาดทรายชายทะเลที่สวยงามทอดตัวยาวนานไปกับท้องทะเลและโขดหินเขาแบนะ ซึ่งเป็นจุดเด่นของหาดแห่งนี้ทั้งยังมีอากาศเย็นสบายตลอดปี มีความหลากหลายทางพืชพรรณธรรมชาติ เป็นแหล่งเรียนรู้ของประชาชนทั่วไป

1.3 ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก ในด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกของหาดฉางหลาง ผู้วิจัยได้ศึกษาในประเด็น การคมนาคมขนส่ง ที่พัก ร้านอาหาร ห้องน้ำ ห้องสุขา สถานที่จอดรถ บริการนำเที่ยว การประชาสัมพันธ์ ความปลอดภัย และไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ และจากการศึกษาค้นคว้าปรากฏรายละเอียดดังนี้

1.3.1 ด้านการคมนาคมขนส่ง จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า เส้นทางการคมนาคม เข้าสู่หาดฉางหลาง มีความสะดวกปลอดภัย ดังที่ วันดี สมพงษ์¹ ชาวบ้านที่อยู่ใกล้หาดฉางหลาง ละเยียมพรรณ บราวน์² นักท่องเที่ยวจากประเทศสหรัฐอเมริกา ได้กล่าวไว้ทำนองเดียวกันสรุปได้ว่า การเดินทางสู่หาดฉางหลาง มีความสะดวก ปลอดภัย โดยสามารถเดินทางได้ตามถนนสายตรัง - ปากเมง ซึ่งจะมีป้ายบอกทางเข้าสู่หาดฉางหลาง เป็นระยะ นักท่องเที่ยวสามารถใช้บริการของรถที่บริการจากเมืองตรังหรือนำรถส่วนตัวมาก็จะสะดวก โดยรถจะผ่านหาดปากเมงและสิ้นสุดที่ทำการอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม (หาดฉางหลาง) หากนักท่องเที่ยวขับรถมาเอง เมื่อถึงหาดปากเมงขับรถตามถนนโยธาธิการสายปากเมง - บ้านท่าส้ม ระยะทางประมาณ 7 กิโลเมตร เมื่อข้ามสะพานคลองฉางหลางก็จะถึงทางเข้าอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม

---

¹วันดี สมพงษ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม หมู่ที่ 5 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2546.

²เยียมพรรณ บราวน์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม หมู่ที่ 5 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2546.

1.3.2 ที่พัก จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า บริเวณหาดฉางหลาง มีสถานบริการด้านที่พักแก่นักท่องเที่ยว ดังที่ วิชิต ทองปา¹ เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม ได้กล่าวสรุปไว้ได้ว่า บริเวณหาดฉางมีที่พักที่เป็นของเอกชนและของอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม โดยที่พักของเอกชนมี 3 แห่ง ส่วนของอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหมมีที่พักทั้งหมด 11 หลัง ในช่วงเทศกาลที่พักรวมไม่เพียงพอ สอดคล้องกับ คริสตอฟ เมย์ลัน (Christophe Meylan)² ผู้จัดการฝ่ายห้องพักโรงแรมอมารี ตรัง บีชีรีสอร์ท ได้กล่าวถึง การสร้างที่พักในบริเวณหาดฉางหลาง สรุปได้ว่า กิจกรรมการท่องเที่ยวทางทะเลของจังหวัดตรังได้รับความสนใจมาก เพื่อเป็นการรองรับนักท่องเที่ยวจึงได้สร้างโรงแรมขึ้นหนึ่ง ขนาด 144 ห้อง เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวโดยทุกห้องสามารถมองเห็นทัศนียภาพของทะเลได้อย่างสุดตมามีห้องอาหารนานาชาติ 3 แห่ง มีบาร์ 2 บาร์ พร้อมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกไว้บริการแขกที่เข้าพัก เช่น สระว่ายน้ำขนาดใหญ่ สระว่ายน้ำสำหรับเด็ก สระน้ำวน สนามเทนนิส ฟิสนเนสเซ็นเตอร์ เป็นต้น ดังภาพประกอบ 9

1.3.3 ร้านอาหาร จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า บริเวณหาดฉางหลางไม่มีร้านอาหารบริการแก่นักท่องเที่ยว ดังที่ รัตนา คงพล³ นักท่องเที่ยวท้องถิ่นได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า บริเวณหาดฉางหลาง ส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวในท้องถิ่นที่นิยมนำเอาอาหารมารับประทานกันเอง มีเพียงสถานที่ขายอาหารประเภทส้มตำ และน้ำดื่ม

---

¹วิชิต ทองปา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม หมู่ที่ 5 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2546.

²คริสตอฟ เมย์ลัน (Christophe Meylan) เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม หมู่ที่ 5 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2546.

³รัตนา คงพล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม หมู่ที่ 5 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2546.

1.3.4 ห้องน้ำห้องสุขา จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า บริเวณหาดฉางหลาง มีห้องน้ำห้องสุขาไว้คอยบริการนักท่องเที่ยว ดังที่ เพ็ญ พรหมเงิน¹ นักท่องเที่ยวท้องถิ่นได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า บริเวณหาดฉางหลางมีห้องน้ำห้องสุขาไว้บริการนักท่องเที่ยว 4 แห่ง เป็นห้องน้ำที่ก่อสร้างโดยอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม ห้องน้ำ ห้องสุขาแยกชาย - หญิง และไม่คิดค่าบริการที่ตั้งมีความเหมาะสม

1.3.5 สถานที่จอดรถ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่าบริเวณหาดฉางหลาง ไม่มีสถานที่จอดรถ นักท่องเที่ยวมักจอดรถบริเวณริมชายหาด ดังที่ ฉลอง อินทโก² นักท่องเที่ยวจากจังหวัดชุมพร ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า บริเวณหาดฉางหลางไม่มีสถานที่จอดรถแต่นักท่องเที่ยวมักจอดรถไว้ริมถนนลาดยางหรือบริเวณริมชายหาด ทำให้ทัศนียภาพบางส่วนไม่น่ามอง

1.3.6 บริการนำเที่ยว จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า บริเวณหาดฉางหลาง มีศูนย์บริการนำเที่ยวแต่ไม่มีมัคคุเทศก์คอยให้คำแนะนำแก่นักท่องเที่ยวแต่อย่างใด ทั้งนี้เนื่องจากชายหาดแห่งนี้มีขนาดเล็กและนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ นิยมมาเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจ ถัดจากชายหาดฉางหลาง มีการก่อสร้างศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ดังที่ อนิรุทธิ์ อนันต์ถาวร³ วิศวกรควบคุมการก่อสร้าง กล่าวไว้สรุปได้ว่า บริเวณหาดฉางหลางมีการก่อสร้างศูนย์บริการนักท่องเที่ยวบนพื้นที่ประมาณ 3 ไร่ เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยวและเพื่อรองรับกลุ่มนักท่องเที่ยวเยาวชนที่จัดกิจกรรมเข้าค่ายพักแรม ดังภาพประกอบ 10

---

¹เพ็ญ พรหมเงิน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม หมู่ที่ 5 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2546.

²ฉลอง อินทโก เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม หมู่ที่ 5 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2546.

³อนิรุทธิ์ อนันต์ถาวร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม หมู่ที่ 5 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2546.

1.3.7 การประชาสัมพันธ์ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า หาดฉางหลงไม่ได้รับการประชาสัมพันธ์เท่าที่ควร ดังที่ สมหมาย อินทเสโน¹ นักท่องเที่ยวท้องถิ่น ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า หาดฉางหลงไม่ได้รับการประชาสัมพันธ์เท่าที่ควร มีเพียงป้ายบอกทางจากถนนสายตรัง - ปากเมง เท่านั้น ซึ่งหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบควรจะได้พัฒนาการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวแห่งนี้ให้มากยิ่งขึ้นเพราะหาดฉางหลงเป็นหาดที่สวยงามอีกหาดหนึ่ง

1.3.8 ความปลอดภัย จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า บริเวณหาดฉางหลงมีศูนย์บริการด้านความปลอดภัย ดังที่ สุดารัตน์ กิตติศักดิ์² นักท่องเที่ยวท้องถิ่น กล่าวไว้สรุปได้ว่า บริเวณหาดฉางหลงมีศูนย์บริการด้านความปลอดภัย และมีการดูแลความปลอดภัยดีพอสมควร โดยบริเวณทางแยกเข้าที่ทำการอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม มีป้ายยามของเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยอยู่

1.3.9 ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า บริเวณหาดฉางหลงไม่มีไฟฟ้า ประปา มีโทรศัพท์สาธารณะ จำนวน 2 แห่ง ดังที่ วันดี สมพงษ์³ ชาวบ้านใกล้หาดฉางหลง ได้กล่าวสรุปได้ว่า บริเวณหาดฉางหลง มีไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ แต่ตลอดแนวชายหาดฉางหลง มีโทรศัพท์สาธารณะเพียง 2 เครื่อง ในส่วนของโทรศัพท์หน่วยงานที่รับผิดชอบ ควรดำเนินการพัฒนาต่อไป

ผลจากการศึกษาค้นคว้าด้านการบริการที่อำนวยความสะดวกหาดฉางหลง สรุปได้ว่าการคมนาคมขนส่งไปสู่หาดฉางหลงมีความสะดวกสบายปลอดภัยด้วยถนนลาดยาง มีที่พักประเภทรีสอร์ท 2 แห่ง และกำลังดำเนินการก่อสร้างโรงแรมระดับ 5 ดาว และบ้านพักของอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม มีร้านอาหาร มีห้องน้ำห้องสุขา สถานที่จอดรถ นักท่องเที่ยว

---

¹สมหมาย อินทเสโน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม หมู่ที่ 5 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2546.

²สุดารัตน์ กิตติศักดิ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม หมู่ที่ 5 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2546.

³วันดี สมพงษ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม หมู่ที่ 5 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2546.

จะจอตกรณิณนไกล้หาด ศูนย์บริการนำท่องเที่ยวไม่มีการประชาสัมพันธ์จากหน่วยงานใด ๆ มีศูนย์บริการด้านความปลอดภัย มีไฟฟ้า ประปา และมีโทรศัพท์

2. แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดฉางหลาง

ในการศึกษาแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดฉางหลาง ผู้วิจัยศึกษาในด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านการบริหารจัดการ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏรายละเอียดดังนี้

2.1 ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า แนวทางในการพัฒนาจุดเด่นแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดฉางหลางมีรายละเอียดดังนี้

1. การอนุรักษ์พืชพรรณธรรมชาติที่มีอยู่บริเวณหาดฉางหลางให้คงธรรมชาติไว้ให้มากที่สุด โดยการปลูกจิตสำนึกนักท่องเที่ยวให้เห็นคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติ ดังที่ สโรธร คงดี¹ นักท่องเที่ยวอำเภอนาโงย ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ควรอนุรักษ์พืชพรรณธรรมชาติที่มีอยู่ในบริเวณหาดฉางหลาง ให้คงสภาพความเป็นธรรมชาติไว้ให้มากที่สุด และควรดูแลรักษาให้มีความสวยงามตลอดไป ทั้งควรรักษาความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ โดยการปลูกจิตสำนึกนักท่องเที่ยวให้เห็นคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติช่วยกันรักษาอย่าให้ใครมาทำลายและควรตัดต้นสนที่ตายแล้วบริเวณแนวหาดช่วงต่อจากหาดปากเมง เพราะอาจเป็นอันตรายต่อนักท่องเที่ยว ดังภาพประกอบ 11

2. การดูแลรักษาความสะอาดของหาดฉางหลาง โดยการเขียนป้ายแนะนำแก่นักท่องเที่ยวและจัดถังขยะไว้ให้เพียงพอ ดังที่ วรณิ ตูลเพ็ง² ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลไม้ฝาด ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า หาดฉางหลาง จะมีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศมาท่องเที่ยวจำนวนมาก โดยเฉพาะวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ จะมีนักท่องเที่ยวประมาณ วันละ 200 คน บางครั้งถึงขยะมีไม่เพียงพอที่จะรองรับขยะและสองข้างทางที่รถผ่านจะมีขยะซึ่งเป็นขยะที่นักท่องเที่ยวทิ้งลงมาจากรถ ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลไม้ฝาดมีแนวทางที่จะออกกฎหมาย

¹ สโรธร คงดี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดฉางหลาง ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2546.

² วรณิ ตูลเพ็ง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่องค์การบริหารส่วนตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 28 เมษายน 2546.

ข้อบังคับตำบลกำหนดเขตห้ามทิ้งขยะ โดยการเขียนป้ายประกาศและจัดตั้งองค์กรซึ่งให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการรณรงค์ห้ามทิ้งขยะและจัดให้มีถังขยะรองรับตามจุดต่าง ๆ ในแหล่งท่องเที่ยวให้มีจำนวนเพียงพอ

3. ควรให้การศึกษาศึกษาและสร้างจิตสำนึกในการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว โดยอาจจะจัดให้การศึกษแก่นักท่องเที่ยว ประชาชนในท้องถิ่น ผู้ประกอบการ ขณะเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในเขตอุทยานแห่งชาติ ดังที่ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช¹ ได้กล่าวสรุปไว้ได้ว่า การให้การศึกษาศึกษาและสร้างจิตสำนึกในการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวสามารถทำได้หลายรูปแบบการสร้างจิตสำนึกเป็นกระบวนการที่มุ่งเน้นรูปแบบ วิธีการการใช้สิ่งต่าง ๆ ทางการศึกษา เพื่อให้ผู้ที่มีส่วนที่เกี่ยวข้องได้เกิดการเรียนรู้ด้วยประสบการณ์ตรงด้วยตนเอง และมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้รูปแบบที่สามารถทำได้คือ การสื่อความหมายธรรมชาติ การฝึกอบรม การเรียนรู้จากการปฏิบัติงานจริง สอดคล้องกับ ประยูร ศรีสุวรรณ² หัวหน้าอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ภายในอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม มีศูนย์ศึกษาวิทยาศาสตร์ทางทะเล นักท่องเที่ยวและผู้ที่มีความสนใจ สามารถศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับระบบนิเวศน์ได้เป็นแนวทางในการให้ความรู้และการสร้างจิตสำนึกให้กับนักท่องเที่ยว

2.2 ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่าแนวทางในการพัฒนาการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดฉางหลาง มีรายละเอียดดังนี้

1. ควรก่อสร้างร้านอาหารและเครื่องดื่มที่ถูกต้องลักษณะโดยการจัดสร้างร้านอาหารให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน ดังที่ สุภาภรณ์ แทนพ้อ³ นักท่องเที่ยวท้องถิ่น ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ร้านอาหารและเครื่องดื่มเป็นสิ่งจำเป็นในการส่งเสริมการท่องเที่ยว หากมีร้านอาหารและเครื่องดื่มไว้บริการนักท่องเที่ยว อาจทำให้นักท่องเที่ยวใช้เวลาในแหล่งท่องเที่ยวมากขึ้น

¹มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาทรัพยากรการท่องเที่ยวของไทย หน่วยที่ 9 - 15. 2546. หน้า 218.

²ประยูร ศรีสุวรรณ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ทำการอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม หมู่ที่ 5 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 28 เมษายน 2546.

³สุภาภรณ์ แทนพ้อ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดฉางหลาง ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 28 เมษายน 2546.

ดังนั้นหน่วยงานที่รับผิดชอบควรจัดสร้างร้านอาหารและเครื่องดื่มที่ถูกต้องสุขลักษณะไว้รองรับนักท่องเที่ยวและให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วม โดยเป็นผู้จำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม เพื่อให้คนในท้องถิ่นมีงานทำและมีรายได้เพิ่มขึ้นทั้งยังเป็นการกระจายรายได้ภายในท้องถิ่น และยังทำให้เศรษฐกิจของท้องถิ่นดีขึ้นด้วย

2. ควรปรับปรุงห้องน้ำ ห้องสุขาให้สะอาดและถูกต้องสุขลักษณะ โดยการปรับปรุงห้องน้ำห้องสุขาให้มีความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ และควรซ่อมแซมห้องน้ำที่ชำรุดให้ดีขึ้น ดังที่ นภลัย เดชดี¹ นักท่องเที่ยวอำเภอหาดใหญ่ ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ควรปรับปรุงห้องน้ำห้องสุขาให้สะอาดและถูกต้องสุขลักษณะ โดยการปรับปรุงห้องน้ำห้องสุขาให้มีความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ ควรซ่อมแซมห้องน้ำที่ชำรุดให้ดีขึ้นและควรมีน้ำไว้บริการให้เพียงพอ ถ้าเป็นไปได้ควรมีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบคอยดูแลทุกชั่วโมง โดยเฉพาะวันหยุดเสาร์ - อาทิตย์และช่วงเทศกาลต่าง ๆ ซึ่งมีนักท่องเที่ยวจำนวนมาก เพื่อบริการนักท่องเที่ยวและให้นักท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจจะได้กลับมาเยือนอีกครั้งและที่สำคัญนักท่องเที่ยวทุกคนต้องจ่ายค่าธรรมเนียมเข้าเขตอุทยานแห่งชาติอยู่แล้วคนละ 10 บาท

3. ควรก่อสร้างสถานที่จอดรถให้มีมาตรฐาน ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมใช้สิ่งก่อสร้างที่กลมกลืนกับธรรมชาติให้มากที่สุด โดยการก่อสร้างสถานที่จอดรถไว้บริเวณทางเข้ามีขนาดกว้างพอสมควรและให้มีเจ้าหน้าที่ดูแลประจำอาจเก็บค่าบริการฝากรถ ดังที่ รัฐพล ภัทรพิทักษ์² นักท่องเที่ยวจากจังหวัดสตูล ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ควรก่อสร้างสถานที่จอดรถให้มีมาตรฐานไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมที่จอดรถแยกประเภทชัดเจน มีป้ายบอกทางเข้า - ออก ควรใช้พื้นที่ที่ว่างเปล่าเพื่อลดการสูญเสียทรัพยากร

---

¹นภลัย เดชดี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดฉางหลวง ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 28 เมษายน 2546.

²รัฐพล ภัทรพิทักษ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดฉางหลวง ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 28 เมษายน 2546.

4. ควรจัดศูนย์บริการนักท่องเที่ยวภายในอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหมเพื่อความสะดวกของนักท่องเที่ยว โดยการสร้างศูนย์บริการนักท่องเที่ยวและให้ความช่วยเหลือนักท่องเที่ยว ดังที่ สุโรชา ศรีสวัสดิ์¹ ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ควรจัดศูนย์บริการนักท่องเที่ยวภายในอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม เพื่อความสะดวกของนักท่องเที่ยวโดยการสร้างศูนย์บริการและให้ความช่วยเหลือนักท่องเที่ยว โดยการจัดให้มีมัคคุเทศก์ประจำเพื่อแนะนำนักท่องเที่ยวว่าควรปฏิบัติอย่างไรในขณะเข้ามาพักผ่อนภายในอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม สอดคล้องกับ วิชิต ทองปา² เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ถัดจากที่ทำการอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม มีการก่อสร้างศูนย์บริการนักท่องเที่ยวและจัดให้มีเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์และอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวที่เข้ามายังแหล่งท่องเที่ยวภายในอุทยานแห่งชาติและใกล้เคียง

5. ควรพัฒนาการประชาสัมพันธ์ให้มีประสิทธิภาพ มีข้อมูลด้านการท่องเที่ยวที่ถูกต้องชัดเจน โดยจัดให้มีการบริการข้อมูลและแผนที่การท่องเที่ยวที่ชัดเจนและเป็นระบบ ดังที่ ประยูร ศรีสุวรรณ³ หัวหน้าอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ควรพัฒนาระบบการประชาสัมพันธ์ให้มีประสิทธิภาพ มีข้อมูลด้านการท่องเที่ยวชัดเจน โดยการจัดให้มีการบริการข้อมูลและแผนที่การท่องเที่ยวที่ชัดเจนและเป็นระบบ ประกอบด้วยประเภทของแหล่งท่องเที่ยว เส้นทางระยะทางสู่แหล่งท่องเที่ยว ร้านอาหาร ที่พัก สถานพยาบาล แหล่งบันเทิง ย่านการค้า หน่วยรักษาความปลอดภัย การคมนาคมขนส่ง และควรมีการประชาสัมพันธ์ทางเอกสารและแผ่นพับ Internet และจังหวัดตรังมีแนวทางการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว โดยการส่งเสริม

---

¹สุโรชา ศรีสวัสดิ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม หมู่ที่ 5 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม 2546.

²วิชิต ทองปา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม หมู่ที่ 5 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม 2546.

³ประยูร ศรีสุวรรณ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม หมู่ที่ 5 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม 2546.

ให้มีระบบประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพ มีข้อมูลด้านการท่องเที่ยวที่ถูกต้องชัดเจน รวมทั้งดำเนินการในเชิงรุกเพื่อหาตลาดใหม่ในต่างประเทศ

6. ควรจัดให้มีประปา ไทศัพท์ ภายในบริเวณหาดขางกลาง โดยการจัดให้มีประปาเพื่อความสะอาดและความสะอาดของน้ำ และควรดำเนินการให้มีไทศัพท์เพียงพอในการรองรับนักท่องเที่ยว ดังที่ วันรัตน์ ชัยวงศ์ มัคคุเทศก์สังกัดจิตจรดดา ทัวร์ ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ไทศัพท์เป็นสิ่งจำเป็นในการส่งเสริมการท่องเที่ยวอีกอย่างหนึ่ง หากแหล่งท่องเที่ยวใดไม่มีความพร้อมในสิ่งสาธารณูปโภคต่าง ๆ อาจทำให้นักท่องเที่ยวไม่ยอมมาท่องเที่ยวก็ได้ ดังนั้นหน่วยงานที่รับผิดชอบควรดำเนินการจัดให้มีไทศัพท์โดยด่วนเพื่อความสะอาดของนักท่องเที่ยว และสามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้

ผลจากการศึกษาค้นคว้าแนวทางการพัฒนาด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกสรุปได้ว่า ควรปรับปรุงห้องน้ำห้องสุขาให้สะอาดและถูกสุขลักษณะและซ่อมแซมห้องน้ำที่ชำรุดให้ดีขึ้นควรก่อสร้างสถานที่จอดรถให้มีมาตรฐาน ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมใช้สิ่งก่อสร้างที่กลมกลืนกับธรรมชาติมากที่สุด โดยการก่อสร้างสถานที่จอดรถบริเวณทางเข้ากว้างพอสมควร และให้มีเจ้าหน้าที่ดูแลประจำอาจเก็บค่าบริการฝากรถ ควรจัดศูนย์บริการนักท่องเที่ยวเพื่อความสะอาดโดยจัดให้มีมัคคุเทศก์อยู่ประจำ ควรพัฒนาระบบประชาสัมพันธ์ให้มีประสิทธิภาพ จัดทำแผ่นพับแนะนำ แหล่งท่องเที่ยว ควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัยโดยการจัดเจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัยประจำ ควรจัดให้มีร้านค้าจำหน่ายสินค้าของที่ระลึก โดยการก่อสร้างร้านจำหน่ายสินค้าของที่ระลึกให้ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการนำสินค้ามาจำหน่าย ควรจัดให้มีประปาเพื่อจะได้มีน้ำที่สะอาดใช้ และควรจัดให้มีไทศัพท์ภายในอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหมเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว

2.3 ด้านการบริหารจัดการ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า แนวทางในการพัฒนาด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดขางกลาง มีรายละเอียดดังนี้

1. การมีแผนงานการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างชัดเจน โดยอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหมและการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ควรมีแผนงานหรือโครงการพัฒนาอย่างชัดเจน

---

¹วันรัตน์ ชัยวงศ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่เลขที่ 66/25 ถนนสถานี ตำบลทับเที่ยง อำเภอเมือง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม 2546.

ดังที่ วิชัย รัตตมณี¹ ผู้จัดการขงหลวงวีรสาร¹ ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหมและการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยควรมีแผนงานในการพัฒนาหาดกลางที่ชัดเจน ทั้งแผนระยะสั้น และแผนระยะยาว โดยจำแนกเป็นแผนย่อย ๆ เช่น แผนการพัฒนาทางภูมิทัศน์ แผนการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกแผนการบริหารจัดการ ทั้งนี้เพื่อให้สามารถประเมินผลการพัฒนาได้

2. การมีองค์การควบคุมตรวจสอบ โดยการจัดตั้งองค์การควบคุมตรวจสอบ อาจทำโดยองค์การเดียว ทวิภาคี หรือไตรภาคีก็ได้ ดังที่ การันตร์ สุดแสง² เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ควรจัดตั้งองค์การควบคุมตรวจสอบมีหน้าที่ควบคุมประเมินผล การจัดทำงบประมาณ ควบคุมการใช้งบประมาณ องค์การนั้นอาจจัดตั้งได้หลายแนวทาง แนวทางที่ 1 จัดตั้งโดยบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลไม้ฝาด แนวทางที่ 2 จัดตั้งโดยบุคลากรการบริหารส่วนตำบลไม้ฝาดร่วมกับฝ่ายปกครองในท้องถิ่น แนวทางที่ 3 จัดตั้งโดยบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลไม้ฝาดร่วมกับฝ่ายปกครองในท้องถิ่นและประชาชนในท้องถิ่น

3. การให้การศึกษาอบรมผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยว โดยการฝึกอบรมผู้เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว โดยการพัฒนาบุคลากรทางด้านการท่องเที่ยวทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐและเอกชนผู้นำชุมชนให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยว และการเป็นเจ้าบ้านที่ดี รวมทั้งการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว ดังที่ เสริฐ ทองย้อย³ ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลไม้ฝาด ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ควรให้มีการศึกษาฝึกอบรมผู้เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยว เช่น มัคคุเทศก์ท้องถิ่น ผู้บริการประจำศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ผู้ดูแล

---

¹วิชัย รัตตมณี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดขงหลวงวีรสาร หมู่ที่ 4 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2546.

²การันตร์ สุดแสง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม หมู่ที่ 4 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม 2546.

³เสริฐ ทองย้อย เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่องค์การบริหารส่วนตำบลไม้ฝาด หมู่ที่ 4 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2546.

ด้านความปลอดภัย เป็นต้น โดยอบรมเน้นในเรื่องภาษาต่างประเทศอย่างน้อย 2 ภาษาไว้เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศและวัฒนธรรมของนักท่องเที่ยว

4. การให้ประชาชนมีส่วนร่วม โดยการจัดให้มีองค์กรประชาชนในรูปแบบต่าง ๆ มาบริหารจัดการนักท่องเที่ยว ดังที่ วรรณิ์ ตูลเพ็ง¹ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลไม้ฝาด ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า แหล่งท่องเที่ยวเป็นทรัพยากรของท้องถิ่น คนในท้องถิ่นควรมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ รวมทั้งมีส่วนในการรับผลประโยชน์ ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลไม้ฝาดจึงส่งเสริมให้ประชาชน องค์กรท้องถิ่น เข้ามามีบทบาทในคณะทำงานชุดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับส่งเสริมพัฒนา ส่งเสริมให้มีการจัดองค์กรท้องถิ่นเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว ส่งเสริมให้ประชาชน องค์กรท้องถิ่นมีส่วนได้รับประโยชน์จากทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นให้มากที่สุด เพื่อเป็นผลตอบแทนในการช่วยดูแลรักษาและบริหารจัดการทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว

ผลจากการศึกษาค้นคว้าแนวทางพัฒนาด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดฉางกลาง สรุปได้ว่า ควรมีแผนงานการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างชัดเจนทั้งแผนระยะสั้นและแผนระยะยาว ควรจัดตั้งองค์กรควบคุมตรวจ อาจทำโดยองค์กรเดียวหรือหลาย องค์กรรวมก็ได้ควรมีการศึกษาอบรมผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยว โดยการพัฒนาบุคลากรทางด้านการท่องเที่ยวทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐและเอกชนในด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกหรืออบรมภาคเอกชน ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วม โดยการจัดให้มีองค์กรประชาชนในรูปแบบต่าง ๆ มามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการรวมทั้งการร่วมรับผลประโยชน์

ผลจากการศึกษาค้นคว้าสภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดฉางกลางผลจากการศึกษาค้นคว้า สรุปได้ดังนี้

1. สภาพแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดฉางกลาง

1.1 ด้านที่ตั้ง ตั้งอยู่ละติจูด 7 องศา 24 ลิปดาเหนือ ลองจิจูด 99 องศา 14 ลิปดาตะวันออก อยู่ในหมู่ที่ 4 บ้านฉางกลาง ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง อยู่ใกล้แหล่งท่องเที่ยวหลายแหล่งและอยู่ไม่ไกลเมืองระดับอำเภอ ระดับจังหวัดหลายแห่ง

---

¹วรรณิ์ ตูลเพ็ง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่องค์การบริหารส่วนตำบลไม้ฝาด หมู่ที่ 4 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2546.

1.2 ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล แถบชายฝั่งทะเลหาดฉางหลางมีชายหาดที่เงียบสงบ เหมาะแก่การเล่นน้ำทะเล มีเขาเตี้ย ๆ ที่เป็นจุดชมวิว อากาศเย็นสบายตลอดปีมีพันธุ์ไม้นานาชนิด และมีศูนย์ศึกษาวิทยาศาสตร์ทางทะเล เป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการศึกษาและพักผ่อนหย่อนใจ

1.3 ด้านการบริการและอำนวยความสะดวก การคมนาคมขนส่ง หาดฉางหลางมีความสะดวก ปลอดภัย ที่พักแรมเพียงพอ สะอาด ไม่มีร้านอาหารและเครื่องดื่มแต่มีร้านอาหารสวัสดิการให้บริการเฉพาะช่วงเดือนพฤศจิกายน - เมษายน มีห้องน้ำห้องสุขา 4 แห่ง ไม่มีที่จอดรถที่ได้มาตรฐาน มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยว และการนำเที่ยว มีการประชาสัมพันธ์ มีเอกสารแจกนักท่องเที่ยว มีศูนย์รักษาความปลอดภัย และตำรวจคอยให้คำแนะนำและช่วยเหลือนักท่องเที่ยว และไม่มีประปา และโทรศัพท์

2. แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล แถบชายฝั่งทะเล หาดฉางหลาง

2.1 ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล ควรอนุรักษ์พืชพรรณธรรมชาติ ควรพัฒนาสภาพภูมิทัศน์ให้มีความสวยงามและร่มรื่น ควรดูแลรักษาความสะอาด และควรให้ความรู้และสร้างจิตสำนึกด้านธรรมชาติแก่นักท่องเที่ยว

2.2 ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก ควรปรับปรุงห้องน้ำห้องสุขาให้สะอาดและถูกสุขลักษณะ ควรก่อสร้างสถานที่จอดรถให้มีมาตรฐาน ควรจัดศูนย์บริการนักท่องเที่ยวและบริการนำเที่ยว ควรพัฒนาระบบการประชาสัมพันธ์ให้มีประสิทธิภาพ ควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัย ควรให้มีร้านจำหน่ายสินค้าของที่ระลึก และควรจัดให้มีประปา และโทรศัพท์

2.3 ด้านการบริหารจัดการ ควรมีแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างชัดเจน ควรมีองค์กรควบคุมตรวจสอบ ควรให้มีการศึกษาอบรมผู้เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และควรให้ประชาชนมีส่วนร่วม

หาดสั้น

ในการศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดสั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาประเด็น สภาพแหล่งท่องเที่ยวแถบชายฝั่งทะเลและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏรายละเอียดดังนี้

1. สภาพแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดสั้น

ในการศึกษาสภาพแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดสั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาในด้านที่ตั้ง ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว และด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก ผลจากการศึกษาค้นคว้าสรุปได้ดังนี้

1.1 ที่ตั้ง ในการศึกษาด้านที่ตั้งของหาดสั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาในประเด็นที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ ที่ตั้งเขตการปกครอง และที่ตั้งสัมพันธ์ ผลจากการศึกษาค้นคว้าสรุปได้ดังนี้

1.1.1 ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ หาดสั้น ตั้งอยู่ที่ค่าละติจูดลองติจูดดังนี้

ละติจูด 7 องศา 23 ลิปดาเหนือ

ลองติจูด 99 องศา 13 ลิปดาตะวันออก

1.1.2 ที่ตั้งเขตการปกครอง หาดสั้น ตั้งอยู่ในเขตตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง โดยมีอาณาเขตดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ หาดขางกลาง หมู่ที่ 4 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง

ทิศใต้ ติดต่อกับ หาดหยงหลิง ตำบลเกาะลิบง อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ บ้านควนตุงกู ตำบลเกาะลิบง อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ เกาะมุกด์ - ถ้ำมรกต และทะเลอันดามัน

1.1.3 ที่ตั้งสัมพันธ์ มีที่ตั้งสัมพันธ์กับแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ดังนี้

สัมพันธ์กับแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ มีรายละเอียดดังนี้

1. หาดหยงหลิง หาดยาว หาดเจ้าไหม ทั้ง 3 หาดนี้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ติดต่อกันสามารถเดินทางถึงกันได้โดยสะดวก ซึ่ง หาดสั้น หาดยาว หาดหยงหลิง จะอยู่ในหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหมหน่วยหยงหลิง

2. พิพิธภัณฑ์ของเด็กเล่น ตั้งอยู่ในโรงงานผลิตของเด็กเล่นจากไม้ยางพาราของกลุ่มบริษัทแปลน ครีเอชั่น จำกัด อยู่ห่างจากหาดสั้นประมาณ 50 กิโลเมตร ตามถนนสายปะเหลียน - หาดยาว

3. สวนพฤกษศาสตร์ทุ่งค่าย เป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการศึกษาพันธุ์ไม้ต่าง ๆ ในภาคใต้ ตั้งอยู่ที่ตำบลย่านตาขาว อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง ห่างจากตัวเมืองประมาณ 11 กิโลเมตร ตามทางหลวงหมายเลข 404 ห่างจากหาดสั้นประมาณ 67 กิโลเมตร

4. หาดฉางหลวง เป็นที่ตั้งของที่ทำการอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม จึงเรียกกันว่า หาดเจ้าไหม หาดฉางหลวงเป็นหาดที่เงียบสงบ อยู่ห่างจากหาดสั้นประมาณ 17 กิโลเมตร ไปตามถนนโยธาธิการจนถึงสามแยกบ้านน้ำราบ

5. หาดปากเมง อยู่ห่างจากหาดสั้นประมาณ 18 กิโลเมตร

6. แหล่งท่องเที่ยวแถบนอกชายฝั่งทะเลตรัง จากหาดสั้นสามารถเดินทางไปท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเล โดยสามารถเดินทางไปยังเกาะที่ใกล้ที่สุดคือ เกาะลิบง โดยลงเรือได้ที่หาดยาวนั่งเรือประมาณ 20 นาที

สัมพันธ์กับชุมชนใหญ่ มีรายละเอียดดังนี้

1. ตั้งอยู่ห่างจากเทศบาลนครตรัง ตามเส้นทางสายตรัง - หาดยาว 50 กิโลเมตร

2. ตั้งอยู่ห่างจากเทศบาลตำบลสิเกา ตามเส้นทางสายสิเกา - ปากเมง 35 กิโลเมตร

3. ตั้งอยู่ห่างจากเทศบาลนครศรีธรรมราช ตามเส้นทางสายตรัง - นครศรีธรรมราช ประมาณ 215 กิโลเมตร

4. ตั้งอยู่ห่างจากเทศบาลนครหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ตามเส้นทางสายตรัง - หาดใหญ่ ประมาณ 200 กิโลเมตร

5. ตั้งอยู่ห่างจากเทศบาลนครพัทลุง ตามเส้นทางสายพัทลุง - ตรัง - หาดยาว ประมาณ 140 กิโลเมตร

6. ตั้งอยู่ห่างจากเทศบาลนครกระบี่ ตามเส้นทางสายตรัง - กระบี่ ประมาณ 130 กิโลเมตร

ผลจากการศึกษาค้นคว้าด้านที่ตั้งของหาดสั้น สรุปได้ว่า หาดสั้นตั้งอยู่ที่ ละติจูด 7 องศา 23 ลิปดาเหนือ ลองจิจูด 99 องศา 13 ลิปดาเหนือ ซึ่งอยู่ในเขต ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง หาดสั้นตั้งอยู่ใกล้แหล่งท่องเที่ยวหลายแห่ง เช่น หาดหยงหลิง หาดยาว หาดเจ้าไหม พิพิธภัณฑ์ของเด็กเล่น สวนพฤกษศาสตร์ทุ่งค่าย หาดฉางหลวง หาดปากเมง และแหล่ง

ท่องเที่ยวนอกชายฝั่งทะเลจังหวัดตรัง เป็นต้น นอกจากนี้หาดสั้นยังอยู่ใกล้เมืองระดับเทศบาล ตำบล เทศบาลอำเภอ และเมืองระดับเทศบาลนคร

1.2 ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว ในการศึกษาด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดสั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาในประเด็นภูมิทัศน์ธรรมชาติ ภูมิอากาศ และพืชพรรณธรรมชาติ ผลจากการศึกษาค้นคว้าปรากฏดังนี้

1.2.1 ด้านภูมิทัศน์ธรรมชาติ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า หาดสั้นเป็นหาดที่หาดทรายชายทะเลที่ขาวสะอาด มีความเงียบสงบ ร่มรื่นด้วยทิวสนทะเล เหมาะสำหรับนั่งพักผ่อนหย่อนใจและการลงเล่นน้ำทะเล ดังที่ คันทิจ จาก็อบ (Kungi Jakoh)¹ นักท่องเที่ยวชาวสวีเดนแลนด์ ได้กล่าวสรุปได้ว่า หาดสั้นเป็นชายหาดที่เงียบสงบเหมาะสำหรับการมาพักผ่อนกับครอบครัว สามารถเลือกทำกิจกรรมได้หลายรูปแบบ เช่นนั่งพักผ่อนชายหาด ดูพันธุ์ไม้ป่าหินปูนเล่นน้ำทะเล เป็นต้น หาดสั้นมีแนวหาดยาวประมาณ 800 เมตร กว้างประมาณ 30-40 เมตร มีแนวสนทะเลขึ้นตลอดแนวชายหาด เมื่อมองออกสู่ทะเลจะพบกับเกาะมุกด์ เกาะกระดาน บริเวณด้านเหนือของหาดสั้นมีคลองเล็ก ๆ ไหลลงสู่ทะเล ทำให้เป็นแนวเขตธรรมชาติ ส่วนบริเวณด้านใต้ของหาดเป็นเขาหินปูน มีพืชพรรณธรรมชาติ ประเภทไม้ขนาดเล็ก โดยเฉพาะต้นจันทร์ผา ซึ่งมีขึ้นอยู่ทั่วไปในบริเวณหาดสั้นไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกใด ๆ ทั้งสิ้น ทั้งนี้เนื่องมาจากหาดสั้นอยู่ในพื้นที่ของหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม หน่วยหยงหลิง ประกอบด้วย หาดหยงหลิง และหาดสั้น สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ จึงอยู่บริเวณหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม หน่วยหยงหลิง ดังที่ สุทธิโชค แหลมสิงห์² เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม ได้กล่าวสรุปได้ว่า บริเวณหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหมหน่วยหยงหลิง มีหาดสั้นและหาดหยงหลิงอยู่ในบริเวณเดียวกัน แต่ถูกกั้นด้วยภูเขาที่ยื่นตัวออกไปในทะเล มีหาดทรายที่นุ่มและขาวสะอาด มีความเงียบสงบ เหมาะแก่การพักผ่อนหย่อนใจยิ่งนัก ดังภาพประกอบ

¹คันทิจ จาก็อบ (Kungi Jakoh) เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดสั้น ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2546.

²สุทธิโชค แหลมสิงห์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดสั้น ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2546.

1.2.2 ภูมิอากาศ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า สภาพภูมิอากาศบริเวณหาดสั้น ฤดูกาลมีลักษณะแบบมรสุม ลักษณะภูมิอากาศแบ่งตามลักษณะอากาศของประเทศไทยเป็น 3 ฤดู ดังที่ อำเภอสิเกา¹ ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า สภาพภูมิอากาศบริเวณหาดสั้น ตั้งอยู่บนคาบสมุทรอินเดียมรสุมตะวันออกเฉียงใต้ มีอิทธิพลต่อเกาะต่าง ๆ ในฝั่งทะเลอันดามันมากกว่าลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ มีผลต่อลักษณะน้ำขึ้นน้ำลงในทะเลอันดามันเป็นแบบน้ำขึ้นน้ำลง วันละ 2 รอบ ทั้งนี้มีลมมรสุมพัดผ่านประจำปี คือ ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือและลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ส่งผลให้มีฤดูกาล 3 ฤดู คือ ฤดูร้อน ฤดูฝน ฤดูหนาว ฤดูร้อนเริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ - เดือนพฤษภาคม ระยะเวลาอยู่ในช่วงลมมรสุม อากาศจะเริ่มร้อนและ จะร้อนจัดในเดือนเมษายน อุณหภูมิประมาณ 34.5 องศาเซลเซียส ฤดูฝนเริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม - เดือนตุลาคม เป็นช่วงที่มรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งพัดพาความร้อนและความชื้นจากมหาสมุทรอินเดียพัดปกคลุม ทำให้ฝนตกมากคลื่นลมในทะเลมีความรุนแรงมาก ช่วงนี้จึงเป็นช่วงปิดฤดูกาลการท่องเที่ยวทางทะเลจริง ส่วนฤดูหนาวเริ่มตั้งแต่เดือนตุลาคม - เดือนกุมภาพันธ์เป็นฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ในระยะนี้มีลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งมีอากาศเย็นและแห้งจากประเทศจีนพัดปกคลุมประเทศไทย ทำให้อุณหภูมิต่ำไปตลอด และมีอากาศหนาวเย็น ช่วงที่เหมาะสมแก่การท่องเที่ยวทางทะเลจริงคือ เดือนตุลาคม - กลางเดือนพฤษภาคม อุณหภูมิหาดสั้น ตั้งอยู่บนฝั่งทะเลอันดามันด้านตะวันตกของภาคใต้ และได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงและลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้ อยู่ในคาบสมุทรซึ่งยื่นออกไปในทะเลลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งพัดมาจากทะเลจีนใต้ ทำให้ได้รับไอน้ำและความชุ่มชื้นมาก ส่วนลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้พัดมาจากมหาสมุทรอินเดีย มีอุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ยทั้งปี 24.6 องศาเซลเซียส อุณหภูมิต่ำสุดตลอดทั้งปี 20 องศาเซลเซียส อุณหภูมิเฉลี่ย 27.3 องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์ 98.77 %

---

¹อำเภอสิเกา. แผนพัฒนาอำเภอ 5 ปี 2544 – 2549 อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง.
2546. หน้า 4.

1.2.3 พืชพรรณธรรมชาติ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่าบริเวณหาดสั้น มีพืชพรรณธรรมชาติประเภทสนทะเล เป็นสนดั้งเดิม ดังที่ สุเลิศ อึ้งถม¹ นักท่องเที่ยวจากจังหวัด นครศรีธรรมราช ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า บริเวณหาดสั้นมีพืชพรรณธรรมชาติประเภทสนทะเลเป็นสน ดั้งเดิม ซึ่งมีต้นสนทะเลขึ้นอยู่ทั่วไป ขนานไปกับแนวชายหาดยาว ประมาณ 800 เมตร แต่ละ ต้นห่างกันเป็นระยะ ๆ นอกจากนี้ด้านใต้ของหาดเป็นภูเขาหินปูน มีต้นจันทน์ผาขนาดใหญ่ขึ้นอยู่ ทั่วไปคอยให้ความร่มรื่นแก่นักท่องเที่ยวผู้มาเยือนชายหาดแห่งนี้

ผลจากการศึกษาค้นคว้าด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบ ชายฝั่งทะเลหาดสั้น สรุปได้ว่า หาดสั้น มีหาดทรายชายทะเลที่สวยงามทอดตัวขนานไปกับท้อง ทะเลมีความเงียบสงบ และความเป็นส่วนตัว หาดขาวและนุ่มเป็นจุดเด่นของหาดแห่งนี้ ทั้งยังมี อากาศเย็นสบายตลอดปี เนื่องจากอยู่ใกล้ทะเล มีสนทะเลขึ้นอยู่ทั่วไปแนวชายหาดช่วยให้เกิด ความร่มรื่นและสำหรับการพักผ่อนหย่อนใจ

1.3 ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก ในด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก ความสะดวกความสะอาดของหาดสั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาในประเด็นการคมนาคมขนส่ง ที่พักร้านอาหาร ห้องน้ำห้องสุขา สถานที่จอดรถ บริการนำเที่ยว การประชาสัมพันธ์ ความปลอดภัย และไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ ผลจากการศึกษาค้นคว้าปรากฏดังนี้

1.3.1 การคมนาคมขนส่ง จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า เส้นทาง การคมนาคมเข้าสู่หาดสั้น มีความสะดวกสบาย ปลอดภัย ดังที่ ฟาติมะ แก้วทอง² เจ้าหน้าที่ อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม หน่วยหยงหลิงได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า เส้นทางการคมนาคมเข้าสู่หาด สั้นมีความสะดวกสบายปลอดภัย โดยสามารถเดินทางเข้าสู่ชายหาดแห่งนี้ได้โดยเดินทางสายตรัง - ปากเมง - อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม และขับรถตามถนนโยธาธิการถึงโรงเรียนบ้านน้ำราบแล้ว เลี้ยวขวา ซึ่งจะมีป้ายบอกทางเข้าสู่หาดหยงหลิง จากนั้นขับรถตรงไปสุดหาดก็จะพบกับหาดสั้น ดังภาพประกอบ 13

¹สุเลิศ อึ้งถม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดสั้น ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2546.

²ฟาติมะ แก้วทอง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หน่วย พิทักษ์อุทยานแห่งชาติหน่วยหยงหลิง ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2546.

1.3.2 ที่พัก จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า บริเวณหาดสัน ไม่มีสถานบริการด้านที่พักนักท่องเที่ยว ดังที่ นิรันดร์ อ่อนรู้¹ นักท่องเที่ยวท้องถิ่น ได้กล่าวสรุปได้ว่า บริเวณหาดสัน ไม่มีบริการด้านที่พักแก่นักท่องเที่ยว หากนักท่องเที่ยวต้องการจะพักแรมที่บริเวณชายหาดแห่งนี้สามารถกางเต็นท์พักแรมได้ โดยติดต่อที่ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว

1.3.3 ร้านอาหาร จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า บริเวณหาดสัน ไม่มีร้านอาหารบริการแก่นักท่องเที่ยว ดังที่ ปรียาพร ชันธนเทศก์² นักท่องเที่ยวท้องถิ่น ได้กล่าวสรุปได้ว่า บริเวณหาดสันไม่มีร้านอาหารบริการแก่นักท่องเที่ยว เนื่องจากส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวที่นี่ มักเป็นนักท่องเที่ยวในท้องถิ่นที่นำอาหารมารับประทานกันเองหรือนำญาติที่มาจากต่างจังหวัดมาท่องเที่ยว และเป็นชายหาดเล็ก ๆ ที่อยู่ใกล้แหล่งท่องเที่ยวอื่น จึงไม่จำเป็นต้องมีร้านอาหารและทางอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม ไม่มีแผนโครงการที่จะสร้าง

1.3.4 ห้องน้ำห้องสุขา จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า บริเวณหาดสัน ไม่มีห้องน้ำห้องสุขาไว้บริการ ดังที่ ธนิดา ทองมากกุล³ นักท่องเที่ยวจากจังหวัดชุมพร ได้กล่าวสรุปได้ว่า บริเวณหาดสันไม่มีห้องน้ำห้องสุขาไว้บริการ แต่สามารถใช้บริการห้องน้ำห้องสุขาได้ที่ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวเป็นห้องน้ำที่สร้างโดยอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม ห้องน้ำห้องสุขาแยกชายและหญิง ที่ตั้งมีความเหมาะสม มีความสะอาดพอสมควรและไม่คิดค่าบริการ

1.3.5 สถานที่จอดรถ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า ในบริเวณหาดสันไม่มีสถานที่ จอดรถนักท่องเที่ยว มักจอดรถบริเวณใกล้หาด ดังที่ จุฑามาศ สุขละเอียด⁴ นักท่องเที่ยวอำเภอหาดใหญ่ ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า บริเวณหาดสัน ไม่มีสถานที่จอดรถ ไม่มีการจัดเตรียมสถานที่จอดรถไว้บริการนักท่องเที่ยว เพราะทางอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหมไม่อนุญาตให้นำรถเข้าไปในบริเวณหาด

---

¹นิรันดร์ อ่อนรู้¹ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดสัน ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2546.

²ปรียาพร ชันธนเทศก์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดสัน ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2546.

³ธนิดา ทองมากกุล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดสัน ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2546.

⁴จุฑารัตน์ สุขละเอียด เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดสัน ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2546.

1.3.6 การบริการนำเที่ยว จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า บริเวณหาดสั้น ไม่มีศูนย์บริการนำเที่ยวไม่มีมีคฤศรค์คอยให้คำแนะนำนักท่องเที่ยวแต่อย่างใด เพราะเป็นหาดเล็ก ๆ ที่อยู่บริเวณเดียวกับหาดหยงหลิง หาดยาว

1.3.7 การประชาสัมพันธ์ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า หาดสั้น ไม่ได้รับการประชาสัมพันธ์เท่าที่ควร ดังที่ สาทิต กิจชะระภูมิ¹ นักท่องเที่ยวจากจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า หาดสั้น ไม่ได้รับการประชาสัมพันธ์เท่าที่ควร มีเพียงป้ายบอกทางบริเวณทางแยกจากถนนสายตรง-หาดยาว และป้ายบอกชื่อหาดบริเวณชายหาด มีแผ่นพับประชาสัมพันธ์เท่านั้น ซึ่งหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบควรจะได้พัฒนาการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวนี้ให้มากยิ่งขึ้น โดยประชาสัมพันธ์ผ่านระบบ Internet

1.3.8 ความปลอดภัย จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า บริเวณหาดสั้น มีการดูแลรักษาความปลอดภัยพอสมควร ดังที่ ละอองภรณ์ ช่วยธานี² นักท่องเที่ยวท้องถิ่น ได้กล่าวสรุปได้ว่า บริเวณหาดสั้น มีการดูแลรักษาความปลอดภัยพอสมควร โดยบริเวณทางแยกเข้าสู่ชายหาดแห่งนี้ มีป้อมยามของเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหมคอยดูแลรักษาความปลอดภัยพื้นที่บริเวณนี้

1.3.9 ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า บริเวณหาดสั้น ไม่มีไฟฟ้า ประปา และโทรศัพท์ยังเข้าไม่ถึงพื้นที่บริเวณนี้ ดังที่ ชุติพร แก้วภักดี³ นักท่องเที่ยวท้องถิ่นได้กล่าวสรุปได้ว่า บริเวณหาดสั้น ไม่มีไฟฟ้า ประปา และโทรศัพท์

ผลจากการศึกษาค้นคว้าด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกหาดสั้น สรุปได้ว่าการคมนาคมขนส่งไปหาดสั้น มีความสะดวกปลอดภัยด้วยถนนลาดยาง ไม่มีที่พักร้านอาหาร ห้องน้ำห้องสุขา ลานจอดรถ ศูนย์บริการนำเที่ยว มีการประชาสัมพันธ์จากอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม ไม่มีไฟฟ้า ไม่มีประปาและโทรศัพท์

¹ สาทิต กิจชะระภูมิ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดสั้น ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2546.

² ละอองภรณ์ ช่วยธานี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดสั้น ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2546.

³ ชุติพร แก้วภักดี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดสั้น ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2546.

2. แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล แถบชายฝั่งทะเลหาดสั้น

ในการศึกษาแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดสั้นผู้วิจัยศึกษาในด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก และการบริหารจัดการ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏรายละเอียดดังนี้

2.1 ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่าแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดสั้นมีรายละเอียดดังนี้

1. ควรอนุรักษ์ป่าสน ให้คงอยู่ในสภาพธรรมชาติให้มากที่สุด โดยการดูแลมิให้ถูกทำลายด้วยการออกกฎข้อบังคับห้ามการบุกรุก ตัด ทำลายป่าสน ดังที่ ปรียาภรณ์ ชันธนินเทศก์¹ นักท่องเที่ยวท้องถิ่น ได้กล่าวสรุปได้ว่า สนทะเลเป็นของคู่กับชายหาดมานานหาดสั้นมีต้นสนทะเลที่ให้ความร่มรื่น และได้ร่มเงาไว้พักผ่อนหย่อนใจ จึงควรอนุรักษ์ป่าสนให้คงอยู่ในสภาพธรรมชาติให้มากที่สุด โดยการดูแลมิให้ถูกทำลาย ด้วยการออกกฎข้อบังคับห้ามการบุกรุก ตัด ทำลายป่าสน สอดคล้องกับ ฟาติมะ แก้วทอง² เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่ามีโครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม รักษาป่าชายเลนยั่งยืนมีการดูแลมิให้ถูกทำลาย ส่งเสริมให้ชุมชนต่าง ๆ รวมกลุ่มกันเพื่อเข้าร่วมจัดการป่าในรูปแบบของป่าชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีความรู้ ความเข้าใจบทบาทในการจัดการทรัพยากรอย่างยั่งยืน

2. ควรดูแลความสะอาดด้านขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล โดยจัดหาถังขยะไว้รองรับอย่างเพียงพอ ดังที่ ไอลดา สุภาพ³ เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า บริเวณหาดสั้น มีถังขยะน้อยเกินไป บางช่วงที่นักท่องเที่ยวเข้าไปพักผ่อนจำนวนมาก ทำให้ขยะล้นออกมา และในการจัดถังขยะควรจัดถังขยะที่กลมกลืนกับธรรมชาติเพื่อไม่ให้เกิดทัศนอุจาด

¹ปรียาภรณ์ ชันธนินเทศก์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดสั้น ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2546.

²ฟาติมะ แก้วทอง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดสั้น ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2546.

³ไอลดา สุภาพ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2546.

3. ควรให้ความรู้ความเข้าใจและสร้างจิตสำนึกด้านธรรมชาติสิ่งแวดล้อมแก่นักท่องเที่ยว โดยอาจจัดทำภายในหน่วยงาน ชุมชน โรงเรียน ดังที่ สุธรรม ศิลปสมศักดิ์ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวหาดสันส่วนใหญ่จะเป็นนักท่องเที่ยวท้องถิ่น ซึ่งยังขาดความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว ดังนั้นควรให้ความรู้ความเข้าใจและสร้างจิตสำนึกด้านธรรมชาติสิ่งแวดล้อมแก่นักท่องเที่ยว โดยอาจจัดทำภายในหน่วยงาน ชุมชน โรงเรียน

ผลจากการศึกษาค้นคว้าแนวทางการพัฒนาด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดสัน สรุปได้ว่า ควรอนุรักษ์ป่าสนให้คงอยู่ในสภาพธรรมชาติให้มากที่สุดโดยการดูแลมิให้ถูกทำลาย ควรดูแลทำความสะอาดในด้านขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล โดยใช้มาตรการรักษาความสะอาดและเพิ่มจำนวนถังขยะควรให้ความรู้ความเข้าใจและสร้างจิตสำนึกด้านธรรมชาติสิ่งแวดล้อมแก่นักท่องเที่ยว โดยอาจจัดทำภายในหน่วยงาน ชุมชน โรงเรียน

2.2 ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่าแนวทางในการพัฒนาด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเล หาดสัน มีรายละเอียดดังนี้

1. ควรจัดสร้างศาลาที่พัก ที่นั่งพักผ่อนชายหาด จุดชมวิว เพื่อบริการและอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว ดังที่ กานดา ปานชนะ² นักท่องเที่ยวท้องถิ่น ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ศาลาที่พัก ที่นั่งพักผ่อนชายหาดและเส้นทางปั่นจักรยาน จุดชมวิว เป็นสิ่งจำเป็นในการส่งเสริมการท่องเที่ยวหากนักท่องเที่ยวมาเที่ยวแล้วไม่มีที่พักผ่อนอาจทำให้นักท่องเที่ยวไม่ต้องการที่จะมาเที่ยวอีกเพราะไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกให้ ซึ่งบริเวณหาดสัน ก็ไม่มีศาลาที่พัก และที่นั่งพักผ่อนชายหาดไว้สำหรับบริการนักท่องเที่ยว ดังนั้นหน่วยงานที่รับผิดชอบควรจัดสร้างศาลาที่พักไว้สำหรับรองรับนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวและต้องการนั่งพักผ่อน สอดคล้องกับ จุฬาลงกรณ์

¹สุธรรม ศิลปสมศักดิ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2546.

²กานดา ปานชนะ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดสัน ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2546.

มหาวิทยาลัย¹ ได้กล่าวถึงแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในเขตเทศบาลนครตรัง และพื้นที่ต่อเนื่อง สรุปได้ว่า ควรสนับสนุนการท่องเที่ยวโดยใช้จักรยานบริเวณหาดหยงหลิงหาดเจ้าไหม โดยการทำถนนไว้สำหรับปั่นจักรยาน เป็นการเพิ่มกิจกรรมการพักผ่อนบริเวณชายหาด ทำให้ นักท่องเที่ยวมีกิจกรรมและใช้เวลาอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวยาวนานขึ้น

2. ควรจัดศูนย์บริการนักท่องเที่ยว โดยการสร้างศูนย์บริการนักท่องเที่ยว มีบริการข้อมูลข่าวสาร และมีเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ ดังที่ พรทิพย์ บุญรัก² ผู้จัดการบริษัทตรัง สมายท์ทัวร์ ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า หาดสั้น ไม่มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ไม่มีการบริการข้อมูลข่าวสาร ดังนั้น หน่วยงานที่รับผิดชอบ ควรสร้างศูนย์บริการนักท่องเที่ยว พร้อมจัดทำประกาศข้อมูล ข่าวสารการท่องเที่ยวแห่งนี้ และแหล่งใกล้เคียงไว้สำหรับบริการและอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว ควรมีเจ้าหน้าที่คอยให้บริการประจำศูนย์ บริเวณหาดสั้น หาดหยงหลิง มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยวอยู่แต่ถูกปล่อยทิ้งไว้

3. ควรจัดโครงการประชาสัมพันธ์ให้มีประสิทธิภาพ มีข้อมูลการท่องเที่ยว ที่ถูกต้อง และชัดเจน ทั้งเอกสาร แผ่นพับ Internet ดังที่ รุ่งทิพย์ ปากบารา³ เจ้าหน้าที่ฝ่าย การตลาดเกาะไหวงวิลล่า ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ในเรื่องของการประชาสัมพันธ์เป็นหน้าที่ทั้งของ ภาครัฐและเอกชน จำเป็นต้องเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องชัดเจนเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งปัจจุบันสามารถเผยแพร่ข่าวสารระบบ Internet ที่มีโครงข่ายทั่วโลก รวมทั้งการประชาสัมพันธ์ ผ่านสื่อมวลชนต่าง ๆ แผ่นปลิว แผ่นพับ การโฆษณา รวมถึงการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งเสริม การท่องเที่ยว เช่น จัดแข่งขันกีฬา การท่องเที่ยวเพื่อการศึกษาโดยการศึกษาธรรมชาติบริเวณ ชายหาด เป็นต้น สำหรับหน่วยงานของรัฐบาลนอกจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยแล้ว หน่วยงานอื่น ๆ ก็ต้องทำการประชาสัมพันธ์ด้วย หาดสั้นไม่มีการประชาสัมพันธ์จาก

¹จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. แผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเขตเทศบาลนครตรัง และพื้นที่ ต่อเนื่อง. 2544. หน้า 5 – 19.

²พรทิพย์ บุญรัก เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บริษัท ตรังสมายท์ทัวร์ 132/43 ถนนพัทลุง ตำบลทับเที่ยง อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2546.

³รุ่งทิพย์ ปากบารา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สำนักงานเกาะไหวงวิลล่า 112 ถนนพระราม 6 ตำบลทับเที่ยง อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2546.

หน่วยงานใด ๆ เพราะฉะนั้น หน่วยงานที่รับผิดชอบ เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จังหวัดตรัง อำเภอ องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง เป็นต้น ควรจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ ทั้งเอกสาร แผ่นพับ Internet เพื่อเผยแพร่แหล่งท่องเที่ยวแถบชายฝั่งทะเลที่สวยงาม ส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัด

ผลจากการศึกษาค้นคว้าแนวทางพัฒนาด้านการบริหารและสิ่งอำนวยความสะดวก สรุปได้ว่า ควรจัดสร้างศาลาที่พัก ที่นั่งพักชายหาด เส้นทางปั่นจักรยาน ควรจัดศูนย์บริการนักท่องเที่ยวจัดโครงการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว โดยพัฒนาระบบการประชาสัมพันธ์ให้มีประสิทธิภาพ

2.3 ด้านการบริหารจัดการ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า แนวทางในการพัฒนา ด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดสั้น มีรายละเอียดดังนี้

1. ควรจัดส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัย โดยการ จัดหางบประมาณ เพื่อเป็นทุนในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการท่องเที่ยวหาดม่วงงาม ดังที่ สุธรรม ศิลปสมศักดิ์¹ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลลิบง และอาทร เหล็กเกิดผล² ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ได้กล่าวไว้ในทำนองเดียวกันสรุปได้ว่า ควรจัดส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัย โดยการ จัดหางบประมาณเพื่อเป็นทุนในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล โดยเฉพาะหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยตรง เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จังหวัดตรัง บริษัทเอกชน เป็นต้น เพราะการท่องเที่ยวสามารถนำการพัฒนาไปสู่ท้องถิ่นและทำรายได้ให้กับท้องถิ่นจำนวนมาก ทั้งยังสร้างงานก่อให้เกิดการหมุนเวียนทำให้เศรษฐกิจดีขึ้น

---

¹สุธรรม ศิลปสมศักดิ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2546.

²อาทร เหล็กเกิดผล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2546.

2. ควรมีแผนงานการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างชัดเจน โดยองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ควรมีแผนงานหรือโครงการพัฒนาอย่างชัดเจน ดังที่ จิรา สังข์เมือง¹ เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง มีแผนงานในการพัฒนาหาดสั้นทั้งแผนระยะสั้นหรือแผนปี หรือแผนพัฒนาตำบลประจำปี 2546 และแผนระยะยาว แผนพัฒนาตำบล 5 ปี (พ.ศ.2545-2549) โดยจำแนกเป็นแผนย่อย ๆ เช่น แผนการพัฒนาทางภูมิทัศน์ แผนการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก แผนการบริหารจัดการ ทั้งนี้เพื่อให้สามารถประเมินผลพัฒนาได้

3. ควรมีองค์การคอยควบคุมตรวจสอบและประเมินผล อาจจัดทำโดยการจัดองค์กรควบคุมตรวจสอบ องค์การเดียว หรือไตรภาคี ดังที่ สุพิณ อยู่ดี² พนักงานสังกัดพะยูนแอนด์แวนทัวร์ ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ควรจัดตั้งองค์กรควบคุมตรวจสอบ มีหน้าที่ควบคุมประเมินผล การจัดทำงบประมาณ ควบคุมการใช้งบประมาณ ควบคุมการใช้งบประมาณ อาจจัดตั้งได้หลายแนวทาง เช่น การคัดเลือกตัวแทนจากส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเข้ามาทำงานภายในองค์กรเดียวกัน ประกอบด้วย ผู้แทนจากหน่วยงานระดับท้องถิ่น ผู้ประกอบการธุรกิจต่าง ๆ และประชาชนในท้องถิ่น เพื่อควบคุมการตรวจสอบและประเมินผล

4. ควรให้การศึกษาอบรมผู้เกี่ยวข้องของกับนักท่องเที่ยว และจัดการเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว โดยจัดให้มีมัคคุเทศก์ท้องถิ่น ผู้อบรมผู้เกี่ยวข้องกับการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก ดังที่ สุธรรม ศิลปสมศักดิ์³ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ควรจัดให้มีการศึกษาอบรมผู้เกี่ยวข้องของกับนักท่องเที่ยว การจัดการเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว โดยจัดให้มีมัคคุเทศก์ท้องถิ่นประจำแหล่งท่องเที่ยวเพื่อความสะดวก

¹จิรา สังข์เมือง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2546.

²สุพิณ อยู่ดี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บริษัทพะยูนแอนด์แวนทัวร์ 289/16 ถนนห้วยยอด อำเภอเมือง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 20 เมษายน 2546.

³สุธรรม ศิลปสมศักดิ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2546.

แก่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ฝึกอบรมผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก สะดวก เช่น ผู้บริการร้านอาหาร ที่พัก ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ศูนย์รักษาความปลอดภัย ด้วยการจัดทัศนศึกษา จัดสัมมนาดูงาน เพื่อนำมาพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นตนเองให้ดียิ่งขึ้น

5. ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ โดยการจัดให้มีองค์กรประชาชนในรูปแบบต่าง ๆ มาบริหารการจัดการ ดังที่ อาทร เหล็กเกิดผล¹ ประธานกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า แหล่งท่องเที่ยวเป็นทรัพยากรในท้องถิ่น คนในท้องถิ่นควรมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ รวมทั้งมีส่วนในการรับประโยชน์ ดังนั้นทางองค์การบริหารส่วนตำบลได้จัดตั้งองค์กรประชาชนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น กลุ่มอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม อาสาสมัครพิทักษ์แหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น

ผลจากการศึกษาค้นคว้าแนวทางการพัฒนาด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดสั้น สรุปได้ว่า ควรจัดส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัย โดยการจัดหางบประมาณเพื่อเป็นทุนสำหรับศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลควรมีแผนงานการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างชัดเจน ทั้งแผนระยะสั้น แผนระยะยาว และแผนงานย่อย ๆ ควรมีองค์กรควบคุมตรวจสอบและประเมินผล ควรให้มีการศึกษาอบรมผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยว โดยจัดให้มีมัคคุเทศก์ท้องถิ่น ฝึกอบรมผู้เกี่ยวข้องกับการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วม โดยการจัดให้มีองค์กรประชาชนในรูปแบบต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการรวมทั้งร่วมรับผลประโยชน์

ผลจากการศึกษาค้นคว้าสภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดสั้นผลจากการศึกษาค้นคว้าสรุปได้ดังนี้

1. สภาพแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเล หาดสั้น

1.1 ด้านที่ตั้ง ตั้งอยู่ละติจูด 7 องศา 23 ลิปดาเหนือ ลองติจูด 99 องศา 13 ลิปดาตะวันออก อยู่ในตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง อยู่ใกล้กับแหล่งท่องเที่ยวหลายแห่ง และอยู่ไม่ไกลจากเมืองระดับอำเภอ ระดับจังหวัดหลายแห่ง

¹อาทร เหล็กเกิดผล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2546.

1.2 ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดสั้น มีหาดทรายที่สวยงาม แนวชายหาดมีความกว้างทอดตัวยาวขนานไปกับท้องทะเลสีครามอันสดใส ซึ่งจัดเป็นจุดเด่นของหาดแห่งนี้ มีอากาศเย็นสบายตลอดปี บริเวณหาดสั้นมีสนทะเลเป็นแนวยาว และต้นจันทน์ผา ซึ่งให้ความร่มรื่นและเหมาะสมสำหรับพักผ่อนหย่อนใจ

1.3 ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก การคมนาคมขนส่งสะดวก ปลอดภัย ไม่มีที่พัก ไม่มีร้านอาหารและเครื่องดื่มไม่มีห้องน้ำและสุขา ไม่มีสถานที่จอดรถ ไม่มีศูนย์บริการนำเที่ยว การประชาสัมพันธ์มีน้อย มีศูนย์รักษาความปลอดภัยบริเวณทางเข้าสู่หาด ไม่มีไฟฟ้า ไม่มีน้ำประปา และโทรศัพท์

2. แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดสั้น

2.1 ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว ควรอนุรักษ์ป่าสนให้คงอยู่ในสภาพธรรมชาติมากที่สุด ควรพัฒนาสภาพภูมิทัศน์ให้สวยงามยิ่งขึ้น ควรส่งเสริมให้มีการปลูกป่าสนทะเลเพิ่มขึ้น ควรดูแลรักษาความสะอาดด้านขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ควรให้ความรู้ความเข้าใจและสร้างจิตสำนึกด้านธรรมชาติสิ่งแวดล้อมแก่นักท่องเที่ยว

2.2 ด้านบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก ควรพัฒนาถนนทางเข้าและทางเท้า ควรจัดสร้างศาลาที่พัก และที่พักราคาถูกควรก่อสร้างร้านอาหารและเครื่องดื่มที่ถูกต้องสุขลักษณะ ควบคุมความสะอาดและราคา ควรก่อสร้างห้องน้ำห้องสุขา ควรก่อสร้างสถานที่จอดรถ ควรจัดศูนย์บริการแก่นักท่องเที่ยว ควรจัดโครงการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว ควรมีศูนย์บริการและเจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัย ควรจัดบริการประปา โทรศัพท์

2.3 ด้านการบริหารจัดการ ควรจัดส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัย ควรมีแผนงานการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างชัดเจน ควรมีองค์การควบคุมตรวจสอบและประเมินผล ควรให้การศึกษอบรมผู้เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมรวมทั้งมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์

หาดหยงหลิง

ผลจากการศึกษาค้นคว้าสภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเล หาดสั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาประเด็น สภาพแหล่งท่องเที่ยวแถบชายฝั่งทะเลและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล ผลจากการศึกษาค้นคว้าปรากฏดังนี้

1. สภาพแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเล หาดหยงหลัง

ในการศึกษาสภาพแหล่งท่องเที่ยวแถบทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดหยงหลัง ผู้วิจัยได้ศึกษาในด้านที่ตั้ง ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว และด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก ผลจากการศึกษาค้นคว้าสรุปได้ดังนี้

1.1 ที่ตั้ง ในการศึกษาที่ตั้งของ หาดหยงหลัง ผู้วิจัยได้ศึกษาในประเด็นที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ ที่ตั้งเขตการปกครอง และที่ตั้งสัมพันธ์ ผลจากการศึกษาค้นคว้าสรุปได้ดังนี้

1.1.1 ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ หาดหยงหลัง ตั้งอยู่ที่ค่าละติจูด ลองจิจูด ดังนี้

ละติจูด 7 องศา 24 ลิปดาเหนือ

ลองจิจูด 99 องศา 13 ลิปดาเหนือ

1.1.2 ที่ตั้งเขตการปกครอง หาดหยงหลังตั้งอยู่ในเขตตำบลลิบง อำเภอ กันตัง จังหวัดตรัง โดยมีอาณาเขตดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ หาดสั้น ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง
จังหวัดตรัง

ทิศใต้ ติดต่อกับ ทะเลอันดามัน

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ หาดยาว

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ทะเลอันดามัน

1.1.3 ที่ตั้งสัมพันธ์ หาดหยงหลัง ที่ตั้งสัมพันธ์กับแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ดังนี้

1. ติดต่อกับแหล่งท่องเที่ยวแถบชายฝั่งทะเล หาดสั้น หาดยาว หาดเจ้าไหม โดยที่หาดเจ้าไหมอยู่ห่างออกไปประมาณ 3 กิโลเมตร ส่วนหาดสั้น และหาดยาว เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลที่ต่อเนื่องกันเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เหมาะสมสำหรับพักผ่อนหย่อนใจ

2. ติดต่อกับแหล่งท่องเที่ยวแถบนอกชายฝั่งทะเล ได้แก่ เกาะลิบง เกาะกระดาน เกาะมุกต์-ถ้ำมรุฑ เกาะแหวน เกาะเชือก เกาะบ้า และเกาะโพง สามารถลงเรือได้ที่ท่าเรือบ้านเจ้าไหม หรือที่ท่าเรือหาดยาว

3. สวนสาธารณะควนตำหนักจันทร์ ตั้งอยู่บนเนินเขาเตี้ย ๆ เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจและออกกำลังกาย เป็นจุดชมวิวิวทิวทัศน์เมืองกันตัง อยู่ห่างจากหาดหยงหลังประมาณ 30 กิโลเมตร ตามเส้นทางสายกันตัง - หาดยาว

4. พิพิธภัณฑพระยารัชฎานุประดิษฐ์มหิศรภักดี จัดเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเพื่อการศึกษาประวัติศาสตร์ชีวิตและผลงานของพระยารัชฎานุประดิษฐ์มหิศรภักดี ตั้งอยู่ที่ถนนค่ายพิทักษ์ ตำบลกันตัง จังหวัดตรัง อยู่ใกล้กับสำนักงานเทศบาลเมืองกันตัง ห่างจากหาดหยงหลิง ประมาณ 28 กิโลเมตร

สัมพันธ์กับชุมชนใหญ่มีรายละเอียดดังนี้

1. ตั้งอยู่ห่างจากเทศบาลนครตรัง ตามเส้นทางสายตรัง - หาด ยาวประมาณ 50 กิโลเมตร
2. ตั้งอยู่ห่างจากเทศบาลเมืองกันตัง ตามเส้นทางสายกันตัง - หาด ยาวประมาณ 35 กิโลเมตร
3. ตั้งอยู่ห่างจากเทศบาลนครภูเก็ต ตามเส้นทางสายตรัง - ภูเก็ต ยาวประมาณ 342 กิโลเมตร
4. ตั้งอยู่ห่างจากจังหวัดสตูล ตามเส้นทางสายตรัง - สตูล ยาวประมาณ 184 กิโลเมตร
5. ตั้งอยู่ห่างจากจังหวัดนครศรีธรรมราช ตามเส้นทางสายตรัง - นครศรีธรรมราช ประมาณ 163 กิโลเมตร

ผลจากการศึกษาค้นคว้าด้านที่ตั้งของหาดหยงหลิง สรุปได้ว่า หาดหยงหลิง ตั้งอยู่ที่ละติจูด 7 องศา 24 ลิปดาเหนือ ลองติจูด 99 องศา 13 ลิปดาตะวันออก ซึ่งอยู่ในเขตตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง หาดหยงหลิงตั้งอยู่ใกล้แหล่งท่องเที่ยวหลายแห่ง เช่น แหล่งท่องเที่ยวแถบชายฝั่งทะเล หาดสั้น หาดยาว หาดเจ้าไหม แหล่งท่องเที่ยวแถบนอกชายฝั่งทะเล เกาะลิบง เกาะกระดาน เกาะมุกต์ - ถ้ำมรกต เกาะแหวน เกาะเชือก เกาะบ้า เกาะไหง สวนสาธารณะควนตำหนักจันทร์ พิพิธภัณฑพระยารัชฎานุประดิษฐ์มหิศรภักดี เป็นต้น นอกจากนี้หาดหยงหลิงยังอยู่ใกล้เมืองระดับเทศบาลนคร เทศบาลเมือง

1.2 ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว ในการศึกษาลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดหยงหลิง ผู้วิจัยได้ศึกษาในประเด็นภูมิทัศน์ธรรมชาติ ภูมิอากาศ และพืชพรรณธรรมชาติ ผลจากการศึกษาค้นคว้าปรากฏดังนี้

1.2.1 ด้านภูมิทัศน์ธรรมชาติ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า หาดหยงหลิงเป็นหาดทรายสีขาวนวล เป็นหาดทรายรูปโค้ง ความยาวประมาณ 2 กิโลเมตร เหมาะแก่การลง

เล่นน้ำ ทะเล เขาหยงหลังมีสถาปัตยกรรมที่งดงามดูแปลกตา ดังที่ เพาน์ล โฮเซ่ (Paul Hoco)¹ นักท่องเที่ยวจากประเทศฟิลิปปินส์ และ ประการ เถือกแก้ว² มัคคุเทศก์สังกัดซีโต้ฮอติเดย์ ได้กล่าวไว้ในทำนองเดียวกันสรุปได้ว่า หาดหยงหลังเป็นหาดทรายสีขาวนวล เป็นหาดทรายรูปโค้ง มีโขดหินเว้าแหว่งเหมือนกับสถาปัตยกรรมที่งดงาม บริเวณเขาหยงหลัง มีจุดที่น่าสนใจ 2 จุดคือ รูปใบหน้าเด็กสวมหมวกแก๊ป นักท่องเที่ยวต้องสังเกตดี ๆ ส่วนอีกจุดหนึ่งคือ ก้อนหินขนาดใหญ่มีลักษณะคล้ายกับกิ้งก่ายักษ์ปีนเขา เป็นสิ่งที่ธรรมชาติสรรค์สร้างไว้ให้มนุษย์ได้ชื่นชม เมื่อเดินทางตรงไปจะพบกับโพรงถ้ำ นักท่องเที่ยวสามารถลอดออกไปสู่ชายหาดหยงหลัง จะพบกับหาดทรายที่สวยงาม มีความเป็นส่วนตัว น้ำทะเลใสเหมาะแก่การลงเล่นน้ำทะเลยิ่งนัก และเพลิดเพลินกับสถาปัตยกรรมหินที่งดงาม สิ่งที่โดดเด่นของหาดหยงหลังอีกอย่างหนึ่งคือ ช่องโพรงผาสูงประมาณ 1 - 2 เมตร ที่ถูกน้ำทะเลกัดเซาะ ความยาวประมาณ 30 เมตร ในช่วงที่น้ำลงจะเห็นปากถ้ำชัดเจน นักท่องเที่ยวสามารถเดินผ่านโพรงถ้ำนี้ได้ โดยต้องเตรียมไฟฉายหรือเทียนไขด้วยมีการเดินศึกษาธรรมชาติที่ทางหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติเจ้าไหม ได้ทำทางเดินเพื่อศึกษาธรรมชาติ ใช้เวลาเดินทางประมาณ 10 นาที ก็จะพบทางออกและมีบ่อน้ำสำหรับชำระร่างกายด้วย ดังภาพประกอบ 12

1.2.2 ภูมิอากาศ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า สภาพภูมิอากาศบริเวณหาดหยงหลัง ฤดูกาลมีลักษณะแบบมรสุมลักษณะภูมิอากาศแบ่งตามลักษณะอากาศของประเทศไทยเป็น 3 ฤดู ดังที่ อำเภอสีเกา³ ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า สภาพภูมิอากาศบริเวณหาดหยงหลัง ตั้งอยู่บนคาบสมุทรอินเดียน ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้มีอิทธิพลต่อเกาะต่าง ๆ ในฝั่งทะเลอันดามันมากกว่ามรสุมตะวันออกเฉียงเหนือมีผลต่อลักษณะน้ำขึ้นน้ำลงในทะเลอันดามันเป็นแบบน้ำขึ้นน้ำลง วันละ 2 รอบ ทั้งนี้ลมมรสุมพัดผ่านประจำทุกปีคือมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือและลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ส่งผลให้มีฤดูกาล 3 ฤดู คือ ฤดูร้อน ฤดูฝน ฤดูหนาว ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ - เดือนพฤษภาคม ระยะเวลาอยู่ในช่วงห่างจากมรสุม อากาศ

¹เพาน์ล โฮเซ่ (Paul Hoco) เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดหยงหลัง ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2546.

²ประการ เถือกแก้ว เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดหยงหลัง ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2546.

³อำเภอสีเกา. แผนพัฒนาอำเภอ 5 ปี 2544 อำเภอสีเกา จังหวัดตรัง. 2546.

จะเริ่มร้อนและจะร้อนจัดในเดือนเมษายนอุณหภูมิประมาณ 34.5 องศาเซลเซียส ฤดูฝนเริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม - ตุลาคม ช่วงนี้มีมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ซึ่งพัดผ่านความร้อนและความชื้นจากมหาสมุทรอินเดียพัดปกคลุม ทำให้มีฝนตกมากคลื่นลมในทะเลมีความรุนแรงมากช่วงนี้จึงเป็นช่วงปิดฤดูกาลท่องเที่ยวทางทะเลตรัง ส่วนฤดูหนาวเริ่มตั้งแต่เดือนตุลาคม-กุมภาพันธ์ เป็นฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือในขณะนี้ มีลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งมีอากาศเย็นและแห้งแล้งจากประเทศจีนปกคลุมประเทศไทยทำให้อุณหภูมิทั่วไปลดลงและมีอากาศหนาวเย็น ช่วงที่เหมาะสมแก่การท่องเที่ยวทางทะเลตรังคือเดือนตุลาคม-กลางเดือนพฤษภาคม อุณหภูมิตั้งอยู่บนฝั่งทะเลตะวันตกของภาคใต้ และได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือและลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้ อยู่ในคาบสมุทรที่ยื่นออกไปในทะเลลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดมาจากทะเลจีนใต้และอ่าวไทยทำให้ได้รับไอน้ำและความชุ่มชื้น ส่วนลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้พัดมาจากมหาสมุทรอินเดียมีอุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ยทั้งปี 34.6 องศาเซลเซียส อุณหภูมิต่ำสุดตลอดทั้งปี 20 องศาเซลเซียส อุณหภูมิเฉลี่ย 27.3 องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์ 98.77%

1.2.3 พี่ชพรณธรรมชาติ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า บริเวณหาดหยงหลัง มีพี่ชพรณธรรมชาติประเภทสนทะเลสลัดกับป่าชายหาด ป่าเขาหินปูน ดังที่ คันธรัตน์ เกลี้ยงนิล¹ นักท่องเที่ยวจากจังหวัดพัทลุงได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า หาดหยงหลังมีพี่ชพรณธรรมชาติประเภทสนทะเลสลัดกับป่าชายหาดป่าเขาหินปูน พี่ชพรณธรรมชาติที่พบบ่อยเป็นไม้ขนาดเล็ก เช่น จันทน์ผา เบ้ง สลัดได เตยเขา ปรงเขา เป็นต้น นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะได้รับความรู้และความเพลิดเพลิน โดยที่หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม หน่วยหยงหลังได้จัดเส้นทางศึกษาธรรมชาติพร้อมทั้งป้ายสื่อความหมายธรรมชาติเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวด้วย

จากการศึกษาค้นคว้าด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของหาดหยงหลัง สรุปได้ว่าหาดหยงหลังมีหาดทราย ชายทะเลที่สวยงามทรายละเอียด สีขาวนวลมีโพรงถ้ำสามารถลอดเข้าไปได้ ซึ่งเป็นจุดเด่นของหาดแห่งนี้ทั้งยังมีอากาศเย็นสบายตลอดปี เนื่องจากอยู่ใกล้ทะเล มีสนทะเลขึ้นอยู่ทั่วไปและมีป่าชายหาด ป่าหินปูนตามหน้าผาช่วยให้เกิดความร่มรื่นสำหรับการพักผ่อนหย่อนใจ

---

¹คันธรัตน์ เกลี้ยงนิล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2546.

1.3 ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก ในด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกของหาดหยงหลิง ผู้วิจัยได้ศึกษาในประเด็น การคมนาคมขนส่ง ที่พัก ร้านอาหาร ห้องน้ำ ห้องสุขา สถานที่จอดรถ บริการนำเที่ยว การประชาสัมพันธ์ ความปลอดภัย และไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ ผลจากการศึกษาค้นคว้าปรากฏดังนี้

1.3.1 การคมนาคมขนส่ง จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า เส้นทาง การคมนาคมเข้าสู่หาดหยงหลิง มีความสะดวกสบาย ดังที่ ปรียาภรณ์ ชันธนเทศก์¹ นักท่องเที่ยว ท้องถิ่น ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า เส้นทาง การคมนาคมเข้าสู่หาดหยงหลิง มีความสะดวกสบาย โดยสามารถเดินทางเข้าสู่ชายหาดแห่งนี้ได้โดยเดินทางสายตรง - ปากเมงหรือสายตรง - หาดยาว ซึ่งจะมีป้ายบอกทางเข้าสู่หาดหยงหลิง นักท่องเที่ยวต้องจอดรถไว้ที่ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวแล้ว เดินผ่านหาดทรายขาวดูจุดแยกบริเวณเหนือหาดยาว แล้วเดินลอดโพรงถ้ำที่น้ำกัดเซาะไว้ก็จะ พบกับหาดหยงหลิง

1.3.2 ที่พักจากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า บริเวณหาดหยงหลิง ไม่มีสถาน บริการด้านที่พักแก่นักท่องเที่ยว ดังที่ สยมพร รอดพิน² ชาวบ้านที่อยู่ใกล้หาดหยงหลิง ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า บริเวณหาดหยงหลิงไม่มีสถานบริการด้านที่พักแก่นักท่องเที่ยว หากนักท่องเที่ยว ต้องการจะพักแรมที่บริเวณชายหาดแห่งนี้ สามารถใช้พื้นที่กางเต็นท์ได้ โดยติดต่อหน่วยพิทักษ์ อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหมหน่วยหยงหลิง

1.3.3 ร้านอาหาร จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า บริเวณหาดหยงหลิง มีร้านอาหารบริการแก่นักท่องเที่ยว ดังที่ ปรียาภรณ์ ชันธนเทศก์³ นักท่องเที่ยวท้องถิ่น ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า บริเวณหาดหยงหลิง มีร้านอาหารบริการแก่นักท่องเที่ยวเป็นร้านอาหารประเภทอาหาร อีสานและอาหารตามสั่ง แต่นักท่องเที่ยวที่นี้มักเป็นนักท่องเที่ยวในท้องถิ่นที่นำอาหารมารับ ประทานกันเอง

¹ปรียาภรณ์ ชันธนเทศก์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดหยงหลิง ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2546.

²สยมพร รอดพิน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดหยงหลิง ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2546.

³ปรียาภรณ์ ชันธนเทศก์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดหยงหลิง ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2546.

1.3.4 ห้องน้ำห้องสุขา จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า บริเวณหาดหยงหลังมีห้องน้ำห้องสุขาไว้บริการ 1 แห่ง ดังที่ นิรันดร อ่อนรู้¹ นักท่องเที่ยวท้องถิ่นได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า บริเวณหาดหยงหลัง มีห้องน้ำห้องสุขาไว้บริการ 1 แห่ง เป็นห้องน้ำที่ก่อสร้าง โดยอุทยานแห่งชาติ หาดเจ้าไหม ห้องน้ำห้องสุขาแยกห้องสุขาชายและหญิง ที่ตั้งมีความเหมาะสม มีความสะอาดพอสมควร และไม่คิดค่าบริการ

1.3.5 สถานที่จอดรถ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า ในบริเวณหาดหยงหลังมีสถานที่จอดรถ นักท่องเที่ยวสามารถจอดรถไว้ที่หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหมหน่วยหยงหลัง ดังที่ จุฑามาศ สุขละเอียด² นักท่องเที่ยวอำเภอหาดใหญ่ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า บริเวณหาดหยงหลัง มีสถานที่จอดรถ มีการเตรียมสถานที่จอดรถไว้ บริการนักท่องเที่ยวอย่างเพียงพอ สถานที่จอดรถมีความเหมาะสมและปลอดภัยโดยมีป้ายบอกทางเข้าออกชัดเจน

1.3.6 การบริการนำเที่ยว จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า บริเวณหาดหยงหลัง มีศูนย์บริการนำเที่ยว ไม่มีมีคคุเทศก์คอยให้คำแนะนำแก่นักท่องเที่ยวแต่อย่างใด และภายในศูนย์ไม่มีการจัดแสดงข้อมูลข่าวสาร ดังที่ ชัยยง บัวบุญ³ นักท่องเที่ยวจากจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้กล่าวสรุปได้ว่า บริเวณหาดหยงหลังมีศูนย์บริการนักท่องเที่ยวแต่ภายในศูนย์ไม่มีการจัดแสดงข้อมูลใดๆ ไม่มีเจ้าหน้าที่คอยอำนวยความสะดวก ดังภาพประกอบ 13

1.3.7 การประชาสัมพันธ์ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า หาดหยงหลังได้รับการประชาสัมพันธ์พอสมควร ดังที่ ปณิธาน เหมหมุน⁴ นักท่องเที่ยวจากจังหวัดสตูล ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่าหาดหยงหลังได้รับการประชาสัมพันธ์พอสมควร ป้ายบอกทางบริเวณทางแยกจากถนนสายตรัง-ปากเมง และสายตรัง-หาดยาว มีป้ายบอกชื่อหาดบริเวณหาดมีเส้นทางศึกษาธรรมชาติและมีเอกสารประชาสัมพันธ์ทำให้นักท่องเที่ยวได้รับความสะดวก

¹นิรันดร อ่อนรู้¹ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดหยงหลัง ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2546.

²จุฑามาศ สุขละเอียด เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดหยงหลัง ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2546.

³ชัยยง บัวบุญ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2546.

⁴ปณิธาน เหมหมุน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดหยงหลัง ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2546.

1.3.8 ความปลอดภัย การศึกษาปรากฏว่า หาดหยงหลิงมีการดูแลรักษาความปลอดภัยพอสมควร ดังที่ ละอองภรณ์ ช่วยธานี¹ นักท่องเที่ยวท้องถิ่นได้กล่าวไว้สรุปได้ว่าบริเวณหาดหยงหลิงมีการดูแลรักษาความปลอดภัยพอสมควรโดยบริเวณทางแยกเข้าสู่ชายหาดแห่งนี้มีป้ายมยามของเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหมคอยดูแลรักษาความปลอดภัยพื้นที่บริเวณนี้ และมีเจ้าหน้าที่ออกตรวจพื้นที่บริเวณชายหาดหยงหลิง หาดสั้น หาดยาว ทุก ๆ 1 ชั่วโมง

1.3.9 ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า บริเวณหาดหยงหลิง มีไฟฟ้าเข้าถึงแล้วแต่ประปายังเข้าไม่ถึงพื้นที่บริเวณนี้ ดังที่ จันจิรา ชัยรัตน์² ชาวบ้านที่อยู่ใกล้หาดหยงหลิง ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า บริเวณหาดหยงหลิงไฟฟ้าเข้าถึงแล้วแต่ประปายังเข้าไม่ถึงพื้นที่บริเวณนี้ นอกจากนั้นโทรศัพท์ยังมีไว้สำหรับบริการนักท่องเที่ยวสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นเรื่องที่หน่วยงานที่รับผิดชอบพื้นที่บริเวณนี้จะต้องดูแลปรับปรุงให้ดีขึ้นตลอดไป

ผลจากการศึกษาค้นคว้าด้านบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกหาดหยงหลิงสรุปได้ว่าการคมนาคมขนส่งไปหาดหยงหลิงมีความสะดวกด้วยถนนลาดยางตลอดสาย ไม่มีที่พักมีร้านอาหาร มีห้องน้ำห้องสุขา 1 แห่ง แยกห้องชาย - หญิง สะอาดพอสมควรและไม่คิดค่าบริการ มีสถานที่จอดรถ มีศูนย์บริการนำเที่ยวแต่มีการจัดแสดงข้อมูลใด ๆ มีเพียงเจ้าหน้าที่คอยเก็บค่าธรรมเนียมเข้าชมเท่านั้น ไม่มีการประชาสัมพันธ์จากหน่วยงานใด ๆ มีศูนย์บริการด้านความปลอดภัย มีการดูแลรักษาความปลอดภัยพอสมควร ไม่มีไฟฟ้า ไม่มีประปา และโทรศัพท์

2. แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดหยงหลิง

ในการศึกษาแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดหยงหลิง ผู้วิจัยศึกษาในด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านการบริหารจัดการ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏรายละเอียดดังนี้

2.1 ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า แนวทางการพัฒนาลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดหยงหลิง มีรายละเอียดดังนี้

¹ละอองภรณ์ ช่วยธานี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาด หยงหลิง ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2546.

²จันจิรา ชัยรัตน์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาด หยงหลิง ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2546.

1. ควรอนุรักษ์ป่าชายหาด ป่าหินปูนให้คงอยู่ในสภาพธรรมชาติให้มากที่สุด โดยการดูแลมิให้ถูกทำลาย โดยการออกกฎข้อบังคับห้ามการบุกรุก ตัด ทำลายป่าสน ดังที่ เสด แกสมาน¹ พนักงานพิทักษ์ป่า ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่าป่าชายหาดป่าหินปูนเป็นของคู่กับชายหาดมานาน หาดหยงหลังต้นสนทะเลที่ให้ความร่มรื่น และได้ร่มเงาไว้พักผ่อนหย่อนใจ จึงควรอนุรักษ์ป่าสนให้คงอยู่ในธรรมชาติให้มากที่สุด โดยการดูแลมิให้ถูกทำลาย ด้วยการออกกฎหมายข้อบังคับห้ามการบุกรุก ทำลายป่าสน สอดคล้องกับ สุธรรม ศิลปสมศักดิ์² ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่าองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง มีโครงการอนุรักษ์ป่าไม้บริเวณหาด มีการดูแลมิให้ถูกทำลาย ด้วยการออกกฎข้อบังคับห้ามการบุกรุกทำลายป่าสน และส่งเสริม สนับสนุนให้มีการร่วมกันดูแล

2. ควรดูแลความสะอาดด้านขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล โดยใช้มาตรการรักษาความสะอาดและรักษาคุณค่าทางธรรมชาติ ดังที่ จิรา สังข์เมือง³ เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า การดูแลรักษาความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยวเป็นสิ่งจำเป็น แต่หากสกปรกเต็มไปขยะมูลฝอย และสิ่งปฏิกูลย่อมไม่สามารถดึงดูดใจนักท่องเที่ยวได้ แม้ว่าแหล่งท่องเที่ยวจะมีเจ้าหน้าที่ดูแลความสะอาดแล้วก็ตาม นักท่องเที่ยวก็ควรช่วยกันรักษาความสะอาดด้วยเช่นกัน ดังนั้นควรใช้มาตรการรักษาความสะอาดและรักษาคุณค่าทางธรรมชาติให้กับนักท่องเที่ยวและประชาชนในท้องถิ่นอย่างสม่ำเสมอ และควรมีถังขยะบริเวณแหล่งท่องเที่ยว ควรทำจุดเด่นไว้เพื่อให้เห็นชัดเจน

---

¹เสด แกสมาน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดหยง หลัง ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2546.

²สุธรรม ศิลปสมศักดิ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2546.

³จิรา สังข์เมือง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2546.

3. ควรให้ความเข้าใจความเข้าใจและสร้างจิตสำนึกด้านธรรมชาติสิ่งแวดล้อมแก่นักท่องเที่ยว โดยอาจจัดทำภายในหน่วยงาน ชุมชน โรงเรียน วัด มัสยิด ดังที่ สุธรรม ศิลปสมศักดิ์¹ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวหาดหยงหลังส่วนใหญ่จะเป็นนักท่องเที่ยวท้องถิ่น ซึ่งยังขาดความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว ดังนั้นควรให้ความรู้ความเข้าใจและสร้างจิตสำนึกด้านธรรมชาติสิ่งแวดล้อมแก่เจ้าของท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวให้รู้ถึงคุณค่าและวางแผนธรรมชาติสิ่งแวดล้อม โดยมีป้ายรณรงค์เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม และองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง มีแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง

จากการศึกษาค้นคว้าแนวทางการพัฒนาด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดหยงหลัง สรุปได้ว่า ควรอนุรักษ์ป่าสนชายหาดปาหินปูนให้คงอยู่ในสภาพธรรมชาติให้มากที่สุด โดยการดูแลมิให้ถูกทำลาย ควรดูแลความสะอาดในด้านขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล โดยใช้มาตรการรักษาความสะอาดและคุณค่าทางธรรมชาติ ควรให้ความรู้ ความเข้าใจ และสร้างจิตสำนึกด้านธรรมชาติสิ่งแวดล้อมแก่นักท่องเที่ยว โดยอาจจัดทำภายในหน่วยงาน ชุมชน โรงเรียน วัด มัสยิด

2.2 ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่าแนวทางในการพัฒนาด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดหยงหลัง มีรายละเอียดดังนี้

1. ควรจัดสร้างศาลาที่พัก เพื่อบริการและอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว ดังที่ ภาสกรณ ลีลาพันธิสิทธิ์² นักท่องเที่ยวท้องถิ่น ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ศาลาที่พักเป็นสิ่งจำเป็นในการส่งเสริมการท่องเที่ยวหากนักท่องเที่ยวมาเที่ยวแล้วไม่มีที่นั่งพัก อาจทำให้นักท่องเที่ยวไม่ต้องการที่จะมาท่องเที่ยวเพราะไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกให้ ซึ่งบริเวณหาดหยงหลัง ก็ไม่มีศาลาที่พักไว้สำหรับบริการนักท่องเที่ยว

¹สุธรรม ศิลปสมศักดิ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2546.

²ภาสกรณ ลีลาพันธิสิทธิ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาด หยงหลัง ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2546.

2. ควรก่อสร้างร้านอาหารและเครื่องดื่มที่ถูกลักษณะ โดยการก่อสร้างร้านอาหารให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน ดังที่ ลดา ยกย่อง¹ พนักงานสังกัดหาดยาว รีสอร์ท ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ร้านอาหารและเครื่องดื่มเป็นสิ่งจำเป็นในการส่งเสริมการท่องเที่ยว หากมีร้านอาหารและเครื่องดื่มไว้บริการนักท่องเที่ยวอาจทำให้นักท่องเที่ยวใช้เวลาในแหล่งท่องเที่ยวมากขึ้น ดังนั้นหน่วยงานที่รับผิดชอบควรจัดสร้างร้านอาหารและเครื่องดื่มที่ถูกสุขลักษณะไว้รองรับนักท่องเที่ยวและให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วม โดยเป็นผู้จำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม เพื่อให้คนในท้องถิ่นมีงานทำและมีรายได้เพิ่มขึ้น ทั้งยังเป็นการกระจายรายได้ภายในท้องถิ่นและยังทำให้เศรษฐกิจในท้องถิ่นดีขึ้น

3. ควรก่อสร้างห้องน้ำห้องสุขาเพื่อการท่องเที่ยว และมีน้ำจืดให้เพียงพอ โดยการก่อสร้างห้องน้ำห้องสุขาเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว ดังที่ กมล ยอดขวัญ² พนักงานสังกัดสินไชย เจ้าไหม รีสอร์ท ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ควรจัดสร้างห้องน้ำห้องสุขาให้รองรับนักท่องเที่ยวให้ เป็นไปเพื่อการท่องเที่ยวโดยตรง และมีน้ำจืดบริการให้เพียงพอเพราะเมื่อนักท่องเที่ยวเดินศึกษาธรรมชาติแล้วไม่มีน้ำจืดเพียงพอ สอดคล้องกับ ประยูร ศรีสุวรรณ³ หัวหน้าอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ในอนาคตอุทยานจะจัดสร้างอ่างเก็บน้ำ ขุดลอกบ่อน้ำจืดที่มีอยู่และสร้างที่อาบน้ำ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว

---

¹ลดา ยกย่อง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดบาลเนเจอร์รีสอร์ท หมู่บ้านเจ้าไหม ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2546.

²กมล ยอดขวัญ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดสินไชยเจ้าไหมรีสอร์ท 63/1 ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2546.

³ประยูร ศรีสุวรรณ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดสินไชยเจ้าไหมรีสอร์ท 63/1 ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2546.

4. ควรจัดศูนย์บริการนักท่องเที่ยว มีบริการข้อมูลข่าวสาร และมีเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ ดังที่ ไอลดา สุภาฯ¹เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า หาดหยงหลัง มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยวแต่ไม่มีบริการข้อมูลข่าวสาร ดังนั้น หน่วยงานที่รับผิดชอบ ควรจัดให้มีเอกสารประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว พร้อมจัดทำประกาศข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยวแห่งนี้ และแหล่งใกล้เคียงไว้สำหรับบริการและอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว ควรมีเจ้าหน้าที่บริการประจำศูนย์คอยให้ข้อมูลแก่พักท่องเที่ยว

5. ควรจัดโครงการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว โดยพัฒนาระบบการประชาสัมพันธ์ ให้มีประสิทธิภาพ มีข้อมูลด้านการท่องเที่ยวที่ถูกต้อง และชัดเจน ทั้งเอกสารแผ่นพับและระบบอินเตอร์เน็ต ดังที่ สุธรรม ศิลปสมศักดิ์² ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ในเรื่องของการประชาสัมพันธ์เป็นหน้าที่ทั้งของภาครัฐและภาคเอกชน จำเป็นต้องเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องชัดเจนเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว สำหรับหน่วยงานของรัฐ นอกจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย หน่วยงานอื่น ๆ ก็ต้องทำการประชาสัมพันธ์ด้วย หาดหยงหลังได้รับการประชาสัมพันธ์จากอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหมในรูปแบบของแผ่นพับเพื่อเผยแพร่แหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลและส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยว นอกจากนี้ จะจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ในระบบอินเตอร์เน็ต

จากการศึกษาค้นคว้าแนวทางการพัฒนาการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก สรุปได้ว่า การจัดสร้าง ศาลาที่พัก การก่อสร้างร้านอาหารและเครื่องดื่มที่ถูกลักษณะ โดยการจัดสร้างร้านอาหารและเครื่องดื่มที่ถูกลักษณะ โดยการจัดสร้างร้านอาหารให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน ควรก่อสร้างห้องน้ำห้องสุขาเพื่อการท่องเที่ยวมีน้ำจืดเพียงพอ ควรก่อสร้างสถานที่จอดรถ โดยจัดสร้างให้มีเพียงพอและปลอดภัย แยกที่จอดรถแต่ละประเภท มีพนักงานคอยดูแลและเก็บเงินค่าบริการ ควรจัดศูนย์บริการนักท่องเที่ยว มีบริการข้อมูลข่าวสาร และมี

---

¹ไอลดา สุภาฯ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2546.

²สุธรรม ศิลปสมศักดิ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2546.

เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ ควรจัดโครงการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว โดยพัฒนาระบบประชาสัมพันธ์ให้มีประสิทธิภาพ มีข้อมูลถูกต้องชัดเจน

2.3 ด้านการบริหารจัดการ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า แนวทางในการพัฒนา ด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดหยงหลัง มีรายละเอียดดังนี้

1. ควรจัดส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัย โดยการ จัดหางบประมาณ เพื่อเป็นทุน สำหรับการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวหาดหยงหลัง รวมถึงการสำรวจข้อมูลด้านทรัพยากร การท่องเที่ยว ดังที่ อาทรร เหล็กเกิดผล¹ ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ควรจัดส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัย โดยการ จัดหางบประมาณเพื่อเป็นทุน ในการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล ร่วมมือการสำรวจข้อมูลด้านทรัพยากรการ ท่องเที่ยวโดยจัดคณะทำงานในการสำรวจหมู่บ้านละ 10 คน และมีการประชุมคณะทำงานอย่าง น้อยเดือนละ 1 ครั้ง เพื่อวางแผนการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยว

2. ควรมีแผนงานการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างชัดเจนโดยองค์การบริหาร ส่วนตำบลเกาะลิบงและอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม ควรมีแผนงานหรือโครงการพัฒนาอย่าง ชัดเจน ดังที่ จิรา สังข์เมือง² เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบงและอุทยานแห่งชาติ หาดเจ้าไหมมีแผนงานในการพัฒนา หาดหยงหลังทั้งแผนระยะสั้นหรือแผนปี หรือแผนพัฒนาตำบลประจำปี 2546 และแผน ระยะยาว แผนพัฒนาตำบล 5 ปี (พ.ศ. 2545-2549) โดยจำแนกเป็นแผนย่อย ๆ เช่น แผนการ พัฒนาทางภูมิทัศน์ แผนการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก แผนการบริหารจัดการ ทั้งนี้เพื่อให้ สามารถประเมินผลการพัฒนาได้

---

¹อาทรร เหล็กเกิดผล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2546.

²จิรา สังข์เมือง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่องค์การ บริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2546.

3. ควรมีองค์กรคอยควบคุมตรวจสอบและประเมินผล อาจจะทำโดยจัดองค์การควบคุมตรวจสอบองค์การเดียว หรือไตรภาคีดังที่ จีราววรรณ อันชัย¹ นักท่องเที่ยวท้องถิ่น ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ควรจัดตั้งองค์กรควบคุมตรวจสอบมีหน้าที่ควบคุมประมวลผล การจัดการงบประมาณ ควบคุมการใช้งบประมาณ อาจจัดตั้งได้หลายแนวทาง เช่น ตั้ง โดยบุคลากรของเทศบาลตำบลกันตัง โดยองค์กรปกครองในท้องถิ่น ที่ จัดโดยประชาชนในท้องถิ่น เป็นต้น แต่ในปัจจุบันการดำเนินการต่าง ๆ ของภาครัฐมักนิยมให้ประชาชนมีส่วนร่วมเพื่อความโปร่งใส

4. ควรให้การศึกษอบรมผู้เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยวและจัดการเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว โดยจัดให้มีมัคคุเทศก์ท้องถิ่น ฝึกอบรมผู้เกี่ยวข้องกับการบริหารและสิ่งอำนวยความสะดวก ดังที่ สุธรรม ศิลปสมศักดิ์² ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ควรจัดให้มีการศึกษาอบรมผู้เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยว การจัดการเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวโดยจัดให้มีมัคคุเทศก์ท้องถิ่นอยู่ประจำแหล่งท่องเที่ยวเพื่อความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ฝึกอบรมผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ผู้บริการร้านอาหาร ที่พัก ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ศูนย์รักษาความปลอดภัย ด้วยการจัดทัศนศึกษา จัดสัมมนาดูงาน เพื่อนำมาพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นของตนเองให้ดีขึ้น

5. ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ โดยการจัดให้มีองค์การประชาชนในรูปแบบต่าง ๆ มาบริหารจัดการ ดังที่ อาทร เหล็กเกิดผล³ ประธานกรรมการบริหารศูนย์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า แหล่งท่องเที่ยวเป็นทรัพยากรของท้องถิ่น คนในท้องถิ่นควรมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ รวมทั้งมีส่วนร่วมในการรับ

¹จีราววรรณ อันชัย เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ทำการอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2546.

²สุธรรม ศิลปสมศักดิ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ทำการอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2546.

³อาทร เหล็กเกิดผล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ทำการอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2546.

ผลประโยชน์ ดังนั้นทางองค์การบริหารส่วนตำบลได้จัดตั้งองค์กรประชาชนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น กลุ่มอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมสิ่งแวดล้อม อาสาสมัครพิทักษ์แหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น

ผลจากการศึกษาค้นคว้าแนวทางการพัฒนาด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดหยงหลัง สรุปได้ว่า ควรจัดส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัย โดยการจัดหางบประมาณเพื่อเป็นทุนสำหรับศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล ควรมีแผนงานการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างชัดเจน ทั้งแผนระยะสั้น แผนระยะยาวและแผนงานย่อย ๆ ควรมีองค์กรควบคุมตรวจสอบและประเมินผล ควรให้มีการศึกษาอบรมผู้เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยว โดยจัดให้มีภาคีเครือข่ายท้องถิ่นฝึกอบรมผู้เกี่ยวข้องกับการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมโดยการจัดให้มีองค์กรประชาชนในรูปแบบต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการรวมทั้งร่วมรับผลประโยชน์

ผลจากการศึกษาค้นคว้าสภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลชายฝั่งทะเลหาดหยงหลัง ผลจากการศึกษาค้นคว้าสรุปได้ดังนี้

1. สภาพแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเล หาดหยงหลัง

1.1 ด้านที่ตั้ง ตั้งอยู่ละติจูด 7 องศา 23 ลิปดาเหนือ ลองติจูด 99 องศา 13 ลิปดาตะวันออก อยู่ในตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง อยู่ใกล้กับแหล่งท่องเที่ยวหลายแห่ง และอยู่ไม่ไกลจากเมืองระดับอำเภอ ระดับจังหวัดหลายแห่ง

1.2 ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล มีหาดทรายที่สวยงามแนวชายหาด มีความกว้างทอดตัวยาวขนานไปกับท้องทะเลสีครามอันสดใส ซึ่งจัดเป็นจุดเด่นของหาดแห่งนี้มีอากาศเย็นสบายตลอดปี มีสนทะเลเป็นแนวยาวให้ความร่มรื่นเหมาะสำหรับพักผ่อนหย่อนใจมีชายหาดรูปร่างแปลกตา และโพรงถ้ำที่คอยสร้างความน่าสนใจ

1.3 ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก การคมนาคมขนส่งปลอดภัย ไม่มีที่พัก มีร้านอาหารและเครื่องดื่ม มีห้องน้ำห้องสุขา 1 แห่ง มีสถานที่จอดรถ มีศูนย์บริการนำเที่ยว การประชาสัมพันธ์มีน้อย มีศูนย์รักษาความปลอดภัยและมีเจ้าหน้าที่ตำรวจมาดูแลความปลอดภัยพอสมควร มีไฟฟ้า แต่ไม่มีน้ำประปาและโทรศัพท์

2. แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดหยงหลิง

2.1 ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว ควรอนุรักษ์ป่าสนให้คงอยู่ในสภาพธรรมชาติมากที่สุด ควรพัฒนาสภาพภูมิทัศน์ให้สวยงามยิ่งขึ้น ควรส่งเสริมให้มีการปลูกป่าสนทะเลเพิ่มขึ้น ควรดูแลรักษาความสะอาดด้านขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ควรให้ความรู้ความเข้าใจและสร้างจิตสำนึกด้านธรรมชาติสิ่งแวดล้อมแก่นักท่องเที่ยว

2.2 ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก ควรพัฒนาถนนทางเข้าและทางเท้า ควรจัดสร้างศาลาที่พัก และที่พักราคาถูก ควรก่อสร้างร้านอาหารและเครื่องดื่มที่ถูกต้องสุขลักษณะ ควบคุมความสะอาด ราคาควรก่อสร้างห้องน้ำห้องสุขา ควรก่อสร้างสถานที่จอดรถ ควรจัดศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ควรจัดโครงการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว ควรมีศูนย์บริการและเจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัย ควรจัดบริการประปา โทรศัพท์

2.3 ด้านการบริหารจัดการ ควรจัดส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัย ควรมีแผนงานการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลอย่างชัดเจน ควรมีองค์การควบคุมตรวจสอบและประเมินผล ควรให้การศึกษอบรมผู้เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมทั้งมีส่วนรับผลประโยชน์

หาดเจ้าไหม

เป็นหาดที่อยู่บริเวณปากอ่าวกันตัง มีต้นสนสูงเรียงรายไปตลอดแนว มีชายหาดกว้างขวาง

ในการศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดเจ้าไหม ผู้วิจัยได้ศึกษาประเด็นสภาพแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลแถบชายฝั่งทะเล ผลจากการศึกษาค้นคว้าปรากฏดังนี้

1. สภาพแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดเจ้าไหม

ในการศึกษาสภาพแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดเจ้าไหม ผู้วิจัยได้ศึกษาในด้านที่ตั้ง ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวและด้านบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก ผลจากการศึกษาค้นคว้าสรุปได้ดังนี้

1.1 ที่ตั้ง ในการศึกษาด้านที่ตั้งของหาดเจ้าไหม ผู้วิจัยได้ศึกษาในประเด็นที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ ที่ตั้งเขตการปกครอง และที่ตั้งสัมพันธ์ ผลจากการศึกษาค้นคว้าสรุปได้ดังนี้

- 1.1.1 ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ หาดเจ้าไหม ตั้งอยู่ที่ค่าละติจูด ลองติจูดดังนี้
 ละติจูด 8 องศา 22 ลิปดาเหนือ
 ลองติจูด 99 องศา 17 ลิปดาตะวันออก
- 1.1.2 ที่ตั้งเขตการปกครอง หาดเจ้าไหม ตั้งอยู่ในเขตหมู่ที่ 6 ตำบลเกาะ
 ลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง โดยมีอาณาเขตดังนี้
ทิศเหนือ	ติดต่อกับ บ้านบ่อน้ำร้อน ตำบลบ่อน้ำร้อน อำเภอ กันตัง จังหวัดตรัง
ทิศใต้	ติดต่อกับ เกาะลิบง บ้านพร้าว หมู่ที่ 4 ตำบล เกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ บ้านพระม่วง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ อ่าวบ่อ ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง
- 1.1.3 ที่ตั้งสัมพันธ หาดเจ้าไหม มีที่ตั้งสัมพันธกับแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ
 มีรายละเอียดดังนี้
1. หาดสั้น หาดยาว หาดหยงหลัง ตั้งอยู่ในเขตตำบลเกาะลิบง
และอำเภอกันตัง เป็นเขตติดต่อกับหาดเจ้าไหม
  2. หาดฉางกลาง ตั้งอยู่ในเขตตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา ห่างจาก
หาดเจ้าไหม ประมาณ 30 กิโลเมตร
  3. หาดปากเมง ตั้งอยู่ในเขตตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา ห่างจาก
หาดเจ้าไหม ประมาณ 35 กิโลเมตร
  4. ถ้ำเจ้าไหม ตั้งอยู่ในเขตตำบลเกาะลิบง ตำบลเกาะลิบง อำเภอ
กันตัง ห่างจากหาดเจ้าไหม ประมาณ 1 กิโลเมตร
  5. แหล่งท่องเที่ยวแถบนอกชายฝั่งทะเลต่าง ๆ โดยสามารถลงเรือได้ที่
ท่าเทียบเรือหาดยาว
- สัมพันธกับชุมชนใหญ่ มีรายละเอียดดังนี้
1. ตั้งอยู่ห่างจากอำเภอกันตัง ตามเส้นทางสายกันตัง – บ้านเจ้าไหม ประมาณ 30
กิโลเมตร
  2. ตั้งอยู่ห่างจากอำเภอเมืองตรัง ตามเส้นทางสายตรัง – หาดยาว ประมาณ 50
กิโลเมตร

3. ตั้งอยู่ห่างจากอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ตามเส้นทางตรัง – สงขลา ประมาณ 198 กิโลเมตร

4. ตั้งอยู่ห่างจากจังหวัดนครศรีธรรมราช ตามเส้นทางสายตรัง – นครศรีธรรมราช ประมาณ 173 กิโลเมตร

5. ตั้งอยู่ห่างจากจังหวัดพัทลุง ตามเส้นทางสายตรัง – พัทลุง ประมาณ 106 กิโลเมตร

ผลจากการศึกษาค้นคว้าด้านที่ตั้งหาดเจ้าไหมสรุปได้ว่า หาดเจ้าไหมตั้งอยู่ที่บ้านเจ้าไหม ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง อยู่ใกล้แหล่งท่องเที่ยวหลายแหล่ง เช่น หาดสั้น หาดยาว หาดหยงหลิง หาดฉางกลาง หาดปากเมง ถ้าเจ้าไหม และแหล่งท่องเที่ยวแถบนอกชายฝั่งทะเล เป็นต้น นอกจากนี้ยังอยู่ใกล้เมืองในระดับอำเภอ และระดับจังหวัด

1.2 ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว ในการศึกษาด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวแถบชายฝั่งทะเลหาดเจ้าไหม ผู้วิจัยได้ศึกษาในประเด็นภูมิทัศน์ธรรมชาติ ภูมิอากาศ และพืชพรรณธรรมชาติ ผลจากการศึกษาค้นคว้าปรากฏดังนี้

1.2.1 ภูมิทัศน์ธรรมชาติ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า หาดเจ้าไหมมีภูมิทัศน์ธรรมชาติที่งดงาม มีทิวสนที่ร่มรื่น หาดทรายสีอ่อนข้างหม่น ๆ จุดเด่นคือการพักผ่อนชายหาดและพายเรือแคนูชมทัศนียภาพ ดังที่ เจนเน็ต สคอวอเตอร์ (Janet Scheurwater)¹ นักท่องเที่ยวชาวฮอลแลนด์ และ พัชรีย์ แก้วประการ² นักท่องเที่ยวจังหวัดสงขลา กล่าวไว้ทำนองเดียวกันสรุปได้ว่า หาดเจ้าไหมเป็นหาดทรายยาวประมาณ 1.5 กิโลเมตร มีทิวสนขึ้นเรียงรายสร้างความร่มรื่นแก่นักท่องเที่ยว หาดทรายสีอ่อนข้างหม่น ๆ เนื่องจากมีชุมชนอยู่ใกล้ ๆ และเป็นบริเวณปากคลองทางด้านชายหาดมีเขาหินปูนลักษณะรูปร่างแปลกมอมตามจินตนาการคล้ายกับกระโดงฉลาม ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของหาดนี้ในช่วงวันหยุดเสาร์ – อาทิตย์จะมีนักท่องเที่ยวมาพักผ่อนเป็นจำนวนมาก จุดเด่นของหาดเจ้าไหมอยู่ที่กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ด้วยการพายเรือแคนูชมป่าโกงกางและเที่ยวถ้ำมีอยู่ด้วยกัน 2 ถ้ำคือถ้ำเจ้าคุณและถ้ำเจ้าไหม โดย

¹เจนเน็ต สคอวอเตอร์ (Janet Scheurwater) เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดเจ้าไหม ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 29 เมษายน 2546.

²พัชรีย์ แก้วประการ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดเจ้าไหม ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 29 เมษายน 2546.

นักท่องเที่ยวสามารถติดต่อเรือแคนูได้ที่บริเวณใกล้กับท่าเทียบเรือบ้านเจ้าไหม เรือสามารถนั่งได้ 4-6 คน มีเรือหางยาวลากเรือแคนูไปช่วงหนึ่งก่อน ตลอดสองฝั่งคลองเจ้าไหมมีแนวป่าโกงกางขึ้นเขียวขจีสลั้กับเขาหินปูน ถ้าแรกที่นักท่องเที่ยวได้พบมีลักษณะเป็นโพรงถ้ำขนาดใหญ่ภายในมีหินงอกหินย้อยที่งดงาม บางช่วงสามารถลงไปสัมผัสพื้นดินได้ เมื่อพายเรือต่อไปจะพบกับอีกถ้ำหนึ่งคือ ถ้ำเจ้าคุณมีความยาวประมาณ 7.9 เมตร ความตื่นเต้นอยู่ที่การพายเรือลอดโพรงถ้ำเข้าไป เมื่อแหงนหน้าขึ้นไปก็จะพบกับหินงอกหินย้อยรูปร่างแปลกตา สุดโพรงถ้ำมีแนวป่าชายเลนภายในถ้ำสามารถเดินศึกษาสังคมพืช สังคมสัตว์ได้อย่างสบายใจ ดังภาพประกอบ 17

1.2.2 ภูมิอากาศ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า สภาพภูมิอากาศบริเวณนี้มีฤดูกาลที่มีลักษณะแบบมรสุม ลักษณะภูมิอากาศแบ่งตามลักษณะอากาศของประเทศไทยเป็น 3 ฤดู ดังที่ อำเภอกันตัง¹ ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า สภาพภูมิอากาศบริเวณหาดเจ้าไหมตั้งอยู่บนคาบสมุทรอินเดียน ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้มีอิทธิพลต่อเกาะต่าง ๆ ในฝั่งทะเลอันดามันมากกว่าลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ มีผลต่อลักษณะน้ำขึ้นน้ำลงในทะเลอันดามันเป็นแบบน้ำขึ้นน้ำลงวันละ 2 รอบ ทั้งนี้มีลมมรสุมพัดผ่านประจำทุกปี คือ ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือและลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ส่งผลให้มีฤดูกาล 3 ฤดูคือ ฤดูร้อน ฤดูฝน ฤดูหนาว ฤดูร้อนเริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ - เดือนพฤษภาคม ระยะเวลาอยู่ในช่วงห่างจากมรสุม อากาศจะเริ่มร้อนและจะร้อนจัดในเดือนเมษายน อุณหภูมิประมาณ 34.5 องศาเซลเซียส ฤดูฝนเริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม - เดือนตุลาคม เป็นช่วงที่มรสุมตะวันตกเฉียงใต้ซึ่งพัดพาความร้อน และความชื้นจากมหาสมุทรอินเดียนพัดปกคลุม ทำให้มีฝนตกมากคลื่นลมในทะเลมีความรุนแรงมาก ช่วงนี้จึงเป็นช่วงปิดฤดูกาลท่องเที่ยวทางทะเลตรัง ส่วนฤดูหนาวเริ่มตั้งแต่เดือนตุลาคม - เดือนกุมภาพันธ์เป็นฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือในระยนี้มีลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งมีอากาศเย็นและแห้งจากประเทศจีนพัดปกคลุมประเทศไทย ทำให้อุณหภูมิตัวไปลดลงและมีอากาศหนาวเย็นช่วงที่เหมาะสมแก่การท่องเที่ยวทะเลตรังคือ เดือนตุลาคม - กลางเดือนพฤษภาคม

อุณหภูมิหาดเจ้าไหม เนื่องจากตั้งอยู่บนฝั่งทะเลด้านตะวันตกของภาคใต้และได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือและลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้อยู่ในคาบสมุทรซึ่งยื่นออกไปในทะเล ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งพัดมาจากทะเลจีนใต้และอ่าวไทย ทำให้ได้รับไอน้ำและความชุ่มชื้นมาก ส่วนลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้พัดมาจากมหาสมุทรอินเดียนมีอุณหภูมิ

¹อำเภอกันตัง. แผนพัฒนาอำเภอกันตัง 5 ปี 2544-2549 อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง.

สูงสุดเฉลี่ยทั้งปี 34.6 องศาเซลเซียส อุณหภูมิต่ำสุดตลอดทั้งปี 20 องศาเซลเซียส อุณหภูมิเฉลี่ย 27.3 องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์ 98.77%

1.2.3 พืชพรรณธรรมชาติ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า หาดราชมงคล มีพืชพรรณธรรมชาติประเภทสนทะเล ดังที่ สยมพร รอดพัน¹ ชาวบ้านที่อยู่ใกล้หาดเจ้าไหม ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า มีพืชพรรณธรรมชาติประเภทสนทะเลเป็นสนดั้งเดิมและปลูกใหม่ขึ้น ซึ่งมีต้นสนทะเลขึ้นอยู่ทั่วไป ขนานไปกับแนวชายหาดแต่ละต้นห่างกันเป็นระยะ ๆ บริเวณพื้นที่ว่างของอู่ฝั่งถนนตรงข้ามกับแนวต้นสนทะเลคอยให้ความร่มรื่นแก่นักท่องเที่ยวผู้มาเยือนชายหาดแห่งนี้

ผลจากการศึกษาค้นคว้าด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวทางแถบชายฝั่งทะเลหาดเจ้าไหม สรุปได้ว่า มีหาดทรายชายทะเลที่สวยงามทอดตัวขนานไปกับท้องทะเลสีคราม ซึ่งเป็นจุดเด่นของหาดแห่งนี้ ทั้งยังมีอากาศเย็นและสบายตลอดทั้งปี เนื่องจากอยู่ใกล้ทะเลมีสนทะเลขึ้นอยู่ทั่วไป ตามแนวชายหาดช่วยให้เกิดความร่มรื่นและสำหรับการพักผ่อนหย่อนใจ

1.3 ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก ในด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกของหาดเจ้าไหม ผู้วิจัยได้ศึกษาในประเด็น การคมนาคมขนส่ง ที่พัก ร้านอาหาร ห้องน้ำห้องสุขา สถานที่จอดรถ บริการนำเที่ยว การประชาสัมพันธ์ ความปลอดภัย และไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏรายละเอียดดังนี้

1.3.1 การคมนาคมขนส่ง จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า เส้นทางคมนาคมเข้าสู่หาดเจ้าไหมมีความสะดวกสบายปลอดภัย ดังที่ สุเลิศ อึ้งถม² ชาวบ้านที่อยู่ใกล้หาดเจ้าไหม มีความสะดวกสบาย โดยสามารถเดินทางเข้าสู่ชายแดนแห่งนี้ได้ โดยเดินทางสายตรง – ปากเมง ซึ่งจะมีป้ายบอกทางเข้าสู่หาดเป็นระยะ ๆ และอีกเส้นทางหนึ่งก็คือ สายตรง – หาดยาวมีรถตู้บริการจอดอยู่ที่ตลาดท่ากลาง

¹ สยมพร รอดพัน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดเจ้าไหม ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2546.

² สุเลิศ อึ้งถม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดเจ้าไหม ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2546.

1.3.2 ที่พัก จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า บริเวณมีสถานบริการด้านที่พักแก่นักท่องเที่ยว ดังที่ วินัย โกเจียน¹ นักท่องเที่ยวจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า บริเวณหาดเจ้าไหมมีสถานบริการด้านที่พักแก่นักท่องเที่ยวประเภทบังกะโล จำนวนที่พักมีความเพียงพอแก่ความต้องการของนักท่องเที่ยวมีความสะอาดและปลอดภัย สามารถติดต่อเข้าพักได้ทันที

1.3.3 ร้านอาหาร จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า บริเวณมีร้านอาหารบริการแก่นักท่องเที่ยว ดังที่ นิรันดร อ่อนรู้² นักท่องเที่ยวท้องถิ่น ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า บริเวณหาดเจ้าไหม มีร้านอาหารบริการแก่นักท่องเที่ยว แต่เนื่องจากส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวในท้องถิ่นนำอาหารมารับประทานกันเอง ร้านอาหารเป็นร้านประเภทอาหารตามสั่ง มีความเพียงพอแก่ความต้องการลักษณะโดยทั่วไปสะอาด และอยู่ในภาวะที่ปิดมิดชิด จัดสถานที่รับประทานอาหารบริเวณชายหาด

1.3.4 ห้องน้ำห้องสุขา จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า บริเวณนี้มีห้องน้ำห้องสุขาไว้บริการ 1 แห่ง ดังที่ ดวงใจ เกาะสมัน³ นักท่องเที่ยวท้องถิ่น ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า บริเวณหาดเจ้าไหม มีห้องน้ำห้องสุขาบริการเป็นห้องน้ำที่ก่อสร้างโดยองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ห้องน้ำห้องสุขาแยกห้องสุขาชายและหญิง ที่ตั้งตามความเหมาะสมมีความสะอาดพอสมควร และไม่คิดค่าบริการ

1.3.5 สถานที่จอดรถ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า มีสถานที่จอดรถแก่นักท่องเที่ยวมักจอดรถบริเวณริมถนนใกล้หาด ดังที่ ธนิตา ทองมากกุล⁴ นักท่องเที่ยวจังหวัดชุมพร ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า บริเวณหาดเจ้าไหมไม่มีสถานที่จอดรถ ซึ่งตัดผ่านเข้ามาในบริเวณชายหาดแห่งนี้ จึงเป็นสิ่งที่หน่วยงานที่รับผิดชอบดูแลชายหาดแห่งนี้จะได้พัฒนาให้ดีขึ้นต่อไป

---

¹วินัย โกเจียน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดเจ้าไหม ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2546.

²นิรันดร อ่อนรู้ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดเจ้าไหม ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2546.

³ดวงใจ เกาะสมัน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดเจ้าไหม ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2546.

⁴ธนิตา ทองมากกุล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดเจ้าไหม ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2546.

1.3.6 การบริการนำเที่ยว จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า บริเวณหาดเจ้าไหม มีศูนย์บริการนำเที่ยว ไม่มีมีคฤหบดีคอยให้คำแนะนำแก่นักท่องเที่ยวแต่อย่างใด

1.3.7 การประชาสัมพันธ์ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า ได้รับการประชาสัมพันธ์เท่าที่ควร ดังที่ รัชต์ เถลิงรังษฤษฎี¹ นักท่องเที่ยวจังหวัดสตูล ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า หาดเจ้าไหม ได้รับการประชาสัมพันธ์น้อยมากยังคงมีเฉพาะป้ายบอกทางบริเวณทางแยกจากถนนสายตรัง – ปากเมง และป้ายบอกชื่อหาดบริเวณชายหาดเท่านั้น ซึ่งหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบควรจะได้พัฒนาประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวแห่งนี้ให้มากยิ่งขึ้น

1.3.8 ความปลอดภัย จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า มีการดูแลรักษาความปลอดภัยพอสมควร ดังที่ สะหมาด มุหมัน² ชาวบ้านนักท่องเที่ยวภายในท้องถิ่น ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า บริเวณหาดเจ้าไหมมีการดูแลรักษาความปลอดภัยพอสมควร โดยบริเวณทางแยกเข้าสู่ชายหาดแห่งนี้มีป้อมยามของเจ้าหน้าที่คอยดูแลรักษาความปลอดภัยพื้นที่บริเวณนี้

1.3.9 ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า มีไฟฟ้าเข้าถึงแล้วแต่ประปายังเข้าไม่ถึงพื้นที่บริเวณนี้ ดังที่ ไอลดา สุภา³ ชาวบ้านที่อยู่ใกล้หาดเจ้าไหม ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า บริเวณหาดเจ้าไหมมีไฟฟ้าเข้าถึงแล้ว แต่ประปายังเข้าไม่ถึงพื้นที่บริเวณนี้ นอกจากนี้โทรศัพท์ไม่มีไว้สำหรับบริการนักท่องเที่ยว สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นเรื่องที่หน่วยงานที่รับผิดชอบพื้นที่บริเวณนี้จะต้องดูแลปรับปรุงให้ดีขึ้นต่อไป

ผลจากการศึกษาค้นคว้าด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกหาดเจ้าไหม สรุปได้ว่า การคมนาคมขนส่ง มีความสะดวกปลอดภัยด้วยถนนลาดยางตลอดสาย มีที่พัก มีร้านอาหาร มีห้องน้ำห้องสุขา 1 แห่ง แยกห้องชาย – หญิงสะอาดพอสมควร และไม่คิดค่าบริการ ไม่มีสถานที่จอดรถ นักท่องเที่ยวจะจอดรถริมถนนใกล้หาด มีศูนย์บริการนำเที่ยว ไม่มีการประชาสัมพันธ์จากหน่วยงานใด ๆ มีศูนย์บริการด้านความปลอดภัยมีการดูแลรักษาความปลอดภัยพอสมควร มีไฟฟ้า แต่ไม่มีน้ำประปา และโทรศัพท์

¹รัชต์ เถลิงรังษฤษฎี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดเจ้าไหม ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2546.

²สะหมาด มุหมัน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดเจ้าไหม ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2546.

³ไอลดา สุภา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดเจ้าไหม ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2546.

2. แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดเจ้าไหม

ในการศึกษาแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดเจ้าไหม ผู้วิจัยศึกษาในด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก และการบริหารจัดการ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏรายละเอียดดังนี้

2.1 ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่าแนวทางในการพัฒนาลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดเจ้าไหม มีรายละเอียดดังนี้

1. ควรอนุรักษ์ป่าสนให้คงอยู่ในสภาพธรรมชาติให้มากที่สุด โดยการดูแลมิให้ถูกทำลายด้วยการออกกฎข้อบังคับห้ามการบุกรุก ตัด ทำลายป่าสน ดังที่ ปรียาภรณ์ ชันธนิเทศก์¹ นักท่องเที่ยวท้องถิ่น ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า สนทะเลเป็นของคู่กับชายหาดมานาน มีต้นสนทะเลที่ให้ความร่มรื่นและได้ร่มเงาไว้พักผ่อนหย่อนใจ จึงควรอนุรักษ์ป่าสนให้คงอยู่ในสภาพธรรมชาติให้มากที่สุด โดยการดูแลมิให้ถูกทำลายด้วยการออกข้อบังคับห้ามการบุกรุก ตัด ทำลายป่าสน สอดคล้องกับ มติตรง² ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า มีโครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมรักษาป่าชายเลนยั่งยืนมีการดูแลมิให้ถูกทำลาย ด้วยการส่งเสริมให้ชุมชนต่าง ๆ รวมกลุ่มกันเพื่อเข้าร่วมจัดการป่าในรูปแบบของป่าชุมชนเพื่อให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจบทบาทในการจัดการทรัพยากรอย่างยั่งยืน

2. ควรดูแลความสะอาดด้านขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล โดยจัดหาถังขยะไว้รองรับอย่างเพียงพอ ดังที่ ไอลดา สุภาษ³ เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า บริเวณหาดเจ้าไหมมีถังขยะน้อยเกินไป บางช่วงที่นักท่องเที่ยวเข้าไปพักผ่อนจำนวนมาก ทำให้ขยะล้นออกมาและในการจัดถังขยะควรจัดถังขยะที่กลมกลืนกับธรรมชาติเพื่อไม่ให้เกิดทัศนอุจาด

¹ปรียาภรณ์ ชันธนิเทศก์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดราชมงคล หมู่ที่ 3 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 7 เมษายน 2546.

²มติตรง. ปีที่ 1 ฉบับที่ 166 ประจำวันที่ 16-30 มิถุนายน พ.ศ. 2546. หน้า 14.

³ไอลดา สุภาษ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 เมษายน 2546.

3. ควรให้ความรู้ความเข้าใจและสร้างจิตสำนึกด้านธรรมชาติสิ่งแวดล้อมแก่นักท่องเที่ยว โดยอาจจัดทำภายในหน่วยงาน ชุมชน โรงเรียน ดังที่ สุธรรม ศิลปสมศักดิ์¹ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า นักท่องเที่ยวมาเที่ยวหาดเจ้าไหมส่วนใหญ่จะเป็นนักท่องเที่ยวท้องถิ่น ซึ่งยังขาดความรู้สึกรู้เข้าใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว ดังนั้นควรให้ความรู้ความเข้าใจและสร้างจิตสำนึกด้านธรรมชาติสิ่งแวดล้อมแก่เจ้าของท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวให้รู้ถึงคุณค่าและห่วงแหนธรรมชาติสิ่งแวดล้อม

ผลจากการศึกษาค้นคว้าแนวทางการพัฒนาด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดเจ้าไหม สรุปได้ว่า ควรอนุรักษ์ป่าสนให้คงอยู่ในสภาพธรรมชาติให้มากที่สุด โดยการดูแลมิให้ถูกทำลาย ควรดูแลความสะอาดในด้านขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล โดยใช้ มาตรการรักษาความสะอาดและเพิ่มจำนวนถังขยะ ควรให้ความรู้ความเข้าใจและสร้างจิตสำนึกด้านธรรมชาติสิ่งแวดล้อมแก่นักท่องเที่ยว โดยอาจจัดทำภายในหน่วยงาน ชุมชน โรงเรียน

2.2 ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่าแนวทางในการพัฒนาด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดเจ้าไหม มีรายละเอียดดังนี้

1. ควรจัดสร้างศาลาที่นั่งพักชายหาด จุดชมวิว และการท่องเที่ยว Tracking เพื่อบริการและอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว ดังที่ กานดา ปานชนะ² นักท่องเที่ยวท้องถิ่น ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ศาลาที่นั่งพักชายหาดจุดชมวิวและเส้นทางปั่นจักรยานเป็นสิ่งจำเป็นในการส่งเสริมการท่องเที่ยว หากนักท่องเที่ยวมาเที่ยวแล้วไม่มีที่นั่งพักผ่อน อาจทำให้นักท่องเที่ยวไม่ต้องการที่จะมาท่องเที่ยวอีกเพราะไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกให้ซึ่งบริเวณหาดเจ้าไหมก็ไม่มีศาลาที่พักและที่นั่งพักชายหาดไว้สำหรับบริการนักท่องเที่ยว ดังนั้นหน่วยงานที่รับผิดชอบ ควรจัดสร้างศาลาที่พักและที่นั่งพักชายหาดไว้สำหรับรองรับนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยว

¹สุธรรม ศิลปสมศักดิ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 เมษายน 2546.

²กานดา ปานชนะ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2546.

และต้องการนั่งพักผ่อนสอดคล้องกับ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย¹ ได้กล่าวถึง แผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในเขตเทศบาลนครตรังและพื้นที่ต่อเนื่อง สรุปได้ว่า ควรสนับสนุนการท่องเที่ยวโดยใช้จักรยานบริเวณหาดหยงหลิง หาดเจ้าไหม โดยการทำถนนไว้สำหรับปั่นจักรยานเป็นการเพิ่มกิจกรรมพักผ่อนบริเวณชายหาด ทำให้นักท่องเที่ยวมีกิจกรรมและใช้เวลาอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวนานขึ้น

2. ควรจัดศูนย์บริการนักท่องเที่ยว โดยการสร้างศูนย์บริการนักท่องเที่ยว มีบริการข้อมูลข่าวสารและมีเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ ดังที่ พรทิพย์ บุญรักษา² ผู้จัดการบริษัทตรังสมายทัวร์ ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า หาดเจ้าไหม ไม่มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ไม่มีการบริการข้อมูลข่าวสาร ดังนั้นหน่วยงานที่รับผิดชอบ ควรสร้างศูนย์บริการนักท่องเที่ยว พร้อมจัดทำประกาศข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยวแห่งนี้ และแหล่งใกล้เคียงไว้สำหรับบริการและอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว ควรมีเจ้าหน้าที่คอยบริการประจำศูนย์ส่วนบริเวณนั้น หาดหยงหลิงมีศูนย์บริการนักท่องเที่ยวอยู่แต่ถูกปล่อยทิ้งไว้

3. ควรจัดโครงการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว โดยการพัฒนาระบบการประชาสัมพันธ์ให้มีประสิทธิภาพ มีข้อมูลด้านการท่องเที่ยวที่ถูกต้องและชัดเจน ทั้งเอกสาร แผ่นพับระบบอินเตอร์เน็ต ดังที่ รุ่งทิพย์ ปากบารา³ เจ้าหน้าที่ฝ่ายการตลาดเกาะไหงวิลล่า ได้กล่าวไว้ว่า ในเรื่องของการประชาสัมพันธ์เป็นหน้าที่ของรัฐและภาคเอกชน จำเป็นต้องเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องชัดเจนเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งปัจจุบันสามารถเผยแพร่ข่าวสารระบบอินเตอร์เน็ตที่มีโครงข่ายทั่วโลก รวมทั้งการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อมวลชนต่าง ๆ แผ่นปลิว แผ่นพับ การโฆษณา รวมถึงการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งเสริมการท่องเที่ยว เช่น จัดแข่งขันกีฬาการท่องเที่ยวเพื่อการศึกษาโดยการศึกษารวมชาติบริเวณชายหาด เป็นต้น สำหรับหน่วยงาน

¹จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. แผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในเขตเทศบาลตรังและพื้นที่ต่อเนื่อง 2544. หน้า 5 – 19.

²พรทิพย์ บุญรักษา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สำนักงานบริษัทตรังสมายทัวร์ ถนนพระราม 6 ตำบลทับเที่ยง อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 12 เมษายน 2546.

³รุ่งทิพย์ ปากบารา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สำนักงานเกาะไหงวิลล่า 112 ถนนพระราม 6 ตำบลทับเที่ยง อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 12 เมษายน 2546.

ของรัฐนอกจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยแล้ว หน่วยงานอื่น ๆ ก็ต้องทำการประชาสัมพันธ์แล้ว

ผลจากการศึกษาค้นคว้าแนวทางการพัฒนาด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกสรุปได้ว่า ควรจัดสร้างศาลาที่พัก ที่นั่งพักชายหาดเส้นทางปั่นจักรยาน ควรจัดศูนย์บริการนักท่องเที่ยวควรจัดโครงการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว โดยพัฒนาระบบการประชาสัมพันธ์ให้มีประสิทธิภาพ

2.3 ด้านการบริหารจัดการ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า แนวทางในการพัฒนาด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเล มีรายละเอียดดังนี้

1. ควรจัดส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัย โดยการจัดหางบประมาณเพื่อเป็นทุนสำหรับการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการท่องเที่ยวหาดเจ้าไหม ดังที่ สุธรรม ศิลปสมศักดิ์¹ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง และ อาทร เหล็กเกิดผล² ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ได้กล่าวไว้ทำนองเดียวกันสรุปได้ว่า ควรจัดส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัย โดยการจัดหางบประมาณเพื่อเป็นทุนในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล โดยเฉพาะหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยตรง เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จังหวัดตรัง บริษัทเอกชน อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม เป็นต้น เพราะปัจจุบันการท่องเที่ยวสามารถนำการพัฒนาไปสู่ท้องถิ่นและทำรายได้ให้กับท้องถิ่นเป็นจำนวนมาก

2. ควรมีแผนงานการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างชัดเจน โดยองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ควรมีแผนงานหรือโครงการพัฒนาอย่างชัดเจน ดังที่ จิรา สังข์เมื่อง³ เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะ

---

¹สุธรรม ศิลปสมศักดิ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ เมษายน 2546.

²อาทร เหล็กเกิดผล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2546.

³จิรา สังข์เมื่อง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2546.

ลิ่ง มีแผนงานในการพัฒนาหาดเจ้าไหม ทั้งแผนระยะสั้นหรือแผนปี หรือแผนพัฒนาตำบล ประจำปี 2546 และแผนระยะยาว แผนพัฒนาตำบล 5 ปี (พ.ศ. 2545 – 2549) โดยจำแนก เป็นแผนย่อย ๆ เช่น แผนการพัฒนาทางภูมิทัศน์ แผนการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก แผนการบริหารจัดการทั้งนี้เพื่อให้สามารถประเมินผลการพัฒนาได้

และแผนระยะยาว แผนพัฒนาตำบล 5 ปี (พ.ศ. 2545 – 2549) โดยจำแนกเป็นแผนย่อย ๆ เช่น แผนการพัฒนาทางภูมิทัศน์ แผนการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก แผนการบริหารจัดการ ทั้งนี้เพื่อให้สามารถประเมินผลการพัฒนาได้

3. ควรมีองค์การคอยควบคุมตรวจสอบและประเมินผล อาจจัดทำโดยการจัด องค์การควบคุมตรวจสอบองค์กรเดียว หรือไตรภาคี ดังที่ สุพิน อยู่ดี¹ พนักงานสังกัดพะยูนแอนด์ แวนทัวร์ ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ควรจัดตั้งองค์กรควบคุมตรวจสอบ มีหน้าที่ควบคุมประเมินผล การจัดการงบประมาณ ควบคุมการใช้งบประมาณ อาจจัดตั้งได้หลายแนวทาง เช่น การคัดเลือก ตัวแทนจากส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเข้ามาทำงานภายในองค์กรเดียวกันประกอบด้วย ผู้แทนจาก หน่วยงานระดับท้องถิ่น ผู้ประกอบการธุรกิจต่าง ๆ และประชาชนในท้องถิ่นเพื่อควบคุมการตรวจ และประเมินผล

4. ควรให้การศึกษาอบรมผู้เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยวและจัดการเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว โดยจัดให้มีมัคคุเทศก์ท้องถิ่น ฝึกอบรมผู้เกี่ยวข้องกับการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก ดังที่ สุธรรม ศิลปสมศักดิ์² ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ได้กล่าวไว้สรุป ได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ควรจัดให้มีการศึกษาอบรมผู้เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยว การจัดการเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว โดยจัดให้มีมัคคุเทศก์ท้องถิ่นอยู่ประจำแหล่งท่องเที่ยวเพื่อ ความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ฝึกอบรมผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริการ และสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ผู้บริการร้านอาหาร ที่พัก ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ศูนย์รักษา

¹สุพิน อยู่ดี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บริษัทพะยูน แอนด์แวนทัวร์ 289/16 ถนนห้วยยอด ตำบลทับเที่ยง อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 20 เมษายน พ.ศ. 2546

²สุธรรม ศิลปสมศักดิ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 18 เมษายน พ.ศ. 2546

ความปลอดภัย ด้วยการจัดทัศนศึกษา จัดสัมมนาดูงาน เพื่อนำมาพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นตนเองให้ดียิ่งขึ้น

5. ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ โดยการจัดให้มีองค์กรประชาชนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น มาบริหารจัดการ ดังที่อาทร เหล็กเกิดผล¹ ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า แหล่งท่องเที่ยวเป็นทรัพยากรท้องถิ่น คนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ รวมทั้งมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์ ดังนั้นทางองค์การบริหารส่วนตำบลได้จัดตั้งองค์กรประชาชนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น กลุ่มอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม อาสาสมัครพิทักษ์แหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น

ผลจากการศึกษาค้นคว้าแนวทางการพัฒนาด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดเจ้าไหม สรุปได้ว่า ควรจัดส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัย โดยการจัดหางบประมาณเพื่อเป็นทุนสำหรับศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล ควรมีแผนงานการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างชัดเจน ทั้งแผนระยะสั้น แผนระยะยาว และแผนงานย่อย ๆ ควรองค์กรควบคุมตรวจสอบและประเมินผล ควรให้มีการศึกษาอบรมผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยว โดยจัดให้มีภาคีเครือข่ายท้องถิ่น ผูกอบรมผู้เกี่ยวข้องกับการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วม โดยการจัดให้มีองค์กรประชาชนในรูปแบบต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการรวมทั้งร่วมรับผลประโยชน์

ผลจากการศึกษาค้นคว้าสภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลหาดเจ้าไหม ผลจากการศึกษาค้นคว้าสรุปได้ดังนี้

1. สภาพแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล แถบชายฝั่งทะเลหาดเจ้าไหม

1.1 ด้านที่ตั้ง ตั้งอยู่ละติจูด 8 องศา 22 ลิปดาเหนือ ลองจิจูด 99 องศา 17 ลิปดาตะวันออก อยู่ในหมู่ที่ 6 บ้านเจ้าไหม ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง อยู่ใกล้กับแหล่งท่องเที่ยวหลายแห่ง และอยู่ไม่ไกลจากเมืองระดับอำเภอ ระดับจังหวัดหลายแห่ง

1.2 ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวหาดเจ้าไหม มีหาดทรายที่สวยงาม แนวชายหาดมีความกว้างทอดตัวยาวขนานไปกับท้องทะเลสีครามอันสดใสและการล่องเรือแคนู ชมป่าชายเลนและชมถ้ำ ซึ่งจัดเป็นจุดเด่นของหาดแห่งนี้ มีอากาศเย็นสบาย

---

¹อาทร เหล็กเกิดผล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 18 เมษายน พ.ศ. 2546

ตลอดปี บริเวณหาดเจ้าไหมมีสนทะเลเป็นแนวยาวและมะพร้าว ซึ่งให้ความร่มรื่นเหมาะสำหรับพักผ่อนหย่อนใจ

1.3 ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก การคมนาคมขนส่งสะดวก ปลอดภัย มีที่พัก มีร้านอาหารและเครื่องดื่ม มีห้องน้ำ ห้องสุขา 1 แห่ง ไม่มีสถานที่จอดรถ ไม่มีศูนย์บริการนำเที่ยว การประชาสัมพันธ์มีน้อย ไม่มีศูนย์รักษาความปลอดภัย แต่มีเจ้าหน้าที่ตำรวจมาดูแลด้านความปลอดภัยพอสมควร มีไฟฟ้า แต่ไม่มีน้ำประปาและโทรศัพท์

2. แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเล หาดเจ้าไหม

2.1 ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล ควรอนุรักษ์ป่าสนให้คงอยู่ในสภาพธรรมชาติมากที่สุด ควรพัฒนาสภาพภูมิทัศน์ให้สวยงามยิ่งขึ้น ควรส่งเสริมให้มีการปลูกป่าสนทะเลเพิ่มขึ้น ควรดูแลรักษาความสะอาดด้านขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ควรให้ความรู้ความเข้าใจและสร้างจิตสำนึกด้านธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมแก่นักท่องเที่ยว

2.2 ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก ควรจัดสร้างศาลาที่พัก ควรจัดศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ควรจัดโครงการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว

2.3 ด้านการบริหารจัดการ ควรจัดส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัย ควรมีแผนงานการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างชัดเจน ควรมีองค์การควบคุมตรวจสอบและประเมินผล ควรให้การศึกษอบรมผู้เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมทั้งมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์

หาดยาว

เป็นหาดที่มีสัญลักษณ์ที่มองเห็นได้ชัด คือ กระโดงฉลาม เพราะมีโขดเขาที่มีรูปร่างเหมือนกระโดงฉลาม

ในการศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแถบชายฝั่งทะเลหาดยาว ผู้วิจัยได้ศึกษาประเด็น สภาพแหล่งท่องเที่ยวแถบชายฝั่งทะเลและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล ผลจากการศึกษาค้นคว้าปรากฏดังนี้

1. สภาพแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล แถบชายฝั่งทะเลหาดยาว

ในการศึกษาสภาพแหล่งท่องเที่ยวแถบทะเลชายฝั่งทะเลหาดยาว ผู้วิจัยได้ศึกษาในด้านที่ตั้ง ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว และด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก ผลจากการศึกษาค้นคว้าสรุปได้ดังนี้

1.1 ที่ตั้งในการศึกษาด้านที่ตั้งของหาดยาว ผู้วิจัยได้ศึกษาในประเด็นที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ ที่ตั้งเขตการปกครองและที่ตั้งสัมพันธ์ ผลจากการศึกษาค้นคว้าสรุปได้ดังนี้

1.1.1 ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์หาดยาว ตั้งอยู่ที่ค่าละติจูด ลองติจูดดังนี้

ละติจูด 7 องศา 25 ลิปดาเหนือ

ลองติจูด 99 องศา 13 ลิปดาตะวันออก

1.1.2 ที่ตั้งเขตการปกครองหาดยาว ตั้งอยู่ในเขตหมู่ที่ 6 ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง โดยมีอาณาเขตดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ถ้ำหยงหลิงและถ้ำเจ้าไหม ตำบลเกาะลิบง
อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง

ทิศใต้ ติดต่อกับ อ่าวบ่อและเกาะลิบง ตำบลเกาะลิบง
อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง

ทิศเหนือ ติดต่อกับ หาดเจ้าไหมและบ้านพระวง ตำบลเกาะลิบง
อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ทะเลอันดามันและเกาะกระดาน ตำบล
เกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง

1.1.3 ที่ตั้งสัมพันธ์หาดยาว ที่ตั้งสัมพันธ์กับแหล่งเที่ยวอื่น ๆ ดังนี้

1. แหล่งท่องเที่ยวแถบชายฝั่งทะเล หาดหยงหลิง หาดสั้น หาดเจ้าไหม ด้านทิศเหนือติดกับหาดหยงหลิงและหาดสั้น ส่วนทางด้านทิศใต้ติดต่อกับหาดเจ้าไหมเป็นแหล่งที่เดินทางต่อเนื่องกัน

2. ถ้ำเจ้าคุณ – ถ้ำเจ้าไหม เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยการพายเรือแคนูเข้าสู่ถ้ำเจ้าคุณที่เขาโต๊ะแนะในช่วงนี้ต้องใช้เรือหางยาวลากเนื่องจากต้องแล่นเรือทวนน้ำใช้เวลาประมาณ 30 นาที จากนั้นจึงพายเรือเข้าสู่ถ้ำเจ้าไหม สองข้างฝั่งทะเลมีป่าโกงกางที่สมบูรณ์ ภายในถ้ำมีหินงอกหินย้อยที่งดงาม

3. แหล่งท่องเที่ยวแถบนอกชายฝั่งทะเล เกาะลิบง เกาะมุกด์ – ถ้ำมรกต เกาะหงู เกาะแหวน เกาะเชือก เป็นต้น โดยมีท่าเรือหาดยาวเป็นท่าเรือที่สะดวกสบายสามารถเดินทางไปท่องเที่ยวได้ทุกจุด

4. วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรม ตั้งอยู่ที่ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช อยู่ห่างจากหาดยาว ตามเส้นทางสายนครศรีธรรมราช – ตรัง – หาดยาว ประมาณ 180 กิโลเมตร

5. ทะเลน้อย เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่เหมาะสมแก่การศึกษา ตั้งอยู่ที่ อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง ห่างจากหาดยาวประมาณ 100 กิโลเมตร

สัมพันธ์กับชุมชนใหญ่ มีรายละเอียดดังนี้

1. ตั้งอยู่ห่างจากเทศบาลเมืองกันตัง ตามเส้นทางสายกันตัง – หาดยาว ประมาณ 25 กิโลเมตร
2. ตั้งอยู่ห่างจากเทศบาลนครตรัง ตามเส้นทางสายตรัง – หาดยาว ประมาณ 38 กิโลเมตร
3. ตั้งอยู่ห่างจากเทศบาลนครหาดใหญ่ ตามเส้นทางสายตรัง – หาดใหญ่ ประมาณ 180 กิโลเมตร
4. ตั้งอยู่ห่างจากจังหวัดสุราษฎร์ธานี ตามเส้นทางสายสุราษฎร์ธานี – ตรัง ประมาณ 270 กิโลเมตร

ผลจากการศึกษาค้นคว้าที่ตั้งของหาดยาวปรากฏว่า หาดยาวตั้งอยู่ที่ละติจูด 7 องศา 23 ลิปดาเหนือ ละติจูด 99 องศา 23 ลิปดาเหนือตะวันออก ซึ่งอยู่ในเขตหมู่ที่ 6 ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง หาดยาวตั้งอยู่ใกล้แหล่งท่องเที่ยวทะเลแถบชายฝั่งทะเล หาดหยงหลิง หาดสั้น หาดเจ้าไหม ถ้าเจ้าคุณ ถ้าเจ้าไหม แหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเล เกาะลิบง เกาะมุกต์ – ถ้ำมรกต เกาะไหง เกาะแหวน เกาะเชือก เกาะน้ำ วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร เป็นต้น นอกจากนี้หาดยาวยังอยู่ใกล้เมืองระดับเทศบาลเมือง เทศบาลระดับนคร และจังหวัดที่เป็นศูนย์กลางอีกหลายแห่ง

1.2 ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวในการศึกษาด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดยาว ผู้วิจัยได้ศึกษาในประเด็น ภูมิทัศน์ธรรมชาติ ภูมิอากาศ พืชพรรณธรรมชาติและสัตว์ป่า ผลจากการศึกษาค้นคว้าปรากฏดังนี้

1.2.1 ภูมิทัศน์ธรรมชาติ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า หาดยาวเป็นหาดทรายขาวสะอาด นุ่ม แนวชายหาดกว้างและยาวเหมาะแก่การลงเล่นน้ำและจัดกิจกรรมเข้าค่ายพักแรม ดังที่ เจสัน โป๊ปเป้¹ (Jasan Pope) นักท่องเที่ยวชาวอังกฤษได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า หาดยาวเป็นหาดทรายขาวสะอาด ฟ้าสวยน้ำใส สามารถถอดรองเท้าเดินได้อย่างปลอดภัย มีแนวชายหาด กว้างและยาว ประมาณ 3 กิโลเมตร เหมาะแก่การลงเล่นน้ำและจัดกิจกรรมเข้าค่ายพักแรม หาดยาวอยู่ต่อจากหาดหยงหลิง ทางด้านใต้ของหาดต่อกับโขดเขารูปร่างแปลกตา มีลักษณะคล้ายกระโถนกลม มีแนวสนทะเลที่คอยสร้างบรรยากาศให้น่ารื่นรมย์ ในช่วงวันหยุด

---

¹เจสัน โป๊ปเป้ (Jasan Pope) เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ ที่หาดยาว หมู่ที่ 6 ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม พ.ศ. 2546

เสาร์ - อาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์จะมีนักท่องเที่ยวเดินทางมาเยี่ยมเยือนเป็นจำนวนมาก
ดังภาพประกอบ 18

1.2.2 ภูมิอากาศ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า สภาพภูมิอากาศบริเวณ
หาดยาว ฤดูกาลมีลักษณะแบบมรสุม ลักษณะภูมิอากาศแบ่งตามลักษณะอากาศของประเทศ
ไทย เป็น 3 ฤดู ดังที่ อําเภอกันตัง ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า สภาพภูมิอากาศบริเวณหาดยาว ตั้งอยู่
บนคาบสมุทรอินเดียน ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้มีอิทธิพลต่อเกาะต่าง ๆ ในฝั่งทะเลอันดามัน
มากกว่าลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ มีผลต่อลักษณะน้ำขึ้นน้ำลงในทะเลอันดามันเป็นแบบน้ำ
ขึ้นน้ำลงวันละ 2 รอบ ทั้งนี้มีลมมรสุมพัดผ่านประจำทุก คือ ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือและ
ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ส่งผลให้มีฤดูกาล 3 ฤดู คือ ฤดูร้อน ฤดูฝน ฤดูหนาว ฤดูร้อนเริ่มตั้ง
แต่เดือนกุมภาพันธ์ - เดือนพฤษภาคม ระยะเวลาอยู่ในช่วงห่างจากมรสุม อากาศจะเริ่มร้อนและจะ
ร้อนจัด ในเดือนเมษายน อุณหภูมิประมาณ 34.5° องศาเซลเซียส ฤดูฝนเริ่มตั้งแต่เดือน
พฤษภาคม - เดือนตุลาคม เป็นช่วงที่มรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งพัดพาความร้อนและความชื้น
จากมหาสมุทรอินเดียนพัดปกคลุม ทำให้มีฝนตกมาก คลื่นลมในทะเลมีความรุนแรงมาก ช่วงนี้จึง
เป็นช่วงปิดฤดูกาลท่องเที่ยวทางทะเลจริง ส่วนฤดูหนาวเริ่มตั้งแต่เดือนตุลาคม - เดือนกุมภาพันธ์
เป็นฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือในระยนี้มีลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งมีอากาศเย็น
และแห้งจากประเทศจีน พัดปกคลุมประเทศไทย ทำให้อุณหภูมิทั่วไปลดลง และมีอากาศหนาว
เย็น ช่วงที่เหมาะสมแก่การท่องเที่ยวทะเลจริงคือเดือนตุลาคม - กลางเดือนพฤษภาคม

อุณหภูมิหาดยาว ตั้งอยู่บนฝั่งทะเลด้านตะวันตกของภาคใต้ และได้รับอิทธิพลจากลม
มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือและลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้ อยู่ในคาบสมุทรซึ่งยื่นออกไป
ในทะเล ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งพัดมาจากทะเลจีนใต้และอ่าวไทย ทำให้ได้รับไอน้ำ
และความชุ่มชื้นมาก ส่วนลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้พัดมาจากมหาสมุทรอินเดียน มีอุณหภูมิ
สูงสุดเฉลี่ยทั้งปี 34.6 องศาเซลเซียส อุณหภูมิต่ำสุดตลอดทั้งปี 20 องศาเซลเซียส อุณหภูมิ
เฉลี่ย 27.3 องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์ 98.77%

1.2.3 พืชพรรณธรรมชาติ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า หาดยาวมี
พืชพรรณธรรมชาติประเภทสนทะเลเป็นสนดั้งเดิม ดังที่ เสด แสมมาน¹ ชาวบ้านที่อยู่ใกล้หาดยาว
ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า หาดยาวมีพืชพรรณธรรมชาติประเภทสนทะเล เป็นสนดั้งเดิม ซึ่งมีต้นสน

¹เสด แสมมาน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่
17 หมู่ที่ 6 ตำบลเกาะลิบง อําเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2546

ทะเลขึ้นอยู่ทั่วไปขนานไปกับแนวชายหาดแต่ละต้นห่างกันเป็นระยะ ๆ คอยให้ความร่มรื่นแก่นักท่องเที่ยวผู้มาเยือนชายหาดแห่งนี้

ผลจากการศึกษาค้นคว้าด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของหาดยาว สรุปได้ว่า หาดยาวมีหาดยาวชายทะเลที่สวยงามทอดตัวขนานไปกับท้องทะเล มีเขาหินปูนมีลักษณะคล้ายกระโดงฉลาม ซึ่งเป็นจุดเด่นของหาดแห่งนี้ ทั้งยังมีอากาศเย็นสบายตลอดปี เนื่องจากอยู่ใกล้ทะเลมีสนทะเลขึ้นอยู่ทั่วไป ตามแนวชายหาดช่วยให้เกิดความร่มรื่นและสำหรับการพักผ่อนหย่อนใจ

1.3 ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก ในด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกของหาดยาว ผู้วิจัยได้ศึกษาในประเด็น การคมนาคมขนส่ง ที่พัก ร้านอาหาร ห้องน้ำห้องสุขา สถานที่จอดรถ การบริการนำเที่ยว การประชาสัมพันธ์ ความปลอดภัย และไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ ผลจากการศึกษาค้นคว้าปรากฏดังนี้

1.3.1 การคมนาคมขนส่ง จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า เส้นทาง การคมนาคมเข้าสู่หาดยาว มีความสะดวกสบายปลอดภัย ดังที่ สยมพร รอดพัน¹ ชาวบ้านที่อยู่ใกล้หาดยาว และ จันจิรา ชัยรัตน์² นักท่องเที่ยวจากอำเภอนาโยง ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า เส้นทาง การคมนาคมเข้าสู่ หาดยาวมีความสะดวกสบายปลอดภัยโดยสามารถเดินทางเข้าสู่ชายหาดแห่งนี้ได้โดยเดินทางสายตรัง – สิเกา – ปากเมง และสายตรัง – หาดยาว ซึ่งจะมีป้ายบอกทางเข้าสู่หาดยาวเป็นระยะ ๆ เป็นถนนลาดยางตลอดสาย หากนักท่องเที่ยวเดินทางโดยรถประจำทางสามารถขึ้นได้ที่ควรรถตู้ปากเมง ตั้งอยู่ที่ถนนท่ากลาง ตำบลทับเที่ยง อำเภอเมือง จังหวัดตรัง มีรถออกทุก ๆ 30 นาที หรือนักท่องเที่ยวเช่าเหมาก็ได้

1.3.2 ที่พัก จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า บริเวณหาดยาว มีสถานบริการด้านที่พักแก่นักท่องเที่ยว ดังที่ ลัดดาวรรณ อินทโก³ นักท่องเที่ยวจากจังหวัดชุมพร ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่าบริเวณหาดยาว มีสถานบริการด้านที่พักแก่นักท่องเที่ยวในรูปแบบรีสอร์ต จำนวนที่พักเพียงพอแก่นักท่องเที่ยว ที่พักมีความสะอาด และการติดต่อเข้าพักสามารถทำได้สะดวก

¹ สยมพร รอดพัน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดยาว ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2546

² จันจิรา ชัยรัตน์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดยาว ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2546

³ ลัดดาวรรณ อินทโก เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดยาว ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 18 เมษายน พ.ศ. 2546

นอกจากนี้ยังมีที่พักของบ้านพักเยาวชนนานาชาติเหมาะสำหรับการจัดกิจกรรมเข้าค่ายพักแรม ดังภาพประกอบ 19

1.3.3 ร้านอาหาร จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า บริเวณหาดยาว มีร้านอาหารบริการแก่นักท่องเที่ยว ดังที่ วินัย โกเฮียน¹ ชาวบ้านที่อยู่ใกล้หาดยาว ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า บริเวณหาดยาวมีร้านอาหารบริการแก่นักท่องเที่ยวเป็นร้านอาหารประเภทอาหารทะเล อาหารตามสั่ง หากเป็นอาหารทะเลนักท่องเที่ยวจะได้รับประทานอาหารทะเลที่สดสะอาด ราคายุติธรรม มีสถานที่รับประทานอาหารจัดได้เหมาะสมเป็นจุดดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวมารับประทานอาหารทะเล และพักผ่อนหย่อนใจ

1.3.4 ห้องน้ำห้องสุขา จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า บริเวณหาดยาว มีห้องน้ำห้องสุขาให้บริการ 1 แห่ง ดังที่ สยมพร รอดพัน² นักท่องเที่ยวท้องถิ่น ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า บริเวณหาดเจ้าไหม มีห้องน้ำห้องสุขาให้บริการ 1 แห่ง เป็นห้องน้ำที่ก่อสร้างโดยองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะบง ห้องน้ำห้องสุขาแยกห้องสุขาชายและหญิง ที่ตั้งมีความเหมาะสม มีความสะอาดพอสมควรและไม่คิดค่าบริการ

1.3.5 สถานที่จอดรถ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า บริเวณหาดยาว มีสถานที่จอดรถแต่นักท่องเที่ยวมักจอดรถบริเวณถนนใกล้หาด ดังที่ สุเลิศ อึ้งถม³ นักท่องเที่ยวจังหวัดนครศรีธรรมราชได้กล่าวไว้ สรุปได้ว่าบริเวณหาดยาว มีสถานที่จอดรถ มีการจัดเตรียมสถานที่จอดรถให้บริการนักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวจะจอดรถไว้ริมถนนซึ่งตัดผ่านเข้ามาในบริเวณชายหาดแห่งนี้ บริเวณท่าเทียบเรือหาดยาวมีที่จอดรถมาตรฐานสำหรับรถบัส รถยนต์มีป้ายทางเข้า - ทางออก ชัดเจน

---

¹วินัย โกเฮียน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดยาว ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 11 กรกฎาคม พ.ศ. 2546

²สยมพร รอดพัน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดเจ้าไหม หมู่ 6 ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2546

³สุเลิศ อึ้งถม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดยาว หมู่ที่ 6 ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2546

1.3.6 การบริการนำเที่ยว จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า บริเวณหาดยาว มีศูนย์บริการนำเที่ยว มีมัคคุเทศก์คอยให้คำแนะนำแก่นักท่องเที่ยว ดังที่ ญัฐพร สังวรกาญจน์ พนักงานสังกัดตรังทราเวล กล่าวไว้สรุปได้ว่า บริเวณท่าเทียบเรือหาดยาว มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยว คอยอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยวทางทะเล มีเจ้าหน้าที่คอยให้คำแนะนำแก่นักท่องเที่ยว

1.3.7 การประชาสัมพันธ์ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า หาดยาวได้รับการประชาสัมพันธ์พอสมควร ดังที่ ธนิตา ทองมากกุล² นักท่องเที่ยวจังหวัดชุมพร ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า หาดยาว ได้รับการประชาสัมพันธ์พอสมควรและมีเฉพาะป้ายบอกทางบริเวณทางแยกจากถนนสายตรัง – หาดยาว ซึ่งหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบควรจะได้พัฒนาการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวแห่งนี้ให้มากยิ่งขึ้น

1.3.8 ความปลอดภัย จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า บริเวณหาดยาว มีการดูแลรักษาความปลอดภัยพอสมควร ดังที่ นรินทร์ อ่อนรู้³ นักท่องเที่ยวท้องถิ่น ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า บริเวณหาดยาว มีการดูแลรักษาความปลอดภัยพอสมควร โดยบริเวณทางแยกเข้าสู่ชายหาดแห่งนี้ มีป้ายยามของเจ้าหน้าที่ตำรวจ คอยดูแลรักษาความปลอดภัยพื้นที่บริเวณนี้

1.3.9 ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า บริเวณมีไฟฟ้าเข้าถึงแล้วแต่ประปายังเข้าไม่ถึงพื้นที่บริเวณนี้ ดังที่ วินัย โกเฮียน⁴ ชาวบ้านที่อยู่ใกล้หาดยาว ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า บริเวณหาดยาว ไฟฟ้าเข้าถึงแล้ว แต่ประปายังเข้าไม่ถึง พื้นที่บริเวณนี้ยังต้องใช้น้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติ นอกจากนั้นโทรศัพท์ไม่มีไว้สำหรับบริการนักท่องเที่ยว สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นเรื่องที่หน่วยงานที่รับผิดชอบพื้นที่บริเวณนี้จะต้องดูแลปรับปรุงให้ดีขึ้นต่อไป

¹ญัฐพร สังวรกาญจน์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บริษัท ตรังทราเวล 59/33 – 34 ถนนห้วยยอด ตำบลทับเที่ยง อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2546

²ธนิตา ทองมากกุล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดยาว หมู่ที่ 6 ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2546

³นรินทร์ อ่อนรู้ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดยาว หมู่ที่ 6 ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2546

⁴วินัย โกเฮียน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดยาว หมู่ที่ 6 ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2546

ผลจากการศึกษาค้นคว้าด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกม่วงงามสรุปได้ว่า การคมนาคมขนส่งไปหาดยาวมีความสะดวกปลอดภัยด้วยถนนลาดยางตลอดเส้นทาง มีที่พัก มีร้านอาหาร มีห้องน้ำห้องสุขา แยกห้องน้ำชาย – หญิง สะอาดพอสมควรและไม่คิดค่าบริการ มีสถานที่จอดรถ นักท่องเที่ยวจะจอดรถริมถนนใกล้หาด มีศูนย์บริการนำเที่ยว ไม่มีการประชาสัมพันธ์จากหน่วยงานใด ๆ มีศูนย์บริการด้านความปลอดภัย มีการดูแลรักษาความปลอดภัยพอสมควร มีไฟฟ้า แต่ไม่มีประปา และโทรศัพท์

2. แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลจากชายฝั่งทะเลหาดยาว

ในการศึกษาแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล ชายฝั่งทะเลหาดยาว

ผู้วิจัยศึกษาในด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล ด้านการบริการ และสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านการบริหารจัดการ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏรายละเอียดดังนี้

2.1 ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดยาว จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่าแนวทางในการพัฒนาจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดยาว มีรายละเอียดดังนี้

1. ควรอนุรักษ์ป่าสนให้คงอยู่ในสภาพธรรมชาติให้มากที่สุด โดยการดูแลมิให้ถูกทำลายด้วยการออกกฎหมายข้อบังคับห้ามการบุกรุก ตัด ทำลายป่าสน ดังที่ อนุสัญญา เลี้ยวแห่ง¹ นักท่องเที่ยวท้องถิ่น ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า สนทะเลเป็นของคู่กับชายหาดมานานหาดม่วงงามมีต้นสนทะเลที่ให้ความร่มรื่น และได้ร่มเงาไว้พักผ่อนหย่อนใจ จึงควรอนุรักษ์ป่าสนให้คงอยู่ในสภาพธรรมชาติให้มากที่สุด โดยการดูแลมิให้ถูกทำลาย ด้วยการออกกฎหมายข้อบังคับห้ามการบุกรุกตัดทำลายป่าสน สอดคล้องกับ สุธรรม ศิลปสมศักดิ์² ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง มีโครงการอนุรักษ์ป่าไม้บริเวณหาดยาว ดูแลมิให้ถูกทำลาย ด้วยการออกกฎหมายข้อบังคับห้ามการบุกรุกทำลายป่าสน และส่งเสริม สนับสนุนให้ทุก ๆ ฝ่ายมีส่วนร่วมด้วยการปลูกสนทะเลเพิ่มขึ้น

¹อนุสัญญา เลี้ยวแห่ง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดยาว หมู่ที่ 6 ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม พ.ศ. 2546

²สุธรรม ศิลปสมศักดิ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม พ.ศ. 2546

2. ควรพัฒนาสภาพภูมิทัศน์หาดยาวให้มีความสวยงามและร่มรื่น โดยการปรับสภาพภูมิทัศน์บริเวณแนวถนนกับแนวชายหาด ด้วยการปลูกไม้ดอกไม้ประดับหรือไม้พุ่มทรงเตี้ย ดังที่ ประกิจ ตีล้วน¹ ผู้จัดการห้างหุ้นส่วนจำกัดตรังอีโก้ทัวร์ กล่าวไว้สรุปได้ว่า ควรจะปรับสภาพภูมิทัศน์บริเวณแนวถนนกับแนวชายหาดให้มีความสวยงามและร่มรื่น โดยการปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ด้วยการปลูกไม้ดอกไม้ประดับหรือไม้พุ่มทรงเตี้ย เพื่อความสวยงามและป้องกันไม่ให้นักท่องเที่ยววนารถไปจอดบริเวณชายทะเล

3. ควรดูแลความสะอาดด้านขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล โดยใช้มาตรการรักษาความสะอาดและรักษาคุณค่าทางธรรมชาติ ดังที่ สะหมาด มุหมัน² เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า การดูแลความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยวเป็นสิ่งจำเป็น ถึงแม้ว่าแหล่งท่องเที่ยวจะสวยงามมากมายขนาดไหนก็ตาม แต่หากสกปรกเต็มไปด้วยขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลย่อมไม่สามารถดึงดูดใจนักท่องเที่ยวได้ แม้ว่าแหล่งท่องเที่ยวจะมีเจ้าหน้าที่ดูแลความสะอาดแล้วก็ตาม นักท่องเที่ยวก็ควรช่วยกันรักษาความสะอาดด้วยเช่นกัน ดังนั้น ควรใช้มาตรการรักษาความสะอาด และรักษาคุณค่าทางธรรมชาติ ด้วยการปลูกฝังจิตสำนึกสาธารณะให้กับนักท่องเที่ยวและประชาชนในท้องถิ่นอย่างสม่ำเสมอ และควรมีถังขยะไว้ให้ทั่วบริเวณแหล่งท่องเที่ยว ควรทำจุดเด่นไว้ให้เห็นชัดเจน สอดคล้องกับ องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง³ มีโครงการจัดซื้อถังขยะไว้รองรับขยะมูลฝอยบริเวณหาดยาว เพื่อสามารถมีถังขยะไว้รองรับขยะอย่างเพียงพอ โครงการอบรมประชาชนเพื่อสร้างจิตสำนึกในการดูแลรักษาความสะอาดบริเวณหาดยาว มีการจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์การรักษาความสะอาดและสิ่งแวดล้อมบริเวณหาดยาว เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ทำให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยและสวยงาม

¹ประกิจ ตีล้วน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ห้างหุ้นส่วนจำกัดตรังอีโก้ทัวร์ 134/2 – 5 ถนนวิเศษกุล ตำบลทับเที่ยง อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม พ.ศ. 2546

²สะหมาด มุหมัน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หน่วยพิทักษ์อุทยาน ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 กันยายน พ.ศ. 2546

³องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง. แผนพัฒนาตำบล 5 ปี (2545 – 2549). ม.ป.ป. หน้า 45.

4. ควรให้ความรู้ความเข้าใจและสร้างจิตสำนึกด้านธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมแก่นักท่องเที่ยว โดยอาจจัดทำภายในหน่วยงาน ชุมชน โรงเรียน วัด มัสยิด ดังที่ สุธรรม ศิลปสมศักดิ์¹ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวหาดยาวส่วนใหญ่จะเป็นนักท่องเที่ยวท้องถิ่น ซึ่งยังขาดความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว ดังนั้นควรให้ความรู้ความเข้าใจและสร้างจิตสำนึกด้านธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมแก่เจ้าของท้องถิ่นและนักท่องเที่ยว ให้รู้ถึงคุณค่าและห่วงแหนธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม โดยมีป้ายรณรงค์เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับ ประยูร ศรีสุวรรณ² ได้กล่าวถึงแผนพัฒนาประจำปี 2546 มีโครงการสร้างจิตสำนึกให้ทุกหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ตระหนักและให้ความสำคัญกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและโครงการฝึกอบรมให้ความรู้เรื่องธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมแก่ผู้นำชุมชน รวมถึงเยาวชนที่อยู่รอบ ๆ เขตอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจในด้านธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และสามารถนำความรู้ไปเผยแพร่แก่นักท่องเที่ยวบุคคลที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยว

ผลจากการศึกษาค้นคว้าแนวทางการพัฒนาด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดยาว สรุปได้ว่าควรอนุรักษ์ป่าสนให้คงอยู่ในสภาพธรรมชาติให้มากที่สุด โดยการดูแลมิให้ถูกทำลาย ควรพัฒนาภูมิทัศน์ให้มีความสวยงามยิ่งขึ้นด้วยการปลูกสวนหย่อม ไม้ดอกไม้ประดับหรือไม้พุ่มทรงเตี้ย ควรดูแลความสะอาดในด้านขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล โดยใช้มาตรการรักษาความสะอาดและคุณค่าทางธรรมชาติ ควรให้ความรู้ความเข้าใจและสร้างจิตสำนึกด้านธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมแก่นักท่องเที่ยว โดยอาจจัดทำภายในหน่วยงาน ชุมชน โรงเรียน วัด มัสยิด

¹สุธรรม ศิลปสมศักดิ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง หมู่ที่ 6 ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 21 มีนาคม พ.ศ. 2546

²ประยูร ศรีสุวรรณ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ทำการอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม หมู่ที่ 4 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 21 มีนาคม พ.ศ. 2546

2.2 ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า แนวทางในการพัฒนาด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบ ชายฝั่งทะเลหาดยาว มีรายละเอียดดังนี้

1. ควรจัดสร้างศาลาที่พัก เพื่อบริการและอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว ดังที่ รัชต์ เถลิงรังษฤๅษดี¹ นักท่องเที่ยวท้องถิ่น ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ศาลาที่พักและที่เป็นสิ่ง จำเป็นในการส่งเสริมการท่องเที่ยว หากนักท่องเที่ยวมาเที่ยวแล้วไม่มีที่นั่งพักผ่อนอาจทำให้ นักท่องเที่ยวไม่ต้องการที่จะมาท่องเที่ยวอีกเพราะไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกให้ ซึ่งบริเวณ หาดทรายก็ไม่มีศาลาที่พักไว้สำหรับบริการนักท่องเที่ยว ดังนั้นหน่วยงานที่รับผิดชอบควรจัดสร้าง ศาลาที่พักไว้สำหรับรองรับนักท่องเที่ยวและต้องการนั่งพักผ่อน หรือบางคนอาจต้องการนอนพัก ที่ศาลา สอดคล้องกับ สุธรรม ศิลปสมศักดิ์² ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ได้กล่าวไว้ สรุปได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง มีโครงการก่อสร้างศาลาที่พักเอนกประสงค์ในพื้นที่ สาธารณะแหล่งท่องเที่ยวหาดยาว ส่วนที่พักนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ไม่มีนโยบาย ที่จะก่อสร้าง เพราะว่าการให้บริเวณหาดยาวเป็นที่สาธารณะ ประชาชนทุกคนมีสิทธิ์ที่จะมา เที่ยวชมได้ หากสร้างที่พักต้องให้เอกชนดำเนินการ เพราะทางองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะ ลิบง ไม่มีงบประมาณและต้องการอนุรักษ์ให้หาดยาวคงสภาพความงามตามธรรมชาติแบบ ดั้งเดิมไว้

2. ควรก่อสร้างร้านอาหารและเครื่องดื่มที่ถูกต้องลักษณะ โดยการก่อสร้างร้าน อาหารให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน ดังที่ แอนนา สุขโข³ พนักงานสังกัดหาดยาว เนเจอร์ รีสอร์ท ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ร้านอาหารและเครื่องดื่มเป็นสิ่งจำเป็นในการส่งเสริมการท่องเที่ยว หากมีร้านอาหารและเครื่องดื่มไว้บริการนักท่องเที่ยว อาจทำให้นักท่องเที่ยวใช้เวลาในแหล่ง

¹รัชต์ เถลิงรังษฤๅษดี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดยาว หมู่ที่ 6 ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 21 มีนาคม พ.ศ. 2546

²สุธรรม ศิลปสมศักดิ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง หมู่ที่ 6 ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อ วันที่ 21 มีนาคม พ.ศ. 2546

³แอนนา สุขโข เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดยาว เนเจอร์รีสอร์ท หมู่ที่ 6 ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 25 มีนาคม พ.ศ. 2546

ท่องเที่ยวมากขึ้น ดังนั้นหน่วยงานที่รับผิดชอบควรจัดสร้างร้านอาหารและเครื่องดื่มที่ ถูกสุขลักษณะไว้รับนักท่องเที่ยวและให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วม โดยเป็นผู้จำหน่าย อาหารและเครื่องดื่มเพื่อทำให้คนในท้องถิ่นมีงานทำและมีรายได้เพิ่มขึ้นทั้งยังเป็นการกระจาย รายได้ภายในท้องถิ่น และยังทำให้เศรษฐกิจของท้องถิ่นดีขึ้นด้วย

3. ควรก่อสร้างห้องน้ำห้องสุขาเพื่อการท่องเที่ยว และมีน้ำจืดให้เพียงพอ โดยการก่อสร้างห้องน้ำห้องสุขาเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว ดังที่ สุธา สินไชย¹ พนักงานสังกัด สินไชย เจ้าไหม รีสอร์ท ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ควรจัดสร้างห้องน้ำห้องสุขาให้เพียงพอสำหรับ รองรับนักท่องเที่ยวให้เป็นไปเพื่อการท่องเที่ยวโดยตรง และมีน้ำจืดบริการให้เพียงพอ มิใช่ นำ ห้องน้ำขององค์การบริหารส่วนตำบลมาใช้บริการนักท่องเที่ยว เพราะในวันหยุดเสาร์ – อาทิตย์ ทางองค์การบริหารส่วนตำบลปิดทำการ และปิดประตูห้องน้ำห้องสุขาไว้ ทำให้นักท่องเที่ยว ไม่มีห้องน้ำห้องสุขาใช้ และควรจัดหาเจ้าหน้าที่ดูแลและทำความสะอาดห้องน้ำห้องสุขาด้วย โดยเก็บเงินค่าบริการ

4. ควรก่อสร้างสถานที่จอดรถ โดยการก่อสร้างที่จอดรถให้เพียงพอ แยกที่ จอดรถแต่ละประเภท และมีเจ้าหน้าที่คอยดูแลความปลอดภัย พร้อมเก็บค่าบริการฝากรถ ดังที่ ยาวชน แจ่มจันทา² นักท่องเที่ยวจังหวัดสงขลา และศุภชัย เหมนะห์³ นักท่องเที่ยว จังหวัดสตูล ได้กล่าวไว้ในทำนองเดียวกันสรุปได้ว่า หาดยาว ไม่มีสถานที่จอดรถ นักท่องเที่ยว จอดรถบริเวณริมถนนหรือไม่กี่บริเวณริมชายหาด ดังนั้นหน่วยงานที่รับผิดชอบควรจัดสร้าง สถานที่จอดรถ เพื่อความเป็นระเบียบและสำหรับบริการนักท่องเที่ยว ควรเลือกสถานที่ที่ไม่ห่าง มากนัก ควรจัดทำป้ายเข้า – ออก และควรแยกที่จอดรถยนต์ และจักรยานยนต์ออกจากกัน มีเจ้าหน้าที่คอยดูแลพร้อมกับเก็บค่าบริการไว้สำหรับจ้างผู้ดูแล และเป็นค่าใช้จ่ายในการปรับปรุง ที่จอดรถ

¹สุธา สินไชย เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สินไชยเจ้าไหม รีสอร์ท 63/1 ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 25 มีนาคม พ.ศ. 2546

²ยาวภา แจ่มจันทา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดยาว ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 25 มีนาคม พ.ศ. 2546

³ศุภชัย เหมนะห์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดยาว ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 25 มีนาคม พ.ศ. 2546

5. ควรจัดศูนย์บริการนักท่องเที่ยว โดยการจัดศูนย์บริการนักท่องเที่ยว มีบริการข้อมูลข่าวสาร และมีเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ ดังที่ ไอลดา สุภาพ¹ เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง และศุภรัตน์ คงโอ² นักท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ ได้กล่าวไว้ในทำนองเดียวกันสรุปได้ว่า หาดยาวไม่มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ไม่มีการบริการข้อมูลข่าวสาร ดังนั้นหน่วยงานที่รับผิดชอบ ควรสร้างศูนย์บริการนักท่องเที่ยว พร้อมจัดทำประกาศข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยวแห่งนี้และแหล่งใกล้เคียงไว้สำหรับบริการและอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว ควรมีเจ้าหน้าที่คอยบริการประจำศูนย์

6. ควรจัดโครงการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว โดยการพัฒนาระบบการประชาสัมพันธ์ให้มีประสิทธิภาพ มีข้อมูลด้านการท่องเที่ยวที่ถูกต้องและชัดเจน ทั้งเอกสาร แผ่นพับระบบอินเทอร์เน็ต ดังที่ สุธรรม ศิลปสมศักดิ์³ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ในเรื่องของการประชาสัมพันธ์เป็นหน้าที่ทั้งของภาครัฐและภาคเอกชน จำเป็นต้องเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องชัดเจนเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งปัจจุบันสามารถเผยแพร่ข่าวสารระบบอินเทอร์เน็ตที่มีโครงข่ายทั่วโลก รวมทั้งการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อมวลชนต่าง ๆ แผ่นปลิว แผ่นพับ การโฆษณาสำหรับหน่วยงานของรัฐ นอกจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยแล้ว หน่วยงานอื่น ๆ ก็ต้องทำการประชาสัมพันธ์ด้วยหาดยาว ไม่มีการประชาสัมพันธ์จากหน่วยงานใด ๆ เพราะฉะนั้นหน่วยงานที่รับผิดชอบ เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จังหวัดตรัง อำเภอ องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง เป็นต้น ควรจัดให้มีการประชาสัมพันธ์หาดยาว ทั้งเอกสาร แผ่นพับระบบอินเทอร์เน็ต เพื่อเผยแพร่แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สวยงาม

¹ไอลดา สุภาพ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 25 มีนาคม พ.ศ. 2546

²ศุภรัตน์ คงโอ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดยาว ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 25 มีนาคม พ.ศ. 2546

³สุธรรม ศิลปสมศักดิ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 25 มีนาคม พ.ศ. 2546

7. ควรมีศูนย์บริการและเจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัย โดยการสร้างศูนย์บริการนักท่องเที่ยว จัดหาเจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัยอยู่ประจำ ดังที่ จันจิรา ชัยรัตน์ นักท่องเที่ยวอำเภอนาโยง ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่าในบริเวณหาดยาว ไม่มีศูนย์บริการรักษาความปลอดภัย และไม่มีเจ้าหน้าที่ตำรวจอยู่ประจำ เพื่อคอยบริการและอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยววนาน ๆ ครั้งจะมีเจ้าหน้าที่ตำรวจมาตรวจดูความเรียบร้อย ดังนั้นหน่วยงานที่รับผิดชอบควรจัดให้มีศูนย์บริการและจัดเจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัยเพื่อความมั่นใจของนักท่องเที่ยว จะได้ท่องเที่ยวด้วยความสบายใจ

8. ควรจัดบริการ ประปา โทรศัพท์ โดยการจัดให้มีบริการ ประปา โทรศัพท์ ดังที่ วินัย โกเฮียน² ชาวบ้านที่อยู่ใกล้หาดยาว ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า บริเวณหาดยาวมีไฟฟ้าแล้ว แต่ไม่มีประปา และโทรศัพท์ ดังนั้นหน่วยงานที่รับผิดชอบ ควรจัดให้มีประปาเพื่อจะได้มีน้ำที่สะอาดไว้ใช้ในการอุปโภคและบริโภค และโทรศัพท์เพื่อติดต่อกับบุคคลภายนอกและกรณีด้านความปลอดภัยหรือเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉินต่าง ๆ ไว้สำหรับบริการนักท่องเที่ยวจัดเป็นสาธารณูปโภคที่สนับสนุนการท่องเที่ยว สอดคล้องกับ สุธรรม ศิลปสมศักดิ์³ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง มีโครงการพัฒนาแหล่งน้ำขยายเขตประปาหมู่บ้าน และโครงการจัดหาน้ำสะอาดเพื่อใช้ในการอุปโภคและบริโภค ส่วนโทรศัพท์ยังไม่มีโครงการทางองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ตระหนักดีว่าโทรศัพท์เป็นสิ่งจำเป็นในการส่งเสริมการท่องเที่ยวอีกอย่างหนึ่งในจำนวนหลาย ๆ อย่าง แต่ทางองค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีงบประมาณในด้านนี้

ผลจากการศึกษาค้นคว้าแนวทางการพัฒนาด้านการบริหารและสิ่งอำนวยความสะดวกหาดยาว สรุปได้ว่า ควรจัดสร้างศาลาที่พัก และที่พักราคาถูกเพื่อบริการและอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว ควรก่อสร้างร้านอาหารและเครื่องดื่มที่ถูกต้องลักษณะ โดยจัดสร้างร้านอาหาร

---

¹จันจิรา ชัยรัตน์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดยาว ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 18 เมษายน พ.ศ. 2546

²วินัย โกเฮียน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดยาว ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 18 เมษายน พ.ศ. 2546

³สุธรรม ศิลปสมศักดิ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 18 เมษายน พ.ศ. 2546

ให้มีมาตรฐานเดียวกัน ควรก่อสร้างห้องน้ำห้องสุขาเพื่อการท่องเที่ยว มีน้ำจืดเพียงพอ ควรก่อสร้างสถานที่จอดรถ โดยจัดสร้างให้มีเพียงพอและปลอดภัย แยกที่จอดรถแต่ละประเภท มีพนักงานคอยดูแลและควรเก็บเงินค่าบริการ ควรจัดศูนย์บริการนักท่องเที่ยว มีบริการข้อมูล ข่าวสารและมีเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ ควรจัดโครงการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว โดยการพัฒนา ระบบประชาสัมพันธ์ให้มีประสิทธิภาพ มีข้อมูลถูกต้องชัดเจน ควรมีศูนย์บริการด้านความปลอดภัย โดยการสร้างศูนย์บริการนักท่องเที่ยว จัดหาเจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัยอยู่ประจำ ศูนย์ ควรจัดให้มีประปา และโทรศัพท์

2.3 ด้านการบริหารจัดการ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า แนวทางในการพัฒนา ด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลหาดยาว มีรายละเอียดดังนี้

1. ควรจัดส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัย โดยการจัดหางบประมาณ เพื่อเป็น สำหรับการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการท่องเที่ยวหาดยาว ดังที่ สุธรรม ศิลปสมศักดิ์¹ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง และอาทร เหล็กเกิดผล² ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ได้กล่าวไว้ในทำนองเดียวกันสรุปได้ว่า ควรจัดส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัย โดยการจัดหางบประมาณเพื่อเป็นทุนในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล โดยเฉพาะหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยตรง เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จังหวัดตรัง บริษัทเอกชน เป็นต้น เพราะปัจจุบันการท่องเที่ยวสามารถนำการพัฒนาไปสู่ท้องถิ่น และทำรายได้ให้กับท้องถิ่นเป็นจำนวนมาก ทั้งยังสร้างงานก่อให้เกิดการหมุนเวียน ทำให้ เศรษฐกิจดีขึ้น

---

¹สุธรรม ศิลปสมศักดิ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 18 เมษายน พ.ศ. 2546

²อาทร เหล็กเกิดผล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 18 เมษายน พ.ศ. 2546

2. ควรมีแผนการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างชัดเจน โดยองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ควรมีแผนงานหรือโครงการพัฒนาอย่างชัดเจน ดังที่ จิรา สังข์เมือง¹ เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบงมีแผนงานในการพัฒนาหาดยาว ทั้งแผนระยะสั้นหรือแผนปี หรือแผนพัฒนาตำบลประจำปี 2546 และแผนระยะยาว แผนพัฒนาตำบล 5 ปี (พ.ศ. 2545 – 2549) โดยจำแนกเป็นแผนย่อย ๆ เช่น แผนการพัฒนาทางภูมิทัศน์ แผนการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก แผนการบริหารจัดการ ทั้งนี้เพื่อให้สามารถประเมินผลการพัฒนาได้

3. ควรมีองค์การคอยควบคุมตรวจสอบและประเมินผล อาจจัดทำโดยการจัดองค์การควบคุมตรวจสอบ ดังที่ นิรันดร อ่อนรู้² นักท่องเที่ยวท้องถิ่นได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ควรจัดตั้งองค์การควบคุมตรวจสอบ มีหน้าที่ควบคุมประเมินผล การจัดทำงบประมาณ ควบคุมการใช้งบประมาณ อาจจัดตั้งได้หลายแนวทาง เช่น ตั้งโดยบุคลากรของเทศบาลตำบล โดยองค์การปกครองในท้องถิ่น จัดโดยประชาชนในท้องถิ่น เป็นต้น แต่ในปัจจุบันการดำเนินการต่าง ๆ ของภาครัฐ มักนิยมให้ประชาชนมีส่วนร่วม

4. ควรให้การศึกษอบรมผู้เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยว และจัดการเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว โดยจัดให้มีมัคคุเทศก์ท้องถิ่น ฝึกอบรมผู้เกี่ยวข้องกับการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก ดังที่ สุธรรม ศิลปสมศักดิ์³ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ควรจัดให้มีการศึกษอบรมผู้เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยว การจัดการเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว โดยจัดให้มีมัคคุเทศก์ท้องถิ่นอยู่ประจำแหล่งท่องเที่ยวเพื่อความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ฝึกอบรมผู้เกี่ยวข้องกับการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ผู้บริการร้านอาหาร ที่พัก ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว

---

¹จิรา สังข์เมือง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 18 เมษายน พ.ศ. 2546

²นิรันดร อ่อนรู้ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดยาว ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2546

³สุธรรม ศิลปสมศักดิ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2546

ศูนย์รักษาความปลอดภัย ด้วยการจัดทัศนศึกษา จัดสัมมนาดูงาน เพื่อนำมาพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นตนเองให้ดียิ่งขึ้น

5. ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ โดยการจัดให้มีองค์กรประชาชนในรูปแบบต่าง ๆ มาบริหารจัดการ ดังที่ อาทร เหล็กเกิดผล¹ ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า แหล่งท่องเที่ยวเป็นทรัพยากรของท้องถิ่น คนในท้องถิ่นควรมีส่วนร่วมในการบริการจัดการ รวมทั้งมีส่วนในการรับผลประโยชน์ ดังนั้นทางองค์การบริหารส่วนตำบลได้จัดตั้งองค์กรประชาชนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น กลุ่มอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม อาสาสมัครพิทักษ์แหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น

ผลจากการศึกษาค้นคว้าแนวทางการพัฒนาด้านการบริหารจัดการหาดยาว สรุปได้ว่า ควรจัดส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัย โดยการจัดหางบประมาณเพื่อเป็นทุนสำหรับศึกษาวิจัยเกี่ยวกับควรมีแผนงานการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างชัดเจน ทั้งแผนระยะสั้น แผนระยะยาวและแผนงานย่อย ๆ ควรมีองค์กรควบคุมตรวจสอบและประเมินผล ควรให้มีการศึกษาอบรมผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยว โดยจัดให้มีมัคคุเทศก์ท้องถิ่น ฝึกอบรมผู้เกี่ยวข้อง

หาดสำราญ

การศึกษาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดสำราญ ผู้วิจัยได้ศึกษาในประเด็นสภาพแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล และแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล ผลจากการศึกษาค้นคว้าปรากฏ ดังนี้

1. สภาพแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดสำราญ

ในการศึกษาสภาพแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดสำราญ ผู้วิจัยได้ศึกษาในด้านที่ตั้ง ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว และด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก ผลจากการศึกษาค้นคว้าสรุปได้ดังนี้

1.1 ที่ตั้ง ในการศึกษาด้านที่ตั้งของหาดสำราญ ผู้วิจัยได้ศึกษาในประเด็น ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ ที่ตั้งเขตการปกครอง และที่ตั้งสัมพันธ์ ผลจากการศึกษาค้นคว้าสรุปได้ดังนี้

---

¹อาทร เหล็กเกิดผล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2546

1.1.1 ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ หาดสำราญ ตั้งอยู่ที่ค่า ละติจูด ลองจิจูด ดังนี้
 ละติจูด 13 องศา 26 ลิปดาเหนือ

ลองจิจูด 99 องศา 32 ลิปดาตะวันออก

1.1.2 ที่ตั้งเขตการปกครองหาดสำราญ ตั้งอยู่ในเขตหมู่ที่ 5 บ้านหาดสำราญ
 กิ่งอำเภอหาดสำราญ จังหวัดตรัง โดยมีอาณาเขตดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ บ้านปากปรน หมู่ที่ 1 อำเภอหาดสำราญ
 กิ่งอำเภอหาดสำราญ จังหวัดตรัง

ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลเกาะสุกร อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ บ้านสุไธยะ หมู่ที่ 4 ตำบลสุไธยะ อำเภอ
 ปะเหลียน จังหวัดตรัง

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ หมู่ที่ 1 บ้านบาตูปูเต้ง ตำบลเกาะลิบง
 อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง

1.1.3 ที่ตั้งสัมพันธ หาดสำราญ มีที่ตั้งสัมพันธกับแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ และ
 สัมพันธกับชุมชนใหญ่ ๆ ดังนี้

สัมพันธกับแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ มีรายละเอียดดังนี้

1. สถานีพัฒนาและส่งเสริมการอนุรักษ์สัตว์ป่าเขาช่อง เป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการ
 ศึกษา มีเส้นทางเดินป่าเพื่อชมและศึกษารวมชาติ ตั้งอยู่ที่หมู่ 7 ตำบลเขาช่อง อำเภอนาโยง
 อยู่ห่างจากตัวเมืองตรังไปตามเส้นทางหลวงสายตรัง – พัทลุง ประมาณ 21 กิโลเมตร ห่างจาก
 หาดสำราญประมาณ 50 กิโลเมตร

2. อุทยานนกน้ำคลองลาน เป็นสถานที่เจียบสงบเหมาะแก่การพักผ่อน มีลักษณะเป็น
 หนองน้ำขนาดใหญ่ เป็นที่อยู่อาศัยของน้ำจำนวนมาก ช่วงที่มีนกกมากคือระหว่างเดือนมกราคม –
 มีนาคม ตั้งอยู่ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าคลองลำขาน บนเส้นทางสายตรัง – พัทลุง ห่างจากหาด
 สำราญ ประมาณ 70 กิโลเมตร

3. ถ้ำเขาปิ่นะ เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางโบราณคดี ภายในถ้ำมีหินงอกหินย้อยที่งดงาม
 ตั้งอยู่ห่างจากหาดสำราญตามเส้นทางสายห้วยยอด – หาดสำราญ ประมาณ 75 กิโลเมตร

4. แหลมตะเส๊ะ ตั้งอยู่ที่ ตำบลแหลมตะเส๊ะ กิ่งอำเภอหาดสำราญ ห่างจากหาด
 สำราญ ประมาณ 3 กิโลเมตร

5. แหลมหยงสตาร์ ตั้งอยู่หมู่ที่ 6 ตำบลหยงสตาร์ อำเภอปะเหลียน ห่างจากหาด
 สำราญ ประมาณ 38 กิโลเมตร

สัมพันธ์กับชุมชนใหญ่ มีรายละเอียดดังนี้

1. ตั้งอยู่ห่างจากเมืองห้วยยอด ตามเส้นทางห้วยยอด – หาดสำราญ ประมาณ 73 กิโลเมตร
2. ตั้งอยู่ห่างจากเมืองตรัง ตามเส้นทางตรัง – หาดสำราญ ประมาณ 45 กิโลเมตร
3. ตั้งอยู่ห่างจากเมืองกันตัง ตามเส้นทางกันตัง – หาดสำราญ ประมาณ 69 กิโลเมตร
4. ตั้งอยู่ห่างจากเมืองสตูล ตามเส้นทางสตูล – หาดสำราญ ประมาณ 109 กิโลเมตร
5. ตั้งอยู่ห่างจากเมืองพัทลุง ตามเส้นทางพัทลุง - หาดสำราญ ประมาณ 101 กิโลเมตร

1.2 ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว ในการศึกษาด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลหาดสำราญ ผู้วิจัยได้ศึกษาในประเด็นภูมิทัศน์ธรรมชาติ ภูมิอากาศ พืชพรรณธรรมชาติและสัตว์ป่า ผลจากการศึกษาค้นคว้าปรากฏดังนี้

1.2.1 ภูมิทัศน์ธรรมชาติ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า ภายในบริเวณหาดสำราญ มีความเงียบสงบเป็นจุดดูพระอาทิตย์ที่สวยงาม มีอาหารทะเลต่าง ๆ ลักษณะหาดโค้งยาว มีแนวสนร่มรื่นดังที่ เพชรชนก ใจบุญ¹ นักท่องเที่ยวท้องถิ่น กล่าวไว้สรุปได้ว่า หาดสำราญลักษณะของหาดสำราญเป็นชายหาดที่โค้งยาว มีแนวสนหนาแน่นและร่มรื่น อีกทั้งเป็นชายหาดที่ตั้งอยู่ใกล้ปากน้ำ แม่น้ำปะเหลียนและแม่น้ำตรัง จุดเด่นเหมาะสำหรับเป็นที่พักผ่อนของนักท่องเที่ยวทั่วไป และสามารถมาลิ้มรสอาหารทะเลสด ๆ เล่นน้ำและชมวิถีชีวิตประมงพื้นบ้านของผู้คนในแถบนั้นที่สำคัญของหาดแห่งนี้ยังเป็นจุดชมพระอาทิตย์ตกที่สวยงามที่สุดแห่งหนึ่งของตรังอีกด้วย สำหรับการเดินทางมายังหาดแห่งนี้จากตัวเมืองตรังโดยสารรถตู้ปรับอากาศ รถแท็กซี่ สายตรัง – ย่านตาขาว หรือรถโดยสารประจำทางตรัง – สตูล แล้วลงที่ย่านตาขาว จากตลาดย่านตาขาวขึ้นรถสองแถวสายย่านตาขาว – ปากปรน ก็สามารถถึงหาดสำราญ ที่พักริมมากมายไม่ว่าจะเป็นบังกะโล่ ติดริมหาด บ้านพัก สิ่งอำนวยความสะดวก มีร้านอาหารและห้องน้ำให้บริการแก่นักท่องเที่ยวตลอดแนวหาด สำหรับฤดูที่เหมาะสมในการที่จะท่องเที่ยวหาดแห่งนี้สามารถท่องเที่ยวได้ทุกฤดู แต่ช่วงที่อากาศดีที่สุดอยู่ในช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงเมษายน

---

¹เพชรชนก ใจบุญ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หมู่ที่ 10 ตำบลสำราญ กิ่งอำเภอหาดสำราญ จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 7 เมษายน พ.ศ. 2546

ตลอดแนวชายหาดมีที่นั้งพักสำหรับนักท่องเที่ยวที่นั่งชื่นชมธรรมชาติ ถัดจากแนวที่นั้งมีถนนตัดผ่านมีลักษณะเป็นลานจัดกิจกรรม ประกอบด้วยเวที ห้องน้ำ ห้องสุขา เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว ดังภาพประกอบ 20

1.2.2 ลักษณะภูมิอากาศ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่าลักษณะภูมิอากาศของหาดสำราญ ส่วนใหญ่ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมมี 2 ฤดู ดังที่กิ่งอำเภอหาดสำราญ ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า หาดสำราญตั้งอยู่ในเขตอิทธิพลของลมมรสุมที่พัดเป็นประจำเป็นฤดูกาล 2 ชนิด คือ ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้และลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ หาดสำราญมีอากาศเย็นสบายตลอดปี สามารถเดินทางมาท่องเที่ยวได้ตลอดทั้งปี

1.2.3 พืชพรรณธรรมชาติ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า มีพืชพรรณธรรมชาติประเภทสนทะเลเป็นสนดั้งเดิม และปลูกเพิ่มขึ้นใหม่ ดังที่ ศรีวดี ชายทุ่ย¹ ชาวบ้านที่อยู่ใกล้หาดสำราญ ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่าหาดสำราญ มีพืชพรรณธรรมชาติประเภทสนทะเลเป็นสนดั้งเดิมและปลูกเพิ่มขึ้นใหม่ ซึ่งมีต้นสนทะเลขึ้นอยู่ทั่วไป ขนานไปกับแนวชายหาด แต่ละต้น ห่างกันเป็นระยะ ๆ สร้างความร่มรื่นให้กับนักท่องเที่ยว

ผลจากการศึกษาค้นคว้าด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของหาดสำราญ สรุปได้ว่าหาดสำราญ มีหาดทรายชายทะเลที่สวยงามทอดตัวยาวไปกับท้องทะเลสีคราม ซึ่งเป็นจุดเด่นของหาดแห่งนี้ ทั้งยังมีอากาศเย็นสบายตลอดปี เนื่องจากอยู่ใกล้ทะเล มีสนทะเลขึ้นอยู่ทั่วไปตามแนวชายหาดช่วยให้เกิดความร่มรื่นและสำหรับการพักผ่อนหย่อนใจ

1.3 ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก ในด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกของหาดสำราญ ผู้วิจัยได้ศึกษาในประเด็น การคมนาคมขนส่ง ที่พัก ร้านอาหาร ห้องน้ำ ห้องสุขา สถานที่จอดรถ การบริการนำเที่ยว การประชาสัมพันธ์ ความปลอดภัย และไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ ผลจากการศึกษาค้นคว้าปรากฏดังนี้

---

¹ศรีวดี ชายทุ่ย เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดสำราญ หมู่ที่ 10 ตำบลหาดสำราญ กิ่งอำเภอหาดสำราญ จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 7 เมษายน พ.ศ. 2546

1.3.1 การคมนาคมขนส่ง จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า เส้นทาง การคมนาคมเข้าสู่หาดสำราญ มีความสะดวกสบายปลอดภัย ดังที่ สุวรรณ ینگขจร¹ ชาวบ้านที่อยู่ ใกล้หาดสำราญ และ จูติมา จิตเที่ยง² นักท่องเที่ยวจังหวัดตรัง ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า เส้นทาง การคมนาคมเข้าสู่หาดสำราญมีความสะดวกสบาย ปลอดภัย โดยสามารถเดินทางเข้าสู่ชายหาด แห่งนี้ได้โดยเดินทางตามถนนย่านตาขาว - หาดสำราญจะมีป้ายบอกทางเข้าสู่หาดสำราญเป็น ระยะ ๆ เป็นถนนลาดยางตลอดสาย ดังภาพประกอบ 21

1.3.2 ที่พัก จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า บริเวณหาดสำราญ มีสถาน บริการด้าน ที่พักแก่นักท่องเที่ยว ดังที่ ธนวรรณ คงมาก³ ชาวบ้านที่อยู่ใกล้หาดสำราญ ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า บริเวณหาดสำราญมีสถานบริการด้านที่พักแก่นักท่องเที่ยว 2 แห่งประมาณ 15 หลัง ที่บริเวณชายหาดแห่งนี้มีความเงียบสงบ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวใน ท้องถิ่นที่เน้นการเดินทางมารับประทานอาหารทะเล ที่พักผ่อนหย่อนใจ ที่พักเพียงพอ มีความ สะอาด สามารถติดต่อเข้าพักได้ตลอดเวลา

1.3.3 ร้านอาหาร ผลจากการศึกษาค้นคว้า ปรากฏว่า บริเวณหาดสำราญ มีร้านอาหารบริการแก่นักท่องเที่ยว ดังที่ ปรัชญา จันเพชร⁴ นักท่องเที่ยวท้องถิ่น ได้กล่าวไว้สรุป ได้ว่า บริเวณหาดสำราญมีร้านอาหารบริการแก่นักท่องเที่ยว 4 แห่ง ส่วนใหญ่เป็นอาหารทะเล สด ๆ บรรยากาศดี นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มารับประทานอาหารทะเล โดยเฉพาะร้านอาหาร มีความสะอาดพอสมควร อุปกรณ์ทุกอย่างปิดมิดชิด

---

¹สุวรรณ ینگขจร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดสำราญ หมู่ที่ 10 ตำบลหาดสำราญ กิ่งอำเภอหาดสำราญ จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 7 เมษายน พ.ศ. 2546

²จูติมา จิตเที่ยง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดสำราญ หมู่ที่ 10 ตำบลหาดสำราญ กิ่งอำเภอหาดสำราญ จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 7 เมษายน พ.ศ. 2546

³ธนวรรณ คงมาก เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาด สำราญ หมู่ที่ 10 ตำบลหาดสำราญ กิ่งอำเภอหาดสำราญ จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 7 เมษายน พ.ศ. 2546.

⁴ปรัชญา จันเพชร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาด สำราญ หมู่ที่ 10 ตำบลหาดสำราญ กิ่งอำเภอหาดสำราญ จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 7 เมษายน พ.ศ. 2546.

1.3.4 ห้องน้ำห้องสุขา จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า บริเวณหาดสำราญ มีห้องน้ำห้องสุขาให้บริการ 2 แห่ง ดังที่ จิตรา ชันแก้ว¹ นักท่องเที่ยวท้องถิ่น ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า บริเวณหาดสำราญมีห้องน้ำสุขาให้บริการ 2 แห่ง เป็นห้องน้ำที่ก่อสร้างโดยองค์การบริหารส่วนตำบลหาดสำราญและในวันหยุดเสาร์ - อาทิตย์ ทางองค์การบริหารส่วนตำบลจะปิดประตูใส่กุญแจห้องน้ำห้องสุขาแยกห้องสุขาชายและหญิง ที่ตั้งตามความเหมาะสม มีความสะอาดพอสมควร และไม่คิดค่าบริการ

1.3.5 สถานที่จอดรถ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า ในบริเวณหาดสำราญ ไม่มีสถานที่จอดรถ นักท่องเที่ยวมักจอดรถบริเวณริมถนนใกล้หาด ดังที่ ละอองภรณ์ ช่วยธานี² นักท่องเที่ยวอำเภอสิเกา ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า บริเวณไม่มีสถานที่จอดรถ ไม่มีการจัดเตรียมสถานที่จอดรถให้บริการนักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวจะต้องจอดรถไว้ริมถนนลาดยาง ซึ่งตัดผ่านเข้ามาในบริเวณชายหาดแห่งนี้ จึงเป็นสิ่งที่หน่วยงานที่รับผิดชอบดูแลชายหาดแห่งนี้ได้พัฒนาให้ดีขึ้นต่อไป

1.3.6 การบริการนำเที่ยว จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า บริเวณหาดสำราญ ไม่มีศูนย์บริการนำเที่ยว ไม่มีมัคคุเทศก์คอยให้คำแนะนำแก่นักท่องเที่ยวแต่อย่างใด

1.3.7 การประชาสัมพันธ์ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า ได้รับการประชาสัมพันธ์เท่าที่ควร ดังที่ ธนวรรณ คงมาก³ ชาวบ้านที่อยู่ใกล้หาดสำราญ ได้กล่าวไว้ว่าหาดสำราญ ได้รับการประชาสัมพันธ์น้อยมากยังคงมีเฉพาะป้ายบอกทางบริเวณทางแยกถนนสายตรัง - ปะเหลียน และป้ายบอกชื่อหาดบริเวณชายหาดเท่านั้น ซึ่งหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบควรจะได้พัฒนาประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวแหล่งนี้ให้มากยิ่งขึ้น

---

¹จิตรา ชันแก้ว เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดสำราญ หมู่ที่ 10 ตำบลหาดสำราญ กิ่งอำเภอหาดสำราญ จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 7 เมษายน พ.ศ. 2546

²ละอองภรณ์ ช่วยธานี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดสำราญ หมู่ที่ 10 ตำบลหาดสำราญ กิ่งอำเภอหาดสำราญ จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 7 เมษายน พ.ศ. 2546

³ธนวรรณ คงมาก เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดสำราญ หมู่ที่ 10 ตำบลหาดสำราญ กิ่งอำเภอหาดสำราญ จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 7 เมษายน พ.ศ. 2546.

1.3.8 ความปลอดภัย จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า บริเวณหาดสำราญ มีการดูแลรักษาความปลอดภัยพอสมควร ดังที่ ศรียดี ชายท่วย¹ นักท่องเที่ยวท้องถิ่น ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า บริเวณหาดสำราญ มีการดูแลรักษาความปลอดภัยพอสมควร โดยบริเวณทางแยกเข้าสู่ชายหาดแห่งนี้มีป้อมยามของเจ้าหน้าที่คอยดูแลรักษาความปลอดภัยพื้นที่บริเวณนี้

1.3.9 ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า บริเวณหาดสำราญ มีไฟฟ้าเข้าถึงแล้ว แต่ประปายังไม่ถึงพื้นที่บริเวณนี้ ดังที่ เพชรชนก ใจบุญ² นักท่องเที่ยวท้องถิ่น ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า บริเวณหาดสำราญไฟฟ้าเข้าถึงแล้ว แต่ประปาเข้าไม่ถึงพื้นที่บริเวณนี้ นอกจากนี้โทรศัพท์ไม่มีไว้สำหรับบริการนักท่องเที่ยว สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นเรื่องที่หน่วยงานที่รับผิดชอบพื้นที่บริเวณนี้จะต้องดูแลปรับปรุงให้ดีขึ้นต่อไป

ผลจากการศึกษาค้นคว้าด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกหาดสำราญ สรุปได้ว่า การคมนาคมขนส่งไปหาดสำราญความสะดวกปลอดภัยด้วยถนนลาดยางและถนนคอนกรีตตลอด ยกเว้นมีที่พักร้านอาหาร มีห้องน้ำห้องสุขา 2 แห่ง แยกห้องชาย - หญิง สะอาดพอสมควร และไม่คิดค่าบริการ มีสถานที่จอดรถ นักท่องเที่ยวจะจอดรถริมถนนใกล้หาด ไม่มีศูนย์บริการนำเที่ยว ไม่มีการประชาสัมพันธ์จากหน่วยงานใด ๆ ไม่มีศูนย์บริการด้านความปลอดภัย มีการดูแลรักษาความปลอดภัยพอสมควร มีไฟฟ้า แต่ไม่มีน้ำประปา และโทรศัพท์มีเพียง 1 เครื่อง

2. แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล แยกชายฝั่งทะเลหาดสำราญ

ในการศึกษาแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแยกชายฝั่งทะเลหาดสำราญ ผู้วิจัยศึกษาในด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านการบริหารจัดการ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏรายละเอียดดังนี้

---

¹ศรียดี ชายท่วย เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดสำราญ หมู่ที่ 10 ตำบลหาดสำราญ กิ่งอำเภอหาดสำราญ จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 7 เมษายน พ.ศ. 2546

²เพชรชนก ใจบุญ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดสำราญ หมู่ที่ 10 ตำบลหาดสำราญ กิ่งอำเภอหาดสำราญ จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 7 เมษายน พ.ศ. 2546.

2.1 ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเล จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า แนวทางในการพัฒนาจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลหาดสำราญ มีรายละเอียดดังนี้

1. ควรอนุรักษ์สนทะเลให้คงอยู่ในสภาพธรรมชาติให้มากที่สุด โดยการดูแลด้วยการออกกฎหมายข้อบังคับห้ามการบุกรุก ตัด ทำลายป่าสน จิตรา ชันแก้ว¹ นักท่องเที่ยวท้องถิ่น ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า สนทะเลเป็นของคู่กับชายหาดมานาน มีต้นสนทะเลที่ให้ความร่มรื่น และได้ร่มเงาไว้พักผ่อนหย่อนใจ จึงควรอนุรักษ์ป่าสนให้คงอยู่ในสภาพธรรมชาติให้มากที่สุด โดยการดูแลด้วยการออกกฎหมายข้อบังคับห้ามการบุกรุก ตัดทำลายป่าสน สอดคล้องกับองค์การบริหารส่วนตำบลหาดสำราญ² ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลหาดสำราญ มีโครงการอนุรักษ์ป่าไม้บริเวณดูแลมิให้ถูกทำลายด้วยการออกกฎหมายข้อบังคับห้ามการบุกรุกทำลายป่าสน และส่งเสริมสนับสนุนการปรับปรุงกฎหมายการใช้ทรัพยากรทุกประเภทให้ท้องถิ่นมีอำนาจตัดสินใจจัดการทรัพยากรในพื้นที่ภายใต้หลักการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

2. ควรดูแลความสะอาดด้านขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล โดยใช้มาตรการรักษาความสะอาดและรักษาคุณค่าทางธรรมชาติ ดังที่ ผดุง รัชชใหญ่³ เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลหาดสำราญ ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า การดูแลความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยวเป็นสิ่งจำเป็น ถึงแม้ว่าแหล่งท่องเที่ยวจะสวยงามมากมายขนาดไหนก็ตาม แต่หากสกปรกเต็มไปด้วยขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลย่อมไม่สามารถดึงดูดใจนักท่องเที่ยวได้ แม้ว่าแหล่งท่องเที่ยวจะมีเจ้าหน้าที่ดูแลความสะอาดแล้วก็ตาม นักท่องเที่ยวก็ควรช่วยกันรักษาความสะอาดด้วยเช่นกัน ดังนั้นควรใช้มาตรการรักษาความสะอาด และรักษาคุณค่าทางธรรมชาติ ด้วยการปลูกฝังจิตสำนึกสาธารณะให้กับนักท่องเที่ยวและประชาชนในท้องถิ่นอย่างสม่ำเสมอ และควรมี

¹จิตรา ชันแก้ว เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดสำราญ หมู่ที่ 10 ตำบลหาดสำราญ กิ่งอำเภอหาดสำราญ จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 7 เมษายน พ.ศ. 2546.

²กิ่งอำเภอหาดสำราญ. แผนพัฒนาแบบบูรณาการโดยกระบวนการประชาคมประจำปี 2546. 2547. หน้า 6 – 8.

³ผดุง รัชชใหญ่ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่องค์การบริหารส่วนตำบลหาดสำราญ ตำบลหาดสำราญ กิ่งอำเภอหาดสำราญ จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 7 เมษายน พ.ศ. 2546.

ถึงขยะไว้ให้ทั่วบริเวณแหล่งท่องเที่ยว ควรทำจุดเด่นไว้เพื่อให้เห็นชัดเจน สอดคล้องกับ องค์การบริหารส่วนตำบลหาดสำราญ¹ มีโครงการจัดซื้อถังขยะไว้รองรับขยะมูลฝอยบริเวณหาดสำราญ เพื่อสามารถมีถังขยะไว้รองรับขยะอย่างเพียงพอ โครงการอบรมประชาชนเพื่อสร้างจิตสำนึกในการดูแลรักษาความสะอาดบริเวณหาดสำราญ จัดทำป้ายประชาสัมพันธ์การรักษาความสะอาดและสิ่งแวดล้อมบริเวณหาดสำราญ เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ทำให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยและสวยงาม

3. ควรให้ความรู้ความเข้าใจและสร้างจิตสำนึกด้านธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมแก่นักท่องเที่ยว โดยอาจจัดทำภายในหน่วยงาน ชุมชน ดังที่ ธนวรรณ คงมาก² ชาวบ้านอาศัยอยู่ใกล้หาดสำราญ ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวหาดสำราญส่วนใหญ่จะเป็นนักท่องเที่ยวท้องถิ่น ซึ่งยังขาดความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว ดังนั้นควรให้ความรู้ความเข้าใจและสร้างจิตสำนึกด้านธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมแก่เจ้าของท้องถิ่น และนักท่องเที่ยวให้รู้ถึงคุณค่าและหวงแหนธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม โดยมีป้ายรณรงค์เกี่ยวกับการช่วยกันรักษาความสะอาด

ผลจากการศึกษาค้นคว้าแนวทางการพัฒนาด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดสำราญ สรุปได้ว่า ควรอนุรักษ์ทะเล ควรดูแลความสะอาดด้านขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ควรให้ความรู้ความเข้าใจและสร้างจิตสำนึกด้านธรรมชาติ

2.2 ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า แนวทางในการพัฒนาด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก แหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดสำราญ มีรายละเอียดดังนี้

¹องค์การบริหารส่วนตำบลหาดสำราญ. แผนพัฒนาตำบล 5 ปี (2545 – 2549). ม.ป.ป. หน้า 45.

²ธนวรรณ คงมาก เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดสำราญ หมู่ที่ 10 ตำบลหาดสำราญ กิ่งอำเภอหาดสำราญ จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 7 เมษายน พ.ศ. 2546.

1. ควรจัดสร้างที่พักราคาถูก เพื่อบริการและอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว ดังที่ สุวรรณ ยิ่งขจร¹ ชาวบ้านที่อยู่ใกล้หาดสำราญ ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ที่พักเป็นสิ่งจำเป็นในการส่งเสริมการท่องเที่ยว หากนักท่องเที่ยวมาเที่ยวไม่มีที่พัก อาจทำให้นักท่องเที่ยวไม่ต้องการที่จะมาท่องเที่ยวอีก เพราะไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกให้ซึ่งบริเวณหาดสำราญก็ไม่มีที่พักไว้สำหรับบริการนักท่องเที่ยว ดังนั้นหน่วยงานที่รับผิดชอบ ควรจัดสร้างที่พักไว้สำหรับรองรับนักท่องเที่ยวมาเที่ยว สอดคล้องกับ องค์การบริหารส่วนตำบลหาดสำราญ² ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลหาดสำราญได้ทำการก่อสร้างศาลาที่พักเอนกประสงค์ในพื้นที่สาธารณะ แหล่งท่องเที่ยวหาดสำราญ ส่วนที่พัคนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีนโยบายที่จะก่อสร้าง เพราะว่าต้องการให้เป็นที่สาธารณะ ประชาชนทุกคนมีสิทธิ์ที่จะมาเที่ยวชมได้

2. ควรก่อสร้างร้านอาหารและเครื่องดื่มนักท่องเที่ยว โดยการจัดสร้างร้านอาหารให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน ดังที่ ปรัชญา อันเพชร³ นักท่องเที่ยวท้องถิ่น ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ร้านอาหารและเครื่องดื่มเป็นสิ่งจำเป็นในการส่งเสริมการท่องเที่ยว หากมีร้านอาหารและเครื่องดื่มไว้บริการนักท่องเที่ยว อาจทำให้นักท่องเที่ยวใช้เวลาในแหล่งท่องเที่ยวมากขึ้น ดังนั้นหน่วยงานที่รับผิดชอบควรจัดสร้างร้านอาหารและเครื่องดื่มที่ถูกต้องสำหรับนักท่องเที่ยว และให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วม โดยเป็นผู้จำหน่ายอาหารและเครื่องดื่มเพื่อทำให้คนในท้องถิ่นมีงานทำ และมีรายได้เพิ่มขึ้นทั้งยังเป็นการกระจายรายได้ภายในท้องถิ่น และยังทำให้เศรษฐกิจของท้องถิ่นดีด้วย สอดคล้องกับ กิ่งอำเภอสัตหีบ⁴ ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ในแผนพัฒนาตำบล 5 ปี (พ.ศ. 2545 – 2549) มีโครงการก่อสร้างร้านอาหาร บริเวณ

¹สุวรรณ ยิ่งขจร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่องค์การบริหารส่วนตำบลหาดสำราญ ตำบลหาดสำราญ กิ่งอำเภอสัตหีบ จังหวัดตราด เมื่อวันที่ 7 เมษายน พ.ศ. 2546.

²องค์การบริหารส่วนตำบลหาดสำราญ. แผนพัฒนาตำบล 5 ปี (2545 – 2549). ม.ป.ป. หน้า 18 – 21.

³ปรัชญา อันเพชร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดสำราญ ตำบลหาดสำราญ กิ่งอำเภอสัตหีบ จังหวัดตราด เมื่อวันที่ 7 เมษายน พ.ศ. 2546.

⁴กิ่งอำเภอสัตหีบ. แผนพัฒนาแบบบูรณาการโดยกระบวนการประชาชน ประจำปี 2547. 2548. หน้า 17.

หาดสำราญ จำนวน 5 หลัง โดยให้มีมาตรฐานเดียวกัน เพื่อบริการนักท่องเที่ยวและส่งเสริมการท่องเที่ยวตามนโยบายของรัฐ

3. ควรก่อสร้างห้องน้ำห้องสุขาเพื่อการท่องเที่ยว และมีน้ำจืดให้เพียงพอ โดยการจัดสร้างห้องน้ำห้องสุขาเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว ดังที่ ศรียดี ชายทุ่ย¹ ชาวบ้านที่อยู่ใกล้แหล่งท่องเที่ยวหาดสำราญ ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ควรจัดสร้างห้องน้ำห้องสุขาให้เพียงพอสำหรับรองรับนักท่องเที่ยวให้เป็นไปเพื่อการท่องเที่ยวโดยตรง และมีน้ำจืดบริการให้เพียงพอ มีใช้น้ำห้องน้ำขององค์การบริหารส่วนตำบลมาใช้บริการนักท่องเที่ยว เพราะในวันหยุดเสาร์ – อาทิตย์ ทางองค์การบริหารส่วนตำบลปิดทำการและปิดประตูห้องน้ำห้องสุขาไว้ ทำให้นักท่องเที่ยวไม่มีห้องน้ำห้องสุขาใช้ และควรจัดหาเจ้าหน้าที่ดูแลและทำความสะอาดห้องน้ำห้องสุขาด้วย โดยเก็บเงินค่าบริการเพื่อนำเงินส่วนนั้น

4. ควรก่อสร้างสถานที่จอดรถ โดยการจัดสร้างที่จอดรถให้เพียงพอแยกจากรถแต่ละประเภท และมีเจ้าหน้าที่คอยดูแลความปลอดภัยพร้อมกับค่าบริการจอดรถ ดังที่ จุฑามาศ สุขละเอียด² นักท่องเที่ยวจังหวัดสงขลา ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า หาดสำราญไม่มีสถานที่จอดรถ นักท่องเที่ยวจรถบริเวณริมถนนลาดยาง ทำให้ถนนคับแคบ ดังนั้นหน่วยงานที่รับผิดชอบควรจัดสร้างสถานที่จอดรถ เพื่อความเป็นระเบียบและสำหรับบริการนักท่องเที่ยว ควรเลือกสถานที่ที่ไม่ห่างจากหาดมากนัก ควรจัดทำป้ายเข้า – ออก และควรแยกที่จอดรถยนต์ และจักรยานยนต์ออกจากกัน มีเจ้าหน้าที่คอยดูแลพร้อมกับเก็บค่าบริการไว้สำหรับจ้างผู้ดูแล และเป็นค่าใช้จ่ายในการปรับปรุงที่จอดรถ

5. ควรจัดศูนย์บริการนักท่องเที่ยว มีบริการข้อมูลข่าวสาร และมีเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ ดังที่ วิไลพร ทองโอ³ เจ้าหน้าที่ศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยวจังหวัดตรัง ได้กล่าวไว้

¹ศรียดี ชายทุ่ย เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดสำราญ ตำบลหาดสำราญ กิ่งอำเภอหาดสำราญ จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 7 เมษายน พ.ศ. 2546.

²จุฑามาศ สุขละเอียด เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่องค์การบริหารส่วนตำบลหาดสำราญ ตำบลหาดสำราญ อำเภอหาดสำราญ จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 28 กันยายน พ.ศ. 2546.

³วิไลพร ทองโอ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยวจังหวัดตรัง ตำบลทับเที่ยง อำเภอทับเที่ยง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 28 กันยายน พ.ศ. 2546.

สรุปได้ว่า หาดสำราญไม่มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ไม่มีการบริการข้อมูลข่าวสาร ดังนั้นหน่วยงานที่รับผิดชอบ ควรสร้างศูนย์บริการนักท่องเที่ยว พร้อมจัดทำประกาศข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยว แห่งนี้และแหล่งใกล้เคียงสำหรับบริการและอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว ควรมีเจ้าหน้าที่คอยบริการประจำศูนย์

6. ควรจัดโครงการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว โดยการพัฒนาระบบการประชาสัมพันธ์ให้มีประสิทธิภาพ มีข้อมูลด้านการท่องเที่ยวที่ถูกต้องและชัดเจน ทั้งเอกสาร แผ่นพับระบบอินเทอร์เน็ต ดังที่ สุภาพร หนูพรหม¹ เจ้าหน้าที่ศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยว จังหวัดตรัง ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ในเรื่องของการประชาสัมพันธ์เป็นหน้าที่ทั้งของภาครัฐและภาคเอกชนจำเป็นต้องเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องชัดเจนเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งปัจจุบันสามารถเผยแพร่ข่าวสารระบบอินเทอร์เน็ตที่มีโครงข่ายทั่วโลก รวมทั้งการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อมวลชนต่าง ๆ แผ่นปลิว แผ่นพับ การโฆษณาสำหรับหน่วยงานของรัฐ นอกจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยแล้ว หน่วยงานอื่น ๆ ก็ต้องทำการประชาสัมพันธ์ ควรจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ หาดสำราญ ทั้งเอกสาร แผ่นพับระบบอินเทอร์เน็ตเพื่อเผยแพร่แหล่งท่องเที่ยวทางทะเลที่สวยงามส่งเสริมการท่องเที่ยว

7. ควรมีศูนย์บริการและมีเจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัย โดยการสร้างศูนย์บริการนักท่องเที่ยว จัดหาเจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัยอยู่ประจำ ดังที่ จิตรา ชันแก้ว² นักท่องเที่ยวท้องถิ่น ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ในบริเวณหาดสำราญไม่มีศูนย์บริการรักษาความปลอดภัย และไม่มีเจ้าหน้าที่ตำรวจอยู่ประจำ เพื่อคอยบริการและอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวมานาน ๆ ครั้งจะมีเจ้าหน้าที่ตำรวจมาตรวจดูความสงบเรียบร้อย ดังนั้นหน่วยงานที่รับผิดชอบ ควรจัดให้มีศูนย์บริการและจัดเจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัยเพื่อความมั่นใจของนักท่องเที่ยวจะได้ท่องเที่ยวด้วยความสบายใจ

¹สุภาพร หนูพรหม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยวจังหวัดตรัง ตำบลทับเที่ยง อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 28 กันยายน พ.ศ. 2546

²จิตรา ชันแก้ว เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดสำราญ หมู่ที่ 10 ตำบลหาดสำราญ อำเภอหาดสำราญ จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 7 เมษายน พ.ศ. 2546.

ผลจากการศึกษาค้นคว้าแนวทางการพัฒนาด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกสรุปได้ว่า ควรจัดสร้างที่พักราคาถูกเพื่อบริการและอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว ควรก่อสร้างร้านอาหารและเครื่องดื่มที่ถูกต้องลักษณะ โดยจัดสร้างร้านอาหารให้มีมาตรฐานเดียวกัน ควรก่อสร้างห้องน้ำห้องสุขาเพื่อการท่องเที่ยว น้ำจืดเพียงพอ ควรก่อสร้างสถานที่จอดรถโดยจัดสร้างให้มีเพียงพอและปลอดภัย แยกที่จอดรถแต่ละประเภท มีพนักงานคอยดูแลและควรเก็บเงินค่าบริการ ควรจัดศูนย์บริการนักท่องเที่ยว มีบริการข้อมูลข่าวสาร และมีเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ ควรจัดโครงการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว โดยพัฒนาระบบประชาสัมพันธ์ให้มีประสิทธิภาพ มีข้อมูลถูกต้องชัดเจน ควรมีศูนย์บริการด้านความปลอดภัย โดยการสร้างศูนย์บริการนักท่องเที่ยว จัดหาเจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัยอยู่ประจำศูนย์

2.3 ด้านการบริหารจัดการ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า แนวทางในการพัฒนาด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดสำราญ

1. ควรสนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัย โดยการจัดหางบประมาณ เพื่อเป็นทุนสำหรับการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการท่องเที่ยว ดังที่ วิไลพร ทองโอ¹ เจ้าหน้าที่ศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยวจังหวัดตรัง ได้กล่าวไว้ในทำนองเดียวกันสรุปได้ว่า ควรจัดส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัย โดยการจัดหางบประมาณเพื่อเป็นทุนในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล โดยเฉพาะหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยตรง เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จังหวัดตรัง เป็นต้น เพราะปัจจุบันการท่องเที่ยวสามารถนำการพัฒนาไปสู่ท้องถิ่นและทำรายได้ให้กับท้องถิ่นเป็นจำนวนมาก ทั้งยังสร้างงานก่อให้เกิดการหมุนเวียนทำให้เศรษฐกิจดีขึ้น

2. ควรมีแผนงานการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างชัดเจน โดยองค์การบริหารส่วนตำบลควรมีแผนงานหรือโครงการพัฒนาอย่างชัดเจน ดังที่ กมล ทองกาน² เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลหาดสำราญ ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลหาดสำราญมีแผนงานในการพัฒนาหาดสำราญ ทั้งแผนระยะสั้น หรือแผนปี หรือแผนพัฒนาตำบลประจำปี

¹วิไลพร ทองโอ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยวจังหวัดตรัง ตำบลหาดสำราญ อำเภอหาดสำราญ จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 28 กันยายน พ.ศ. 2546.

²กมล ทองกาน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดสำราญ หมู่ที่ 10 ตำบลหาดสำราญ กิ่งอำเภอหาดสำราญ จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 28 กันยายน พ.ศ. 2546.

2546 และแผนระยะยาว แผนพัฒนาตำบล 5 ปี (พ.ศ.2545 – 2549) โดยจำแนกเป็นแผนย่อย ๆ เช่น แผนการพัฒนาทางภูมิทัศน์ แผนการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก แผนการบริการจัดการ ทั้งนี้เพื่อให้สามารถประเมินผลการพัฒนาได้

3. ควรมีองค์การคอยควบคุมตรวจสอบและประเมินผล อาจจัดทำโดยการตั้งองค์การควบคุมตรวจสอบองค์การเดียว ดังที่ จิตรรา ชันแกล้ว¹ นักท่องเที่ยวท้องถิ่น ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ควรจัดตั้งองค์การควบคุม มีหน้าที่ควบคุมประเมินผล การจัดทำงบประมาณ ควบคุมการใช้งบประมาณ อาจจัดตั้งได้หลายแนวทาง เช่น ตั้งโดยบุคลากรของเทศบาลตำบล โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดโดยประชาชนในท้องถิ่น เป็นต้น แต่ในปัจจุบันการดำเนินการต่าง ๆ ของภาครัฐมักนิยมให้ประชาชนมีส่วนร่วม เพื่อความโปร่งใส สอดคล้องกับ องค์การบริหารส่วนตำบลหาดสำราญ กล่าวไว้สรุปได้ว่าควรเร่งรัดสร้างระบบการตรวจสอบการทำงาน ความโปร่งใสของนักการเมืองท้องถิ่น เทศบาล และอบต.

4. ควรให้การศึกษอบรมผู้เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยวและจัดการเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว โดยจัดให้มีมัคคุเทศก์ท้องถิ่น ฝึกอบรมผู้เกี่ยวข้องกับการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก ดังที่ รีโอ คีเวน (Rio Kleven)² นักท่องเที่ยวจากประเทศนอร์เวย์ ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่าหน่วยงานของรัฐ ควรจัดให้มีการศึกษอบรมผู้เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยว การจัดการเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว โดยจัดให้มีมัคคุเทศก์ท้องถิ่นอยู่ประจำแหล่งท่องเที่ยวเพื่อความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ฝึกอบรมผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น บริการร้านอาหาร ที่พัก ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ศูนย์รักษาความปลอดภัย ด้วยการจัดทำทัศนศึกษา จัดสัมมนาดูงาน เพื่อนำมาพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นของตนเองให้ดียิ่งขึ้น

---

¹จิตรรา ชันแกล้ว เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดสำราญ หมู่ที่ 10 ตำบลหาดสำราญ กิ่งอำเภอหาดสำราญ จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 28 กันยายน พ.ศ. 2546.

²รีโอ คีเวน (Rio Kleven) เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดสำราญ หมู่ที่ 10 ตำบลหาดสำราญ กิ่งอำเภอหาดสำราญ จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 28 กันยายน พ.ศ. 2546.

5. ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ โดยการจัดให้มีองค์กรประชาชนในรูปแบบต่าง ๆ มาบริหารจัดการ ดังที่ ประจวบ ชาวเกาะ¹ ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลหาดสำราญ ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า แหล่งท่องเที่ยวเป็นทรัพยากรของท้องถิ่น คนในท้องถิ่นควรมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ รวมทั้งมีส่วนในการรับผลประโยชน์ ดังนั้นทางองค์การบริหารส่วนตำบลได้จัดตั้งองค์กรประชาชนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น กลุ่มอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม อาสาสมัครพิทักษ์แหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น

ผลจากการศึกษาค้นคว้าแนวทางการพัฒนาด้านการบริหารจัดการ สรุปได้ว่า ควรจัดส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัย โดยการจัดหางบประมาณเพื่อเป็นทุนสำหรับศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล ควรมีแผนงานพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างชัดเจน ทั้งแผนระยะสั้น แผนระยะยาว และแผนงานย่อย ๆ ควรมีองค์กรควบคุมตรวจสอบและประเมินผล ควรให้มีการศึกษาอบรมผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยว และแหล่งท่องเที่ยว โดยจัดให้มีภาคีเครือข่ายท้องถิ่นฝึกอบรมผู้เกี่ยวข้องกับการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมโดยการจัดให้มีองค์กรประชาชนในรูปแบบต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ รวมทั้งร่วมรับผลประโยชน์

ผลจากการศึกษาค้นคว้าสภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดสำราญ ผลจากการศึกษาค้นคว้าสรุปได้ดังนี้

1. สภาพแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดสำราญ

1.1 ด้านที่ตั้ง ตั้งอยู่ละติจูด 13 องศา 26 ลิปดาเหนือ ลองติจูด 99 องศา 32 ลิปดาตะวันออก อยู่ในหมู่ที่ 5 ตำบลหาดสำราญ กิ่งอำเภอหาดสำราญ จังหวัดตรัง อยู่ใกล้กับแหล่งท่องเที่ยวหลายแห่ง และอยู่ไม่ไกลจากเมืองระดับอำเภอ ระดับจังหวัดหลายแห่ง

1.2 ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว มีหาดทรายที่สวยงามแนวชายหาดมีความกว้างทอดตัวยาวขนานไปกับท้องทะเลสีครามอันสดใส ซึ่งจัดเป็นจุดเด่นของหาดแห่งนี้ มีอากาศเย็นสบายตลอดปี บริเวณมีสนทะเลเป็นแนวยาวและมะพร้าว ซึ่งให้ความร่มรื่นเหมาะสำหรับพักผ่อนหย่อนใจ

---

¹ประจวบ ชาวเกาะ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดสำราญ หมู่ที่ 10 ตำบลหาดสำราญ กิ่งอำเภอหาดสำราญ จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 28 กันยายน พ.ศ. 2546.

1.3 ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก การคมนาคมขนส่งสะดวกปลอดภัย ไม่มีที่พัก ไม่มีร้านอาหารและเครื่องดื่ม มีห้องน้ำห้องสุขา 2 แห่ง ไม่มีสถานที่จอดรถ ไม่มีศูนย์บริการน้ำเที่ยว การประชาสัมพันธ์มีน้อย ไม่มีศูนย์รักษาความปลอดภัย แต่มีเจ้าหน้าที่ตำรวจมาดูแลด้านความปลอดภัยพอสมควร มีไฟฟ้า แต่ไม่มีน้ำประปาและโทรศัพท์

2. แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเล

2.1 ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว ควรอนุรักษ์ป่าไม้ให้คงอยู่ในสภาพธรรมชาติมากที่สุด ควรพัฒนาสภาพภูมิทัศน์ให้สวยงามยิ่งขึ้น ควรส่งเสริมให้มีการปลูกป่าสนทะเลเพิ่มขึ้น ควรดูแลรักษาความสะอาดด้านขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ควรให้ความรู้ความเข้าใจและสร้างจิตสำนึกด้านธรรมชาติสิ่งแวดล้อมแก่นักท่องเที่ยวและแผนระยะยาว แผนพัฒนาตำบล 5 ปี (พ.ศ.2545 – 2549) โดยจำแนกเป็นแผนย่อย ๆ เช่น แผนการพัฒนาทางภูมิทัศน์ แผนการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก แผนการบริหารจัดการ ทั้งนี้เพื่อให้สามารถประเมินผลการพัฒนาได้

1. ควรมีองค์การคอยควบคุมตรวจสอบและประเมินผล อาจจัดทำโดยการจัดองค์การควบคุมตรวจสอบองค์กรเดียวหรือไตรภาคี ดังที่ สุพิน อยู่ดี¹ พนักงานสังกัดพะยูนแอนด์แวนทัวร์ ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ควรจัดตั้งองค์กรควบคุมตรวจสอบ มีหน้าที่ควบคุมประเมินผล การจัดทำงบประมาณควบคุมการใช้งบประมาณ อาจจัดตั้งได้หลายแนวทาง เช่น การคัดเลือกตัวแทนจากส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเข้ามาทำงานภายในองค์กรเดียวกันประกอบด้วย ผู้แทนจากหน่วยงานระดับท้องถิ่น ผู้ประกอบการธุรกิจต่าง ๆ และประชาชนในท้องถิ่น เพื่อควบคุมการตรวจและประเมินผล

2. ควรให้การศึกษอบรมผู้เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยวและจัดการเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว โดยจัดให้มีมัคคุเทศก์ท้องถิ่น ฝึกอบรมผู้เกี่ยวข้องกับการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก ดังที่ สุธรรม ศิลปสมศักดิ์² ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ได้กล่าวไว้สรุป

¹สุพิน อยู่ดี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บริษัทพะยูนแอนด์แวนทัวร์ 289/16 ถนนห้วยยอด ตำบลทับเที่ยง อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 20 เมษายน พ.ศ. 2546

²สุธรรม ศิลปสมศักดิ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 18 เมษายน พ.ศ. 2546

ได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ควรจัดให้มีการศึกษาอบรมผู้เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยว การจัดการเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว โดยจัดให้มีมัคคุเทศก์ท้องถิ่นอยู่ประจำแหล่งท่องเที่ยว เพื่อความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ฝึกอบรมผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ผู้บริการร้านอาหาร ที่พักศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ศูนย์รักษาความปลอดภัย ด้วยการจัดทัศนศึกษา จัดสัมมนาดูงาน เพื่อนำมาพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นตนเองให้ดียิ่งขึ้น

3. ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ โดยการจัดให้มีองค์กรประชาชนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น มาบริหารจัดการ ดังที่อาทร เหล็กเกิดผล¹ ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า แหล่งท่องเที่ยวเป็นทรัพยากรท้องถิ่น คนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ รวมทั้งมีส่วนในการรับประโยชน์ ดังนั้นทางองค์การบริหารส่วนตำบลได้จัดตั้งองค์กรประชาชนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น กลุ่มอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม อาสาสมัครพิทักษ์แหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น

ผลจากการศึกษาค้นคว้าแนวทางการพัฒนาด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดเจ้าไหม สรุปได้ว่า ควรจัดส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัย โดยการจัดหางบประมาณเพื่อเป็นทุนสำหรับศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล ควรมีแผนงานการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างชัดเจน ทั้งแผนระยะสั้น แผนระยะยาว และแผนงานย่อย ๆ ควรองค์กรควบคุมตรวจสอบและประเมินผลควรให้มีการศึกษาอบรมผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยว และแหล่งท่องเที่ยว โดยจัดให้มีมัคคุเทศก์ท้องถิ่น ฝึกอบรมผู้เกี่ยวข้องกับการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วม โดยการจัดให้มีองค์กรประชาชนในรูปแบบต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการรวมทั้งร่วมรับผลประโยชน์

2.2 ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก ควรจัดสร้างศาลาที่พัก ควรจัดศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ควรจัดโครงการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว

2.3 ด้านการบริหารจัดการ ควรจัดส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัย ควรมีแผนงานการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างชัดเจน ควรมีองค์กรควบคุมตรวจสอบและประเมินผล ควรให้การศึกษอบรมผู้เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมทั้งมีส่วนรับผลประโยชน์

---

¹อาทร เหล็กเกิดผล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 18 เมษายน พ.ศ. 2546

บทที่ 4

สภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ทางทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเลจังหวัดตรัง

จังหวัดตรังมีเกาะแก่งอยู่เป็นจำนวนมาก ทั้งทะเลจากด้านทิศเหนือจนถึงทิศใต้คือ จากอำเภอสิเกาถึงอำเภอปะเหลียน มีเกาะน้อยใหญ่เรียงรายอยู่ทั่วไปแต่ละเกาะมีความสวยงามแตกต่างกันออกไปตามที่ตั้ง และสภาพธรรมชาติ นับจากปากอ่าวทางด้านเหนือซึ่งอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหมและที่ลงไปทางใต้อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะเกตุรานั้น มีหาดทรายน้ำใสสีคราม แนวปะการัง ทั้งน้ำตื้นและน้ำลึกทอดเชื่อมระหว่างเกาะ ประกอบกับทัศนียภาพของแต่ละเกาะก็มีความสวยงามแตกต่างกันไป เกาะต่าง ๆ ล้วนเป็นสิ่งที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาเที่ยวชมความงามไปตามธรรมชาติได้เป็นจำนวนมาก ปัจจุบันการท่องเที่ยวทางทะเลของจังหวัดตรังถือเป็นกิจกรรมหนึ่งที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของจังหวัดตรัง อีกทั้งยังสร้างรายได้ให้กับจังหวัดตรังเป็นจำนวนมาก ทำให้หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งทางภาครัฐและเอกชนได้ให้ความสนใจและเห็นความสำคัญของการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางทะเลมากขึ้น ด้วยเหตุนี้การศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลนอกชายฝั่งทะเลของจังหวัดตรัง จึงเป็นเรื่องจำเป็นและน่าสนใจศึกษาเป็นอย่างยิ่ง เพราะจะทำให้เห็นถึงสภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเลและทิศทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่พื้นที่และชุมชน ตลอดจนคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่น ในการศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเลจังหวัดตรังครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นในการศึกษา 2 ประเด็นคือ สภาพแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเลและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแถบนอกชายฝั่งทะเล ผู้วิจัยได้ศึกษาสภาพแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเลตามแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ คือ เกาะเชือก เกาะแหวน เกาะม้า เกาะกระดาน เกาะมุกต์ – ถ้ำมรกต เกาะไหง เกาะลิบง เกาะสุกร โดยศึกษาเป็นกลุ่มพื้นที่ดังนี้

เกาะเชือก เกาะแหวน เกาะม้า

ผู้วิจัยได้ศึกษาประเด็นสภาพแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเลและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเล ดังนี้

1. สภาพแหล่งท่องเที่ยวแถบนอกชายฝั่งทะเล เกาะเชือก เกาะแหวน เกาะม้า

เกาะเชือก เกาะแหวน เกาะม้าเป็นเกาะเล็ก ๆ อยู่ระหว่างเกาะมุกต์และเกาะกระดาน มีแนวปะการังน้ำตื้นและน้ำลึก เกาะเชือกเป็นเกาะขนาดเล็กติดกับเกาะม้า จุดเด่นของเกาะแหวนคือมีลักษณะคล้ายหัวแหวน เช่นเดียวกับเกาะม้า ซึ่งมองจากฝั่งจะเห็นว่ามีลักษณะคล้ายม้า ในการศึกษาสภาพแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเลเกาะเชือก เกาะแหวน เกาะม้า ผู้วิจัยได้ศึกษาในด้านที่ตั้ง ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวและด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก จากการศึกษาค้นคว้าสรุปได้ดังนี้

1.1 ที่ตั้งในการศึกษาด้านที่ตั้ง เกาะเชือก เกาะแหวน เกาะม้า ผู้วิจัยได้ศึกษาในประเด็นที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ ที่ตั้งเขตการปกครอง และที่ตั้งสัมพันธ์ จากการศึกษาค้นคว้าสรุปได้ดังนี้

1.1.1 ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ เกาะเชือก เกาะแหวน เกาะม้า ตั้งอยู่ที่ค่าละติจูด ลองติจูด ดังนี้

เกาะเชือก เกาะที่อยู่ด้านตะวันตกและด้านตะวันออก

ละติจูด	7	องศา	24	ลิปดาเหนือ
ลองติจูด	99	องศา	14	ลิปดาตะวันออก

เกาะแหวน

ละติจูด	7	องศา	22	ลิปดาเหนือ
ลองติจูด	99	องศา	15	ลิปดาตะวันออก

เกาะม้า

ละติจูด	7	องศา	25	ลิปดาเหนือ
ลองติจูด	99	องศา	13	ลิปดาตะวันออก

1.1.2 ที่ตั้งเขตการปกครอง เกาะเชือก เกาะแหวน ตั้งอยู่ในเขตอำเภอกันตัง จังหวัดตรัง ส่วนเกาะม้า ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ โดยมีอาณาเขต ดังนี้

เกาะเชือก	ทิศเหนือ ติดต่อกับ	เกาะเมง หมู่ที่ 4 บ้านปากเมง ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง
	ทิศใต้ ติดต่อกับ	เกาะมุกต์ – ถ้ำมรกต อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง
	ทิศตะวันออก ติดต่อกับ	อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม หมู่ 4 บ้านฉางหลวง

	ทิศตะวันตก ติดต่อกับ	เกาะไหง อำเภอกะลันตา
		จังหวัดกระบี่
เกาะแหวน	ทิศเหนือ ติดต่อกับ	เกาะเชือก อำเภอกันตัง
		จังหวัดตรัง
	ทิศใต้ ติดต่อกับ	เกาะกระดาน อำเภอกันตัง
		จังหวัดตรัง
	ทิศตะวันออก ติดต่อกับ	เกาะมุกต์ - ถ้ำมรกต
		อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง
	ทิศตะวันตก ติดต่อกับ	มหาสมุทรอินเดีย
เกาะม้า	ทิศเหนือ ติดต่อกับ	อ่าวบุญคง หมู่ 3
		ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา
		จังหวัดตรัง
	ทิศใต้ ติดต่อกับ	เกาะแหวน อำเภอกันตัง
		จังหวัดตรัง
	ทิศตะวันออก ติดต่อกับ	หาดขางหลวง หมู่ 4
		บ้านขางหลวง ตำบลไม้ฝาด
		อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง
	ทิศตะวันตก ติดต่อกับ	เกาะไหง อำเภอกะลันตา
		จังหวัดกระบี่

1.1.3 ที่ตั้งสัมพันธ์ เกาะเชือก เกาะแหวน เกาะม้า มีที่ตั้งสัมพันธ์กับแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ดังนี้

1. เกาะไหง ตั้งอยู่ระหว่างตรงรอยต่อระหว่างจังหวัดกระบี่และจังหวัดตรัง ตั้งอยู่ในเขตอำเภอกะลันตา จังหวัดกระบี่ แต่การเดินทางจากท่าเรือปากเมงจะสะดวกกว่าการเดินทางจากกรณีห่างจากเกาะเชือก เกาะแหวน เกาะม้า ประมาณ 7 กิโลเมตร
2. เกาะรอก ประกอบด้วยเกาะรอกนอก เกาะรอกใน มีปะการังน้ำตื้นที่สวยงาม ตั้งอยู่ในเขตความรับผิดชอบของอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะลันตา ห่างจากหมู่เกาะเชือก เกาะแหวน เกาะม้า ประมาณ 20 กิโลเมตร
3. เกาะห้า หรือเกาะหินห้าลูก เป็นกลุ่มเกาะ 5 เกาะ ตั้งอยู่ในห่างจากเกาะเชือก เกาะแหวน เกาะม้า ประมาณ 10 กิโลเมตร

4. เกาะตะละเบ็ง เป็นเกาะที่มีรูปลักษณะเป็นหินปูนมีชายหาดเล็ก ๆ อยู่ห่างจากเกาะเชือก เกาะแหวน เกาะม้า ประมาณ 4 กิโลเมตร
5. เกาะมุกต์ – ถ้ำมรกต ถ้ำมรกต เป็นจุดเด่นที่สุดในทะเลตรัง ตั้งอยู่ในเกาะมุกต์ ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง อยู่ห่างจากหมู่เกาะเชือก เกาะแหวน เกาะม้าประมาณ 16 กิโลเมตร
6. เกาะกระดาน เป็นเกาะที่มีความสวยงาม มีชายหาดที่มีทรายขาวละเอียดเหมือนปุยแป้งและน้ำใสมาก สามารถมองเห็นแนวปะการัง ซึ่งทอดตัวยาวจากชายหาดด้านเหนือถึงชายฝั่งและมีฝูงปลาหลากหลายชนิดหลากสีส่น เหมาะกับการพักผ่อนหย่อนใจยิ่งนัก
- จากการศึกษาค้นคว้าด้านที่ตั้งของเกาะเชือก เกาะแหวน เกาะม้า สรุปได้ว่า เกาะเชือก ตั้งอยู่ที่ละติจูด 7 องศา 24 ลิปดาเหนือ ลองติจูด 99 องศา 14 ลิปดาตะวันออก เกาะแหวน ตั้งอยู่ที่ละติจูด 7 องศา 22 ลิปดาเหนือ ลองติจูด 99 องศา 15 ลิปดาตะวันออก เกาะม้า ตั้งอยู่ที่ละติจูด 7 องศา 25 ลิปดาเหนือ ลองติจูด 99 องศา 13 ลิปดาตะวันออก เกาะเชือก เกาะแหวน อยู่ในเขตอำเภอกันตัง จังหวัดตรัง ส่วนเกาะม้าอยู่ในเขตอำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ เกาะเชือก เกาะแหวน เกาะม้า ตั้งอยู่ใกล้แหล่งท่องเที่ยวหลายแหล่ง ได้แก่ เกาะไหง เกาะรอก เกาะห้า เกาะตะละเบ็ง เกาะมุกต์ – ถ้ำมรกต เกาะกระดาน

1.2 ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว ในการศึกษาด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล เกาะเชือก เกาะแหวน เกาะม้า ผู้วิจัยศึกษาในประเด็น ภูมิทัศน์ธรรมชาติ ภูมิอากาศ พืชพรรณธรรมชาติ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏดังนี้

1.2.1 ภูมิทัศน์ธรรมชาติ ภูมิทัศน์ธรรมชาติ เป็นการศึกษาค้นคว้าสภาพของชายหาดต่าง ๆ ที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว ทะเล และหมู่เกาะ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า เกาะเชือก เกาะแหวน เกาะม้า เป็นกลุ่มเกาะขนาดเล็ก มีลักษณะเป็นภูเขาหินปูนปกคลุมด้วยพรรณไม้ จำพวกป่าดิบชื้นขึ้นเขียวขจี มีถ้ำซึ่งเป็นที่อยู่ของนกนางแอ่น และหน้าผาที่สวยงาม คือจุดดึงดูดใจนักท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก ดังที่ วัลยา บำรุงบ้าน¹ นักท่องเที่ยวจากจังหวัดปัตตานี ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า กิจกรรมการดำน้ำปะการังเป็นกิจกรรมที่โดดเด่นที่สุดของเกาะเชือก เกาะแหวน เกาะม้าโดยที่เกาะเชือกมีลักษณะเป็นเกาะสองเกาะติดกัน บริเวณเกาะเชือกมีกระแสน้ำเชี่ยวมาก การดำน้ำดูปะการัง ต้องเกาะเชือกเพื่อช่วยพยุงตัว ความงดงามของ

¹วัลยา บำรุงบ้าน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่เกาะเชือก อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2545.

เกาะเชือกอยู่ที่ปะการังชนิดต่าง ๆ และผลิตเพลลีนกับการดำน้ำดูปลานานาชนิดที่แหวกว่ายกันเป็นฝูง ๆ ประกอบไปด้วยปะการังสีฟ้า ปะการังฟุ่ม ปะการังเขากวาง ปะการังอ่อน ปะการังดอกไม้ กัลปังหา ปลาการ์ตูน ปลานoire เป็นต้น ส่วนที่เกาะแหวนมีลักษณะคล้ายหัวแหวน มียอดกลม สอดคล้องกับ ธนิตา ทองมากกุล¹ นักท่องเที่ยวจากจังหวัดชุมพร กล่าวไว้ทำนองเดียวกันสรุปได้ว่า เกาะแหวนมีลักษณะยอดแหลม มีพื้นที่ไม่มียื่นเขี้ยวขี้ ล้อมรอบด้วยหน้าผาหินปูน ไม่มีพื้นที่ราบ ไม่มีชายหาด เส้นที่ของเกาะแหวนคือ ความสมบูรณ์ของแนวปะการัง ถือว่าเป็นเกาะที่สวยงามที่สุดของทะเลตรัง เพราะเคยใช้เป็นสถานที่จัดงานวิภาหิต์สมุทรครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ.2540 รอบ ๆ เกาะแหวน เป็นจุดดำน้ำชมปะการัง ซึ่งมีทั้งปะการังน้ำตื้นและน้ำลึก ปะการังที่พบมากได้แก่ ปะการังเขากวาง ปะการังช่องแผ่น ปะการังเห็ด ปะการังแล้ทะเล ฟองน้ำแจกันดำ ฟองน้ำครก ดอกไม้ทะเล เป็นต้น จุดใหญ่จะอยู่ที่ทิศตะวันออกของเกาะ เมื่อดำน้ำลงไปจะเห็นดอกไม้ทะเล พลิวไหวตามกระแสน้ำ โอนเอนรับกับกัลปังหาที่สวยงามสร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยว เช่นเดียวกับที่เกาะม้า มีความสวยงามและความสมบูรณ์ของแนวปะการัง โดยเฉพาะดอกไม้ทะเลที่พลิวไหวไปมา ดูจับเป็นการเชิญชวนให้มาสัมผัส ด้านหน้าเกาะม้ามี่โขดหินกลางน้ำ คู่นึงระหว่างโขดหินมีปะการังที่สวยงามมาก ลักษณะของตัวเกาะเป็นภูเขาสองลูกติดกัน มีความสูงต่ำลดหลั่นกัน เมื่อมองดูแล้วมีลักษณะคล้ายม้า ความสมบูรณ์ของปะการังและสัตว์ทะเลนานาชนิด บริเวณ 3 เกาะนี้ เป็นสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยวให้มาเยี่ยมชม ดังที่ โอลิเวอร์ เดอร์ช (Oliver Dersch)² นักท่องเที่ยวชาวเยอรมัน ได้กล่าวไว้ สรุปได้ว่า เกาะเชือก เกาะแหวน เกาะม้า มีปะการังและสัตว์ทะเลนานาชนิด มีทั้งปะการังน้ำตื้นและปะการังน้ำลึก กิจกรรมที่โดดเด่นคือ การดำน้ำดูปะการังและสัตว์ทะเลที่หลากหลาย ดูแปลกตา ขณะว่ายชมรู้สึกตื่นเต้นเพราะปลาบางชนิดจะว่ายเข้ามาหาเหมือนกับคุ้นเคย เหมาะสำหรับการพักผ่อนหย่อนใจ และชื่นชมกับความหลากหลายใต้ทะเล ดังภาพประกอบ 22 - 24

¹ธนิตา ทองมากกุล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่เกาะแหวน อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2545.

²โอลิเวอร์ เดอร์ช (Oliver Dersch) เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่เกาะม้า อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2545.

1.2.2 ภูมิอากาศ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า สภาพภูมิอากาศบริเวณ เกาะเชือก เกาะแหวน เกาะม้า ฤดูกาลมีลักษณะแบบมรสุม ลักษณะภูมิอากาศแบ่งตาม ลักษณะอากาศของประเทศไทยเป็น 3 ฤดู ดังที่ อำเภอสิเกา¹ และ จังหวัดตรัง² ได้กล่าวไว้ สรุปได้ว่า สภาพภูมิอากาศบริเวณเกาะเชือก เกาะแหวน เกาะม้า ตั้งอยู่บนคาบสมุทรอินเดียน ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้มีอิทธิพลต่อเกาะต่าง ๆ ในฝั่งทะเลอันดามันมากกว่าลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ มีผลต่อลักษณะน้ำขึ้นน้ำลงในทะเลอันดามันเป็นแบบ น้ำขึ้นน้ำลง วันละ 2 รอบ ทั้งนี้มีลมมรสุมพัดผ่านประจำปี คือลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือและลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ส่งผลให้มีฤดูกาล 3 ฤดู คือ ฤดูร้อน ฤดูฝน ฤดูหนาว ฤดูร้อนเริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ – เดือนพฤษภาคม ระยะเวลาอยู่ในช่องทางจากมรสุม อากาศจะเริ่มร้อน และจะร้อนจัดในเดือน เมษายน อุณหภูมิประมาณ 34.5 องศาเซลเซียส ฤดูฝนเริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม – เดือนตุลาคม เป็นช่วงที่มรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งพัดพาความร้อนและความชื้นจากมหาสมุทรอินเดียพัดปกคลุม ทำให้มีฝนตกมาก คลื่นลมในทะเลมีความรุนแรงมาก ช่วงนี้จึงเป็นช่วงปิดฤดูกาลท่องเที่ยวทาง ทะเลตรัง ส่วนฤดูหนาวเริ่มตั้งแต่เดือนตุลาคม – เดือนกุมภาพันธ์ เป็นฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือในระยนี้มีลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งมีอากาศเย็นและแห้งจากประเทศจีนพัดปกคลุมประเทศไทย ทำให้อุณหภูมิทั่วไปลดลงและมีอากาศหนาวเย็น ช่วงที่เหมาะสมแก่การท่องเที่ยวทางทะเลตรังคือเดือนตุลาคม – กลางเดือนพฤษภาคม

อุณหภูมิเกาะเชือก เกาะแหวน เกาะม้า ตั้งอยู่บนฝั่งทะเลด้านตะวันตกของภาคใต้ และได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือและลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้ อยู่ในคาบสมุทรที่ยื่นออกไปในทะเล ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งพัดมาจากทะเลจีนใต้และอ่าวไทย ทำให้ได้รับไอน้ำและความชุ่มชื้นมาก ส่วนลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้พัดมาจากมหาสมุทรอินเดีย มีอุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ยทั้งปี 34.6 องศาเซลเซียส อุณหภูมิต่ำสุดตลอดทั้งปี 20 องศาเซลเซียส อุณหภูมิเฉลี่ย 27.3 องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์ 98.77%

¹อำเภอสิเกา. แผนพัฒนาอำเภอ 5 ปี 2545 – 2549 อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง.

2545. หน้า 4.

²จังหวัดตรัง. ข้อมูลการตลาด จังหวัดตรัง ประจำปี 2545 – 2546. 2546. หน้า 3.

1.2.3 พืชพรรณธรรมชาติ เป็นการศึกษาลักษณะของพืชพรรณธรรมชาติโดยภาพรวม จากการศึกษาปรากฏว่า เกาะเขือก เกาะแหวน มีพืชพรรณธรรมชาติประเภทป่าดิบชื้น และธรรมชาติที่สวຍงามอยู่บริเวณรอบ ๆ เกาะ ดังที่ พิมพกา เป้าทอง¹ ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า เกาะเขือกเป็นเกาะเล็ก ๆ 2 เกาะที่อยู่ติดกันเป็นเกาะที่มีสัมปทานรังนก มีแนวปะการังที่สมบูรณ์มากและมีทั้งปะการังแข็ง ปะการังอ่อนหลากสีส้ม ปะการังไฟ ฟองน้ำครก ดอกไม้ทะเลครก แนวกัลปังหาสลักกัน มีปลาสวยงามหลายชนิด เช่น ปลาผีเสื้อ ปลาสลิคหิ้น ปลาการ์ตูน ปะการังเป็นต้น ส่วนพืชพรรณธรรมชาติเกาะแหวนมีพืชพรรณประเภทพรรณไม้ขนาดเล็กบริเวณรอบ ๆ เกาะ มีแนวปะการังที่สมบูรณ์ เช่นเดียวกับเกาะเขือก ดังที่ ชัยยงค์ บัวบุญ² นักท่องเที่ยวจากจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า บริเวณรอบ ๆ เกาะแหวนมีแนวปะการังที่สมบูรณ์ มีทั้งปะการังน้ำตื้นและน้ำลึกเหมาะกับการดำน้ำดูปะการังที่มีความหลากหลาย เช่น ปะการังเขากวาง ปะการังแฉ้ทะเล ปะการังเห็ด ปะการัง ฟองน้ำครก ดอกไม้ทะเล ดอกไม้ทะเลครก เป็นต้น และมีฝูงปลานานาชนิดที่ดึงดูดใจนักท่องเที่ยวให้มาชื่นชมกับความงดงามบริเวณรอบ ๆ หมู่เกาะเขือก เกาะแหวน เกาะม้า เหมาะแก่การดำน้ำดูปะการัง ดังภาพประกอบ 22

จากการศึกษาค้นคว้าด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวเกาะเขือก เกาะแหวน เกาะม้า สรุปได้ว่า เกาะเขือก เกาะแหวน และเกาะม้า มีทรัพยากรธรรมชาติได้ทะเลที่สวยงาม มีจุดดำน้ำดูปะการังรอบ ๆ เกาะ ทศนียภาพที่สวยงามสามารถท่องเที่ยวได้ในช่วงเดือนตุลาคม – เดือนพฤษภาคม เพราะมีอากาศเย็นสบายและไม่มีมรสุม เหมาะสำหรับการพักผ่อนหย่อนใจ

1.3 ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก ในด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกของเกาะเขือก เกาะแหวน เกาะม้า ผู้วิจัยได้ศึกษาในประเด็นการคมนาคมขนส่งที่พัก ร้านอาหาร ห้องน้ำ ห้องสุขา สถานที่จอดรถ - จอดเรือ บริการนำเที่ยว การประชาสัมพันธ์ความปลอดภัย และไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏรายละเอียดดังนี้

¹พิมพกา เป้าทอง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่เกาะเขือก อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 4 มกราคม 2546.

²ชัยยงค์ บัวบุญ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่เกาะแหวน อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 4 มกราคม 2546.

1.3.1 การคมนาคมขนส่ง จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า เส้นทาง การเข้าสู่ เกาะเชือก เกาะแหวน เกาะม้า มีความสะดวก ดังที่ วิเชียร สุทธิชล¹ มัคคุเทศก์อิสระ และ กานต์ วงศ์สมบุญ² นักท่องเที่ยวท้องถิ่น ได้กล่าวไว้ในทำนองเดียวกันสรุปได้ว่า เส้นทาง การคมนาคมเข้าสู่เกาะเชือก เกาะแหวน เกาะม้า มีหลายเส้นทาง โดยสามารถเดินทางเข้าสู่เกาะ เหล่านี้ได้โดยลงเรือที่ทำเรือปากเมง ทำเรือบ้านเจ้าไหม ทำเรือควนตุงกู และทำเรือบ้านบ่อเมือง ที่จังหวัดกระบี่ แล้วแต่ความสะดวกของนักท่องเที่ยวที่นิยมกันคือ มาลงเรือที่ทำเรือปากเมง เพราะสะดวกที่สุด โดยมีเรือบริการ 3 รูปแบบ คือ มีเรือหางยาว เรือโดยสาร และเรือเร็ว มีความปลอดภัย เพราะบนเรือมีอุปกรณ์ครบถ้วน เช่น เสื้อชูชีพ ห่วงยาง วิทยุสื่อสาร เป็นต้น

1.3.2 ที่พัก จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า บริเวณเกาะเชือก เกาะแหวน เกาะม้า ไม่มีสถานบริการด้านที่พักแก่นักท่องเที่ยว ดังที่ ธนิตา ทองมากกุล³ นักท่องเที่ยวจาก จังหวัดชุมพร ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า บริเวณเกาะเชือก เกาะแหวน เกาะม้า ไม่มีสถานที่พักแรม แก่นักท่องเที่ยว เนื่องจากเป็นเกาะขนาดเล็กไม่มีพื้นที่ราบ ไม่มีประชาชนอาศัยอยู่

1.3.3 ร้านอาหาร จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า บริเวณเกาะเชือก เกาะแหวน เกาะม้า ไม่มีร้านอาหารบริการแก่นักท่องเที่ยว ดังที่ กรรณิกา คงกระเรียน⁴ นักท่องเที่ยว จากจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า เกาะเชือก เกาะแหวน เกาะม้า ไม่มีร้านอาหาร บริการแก่นักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มาดำน้ำดูปะการังและเตรียมอาหารมารับประทานเอง

1.3.4 ห้องน้ำ ห้องสุขา จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า บริเวณเกาะเชือก เกาะแหวน เกาะม้า ไม่มีห้องน้ำห้องสุขาไว้บริการแก่นักท่องเที่ยว

---

¹วิเชียร สุทธิชล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่เกาะเชือก อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 11 มกราคม 2546.

²กานต์ วงศ์สมบุญ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่เกาะแหวน อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 11 มกราคม 2546.

³ธนิตา ทองมากกุล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่เกาะม้า อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 11 มกราคม 2546.

⁴กรรณิกา คงกระเรียน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่เกาะเชือก อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 11 มกราคม 2546.

1.3.5 สถานที่จอดรถ - เรือ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า เกาะเชือก เกาะแหวน เกาะม้า เป็นเกาะเล็ก ๆ ไม่มีพื้นที่ดินใช้แต่เรือ ในการจอดเรือให้นักท่องเที่ยวขึ้นชมกับธรรมชาติ ใช้วิธีการผูกกับทุ่นจอดเรือ ดังที่ สมใจ ชัยเพชร¹ คนขับเรือนำเที่ยว ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า สถานที่จอดเรือบริเวณเกาะเชือก เกาะแหวน เกาะม้า จอดโดยการผูกกับทุ่น จอดเรือซึ่งมีไม่เพียงพอในช่วงเทศกาล

1.3.6 การบริการนำเที่ยว จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า บริเวณเกาะเชือก เกาะแหวน เกาะม้า ไม่มีศูนย์บริการนำเที่ยว แต่มีมัคคุเทศก์คอยให้คำแนะนำแก่นักท่องเที่ยว ฤดูกาลที่เหมาะสมคือช่วงเดือนธันวาคม – เมษายน นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มากับบริษัทนำเที่ยว

1.3.7 การประชาสัมพันธ์ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า เกาะเชือก เกาะแหวน เกาะม้า ได้รับการประชาสัมพันธ์พอสมควร ดังที่ เจนจิรา เพชรอร่าม² นักท่องเที่ยวท้องถิ่น กล่าวไว้สรุปได้ว่า เกาะแหวนถือว่าเป็นเกาะที่สวยงามที่สุดของทะเลตรัง เดิมใช้เป็นที่จัดพิธีวิวาห์ได้สมทูลครั้งแรกในปี พ.ศ. 2540 แต่เนื่องจากบนเกาะไม่มีชายหาด ทำให้เรือขบวนขึ้นหมาก ไม่มีที่จอดหลบคลื่น จึงย้ายไปจัดที่เกาะกระดานซึ่งสะดวกกว่า ถึงอย่างไรก็ตามเกาะเชือก เกาะแหวน เกาะม้า ก็เป็นที่รู้จักดีในหมู่นักท่องเที่ยว การประชาสัมพันธ์ส่วนใหญ่เป็นการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวทะเลตรัง

1.3.8 ความปลอดภัย จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า บริเวณเกาะเชือก เกาะแหวน เกาะม้า มีการดูแลรักษาความปลอดภัยกันพอสมควร ดังที่ พิเชษฐ์ พรหมवाद³ มัคคุเทศก์นำเที่ยวทะเลตรัง กล่าวไว้สรุปได้ว่า ในการนำนักท่องเที่ยวไปดำน้ำชมปะการังนั้น จะจัดกลุ่มนักท่องเที่ยวประมาณกลุ่มละ 10 – 15 คน ต่อผู้ดูแล 1 คน โดยนักท่องเที่ยวทุกคนต้องสวมเสื้อชูชีพตลอดเวลา

1.3.9 ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า บริเวณเกาะเชือก เกาะแหวน เกาะม้า ไม่มีไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ เนื่องจากไม่มีประชากรอาศัยอยู่

¹สมใจ ชัยเพชร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่เกาะเชือก อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 11 มกราคม 2546.

²เจนจิรา เพชรอร่าม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่เกาะแหวน อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 11 มกราคม 2546.

³พิเชษฐ์ พรหมवाद เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่เกาะเชือก อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 11 มกราคม 2546.

จากการศึกษาค้นคว้าด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก เกาะเชือก เกาะแหวน เกาะม้า สรุปได้ว่า การคมนาคมขนส่งไปเกาะเชือก เกาะแหวน เกาะม้า มีความสะดวกสบาย สามารถลงเรือได้ที่ท่าเรือปากเมง ท่าเรือควนตุงกู ท่าเรือบ้านเจ้าไหม และที่ท่าเรือบ่อม่วง ทั้ง 3 เกาะไม่มีประชากรอาศัยอยู่ จึงไม่มีที่พัก ร้านอาหาร ห้องน้ำห้องสุขา ศูนย์บริการนำเที่ยว มีการจัดงานพิธีวิวาหิ์ได้สมุทธร ในช่วงวันที่ 12 - 14 กุมภาพันธ์ ของทุกปี เพื่อประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวทางทะเล ไม่มีศูนย์บริการด้านความปลอดภัย ไฟฟ้า ประปา และโทรศัพท์

2. แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล แถบนอกชายฝั่งทะเลเกาะเชือก เกาะแหวน เกาะม้า

ในการศึกษาแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเล ผู้วิจัยศึกษาในด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านการบริการจัดการ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏรายละเอียดดังนี้

2.1 ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า แนวทางในการพัฒนาจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเล เกาะเชือก เกาะแหวน เกาะม้า มีรายละเอียดดังนี้

1. การอนุรักษ์ป่าหินปูน ให้คงอยู่ในสภาพธรรมชาติให้มากที่สุด โดยการดูแลมิให้ถูกทำลาย ด้วยการออกกฎข้อบังคับห้ามกระทำการใด ๆ อันเป็นการบุกรุกทำลายป่าหินปูน ดังที่ วรวิทย์ รัตนกุล¹ มัคคุเทศก์สังกัดตรังวาริแตรเว็ล ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ป่าหินปูนเป็นสิ่งที่คู่กับเกาะมานาน เกาะเชือก เกาะแหวน เกาะม้า มีป่าหินปูนประเภทไม้พุ่มเตี้ย สร้างความเจริญตาท่ามกลางทะเลสีคราม จึงควรอนุรักษ์ป่าหินปูนให้คงอยู่ในสภาพธรรมชาติมากที่สุดโดยการดูแล มิให้ถูกทำลาย ด้วยการออกกฎข้อบังคับ ห้ามกระทำการใด ๆ อันเป็นการบุกรุกทำลายป่าหินปูน สอดคล้องกับ ประยูร ศรีสุวรรณ² หัวหน้าอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม มีโครงการอนุรักษ์ป่าหินปูนบริเวณเกาะเชือก เกาะแหวน เกาะม้า ดูแลมิให้ถูกทำลายด้วยการออกกฎข้อบังคับห้ามกระทำการใด ๆ อันเป็นการบุกรุกทำลายป่าหินปูน และส่งเสริมสนับสนุนให้นักท่องเที่ยว ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวมีจิตสำนึก นักท่องเที่ยว

¹วรวิทย์ รัตนกุล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่เกาะเชือก อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2546.

²ประยูร ศรีสุวรรณ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่เกาะแหวน อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2546.

ผู้ประกอบการก็นำเที่ยวให้เห็นคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและช่วยกันรักษา

2. ควรดูแลรักษาความสะอาดและคุณภาพของน้ำทะเล โดยการกำขับนักท่องเที่ยว ผู้ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการดูแลคุณภาพของน้ำทะเล ดังที่ สมใจ ชัยเพชร¹ เจ้าของบริษัทนำเที่ยว ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ในการนำเที่ยวทางทะเลในวันหนึ่ง ๆ มีปริมาณขยะมาก ต้องจัดถังขยะหรือถุงดำให้เพียงพอและต้องกำขับนักท่องเที่ยว และผู้ที่เกี่ยวข้องตลอดจนการดูแลคุณภาพของน้ำทะเล โดยการควบคุมการปล่อยคราบน้ำมันหรือสิ่งปฏิกูลลงทะเลขณะที่ทอดสมอให้นักท่องเที่ยวดำน้ำดูปะการัง

3. การให้ความรู้และสร้างจิตสำนึกด้านการท่องเที่ยวทางทะเลของนักท่องเที่ยว โดยอาจกระทำได้โดยจัดให้มีความร่วมมือในการปรับปรุงและพัฒนาระบบการให้ข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยวทางทะเล ดังที่ วรรณภา บุญรินทร์² มัคคุเทศก์สังกัดลิ่งการท่องเที่ยว กล่าวไว้สรุปได้ว่า ควรให้ความรู้และสร้างจิตสำนึกด้านการท่องเที่ยวทางทะเลแก่นักท่องเที่ยว โดยอาจกระทำได้ โดยจัดให้มีความร่วมมือในการปรับปรุงและพัฒนาระบบการให้บริการข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยวทางทะเล ให้มีรูปแบบ กิจกรรม วิธีการสื่อความหมาย โดยร่วมมือกันระหว่างอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม ผู้ประกอบการ คนในท้องถิ่นจัดข้อมูลเป็นสื่อวีดิทัศน์ไว้ที่ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะในช่วงวันหยุดเสาร์ – อาทิตย์ และช่วงเทศกาลต่าง ๆ เพื่อสร้างจิตสำนึกให้นักท่องเที่ยวให้ตระหนักถึงการท่องเที่ยวทางทะเล นอกจากนี้ควรมีป้ายประกาศที่เป็นคำขวัญต่าง ๆ ตามบริเวณท่าเรือ และที่นั่งพักผ่อน

4. การจัดเขตพื้นที่บริเวณรอบ ๆ เกาะเชือก เกาะแหวน เกาะม้า เพื่อการใช้ประโยชน์ในการจัดกิจกรรมและรูปแบบการท่องเที่ยว ดังที่ วนิดา ภูกิตติกุล³ นักท่องเที่ยวจากอำเภอกันตัง ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ควรจัดเขตพื้นที่บริเวณรอบ ๆ เกาะเชือก เกาะแหวน เกาะม้า เพื่อกำหนดการใช้ประโยชน์ในการจัดกิจกรรมและรูปแบบการท่องเที่ยวที่เหมาะสม เช่น จุดดำน้ำลึก จุดจอดเรือ จุดอนุรักษ์ เป็นต้น ตลอดจนการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวที่ลงไปดำน้ำ

¹สมใจ ชัยเพชร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่เกาะม้า อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2546.

²วรรณภา บุญรินทร์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่เกาะเชือก อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2546.

³วนิดา ภูกิตติกุล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่เกาะแหวน อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2546.

เช่น ประการังในบริเวณที่พอเหมาะในแต่ละวัน ทั้งนี้เพื่อลดผลกระทบต่อแนวปะการังให้น้อยที่สุด

จากการศึกษาค้นคว้าแนวทางการพัฒนาด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว เกาะเชือก เกาะแหวน เกาะม้า สรุปได้ว่า การอนุรักษ์ป่าหินปูนที่อยู่บนเกาะให้คงสภาพธรรมชาติไว้มากที่สุด ด้วยการปลูกจิตสำนึกนักท่องเที่ยว การดูแลรักษาความสะอาดและคุณภาพของน้ำทะเล ด้วยการกำชับนักท่องเที่ยวและผู้ที่เกี่ยวข้องและเขียนป้ายแนะนำแก่นักท่องเที่ยว และตรวจสอบคุณภาพน้ำทะเล การให้ความรู้และสร้างจิตสำนึกด้านการท่องเที่ยวทางทะเลแก่นักท่องเที่ยว โดยการจัดให้มีความร่วมมือในการปรับปรุงและพัฒนาระบบการให้ข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยวทางทะเลและจัดสื่อวีดิทัศน์ไว้ที่ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว การจัดเขตพื้นที่บริเวณรอบ ๆ เกาะเชือก เกาะแหวน เกาะม้า โดยกำหนดพื้นที่จัดรูปแบบกิจกรรมและรูปแบบการท่องเที่ยว

2.2 ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า แนวทางในการพัฒนาด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลมีรายละเอียดดังนี้

1. การปรับปรุงท่าเทียบเรือหาดปากเมงให้มีความสะดวกสบาย เรือใหญ่สามารถเข้าถึงท่าเทียบเรือได้ และจัดพื้นที่พักผ่อนให้กว้างขวางขึ้น ดังที่ อดุลย์ สีทอง¹ พนักงานสังกัดสุราษฎร์ธานี ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ท่าเทียบเรือหาดปากเมงเป็นท่าเทียบเรือหลักของการท่องเที่ยวทางทะเลตรัง ในช่วงวันเสาร์ – อาทิตย์ และช่วงเทศกาลต่าง ๆ มีนักท่องเที่ยวมาใช้บริการเป็นจำนวนมาก และต้องใช้เวลาคอยลงเรือนานพอสมควร แต่บริเวณท่าเรือคับแคบเกินไป ควรขยายที่พักรอสำหรับนักท่องเที่ยว และควรดูแลเสาดินข้างท่าเรือให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งาน เพื่อความสะดวกในการขึ้นลงเรือ ของนักท่องเที่ยว และควรมีการขุดลอกร่องน้ำให้ลึกมากขึ้น เพื่อให้เรือขนาดใหญ่เข้าเทียบท่าขณะน้ำลงได้ สอดคล้องกับ จังหวัดตรัง² ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า จังหวัดมีโครงการขยายท่าเรือให้กว้างขวางและยาวขึ้น โดยสามารถรองรับนักท่องเที่ยวมากขึ้น แต่ต้องไม่รบกวนแนวปะการังนอกชายฝั่ง และมีโครงสร้างท่าเรือแห่งใหม่อีก 2 แห่ง คือ ท่าเรือหาดยาว และท่าเรือทุ่งคลองสน เพื่อรองรับการขยายตัวของนักท่องเที่ยวทางทะเลจังหวัดตรัง

¹อดุลย์ สีทอง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ท่าเทียบเรือปากเมง หมู่ที่ 4 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2546.

²จังหวัดตรัง. บรรยายสรุปแนวทางการพัฒนาจังหวัดตรัง. 2546. หน้า 19.

2. การจัดให้มีหุ่นจอดเรือ โดยการจัดหุ่นผูกเรือให้เพียงพอ และออกกฎหมายห้ามเรือทุกลำทิ้งสมอเรือ เพื่อป้องกันแนวปะการัง ดังที่ กมลรัตน์ กลั่นเกล้า¹ พนักงานสังกัดปากเมง รีสอร์ท ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า บริเวณเกาะเชือก เกาะแหวน เกาะม้า ไม่มีหุ่นผูกเรือ ต้องจอดเรือโดยใช้วิธีการทิ้งสมอ ทำให้แนวปะการังได้รับความเสียหาย ดังนั้นหน่วยงานที่รับผิดชอบควรจัดสร้างหุ่นผูกเรือให้เพียงพอ เพื่อป้องกันแนวปะการัง ควรเลือกสถานที่ที่เหมาะสม ห่างจากแนวปะการังพอสมควร

3. การจัดให้มีเรือนำเที่ยวที่ได้มาตรฐาน มีความปลอดภัยมากขึ้น โดยให้มีอุปกรณ์การสื่อสารที่ทันสมัย ดังที่ พลศิริ ศุภศรี² พนักงานสังกัดบริษัทตรังสคูบ้าไทรฟวิง เซนเตอร์ จำกัด ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ควรจัดให้มีเรือบริการนำเที่ยวที่ได้มาตรฐาน มีความปลอดภัยมากขึ้น มีอุปกรณ์การสื่อสารที่ทันสมัย เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับนักท่องเที่ยวที่ขอการท่องเที่ยวทางทะเล ระบบการสื่อสารมีคุณภาพ สามารถติดต่อกับชายฝั่งและเรือลำอื่น ๆ ได้อย่างสะดวก มีการตรวจเช็คสภาพของอุปกรณ์ต่าง ๆ ภายในเรือให้พร้อมใช้งานตลอดเวลา

4. การจัดโครงการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวทางทะเล โดยพัฒนารูปแบบการประชาสัมพันธ์ให้มีความน่าสนใจมากขึ้น มีข้อมูลด้านการท่องเที่ยวที่ถูกต้อง และชัดเจน โดยประชาสัมพันธ์ผ่านวารสาร เอกสารแผ่นพับ ดังที่ พรเลิศ อุ่นเรือน³ หัวหน้าศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยวจังหวัดตรังได้กล่าวไว้ สรุปได้ว่า การประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวเป็นหน้าที่ของทั้งภาครัฐและภาคเอกชน จำเป็นต้องพัฒนารูปแบบการประชาสัมพันธ์ให้มีความน่าสนใจ โดยที่ภาครัฐและภาคเอกชนจัดกิจกรรมร่วมกัน มีข้อมูลด้านการท่องเที่ยวที่ถูกต้องชัดเจนเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล ในปัจจุบันการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทำได้อย่างรวดเร็ว โดยการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อมวลชนต่าง ๆ

¹กมลรัตน์ กลั่นเกล้า เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ทำเทียบเรือปากเมง หมู่ที่ 4 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2546.

²พลศิริ ศุภศรี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ทำเทียบเรือปากเมง หมู่ที่ 4 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2546.

³พรเลิศ อุ่นเรือน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ทำเทียบเรือปากเมง หมู่ที่ 4 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2546.

จากการศึกษาค้นคว้าแนวทางการพัฒนาด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก เกาะเชือก เกาะแหวน เกาะม้า สรุปได้ว่า การปรับปรุงขยายท่าเทียบเรือหาดปากเมงให้มีความสะดวกสบาย การจัดให้มีท่อนผูกเรือ โดยจัดท่อนผูกเรือให้เพียงพอและออกกฎห้ามเรือทุกลำทิ้งสมอเรือเพื่อป้องกันแนวปะการัง การจัดให้มีเรือนำเที่ยวที่ได้มาตรฐาน มีความปลอดภัยมากขึ้น โดยให้มีอุปกรณ์การสื่อสารที่ทันสมัย

2.3 ด้านการบริหารจัดการ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า แนวทางในการพัฒนาด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล มีรายละเอียดดังนี้

1. การมีแผนงานการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลอย่างชัดเจน โดยอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม ควรมีแผนงานหรือโครงการพัฒนาอย่างชัดเจน ดังที่ ศิริญา ยี่โกบ¹ นักท่องเที่ยวจากจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม ควรมีแผนงานในการพัฒนาเกาะเชือก เกาะแหวน เกาะม้า ที่ชัดเจน ทั้งแผนระยะสั้น ระยะยาว โดยจำแนกเป็นแผนย่อย ๆ เช่น แผนงานป้องกันรักษาทรัพยากรธรรมชาติ แผนงานการอนุรักษ์สำรวจศึกษาและวิจัยทรัพยากรธรรมชาติ แผนงานการจัดการท่องเที่ยวและสื่อความหมาย แผนงานบริหารอุทยานแห่งชาติ ทั้งนี้เพื่อให้สามารถประเมินผลการพัฒนาได้

2. มีองค์กรที่ทำงานร่วมกัน ตั้งคณะทำงานประสานงานและตรวจสอบขององค์กร เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว ดังที่ อร สีแพว² ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ควรตั้งคณะทำงานประสานงานระหว่างองค์กรเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวกับหน่วยงานปฏิบัติ ผู้ดูแลรับผิดชอบพื้นที่ท่องเที่ยวทางทะเล หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการนักท่องเที่ยวเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติงาน รวมทั้งเป็นการป้องกันและแก้ไขความซ้ำซ้อนในการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องร่วมกัน ในการพัฒนาอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวทางทะเล

3. การให้การศึกษอบรมแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยว โดยการแนะนำและสนับสนุนส่งเสริมผู้ประกอบการดีเด่น ดังที่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย³ ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า

¹ศิริญา ยี่โกบ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่เกาะแหวน อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2545.

²อร สีแพว. เอกสารประกอบการสอนชุดวิชา การจัดการนันทนาการและการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ หน่วยที่ 8-15. 2546. หน้า 357-359.

³จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. แผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในเขตเทศบาลนครตรังและพื้นที่ต่อเนื่อง. ม.ป.ป. หน้า 5-12.

ควรแนะนำ อบรม รูปแบบการบริการ การจัดการตลาดให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยวและสนับสนุนส่งเสริมและประกาศเกียรติคุณสถานประกอบการดีเด่น ด้านการให้บริการและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับ สมศักดิ์ ยาหมอ¹ พนักงานสังกัดบริษัท จี.โอ.ฮอติเดย์ ได้กล่าวไว้ทำนองเดียวกัน สรุปได้ว่า ควรให้มีการศึกษาฝึกอบรมผู้เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยว เช่น มัคคุเทศก์ท้องถิ่น ผู้บริการประจำศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการ เป็นต้น โดยอบรมในเรื่องภาษาต่างประเทศ อย่างน้อย 2 ภาษา

4. การให้ประชาชนมีส่วนร่วม โดยการจัดให้มีองค์กรประชาชนในรูปแบบต่าง ๆ มาบริหารจัดการนักท่องเที่ยว ดังที่ สุธรรม ศิลปสมศักดิ์² ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า แหล่งท่องเที่ยวเป็นทรัพยากรของท้องถิ่น คนในท้องถิ่นควรมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ รวมทั้งมีส่วนในการรับผลประโยชน์ ดังนั้น องค์กรบริหารส่วนตำบล จึงส่งเสริมให้ประชาชน องค์กรท้องถิ่น เข้ามาจับบทบาทในคณะทำงานชุดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมพัฒนา ส่งเสริมให้มีการจัดองค์กรท้องถิ่นเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวส่งเสริมให้ประชาชน องค์กรท้องถิ่นมีส่วนได้รับประโยชน์จากทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นให้มากที่สุด เพื่อเป็นผลตอบแทนในการช่วยดูแลรักษาและบริหารจัดการทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว

จากการศึกษาค้นคว้าแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเลเกาะเชือก เกาะแหวน เกาะม้า ด้านการบริหารจัดการเกาะเชือก เกาะแหวน เกาะม้า สรุปได้ว่า การมีแผนงานการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างชัดเจน ทั้งแผนระยะสั้นและแผนระยะยาว การจัดตั้งองค์กรควบคุมตรวจ อาจทำโดยองค์กรเดียวหรือหลายองค์กรร่วมกันก็ได้ การให้มีการศึกษาอบรมผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยว โดยการพัฒนาบุคลากรทางด้านการท่องเที่ยว ทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐและเอกชนในด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก หรืออบรมมััคคุเทศก์ท้องถิ่น การให้ประชาชนมีส่วนร่วม โดยการจัดให้มีองค์กรประชาชนในรูปแบบต่าง ๆ มามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการรวมทั้งร่วมรับผลประโยชน์

¹สมศักดิ์ ยาหมอ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่เกาะเชือก ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2545.

²สุธรรม ศิลปสมศักดิ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 14 ตุลาคม 2545.

จากการศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกฝั่งทะเลเกาะเชือก เกาะแหวน เกาะม้า จากการศึกษาค้นคว้าสรุปได้ดังนี้

1. สภาพแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเลเกาะเชือก เกาะแหวน เกาะม้า

1.1 ด้านที่ตั้ง เกาะเชือกตั้งอยู่ละติจูด 7 องศา 24 ลิปดาเหนือ ลองติจูด 99 องศา 14 ลิปดาตะวันออก เกาะแหวน ตั้งอยู่ที่ละติจูด 7 องศา 22 ลิปดาเหนือ ลองติจูด 99 องศา 15 ลิปดาตะวันออก อยู่ในเขตท้องที่อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง ส่วนเกาะม้า ตั้งอยู่ละติจูด 7 องศา 25 ลิปดาเหนือ ลองติจูด 99 องศา 13 ลิปดาตะวันออก อยู่ในเขตท้องที่อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ อยู่ใกล้แหล่งท่องเที่ยวหลายแห่ง

1.2 ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว เกาะเชือก เกาะแหวน เกาะม้า เป็นจุดดำน้ำดูปะการังที่สวยงาม มีฝูงปลานานาชนิดแหวกว่ายให้สัมผัส สามารถดำน้ำดูปะการังได้ทั้งแบบผิวน้ำและน้ำลึก และเมื่อมองมาจากฝั่งจะเห็นเกาะมีลักษณะดังชื่อ คือมีลักษณะคล้ายหัวแหวน ม้า ตามจินตนาการของนักท่องเที่ยว ส่วนเกาะเชือกนั้น เนื่องจากกระแสน้ำค่อนข้างแรง จึงต้องเกาะเชือกไปดูปะการัง

1.3 ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก เกาะเชือก เกาะแหวน เกาะม้า มีการคมนาคมที่สะดวก ปลอดภัย มีเรือที่ได้มาตรฐานไว้คอยบริการ เนื่องจากมีสภาพเป็นเกาะขนาดเล็ก และไม่มีประชาชนอาศัยอยู่ จึงไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกใด ๆ เลย มีเพียงการประชาสัมพันธ์ด้วยเอกสาร แผ่นพับ

2. แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเล เกาะเชือก เกาะแหวน เกาะม้า

2.1 ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว การอนุรักษ์ป่าหินปูน การดูแลรักษาความสะอาดและคุณภาพน้ำ การให้ความรู้และสร้างจิตสำนึก การจัดเขตพื้นที่ในการจัดกิจกรรม

2.2 ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก การปรับปรุงขยายท่าเทียบเรือ ปากเมง การจัดให้มีท่อนผูกเรือ การจัดโครงการประชาสัมพันธ์

2.3 ด้านการบริหารจัดการ การมีแผนงานการพัฒนาอย่างชัดเจน การมีองค์กรทำงานร่วมกัน การให้มีการศึกษาอบรมแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยว การให้ประชาชนมีส่วนร่วม

เกาะกระดาน

เกาะกระดานเป็นเกาะที่สวยงามที่สุดของจังหวัดตรัง มีพื้นที่ 600 ไร่ โดยพื้นที่ 5 ใน 6 ส่วน อยู่ในความรับผิดชอบของอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม ส่วนที่เหลือเป็นส่วนยางและสวนมะพร้าวของเอกชน ในการศึกษาสภาพแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล ผู้วิจัยได้ศึกษาประเด็นสภาพแหล่งท่องเที่ยวแถบนอกชายฝั่งทะเลและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแถบนอกชายฝั่งทะเลจากการศึกษาค้นคว้าปรากฏรายละเอียดดังนี้

1. สภาพแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเลเกาะกระดาน

ในการศึกษาสภาพแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเลเกาะกระดาน ผู้วิจัยได้ศึกษาในด้านที่ตั้ง ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว และด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก จากการศึกษาค้นคว้าสรุปได้ดังนี้

1.1 ที่ตั้งในการศึกษาด้านที่ตั้งของเกาะกระดาน ผู้วิจัยได้ศึกษาในประเด็นที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ ที่ตั้งเขตการปกครอง และที่ตั้งสัมพันธ์ จากการศึกษาค้นคว้าสรุปได้ดังนี้

1.1.1 ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ เกาะกระดาน ตั้งอยู่ที่ค่าละติจูด ลองติจูด ดังนี้

ละติจูด 7 องศา 13 ลิปดาเหนือ

ลองติจูด 99 องศา 15 ลิปดาตะวันออก

1.1.2 ที่ตั้งเขตการปกครอง เกาะกระดาน ตั้งอยู่ในเขตตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง โดยมีอาณาเขต ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ เกาะมุกต์ – ถ้ำมรกต อำเภอกันตัง

จังหวัดตรัง

ทิศใต้ ติดต่อกับ มหาสมุทรอินเดีย

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ เกาะลิบง ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง

จังหวัดตรัง

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ มหาสมุทรอินเดีย

1.1.3 ที่ตั้งสัมพันธ์ เกาะกระดาน มีที่ตั้งสัมพันธ์กับแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ดังนี้

1. เกาะมุกต์ – ถ้ำมรกต ถ้ำมรกตเป็นจุดเด่นที่สุดในทะเลตรัง เพราะนักท่องเที่ยวจะต้องว่ายน้ำเข้าไปในโพรงถ้ำที่คดเคี้ยว ระยะทางประมาณ 80 เมตร ภายในมีชายหาดทรายขาวนวล โอบล้อมด้วยหน้าผา มีทัศนียภาพที่สวยงาม อยู่ห่างจากเกาะกระดานประมาณ 7 กิโลเมตร

2. เกาะเขือก เกาะแหวน เกาะม้า เกาะลิง ในบรรดาเกาะเหล่านี้สามารถเดินทางถึงกันได้ทุกเกาะ หากนักท่องเที่ยวมีเวลา และตกลงกับผู้ประกอบการแล้ว

3. แหล่งท่องเที่ยวบริเวณชายฝั่งทะเล ได้แก่ หาดปากเมง หาดฉางหลวง หาดสั้น หาดยาว หาดหยงหลิง โดยใช้เวลาเดินทางเข้าฝั่ง ประมาณ 45 นาที จากการศึกษาค้นคว้าด้านที่ตั้งของเกาะกระดาน สรุปได้ว่า เกาะกระดานตั้งอยู่ที่ละติจูด 7 องศา 13 ลิปดาเหนือ ลองติจูด 99 องศา 15 ลิปดาตะวันออก อยู่ในเขตอำเภอกันตัง จังหวัดตรัง อยู่ใกล้แหล่งท่องเที่ยวหลายแหล่ง ได้แก่ เกาะมุกต์ – ถ้ำมรกต เกาะเขือก เกาะแหวน เกาะม้า เกาะลิง แหล่งท่องเที่ยวบริเวณชายฝั่งทะเล โดยสามารถเดินทางได้อย่างสะดวก

1.2 ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว ในการศึกษาด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งเกาะกระดาน ผู้วิจัยได้ศึกษาในประเด็น ภูมิทัศน์ธรรมชาติ ภูมิอากาศ พืชพรรณธรรมชาติ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏดังนี้

1.2.1 ภูมิทัศน์ธรรมชาติ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า เกาะกระดานเมื่อมองจากฝั่งจะพบกับหาดทรายขาวสะอาด บริเวณหาดหน้าเกาะเป็นจุดรับส่งนักท่องเที่ยว แต่ไม่มีสะพานท่าเรือ เป็นที่ตั้งของหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหมที่ 3 เกาะกระดาน และรีสอร์ต บริเวณเกาะกระดานจะมีชายหาดที่ขาวสะอาด และน้ำใสจนสามารถมองเห็นแนวปะการังที่ทอดตัวยาวจากชายหาดด้านเหนือจนถึงชายฝั่ง มีฝูงปลาหลากสีสันทวนกว่าอยู่ในแนวปะการังน้ำตื้น นอกจากนี้ยังมีจุดที่น่าสนใจอีกหลายจุด ดังที่ ภูริ ชุมศรี¹ พนักงานขายสังกัดเกาะใหญ่ วิลล่า และ ยงยุทธ แซ่เฮง² นักท่องเที่ยวท้องถิ่น กล่าวไว้ทำนองเดียวกันสรุปได้ว่า บริเวณเกาะกระดานมีจุดท่องเที่ยวที่น่าสนใจหลายจุด ได้แก่ บริเวณหาดหน้าเกาะ หาดอ่าวเนียง หาดอ่าวช่องลม หาดอ่าวไผ่ เป็นต้น โดยหาดหน้าเกาะมีความยาวประมาณ 1.25 กิโลเมตร มีเม็ดทรายที่ขาวละเอียด น้ำทะเลใส ทำให้มองเห็นปะการังสมอง ปะการังเขากวาง และปลาหลากสีสันทวนอย่างชัดเจน นอกจากนี้บนเกาะยังมีเส้นทางศึกษาธรรมชาติสองเส้นทางที่ทางอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหมจัดเตรียมไว้ ได้แก่ เส้นทางจากไปยังอ่าวเนียง – จุดชมวิวิทิวทัศน์ ระยะทาง 300 เมตร และเส้นทางด้านหลังรีสอร์ตไปยังอ่าวช่องลมระยะทาง 600 เมตร จะมีเจ้าหน้าที่

¹ภูริ ชุมศรี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ทำเทียบเรือปากเมง หมู่ที่ 4 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2545.

²ยงยุทธ แซ่เฮง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่เกาะกระดาน ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2545.

คอยนำทางและให้คำแนะนำ สอดคล้องกับ วรรณา บุญรินทร์¹ มัคคุเทศก์นำเที่ยวทะเลตรัง ได้กล่าวถึงภูมิทัศน์ของเกาะกระดานไว้ในทำนองเดียวกัน สรุปได้ว่า เกาะกระดานมีหาดทรายขาว น้ำทะเลใส ประการังสมบูรณ์ ปลาหลากสีสัน มีจุดชมวิว เหมาะแก่การพักผ่อนหย่อนใจและหาความสุนทรีย์ ทุก ๆ ปี ในเดือนกุมภาพันธ์จะมีการจัดพิธีวิวาหิต์สมุทรขึ้นที่บริเวณหาดหน้าเกาะ เนื่องจากมีน้ำทะเลใส มองเห็นแนวปะการังน้ำตื้น ปะการังที่พบ ได้แก่ ปะการังสมอง ปะการังเขากวางเป็นต้น มีฝูงปลาแหวกว่ายอย่างสนุกสนาน เมื่อเวลาน้ำลงสามารถเดินชมปะการังได้ตามพื้นทราย ถัดพื้นชายขึ้นไปเป็นทะเลชายหาดที่มีเม็ดทรายขาวละเอียด เมื่อเดินไปทางใต้สุดของเกาะกระดาน ห่างจากหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม ประมาณ 600 เมตร จะพบชายหาดและจุดดำน้ำดูปะการังน้ำตื้นที่สวยงามมาก อีกจุดหนึ่ง คือ หาดอ่าวเนียง หาดทรายละเอียดสีขาวออกหม่น ๆ บรรยากาศเงียบสงบ และในทะเลมีแนวปะการังน้ำตื้นที่สวยงาม นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่นิยมมาดำดูปะการังและนอนพักผ่อนชายหาด และสามารถศึกษาพันธุ์ไม้และสัตว์ทะเลไม่อีกด้วย เกาะกระดานจะมีลักษณะยาว หันหน้าสู่ทิศตะวันออก เราจึงสามารถชมพระอาทิตย์ขึ้นได้ ซึ่งยามที่พระอาทิตย์ค่อย ๆ เปลี่ยนประกายแสงในตอนเช้า เพื่อปลุกให้ผู้คนตื่นจากความหลับใหลนั้นช่างเป็นทิวทัศน์ที่งดงามยิ่งนัก บริเวณด้านหน้าเกาะก็สามารถมองเห็นหาดทรายขาวนวล น้ำทะเลใส ซึ่งสามารถมองเห็นสิ่งต่าง ๆ ในทะเลได้ซึ่งน้ำทะเลใสด้านหน้าเกาะนี้ มีแนวปะการังน้ำตื้นทอดตัวยาวอยู่หน้าเกาะ เหมาะสำหรับเล่นน้ำและดำน้ำตื้น ซึ่งเราสามารถมองเห็น สิ่งมีชีวิตในทะเลชนิดต่าง ๆ เช่น หมู่ปลาที่กำลังแหวกว่ายไปมาอย่างสนุกสนาน ดอกไม้ทะเลพริ้วไหวไปตามแรงคลื่น แผลสีสันสดใสชวนมองปะการังชนิดต่าง ๆ โบกสะบัดไปตามแรงคลื่น สะกดจิตใจมนุษย์ให้ตกอยู่ในความงามของทัศนียภาพใต้ท้องทะเล รอบเกาะมีหาดที่สามารถท่องเที่ยวได้คือ หาดอ่าวเนียง อ่าวไผ่ และอ่าวช่องลม เป็นจุดชมพระอาทิตย์ตกที่สวยงามแห่งหนึ่งของเกาะ มีทางเดินป่าประมาณ 300 เมตร จากที่ทำการหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหมไปอ่าวช่องลม ซึ่งเราสามารถสัมผัสกับความสงบร่มเย็น และความงามของธรรมชาติบริเวณนี้ได้ ซึ่งจะทำให้เราเพลิดเพลินไปกับสิ่งที่ได้พบเห็นต่าง ๆ เช่น พันธุ์ไม้นานาชนิดนอกจากนี้บนเกาะยังเป็นที่อยู่ของนกหลายชนิด ซึ่งส่งเสียงใส ๆ ออกมาทำให้เรารู้สึกสดชื่น และเพลิดเพลินกับสิ่งที่ได้พบเห็นและสิ่งที่ได้สัมผัส ดังภาพประกอบ 23 - 24

¹วรรณา บุญรินทร์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่เกาะกระดาน ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2545.

1.2.2 พืชพรรณธรรมชาติ เป็นลักษณะของพืชพรรณธรรมชาติโดยภาพรวม จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า ลักษณะพืชพรรณธรรมชาติเกาะกระดานส่วนใหญ่เป็นพืชพรรณ ป่าชายเลนและป่าดิบชื้น ดังที่ สุวัฒน์ เทพลิงห์¹ เจ้าหน้าที่พิทักษ์อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม หน่วยที่ 3 ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ลักษณะพืชพรรณธรรมชาติบนเกาะกระดาน ประกอบด้วย พรรณไม้นานาชาติ เช่น ไม้ยาง ไม้ยูง ไม้ตะเคียนทราย ไม้ยางทอง มีความหลากหลายทาง ชีวภาพ ส่วนด้านทิศตะวันออกเป็นสวนมะพร้าวที่ปลูกเพิ่มเติมตามแนวชายหาดที่มีทรายขาว ละเอียดสลับกับแนวสนทะเล คอยให้ความร่มรื่นแก่นักท่องเที่ยวผู้มาเยือนเกาะแห่งนี้

จากการศึกษาค้นคว้าด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของเกาะกระดาน สรุปได้ว่า เกาะ กระดานเป็นเกาะที่มีหาดทรายขาวสะอาด น้ำทะเลใสจนมองเห็นแนวปะการัง มีปลานานาชนิด เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวแห่งนี้ มีอากาศเย็นสบาย ฤดูกาลท่องเที่ยวระหว่างเดือนตุลาคม – กลางเดือนพฤษภาคม รอบเกาะกระดานมีแนวปะการังน้ำตื้นที่สวยงาม มีปลานานาชนิดถัดจาก แนวปะการัง มีอ่าวที่เหมาะสมสำหรับพักผ่อนหย่อนใจอีกหลายอ่าว เช่น หาดอ่าวเนียง หาดอ่าว ซ่องลม หาดหน้าเกาะ หาดอ่าวไผ่ เป็นต้น

1.3 ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก ในการศึกษาด้านการบริการและ สิ่งอำนวยความสะดวกของเกาะกระดาน ผู้วิจัยได้ศึกษาในประเด็น การคมนาคมขนส่ง ที่พักร้านอาหาร ห้องน้ำห้องสุขา สถานที่จอดรถ - เรือ การบริการนำเที่ยว การประชาสัมพันธ์ ความปลอดภัย และไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏ ดังนี้

1.3.1 การคมนาคมขนส่ง จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า การเดินทางเข้าสู่ เกาะกระดาน สามารถลงเรือได้ 3 แห่ง มีความสะดวกปลอดภัย ดังที่ วิเชษฐ บั้วระพา² นักท่องเที่ยวท้องถิ่น ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า การเดินทางสู่เกาะกระดานสามารถลงเรือได้ที่ท่าเรือ ถึง 3 แห่ง คือที่ทำเรือปากเมง ท่าเรือควนตังกู ท่าเรือบ้านเจ้าไหม โดยท่าเรือปากเมงอยู่ที่หาด ปากเมง เป็นจุดศูนย์กลางเรือหางยาวเช่าเหมา เรือโดยสารนำเที่ยว นักท่องเที่ยวที่จะเดินทางไป ท่องเที่ยวทะเลตรัง ส่วนใหญ่จะมาลงเรือที่ทำเรือแห่งนี้ เพราะมีความสะดวกปลอดภัย และใช้

---

¹สุวัฒน์ เทพลิงห์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หน่วย พิทักษ์อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม หน่วย 3 เกาะกระดาน อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2545.

²วิเชษฐ บั้วระพา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ท่าเทียบ เรือปากเมง หมู่ที่ 4 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2545.

เวลาน้อยที่สุด ส่วนท่าเรือควนตังกู ตั้งอยู่ระหว่างหาดปากเมงกับหาดขวงหลวง มีเรือสำหรับเช่าเหมาไปเที่ยวเกาะต่าง ๆ เป็นท่าเรือขนาดเล็ก ผ่านท่าเรือบ้านเจ้าไหม อยู่ที่บ้านเจ้าไหมทางใต้สุดของหาดยาวเป็นท่าเรือขนาดใหญ่ที่รองรับนักท่องเที่ยวได้วันละจำนวนมาก ดังภาพประกอบ 25

1.3.2 ที่พักร จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า บนเกาะกระดานมีที่พักสำหรับนักท่องเที่ยว สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้ประมาณ 300 คน เป็นที่พักของอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม และที่พักของเอกชน ดังที่ เสด แกสมาน¹ เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม กล่าวไว้สรุปได้ว่า บนเกาะกระดานมีที่พักของอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม ในรูปแบบของบ้านพักรับรองและเต็นท์ให้เช่า ส่วนที่พักของเอกชนนั้นมีเพียงรายเดียว คือ เกาะกระดานพาราไดส์บีช รีสอร์ท มีห้องพักจำนวน 50 ห้อง สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้ประมาณ 100 คน แต่ที่พักจะไม่เพียงพอในช่วงเทศกาล นักท่องเที่ยวต้องนำเต็นท์ไปเอง เพราะเต็นท์ของอุทยานมีไม่เพียงพอ

1.3.3 ร้านอาหาร จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า บนเกาะกระดานมีร้านอาหารของเอกชนหนึ่งร้านและร้านอาหารสวัสดิการของอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหมอีกหนึ่งแห่ง ดังที่ กฤติยา อภิรมย์ พนักงานส่วนหน้าบริษัทตรงทราเวล กล่าวไว้สรุปได้ว่า บนเกาะกระดานมีร้านอาหารเอกชนหนึ่งร้าน ตั้งอยู่ใกล้กับเกาะกระดาน พาราไดส์บีชรีสอร์ท เปิดร้านขายอาหารตลอดปี แต่ราคาอาหารแพงกว่าบนฝั่ง ส่วนร้านอาหารอีกหนึ่งร้าน เป็นร้านอาหารสวัสดิการของอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหมที่เปิดจำหน่ายเฉพาะช่วงฤดูกาลท่องเที่ยวระหว่างเดือนพฤศจิกายน – ต้นเดือนพฤษภาคม นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่มาพักที่เกาะกระดาน มักจะเตรียมอาหารมาปรุงกินเอง

1.3.4 ห้องน้ำห้องสุขา จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า ในบริเวณเกาะกระดานมีห้องน้ำห้องสุขา 1 แห่ง สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้เพียงพอ ดังที่ วิชิต ทองปา² เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า บริเวณเกาะกระดาน มีห้องน้ำห้องสุขาสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้อย่างเพียงพอ ที่ตั้งของห้องน้ำห้องสุขามีความเหมาะสม เพราะตั้งอยู่บริเวณที่มีคนเข้าไปพักผ่อนและบริเวณจุดกลางเต็นท์

¹เสด แกสมาน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ทำเทียบเรือปาตง หมู่ที่ 4 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2545.

²วิชิต ทองปา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่เกาะกระดาน ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2545.

1.3.5 สถานที่จอดรถ - เรือ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า เกาะกระดานไม่มีที่จอดรถมีแต่ที่จอดเรือ บริเวณหน้าหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหมที่ 3 เป็นจุดรับส่งนักท่องเที่ยว ไม่มีท่าเทียบเรือเรือโดยสารและเรือนำเที่ยว ต้องจอดเรือโดยใช้วิธีการผูกกับทุ่นดังที่ จีราภรณ์ พานิชย์กุล¹ นักท่องเที่ยวอำเภอกันตัง กล่าวไว้สรุปได้ว่า บริเวณเกาะกระดานสามารถจอดเรือได้โดยการผูกกับทุ่นที่ทางอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหมจัดเตรียมไว้ แต่ในช่วงเทศกาลเรือโดยสารและเรือนำเที่ยวต้องจอดเรือ โดยการใช้สมอเรือ สถานที่จอดเรือไม่มีความเหมาะสมเพราะอยู่ใกล้แนวปะการังเกินไป อาจทำให้ปะการังเสียหาย

1.3.6 การบริการนำเที่ยว การบริการนำเที่ยวคือ การจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว เช่น ศูนย์บริการการท่องเที่ยว มัคคุเทศก์นำเที่ยว เป็นต้น จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า บนเกาะกระดานมีบริการนำเที่ยวของเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม และรายการนำเที่ยวเกาะต่าง ๆ ดังที่ หาร โลหะลักษณ² เจ้าหน้าที่หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหมที่ 3 เกาะกระดาน กล่าวไว้สรุปได้ว่า บนเกาะกระดานมีการจัดบริการนำเที่ยวศึกษาธรรมชาติสองเส้นทาง ได้แก่ เส้นทางจากหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหมไปยังอ่าวเนียงและชมทัศนียภาพที่จุดชมวิว ระยะทางประมาณ 800 เมตร ที่อ่าวเนียงเป็นหาดทรายละเอียดสีขาวหม่น ๆ อยู่ทางใต้สุดของเกาะกระดาน ห่างจากหน่วยฯ ประมาณ 500 เมตร เป็นจุดดำน้ำชมปะการังน้ำตื้นที่สวยงามที่สุด ถัดจากอ่าวเนียงประมาณ 300 เมตร เป็นจุดชมทัศนียภาพที่สวยงาม จุดชมทัศนียภาพมีลักษณะเป็นเขาเตี้ย ๆ สามารถมองเห็นหมู่เกาะต่าง ๆ ในทะเลอันดามันและอีกเส้นทางหนึ่งเริ่มต้นจากด้านหลังรีสอร์ตไปยังอ่าวช่องลม ระยะทางประมาณ 600 เมตร น้ำทะเลค่อนข้างใสมากเหมาะสำหรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการความเป็นส่วนตัว นอกจากการบริการนำเที่ยวเส้นทางศึกษาธรรมชาติแล้ว นักท่องเที่ยวยังสามารถซื้อแพคเกจทัวร์หรือเหมาเรือเที่ยวเกาะต่าง ๆ เช่น เกาะมุกต์ – ถ้ำมรกต เกาะเชือก เกาะแหวน เกาะม้า เป็นต้น

¹จีราภรณ์ พานิชย์กุล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่เกาะกระดาน ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2545.

²หาร โลหะลักษณ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่เกาะกระดาน ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 21 มกราคม 2546.

1.3.7 การประชาสัมพันธ์ การศึกษาปรากฏว่า การประชาสัมพันธ์ของเกาะกระดานจะมี 3 ลักษณะคือ เอกสารอินเตอร์เน็ต และการจัดกิจกรรม ดังที่ วิไลพร ทองโอ¹ เจ้าหน้าที่ศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยวจังหวัดตรัง ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า การประชาสัมพันธ์เกาะกระดานจะมีเอกสารแนะนำแหล่งท่องเที่ยวบนเกาะกระดาน ซึ่งมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ส่วนการประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานต่าง ๆ เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคใต้เขต 2 ศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยวจังหวัดตรัง หอการค้าจังหวัดตรัง บริษัทนำเที่ยว มีการประชาสัมพันธ์ในระบบอินเตอร์เน็ต นอกจากนี้ยังมีการจัดกิจกรรมเพื่อการประชาสัมพันธ์ โดยจังหวัดตรังร่วมกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและหอการค้าจังหวัดตรัง ได้จัดงานพิธีวิภาหิต์ได้สมุทราที่เกาะกระดานเป็นประจำทุกปี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในระดับนานาชาติเป็นกิจกรรมที่คนทั่วโลกให้ความสนใจเป็นอย่างมากและกินเนสบุ๊คได้บันทึกว่าเป็นพิธีแต่งงานได้น้ำที่ใหญ่สุดงานหนึ่ง จัดได้ว่าเป็นการประชาสัมพันธ์เกาะกระดานและแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดตรังให้เป็นที่รู้จักแพร่หลายยิ่งขึ้น โดยจัดงานระหว่างวันที่ 13 - 15 กุมภาพันธ์ ของทุกปี

1.3.8 ความปลอดภัย จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า บนเกาะกระดานมีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย จากหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหมที่ 3 คอยดูแลรักษาความปลอดภัย ดังที่ สุทัศน์ ศิริกุลชาติ² นักท่องเที่ยวจากจังหวัดสงขลา ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า บริเวณหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหมที่ 3 มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย คอยดูแลพื้นที่บริเวณชายหาด นักท่องเที่ยวสามารถกางเต็นท์ได้บริเวณชายหาด มีเจ้าหน้าที่คอยดูแล

1.3.9 ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า เกาะกระดานมีไฟฟ้า ไม่มีประปา และโทรศัพท์ ดังที่ ปณิธาน เหมหมุน³ นักท่องเที่ยวจากจังหวัดสตูล กล่าวไว้สรุปได้ว่า ไฟฟ้าเป็นสิ่งจำเป็นในการส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยว เนื่องจากบนเกาะกระดานไม่มีชุมชนมีเพียงผู้ประกอบการด้านที่พัก ไฟฟ้า จึงใช้เป็นช่วงเวลาคือ เปิดเวลา 18.00 -

¹วิไล ทองโอ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่เกาะกระดาน ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 21 มกราคม 2546.

²สุทัศน์ ศิริกุลชาติ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่เกาะกระดาน ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2546.

³ปณิธาน เหมหมุน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่เกาะกระดาน ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2546.

06.00 น. ใช้ไฟฟ้าจากเครื่องปั่นไฟ ไม่มีระบบน้ำประปา ใช้น้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติและน้ำดื่มที่สั่งมาจากตัวเมือง

จากการศึกษาค้นคว้าด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกเกาะกระดานสรุปได้ว่า เกาะกระดานมีการคมนาคมขนส่งที่สะดวกปลอดภัย มีท่าเรือที่อำนวยความสะดวกถึงสามแห่ง มีเรือนำเที่ยวที่ทันสมัย ประกอบด้วยเรือนำเที่ยวขนาดใหญ่ เรือเร็วและเรือหางยาวที่มีอุปกรณ์ครบครัน มีที่พักแรมประเภทรีสอร์ต บ้านรับรองและจุดกางเต็นท์ มีร้านอาหารที่ขายตลอดหนึ่งร้านและร้านอาหารสวัสดิการของอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหมที่เปิดเฉพาะช่วงฤดูกาลเท่านั้น ห้องน้ำห้องสุขา มี 1 แห่ง มีเพียงพอสะอาด มีหุ่นจอดเรือแต่ไม่เพียงพอ มีการประชาสัมพันธ์ด้วยการจัดกิจกรรมวิวาหิได้สมุทรเป็นประจำทุกปี มีความปลอดภัย และมีไฟฟ้าใช้ในช่วงเวลากลางวัน ไม่มีระบบประปา และโทรศัพท์

2. แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเลเกาะกระดาน

ในการศึกษาแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล เกาะกระดาน ผู้วิจัยศึกษาในด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกและด้านการบริหารจัดการ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏรายละเอียดดังนี้

2.1 ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า แนวทางในการพัฒนาลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเลเกาะกระดาน มีรายละเอียดดังนี้

1. การอนุรักษ์พืชพรรณธรรมชาติและแนวปะการังที่มีอยู่ในบริเวณเกาะกระดานให้คงสภาพธรรมชาติมากที่สุด รวมถึงการกำหนดพื้นที่อนุรักษ์บางพื้นที่ ดังที่มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์¹ ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ควรอนุรักษ์พืชพรรณธรรมชาติและแนวปะการังที่มีอยู่ในบริเวณเกาะกระดานให้คงสภาพธรรมชาติมากที่สุด และควรดูแลรักษาให้มีความสวยงามตลอดไป โดยการกำหนดพื้นที่อนุรักษ์บางพื้นที่เพื่อคุ้มครองแนวปะการังให้มีโอกาสฟื้นตัวโดยไม่ถูกรบกวนจากนักท่องเที่ยวและชาวประมง และจัดให้มีเจ้าหน้าที่ควบคุมอย่างจริงจังเพื่อป้องกันการปฏิบัติผิดกฎหมายข้อบังคับของผู้ที่เข้าไปชมปะการัง อันเป็นผลทำให้เกิดความเสื่อมโทรมต่อแนวปะการัง ดังนั้นนักท่องเที่ยวจึงควรตระหนักและช่วยกันดูแลรักษาให้แหล่ง

¹มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. โครงการศึกษากำหนดแนวทางการควบคุมพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประเภทเกาะ. จังหวัดตรัง. 2539. หน้า 46 – 49.

ท่องเที่ยวทางทะเลอยู่ในสภาพธรรมชาติมากที่สุด

2. การพัฒนาภูมิทัศน์ให้สวยงามยิ่งขึ้น ด้วยการปรับพื้นที่บริเวณชายหาด จุดกางเต็นท์ ให้มีบรรยากาศร่มรื่นขึ้น ดังที่ แม็ททิว วอร์เรชเฮอ์บ¹ (Mathew Vlesshouvers) นักท่องเที่ยวชาวฮอลแลนด์ กล่าวไว้สรุปได้ว่า บริเวณชายหาดควรมีการพัฒนาภูมิทัศน์ให้สวยงามยิ่งขึ้น ด้วยปลูกสนทะเลหรือพืชพรรณจำพวกไม้ดัด เพื่อให้กลมกลืนกับธรรมชาติ พื้นที่บริเวณจุดกางเต็นท์ ควรปรับให้เสมอกัน ตกแต่งกิ่งไม้บริเวณใกล้ ๆ ให้ปลอดโปร่ง และจัดหาที่นั่งพักไว้บริการแก่นักท่องเที่ยว เนื่องจากอุทยานได้เก็บเงินค่าธรรมเนียมแล้ว

3. การดูแลรักษาความสะอาดของเกาะกระดาน โดยการเขียนป้ายแนะนำแก่นักท่องเที่ยว จัดถังขยะไว้ให้เพียงพอ ดังที่ เสด แกสมาน² เจ้าหน้าที่หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหมที่ 3 ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า เกาะกระดาน จะมีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศมาท่องเที่ยวจำนวนมาก โดยเฉพาะวันหยุดเสาร์ – อาทิตย์ นักท่องเที่ยวมักนำอาหารไปรับประทานตามหาด บางครั้งถังขยะมีไม่เพียงพอที่จะรองรับขยะ ดังนั้น อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม มีแนวทางที่จะออกกฎข้อบังคับกำหนดเขตห้ามทิ้งขยะ โดยการเขียนป้ายประกาศ และจัดตั้งองค์กร ซึ่งให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการรณรงค์ห้ามทิ้งขยะ และจัดให้มีถังขยะรองรับตามจุดต่าง ๆ ในแหล่งท่องเที่ยวให้มีจำนวนเพียงพอ

4. การให้ความรู้และสร้างจิตสำนึกด้านธรรมชาติแก่นักท่องเที่ยว โดยอาจกระทำโดยการจัดนิทรรศการประกอบเสียงให้กับผู้ที่พักในเขตอุทยานแห่งชาติและนักท่องเที่ยวทั่วไป ดังที่ วิจิต ทองปา³ เจ้าหน้าที่หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหมที่ 3 ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ควรให้ความรู้และสร้างจิตสำนึกด้านธรรมชาติแก่นักท่องเที่ยว โดยอาจกระทำโดยการจัดนิทรรศการประกอบเสียงให้กับผู้ที่พักในเขตอุทยานแห่งชาติและนักท่องเที่ยวทั่วไป โดยเฉพาะในวันหยุดเสาร์ – อาทิตย์ และช่วงเทศกาลต่าง ๆ ซึ่งควรใช้ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ

---

¹แม็ททิว วอร์เรชเฮอ์บ (Mathew Vlesshouvers) เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่เกาะกระดาน ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 13 กันยายน 2546.

²เสด แกสมาน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่เกาะกระดาน ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2546.

³วิจิต ทองปา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่เกาะกระดาน ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2546.

เพื่อสร้างจิตสำนึกให้นักท่องเที่ยวตระหนักถึงภัยทางธรรมชาติ นอกจากนั้น ควรมีป้ายประกาศเป็นคำขวัญต่าง ๆ ตามบริเวณหาดหน้าเกาะหาดอ่าวเนียง หาดอ่าวช่องลม หาดอ่าวไผ่

จากการศึกษาค้นคว้าแนวทางการพัฒนาด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวของเกาะกระดาน สรุปได้ว่า ควรรักษาพิชพรรณธรรมชาติที่มีอยู่ในบริเวณเกาะกระดาน ให้คงสภาพธรรมชาติไว้ให้มากที่สุดด้วยการปลูกจิตสำนึกนักท่องเที่ยว ควบคุมและรักษาความสะอาดของเกาะกระดาน ด้วยการเขียนป้ายแนะนำแก่นักท่องเที่ยวและจัดถังขยะให้เพียงพอ และควรให้ความรู้และสร้าง จิตสำนึกด้านธรรมชาติแก่นักท่องเที่ยวและคนในท้องถิ่น โดยอาจกระทำโดยการจัดนิทรรศการประกอบเสียง โดยใช้ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ

2.2 ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า แนวทางในการพัฒนาด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเลเกาะกระดาน มีรายละเอียดดังนี้

1. การพัฒนาท่าเทียบเรือเพื่อการท่องเที่ยว โดยการปรับปรุงขยายท่าเรือให้กว้างขวางและยาวขึ้น มีการก่อสร้างท่าเรือใหม่ เพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทางได้สะดวกขึ้น ดังที่ ธีรรัตน์ ศรีใหม่¹ นักท่องเที่ยวจากจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า การพัฒนาท่าเทียบเรือเพื่อการท่องเที่ยว โดยการปรับปรุงขยายท่าเรือ ให้กว้างขวางและยาวขึ้น มีการก่อสร้างท่าเรือใหม่ เพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทางให้กับนักท่องเที่ยว และบริเวณท่าเรือปากเมง ควรจัดที่นั่งไว้ให้นักท่องเที่ยวได้นั่งพัก และควรมีการชูธงร่อนน้ำให้ลึกมากขึ้น หากเป็นไปได้ควรมีการก่อสร้างท่าเทียบเรือแห่งใหม่ เพื่อลดการแออัดในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว สอดคล้องกับ จังหวัดตรัง² ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า เพื่อเป็นการส่งเสริมและพัฒนากการท่องเที่ยวทางทะเลของจังหวัดตรัง จึงมีการก่อสร้างท่าเทียบเรือเพื่อการท่องเที่ยวที่บ้านคลองสน หมู่ที่ 2 ตำบลบ่อหิน อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวในจังหวัดตรังเพิ่มมากขึ้น และให้เกิดภาวะลงทุน การจ้างงาน และการกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น โดยใช้พื้นที่ในการก่อสร้างท่าเทียบเรือเพื่อการท่องเที่ยวประมาณ 50 ไร่ พื้นที่โครงการมีร่องน้ำลึกประมาณ 7 เมตร ทำให้เหมาะเป็นที่จอดเรือได้เป็นอย่างดี ใช้เวลาเดินทางสู่แหล่งท่องเที่ยวทางทะเลตรังในระยะเวลาสั้น และไม่มีปัญหาเรื่องร่อนน้ำตื้นเขิน บริเวณพื้นที่โครงการมีสิ่งอำนวยความสะดวก

¹ธีรรัตน์ ศรีใหม่ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่เกาะกระดาน ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2546.

²จังหวัดตรัง. ข้อมูลการตลาดจังหวัดตรัง ประจำปี 2545-2546. 2546. หน้า 3.

ไว้คอยบริการแก่นักท่องเที่ยวประกอบด้วยสะพานท่าเทียบเรือน้ำลึกประมาณ 7 เมตร จำนวน 1 แห่ง อาคารที่พักผู้โดยสาร ที่ทำการของส่วนราชการ ร้านค้าขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ลานจอดรถ ดังภาพประกอบ 26

2. การจัดสร้างที่พักให้เพียงพอและมีรูปทรงที่กลมกลืนกับธรรมชาติ มีสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ไว้คอยบริการแก่นักท่องเที่ยวในช่วงฤดูการท่องเที่ยว ดังที่ มติตราง¹ ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า บริษัทเกาะกระดานพาราไดซ์บีชรีสอร์ท มีโครงการก่อสร้างที่พักบนเกาะกระดานเพิ่มขึ้นอีก 100 ห้อง เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจากต่างประเทศ โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวในกลุ่มประเทศสแกนดิเนเวีย เช่น สวีเดน เดนมาร์ก เป็นต้น โดยภายในห้องพักมีสิ่งอำนวยความสะดวกครบครัน โดยคาดว่าจะสร้างแล้วเสร็จในช่วงฤดูการท่องเที่ยวทางทะเล ปลายปี 2546 จำนวน 20 หลัง เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวและอำนวยความสะดวกด้านที่พักเป็นการแก้ปัญหาด้านที่พักไม่เพียงพอ

3. การปรับปรุงห้องน้ำห้องสุขาให้สะอาดและถูกสุขลักษณะ จัดให้มีน้ำจืดอย่างพอเพียง โดยการปรับปรุงห้องน้ำห้องสุขาให้สะอาดอย่างสม่ำเสมอ และจัดเก็บน้ำจืดให้เพียงพอ ดังที่ จีรวรรณ บัวแก้ว² นักท่องเที่ยวจากจังหวัดพัทลุง ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ควรปรับปรุงห้องน้ำห้องสุขาให้สะอาดและถูกสุขลักษณะ โดยการปรับปรุงห้องน้ำห้องสุขาให้มีความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ และการสร้างที่เก็บน้ำจืดไว้บริการให้เพียงพอ โดยการขุดบ่อน้ำหรือสร้างอ่างเก็บน้ำไว้ใช้ในยามหน้าแล้ง สอดคล้องกับ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์³ ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า เกาะกระดานใช้น้ำจากแหล่งน้ำ 2 ประเภท คือ บ่อน้ำตื้น และน้ำฝน บ่อน้ำตื้นเป็นแหล่งน้ำหลัก ซึ่งได้จากการขุดในบริเวณที่มีน้ำ เช่น เที่ยงเขาและบริเวณร่องน้ำ แล้วสูบส่งไปเก็บไว้ยังถังเก็บน้ำขนาดต่าง ๆ

¹มติตราง. ปีที่ 8 ฉบับที่ 166 ประจำวันที่ 16-30 มิถุนายน 2546. หน้า 11.

²จีรวรรณ บัวแก้ว เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่เกาะกระดาน ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 19 เมษายน 2546.

³มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. โครงการศึกษากำหนดแนวทางการควบคุมพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประเภทเกาะจังหวัดตรัง. 2539. หน้า 5-26.

4. การจัดสร้างสถานที่จอดเรือให้มีมาตรฐาน ไม่ทำลายแนวปะการัง ใช้ทุนผูกเรือที่กลมกลืนกับธรรมชาติให้มากที่สุด โดยการจัดทำทุนผูกเรือท่องเที่ยว ให้มีจำนวนเพียงพอ กับความต้องการ ดังที่ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย¹ ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ควรจัดสร้างสถานที่จอดเรือให้มีมาตรฐานไม่ทำลายแนวปะการัง ใช้ทุนผูกเรือที่กลมกลืนกับธรรมชาติให้มากที่สุด โดยการจัดทำทุนผูกเรือต้องให้มีจำนวนเพียงพอกับความต้องการ ควรมีแนวเขตผูกเรือให้ชัดเจน เพื่อป้องกันแนวปะการัง

5. การจัดศูนย์บริการนักท่องเที่ยวบนเกาะกระดาน เพื่อความสะดวกของนักท่องเที่ยว โดยการสร้างศูนย์บริการนักท่องเที่ยว และให้ความช่วยเหลือนักท่องเที่ยว ดังที่ สุทธาร์ตน์ สุขพันธ์² นักท่องเที่ยวจากจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า การจัดศูนย์บริการนักท่องเที่ยวบนเกาะกระดาน เพื่อความสะดวกของนักท่องเที่ยว โดยการสร้างศูนย์บริการ และให้ความช่วยเหลือนักท่องเที่ยว จัดให้มีคัคทุเทศก์ประจำเพื่อแนะนำนักท่องเที่ยวว่าควรปฏิบัติอย่างไรขณะท่องเที่ยวทางทะเลที่เกาะกระดาน เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รับความปลอดภัย และได้ศึกษาธรรมชาติ

6. การมีการวางแผนการประชาสัมพันธ์ที่จะส่งเสริมเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รู้จักแหล่งท่องเที่ยวและเดินทางมาเยี่ยมชม มีข้อมูลด้านการท่องเที่ยวที่ถูกต้องชัดเจน ดังที่ ปณิธาน เหมหมุน³ ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า การประชาสัมพันธ์ที่ดีควรทำอย่างเป็นระบบ ต้องมีการเตรียมข้อมูลที่เป็น มีข้อมูลด้านการท่องเที่ยวที่ถูกต้องชัดเจน และควรมีการประชาสัมพันธ์ทั้งข่าวสาร แผ่นพับและระบบอินเทอร์เน็ต เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รู้จักและเป็น การขยายตลาดใหม่ ๆ

จากการศึกษาค้นคว้าแนวทางพัฒนาด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกเกาะกระดาน สรุปได้ว่า ควรพัฒนาท่าเทียบเรือเพื่อการท่องเที่ยว โดยการปรับขยายท่าเรือให้กว้างขวางและยาวขึ้นหรือมีการก่อสร้างท่าเรือใหม่ ควรจัดสร้างที่พักให้เพียงพอและมีรูปทรงที่กลมกลืน

¹การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. เอกสารประกอบการประชุมแผนการท่องเที่ยว ปี 2545. 2545. หน้า 2 – 15.

²สุทธาร์ตน์ สุขพันธ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่เกาะกระดาน ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 24 เมษายน 2546.

³ปณิธาน เหมหมุน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่เกาะกระดาน ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 24 เมษายน 2546.

กับธรรมชาติมีสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ครบครัน ควรปรับปรุงห้องน้ำห้องสุขาให้สะอาดและ
ถูกสุขลักษณะ จัดให้มีน้ำจืดอย่างพอเพียง ควรจัดสร้างสถานที่จอดเรือให้มีมาตรฐานไม่ทำลาย
แนวปะการังโดยใช้ทุ่นผูกเรือ ควรจัดศูนย์บริการนักท่องเที่ยวเพื่อความสะดวกของนักท่องเที่ยว

2.3 ด้านการบริหารจัดการ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า แนวทางในการพัฒนา
ด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเลเกาะกระดาน มีรายละเอียด
ดังนี้

1. การมีแผนงานการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างชัดเจน โดยอุทยานแห่งชาติ
หาดเจ้าไหม องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ควรมีแผนงาน
หรือโครงการพัฒนาอย่างชัดเจน ดังที่ จุฑารัตน์ สุขพันธ์¹ นักท่องเที่ยวจากจังหวัดนครศรีธรรมราช
ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง และการ
ท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ควรมีแผนพัฒนาเกาะกระดานอย่างชัดเจน เช่น แผนงาน – โครงการ
ระยะสั้น ระยะยาว เป็นต้น เพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. การมีองค์การควบคุมตรวจสอบ โดยการจัดตั้งองค์การ ควบคุมตรวจสอบ
อาจทำโดยองค์การกลางที่จัดตั้งขึ้นมาใหม่ โดยการสรรหาตัวแทนจากฝ่ายต่าง ๆ ดังที่ ชุติมา
กอบบัว² นักท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ควรจัดตั้งองค์การควบคุมตรวจสอบ
มีหน้าที่ควบคุม ประเมินผล การจัดทำงบประมาณ ควบคุมการใช้งบประมาณ องค์การกลางนั้น
ทำได้หลายแนวทาง อาจจะต้องคัดเลือกตัวแทนจากฝ่ายต่าง ๆ เช่น อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม
องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ตัวแทนจากผู้ประกอบการธุรกิจ
ต่าง ๆ และประชาชนในท้องถิ่นที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติงาน

3. การจัดให้มีการอบรม สัมมนา ผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยว โดยการจัด
อบรมสัมมนาเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวทางทะเล ระบบนิเวศและสิ่งมีชีวิตในทะเล
ตลอดจนให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยว การเป็นเจ้าของบ้านที่ดี การรักษาความ

¹จุฑารัตน์ สุขพันธ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่เกาะ
กระดาน ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 24 เมษายน 2546.

²ชุติมา กอบบัว เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ท่าเทียบเรือ
ปากเมง หมู่ที่ 4 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 18 พฤศจิกายน 2545.

ปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว ดังที่ ประยูร ศรีสุวรรณ¹ หัวหน้าอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ควรจัดให้มีการอบรม สัมมนา ผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยว เช่น มัคคุเทศก์ท้องถิ่น ผู้บริการตามร้านอาหารและภัตตาคาร ผู้ดูแลความปลอดภัย เป็นต้น โดยอบรมเน้นการใช้ภาษาต่างประเทศอย่างน้อย 2 ภาษาไว้เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ

4. การจัดกิจกรรมที่ประชาชนมีส่วนร่วม โดยจัดการให้มีองค์กรประชาชน ในรูปแบบต่าง ๆ มาบริหารจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยว ดังที่ พรศักดิ์ เกลี้ยงช่วย² ผู้จัดการบริษัทเลตริงรีสอร์ท ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า แหล่งท่องเที่ยวเป็นทรัพยากรของท้องถิ่น ประชาชนในท้องถิ่นควรมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ รวมทั้งมีส่วนในการรับผลประโยชน์ ดังนั้นจึงควรมีผู้ประสานให้ประชาชนได้รวมตัวกันสร้างให้ชุมชนเข้มแข็ง ทำงานกันเป็นฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมพัฒนาส่งเสริมให้มีการจัดองค์กรท้องถิ่นเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นให้มากที่สุด

จากการศึกษาค้นคว้าแนวทางพัฒนาด้านการบริหารจัดการเกาะกระดาน สรุปได้ว่า ควรมีแผนงานพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างชัดเจน ทั้งแผนระยะสั้น ระยะยาว ควรจัดตั้งองค์กรควบคุม อาจทำโดยคัดเลือกบุคลากรจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ควรจัดให้มีการอบรม สัมมนา ผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยว โดยการพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐและเอกชนในด้านการบริการและอำนวยความสะดวก หรืออบรมมััคคุเทศก์ท้องถิ่น ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วม โดยการจัดตั้งองค์กรประชาชน ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงาน การตรวจสอบในการบริหารจัดการ

ผลการศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเลเกาะกระดาน ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

¹ประยูร ศรีสุวรรณ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ทำการอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม หมู่ที่ 4 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 18 พฤศจิกายน 2545.

²พรศักดิ์ เกลี้ยงช่วย เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่เลตริงรีสอร์ท 54/22 หมู่ที่ 4 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2545.

1. สภาพแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเล เกาะกระดาน

1.1 ด้านที่ตั้ง ตั้งอยู่ละติจูด 7 องศา 18 ลิปดาเหนือ ลองจิจูด 99 องศา 15 ลิปดาตะวันออก อยู่ในเขตท้องที่ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง อยู่ใกล้แหล่งท่องเที่ยวหลายแห่ง

1.2 ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลเกาะกระดาน มีหาดทรายขาวสะอาด น้ำทะเลใส สามารถมองเห็นแนวปะการังนานาชนิด มีปลาแหวกว่าย เหมาะแก่การดำน้ำดูปะการังยิ่งนัก ยังสมบูรณ์ด้วยพันธุ์ไม้จำพวกไม้ยาง ไม้ยูง ไม้ตะเคียนทราย ไม้ยางทอง ส่วนแนวปะการังที่พบประกอบด้วย ปะการังเขากวางชั้น ปะการังเขากวางก้านยาว ปะการังงู ปะการังสมอง เป็นต้น

1.3 ด้านบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกเกาะกระดาน มีการคมนาคมที่สะดวกสามารถลงเรือได้ที่ท่าเทียบเรือปากเมง ท่าเทียบเรือควนตุงกู ท่าเทียบเรือหาดยาว มีความสะดวกปลอดภัย มีที่พักแบบรีสอร์ตและบังกะโลของอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหมและของเอกชน มีร้านอาหารตามสั่ง มีห้องน้ำห้องไม่เพียงพอในช่วงเทศกาล มีความสะอาดที่ทั้งเหมาะสม มีทุนสำหรับจุดเรือที่ได้มาตรฐาน มีการจัดบริการนำเที่ยวจากหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหมที่ 3 เส้นทางรอบ ๆ เกาะ มีการประชาสัมพันธ์ ทั้งเอกสารแผ่นพับ อินเทอร์เน็ต และจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว มีเจ้าหน้าที่คอยดูแลรักษาความปลอดภัย มีไฟฟ้าจากเครื่องปั่นไฟเปิดเวลา 11.00 – 23.00 น. ใช้น้ำจากธรรมชาติ และไม่มีโทรศัพท์

2. แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเลเกาะกระดาน

2.1 ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว ควรอนุรักษ์พืชพรรณธรรมชาติและแนวปะการัง ควรพัฒนาภูมิทัศน์ให้สวยงามยิ่งขึ้น ควรดูแลรักษาความสะอาด ควรให้ความรู้และสร้างจิตสำนึกด้านธรรมแก่นักท่องเที่ยว

2.2 ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก ควรพัฒนาท่าเทียบเรือเพื่อการท่องเที่ยว ควรจัดสร้างที่พักให้เพียงพอและมีรูปทรงที่กลมกลืนกับธรรมชาติ ควรปรับปรุงห้องน้ำห้องสุขาให้สะอาดและถูกสุขลักษณะ ควรจัดสร้างสถานที่จุดเรือให้มีมาตรฐาน ควรจัดศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ควรมีการวางแผนการประชาสัมพันธ์ที่จะส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวรู้จัก

2.3 ด้านการบริหารจัดการ ควรมีแผนงานการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างชัดเจน ควรมีองค์การควบคุมตรวจสอบ ควรจัดให้มีการอบรม สัมมนาผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยว ควรจัดกิจกรรมที่ประชาชนมีส่วนร่วม

เกาะมุกต์ – ถ้ำมรกต

เกาะมุกต์ เป็นเกาะ 1 ใน 3 เกาะ ที่มีประชาชนอาศัยอยู่ลักษณะของเกาะส่วนใหญ่เป็นโขดผาสูงเป็นที่อยู่อาศัยของนกนางแอ่น ส่วนพื้นที่บนเกาะเป็นที่อาศัยของประชาชนที่มีอาชีพทำการประมง น้ำทะเลบริเวณเกาะมุกต์มีสีเขียว คัลลายมรกต และมีโพรงถ้ำที่นักท่องเที่ยวรู้จักกันทั่วโลกคือถ้ำมรกต ในการศึกษาสภาพแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลเกาะมุกต์ – ถ้ำมรกต ผู้วิจัยได้ศึกษาประเด็นสภาพแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลเกาะมุกต์ – ถ้ำมรกต จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏรายละเอียด ดังนี้

1. สภาพแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเลเกาะมุกต์ – ถ้ำมรกต

ในการศึกษาสภาพแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลเกาะมุกต์ – ถ้ำมรกต ผู้วิจัยได้ศึกษาในด้านที่ตั้ง ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวและด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกจากการศึกษาค้นคว้าสรุปได้ดังนี้

1.1 ที่ตั้ง ในการศึกษาด้านที่ตั้งเกาะมุกต์ – ถ้ำมรกต ผู้วิจัยได้ศึกษาในประเด็นที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ ที่ตั้งเขตการปกครอง และที่ตั้งสัมพันธ์ จากการศึกษารูปได้ดังนี้

1.1.1 ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ เกาะมุกต์ – ถ้ำมรกต ตั้งอยู่ที่ค่าละติจูด ลองจิจูด ดังนี้

ละติจูด	7	องศา	21	ลิปดาเหนือ
ลองจิจูด	99	องศา	23	ลิปดาตะวันออก

1.1.2 ที่ตั้งเขตการปกครอง เกาะมุกต์ – ถ้ำมรกต ตั้งอยู่ในเขตตำบลเกาะมุกต์ อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง โดยมีอาณาเขตดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ เกาะเชือก
ทิศใต้	ติดต่อกับ เกาะกระดาน
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ หาดฉางหลาง
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ เกาะแหวน

1.3 ที่ตั้งสัมพันธ์ เกาะมุกต์ – ถ้ำมรกต มีที่ตั้งสัมพันธ์กับแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ดังนี้

1. เกาะลิบง อยู่ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง รอบ ๆ เกาะเต็มไปด้วยหญ้าทะเล ซึ่งเป็นอาหารของพะยูนสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมฝูงสุดท้ายของประเทศไทย บนเกาะมีฝูงงวางซึ่งได้รับการอนุรักษ์จากเจ้าหน้าที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าหมู่เกาะลิบง มีหมู่บ้านและสถานที่ท่องเที่ยวพักผ่อนอันสวยงามมาก มีการจัดรูปแบบการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ ใช้เวลาเดินทาง

จากเกาะมุกด์ - เกาะลิบง ประมาณ 20 นาที

2. เกาะกระดาน เป็นเกาะที่เต็มไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติ โดยเฉพาะปะการังที่สวยงาม เป็นชายหาดที่มีทรายขาวสะอาด น้ำใส เกาะกระดานอยู่ทางด้านตะวันตกของเกาะมุกด์ เกาะลิบง ใช้เวลาเดินทางจากท่าเรือปากเมง ประมาณ 1.30 ชั่วโมง

3. เกาะเชือก เกาะแหวน เกาะม้า เป็นเกาะที่อยู่ทางด้านตะวันตก เป็นเกาะที่อยู่ในบริเวณเดียวกัน บริเวณเกาะเชือกมีกระแสน้ำเชี่ยวแรงมาก แต่มีแหล่งดำน้ำดูปะการัง เกาะแหวนเป็นจุดดำน้ำที่สวยงามที่สุดในหมู่เกาะทะเลตรัง ส่วนเกาะม้าเป็นเกาะที่อยู่ในเขตจังหวัดกระบี่ ทั้ง 3 เกาะมีไม่มีผู้คนอาศัยอยู่ มีเพียงคนงานของบริษัทรับสัมปทานรังนกนางแอ่น ใช้เวลาเดินทางจากเกาะเชือก เกาะแหวน เกาะม้า ประมาณ 45 นาที

4. เกาะไหง เป็นเกาะที่อยู่ในเขตอำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ แต่เดินทางจากจังหวัดตรังสะดวกกว่า บนเกาะมีหาดทรายขาว น้ำทะเลใสสะอาด รอบเกาะสมบูรณ์ด้วยแนวปะการัง ใช้เวลาเดินทางจากเกาะไหงไปเกาะมุกด์ - ถ้ำมรกต ประมาณ 40 นาที

จากการศึกษาค้นคว้าด้านที่ตั้งของเกาะมุกด์ - ถ้ำมรกต สรุปได้ว่า เกาะมุกด์ - ถ้ำมรกต ตั้งอยู่ที่ละติจูด 7 องศา 21 ลิปดาเหนือ ลองติจูด 99 องศา 23 ลิปดาตะวันออก ตั้งอยู่ในท้องที่ตำบลเกาะมุกด์อยู่ใกล้แหล่งท่องเที่ยวหลายแหล่ง เช่น เกาะลิบง เกาะกระดาน เกาะเชือก เกาะแหวน เกาะม้า เกาะไหง เป็นต้น

1.2 ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล ในการศึกษาด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลเกาะมุกด์ - ถ้ำมรกต ผู้วิจัยได้ศึกษาในประเด็น ภูมิทัศน์ธรรมชาติ ภูมิอากาศ พืชพรรณธรรมชาติ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏดังนี้

1.2.1 ภูมิทัศน์ธรรมชาติ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่าเกาะมุกด์ - ถ้ำมรกต เป็นเกาะที่มีประชาชนอาศัยอยู่ เป็นเกาะที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับ 3 ของจังหวัดตรัง มีพื้นที่รวมกันทั้งเกาะประมาณ 7.71 ตารางกิโลเมตร ทางด้านตะวันออกของเกาะที่หาดทรายขนาดเล็กคือหาดฝรั่ง สามารถเดินศึกษาวิถีชีวิตของชาวเกาะมุกด์ได้ ส่วนทางด้านตะวันตก มีชายหาดที่มีลักษณะเป็นอ่าวเว้าเข้าไปค่อนข้างลึก มีหาดทรายขาวละเอียด มีบรรยากาศที่เป็นส่วนตัว เป็นจุดชมพระอาทิตย์ลับขอบฟ้าที่ดีที่สุดจุดหนึ่ง เพราะตัวหาดทอดตัวยาวออกไปทางทิศตะวันตก สามารถมองเห็นเกาะกระดาน เกาะเชือก เกาะแหวน เกาะม้า เพราะชายหาดบริเวณนี้มีภูมิทัศน์ธรรมชาติที่เหมาะสมแก่การพักผ่อนหย่อนใจ มีบรรยากาศที่รื่นรมย์ จึงมีชื่อว่าหาดสบาย ส่วนจุดเด่นของเกาะมุกด์คือถ้ำมรกต หรือถ้ำน้ำ ปากถ้ำเป็นโพรงเล็ก ๆ เรือสามารถลอดได้ในชวงเวลาน้ำลง

แต่เสน่ห์ของการเข้าถ้ำมรกต นักท่องเที่ยวต้องใส่ชุดที่พลอยคอเข้าไป ดังที่ สรล ชูเชิดรัตน์ นักท่องเที่ยวท้องถิ่น กล่าวไว้สรุปได้ว่า การเข้าถ้ำมรกตเป็นประสบการณ์การท่องเที่ยวที่น่าจดจำ ต้องลดยศคอเข้าถ้ำที่มีเพียงแสงสว่างจากคนนำทางเท่านั้น นักท่องเที่ยวต้องเกาะกันเป็นแถวยาว และช่วยกันพยุงตัวเข้าไปถ้ำระยะทาง ประมาณ 80 เมตร เมื่อผ่านความมืดภายในถ้ำ ก็จะพบกับสระน้ำทะเลสีเขียวมรกต ชายหาดเล็ก ๆ โอบล้อมด้วยเพิงผา มีท้องฟ้าเป็นหลังคา ร่มรื่นด้วยพันธุ์ไม้ที่เขียวชอุ่ม ดังภาพประกอบ 27 – 28 ได้มีผู้เขียนบรรยายคือ ความงดงามของถ้ำมรกตไว้ดังนี้

ทะเลหลวงมาลอดเขา	เงื้อมง่าแผ่เอาออกออกอ้อม
แดดหลงลงไล่ล้อม	ใบไม้แววอมระบัดใบ
เบิกบานดังปีกผีเสื้อ	เรือเรือกลางสว่างไสว
เคล้าแสงแดดอ่อนละมุนละไม	ทรายใส น้ำใสอยู่ลึกซึ้ง
บุหร่ง หลงร้อง	อาจจะเชิญลมล่องไปถึง
ถิ่นถ้ำลึกถ้ำอึ้งคะเนิง	วิวคลื่นเคล้าคลื่นเคลียทราย
ข้ามน้ำข้ามฟ้าข้ามเขา	ใครเอาสวรรค์มาหล่นหาย
ปล่อยไว้ให้เว้งว่างวาย	พราพรายอยู่ในแผ่นดิน ²

1.2.2 ภูมิอากาศ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า สภาพภูมิอากาศบริเวณเกาะมุกต์ - ถ้ำมรกต ฤดูกาลมีลักษณะแบบมรสุม ลักษณะภูมิอากาศแบ่งตามลักษณะอากาศของประเทศไทยเป็น 3 ฤดู ดังที่ อำเภอสีเกา³ ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า สภาพภูมิอากาศบริเวณเกาะมุกต์ - ถ้ำมรกตอยู่บนคาบสมุทรอินเดียน ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้มีอิทธิพลต่อเกาะต่าง ๆ ในฝั่งทะเลอันดามันมากกว่าลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ มีผลต่อลักษณะน้ำขึ้นน้ำลงในทะเลอันดามันเป็นแบบน้ำขึ้นน้ำลงวันละ 2 รอบ ทั้งนี้มีลมมรสุมพัดผ่านประจำทุกปี คือลมมรสุมตะวันออกเฉียง

¹สรล ชูเชิดรัตน์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่เกาะมุกต์ - ถ้ำมรกต ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 14 เมษายน 2546.

²เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์. ม.ป.ป. ม.ป.ท.

³อำเภอสีเกา. แผนพัฒนาอำเภอ 5 ปี 2544 – 2549. อำเภอสีเกา จังหวัดตรัง. 2546. หน้า 4.

เฉียงเหนือและลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ส่งผลให้มีฤดูกาล 3 ฤดู คือ ฤดูร้อน ฤดูฝน ฤดูหนาว ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ - เดือนพฤษภาคม ระยะเวลาอยู่ในช่วงว่างจากมรสุม อากาศจะเริ่มร้อน และจะร้อนในเดือนเมษายน อุณหภูมิประมาณ 34.5 องศาเซลเซียส ฤดูฝนเริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม - เดือนตุลาคม เป็นช่วงที่มรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งพัดพาความชื้นและความชื้นจากมหาสมุทรอินเดียพัดปกคลุม ทำให้มีฝนตกมาก คลื่นลมในทะเลมีความรุนแรงมาก ช่วงนี้จึงเป็นช่วงปิด ฤดูกาลท่องเที่ยวทางทะเลตรง ดังที่ ธรรมนูญฯ ชูแช¹ เจ้าหน้าที่ศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยวจังหวัดตรัง กล่าวไว้สรุปได้ว่า กิจกรรมการท่องเที่ยวทางทะเลจังหวัดตรังสามารถท่องเที่ยวได้ ในช่วงเดือนพฤศจิกายน - พฤษภาคม ส่วนช่วงเดือนพฤษภาคม - ตุลาคม เป็นช่วงมรสุมส่วนฤดูหนาวเริ่มตั้งแต่เดือนตุลาคม - เดือนกุมภาพันธ์ เป็นฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ในระยะนี้มีลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งมีอากาศเย็นและแห้งจากประเทศจีน พัดปกคลุมประเทศไทย ทำให้อุณหภูมิทั่วไปลดลง และมีอากาศหนาวเย็น ช่วงที่เหมาะสมแก่การท่องเที่ยวทางทะเลคือเดือนตุลาคม - กลางเดือนพฤษภาคม

อุณหภูมิเกาะมุกด์ - ถ้ำมรกต เนื่องจากตั้งอยู่บนฝั่งทะเลด้านตะวันตกของภาคใต้ และได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือและลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้ อยู่ในคาบสมุทรที่ยื่นออกไปในทะเล ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งพัดมาจากทะเลจีนใต้และอ่าวไทย ทำให้ได้รับไอน้ำและความชุ่มชื้นมาก ส่วนลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้พัดมาจากมหาสมุทรอินเดียมีอุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ยทั้งปี 34.6 องศาเซลเซียส อุณหภูมิต่ำสุดตลอดทั้งปี 20 องศาเซลเซียส อุณหภูมิเฉลี่ย 27.3 องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์ 98.77%

1.2.3 พืชพรรณธรรมชาติ พืชพรรณธรรมชาติคือ พันธุ์ไม้ชนิดต่าง ๆ

ที่สามารถพบได้ในแหล่งท่องเที่ยว จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่าเกาะมุกด์ - ถ้ำมรกต มีพืชพรรณธรรมชาติที่สมบูรณ์ ประกอบด้วยป่าไม้และพื้นที่ป่าชายเลน พืชพรรณธรรมชาติบริเวณป่าไม้เป็นแหล่งกักน้ำของเกาะ ดังที่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์² ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่าบนเกาะมุกด์มีความอุดมสมบูรณ์ของป่าไม้มาก เป็นแหล่งต้นน้ำของเกาะบริเวณพื้นที่ราบส่วนใหญ่

¹ธรรมนูญฯ ชูแช เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ทีศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยวจังหวัดตรัง ตำบลทับเที่ยง อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2546.

²มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. โครงการศึกษากำหนดแนวทางการควบคุมพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประเภทเกาะจังหวัดตรัง. 2539. หน้า 5 - 20.

เป็นส่วนยางพารา และสวนมะพร้าวที่คอยสร้างความร่มรื่นให้กับนักท่องเที่ยว ส่วนบริเวณพื้นที่บริเวณหัวแหลมของเกาะมุกต์ จะเป็นพื้นที่ของป่าชายเลน และเมื่อนักท่องเที่ยวเข้าไปภายในถ้ำมรกต จะได้พบกับพืชพรรณธรรมชาติประเภทป่าชายหาดและป่าหินปูนขึ้นบริเวณรอบ ๆ หาด นอกจากนี้เกาะมุกต์ยังมีความสมบูรณ์ของแนวปะการังมาก กระจายอยู่ทั่วไปรอบเกาะมุกต์

จากการศึกษาค้นคว้าด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลเกาะมุกต์ - ถ้ำมรกต สรุปได้ว่า เกาะมุกต์เป็นเกาะที่มีหาดทรายละเอียดสีขาวนวล บรรยากาศดีมี 2 หาด คือ หาดฝรั่งและหาดสบาย แหล่งท่องเที่ยวบนเกาะเน้นการศึกษาวิถีชีวิตของชาวบ้าน ส่วนถ้ำมรกต จัดว่าเป็นหัวใจของการท่องเที่ยวทะเลตรัง เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงติดอันดับโลก น้ำทะเล มีสีเขียวมรกต ภายในมีหาดทรายและพันธุ์ไม้ การล่องเรือเข้าถ้ำมรกตเป็นกิจกรรมที่สนุกสนาน น่าตื่นเต้น

1.3 ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก ในการศึกษาด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก ผู้วิจัยได้ศึกษาในประเด็น การคมนาคมขนส่ง ที่พัก ร้านอาหาร ห้องน้ำ ห้องสุขา สถานที่จอดรถ - เรือ การบริการนำเที่ยว การประชาสัมพันธ์ ความปลอดภัย และไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏดังนี้

1.3.1 การคมนาคมขนส่ง จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า การเดินทางสู่เกาะมุกต์ มีความสะดวก ปลอดภัย ถนนรอบเกาะเป็นถนนคอนกรีตและลูกรัง สามารถลงเรือได้ที่ท่าเทียบปากเมง หรือท่าเรือควนตุงกู ดังที่ จันท์เพ็ญ โสตา¹ ชาวบ้านที่อาศัยอยู่ใกล้ท่าเรือปากเมง กล่าวไว้สรุปได้ว่า การเดินทางไปเกาะมุกต์สามารถลงเรือได้ที่ท่าเรือปากเมง โดยนักท่องเที่ยวต้องเช่าเหมาเรือไป หากต้องการไปเรือโดยสารต้องไปลงเรือที่ทำเรือควนตุงกู มีเรือโดยสารไปเกาะมุกต์วันละเที่ยวและมีบริการเรือเช่าภายในเรือมีชูชีพให้นักท่องเที่ยวสวมเพื่อความปลอดภัย บนเกาะมุกต์มีท่าเทียบเรืออยู่ที่อ่าวกลางในช่วงเวลาน้ำลงไม่สามารถใช้เรือได้ต้องเปลี่ยนเป็นเรือหางยาวขนถ่ายนักท่องเที่ยวเป็นการเดินทางที่สะดวกปลอดภัยอีกรูปแบบหนึ่ง การเดินทางบนเกาะมีความสะดวกปลอดภัย โดยถนนสายหลักเป็นถนนคอนกรีตกว้างประมาณ 0.5 เมตร ถนนสายรองเป็นถนนลูกรังที่เชื่อมโยงกัน แหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งเข้าด้วยกันสามารถใช้ได้ทั้งการเดินทางเท้า จักรยาน และมอเตอร์ไซด์ ท่าเรือที่สะดวกที่สุดคือ ท่าเรือควนตุงกู

¹จันท์เพ็ญ โสตา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่เกาะมุกต์ - ถ้ำมรกต ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 14 ธันวาคม 2546.

1.3.2 ที่พัก จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า บนเกาะมุกต์มีที่พักประเภท บังกะโลและรีสอร์ททรงรับนักท่องเที่ยวได้อย่างเพียงพอ ดังที่ วันนิภา กังฮา¹ พนักงาน ประชาสัมพันธ์ของเกาะมุกต์รีสอร์ท ได้กล่าวถึงสรุปได้ว่า การบริการที่พับบนเกาะมุกต์ บนเกาะ มุกต์มีที่พักประเภทบังกะโล และรีสอร์ทมีจำนวนห้องพักจำนวน 110 ห้อง ในช่วงเทศกาลที่พั กไม่เพียงพอ ในเรื่องความสะดวกของที่พักและอุปกรณ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับที่พัก พนักงานทำความ สะอาดเป็นประจำ ที่พักรับความสะดวก การติดต่อเข้าพักสามารถติดต่อได้ที่เกาะมุกต์รีสอร์ท หรือเกาะมุกต์การ์เด็นรีสอร์ท ซึ่งมีสำนักงานตั้งอยู่ที่กรุงเทพมหานคร และในตัวอำเภอเมืองตรัง ส่วนใหญ่ผู้ที่มาพักเป็นคณะทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่พึงพอใจกับ การบริการ

1.3.3 ร้านอาหาร จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า บนเกาะมุกต์มีร้านอาหาร ประเภทอาหารตามสั่ง ร้านขายของชำ ส่วนใหญ่เป็นอาหารท้องถิ่น ดังที่ รุ่ง หลงขาว² ชาวบ้าน บนเกาะมุกต์ ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า เกาะมุกต์มีร้านอาหารประเภทอาหารตามสั่ง ร้านขายของชำ ส่วนใหญ่เป็นอาหารท้องถิ่น มีความสะอาดพอสมควร อุปกรณ์ต่าง ๆ จัดเก็บอย่างมิดชิด ราคา ไม่แพง และได้รับประทานอาหารทะเลสด ๆ ในสถานที่ร่มรื่น

1.3.4 ห้องน้ำห้องสุขา จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า เกาะมุกต์ ไม่มีห้อง น้ำห้องสุขา ไว้คอยบริการแก่นักท่องเที่ยว

1.3.5 สถานที่จอดรถ - เรือ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า เกาะมุกต์ไม่มี ที่จอดรถไว้คอยบริการแก่นักท่องเที่ยว เนื่องจากการคมนาคมส่วนใหญ่ใช้รถจักรยานและจักรยานยนต์ นักท่องเที่ยวไม่ได้นำรถไป เส้นทางเข้าสู่เกาะมุกต์ สามารถใช้เรือได้เพียงอย่างเดียว ดังที่ จันทรเพ็ญ ไสดา³ ชาวบ้านที่อาศัยอยู่ใกล้ท่าเรือปากเมง ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า บนเกาะมุกต์ไม่มี ที่จอดรถ เพราะส่วนใหญ่ใช้รถจักรยานติดต่อกันและใช้เรือติดต่อระหว่างเกาะ จึงไม่มีสถานที่ จอดรถมีท่าเทียบเรือ

¹วันนิภา กังฮา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่เกาะมุกต์ - ถ้ำมรกต ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 14 ธันวาคม 2546.

²รุ่ง หลงขาว เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่เกาะมุกต์ - ถ้ำมรกต ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 14 ธันวาคม 2546.

³จันทรเพ็ญ ไสดา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่เกาะ มุกต์ - ถ้ำมรกต ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 14 ธันวาคม 2546.

1.3.6 การบริการนำเที่ยว จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่าเกาะมุกต์ มีการบริการนำเที่ยวหมู่เกาะทะเลตรังและแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง การบริการมีคุณภาพพอสมควร ดังที่ อินทิรา สุทอก¹ นักท่องเที่ยวจากจังหวัดกระบี่ ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า เกาะมุกต์มีการบริการนำเที่ยวโดยจัดนำเที่ยวหมู่เกาะทะเลตรัง และแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง การบริการมีคุณภาพพอสมควร และราคาค่อนข้างเหมาะสม บริษัทนำเที่ยวส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในอำเภอเมืองตรัง และบริเวณท่าเรือปากเมง ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง

1.3.7 การประชาสัมพันธ์ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า เกาะมุกต์ - ถ้ำมรกตได้รับการประชาสัมพันธ์เป็นอย่างดี โดยมีถ้ำมรกตเป็นจุดขาย มีการประชาสัมพันธ์โดยใช้สื่อต่าง ๆ ดังที่ สรวิธ ชูเชิดรัตน์² นักท่องเที่ยวท้องถิ่น กล่าวไว้สรุปได้ว่า เกาะมุกต์ได้รับการประชาสัมพันธ์เป็นอย่างดี โดยมีถ้ำมรกตเป็นจุดขายของบริษัททัวร์ต่าง ๆ นอกจากนี้ยังมีป้ายบอกทางตามถนนสายตรัง - หาดยาว และการประชาสัมพันธ์ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ทำให้นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่รู้จักเกาะมุกต์ - ถ้ำมรกตเป็นอย่างดี

1.3.8 ความปลอดภัย จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า บนเกาะมุกต์มีป้อมตำรวจ อยู่ในหมู่บ้านคอยดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยบนเกาะ ดังที่ รุ่ง หลงขาว³ ชาวบ้านบนเกาะมุกต์ กล่าวไว้สรุปได้ว่า บนเกาะมุกต์มีป้อมตำรวจอยู่ในหมู่บ้านที่อ่าวกลาง มีตำรวจจากสถานีตำรวจตำบลเกาะลิบง จังหวัดตรัง มาประจำ 2 นาย ตลอดเวลา ส่วนนักท่องเที่ยวที่เข้าถ้ำมรกตต้องปฏิบัติตามคำแนะนำของมัคคุเทศก์เพื่อความปลอดภัย ดังที่ สุทธิพงษ์ สุทธาวาสพงษ์⁴ มัคคุเทศก์บริษัทตรังวาริ กล่าวไว้สรุปได้ว่า การดูแลเรื่องความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวขณะเข้าถ้ำมรกต มีความปลอดภัยพอสมควร นักท่องเที่ยวทุกคนต้องสวมเสื้อชูชีพ และลอยคอเป็นแถว

¹อินทิรา สุทอก เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่เกาะมุกต์ - ถ้ำมรกต ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 14 ธันวาคม 2546.

²สรวิธ ชูเชิดรัตน์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่เกาะมุกต์ - ถ้ำมรกต ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 14 ธันวาคม 2546.

³รุ่ง หลงขาว เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่เกาะมุกต์ - ถ้ำมรกต ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 14 ธันวาคม 2546.

⁴สุทธิพงษ์ สุทธาวาสพงษ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่เกาะมุกต์ - ถ้ำมรกต ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 14 ธันวาคม 2546.

เดียวกัน ภายในถ้าจะมีผู้ช่วยมัคคุเทศก์คอยส่งเสียงและฉายไฟบอกเป็นระยะ ๆ ตามจุดที่
 คดเคี้ยว

1. 3.9 ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า บนเกาะมุกต์
 มีไฟฟ้าแต่เปิด – ปิดเป็นเวลา มีโทรศัพท์ แต่ไม่มีประปา ดังที่ อมร กลับล้ำ¹ ชาวบ้านที่อาศัย
 อยู่บนเกาะมุกต์ ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า บนเกาะ มุกต์มีไฟฟ้าใช้แต่เปิดเฉพาะเวลา 18.00 – 23.00 น.
 ซึ่งไม่เพียงพอกับความต้องการของประชาชน ส่วนระบบประปาบนเกาะมุกต์ยังไม่มีประชาชน
 ใช้น้ำป่อและจากอ่างเก็บน้ำขนาดเล็กบนเกาะมุกต์สามารถติดต่อสื่อสารกับบุคคลภายในได้
 มีโทรศัพท์สาธารณะ 3 เครื่อง และโทรศัพท์มือถือสามารถใช้ได้ หากต้องการติดต่อระหว่าง
 ประเทศสามารถใช้บริการได้ที่รีสอร์ท คุณภาพของเครือข่ายนั้นขึ้นอยู่กับสภาพอากาศ

จากการศึกษาค้นคว้าด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกเกาะมุกต์ – ถ้ามรดก
 สรุปได้ว่า เกาะมุกต์ – ถ้ามรดกมีการคมนาคมขนส่งสะดวก ปลอดภัย ด้วยถนนลาดยางตลอด
 สายและลงเรือได้ที่ท่าเรือปากเมง นักท่องเที่ยวต้องเช่าเหมาเรือไปเอง หากไปลงเรือที่ท่าเรือ
 ควนตุงกู จะมีเรือโดยสารไปยังเกาะมุกต์ วันละหนึ่งเที่ยว เวลา 08.00 น. ใช้เวลาเดินทาง
 ประมาณ 30 นาที บนเกาะมุกต์มีที่พักแรมเพียงพอ มีร้านอาหารของรีสอร์ทไว้บริการและมีร้าน
 ขายอาหารตามสั่ง มีทุนสำหรับจอดเรือ

2. แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งเกาะมุกต์ – ถ้ามรดก

ในการศึกษาแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเล เกาะมุกต์
 – ถ้ามรดก ผู้วิจัยศึกษาในด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลด้านการบริการ
 และสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านการบริการจัดการจากการศึกษาค้นคว้าปรากฏรายละเอียด
 ดังนี้

2.1 ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล จากการศึกษาค้นคว้า
 ปรากฏว่า แนวทางในการพัฒนาจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลเกาะมุกต์ – ถ้ามรดก
 มีรายละเอียดดังนี้

1. การอนุรักษ์ป่าไม้ ให้อยู่ในสภาพธรรมชาติมากที่สุด โดยการดูแลไม่ให้ถูก
 ทำลาย และไม่ควรมีการขยายการท่องเที่ยวไปกระทบต่อพื้นที่ป่า ดังที่ มหาวิทยาลัยสงขล

¹อมร กลับล้ำ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่เกาะมุกต์ -
 ถ้ามรดก ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 14 ธันวาคม 2546.

นครินทร์¹ ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า เกาะมุกต์มีความอุดมสมบูรณ์ของป่าไม้ค่อนข้างมาก มีความสำคัญต่อการรักษาความชุ่มชื้นของดิน เป็นแหล่งต้นน้ำของเกาะ จึงควรอนุรักษ์ป่าไม้ให้คงอยู่ในสภาพธรรมชาติมากที่สุด โดยการดูแลไม่ให้ถูกทำลาย และไม่ควรมีให้มีการขยายการท่องเที่ยวไปกระทบต่อพื้นที่ป่า ควรพัฒนาพื้นที่ท่องเที่ยวบริเวณชายหาดและสวนของถ้ำมรกตให้เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวต่อไป

2. การพัฒนาภูมิทัศน์ให้มีความสวยงามยิ่งขึ้น โดยการจัดสวนหย่อม ไม้พุ่มประดับ ดังที่ สรล ชูเชิดรัตน์² นักท่องเที่ยวท้องถิ่นได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า เกาะมุกต์มีชายหาดที่สวยงาม เป็นหาดทรายที่ยังคงความเป็นธรรมชาติอยู่มาก เพราะนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางไปกลับ ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบงควรมีโครงการที่จะพัฒนาปรับปรุงภูมิทัศน์แหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเลเกาะมุกต์ - ถ้ำมรกต ให้มีความสวยงามยิ่งขึ้น โดยมีโครงการส่งเสริมให้มีการตกแต่งภูมิทัศน์ด้วยการปลูกไม้พุ่มประดับ ที่เป็นพืชท้องถิ่นเหมาะสมกับฤดูกาล การจัดทำสวนหย่อม ทำเส้นทางเดินเพื่อสุขภาพ สร้างศาลาที่พัก และพัฒนาพื้นที่ชายหาดซึ่งขนานไปกับชายฝั่งทะเลให้ร่มรื่น

3. การส่งเสริมให้มีการปลูกป่าสนทะเลเพิ่มขึ้น และควรสนับสนุนการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้อื่น ๆ ในรูปแบบเอนกประสงค์ ดังที่ อินทิรา สุทอก³ นักท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์⁴ ได้กล่าวไว้ทำนองเดียวกันสรุปได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบงควรมีโครงการปลูกป่าและปลูกกันได้ในพื้นที่สาธารณะบนเกาะมุกต์เพื่อความ ร่มรื่นอุดมสมบูรณ์ไปด้วยป่าสน โดยส่งเสริมให้มีการปลูกป่าสนทะเลเพิ่มขึ้นให้ทั่วบริเวณรอบ ๆ เกาะและควรสนับสนุนการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้อื่น ๆ ในรูปแบบเอนกประสงค์ เช่น ระบบวนเกษตรหรือป่าชุมชน เป็นต้น เพราะนอกจากจะช่วยให้เกษตรกรสามารถเลี้ยงตนเองได้ โดยขึ้นอยู่กับชนิด

¹มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. โครงการศึกษากำหนดแนวทางการควบคุมพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประเภทเกาะจังหวัดตรัง. 2539. หน้า 5 – 23.

²สรล ชูเชิดรัตน์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่เกาะมุกต์ - ถ้ำมรกต ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2546.

³อินทิรา สุทอก เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่เกาะมุกต์ - ถ้ำมรกต ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2546.

⁴มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. การสร้างสมรรถนะการตัดสินใจทางสิ่งแวดล้อมขององค์กรท้องถิ่น. 2544. หน้า 2 – 18.

การเกษตรที่จะเลือกทำ แล้วยังเป็นการเพิ่มพื้นที่สีเขียวที่มีสภาพใกล้เคียงป่าธรรมชาติ เป็นการเพิ่มกิจกรรมการท่องเที่ยวอีกรูปแบบหนึ่ง คือการศึกษาวิถีชีวิตได้อีกด้วย

4. การกำหนดพื้นที่อนุรักษ์เพื่อคุ้มครองแนวปะการังให้มีโอกาสฟื้นตัว โดยไม่ถูกรบกวนจากกิจกรรมการท่องเที่ยวและการประมง ดังที่ ประยูร ศรีสุวรรณ¹ หัวหน้าอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม มีโครงการจัดทำเอกสารเผยแพร่เกี่ยวกับการอนุรักษ์แหล่งปะการังเพื่อการท่องเที่ยว เพื่อให้นักท่องเที่ยวและผู้ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการท่องเที่ยวมีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินกิจกรรมปะการังอย่างถูกหลักการอนุรักษ์ และมีการจัดอุปกรณ์สนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ด้วยการจัดหุ่นผูกเรือในแนวปะการัง 10 จุด/เกาะ ตลอดจนกำหนดพื้นที่อนุรักษ์ เพื่อคุ้มครองแนวปะการัง ให้มีโอกาสฟื้นตัว และเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจตลอดไป

5. การดูแลความสะอาดด้านขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล โดยใช้มาตรการรักษาความสะอาดและหลักสุขาภิบาล ดังที่ ไอลดา สุภาษ² เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า การดูแลความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยวเป็นสิ่งจำเป็น ถึงแม้ว่าแหล่งท่องเที่ยวนั้นจะสวยงามมากมายขนาดไหนก็ตาม แต่หากสกปรกเต็มไปด้วยขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลย่อมไม่สามารถดึงดูดใจนักท่องเที่ยวได้ แม้ว่าแหล่งท่องเที่ยวจะมีเจ้าหน้าที่ดูแลความสะอาดแล้วก็ตาม นักท่องเที่ยวก็ควรช่วยกันรักษาความสะอาดด้วยเช่นกัน ดังนั้นควรใช้มาตรการรักษาความสะอาดและถูกหลักสุขาภิบาล ด้วยการปลูกฝังจิตสำนึกสาธารณะให้กับนักท่องเที่ยวและประชาชนในท้องถิ่นอย่างสม่ำเสมอ และควรมีหน่วยงานที่เข้าไปทำหน้าที่กำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลอย่างถูกหลักสุขาภิบาล สอดคล้องกับ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์³ กล่าวไว้สรุปได้ว่า ขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลบนเกาะมุกต์ กระจายอยู่ตามชุมชนและสถานบริการท่องเที่ยว

¹ประยูร ศรีสุวรรณ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ทำเทียบเรือปากเมง หมู่ที่ 4 ตำบลไม้ฝาด อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 25 เมษายน 2546.

²ไอลดา สุภาษ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง หมู่ที่ 6 ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 18 มกราคม 2546.

³มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. โครงการศึกษากำหนดแนวทางการควบคุมพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประเภทเกาะจังหวัดตรัง. 2539. หน้า 5 – 20.

รอบเกาะ มีการกำจัดที่ไม่ถูกหลักสุขาภิบาล ชุมชนบางพื้นที่ไม่มีผู้รับผิดชอบโดยตรง ประสบปัญหาขยะตกค้างทั่วไป เกิดสภาพน่ารังเกียจ และเป็นแหล่งพาหะของโรค การรวบรวมและเก็บขยะมูลฝอยไปกำจัด ควรมีหน่วยงานเข้าไปรับผิดชอบและทำลายอย่างถูกวิธี

6. การให้ความรู้ความเข้าใจและสร้างจิตสำนึกด้านธรรมชาติสิ่งแวดล้อมแก่นักท่องเที่ยว โดยอาจจัดทำภายในหน่วยงาน ชุมชน โรงเรียน มัสยิด ดังที่ สุธรรม ศิลปสมศักดิ์¹ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวเกาะมุกต์ ส่วนใหญ่จะเป็นนักท่องเที่ยวท้องถิ่น ซึ่งยังขาดความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว ดังนั้นควรให้ความรู้ความเข้าใจและสร้างจิตสำนึกด้านธรรมชาติสิ่งแวดล้อมแก่เจ้าของท้องถิ่นและนักท่องเที่ยว ให้รู้ถึงคุณค่าและวางแผนธรรมชาติสิ่งแวดล้อม โดยมีป้ายรณรงค์เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับ ประยูร ศรีสุวรรณ² หัวหน้าอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม มีโครงการจัดตั้งศูนย์รักษาการณ์ชายฝั่งที่เกาะมุกต์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และจะมีการจัดฝึกอบรมให้ความรู้เรื่องธรรมชาติสิ่งแวดล้อมแก่ผู้นำชุมชน เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจในด้านธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และสามารถนำไปเผยแพร่แก่นักท่องเที่ยวและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยว

จากการศึกษาค้นคว้าแนวทางการพัฒนาด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลเกาะมุกต์ – ถ้ามรกต สรุปได้ว่า ควรอนุรักษ์ป่าสนให้คงอยู่ในสภาพธรรมชาติมากที่สุด โดยการดูแลไม่ให้ถูกทำลาย ควรพัฒนาภูมิทัศน์ให้มีความสวยงามยิ่งขึ้น โดยการจัดสวนหย่อมไม้พุ่มประดับ ควรส่งเสริมให้ปลูกสนทะเลเพิ่มขึ้น และควรสนับสนุนการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้อื่น ๆ ในรูปแบบเอนกประสงค์ ควรกำหนดพื้นที่อนุรักษ์เพื่อคุ้มครองแนวปะการังให้มีโอกาสฟื้นตัวโดยไม่ถูกรบกวนจากกิจกรรมการท่องเที่ยวและสิ่งปฏิกูล โดยใช้มาตรการรักษาความสะอาดและการกำจัดที่ถูกหลักสุขาภิบาล ควรให้ความรู้ความเข้าใจและสร้างจิตสำนึกด้านธรรมชาติ

¹สุธรรม ศิลปสมศักดิ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง หมู่ที่ 6 ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 18 มกราคม 2546.

²ประยูร ศรีสุวรรณ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม หมู่ที่ 4 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน 2545.

สิ่งแวดล้อมแก่นักท่องเที่ยว โดยอาจจัดทำภายในหน่วยงาน ชุมชน โรงเรียน มัสยิด

2.2 ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า แนวทางในการพัฒนาด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกแหล่งท่องเที่ยวทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเลเกาะมุกด์- ถ้ำมรกต มีรายละเอียดดังนี้

1. การพัฒนาท่าเรือควนตุงกูให้มีสภาพดี โดยการขยายท่าเทียบเรือและปรับปรุงท่าเรือควนตุงกูให้มีพื้นที่เพียงพอต่อการจอดเรือเพื่อไม่ให้มีการทิ้งสมอเรือและสามารถให้เรือเข้าจอดได้ตลอดเวลา ดังที่ ไสว รักทอง¹ ผู้จัดการตรังซีทัวร์แอนด์ทราเวล ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ควรมีการพัฒนาท่าเรือควนตุงกูให้มีสภาพดี โดยการปรับปรุงและขยายท่าเทียบเรือให้มีพื้นที่เพียงพอต่อการจอดเรือ เพื่อไม่ให้มีการทิ้งสมอเรือและสามารถให้เรือเข้าจอดได้ตลอดเวลา ดังนั้นหน่วยงานที่รับผิดชอบควรพัฒนาท่าเรือควนตุงกูให้มีสภาพดีขึ้น เพื่อความสะดวกในการเดินทางของนักท่องเที่ยว และป้องกันแนวปะการัง และในการเข้าชมความงดงามของถ้ำมรกต ควรมีการควบคุมจำนวนนักท่องเที่ยวที่จะเข้าไปชมด้านใน มีมัคคุเทศก์ที่มีความชำนาญคอยอำนวยความสะดวก

2. การจัดสร้างศาลาที่พักบริเวณชายหาดฝรั่งและหาดสบาย เพื่อบริการและอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว ดังที่ สมพร ฉิมเรือง² นักท่องเที่ยวท้องถิ่น ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ศาลาที่พักเป็นสิ่งจำเป็นต่อนักท่องเที่ยว มีส่วนช่วยในการส่งเสริมการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวที่เดินทางไปท่องเที่ยวตามแหล่งต่าง ๆ มีความต้องการศาลาที่พัก ที่พักแรมระหว่างการเดินทางที่มีความสะดวกสบายและปลอดภัย ตลอดเวลาที่อยู่ในแหล่งท่องเที่ยว จึงควรมีการสร้างศาลาที่พัก ที่นั่งพักผ่อนชมวิวทิวทัศน์ บริเวณชายหาดฝรั่งและหาดสบาย โดยยึดรูปแบบการสร้างที่กลมกลืนกับธรรมชาติ ใช้วัสดุในท้องถิ่นและจัดสิ่งอำนวยความสะดวกไว้บริการแก่นักท่องเที่ยว

¹ไสว รักทอง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ห้างหุ้นส่วนจำกัดตรังซีทัวร์แอนด์ทราเวล 59/7 ถนนสถานี ตำบลทับเที่ยง อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 21 เมษายน 2546.

²สมพร ฉิมเรือง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่เกาะมุกด์-ถ้ำมรกต ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 26 เมษายน 2546.

3. การก่อสร้างร้านอาหารและเครื่องดื่มที่ถูกต้องลักษณะ มีการรับรองคุณภาพอาหาร และจัดสร้างร้านอาหารให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน ดังที่ โกล่ ลิปลุก (Gole Lipluk)¹ นักท่องเที่ยวจากประเทศสิงคโปร์ ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ร้านอาหารและเครื่องดื่มมีความจำเป็นต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ผู้ประกอบการต้องคำนึงถึงการนำอาหารและเครื่องดื่มที่ถูกต้องลักษณะ มีการรับรองคุณภาพอาหาร และจัดสร้างร้านอาหารให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน ให้ออกกำหนดด้านสุขาภิบาลอาหารสำหรับร้านอาหาร สอดคล้องกับ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช² ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ธุรกิจร้านอาหารและเครื่องดื่มจำเป็นต้องใช้หลักสุขาภิบาลอาหารเพื่อเป็นการจัดการและควบคุมเพื่อให้อาหารสะอาด ปลอดภัยจากเชื้อโรค พยาธิ และสารเคมีที่เป็นพิษต่าง ๆ การให้ความสำคัญเรื่องความสะอาด ปลอดภัย เป็นสิ่งสำคัญที่สามารถเป็นจุดดึงดูดสำหรับการส่งเสริมการขายกิจกรรมการท่องเที่ยวได้ และหากมีการรับรองคุณภาพอาหารตามโครงการอาหารสะอาด รสชาติอร่อย (Clean food Good Tests) จากกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ก็จะทำให้นักท่องเที่ยวมั่นใจมากขึ้น

4. การจัดสร้างห้องน้ำห้องสุขาเพื่อการท่องเที่ยว และมีน้ำจืดให้เพียงพอ โดยการจัดสร้างห้องน้ำห้องสุขาเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว ดังที่ วรรณดี หนูสุก³ ชาวบ้านที่อยู่บนเกาะมุกต์ ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ควรสร้างห้องน้ำห้องสุขาเพื่อการท่องเที่ยวไว้รองรับกิจกรรมการท่องเที่ยวโดยตรงและมีน้ำจืดให้เพียงพอเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว โดยจัดสร้างห้องน้ำห้องสุขาแยกชาย - หญิง และจัดหาเจ้าหน้าที่ดูแลความสะอาดด้วยและเก็บค่าบริการเพื่อนำเงินส่วนนั้นมาปรับปรุงห้องน้ำห้องสุขา ส่วนการจัดหาน้ำจืดให้เพียงพอทำได้โดยก่อสร้างอ่างเก็บน้ำเพื่อรองรับน้ำไว้ใช้ในฤดูแล้ง และส่งเสริมการเก็บน้ำไว้ในสถานประกอบการ

¹โกล่ ลิปลุก (Gole Lipluk) เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่เกาะมุกต์ - ถ้ำมรกต ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 26 เมษายน 2546.

²ทัศนีย์ ลิ้มสุวรรณ. เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาการจัดการธุรกิจท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว หน่วยที่ 1-7. 2545. หน้า 187.

³วรรณดี หนูสุก เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่เกาะมุกต์ - ถ้ำมรกต ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 19 พฤศจิกายน 2546.

5. การจัดศูนย์บริการนักท่องเที่ยว โดยการสร้างศูนย์บริการนักท่องเที่ยว มีบริการข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยวและการศึกษาหาความรู้อย่างมีรูปแบบและเป็นระบบ รวมถึงการกำหนดมาตรฐานการให้บริการและมาตรฐานความปลอดภัย ดังที่ ประยูร ศรีสุวรรณ¹ และ รุ่งกาญจนวิโรจน์² ได้กล่าวไว้ทำนองเดียวกันสรุปได้ว่า อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหมมีโครงการจัดศูนย์บริการนักท่องเที่ยวและจัดผังบริเวณแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ บนเกาะมุกต์ จัดให้มีเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์คอยให้ข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยว การปฏิบัติตนในการท่องเที่ยวทางทะเล กำหนดมาตรฐาน การให้บริการและมาตรฐานความปลอดภัยในกิจกรรมท่องเที่ยวประเภทเชิงนิเวศและผจญภัย ได้แก่ การปีนหน้าผา ซิวอล์คเกอร์ ดำผิวน้ำ ดำน้ำลึก เป็นต้น เพื่อให้นักท่องเที่ยวเกิดความมั่นใจในความปลอดภัย

6. การจัดโครงการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว โดยการพัฒนาระบบการประชาสัมพันธ์ให้มีประสิทธิภาพ มีข้อมูลด้านการท่องเที่ยวที่ถูกต้องและชัดเจน ทั้งเอกสาร แผ่นพับ อินเทอร์เน็ต ดังที่ สุธรรม ศิลปสมศักดิ์³ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ในเรื่องของการประชาสัมพันธ์เป็นหน้าที่ทั้งของภาครัฐและภาคเอกชน จำเป็นต้องเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องชัดเจนเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งปัจจุบันสามารถเผยแพร่ข่าวสารระบบอินเทอร์เน็ตที่มีโครงข่ายทั่วโลก รวมทั้งการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อมวลชนต่าง ๆ แผ่นปลิว แผ่นพับ การโฆษณา เกาะมุกต์ – ถ้ำมรกต ได้รับการประชาสัมพันธ์จากหน่วยงานต่าง ๆ เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จังหวัดตรัง องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง เป็นต้น

---

¹ประยูร ศรีสุวรรณ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม หมู่ที่ 4 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2546.

²รุ่ง กาญจนวิโรจน์. จุลสารการท่องเที่ยว. ปีที่ 22 ฉบับที่ 1 มกราคม – มีนาคม 2546. หน้า 14.

³สุธรรม ศิลปสมศักดิ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง หมู่ที่ 6 ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2546.

7. การจัดบริการ ประปา ไฟฟ้า โดยการจัดให้มีบริการ ประปา ไฟฟ้า ดังที่ วิจารณ์ แซ่โค้ว¹ นักท่องเที่ยวท้องถิ่น ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ประชาชนและนักท่องเที่ยวบนเกาะมุกต์ ใช้ไฟปั่นมีเวลาเปิดเปิด และไม่มีประปา ดังนั้นหน่วยงานที่รับผิดชอบควรจัดให้มีประปาเพื่อจะได้ มีน้ำที่สะอาดไว้ใช้ในการอุปโภคและบริโภคด้วย สร้างอ่างเก็บน้ำและหาแหล่งน้ำจัดเพิ่มขึ้น และ ควรจัดให้มีไฟฟ้าใช้ได้ตลอด 24 ชั่วโมง เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว สอดคล้องกับ สุธรรม ศิลปสมศักดิ์² ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า องค์การบริหาร ส่วนตำบลเกาะลิบง มีโครงการพัฒนาแหล่งน้ำขยายเขตประปาหมู่บ้าน และโครงการจัดหา น้ำสะอาดเพื่อใช้ในการอุปโภคและบริโภค

จากการศึกษาค้นคว้าแนวทางการพัฒนาด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก เกาะมุกต์ - ถ้ำมรกต สรุปได้ว่า ควรพัฒนาท่าเรือควนตุงกูให้มีสภาพที่ดี ควรจัดสร้างที่พัก เพื่อบริการและอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว ควรก่อสร้างร้านอาหารและเครื่องดื่มที่ถูก สุขลักษณะ โดยจัดสร้างร้านอาหารให้มีมาตรฐานเดียวกัน ควรก่อสร้างห้องน้ำห้องสุขาเพื่อการ ท่องเที่ยวมีน้ำจืดเพียงพอ ควรจัดศูนย์บริการนักท่องเที่ยว มีบริการข้อมูลข่าวสาร และมีเจ้าหน้าที่ ประจำศูนย์ ควรจัดโครงการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว โดยพัฒนาระบบประชาสัมพันธ์ให้มี ประสิทธิภาพ มีข้อมูลถูกต้อง ชัดเจน ควรมีศูนย์บริการด้านความปลอดภัย โดยการสร้าง ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวจัดหาเจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัยอยู่ประจำศูนย์ ควรจัดให้มีประปา และโทรศัพท์

2.3 ด้านการบริหารจัดการ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า แนวทางในการพัฒนา ด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลเกาะมุกต์ - ถ้ำมรกต มีรายละเอียดดังนี้

¹วิจารณ์ แซ่โค้ว เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้าน บาตูปูเต๊ะ หมู่ที่ 4 ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2546.

²สุธรรม ศิลปสมศักดิ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง หมู่ที่ 6 ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2546.

1. การจัดส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัย โดยการ จัดหางบประมาณ เพื่อเป็นทุน สำหรับการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการท่องเที่ยวทางทะเล ดังที่ สุธรรม ศิลปสมศักดิ์¹ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง และอาทร เหล็กเกิดผล² ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ได้กล่าวไว้ในทำนองเดียวกันสรุปได้ว่า ควรจัดส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัย โดยการ จัดหางบประมาณเพื่อเป็นทุนในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล การสร้างปะการังเทียม โดยเฉพาะหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยตรง เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จังหวัดตรัง บริษัทเอกชน เป็นต้น เพราะปัจจุบันการท่องเที่ยวสามารถนำการพัฒนา มาสู่ท้องถิ่นและทำรายได้ให้กับท้องถิ่นเป็นจำนวนมาก ทั้งยังสร้างงานก่อให้เกิดการหมุนเวียน ทำให้เศรษฐกิจดีขึ้น

2. การมีแผนงานการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างชัดเจน โดยองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ควรมีแผนงานหรือโครงการพัฒนาอย่างเจน ดังที่ จิรา สังข์เมือง³ เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง มีแผนงานในการพัฒนาเกาะมุกด์ทั้งแผนระยะสั้น หรือแผนปี หรือแผนพัฒนาตำบลประจำปี 2546 และแผนระยะยาว แผนพัฒนาตำบล 5 ปี (พ.ศ.2545 – 2549) โดยจำแนกเป็นแผนย่อย ๆ เช่น แผนการพัฒนาทางภูมิทัศน์ แผนการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก แผนการบริหารจัดการ ทั้งนี้เพื่อให้สามารถประเมินผลการพัฒนาได้

---

¹สุธรรม ศิลปสมศักดิ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง หมู่ที่ 6 ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2546.

²อาทร เหล็กเกิดผล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง หมู่ที่ 6 ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2546.

³จิรา สังข์เมือง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง หมู่ที่ 6 ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2546.

3. การมีองค์การคอยควบคุมตรวจสอบและประเมินผล อาจจัดทำโดยการจัดองค์การควบคุมตรวจสอบองค์การเดียวหรือไตรภาคีคือ การเข้ามารวมทำงานจากบุคลากร 3 ฝ่าย ดังที่ ละออภรณ์ ช่วยธานี¹ นักท่องเที่ยวท้องถิ่นได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ควรจัดตั้งองค์การควบคุมตรวจสอบ มีหน้าที่ควบคุมประเมินผล การจัดทำงบประมาณ ควบคุมการใช้งบประมาณ อาจจัดตั้งได้หลายแนวทาง เช่น ตั้งโดยบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยองค์การปกครองในท้องถิ่น จัดโดยประชาชนในท้องถิ่น เป็นต้น แต่ในปัจจุบันการดำเนินการต่าง ๆ ของภาครัฐ โดยร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ปัญหา

4. การให้การศึกษอบรมผู้เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยว และจัดการเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวโดยจัดให้มีคฤเทศก์ท้องถิ่น ฝึกอบรมผู้เกี่ยวข้องกับการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก ดังที่ ประยูร ศรีสุวรรณ² หัวหน้าอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ควรจัดให้มีการศึกษาอบรมผู้เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยว การจัดการเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว โดยจัดให้มีคฤเทศก์ท้องถิ่นอยู่ประจำแหล่งท่องเที่ยวเพื่อความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ เพราะเกาะมุกต์ - ถ้ำมรกตเป็นที่รู้จักไปทั่วโลก จึงจำเป็นต้องเตรียมความพร้อมด้านภาษาต่างประเทศไว้ด้วย

5. ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ โดยการจัดให้มีองค์การประชาชนในรูปแบบต่าง ๆ มาบริหารจัดการ ดังที่ อาทร เหล็กเกิดผล³ ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า แหล่งท่องเที่ยวเป็นทรัพยากรของท้องถิ่น คนในท้องถิ่นควรมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ รวมทั้งมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ดังนั้นทางองค์การบริหารส่วนตำบลได้จัดตั้งองค์การประชาชนในรูปแบบต่าง ๆ

¹ละออภรณ์ ช่วยธานี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่เกาะมุกต์ - ถ้ำมรกต ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 18 พฤศจิกายน 2546.

²ประยูร ศรีสุวรรณ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม หมู่ที่ 4 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 18 พฤศจิกายน 2546.

³อาทร เหล็กเกิดผล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม หมู่ที่ 4 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 18 พฤศจิกายน 2546.

จากการศึกษาค้นคว้าแนวทางการพัฒนาด้านการบริหารจัดการเกาะมุกต์ - ถ้ำมรกต สรุปได้ว่า ควรจัดส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัย โดยการจัดหางบประมาณเพื่อเป็นทุนสำหรับศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล ควรมีแผนงานการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างชัดเจน ทั้งแผนระยะสั้น แผนระยะยาว และแผนงานย่อย ๆ ควรมีองค์กรควบคุมตรวจสอบและประเมินผล ควรให้มีการศึกษาอบรมผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยว และแหล่งท่องเที่ยว โดยจัดให้มีภาคีเครือข่ายท้องถิ่น ผูกอบรมผู้เกี่ยวข้องกับการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วม โดยการจัดให้มีองค์กรประชาชนในรูปแบบต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ

จากการศึกษาค้นคว้าสภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเลเกาะมุกต์ - ถ้ำมรกต จากการศึกษาค้นคว้าสรุปได้ดังนี้

1. สภาพแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเลเกาะมุกต์ - ถ้ำมรกต

1.1 ด้านที่ตั้ง ตั้งอยู่ละติจูด 7 องศา 21 ลิปดาเหนือ ลองติจูด 99 องศา 23 ลิปดาตะวันออก อยู่ในบ้านเกาะมุกต์ ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง อยู่ใกล้กับแหล่งท่องเที่ยวหลายแห่ง

1.2 ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวเกาะมุกต์ - ถ้ำมรกต มีหาดทรายที่สวยงามแนวชายหาดมีความกว้างทอดตัวยาวขนานไปกับท้องทะเลสีครามอันสดใส มีถ้ำมรกตเป็นจุดเด่นของเกาะแห่งนี้ มีอากาศเย็นสบายตลอดปี บริเวณชายหาด มีสนทะเลเป็นแนวยาวและมะพร้าว ซึ่งให้ความร่มรื่นเหมาะสำหรับพักผ่อนหย่อนใจ

1.3 ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก การคมนาคมขนส่งสะดวก ปลอดภัย มีที่พัก มีร้านอาหารและเครื่องดื่ม มีห้องน้ำห้องสุขา ไม่มีสถานที่จอดรถ ไม่มีศูนย์บริการนำเที่ยว การประชาสัมพันธ์มีน้อย ไม่มีศูนย์รักษาความปลอดภัยแต่มีเจ้าหน้าที่ตำรวจมาดูแลด้านความปลอดภัยพอสมควร มีไฟฟ้า แต่ไม่มีน้ำประปาและโทรศัพท์

2. แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเลเกาะมุกต์ - ถ้ำมรกต

2.1 ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล ควรอนุรักษ์ป่า ให้คงอยู่ในสภาพธรรมชาติมากที่สุด ควรพัฒนาสภาพภูมิทัศน์ให้สวยงามยิ่งขึ้น ควรส่งเสริมให้มีการปลูกป่าสนทะเลเพิ่มขึ้น ควรกำหนดพื้นที่อนุรักษ์เพื่อคุ้มครองแนวปะการังให้มีโอกาสฟื้นตัว ควรดูแลความสะอาดด้านขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ควรให้ความรู้ความเข้าใจและสร้างจิตสำนึกด้านธรรมชาติสิ่งแวดล้อมแก่นักท่องเที่ยว

2.2 ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก ควรพัฒนาท่าเรือควนตุงกูให้มีสภาพดีขึ้น การสร้างที่พักบริเวณหาดฝรั่งและหาดสพาย การก่อสร้างร้านอาหารและเครื่องดื่มที่ถูกต้องลักษณะ ควรจัดสร้างห้องน้ำห้องสุขาเพื่อการท่องเที่ยว และมีน้ำจืดให้เพียงพอ การจัดศูนย์บริการนักท่องเที่ยว การจัดโครงการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว การจัดบริการไฟฟ้าประปา และโทรศัพท์

2.3 ด้านการบริหารจัดการ ควรส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัย ควรมีแผนงานการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างชัดเจน ควรมีองค์การคอยควบคุมตรวจสอบและประเมินผล ควรให้การศึกษอบรมผู้เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยว ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ

เกาะไหง

เกาะไหงเป็นเกาะที่อยู่ตรงรอยต่อระหว่างจังหวัดตรังกับจังหวัดกระบี่ เกาะที่มีการประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยว เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่จัดอยู่ในกลุ่มทะเลตรัง เนื่องจากการเดินทางจากจังหวัดตรังสะดวกกว่า การศึกษาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลเกาะไหง ผู้วิจัยได้ศึกษาในประเด็น สภาพแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเล จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏรายละเอียดดังนี้

1. สภาพแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเลเกาะไหง

ในการศึกษาสภาพแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเลเกาะไหง ผู้วิจัยได้ศึกษาในด้านที่ตั้งด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว และด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก จากการศึกษาค้นคว้าสรุปได้ดังนี้

1.1 ที่ตั้ง ในการศึกษาด้านที่ตั้งของเกาะไหง ผู้วิจัยได้ศึกษาในประเด็นที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ ที่ตั้งเขตการปกครอง ที่ตั้งสัมพันธ์ จากการศึกษาค้นคว้าสรุปได้ดังนี้

1.1.1 ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ เกาะไหงตั้งอยู่ที่ค่าละติจูด ลองติจูด ดังนี้

ละติจูด 3 องศา 27 ลิปดาเหนือ

ลองติจูด 99 องศา 13 ลิปดาตะวันออก

1.1.2 ที่ตั้งเขตการปกครอง เกาะไหง ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ โดยมีอาณาเขต ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ มหาสมุทรอินเดีย

ทิศใต้ ติดต่อกับ เกาะระดาน ตำบลเกาะลิบง

อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ เกาะเขือก เกาะแหวน เกาะม้า

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ มหาสมุทรอินเดีย

1.1.3 ที่ตั้งสัมพันธ์ เกาะโห่งมีความสัมพันธ์กับแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ
มีรายละเอียดดังนี้

1. อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะลันตา ตั้งอยู่ในอำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ ประกอบด้วยกลุ่มเกาะต่าง ๆ ในทะเลอันดามัน คือกลุ่มเกาะรอก เกาะโห่ง เกาะม้า เกาะลันตา ใช้เวลาเดินทางประมาณ 50 นาที

2. แหล่งท่องเที่ยวแถบนอกชายฝั่งทะเลตรัง การเดินทางจากเกาะโห่งสามารถเดินทางไปเที่ยวตามเกาะต่าง ๆ ได้อย่างสะดวกสบาย เช่น เกาะแหวน เกาะเขือก เกาะม้า เกาะกระดาน เกาะมุกต์ – ถ้ำมรกต เกาะลิง เกาะสุกร เป็นต้น

3. แหล่งท่องเที่ยวแถบชายฝั่งทะเลจังหวัดตรัง หากเดินทางจากเกาะโห่งมาขึ้นที่ท่าเรือปากเมง นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวแถบชายฝั่งทะเลได้อย่างสะดวกสบาย เริ่มต้นจากหาดปากเมง หาดขวางกลาง หาดสั้น หาดยาว หาดหยงหลิง หาดเจ้าไหม และหากเดินทางจากเกาะโห่งสู่เกาะต่าง ๆ ใช้เวลาดังนี้

- จากท่าเทียบเรือปากเมง ถึงเกาะโห่ง ใช้เวลาประมาณ 50 นาที
- จากเกาะโห่ง ถึงเกาะมุกต์ ใช้เวลาประมาณ 40 นาที
- จากเกาะโห่ง ถึงเกาะกระดาน ใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมง

จากการศึกษาค้นคว้าด้านที่ตั้งของเกาะโห่งสรุปได้ว่า เกาะโห่งตั้งอยู่ที่ละติจูด 07 องศา 24 ลิปดาเหนือ ลองติจูด 99 องศา 13 ลิปดาตะวันออก ซึ่งอยู่ในเขตหมู่ที่ 6 อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ เกาะโห่งอยู่ใกล้แหล่งท่องเที่ยวหลายแห่ง เช่น อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะลันตา เกาะเขือก เกาะแหวน เกาะม้า เกาะมุกต์ – ถ้ำมรกต เกาะกระดาน เกาะลิง เกาะสุกร และแหล่งท่องเที่ยวแถบชายฝั่งทะเลตรัง เป็นต้น

1.2 ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว ในการศึกษาด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลเกาะโห่ง ผู้วิจัยได้ศึกษาในประเด็นภูมิทัศน์ธรรมชาติ ภูมิอากาศ พืชพรรณธรรมชาติ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏดังนี้

1.2.1 ภูมิทัศน์ธรรมชาติคือ ความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า เกาะโห่งพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขาลาดตัวตามแนวเหนือใต้ มีพื้นที่ราบทางตอนใต้และทิศตะวันออกมีชายหาดที่สวยงาม ทรายขาวละเอียดในทะเลมีแนว

ปะการังแข็ง ปะการังอ่อน และกัลปังหา ดังที่ อาง เซง เก็ก (Ang Seng Kek)¹ นักท่องเที่ยวจากประเทศมาเลเซีย และ ภูริ ชุมศรี² พนักงานขายสังกัด เกาะโหลงวิลล่า ได้กล่าวไว้ทำนองเดียวกันสรุปได้ว่า เกาะโหลงเป็นเกาะที่มีพื้นที่เป็นภูเขารอบเกาะ มีหาดทรายชายทะเลที่ขาวละเอียดเป็นเกาะมีอยู่ในเขตจังหวัดกระบี่ ซึ่งตั้งอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะลันตา อยู่ในมหาสมุทรอินเดียใกล้เคียงกับบริเวณอำเภอคลองท่อม สภาพของหมู่เกาะลันตานี้เป็นทิวเขาสูงสลับซับซ้อนปกคลุมไปด้วยป่าที่สมบูรณ์ และยังมีหาดทรายทางด้านหลังเกาะ และยังมีเทือกเขาสูงสุดจากระดับน้ำทะเลประมาณ 450 เมตร ซึ่งตัวเกาะจะอยู่ห่างจากแหลมโตนดไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ประมาณ 13 กิโลเมตร และอยู่ห่างจากท่าเรือปากเมง จังหวัดตรัง ประมาณ 15 กิโลเมตร ส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวจะเดินทางจากท่าเรือปากเมง จังหวัดตรังจะสะดวกกว่า ดังนั้นเกาะโหลงจึงเป็นจุดศูนย์กลางการท่องเที่ยวของจังหวัดตรัง ทั้งนี้จริง ๆ แล้วเกาะโหลงอยู่ในจังหวัดกระบี่ ลักษณะเด่นของเกาะโหลงแห่งนี้ จะเป็นรูปสี่เหลี่ยมสามเหลี่ยมมียอดเขาสูงที่สุดจากระดับน้ำทะเลประมาณ 198 เมตร บนเกาะจะมีชายหาดที่สวยงามเม็ดทรายขาวละเอียดน้ำสะอาดจนสามารถมองเห็นพื้นน้ำข้างล่างได้ รอบ ๆ เกาะ จะมีปะการังที่สมบูรณ์สวยงาม โดยเฉพาะบริเวณแหลมเจ้าแม่กวนอิม ซึ่งตรงบริเวณนี้มีโขดหินที่โผล่พื้นน้ำขึ้นมา มีลักษณะดูแล้วคล้ายกับรูปปั้นของเจ้าแม่กวนอิม จึงเป็นที่มาของแหลมและยังเป็นจุดดำน้ำลึกที่สวยงามแต่กระแสน้ำค่อนข้างจะแรง จุดดำน้ำตื้นก็สามารถดำได้บริเวณหน้าเกาะโหลงรีสอร์ทและอ่าวกวนตง สำหรับจุดดำน้ำตื้น ดูปะการัง มีอยู่ 2 แห่ง เกาะโหลงเป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวมากคือเป็นจุดที่สามารถเดินทางไปยังเกาะต่าง ๆ ได้โดยง่ายและใช้เวลาไม่มากนัก โดยเฉพาะเกาะเชือก เกาะม้า เกาะแหวน เกาะมุกต์และถ้ำมรกต บรรยากาศที่เงียบสงบ เหมาะแก่การเล่นน้ำเหมาะสำหรับผู้ที่ชอบความเงียบใช้เวลากับธรรมชาติแบบไม่รู้สึกรีบร้อน ดังภาพประกอบ 29

---

¹ อาง เซง เก็ก (Ang Seng Kek) เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่เกาะโหลง ตำบลเกาะลันตา อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2546.

² ภูริ ชุมศรี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ท่าเทียบเรือปากเมง หมู่ที่ 4 ตำบลไม้ฝาด อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 17 ธันวาคม 2546.

1.2.2 ภูมิอากาศ จากการศึกษาค้นคว้า ปรากฏว่า สภาพภูมิอากาศบริเวณ เกาะไหงฤดูกาลมีลักษณะแบบมรสุม ลักษณะภูมิอากาศแบ่งตามลักษณะอากาศของประเทศไทย เป็น 3 ฤดู ดังที่ สำนักงานพาณิชย์จังหวัดตรัง¹ ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า สภาพภูมิอากาศ บริเวณ เกาะไหง ตั้งอยู่บนคาบสมุทรอินเดียน ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้มีอิทธิพลต่อเกาะต่าง ๆ ในฝั่งทะเล อันดามันมากกว่าลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ มีผลต่อลักษณะน้ำขึ้นน้ำลงในทะเลอันดามันเป็น แบบน้ำขึ้นน้ำลง วันละ 2 รอบ ทั้งนี้มีลมมรสุมพัดผ่านประจำทุกปี คือลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ และลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ส่งผลให้มีฤดูกาล 3 ฤดู คือ ฤดูร้อน ฤดูฝน ฤดูหนาว ฤดูร้อนเริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ - เดือนพฤษภาคม ระยะเวลาอยู่ในช่วงย่างจากมรสุม อากาศจะเริ่มร้อน และจะร้อนจัดในเดือนเมษายน อุณหภูมิประมาณ 34.5 องศาเซลเซียส ฤดูฝนเริ่มตั้งแต่เดือน พฤษภาคม - เดือนตุลาคม เป็นช่วงที่มรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งพัดพาความชื้นและความชื้นจาก มหาสมุทรอินเดียนพัดปกคลุม ทำให้มีฝนตกมาก ๆ คลื่นลมในทะเลมีความรุนแรงมาก ช่วงนี้จึงเป็น ช่วงปิดฤดูกาลท่องเที่ยวทางทะเลตรัง ส่วนฤดูหนาวเริ่มตั้งแต่เดือนตุลาคม - เดือนกุมภาพันธ์ เป็น ฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ในระยะนี้มีลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งมีอากาศเย็นและแห้ง จากประเทศจีน พัดปกคลุมประเทศไทย ทำให้อุณหภูมิทั่วไปลดลง และมีอากาศหนาวเย็น ช่วงที่ เหมาะแก่การท่องเที่ยวทางทะเลตรังคือเดือนตุลาคม - กลางเดือนพฤษภาคม อุณหภูมิบริเวณเกาะไหง เนื่องจากตั้งอยู่บนฝั่งทะเลด้านตะวันตกของภาคใต้ และได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือและลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้ อยู่ในคาบสมุทรที่ยื่นออกไป ในทะเลลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้ พัดมาจากมหาสมุทรอินเดียน มีอุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ยทั้งปี 34.6 องศาเซลเซียส อุณหภูมิต่ำสุดตลอดทั้งปี 20 องศาเซลเซียส อุณหภูมิเฉลี่ย 27.3 องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์ 98.77%

1.2.3 พืชพรรณธรรมชาติคือ พันธุ์ไม้ชนิดต่าง ๆ ที่สามารถพบได้ในแหล่งท่องเที่ยว จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า พืชพรรณธรรมชาติบนเกาะไหงมีความหลากหลาย พรรณไม้เหมือนกับที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์หมู่เกาะลิบง ประกอบด้วยพรรณไม้นานาชนิด ดังที่ วนิดา ภูกิตติกุล² นักท่องเที่ยวจากอำเภอกันตัง กล่าวไว้สรุปได้ว่า เกาะไหง มีไม้ตะเคียนทราย ไม้ยางทอง ไม้ลิบง เป็นต้น สภาพโดยทั่วไปของพืชพรรณธรรมชาติอยู่สภาพที่สมบูรณ์เนื่องจากบนเกาะ

¹สำนักงานพาณิชย์จังหวัดตรัง. ข้อมูลการตลาด ประจำปี 2545 – 2546. 2547.

หน้า 4.

²วนิดา ภูกิตติกุล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่เกาะไหง หมู่ที่ 6 ตำบลเกาะลิบง อำเภอเกาะลิบง จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2546.

โหลงไม่มีชุมชนอาศัยอยู่ มีเพียงสถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวและที่สำคัญแห่งนี้อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติเกาะลันตา มีเจ้าหน้าที่อุทยานมาประจำที่เกาะทำให้มีการท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา สังคมพืช สังคมสัตว์บนเกาะนี้ด้วย

จากการศึกษาค้นคว้าด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลเกาะโหลงสรุปได้ว่า เกาะโหลงเป็นเกาะที่มีหาดทรายขาว น้ำทะเลใส บริเวณรอบเกาะมีแนวปะการังที่สมบูรณ์เหมาะสำหรับกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย เช่น พักผ่อนชายหาด ดำน้ำดูปะการัง การอาบแดด เป็นต้น ช่วงที่เหมาะสมแก่การท่องเที่ยวเกาะโหลง คือช่วงเดือนธันวาคมถึงเดือนเมษายน

1.3 ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก ในด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกของเกาะโหลง ผู้วิจัยได้ศึกษาในประเด็น การคมนาคมขนส่ง ที่พัก ร้านอาหาร ห้องน้ำ ห้องสุขา สถานที่จอดรถ บริการนำเที่ยว การประชาสัมพันธ์ ความปลอดภัย และไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏรายละเอียดดังนี้

1.3.1 การคมนาคมขนส่ง จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า เส้นทางเข้าสู่เกาะโหลง มีความสะดวกปลอดภัย ดังที่ ลั่น ปานแฝง¹ พนักงานสังกัดเกาะโหลงวิลล่า ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า การเดินทางเข้าสู่เกาะโหลง สามารถลงเรือได้ที่ท่าเรือปากเมง ซึ่งอยู่ที่บริเวณสุดชายหาดปากเมง ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง โดยมีเรือบริการอยู่ 3 รูปแบบ คือ เรือหางยาว เรือเร็วและเรือโดยสารนักท่องเที่ยว ซึ่งบนเรือมีอุปกรณ์ด้านความปลอดภัย เช่น เสื้อชูชีพ ห่วงยาง วิทยุสื่อสาร

1.3.2 ที่พัก จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า เกาะโหลงมีที่พักประเภทบังกะโลไว้รองรับนักท่องเที่ยว และสามารถกางเต็นท์ได้ ดังที่ ปริญญา วงสุวรรณ² นักท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า เกาะโหลงมีที่พักประเภทบังกะโลไว้บริการนักท่องเที่ยว มีจำนวน 5 แห่ง เพียงพอกับความต้องการที่พักมีความสะอาด เพราะมีแม่บ้านคอยตรวจสอบสม่ำเสมอ นักท่องเที่ยวสามารถพักได้อย่างปลอดภัย การติดต่อเข้าพักทำได้สะดวกเพราะมีสำนักงานอยู่ที่ตัวอำเภอเมืองตรัง และรับจองจากบริษัทต่าง ๆ

¹ ลั่น ปานแฝง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่เกาะโหลง หมู่ที่ 6 ตำบลเกาะลันตา อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2546.

² ปริญญา วงสุวรรณ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่เกาะโหลง หมู่ที่ 6 ตำบลเกาะลันตา อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2546.

1.3.3 ร้านอาหาร จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า เกาะไหงไม่มีร้านอาหาร เนื่องจากไม่มีประชาชนอาศัยอยู่มีเพียงผู้ประกอบการธุรกิจที่พักรวม ดังที่ วรรณ บัญรินทร์¹ มัคคุเทศก์อิสระได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า เกาะไหงไม่มีร้านอาหาร เนื่องจากไม่มีประชาชนอาศัยอยู่บน เกาะไหงมีเพียงผู้ประกอบการธุรกิจที่พักรวม

1.3.4 ห้องน้ำห้องสุขา จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า บนเกาะไหงมีห้องน้ำห้องสุขาไว้บริการนักท่องเที่ยว ดังที่ รัญจวน พันธโสตา² นักท่องเที่ยวอำเภอห้วยยอด กล่าวไว้สรุปได้ว่า บริเวณหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติเกาะลันตา มีห้องน้ำห้องสุขาไว้คอยบริการนักท่องเที่ยว 1 แห่ง สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้อย่างเพียงพอ มีความสะอาดพอสมควร ที่ตั้งเหมาะสม ห้องน้ำห้องสุขา แยกชาย-หญิง และไม่เก็บค่าบริการ

1.3.5 สถานที่จอดรถ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า ไม่มีสถานที่จอดรถ เนื่องจาก ที่สภาพเป็นเกาะไม่มีประชาชนอาศัยอยู่บนเกาะ ดังที่ ชลมนัส ทองพร้อม³ ผู้จัดการตรังไฮสแลนด์ทัวร์ ได้กล่าวไว้สรุปได้ เกาะไหงไม่มีสถานที่จอดรถ เพราะการคมนาคมส่วนใหญ่ใช้เรือ และบนเกาะไม่มีประชาชนอาศัยอยู่และมีท่าเทียบเรือ ส่วนเรือหางยาวสามารถจอดบริเวณชายหาดได้จึงไม่มีการจัดเตรียมสถานที่จอดรถไว้

1.3.6 การบริการนำเที่ยว จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า มีการจัดการนำเที่ยวทางทะเลตามหมู่เกาะต่าง ๆ ดังที่ ภูริ ชุมศรี⁴ พนักงานขายสังกัดเกาะไหงวิลล่า ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ผู้ประกอบการธุรกิจที่พักรวมได้ดำเนินการนำเที่ยวทางทะเลให้กับผู้ที่มาพัก โดยจัดนำเที่ยว

¹วรรณ บัญรินทร์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่เกาะไหง หมู่ที่ 6 ตำบลเกาะลันตา อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2546.

²รัญจวน พันธโสตา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่เกาะไหง หมู่ที่ 6 ตำบลเกาะลันตา อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2546.

³ชลมนัส ทองพร้อม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตรังไฮสแลนด์ทัวร์ 59/4 ตำบลทับเที่ยง อำเภอเมืองกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2546.

⁴ภูริ ชุมศรี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ท่าเทียบเรือปากเมง หมู่ที่ 4 ตำบลไม้ฝาด อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 17 ธันวาคม 2546.

เกาะมุกต์ – ถ้ำมรกต เกาะแหวน เกาะเชือก เกาะม้า และแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ

1.3.7 การประชาสัมพันธ์ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า เกาะไหงมีการประชาสัมพันธ์ดีพอสมควร โดยได้รับการประชาสัมพันธ์จากเจ้าของที่พักทำการประชาสัมพันธ์เอง ดังที่ นิตยา รักยิ่ง¹ นักท่องเที่ยวอำเภอห้วยยอด กล่าวไว้สรุปได้ว่า เกาะไหงได้รับการประชาสัมพันธ์ดีพอสมควร โดยการคมนาคมเส้นทางหลักจากตัวเมืองตรังไปยังท่าเทียบเรือปากเมง มีรถตู้ของผู้ประกอบการที่พักบนเกาะไหงวิ่งรับส่งนักท่องเที่ยวและประชาชนทั่วไป และมีการประชาสัมพันธ์ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต

1.3.8 ความปลอดภัย จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า บนเกาะไหงมีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยของผู้ประกอบการที่พักแรมคอยดูแลรักษาความปลอดภัย ตลอด 24 ชั่วโมง ดังที่ ราตรี คล้าคล้าย² นักท่องเที่ยวจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กล่าวไว้สรุปได้ว่า เกาะไหงมีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยคอยให้การช่วยเหลือนักท่องเที่ยว ทำให้มีความมั่นใจในการท่องเที่ยวมากขึ้น

1.3.9 ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า เกาะไหงใช้ไฟฟ้าจากเครื่องปั่นไฟ ไม่มีระบบประปา มีโทรศัพท์ ดังที่ สุชน อินทรแก้ว³ พนักงานสังกัดจิตรลดาทัวร์ กล่าวไว้สรุปได้ว่า เกาะไหงเป็นสถานที่ของเอกชน ไม่มีชุมชน มีเพียงผู้ประกอบการที่พักประมาณ 5 ราย แต่ละแห่งใช้ไฟฟ้าจากเครื่องปั่นไฟส่วนใหญ่ เปิดช่วง 13.00 - 23.00 น. ไม่มีระบบประปา ใช้น้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติและน้ำสะอาดที่ขนส่งไปจากตัวเมือง มีโทรศัพท์ที่สามารถติดต่อได้

จากการศึกษาค้นคว้าด้านการบริหารและสิ่งอำนวยความสะดวกเกาะไหง สรุปได้ว่า การคมนาคมขนส่งมีความสะดวก ปลอดภัย มีที่พักอย่างเพียงพอ ไม่มีร้านอาหารบริการนักท่องเที่ยว มีห้องน้ำห้องสุขา ไม่มีสถานที่จอดรถ มีการจัดบริการนำเที่ยวในหมู่เกาะทะเลตรัง และสถานที่ใกล้เคียง มีการประชาสัมพันธ์ดีพอสมควร มีศูนย์รักษาความปลอดภัย มีไฟฟ้า

¹นิตยา รักยิ่ง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ท่าเทียบเรือปากเมง หมู่ที่ 4 ตำบลไม้ฝาด อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 17 ธันวาคม 2546.

²ราตรี คล้าคล้าย เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ท่าเทียบเรือปากเมง หมู่ที่ 4 ตำบลไม้ฝาด อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 17 ธันวาคม 2546.

³สุชน อินทรแก้ว เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่เกาะไหง หมู่ที่ 6 ตำบลเกาะลันตา อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2546.

ไม่มีประปา และโทรศัพท์

2. แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเลเกาะไหง

ในการศึกษาแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลเกาะไหง ผู้วิจัยศึกษาในด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านการบริหารจัดการ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏรายละเอียดดังนี้

2.1 ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่าแนวทางในการพัฒนาลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเลเกาะไหง มีรายละเอียดดังนี้

1. การอนุรักษ์พืชพรรณธรรมชาติที่มีอยู่ในบริเวณเกาะไหง ให้คงสภาพธรรมชาติไว้ให้มากที่สุด โดยการปลูกจิตสำนึกนักท่องเที่ยวให้เห็นคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติ ดังที่ ลูตินันท์ อ่อนรู้¹ นักท่องเที่ยวอำเภอห้วยยอด ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ควรอนุรักษ์พืชพรรณธรรมชาติที่มีอยู่ในบริเวณเกาะไหงให้คงสภาพความเป็นธรรมชาติไว้ให้มากที่สุด และควรดูแลรักษา ให้มีความสวยงามตลอดไป ทั้งควรรักษาสะอาดอย่างสม่ำเสมอ โดยการปลูกจิตสำนึกนักท่องเที่ยวให้เห็นคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติ นักท่องเที่ยวจึงควรตระหนักและช่วยกันดูแลรักษาให้แหล่งท่องเที่ยว ให้มีสภาพความเป็นธรรมชาติมากที่สุด การปลูกจิตสำนึกอาจทำได้โดยการติดป้ายรณรงค์ ห้ามเก็บเปลือกหอยหรือเก็บปะการัง เพราะนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มาเพื่อชื่นชมความงดงามของชายหาดและพืชพรรณธรรมชาติ

2. การพัฒนาสภาพภูมิทัศน์เกาะไหง ให้มีความสวยงามและร่มรื่น โดยการปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ด้วยการปลูกไม้ดอกไม้ประดับบริเวณตามชายหาดและจัดทางเท้าเดินท่องเที่ยว ดังที่ นิตยา รักยิ่ง² นักท่องเที่ยวอำเภอปะเหลียน ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติเกาะลันตาควรมีแนวคิดที่จะพัฒนาสภาพภูมิทัศน์เกาะไหง ให้มีความสวยงามและร่มรื่น โดยการปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ด้วยการปลูกไม้ดอกไม้ประดับบริเวณตามชายหาดและเส้นทางเท้าเดินท่องเที่ยว เพื่อความสวยงามและเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยว

¹ลูตินันท์ อ่อนรู้¹ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่เกาะไหง หมู่ที่ 6 ตำบลเกาะลันตา อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2546.

²นิตยา รักยิ่ง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่เกาะไหง หมู่ที่ 6 ตำบลเกาะลันตา อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2546.

3. การดูแลรักษาความสะอาดบริเวณชายหาด โดยการเขียนป้ายขอแนะนำนักท่องเที่ยวและเพิ่มรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวทางทะเลให้หลากหลาย ดังที่ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย¹ ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า เกาะไหนมีทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศมาเที่ยวเป็นจำนวนมาก ต้องดูแลรักษาความสะอาดบริเวณชายหาด โดยการเขียนป้ายรณรงค์และนำนักท่องเที่ยวให้มีจิตสำนึกและการเพิ่มรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวทางทะเลเกาะไหนเป็นจุดดำน้ำดูปะการัง ที่สะอาด และเหมาะสำหรับการพักผ่อน เพิ่มกิจกรรมการท่องเที่ยวประเภทเดินใต้ทะเล เพราะการท่องเที่ยวรูปแบบนี้กำลังเป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวประเทศไทยในแถบเอเชีย

4. การจัดองค์ประกอบด้านกิจกรรมและสนับสนุนการท่องเที่ยวให้เป็นการท่องเที่ยวที่เอื้อต่อกระบวนการเรียนรู้ ดังที่ นำชัย หนูผล² และรุ่งทิพย์ ปากบารา³ ผู้จัดการฝ่ายการตลาดเกาะไหนวิลล่า ได้กล่าวไว้ทำนองเดียวกันสรุปได้ว่า ควรให้ความรู้และสร้างจิตสำนึกด้านธรรมชาติแก่นักท่องเที่ยว องค์ประกอบด้านกิจกรรมและกระบวนการเป็นการท่องเที่ยวที่เอื้อต่อกระบวนการเรียนรู้ โดยมีการให้การศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศของ แหล่งท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์และความประทับใจเพิ่มความตระหนักและปลูกจิตสำนึกที่ถูกต้อง และคำนึงถึงการมีส่วนร่วมจากทุก ๆ ฝ่าย เช่น นักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการ พนักงาน เป็นต้น

จากการศึกษาค้นคว้าแนวทางการพัฒนาด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเลเกาะไหน สรุปได้ว่า ควรอนุรักษ์พีชพรรณธรรมชาติที่มีอยู่ในบริเวณเกาะไหน ให้มีสภาพธรรมชาติไว้ให้มากที่สุด ด้วยการปลูกจิตสำนึกนักท่องเที่ยวควรพัฒนาสภาพทางเท้าเดินท่องเที่ยว ควรดูแลรักษาความสะอาดบริเวณชายหาด ด้วยการเขียนป้ายแนะนำ

¹การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. ธุรกิจท่องเที่ยวสัมผัสโลกใต้ทะเลแบบ Sea Walker. 15(8) สิงหาคม 2545. 2545. หน้า 40.

²นำชัย หนูผล. จุลสารการท่องเที่ยว. “การพัฒนาธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในชุมชนบ้านโป่ง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่,” 21 (1) มกราคม – มีนาคม 2545. 2545. หน้า 45.

³รุ่งทิพย์ ปากบารา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สำนักงานเกาะไหนวิลล่า เลขที่ 112 ถนนพระราม 6 อำเภอเมืองตรัง จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2546.

นักท่องเที่ยวและเพิ่มรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวทางทะเลให้หลากหลาย ควรจัดองค์ประกอบด้านกิจกรรมและกระบวนการท่องเที่ยวให้เน้นการท่องเที่ยวที่เอื้อต่อกระบวนการเรียนรู้

2.2 ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่าแนวทางในการพัฒนาด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกแหล่งท่องเที่ยวเกาะไหง มีรายละเอียด ดังนี้

1. การเพิ่มจำนวนเที่ยวเรือโดยสารขึ้นจากเดิม เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยวและการสร้างเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ดังที่ รงค์ฤทธิ์ ปานคง¹ นักท่องเที่ยวอำเภอ ยานตาขาว ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า การเดินทางสู่เกาะไหงสามารถเดินทางได้สะดวก โดยลงเรือได้ที่ท่าเรือปากเมง มีเรือโดยสารออกจากท่าเรือปากเมง วันละ 1 เที่ยวและมีเรือหางยาวไว้ให้เช่าเหมาตลอดเวลา จึงควรมีการเพิ่มจำนวนเที่ยวเรือโดยสารขึ้นจากเดิมเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยวและควรสร้างเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศบนเกาะไหงเพื่อเพิ่มรูปแบบการท่องเที่ยว

2. การปรับปรุงห้องน้ำห้องสุขาให้สะอาดและถูกสุขลักษณะ โดยการปรับปรุงห้องน้ำห้องสุขาให้มีความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ และควรซ่อมแซมห้องน้ำที่ชำรุดให้ดีขึ้น ดังที่ พรรณวิไล บุญประเสริฐ² นักท่องเที่ยวจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ควรปรับปรุงห้องน้ำห้องสุขาให้สะอาดและถูกสุขลักษณะ โดยการปรับปรุงห้องน้ำห้องสุขาให้มีความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ ควรซ่อมแซมห้องน้ำที่ชำรุดให้ดีขึ้น และควรมีน้ำไว้บริการให้เพียงพอ ถ้าเป็นไปได้ควรมีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบคอยดูแลทุกชั่วโมง โดยเฉพาะวันหยุดเสาร์ – อาทิตย์ และช่วงเทศกาลต่าง ๆ ซึ่งมีนักท่องเที่ยวจำนวนมาก เพื่อบริการนักท่องเที่ยวและให้นักท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจจะได้กลับมาเยือนอีกครั้ง

¹ รงค์ฤทธิ์ ปานคง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่เกาะไหง หมู่ที่ 6 ตำบลเกาะลันตา อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2546.

² พรรณวิไล บุญประเสริฐ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่เกาะไหง หมู่ที่ 6 ตำบลเกาะลันตา อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2546.

3. การจัดศูนย์บริการนักท่องเที่ยวภายในเกาะไหง เพื่อความสะดวกของนักท่องเที่ยว โดยการสร้างศูนย์บริการนักท่องเที่ยว และให้ความช่วยเหลือนักท่องเที่ยว ดังที่วันดี มาศวิเชียร¹ นักท่องเที่ยวชาวอำเภอปานตาขาว ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ควรจัดศูนย์บริการนักท่องเที่ยวภายในเพื่อความสะดวกของนักท่องเที่ยว โดยการสร้างศูนย์บริการและให้ความช่วยเหลือนักท่องเที่ยว โดยการจัดให้มีมัคคุเทศก์ประจำเพื่อแนะนำนักท่องเที่ยวว่าควรปฏิบัติอย่างไร

4. การพัฒนาระบบการประชาสัมพันธ์ให้มีประสิทธิภาพ มีข้อมูลด้านการท่องเที่ยวที่ถูกต้องชัดเจนโดยจัดให้มีบริการข้อมูลข่าวสาร แผนที่ท่องเที่ยว ลักษณะกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ชัดเจน และเป็นระบบ ดังที่ รุ่งทิพย์ ปากบารา² ผู้จัดการฝ่ายการตลาดเกาะไหงวิลล่า ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ควรพัฒนาระบบการประชาสัมพันธ์ให้มีประสิทธิภาพ มีข้อมูลด้านการท่องเที่ยวที่ถูกต้องชัดเจน โดยจัดให้มีการบริการข้อมูลข่าวสาร แผนที่การท่องเที่ยว ลักษณะกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ชัดเจนและเป็นระบบ ประกอบด้วยประเภทของแหล่งท่องเที่ยว เส้นทาง ระยะเวลาสู่แหล่งท่องเที่ยว ร้านอาหาร ที่พัก สถานพยาบาล แหล่งบันเทิง ย่านการค้า หน่วยรักษาความปลอดภัย การคมนาคมขนส่ง และควรมีการประชาสัมพันธ์ทั้งเอกสาร แผ่นพับ อินเทอร์เน็ต เพื่อให้มีแนวทางการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวโดยการส่งเสริมให้มีระบบการประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพมีข้อมูลด้านการท่องเที่ยวที่ถูกต้องชัดเจน

จากการศึกษาค้นคว้าแนวทางการพัฒนาด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกเกาะไหง สรุปได้ว่า ควรเพิ่มจำนวนเที่ยวเรือโดยสารขึ้นจากเดิม เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว ควรปรับปรุงห้องน้ำห้องสุขาให้สะอาดและถูกสุขลักษณะ ควรจัดศูนย์บริการนักท่องเที่ยวและศูนย์ให้ความช่วยเหลือนักท่องเที่ยว ควรพัฒนาระบบการประชาสัมพันธ์ให้มีประสิทธิภาพ

¹วันดี มาศวิเชียร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่เกาะไหง หมู่ที่ 6 ตำบลเกาะลันตา อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2546.

²รุ่งทิพย์ ปากบารา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่เกาะไหงวิลล่า เลขที่ 112 ถนนพระราม 6 อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2546.

2.3 ด้านการบริหารจัดการ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า แนวทางในการพัฒนา ด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเลเกาะไหง มีรายละเอียดดังนี้

1. ควรมีการสนับสนุนเผยแพร่เกี่ยวกับการอนุรักษ์แหล่งปะการังเพื่อกิจกรรมการท่องเที่ยว การศึกษาวิจัยปะการัง ดังที่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์¹ กล่าวไว้สรุปได้ว่า ควรมีการสนับสนุนเผยแพร่เกี่ยวกับการอนุรักษ์แหล่งปะการังเพื่อการท่องเที่ยวเพื่อให้นักท่องเที่ยวและผู้ประกอบกิจการท่องเที่ยวมีความรู้ความเข้าใจการดำน้ำเที่ยวชมปะการังอย่างถูกหลักการอนุรักษ์ให้การสนับสนุนงบประมาณในการศึกษาวิจัยปะการังทางด้านชีวภาพและผลกระทบต่าง ๆ ของกิจกรรมการท่องเที่ยว และการประมงที่มีต่อแนวปะการัง สอดคล้องกับ ประยูร ศรีสุวรรณ² หัวหน้าอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม ได้กล่าวไว้ สรุปได้ว่า ในส่วนของอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหมได้มีการผลิตเอกสารประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวทางทะเลจังหวัด การอนุรักษ์แนวปะการังและแหล่งหญ้าทะเล ซึ่งเป็นอาหารของพะยูน นอกจากนี้ยังมีการทำป้ายสื่อความหมายธรรมชาติ เพื่อส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนอีกด้วย

2. การเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กรเอกชนเพื่อให้เกิดการอนุรักษ์ที่ยั่งยืน ดังที่ วรรณประภา สุขสมบุญ³ หัวหน้าศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยวกระบี่ ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่าการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ควรมุ่งเน้นการพัฒนาอย่างยั่งยืน ควรเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กรเอกชน โดยได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐบาล ประชาชนในท้องถิ่นนักท่องเที่ยวผู้ประกอบการในด้านต่าง ๆ เช่น ให้ผู้ประกอบการเป็นผู้เฝ้าระวังดูแลการกระทำที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม การสนับสนุนงบประมาณจากแผนการพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม การสนับสนุนงบประมาณจากแผนการพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะสามารถทำให้องค์กรเอกชนแข็งแกร่งขึ้น และสามารถทำงานได้อย่างคล่องตัว

¹มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. โครงการศึกษากำหนดแนวทางการควบคุมพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประเภทเกาะจังหวัดตรัง. 2539. หน้า 6 – 7.

²ประยูร ศรีสุวรรณ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ทำเทียบเรือปากเมง หมู่ที่ 4 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2546.

³วรรณประภา สุขสมบุญ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยวกระบี่ ถนนอุตรกิจ อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 31 ตุลาคม 2546.

3. การปรับปรุงบทบาทหน้าที่ขององค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยนำรูปแบบการจัดองค์กรที่มีอยู่แล้วมาทำหน้าที่ตามวัตถุประสงค์ ดังที่ จังหวัดตรัง¹ ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า องค์กรที่เหมาะสมในการควบคุมพัฒนาการท่องเที่ยว ควรมีหน้าที่ในระบบการท่องเที่ยวคือ จัดระบบสุขภาพและสิ่งแวดล้อม จัดระบบการให้บริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว จัดระบบบริหารและอำนาจการ โดยนำรูปแบบและจัดองค์กรที่มีอยู่แล้วมาทำหน้าที่ตามวัตถุประสงค์ ส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับระบบกระทรวงมหาดไทยและสำนักนายกรัฐมนตรี โดยพื้นที่ที่อยู่ในเขตปกครองท้องถิ่น และองค์กรบริหารส่วนจังหวัด และเข้าไปดูแลแหล่งท่องเที่ยวอย่างเต็มที่ โดยเฉพาะบทบาทของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สอดคล้องกับ ลือพงษ์ อ่องเจริญ² ได้กล่าวไว้ในทำนองเดียวกันสรุปได้ว่า องค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ควรปรับปรุงบทบาทหน้าที่ของตนเอง โดยเฉพาะบทบาทของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น เพื่อให้สอดคล้องกับแผนการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น โดยให้การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างชุมชนให้เป็นฐานทางการท่องเที่ยว

4. การจัดให้มีการประชุมสัมมนาแก้ปัญหาการท่องเที่ยว โดยหน่วยงานที่รับผิดชอบควรจัดให้มีการประชุมสัมมนาแก้ปัญหาการท่องเที่ยว ดังที่ เกียรติพร เม้งชาน³ ประธานชมรมเรือทัวร์จังหวัดตรัง ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ควรจัดให้มีการประชุมสัมมนาแก้ปัญหาการท่องเที่ยว โดยเฉพาะในแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงมักประสบกับปัญหาต่าง ๆ เช่น ปัญหาสิ่งแวดล้อมถูกทำลาย การเอาเปรียบนักท่องเที่ยว เป็นต้น ปัญหาเหล่านี้จำเป็นต้องร่วมมือกันหลาย ๆ หน่วยงาน หน่วยงานที่รับผิดชอบควรดำเนินการจัดประชุม สัมมนา เพื่อหาแนวทางแก้ไขทั้งระยะสั้น และระยะยาว

¹จังหวัดตรัง. รายงานสรุปสำหรับผู้บริหารแนวทางการควบคุมพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประเภทเกาะจังหวัดตรัง. ม.ป.ป. หน้า 35.

²ลือพงษ์ อ่องเจริญ. แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (จังหวัดตรัง). 2543. หน้า 8.

³เกียรติพร เม้งชาน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดปากเมง หมู่ที่ 4 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 18 มีนาคม 2546.

จากการศึกษาค้นคว้าด้านแนวทางการพัฒนาด้านการบริหารจัดการเกาะไหง สรุปได้ว่า ควรมีการสนับสนุนเผยแพร่เกี่ยวกับการอนุรักษ์แหล่งปะการังเพื่อกิจกรรมการท่องเที่ยว ควรเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กรเอกชน ควรปรับปรุงบทบาทหน้าที่ขององค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ควรจัดให้มีการประชุมสัมมนาแก้ปัญหาการท่องเที่ยว

จากการศึกษาค้นคว้าสภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเลเกาะไหง สรุปจากการศึกษาค้นคว้าได้ดังนี้

1. สภาพแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเลเกาะไหง

1.1 ด้านที่ตั้ง ตั้งอยู่ละติจูด 3 องศา 24 ลิปดาเหนือ ลองติจูด 99 องศา 13 ลิปดาตะวันออก อยู่ในเขตท้องที่ตำบลเกาะลันตา อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ อยู่ใกล้แหล่งท่องเที่ยวหลายแห่ง

1.2 ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวเกาะไหง มีชายหาดที่สวยงาม เงียบสงบ ทรายขาวละเอียด บริเวณรอบ ๆ มีแนวปะการังอ่อน ปะการังแข็ง และกัลปังหาให้นักท่องเที่ยวได้ชื่นชม กิจกรรมการท่องเที่ยวที่โดดเด่นคือการดำน้ำดูปะการัง ทั้งแบบน้ำตื้นและน้ำลึกทั้งยังอุดมสมบูรณ์ไปด้วยพันธุ์ไม้นานาชนิด

1.3 ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกเกาะไหง มีการคมนาคมขนส่งสะดวกปลอดภัย ด้วยท่าเทียบเรือที่สะดวก มีเรือบริการที่ได้มาตรฐาน ทั้งแบบโดยสารและเช่าเหมาลำ มีที่พักไว้รองรับนักท่องเที่ยวและมีเต็นท์ให้เช่า มีเพียงร้านอาหารในรีสอร์ต ห้องน้ำห้องสุขามีไม่เพียงพอในช่วงเทศกาล มีความสะอาด ที่ตั้งเหมาะสม มีทุนสำหรับจอดเรือ มีการบริการนำเที่ยว แต่ไม่มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ส่วนการประชาสัมพันธ์มีเอกสาร แผ่นพับ และระบบอินเทอร์เน็ต มีเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาความปลอดภัย มีไฟฟ้าตามจุดต่าง ๆ ใช้น้ำจากธรรมชาติและไม่มีโทรศัพท์

2. แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเลเกาะไหง

2.1 ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล ควรอนุรักษ์พืชพรรณธรรมชาติ ควรพัฒนาสภาพภูมิทัศน์ ควรดูแลรักษาความสะอาด และจัดองค์ประกอบด้านกิจกรรมและกระบวนการท่องเที่ยว

2.2 ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก ควรเพิ่มจำนวนเที่ยวเรือโดยสาร ควรปรับปรุงห้องน้ำห้องสุขาให้สะอาดและถูกสุขลักษณะ ควรจัดศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ควรพัฒนาระบบการประชาสัมพันธ์ให้มีประสิทธิภาพ

2.3 ด้านบริหารจัดการ ควรมีการสนับสนุนเผยแพร่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ ควรเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กรเอกชน ควรปรับปรุงบทบาทหน้าที่ขององค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ควรจัดให้มีการประชุมสัมมนา แก้ไขปัญหาการท่องเที่ยว

เกาะลันตา

เกาะลันตา เป็นเกาะที่ใหญ่ที่สุดในทะเลตรัง มีภูเขาวางตัวตามแนวเหนือ - ใต้ ทิศตะวันออกเป็นแหลม พื้นที่รอบรอบเกาะมีหญ้าทะเล ซึ่งเป็นแหล่งอาหารของพะยูน มีนกนานาชนิด และมีชายหาดที่สวยงาม ในการศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเล ผู้วิจัยได้ศึกษาในประเด็นสภาพแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเล และแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏดังนี้

1. สภาพแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเลเกาะลันตา

ในการศึกษาสภาพแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเลเกาะลันตา ผู้วิจัยได้ศึกษาในด้านที่ตั้ง ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว และด้านการบริการสิ่งอำนวยความสะดวก จากการศึกษาค้นคว้าสรุปได้ดังนี้

1.1 ที่ตั้ง ในการศึกษาด้านที่ตั้งเกาะลันตา ผู้วิจัยได้ศึกษาในประเด็นที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ ที่ตั้งเขตการปกครอง ที่ตั้งสัมพันธ์ จากการศึกษาค้นคว้าสรุปได้ดังนี้

1.1.1 ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ เกาะลันตาดังอยู่ที่ค่าละติจูด ลองติจูด ดังนี้

ละติจูด 3 องศา 14 ลิปดาเหนือ

ลองติจูด 99 องศา 23 ลิปดาตะวันออก

1.1.2 ที่ตั้งเขตการปกครอง เกาะลันตา ตั้งอยู่ในเขตหมู่ที่ 1 บ้านพร้าว หมู่ที่ 4 บ้านบาตูปูเต๊ะ หมู่ที่ 5 บ้านหลังเขา ตำบลเกาะลันตา อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง โดยมีอาณาเขต ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ หาดเจ้าไหม หาดยาว ตำบลเกาะลันตา

อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง

ทิศใต้ ติดต่อกับ เกาะเหลาเหลียง อำเภอย่านตาขาว จังหวัดสตูล

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ บ้านปากปรน ตำบลหาดสำราญ

กิ่งอำเภอสวี จังหวัดตรัง

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ มหาสมุทรอินเดีย

1.1.3 ที่ตั้งสัมพันธ์ เกาะลิง มีที่ตั้งสัมพันธ์กับแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ มีรายละเอียดดังนี้

1. เกาะเชือก เกาะแหวน เกาะม้า เป็นกลุ่มเกาะขนาดเล็ก 3 เกาะ อยู่ระหว่างเกาะมุกต์กับเกาะไหง มีลักษณะเป็นภูเขาหินปูน กิจกรรมการท่องเที่ยวที่โดดเด่น คือการดำน้ำดูปะการังน้ำตื้นและปะการังน้ำลึก ใช้เวลาเดินทางจาก 3 เกาะนี้ ถึงเกาะลิง ใช้เวลาประมาณ 40 นาที

2. เกาะมุกต์ - ถ้ำมรกต ถ้ำมรกตเป็นจุดเด่นที่สุดของจังหวัดตรัง บริเวณปากถ้ำ มีน้ำสีเขียวมรกต ทางเข้าถ้ำ ประมาณ 80 เมตร ภายในถ้ำมีหาดทรายเล็ก ๆ ใช้เวลาเดินทางสู่เกาะลิงใช้เวลาประมาณ 30 นาที

3. แหล่งท่องเที่ยวแถบชายฝั่งทะเลตรัง ได้แก่ หาดสั้น หาดยาว หาดหยงหลิง หาดเจ้าไหม หาดฉางหลาง หาดปากเมง หาดราชมงคล เป็นต้น ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีอาณาเขตติดต่อกันสามารถเดินทางเข้าถึงได้อย่างสะดวกสบาย

4. พิพิธภัณฑ์พระยารัษฎานุประดิษฐ์ ตั้งอยู่ที่ 1 ถนนค่ายพิทักษ์ ตำบลกันตัง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์

จากการศึกษาค้นคว้าด้านที่ตั้งเกาะลิง สรุปได้ว่า เกาะลิงตั้งอยู่ที่ละติจูด 3 องศา 14 ลิปดาเหนือ ลองติจูด 99 องศา 23 ลิปดาตะวันออก อยู่ในเขตท้องที่ตำบลเกาะลิง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง อยู่ใกล้แหล่งท่องเที่ยวหลายแหล่ง เช่น เกาะเชือก เกาะแหวน เกาะม้า เกาะมุกต์ - ถ้ำมรกต แหล่งท่องเที่ยวแถบชายฝั่งทะเลตรัง พิพิธภัณฑ์พระยารัษฎานุประดิษฐ์ เป็นต้น

1.2 ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว ในการศึกษาด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวแถบชายฝั่งทะเลเกาะลิง ผู้วิจัยได้ศึกษาในประเด็นภูมิทัศน์ธรรมชาติและภูมิอากาศ และพืชพรรณธรรมชาติ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏดังนี้

1.2.1 ด้านภูมิทัศน์ธรรมชาติ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า เกาะลิงมีความโดดเด่นของธรรมชาติที่สวยงาม หาดทรายชายทะเลที่ร่มรื่น เป็นแหล่งดูนกนานาชนิด และแหล่งดูพะยูนฝูงสุดท้ายที่ทะเลตรัง ดังที่ สุภาพ ประดิษฐ์¹ นักท่องเที่ยวจากจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า เกาะลิงตั้งอยู่ในอำเภอกันตัง อยู่ห่างจากเมืองประมาณ

¹สุภาพ ประดิษฐ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หมู่ที่ 1 ตำบลเกาะลิง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2546.

45 กิโลเมตร เกาะลิงเป็นเกาะที่ใหญ่ที่สุดในทะเลตรัง เกาะลิงเป็นแหล่งดูนกชายเลนที่น่าสนใจที่สุดของภาคใต้เพราะสามารถพบนกชายเลนได้แทบทุกชนิด รวมทั้งพวกที่หายาก เช่น นกทะเลขาเขียวลายจุด นกหัวโตขาดำ นกอีอ้อยตัวใหญ่ นกนางแอ่นหางดำ และนกนางแอ่นหางลาย เป็นต้น ซึ่งนกเหล่านี้จะหาชมได้ที่หาดตูป น้ำทะเลสีฟ้าใสมองเห็น พื้นทรายที่ขาวละเอียด เพื่อทอดกับแสงอาทิตย์จะมีแสงระยิบระยับมอมแล้วสวยงามและเพลินตา และเมื่อนั่งเรือชมธรรมชาติรอบเกาะลิงเราจะมองเห็นสิ่งที่ประทับใจ คือจะเห็นธรรมชาติที่สวยงามมีป่าไม้หนาที่บึงและเขียวขจี มีชายหาดที่สวยงามที่ยืนท่าลมท่าฝนถัดจากหาดตูปก็จะพบที่ราบแหลมจุโหย ซึ่งเป็นที่ตั้งของสำนักงานเขตห้ามล่าสัตว์ป่าหมู่เกาะลิง ซึ่งที่แหลมจุโหยนี้จะเป็นที่ที่อุดมไปด้วยป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์ และมีธรรมชาติที่สวยงามสามารถที่จะศึกษาพันธุ์ไม้นานาชนิดได้ สามารถศึกษาสัตว์ชนิดต่าง ๆ ได้ เส้นทางที่จะศึกษาธรรมชาติจะเป็นช่วง ๆ ช่วงแรกจะผ่านป่าเสม็ดและทุ่งหญ้า ก่อนเข้าสู่ป่าชายเลน สภาพสมบูรณ์ที่มีสะพานให้เดินศึกษาธรรมชาติได้สะดวกแล้วมาถึงป่าเสม็ดอีกครั้ง ก่อนจะลัดเลาะมาออกบริเวณด้านหน้าของเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ที่เกาะลิงจะมีนกชายเลนมากที่สุดอยู่ 2 ช่วงคือ ช่วงที่ลงมาจากทางเหนือประมาณเดือนตุลาคม - เดือนพฤศจิกายน และช่วงอพยพกลับราวเดือนมีนาคม - เมษายน ทำให้เกาะลิงมีภูมิทัศน์ธรรมชาติที่สวยงามดังภาพประกอบ 30

1.2.2 ภูมิอากาศ จากการศึกษาค้นคว้า ปรากฏว่า สภาพภูมิอากาศบริเวณเกาะลิงฤดูกาลมีลักษณะแบบมรสุม ลักษณะภูมิอากาศแบ่งตามลักษณะอากาศของประเทศไทยเป็น 3 ฤดู ดังที่ อำเภอกันตัง¹ ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า สภาพภูมิอากาศ บริเวณเกาะลิง ตั้งอยู่บนคาบสมุทรอินเดียน ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ มีอิทธิพลต่อเกาะต่าง ๆ ในฝั่งทะเลอันดามันมากกว่าลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ มีผลต่อลักษณะน้ำขึ้นน้ำลงในทะเลอันดามันเป็นแบบน้ำขึ้นน้ำลง วันละ 2 รอบ ทั้งนี้มีลมมรสุมพัดผ่านประจำทุกปี คือลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือและลม มรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ส่งผลให้มีฤดูกาล 3 ฤดู คือ ฤดูร้อน ฤดูฝน ฤดูหนาว ฤดูร้อนเริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ - เดือนพฤษภาคม ระยะเวลาอยู่ในช่วงว่างจากมรสุม อากาศจะเริ่มร้อนและจะร้อนจัดในเดือนเมษายน อุณหภูมิประมาณ 34.5 องศาเซลเซียส ฤดูฝนเริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม - เดือนตุลาคมเป็นช่วงที่มรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งพัดพาความร้อนและความชื้นจากมหาสมุทรอินเดียนพัดปกคลุม ทำให้มีฝนตกมาก ๆ คลื่นลมในทะเลมีความรุนแรงมาก ช่วงนี้จึงเป็นช่วงปิดฤดูกาลท่องเที่ยวทางทะเลตรัง ส่วนฤดูหนาวเริ่มตั้งแต่เดือนตุลาคม - เดือน

¹อำเภอกันตัง. แผนพัฒนาอำเภอกันตัง 5 ปี 2544 - 2549. 2546. หน้า 4.

กุมภาพันธ์เป็นฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ในระยะนี้มีลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งมีอากาศเย็นและแห้งจากประเทศจีนพัดปกคลุมประเทศไทย ทำให้อุณหภูมิทั่วไปลดลงและมีอากาศหนาวเย็น ช่วงที่เหมาะสมแก่การท่องเที่ยวทะเลตรังคือเดือนตุลาคม – กลางเดือนพฤษภาคม อุณหภูมิบริเวณเกาะลิบงตั้งอยู่บนฝั่งทะเลด้านตะวันตกของภาคใต้ และได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือและลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้ อยู่ในคาบสมุทรที่ยื่นออกไปในทะเลลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งพัดมาจากทะเลจีนใต้และอ่าวไทย ทำให้ได้รับไอน้ำและความชุ่มชื้นมาก ส่วนลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้พัดมาจากมหาสมุทรอินเดียมีอุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ยทั้งปี 34.6 องศาเซลเซียส อุณหภูมิต่ำสุดตลอดทั้งปี 20 องศาเซลเซียส อุณหภูมิเฉลี่ย 27.3 องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์ 98.77%

1.2.3 พืชพรรณธรรมชาติคือ พันธุ์ไม้ชนิดต่าง ๆ ที่สามารถพบได้ในแหล่งท่องเที่ยว จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า เกาะลิบงมีพืชพรรณธรรมชาติ ประเภทป่าดิบชื้นและป่าชายหาด ดังที่ วัณ สายนุ้ย¹ ชาวบ้านที่อยู่บนเกาะลิบง ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า เกาะลิบงมีพืชพรรณธรรมชาติประเภทป่าดิบชื้นและป่าชายหาดกระจายอยู่ทั่วไปรอบเกาะ รวมทั้งสวนยางพาราและมีต้นมะพร้าวขนานไปกับแนวชายหาดแต่ละต้นห่างกันเป็นระยะ ๆ ป่าดิบชื้น ประกอบด้วยพรรณไม้นานาชนิด เช่น ไม้ยาง ไม้ยูง ไม้ยางทอง เป็นต้น ส่วนป่าชายหาดประกอบด้วยพรรณไม้ประเภทสนทะเล คอยให้ความร่มรื่นแก่นักท่องเที่ยวผู้มาเยือนเกาะนี้

จากการศึกษาค้นคว้าด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของเกาะลิบง สรุปได้ว่า เกาะลิบงมีหาดทรายชายทะเลที่สวยงามกระจายตัวอยู่รอบเกาะ ประกอบด้วย หาดพรานช้าง หาดทุ่งหญ้าคา อ่าวโต๊ะเก แหลมโต๊ะชัย ส่วนที่บริเวณแหลมจุโหยและหาดตูปเป็นแหล่งรวมนกอพยพนานาชนิด ในช่วงเดือนพฤศจิกายน – ธันวาคมของทุกปี เป็นแหล่งดูนกที่สำคัญและรอบ ๆ เกาะยังมีแหล่งหญ้าทะเลที่สมบูรณ์ เกาะลิบงจึงเป็นจุดที่สามารถเห็นพะยูนได้อีกด้วย

1.3 ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก ในด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกของเกาะลิบง ผู้วิจัยได้ศึกษาในประเด็น การคมนาคมขนส่ง ที่พัก ร้านอาหาร ห้องน้ำ ห้องสุขา สถานที่จอดรถ - เรือ บริการนำเที่ยว การประชาสัมพันธ์ ความปลอดภัย และไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏรายละเอียดดังนี้

---

¹วัณ สายนุ้ย เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ท่าเรือบ้านพร้าว หมู่ที่ 1 ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2546.

1.3.1 การคมนาคมขนส่ง จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า เส้นทาง การเข้าสู่ เกาะลิบง มีความสะดวกปลอดภัย ดังที่ จามจุรี กายโรจน์¹ ชาวบ้านที่อยู่บนเกาะลิบง ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า เส้นทางคมนาคมเข้าสู่เกาะลิบง มีความสะดวกสบาย ปลอดภัย โดยสามารถเดินทางเข้าสู่เกาะแห่งนี้ได้โดยเดินทางลงเรือที่ท่าเรือปากเมง ท่าเรือกันตัง ท่าเรือปะเหลียน ท่าเรือบ้านเจ้าไหม ซึ่งจะมีป้ายบอกทางเข้าสู่เกาะลิบงเป็นระยะ ๆ การเดินทางทำได้ 2 ลักษณะ เช่าเหมาเรือหางยาวซึ่งมีตลอดเวลาหรือไปเรือโดยสารที่มีบริการเป็นเวลา โดยลงเรือที่บ้านเจ้าไหม จะใช้เวลาเดินทางประมาณ 20 นาที การเดินทางภายในเกาะประชาชนและนักท่องเที่ยวจะใช้ รถจักรยานยนต์เป็นหลัก ถนนที่ใช้ติดต่อระหว่างหมู่บ้านเป็นถนนลูกรัง

1.3.2 ที่พัก จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า เกาะลิบง มีสถานที่บริการด้าน ที่พักแก่นักท่องเที่ยว ดังที่ สุวิทย์ แสงวิทย์² ชาวบ้านที่อยู่บนเกาะลิบง ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า บริเวณเกาะลิบง มีสถานบริการด้านที่พักแก่นักท่องเที่ยวแบบบ้านพักและรีสอร์ท มีจำนวนเพียงพอในเรื่องของความสะอาดของที่พักและอุปกรณ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับที่พักและมีพนักงานของรีสอร์ท ทำความสะอาดเป็นประจำ ที่พักมีความปลอดภัย การติดต่อเข้าพักสามารถติดต่อได้ที่ ศูนย์ประสานงานเขตห้ามล่าสัตว์ป่าเกาะลิบง จะมีบ้านพักและจุดกางเต็นท์ หากต้องการพักที่รีสอร์ท สามารถติดต่อได้ที่ลิบงบีชรีสอร์ท ซึ่งมีสำนักงานตั้งอยู่ในอำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง ที่พักมีความสะดวกสบาย มีความสะอาดพอสมควร ประกอบกับทัศนียภาพที่สวยงาม

1.3.3 ร้านอาหาร จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า เกาะลิบง มีร้านอาหาร บริการแก่นักท่องเที่ยว ดังที่ เตะ จิเหลา³ นักท่องเที่ยวท้องถิ่น ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า บนเกาะลิบง มีร้านอาหารบริการแก่นักท่องเที่ยว ในร้านอาหารตามสั่งและเครื่องดื่ม โดยมีชายที่ทำเรือ บ้านพร้าว บ้านบาตูปูเต๊ะ ส่วนที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเกาะลิบงและที่รีสอร์ท มีอาหารบริการ โดยเฉพาะอาหารทะเล

¹จามจุรี กายโรจน์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หมู่ที่ 4 ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2546.

²สุวิทย์ แสงวิทย์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่เกาะลิบง ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2546.

³เตะ จิเหลา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่เกาะลิบง ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2546.

1.3.4 ห้องน้ำห้องสุขา จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า บนเกาะลิตบงมีห้องน้ำห้องสุขาไว้บริการ 3 แห่ง ดังที่ สะปี้ อี จีเหลา¹ นักท่องเที่ยวท้องถิ่น ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า บริเวณเกาะลิตบงมีห้องน้ำห้องสุขาไว้บริการ 3 แห่ง เป็นห้องน้ำที่ก่อสร้างโดยองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิตบง 1 แห่ง และของอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหมอีก 2 แห่ง ห้องน้ำห้องสุขาแยกห้องสุขาชาย และหญิง ที่ตั้งมีความเหมาะสม มีความสะอาดพอสมควรและคิดค่าบริการ ครั้งละ 3 – 5 บาท

1.3.5 สถานที่จอดรถ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า บนเกาะลิตบงไม่มีสถานที่จอดรถ นักท่องเที่ยวมักจอดรถบริเวณริมถนนใกล้หาด ดังที่ หนุททัย หนุพุทธิ² นักท่องเที่ยวอำเภอห้วยยอด ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า บริเวณเกาะลิตบง ไม่มีสถานที่จอดรถ ไม่มีการจัดเตรียมสถานที่จอดรถไว้บริการนักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มาเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ และเพื่อท่องเที่ยวทะเลตามเกาะต่าง ๆ โดยไม่ได้นำรถมาและประชาชนบนเกาะส่วนใหญ่ใช้รถจักรยานยนต์

1.3.6 การบริการนำเที่ยว จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า บนเกาะลิตบงมีบริการนำเที่ยวมีป้ายแนะนำจุดท่องเที่ยวต่าง ๆ ดังที่ อติศักดิ์ บาใจย์³ ชาวบ้านที่อาศัยอยู่บนเกาะลิตบง ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า บนเกาะลิตบงมีการจัดบริการนำเที่ยวทะเลตรัง มีเรือไว้บริการเที่ยวเกาะต่าง ๆ เช่น เกาะเชือก เกาะแหวน เกาะม้า เกาะกระดาน ฯลฯ เป็นต้น มีศูนย์บริการนำเที่ยวที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเกาะลิตบง จะมีมัคคุเทศก์คอยให้คำแนะนำแก่นักท่องเที่ยวในการชมนกนานาชนิดที่แหลมจุโหยและหาดตูบในช่วงเดือนพฤศจิกายน – ธันวาคมของทุกปี นอกจากนี้ยังมีหอคอยสูง 5 เมตร สำหรับขึ้นไปเฝ้าดูพะยูนซึ่งเป็นกิจกรรมที่น่าสนใจกิจกรรมหนึ่ง

---

¹สะปี้ อี จีเหลา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่เกาะลิตบง ตำบลเกาะลิตบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2546.

²หนุททัย หนุพุทธิ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านพร้าว หมู่ที่ 1 ตำบลเกาะลิตบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2546.

³อติศักดิ์ บาใจย์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 1 หมู่ที่ 1 ตำบลเกาะลิตบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2546.

1.3.7 การประชาสัมพันธ์ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า เกาะลิง ได้รับการประชาสัมพันธ์จากผู้ประกอบธุรกิจที่พักรวมและการจัดกิจกรรมของเขตห้ามล่าสัตว์เกาะลิง ดังที่ โกวิท หมาดเสริม¹ นักท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า เกาะลิงได้รับการประชาสัมพันธ์เป็นอย่างดี จากผู้ประกอบธุรกิจที่พักรวม มีการแจกเอกสารประชาสัมพันธ์ที่พักรวมบนเกาะและแหล่งท่องเที่ยวบนเกาะ นอกจากเอกสารประชาสัมพันธ์แล้ว บริษัทยังประชาสัมพันธ์ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ส่วนที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเกาะลิง มีการจัดกิจกรรมดูนกนานาชนิด และเฝ้าดูพะยูน โดยมีการจัดงานสัปดาห์รักศิลปะปักพะยูน ในสัปดาห์ที่ 3 ของเดือนธันวาคม เพื่อสร้างจิตสำนึกให้ร่วมกันอนุรักษ์พะยูนและประชาสัมพันธ์เกาะลิง ซึ่งเป็นแหล่งดูพะยูนฝูงสุดท้ายในประเทศไทย

1.3.8 ความปลอดภัย จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า บนเกาะลิงมีการดูแลรักษาความปลอดภัยดีพอสมควร ดังที่ ชัยศักดิ์ พิมพิสาร² ชาวบ้านที่อยู่บนเกาะลิง ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า บนเกาะลิงมีการดูแลรักษาความปลอดภัยดีพอสมควร มีสถานีตำรวจ 3 แห่ง หมู่บ้านละ 1 แห่ง มีเจ้าหน้าที่ตำรวจประจำ 3 คน นอกจากนี้ยังมีตำรวจชุมชนจากหมู่บ้านละประมาณ 7 – 8 คนมาทำงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ คอยดูแลรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของชาวบ้านและนักท่องเที่ยวที่มาเยือนเกาะแห่งนี้

1.3.9 ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า เกาะลิงใช้ไฟฟ้าจากเครื่องกำเนิดไฟ เปิด – ปิดเป็นช่วงเวลา ไม่มีระบบประปา ส่วนโทรศัพท์มีให้บริการให้กับนักท่องเที่ยว ดังที่ จิรา สังข์เมือง³ เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิง ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า เกาะลิงใช้ไฟฟ้าจากเครื่องกำเนิดไฟฟ้าให้บริการโดยการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค มีโรงไฟฟ้าที่ใช้เครื่องปั่นไฟ ใช้น้ำมันดีเซลเป็นเชื้อเพลิง ปัจจุบันสามารถใช้ไฟฟ้าได้ 2 ช่วง คือ 08.00 –

---

¹โกวิท หมาดเสริม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดพรานช้าง ตำบลเกาะลิง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2546.

²ชัยศักดิ์ พิมพิสาร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิง ตำบลเกาะลิง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2546.

³จิรา สังข์เมือง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิง ตำบลเกาะลิง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2546.

13.00 และ 17.00 – 24.00 น. ซึ่งไม่เพียงพอกับความต้องการของประชาชนและนักท่องเที่ยวที่ต้องการใช้ไฟฟ้าตลอด 24 ชั่วโมง ส่วนระบบประปาบนเกาะลิตบิงยังไม่มี ประชาชนและผู้ประกอบธุรกิจที่พักรวม ใช้น้ำจากบ่อน้ำและอ่างเก็บน้ำ ปริมาณน้ำไม่เพียงพอในช่วงหน้าร้อน นอกจากนี้การติดต่อสื่อสารระหว่างเกาะลิตบิงกับบนฝั่ง สามารถใช้โทรศัพท์สาธารณะที่มีให้บริการอยู่ 5 เครื่อง สามารถติดต่อทางไกลได้และโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่สามารถใช้ได้แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับช่องสัญญาณ

จากการศึกษาค้นคว้าด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกเกาะลิตบิง สรุปได้ว่าการคมนาคมขนส่งไปเกาะลิตบิง มีความสะดวกปลอดภัย ด้วยถนนลาดยางตลอดสาย สามารถลงเรือได้ถึง 4 แห่งด้วยกัน มีที่พักบริการแก่นักท่องเที่ยว มีร้านอาหาร มีห้องน้ำห้องสุขา 3 แห่ง แยกห้องชาย – หญิง สะอาดพอสมควร ไม่มีสถานที่จอดรถเพราะส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวเดินทางโดยเรือ ได้รับการประชาสัมพันธ์จากผู้ประกอบธุรกิจที่พักรวมบนเกาะลิตบิง และการจัดกิจกรรมดูนกนานาชนิด รวมถึงเฝ้าสังเกตการณ์พะยูนฝูงสุดท้ายที่หลงเหลือที่เกาะลิตบิงเป็นประจำทุกปี มีศูนย์บริการการด้านความปลอดภัย มีการดูแลรักษาความปลอดภัยพอสมควร มีไฟฟ้า มีโทรศัพท์ แต่ไม่มีประปา

2. แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเลเกาะลิตบิง

ในการศึกษาแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเลเกาะลิตบิง ผู้วิจัยศึกษาในด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านการบริหารจัดการ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏรายละเอียดดังนี้

2.1 ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลเกาะลิตบิง จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า แนวทางในการพัฒนาลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลเกาะลิตบิง มีรายละเอียดดังนี้

1. การอนุรักษ์ป่าดิบชื้นและป่าชายเลนให้คงอยู่ในสภาพธรรมชาติมากที่สุด โดยการให้องค์กรท้องถิ่นและประชาชนในท้องถิ่นช่วยกันดูแลและต้องได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐและเอกชน ดังที่ ปิยะ รัตนพาพงศ์¹ นักท่องเที่ยวท้องถิ่นและมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์¹

---

¹ปิยะ รัตนพาพงศ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หมู่ที่ 4 ตำบลเกาะลิตบิง ตำบลเกาะลิตบิง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2546.

ได้กล่าวไว้ทำนองเดียวกันสรุปได้ว่า ควรอนุรักษ์ป่าดิบชื้นและป่าชายเลนให้คงสภาพธรรมชาติมากที่สุด เพราะป่าดิบชื้นและป่าชายเลนเป็นของคู่กับเกาะนี้มานาน เกาะลิบงมีป่าดิบชื้นและป่าชายเลนที่มีคุณค่า จึงควรอนุรักษ์ป่าดิบชื้นและป่าชายเลนให้คงอยู่ในสภาพธรรมชาติมากที่สุด โดยการให้องค์กรท้องถิ่นและประชาชนในท้องถิ่นช่วยกันดูแลและต้องได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐและเอกชน เพื่อให้เกาะลิบงมีป่าที่สมบูรณ์

2. การพัฒนาภูมิทัศน์ให้มีความสวยงามยิ่งขึ้น ควรปรับปรุงทัศนียภาพบริเวณแหลมจุโหย หาดตูป หาดพรานช้าง หาดทุ่งหญ้าคา โดยการปลูกสวนหย่อม ไม้ดอกไม้ประดับประจำถิ่น ดังที่ ปิยะนุช ช่วยธานี² นักท่องเที่ยวจากอำเภอสิเกา ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า เกาะลิบงมีความโดดเด่นในเรื่องของธรรมชาติป่าชายเลน แหล่งดูนก ดูพะยูน มีหาดทรายที่สวยงาม เป็นเกาะที่ยังคงเป็นความธรรมชาติอยู่มาก เพราะนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางไปกลับ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีโครงการพัฒนาภูมิทัศน์ให้มีความสวยงามยิ่งขึ้น โดยเฉพาะบริเวณแหลมจุโหย หาดตูป หาดพรานช้าง หาดทุ่งหญ้าคา โดยการปลูกสวนหย่อม ไม้ดอกไม้ประดับประจำถิ่น การปรับถมพื้นที่เพื่อสร้างศาลาที่พักทางเท้า เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวและเพิ่มความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยวบนเกาะลิบง นักท่องเที่ยวจะได้มีเวลาพักผ่อนเกาะนานขึ้น

3. การส่งเสริมให้มีการปลูกป่าได้ທေးทะเล การสร้างปะการังเทียม โดยเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนในพื้นที่ ตลอดจนกลุ่มต่าง ๆ ดังที่ สุธรรม ศิลปสมศักดิ์³ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและแผนพัฒนาตำบลประจำปี 2546 มีโครงการปลูกป่าและในอนาคตมีแผนที่จะปลูกป่าได้ທေးทะเล ด้วยการปลูกหญ้าทะเลบริเวณแถบชายฝั่งที่เป็นทรายเป็นโคลน ให้เป็นแหล่งอาหารของพะยูน และแหล่งอนุบาลสัตว์น้ำวัยอ่อน และอาจจะต้องมีการสร้างปะการังเทียมเพื่อเป็นการกำหนดเขตอนุรักษ์ไปในตัว สามารถป้องกันเรืออวนลากได้

¹มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. การสร้างสมรรถนะการตัดสินใจทางสิ่งแวดล้อมขององค์กรท้องถิ่น. 2544. หน้า 2 – 59.

²ปิยะนุช ช่วยธานี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หมู่ที่ 4 ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2546.

³สุธรรม ศิลปสมศักดิ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 15 มกราคม 2546.

ในการดำเนินการต้องได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ ตลอดจนกลุ่มต่าง ๆ เช่น องค์กรพัฒนาเอกชน ประชาชนทั่วไป นักท่องเที่ยว นักวิชาการ เป็นต้น เข้ามามีส่วนร่วมด้วยการปลูกป่าได้ທေးທေး ในวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม วันครอบครัว เป็นต้น

4. การดูแลรักษาความสะอาด ด้วยการกำจัดขยะอย่างถูกวิธี ตามหลักสุขภาพิบาล ดังที่ สุวัฒน์ เทพลิง¹ เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ความสะอาดของสถานที่ท่องเที่ยวเป็นสิ่งสำคัญ หากมีการดูแลรักษาความสะอาดของเกาะลิตงให้สะอาดอยู่เสมอ มีการจัดการขยะที่ถูกต้องตามหลักสุขภาพิบาลก็จะทำให้เกาะลิตงสะอาด ในการดูแลรักษาความสะอาด ควรสร้างจิตสำนึกสาธารณะให้กับนักท่องเที่ยวและประชาชนในท้องถิ่นอย่างสม่ำเสมอ เริ่มต้นจากการกำจัดขยะอย่างถูกต้องและเหมาะสมด้วยการคัดแยกขยะและนำกลับมาใช้ใหม่เป็นการลดปริมาณจำนวนขยะ และการฝังกลบอย่างถูกหลักสุขภาพิบาล โดยไม่ทำให้เกิดผลเสียต่อสิ่งแวดล้อม

5. การส่งเสริมให้บุคคลทั่วไปได้มีความตระหนักถึงคุณค่าของแนวปะการัง ดังที่ เสาวภา มีถาวรกุล² และ คาร์ณ พรตนิล³ เจ้าหน้าที่หน่วยพิทักษ์ป่าเกาะลิตง ได้กล่าวไว้ทำนองเดียวกันสรุปได้ว่า แนวปะการังเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าของທေးທေး เป็นจุดดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวได้มาเยี่ยมชมเยียมเยียม จึงควรส่งเสริมให้บุคคลทั่วไปได้มีความตระหนักถึงคุณค่าของแนวปะการัง โดยการให้การศึกษาและเผยแพร่ความรู้และคุณค่าของแนวปะการัง ให้กับบุคคลทุกประเภททั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ รวมถึงการได้รับความร่วมมือจากภาคเอกชน ได้มีส่วนร่วมในการป้องกันและฟื้นฟูแนวปะการังให้สมบูรณ์ตลอดไป

---

¹สุวัฒน์ เทพลิง¹ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวหาดสั้น ตำบลเกาะลิตง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 15 มกราคม 2546.

²เสาวภา มีถาวรกุล. เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาทรัพยากรທေးທေးของประเทศไทย หน่วยที่ 9 – 15. 2545. หน้า 237.

³คาร์ณ พรตนิล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หน่วยพิทักษ์ป่าเกาะลิตง ตำบลเกาะลิตง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2546.

6. การให้ความรู้ความเข้าใจและสร้างจิตสำนึก ด้านการท่องเที่ยวกับสิ่งแวดล้อม ในชุมชนเพื่อรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจังหวัดตรัง ดังที่ พจนา สนวนศรี¹ ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า กิจกรรมการท่องเที่ยวบางกิจกรรมมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ จึงต้องค่อย ๆ พัฒนาโดยยึดแนวความคิดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อจัดการภายในชุมชน จึงควรจัดเป็นการท่องเที่ยวโดยชุมชนที่คำนึงถึงความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม สังคม และวัฒนธรรม กำหนดทิศทางโดยชุมชน จัดการโดยชุมชนเพื่อชุมชน และชุมชนมีบทบาทเป็นเจ้าของ มีสิทธิในการจัดการดูแลเพื่อให้เกิดการเรียนรู้แก่นักท่องเที่ยว และเพื่อรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ทางทะเล

จากการศึกษาค้นคว้าแนวทางการพัฒนาด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเลเกาะลิบง สรุปได้ว่า ควรอนุรักษ์ป่าดิบชื้นและป่าชายเลนให้คงอยู่ในสภาพธรรมชาติมากที่สุด โดยให้องค์กรท้องถิ่นและประชาชนในท้องถิ่นช่วยกันดูแลและต้องได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลและเอกชน ควรพัฒนาภูมิทัศน์ให้มีความสวยงามยิ่งขึ้น โดยการปลูกสวนหย่อม ไม้ดอกไม้ประดับประจำถิ่น ควรส่งเสริมให้มีการปลูกป่าใต้ท้องทะเล การสร้างปะการังเทียม โดยเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนในพื้นที่ ตลอดจนกลุ่มต่าง ๆ ควรดูแลรักษาความสะอาดด้วยการกำจัดขยะอย่างถูกวิธีตามหลักสุขาภิบาล ควรส่งเสริมให้บุคคลทั่วไปได้มีความตระหนักถึงคุณค่าของแนวปะการัง ควรให้ความรู้ความเข้าใจและสร้างจิตสำนึกด้านการท่องเที่ยวกับสิ่งแวดล้อมในชุมชน เพื่อรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว จังหวัดตรัง

2.2 ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า แนวทาง ในการพัฒนาด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเลเกาะลิบง มีรายละเอียดดังนี้

1. การปรับปรุงขยายท่าเทียบเรือเพื่อการท่องเที่ยว ให้สามารถรองรับนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น ดังที่ ล้ายอง ทองราช² นักท่องเที่ยวท้องถิ่นได้กล่าวไว้สรุปได้ ท่าเทียบเรือบ้านเจ้าไหม

¹พจนา สนวนศรี. เอกสารประกอบการสอนวิชาการจัดการนันทนาการและการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ. 2546. หน้า 178.

²ล้ายอง ทองราช เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านบาตูปูเต๊ะ หมู่ที่ 4 ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2546.

เป็นท่าเรือที่เดินทางสู่เกาะลิบงสะดวกที่สุดเพราะอยู่ใกล้กันมาก ควรปรับปรุงขยายท่าเทียบเรือบ้านเจ้าใหม่ให้กว้างขวางขึ้น สามารถใช้เดินทางท่องเที่ยวไปยังเกาะใกล้เคียง เช่น เกาะมุกด์ – ถ้ำมรกต เกาะกระดาน เป็นต้น และต้องไม่มีผลกระทบต่อแนวปะการัง สอดคล้องกับ สุธรรม ศิลปสมศักดิ์¹ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า กรมเจ้าท่ามีโครงการปรับปรุงซ่อมแซมท่าเทียบเรือที่ใช้อยู่เดิม คือ ท่าเทียบเรือปากเมง ท่าเทียบเรือหาดยาว ท่าเทียบเรือควนตุงกู และท่าเทียบเรือบ้านเจ้าใหม่ ให้อยู่ในสภาพมั่นคงแข็งแรงมีพื้นที่เพียงพอต่อการจอดเรือ โดยผูกเรือและเรือสามารถเข้าจอดได้ตลอดเวลา

2. การจัดให้มีเรือโดยสารที่มีมาตรฐานและการประชาสัมพันธ์ ให้มีการใช้ท่าเทียบเรือกันตั้ง ดังที่ สำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคที่ 5² ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า การท่องเที่ยวทางทะเลจำเป็นต้องใช้เรือนำเที่ยวขนาดต่าง ๆ ทั้งเรือโดยสารขนาดใหญ่ เรือหางยาว จึงควรจัดให้มีเรือโดยสารที่มีมาตรฐาน โดยเรือนำเที่ยวขนาดใหญ่และเรือหางยาว ต้องมีใบอนุญาตใช้เรือ อุปกรณ์ประจำเรืออยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ มีเสื้อชูชีพเพียงพอต่อจำนวนนักท่องเที่ยว ผู้ควบคุมเรือมีใบประกาศนียบัตร และการประชาสัมพันธ์ ให้มีการใช้ท่าเทียบเรือกันตั้ง โดยให้เทศบาลเมืองกันตังดำเนินการในส่วนที่จะอำนวยความสะดวก ด้านสถานที่ขึ้น – ลง เรือเพื่อลดความแออัดของนักท่องเที่ยว และแก้ปัญหาเวลาน้ำลงที่ท่าเรือปากเมง ซึ่งเรือใหญ่ไม่สามารถเข้าเทียบท่าเรือ อีกทั้งยังสามารถจัดตารางเวลาการเดินทางเรือได้ เพราะท่าเรือกันตังสามารถเข้าเทียบท่าได้ตลอดเวลา

¹สุธรรม ศิลปสมศักดิ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2546.

²สำนักงานกรมเจ้าท่าที่ 5. บันทึกข้อความที่ กก 0516/01344. ลงวันที่ 1 ธันวาคม 2543 เรื่องสรุปผลการประชุมมาตรการการรักษาความปลอดภัยในการจราจรทางเท้า ครั้งที่ 1/2543.

3. การส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวรับประทานอาหารท้องถิ่น และอาหารทะเลตามฤดูกาล เพื่อเป็นการสนับสนุนการประกอบอาชีพของประชาชน ดังที่ รุ่งทิพย์ ปากบารา¹ ผู้จัดการฝ่ายการตลาดเกาะไหงวิลล่า ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า นักท่องเที่ยวที่พักบนเกาะลิบงส่วนใหญ่จะได้รับประทานอาหารทะเลสด ๆ ผู้ประกอบธุรกิจที่พักแรมควรส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวรับประทานอาหารท้องถิ่น ประเภทน้ำพริก ผัก และอาหารทะเล เพื่อเป็นการสนับสนุนการประกอบอาชีพของประชาชนในท้องถิ่น แต่ต้องมีมาตรการควบคุมการทำการประมงโดยใช้ฉนวนตาถี่ ๆ และงดการทำการประมงในฤดูที่สัตว์น้ำวางไข่

4. การปรับปรุงห้องน้ำห้องสุขาให้สะอาดถูกสุขลักษณะ โดยการปรับปรุงห้องน้ำห้องสุขาให้สะอาดอย่างสม่ำเสมอ ดังที่ พิมผกา เป้าทอง² นักท่องเที่ยวท้องถิ่นได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ห้องน้ำห้องสุขาเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวทางทะเล โดยคณะนักท่องเที่ยวที่พักแรมด้วยเต็นท์ เนื่องจากความนิยมของกิจกรรมการพักแรมด้วยเต็นท์บริเวณเขตห้ามล่าสัตว์ป่าเกาะลิบงเพิ่มจำนวนมากขึ้น โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวรุ่นใหม่ที่นิยมกิจกรรมกลางแจ้งเพื่อสัมผัสกับธรรมชาติ นอนพักผ่อนชายหาด เล่นน้ำทะเล กิจกรรมดูนก ดูพะยูน จึงควรปรับปรุงห้องน้ำห้องสุขาให้สะอาดอยู่เสมอ จัดหาน้ำไว้บริการให้เพียงพอ ถ้าเป็นไปได้ควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่มาคอยดูแลโดยเฉพาะในช่วงวันหยุด ช่วงเทศกาลต่าง ๆ ซึ่งมีนักท่องเที่ยวจำนวนมาก ห้องน้ำห้องสุขาที่สะอาดและถูกสุขลักษณะก็จะเป็นสิ่งที่สามารถสร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยวได้

---

¹รุ่งทิพย์ ปากบารา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สำนักงานเกาะไหงวิลล่า เลขที่ 112 ถนนพระราม 6 ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2546.

²พิมผกา เป้าทอง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านพร้าว หมู่ที่ 1 ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 17 ตุลาคม 2546.

5. การจัดศูนย์บริการนักท่องเที่ยว เพื่ออำนวยความสะดวกและเป็นศูนย์ช่วยเหลือนักท่องเที่ยว ดังที่ ทวี พรหมสดี¹ เจ้าหน้าที่หน่วยพิทักษ์ป่าเกาะลิบง และ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย² ได้กล่าวไว้ทำนองเดียวกันสรุปได้ว่า ควรจัดศูนย์บริการนักท่องเที่ยวบนเกาะลิบง เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว โดยการจัดสร้างศูนย์บริการและมีเจ้าหน้าที่ประจำคอยช่วยเหลือนักท่องเที่ยวโดยประสานกับหน่วยงานงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานให้ความช่วยเหลือนักท่องเที่ยวในเรื่องต่าง ๆ เพราะความปลอดภัยเปรียบเสมือนหัวใจของนักท่องเที่ยวและถ้าที่ไหนไม่มีความปลอดภัย นักท่องเที่ยวก็คงไม่ไป ถ้าสถานที่นั้นไม่มีความปลอดภัยให้นักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวก็ไม่เดินทางมาเที่ยว ถึงแม้ว่าเราจะเน้นการประชาสัมพันธ์แค่ไหนก็ไม่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้ เราต้องจัดระบบในการให้บริการด้านข้อมูล การดูแลรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ก็จะทำให้นักท่องเที่ยวกลับมาเยือนอีกครั้ง

6. การมีการประชาสัมพันธ์ให้แหล่งท่องเที่ยวเป็นที่รู้จักในกลุ่มของนักท่องเที่ยว เพื่อทำให้มั่นใจที่จะเดินทางมาท่องเที่ยว ดังที่ ประภาศรี สวัสดิ์อำไพรักษ์³ ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่าผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีลักษณะที่ไม่สามารถจับต้องได้หรือทดลองการใช้ก่อนการใช้งานจริงได้ ทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกถึงความเสี่ยงต่อการไม่ได้รับประสบการณ์ที่ดีจากการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวจึงต้องอาศัยการหาข้อมูลก่อนการเดินทางท่องเที่ยวจริง เพื่อทำให้มั่นใจในการตัดสินใจมากขึ้น ดังนั้นการประชาสัมพันธ์จึงเป็นวิธีการที่จะช่วยให้องค์การทางการท่องเที่ยวสามารถใช้สารสนเทศที่ตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยว

7. การมีการพัฒนาด้านระบบไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ภายในบริเวณเกาะลิบง โดยการจัดให้ดี ระบบไฟฟ้าเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชนและนักท่องเที่ยว มีน้ำสำหรับอุปโภคบริโภค และควรดำเนินการให้มีโทรทัศน์เพียงพอ ดังที่ มติตรัง⁴ กล่าวไว้สรุปได้ว่า

¹ทวี พรหมสดี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หน่วยพิทักษ์ป่าเกาะลิบง ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 17 ตุลาคม 2546.

²การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. ธุรกิจการท่องเที่ยว. ปีที่ 4 ฉบับที่ 6 เดือนมิถุนายน 2544. 2544. หน้า 34 – 35.

³ประภาศรี สวัสดิ์อำไพรักษ์. เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาการจัดการธุรกิจ ในแหล่งท่องเที่ยว หน่วยที่ 8 – 15. 2545. หน้า 274.

⁴มติตรัง. ปีที่ 8 ฉบับที่ 172 ประจำวันที่ 16 – 30 กันยายน 2546. 2546. หน้า 12.

ชาวเกาะลันเตาได้มีไฟฟ้าใช้ตลอด 24 ชั่วโมง ด้วยความร่วมมือของกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม องค์การพัฒนากำลังงานใหม่และเทคโนโลยีอุตสาหกรรม ด้วยการผลิตไฟฟ้าด้วยระบบเซลล์แสงอาทิตย์ มีโรงไฟฟ้าเซลล์แสงอาทิตย์ขนาด 85 กิโลวัตต์ มีอุปกรณ์หลักคือ ชุดแผงเซลล์แสงอาทิตย์ พร้อมโครงสร้างจำนวน 2 ชุด ขนาด 41.50 และ 43.60 กิโลวัตต์ แบตเตอรี่เพื่อเก็บสะสมพลังงานไฟฟ้า 270 กิโลวัตต์ต่อชั่วโมง จำนวน 2 ชุด ชุดแปลงไฟฟ้ากระแสตรงเป็นไฟฟ้ากระแสสลับ ขนาด 45 กิโลวัตต์ จำนวน 2 ชุด ทำให้ประชาชนและนักท่องเที่ยวบนเกาะลันเตาสามารถใช้ไฟฟ้าได้ตลอด 24 ชั่วโมงเพื่อรองรับกับจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น

จากการศึกษาค้นคว้าแนวทางการพัฒนาด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก เกาะลันเตาสรุปได้ว่า ควรปรับปรุงขยายท่าเทียบเรือเพื่อการท่องเที่ยวที่ทำเทียบเรือบ้านเจ้าใหม่ให้สามารถรองรับนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น ควรให้มีโดยสารที่มาตราฐานและควรประชาสัมพันธ์ให้มีการใช้ท่าเทียบเรือกันตั้ง ควรส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวรับประทานอาหารเช้าและอาหารทะเลตามฤดูกาลเพื่อสนับสนุนการประกอบอาชีพของประชาชน การปรับปรุงห้องน้ำห้องสุขาให้สะอาดและถูกสุขลักษณะ โดยการปรับปรุงห้องน้ำ ห้องสุขาให้สะอาดอยู่สม่ำเสมอ ควรจัดศูนย์บริการนักท่องเที่ยวเพื่ออำนวยความสะดวกและเป็นศูนย์ช่วยเหลือนักท่องเที่ยว ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้แหล่งท่องเที่ยวเป็นที่รู้จักในกลุ่มของนักท่องเที่ยว เพื่อให้มั่นใจว่าจะเดินทางมาท่องเที่ยวและมีการพัฒนาด้านระบบไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ภายในเกาะลันเตา โดยการจัดให้มีระบบไฟฟ้าเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชนและนักท่องเที่ยว มีน้ำอุปโภคและบริโภค และการดำเนินการให้มีโทรศัพท์เพียงพอ

2.3 ด้านการบริหารจัดการ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า แนวทางในการพัฒนา ด้านบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลเกาะลันเตา มีรายละเอียดดังนี้

1. การมีแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างชัดเจน โดยอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าใหม่ ควรมีแผนงานหรือโครงการพัฒนาอย่างชัดเจน ดังที่ ประยูร ศรีสุวรรณ¹ หัวหน้าอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าใหม่ ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าใหม่ มีโครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ในเขตพื้นที่ของอุทยานอย่างชัดเจน มีทั้งแผนแม่บท แผนระยะสั้น แผนระยะยาว โดยแต่ละ

¹ประยูร ศรีสุวรรณ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ทำการอุทยานแห่งชาติเจ้าใหม่ หมู่ที่ 4 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2546.

แผนก็จะมีแผนงานย่อย ๆ คือ เรียงตามลำดับความสำคัญของการพัฒนา เช่น แผนการใช้ประโยชน์ที่ดิน แผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน แผนการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถประเมินผลการพัฒนาได้

2. การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยคำนึงถึงทรัพยากรที่ใช้เพื่อการท่องเที่ยวที่หลากหลายและแหล่งท่องเที่ยวอื่นไม่ได้มีไว้รองรับการท่องเที่ยวด้านเดียว ดังที่ ภราเดช พยัทธิเชียร¹ ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและการบริการท่องเที่ยวต้องคำนึงถึงการรักษาสีงแวดล้อม วัฒนธรรมและการสนองตอบต่อชุมชน ส่งเสริมให้ประชาชนท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทและรับผิดชอบกระบวนการพัฒนา เน้นการกระจายอำนาจและการกระจายทรัพยากรสู่ท้องถิ่นอย่างเป็นธรรม ทั้งทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น ศิลปวัฒนธรรม รวมถึงการท่องเที่ยวภาคเกษตรกรรม สอดคล้องกับ อติศักดิ์ บาใจย์² เจ้าของเรือนำเที่ยวพาฬายวรินทร์ ได้กล่าวไว้ทำนองเดียวกันสรุปได้ว่า กิจกรรมการท่องเที่ยวบนเกาะลิบง มีการจัดการที่ค่อนข้างดี มีการรวมกลุ่มของเยาวชน บนเกาะมาทำหน้าที่เป็นมัคคุเทศก์ จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวบนเกาะเป็นแบบโฮมสเตย์ มีกลุ่มศิลปินพื้นบ้านคอยถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรม ตลอดจนวิถีชีวิตการประกอบอาชีพการเกษตร อาชีพทำการประมงที่คอยให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชม

3. การมีองค์กรคอยควบคุม โดยการจัดตั้งองค์กรควบคุมตรวจสอบ สามารถทำได้ง่าย จัดตั้งตัวแทนจากองค์กรในท้องถิ่น องค์กรชุมชน หรือองค์กรชาวบ้าน ดังที่ อاهر เหล็กเกิดผล³ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ควรจัดตั้งองค์กรควบคุมตรวจสอบมีหน้าที่ควบคุมประเมินผล การจัดทำงบประมาณ ควบคุมการใช้งบประมาณ องค์กรนั้นอาจตั้งได้หลายแนวทางโดยเลือกส่งตัวแทนจากองค์กรในท้องถิ่น เช่น คณะกรรมการหมู่บ้าน คณะกรรมการชุมชน กลุ่มเกษตรกร กลุ่มสตรีและกลุ่มแม่บ้าน กลุ่มเยาวชนในหมู่บ้าน

¹ภราเดช พยัทธิเชียร. วิสัยทัศน์และแนวคิดในการพัฒนาการท่องเที่ยว. จุลสารการท่องเที่ยว. 21 (1) มกราคม – มีนาคม 2545. 2545. หน้า 8.

²อติศักดิ์ บาใจย์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 10 หมู่ที่ 1 ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2546.

³อاهر เหล็กเกิดผล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2546.

เป็นต้น เข้ามาทำงานร่วมกัน

4. การให้มีการศึกษาอบรมผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยว การฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว ดังที่ อำเภอสิเกา¹ และ รุ่ง กาญจนวิโรจน์² ได้กล่าวไว้ทำนองเดียวกัน สรุปได้ว่า ควรเพิ่มทักษะในการให้บริการให้ได้มาตรฐานสากลและเกิดความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว โดยผ่านกระบวนการศึกษา ฝึกอบรม หรือสัมมนา โดยการจัดฝึกอบรมให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องในระดับต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความชำนาญร่วมกับสถาบันการศึกษา การพัฒนาหลักสูตรให้มีการเรียนการสอนด้านการท่องเที่ยวในโรงเรียน ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การเป็นเจ้าของบ้านที่ดี การดูแลรักษาทรัพยากรการท่องเที่ยวให้อยู่คู่กับประเทศไทย

จากการศึกษาค้นคว้าด้านแนวทางการพัฒนาด้านการบริหารจัดการ สรุปได้ว่า ควรมีแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างชัดเจน โดยอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหมควรมีแผนงานหรือโครงการพัฒนาอย่างชัดเจน ควรพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโดยคำนึงถึงทรัพยากรที่ใช้เพื่อการท่องเที่ยวที่หลากหลายและแหล่งท่องเที่ยวอื่นไม่ได้มีไว้เพื่อรองรับการท่องเที่ยวด้านเดียว ควรมีองค์กรคอยควบคุม โดยการจัดตั้งองค์กรควบคุมตรวจสอบ สามารถทำได้โดย จัดตั้งตัวแทนจากองค์กรในท้องถิ่น องค์กรชุมชนหรือองค์กรชาวบ้าน ควรให้มีการศึกษา อบรมผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยว การฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรทางการท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มทักษะ

ผลการศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเลเกาะลิบง สรุปผลจากการศึกษาค้นคว้าได้ดังนี้

1. สภาพแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเลเกาะลิบง

1.1 ด้านที่ตั้ง ตั้งอยู่ละติจูด 7 องศา 14 ลิปดาเหนือ ลองจิจูด 99 องศา 23 ลิปดาตะวันออก อยู่ในหมู่ที่ 1 บ้านพร้าว หมู่ที่ 4 บ้านบาตูปูเต๊ะ หมู่ที่ 5 บ้านหลังเขา ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง อยู่ใกล้แหล่งท่องเที่ยวหลายแห่ง

1.2 ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวเกาะลิบง เป็นเกาะที่ใหญ่ที่สุดในหมู่เกาะทะเลตรังรอบ ๆ เกาะเต็มไปด้วยแหล่งหญ้าทะเล เป็นแหล่งรวมนกนานาชนิดทั้งนก

¹อำเภอสิเกา. บรรยายสรุปแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยว อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง. 2546. หน้า 10.

²รุ่ง กาญจนวิโรจน์. "แนวโน้มการท่องเที่ยวในศตวรรษที่ 21," จุลสารการท่องเที่ยว. 19 (1) มกราคม – มีนาคม 2543. 2543. หน้า 7.

ประจำถิ่นและนกอพยพ มีให้ชมในช่วงฤดูหนาวรอบ ๆ เกาะมีแหลมและหาดทรายที่สวยงามเป็นจุดเด่น เช่น หาดตูป แหลมจุโหย แหลมทวด แหลมโต๊ะชัย เป็นต้น นอกจากนี้วิถีชีวิตของชุมชนก็เป็นสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยวอีกด้วย

1.3 ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก การคมนาคมขนส่งสู่เกาะลิบง มีความสะดวกปลอดภัย ที่พักรวมเพียงพอ มีร้านอาหาร มีห้องน้ำห้องสุขา 3 แห่ง ไม่มีที่จอดรถที่ได้มาตรฐาน เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่บนเกาะใช้รถจักรยานและรถจักรยานยนต์ มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยวและการนำเที่ยวมีการประชาสัมพันธ์ทางเอกสาร มีศูนย์รักษาความปลอดภัย มีไฟฟ้า โทรศัพท์ 3 เลขหมาย แต่ไม่มีประปา

2. แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเลเกาะลิบง

2.1 ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล ควรมีการอนุรักษ์ป่าดิบชื้นและป่าชายเลน ควรพัฒนาภูมิทัศน์ให้สวยงามยิ่งขึ้น ควรส่งเสริมให้มีการปลูกป่าได้ทั้งทางทะเล และสร้างปะการังเทียม ควรดูแลรักษาความสะอาดด้วยการกำจัดขยะอย่างถูกวิธีตามหลักสุขาภิบาล ควรส่งเสริมให้บุคคลทั่วไปได้มีความตระหนักถึงคุณค่าของแนวปะการัง ควรให้ความรู้ความเข้าใจและสร้างวิชาสำนึก

2.2 ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก ควรปรับปรุงขยายท่าเทียบเรือเพื่อการท่องเที่ยว ควรจัดให้มีเรือโดยสารที่มีมาตรฐานและควรประชาสัมพันธ์ให้ใช้ท่าเทียบเรือกันตั้ง ควรส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวรับประทานอาหารท้องถิ่น ควรปรับปรุงห้องน้ำห้องสุขาให้สะอาดถูกสุขลักษณะ ควรจัดศูนย์บริการนำเที่ยว ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้แหล่งท่องเที่ยวเป็นที่รู้จัก ควรมีการพัฒนาด้านระบบไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์

2.3 ด้านการบริหารจัดการ ควรมีแผนการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างชัดเจน ควรพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ควรมีองค์กรคอยควบคุมตรวจสอบ ควรให้มีการศึกษาอบรมผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยว

เกาะสุกร

เกาะสุกร มีฐานะเป็นตำบลเช่นเดียวกับเกาะลิบง ตั้งอยู่ในเขตอำเภอปะเหลียน อยู่ห่างจากฝั่งประมาณ 3 กิโลเมตร เป็นเกาะที่ใหญ่เป็นอันดับ 2 ในทะเลตรัง มีประชากรอยู่หนาแน่น มีหาดทรายที่มีความสวยงาม ในการศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล ผู้วิจัยได้ศึกษาในประเด็นสภาพแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเลและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏ ดังนี้

1. สภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเลเกาะสุกร

ในการศึกษาสภาพแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเลเกาะสุกร ผู้วิจัยได้ศึกษาในด้านที่ตั้ง ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว และด้านการบริการสิ่งอำนวยความสะดวก จากการศึกษาค้นคว้าสรุปได้ดังนี้

1.1 ที่ตั้ง ในการศึกษาด้านที่ตั้งเกาะสุกร ผู้วิจัยได้ศึกษาในประเด็นที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ ที่ตั้งเขตการปกครอง และที่ตั้งสัมพันธ์ จากการศึกษาค้นคว้าสรุปได้ดังนี้

1.1.1 ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ เกาะสุกร ตั้งอยู่ที่ค่าละติจูด ลองติจูด ดังนี้

ละติจูด 07 องศา 5 ลิปดาเหนือ

ลองติจูด 99 องศา 34 ลิปดาตะวันออก

1.1.2 ที่ตั้งเขตการปกครอง เกาะสุกร ตั้งอยู่ในเขต ตำบลเกาะสุกร อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง โดยมีอาณาเขตดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ แหลมตะเส๊ะ ตำบลหาดสำราญ กิ่งอำเภอหาดสำราญ จังหวัดตรัง

ทิศใต้ ติดต่อกับ อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะเภตรา

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ แหลมหยงสตาร์ อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ มหาสมุทรอินเดีย

1.1.3 ที่ตั้งสัมพันธ์ เกาะสุกร มีที่ตั้งสัมพันธ์กับแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ มีรายละเอียดดังนี้

1. น้ำตกสายรุ้ง ตั้งอยู่ในตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว ห่างจากเกาะสุกร ประมาณ 38 กิโลเมตร

2. น้ำตกไพรสวรรค์ ตั้งอยู่ในตำบลไพรงจะเข้ อำเภอย่านตาขาว ห่างจากเกาะสุกร ประมาณ 40 กิโลเมตร

3. น้ำตกลำปลอก ตั้งอยู่ในเขตตำบลปะเหลียน อำเภอปะเหลียน ห่างจากเกาะสุกร ประมาณ 28 กิโลเมตร

4. วนอุทยานน้ำตกฝาน ตั้งอยู่ในเขตตำบลลำแคลง อำเภอปะเหลียน ห่างจากเกาะสุกร ประมาณ 30 กิโลเมตร

5. น้ำตกเจ้าพะ ชุมชนซาไก ตั้งอยู่ในเขตตำบลปะเหลียน ห่างจากเกาะสุกร ประมาณ 35 กิโลเมตร

6. น้ำตกโตนเต๊ะ ตั้งอยู่ในเขต บ้านควนไม้ดำ ตำบลปะเหลียน อำเภอปะเหลียน ห่างจากเกาะสุกร ประมาณ 41 กิโลเมตร
7. สวนพฤกษศาสตร์ทุ่งค่าย ตั้งอยู่ในเขต ตำบลย่านตาขาว อำเภอย่านตาขาว ห่างจากเกาะสุกร ประมาณ 32 กิโลเมตร
8. หาดสำราญ ตั้งอยู่ในเขตตำบลหาดสำราญ กิ่งอำเภอหาดสำราญ ห่างจากเกาะสุกร ประมาณ 7 กิโลเมตร
9. แหลมตะเล็ง ตั้งอยู่ในเขตตำบลหาดสำราญ กิ่งอำเภอหาดสำราญ ห่างจากเกาะสุกร ประมาณ 3 กิโลเมตร
10. เกาะตะเกียง เกาะเหลาเหลียงเหนือ เกาะเหลาเหลียงใต้ เกาะเกตรา อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะเกตรา อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล ห่างจากเกาะสุกร ประมาณ 2 กิโลเมตร

จากการศึกษาค้นคว้าด้านที่ตั้งเกาะลิบง สรุปได้ว่า เกาะลิบงตั้งอยู่ที่ละติจูด 7 องศา 5 ลิปดาเหนือ ลองติจูด 99 องศา 34 ลิปดาตะวันออก อยู่ใกล้แหล่งท่องเที่ยวหลายแห่ง เช่น น้ำตกสายรุ้ง น้ำตกไพรสวรรค์ น้ำตกลำปลอก วนอุทยานน้ำตกย่าน น้ำตกเจ้าพะ น้ำตกโตนเต๊ะ สวนพฤกษศาสตร์ทุ่งค่าย หาดสำราญ แหลมตะเล็ง เกาะตะเกียง เกาะเหลาเหลียงเหนือ เกาะเกตรา เป็นต้น

1.2 ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว ในการศึกษาด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเลเกาะสุกร ผู้วิจัยได้ศึกษาในประเด็น ภูมิทัศน์ธรรมชาติ ภูมิอากาศ และพืชพรรณธรรมชาติ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏดังนี้

1.2.1 ด้านภูมิทัศน์ธรรมชาติคือ ความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ มีสภาพที่ดึงดูดใจนักท่องเที่ยว จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า เกาะสุกรทอดตัวเป็นแนวยาวขนานกับฝั่ง มีลักษณะเป็นภูเขาเตี้ย ๆ เกาะสุกรเป็นเกาะใหญ่ เป็นอันดับ 2 รองจากเกาะลิบง มีประชากรอาศัยอยู่พื้นที่รอบเกาะมีชายหาดที่เงียบสงบ และสามารถเดินทางไปยังชมเกาะต่าง ๆ ได้สะดวก ดังที่ โรสนี แมทวาเซีย (Rosni Mat Wazir)¹ ผู้จัดการฝ่าย

---

¹โรสนี แมทวาเซีย (Rosni Mat Wazir) เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 178 หมู่ที่ 1 ตำบลเกาะสุกร อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2546.

นำเที่ยวบริษัทลีดเดอร์ฮอติเดย์ และ ประวิทย์ เอ็งเจียน¹ นักท่องเที่ยวท้องถิ่นได้กล่าวไว้ทำนองเดียวกันสรุปได้ว่า ความโดดเด่นของเกาะสุกรอยู่ที่ความเรียบง่ายของแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวมีโอกาสได้ใกล้ชิดกับธรรมชาติและวิถีชีวิตของคนในชุมชน หาดทรายขาวที่สวยงามบริเวณรอบเกาะยังมีชายหาดที่ยังคงความสวยงามตามธรรมชาติของชายหาดทะเลได้เป็นอย่างดี ซึ่งเป็นจุดชมวิวยามที่พระอาทิตย์ตกได้สวยงามมากอีกมุมหนึ่ง เมื่อมองออกไปสู่ทะเลก็จะพบเกาะน้อยใหญ่อยู่รายรอบ เช่น เกาะเหลาเหลียงเหนือ เกาะเหลาเหลียงใต้ เกาะตะเกียง เกาะเกตรา เป็นต้น ส่วนบริเวณหัวเกาะสุกรทางตอนเหนือมีเกาะเล็ก ๆ อยู่เกาะหนึ่งซึ่งมีชื่อว่า “เกาะไข” เป็นเกาะที่มีความสวยงามมากเช่นกัน ระบบนิเวศป่าชายเลนนั้นมีความอุดมสมบูรณ์ ซึ่งพันธุ์ไม้ที่สำคัญที่พบได้แก่ ตะเคียน ยาง โกงกาง พะยูง สน มะม่วงหิมพานต์ คำดำ หูกวาง และลำต้น เป็นต้น ส่วนสัตว์ป่าที่พบบนเกาะนี้เป็นสัตว์ที่มีขนาดเล็ก ได้แก่ ลิง ค่าง หมูป่า นกชนิดต่าง ๆ คอยส่งเสียงทักทายนักท่องเที่ยวในฐานะเจ้าบ้านที่ดี นักท่องเที่ยวสามารถชื่นชมกับแนวปะการังได้ที่บริเวณหาดบ้านทรายทองจนถึงหัวหินเป็นปะการังตาข่าย แต่จำนวนไม่มากนัก ชายหาดมีลักษณะเป็นหาดทรายสีห่ม ๆ แต่มีความ เป็นส่วนตัวมาก ดังภาพประกอบ 31

1.2.2 ภูมิอากาศ จากการศึกษาค้นคว้า ปรากฏว่า สภาพภูมิอากาศบริเวณเกาะสุกรฤดูกาลมีลักษณะแบบมรสุม ลักษณะภูมิอากาศแบ่งตามลักษณะอากาศของประเทศไทยเป็น 3 ฤดู ดังที่ อำเภอปะเหลียน² ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า สภาพภูมิอากาศบริเวณเกาะสุกรตั้งอยู่บนคาบสมุทรอินเดียน ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ มีอิทธิพลต่อเกาะต่าง ๆ ในฝั่งทะเลอันดามันมากกว่าลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ มีผลต่อลักษณะน้ำขึ้นน้ำลงในทะเลอันดามันเป็นแบบน้ำขึ้นน้ำลง วันละ 2 รอบ ทั้งนี้มีลมมรสุมพัดผ่านประจำทุกปี คือลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือและลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ส่งผลให้มีฤดูกาล 3 ฤดู คือ ฤดูร้อน ฤดูฝน ฤดูหนาว ฤดูร้อนเริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ - เดือนพฤษภาคม ระยะเวลาอยู่ในช่วงย่างจากมรสุม อากาศจะเริ่มร้อนและจะร้อนจัดในเดือนเมษายน อุณหภูมิประมาณ 34.5 องศาเซลเซียส ฤดูฝนเริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม - เดือนตุลาคม เป็นช่วงที่มรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งพัดพาความชื้นและความชื้นจาก

¹ประวิทย์ เอ็งเจียน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ทำเทียบเรือปากเมง หมู่ที่ 4 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2546.

²อำเภอปะเหลียน. แผนพัฒนาอำเภอ 5 ปี 2544 – 2549 อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง. 2546. หน้า 24.

มหาสมุทรอินเดียพัดปกคลุม ทำให้มีฝนตกมาก ๆ คลื่นลมในทะเลมีความรุนแรงมาก ช่วงนี้จึงเป็นช่วงปิดฤดูกาลท่องเที่ยวทางทะเลตรัง ส่วนฤดูหนาวเริ่มตั้งแต่ เดือนตุลาคม – เดือนกุมภาพันธ์เป็นฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ในระยะนี้มีลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งมีอากาศเย็นและแห้งจากประเทศจีนพัดปกคลุมประเทศไทย ทำให้อุณหภูมิทั่วไปลดลง และมีอากาศหนาวเย็น ช่วงที่เหมาะสมแก่การท่องเที่ยวทางทะเลตรังคือเดือนตุลาคม – กลางเดือนพฤษภาคม อุณหภูมิบริเวณเกาะสุกรตั้งอยู่บนฝั่งทะเลด้านตะวันตกของภาคใต้ และได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือและลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้ อยู่ในคาบสมุทรที่ยื่นออกไปในทะเล ลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้พัดมาจากมหาสมุทรอินเดีย มีอุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ยทั้งปี 34.6 องศาเซลเซียส อุณหภูมิต่ำสุดตลอดทั้งปี 20 องศาเซลเซียส อุณหภูมิเฉลี่ย 27.3 องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์ 98.77% เกาะสุกรสามารถเดินทางไปท่องเที่ยวได้ทุกฤดูกาล ช่วงที่เหมาะสมแก่การท่องเที่ยวคือช่วงเดือนมีนาคมถึงเมษายน เพราะเป็นช่วงที่แดงโมออกผล

1.2.3 พืชพรรณธรรมชาติคือ พันธุ์ไม้ชนิดต่าง ๆ ที่สามารถพบได้ในแหล่งท่องเที่ยว จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า เกาะสุกร มีพืชพรรณธรรมชาติประเภทป่าชายหาด พันธุ์ไม้ที่มีอยู่บนเกาะเป็นพันธุ์ไม้ขนาดเล็ก ดังที่ นพกร เสนทรัพย์¹ นักท่องเที่ยวอำเภอเมืองตรังได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า พืชพรรณธรรมชาติส่วนใหญ่เป็นป่าชายหาด ซึ่งขึ้นอยู่ทั่วไปตามบริเวณเกาะและตามหาดมีความหลากหลาย และมีชนิดของพันธุ์ไม้ที่แตกต่างกันออกไป ประกอบด้วยโกงกาง ตะเคียน สน เป็นต้น ถัดจากแนวชายหาดก็จะเป็นสวนของชาวบ้าน เป็นสวนยางพาราสลัดกับสวนมะพร้าว บริเวณที่เป็นนาข้าวก็จะมีการปลูก แดงโมเป็นแดงโมที่มีชื่อเสียงมากของจังหวัดตรัง เนื่องจากแดงโมมีรสชาติดี มีความหวานและกรอบเป็นส่วนช่วยในการส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวอีกรูปแบบหนึ่ง

---

¹นพกร เสนทรัพย์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ทำเทียบเรือบ้านเสียมใหม่ ตำบลเกาะสุกร อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2546.

จากการศึกษาค้นคว้าด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของเกาะสุกร สรุปได้ว่า เกาะสุกรเป็นเกาะที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับ 2 รองจากเกาะลันตา มีประชากรอาศัยอยู่หนาแน่น มีหาดทรายและอ่าวที่สวยงาม ความเป็นมิตรไมตรีของคนบนเกาะและแสงโมรสเลิศ ซึ่งเป็นจุดเด่นของเกาะแห่งนี้ มีอากาศปลอดโปร่งเย็นสบาย และสามารถท่องเที่ยวได้ทุกฤดูกาล บนเกาะเต็มไปด้วยพรรณไม้นานาชนิดมีทั้งต้นยางพารา มะพร้าว สนทะเล และป่าชายเลน จะได้ยินเสียงนกร้องเป็นระยะ ๆ เช่น นกเอี้ยง นกเขา นกกาเหว่า เป็นต้น

1.3 ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก ในด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกเกาะสุกร ผู้วิจัยได้ศึกษาในประเด็น การคมนาคมขนส่ง ที่พัก ร้านอาหาร ห้องน้ำ ห้องสุขา สถานที่จอดรถ - เรือ การบริการนำเที่ยว การประชาสัมพันธ์ ความปลอดภัย และไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏรายละเอียดดังนี้

1.3.1 การคมนาคมขนส่ง จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า เส้นทางในการเข้าสู่เกาะสุกร มีความสะดวกปลอดภัย ดังที่ ตะวัน ทุ้ยอ้น¹ ผู้ประกอบการเรือหางยาว ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า เส้นทางคมนาคมเข้าสู่เกาะสุกร มีความสะดวกปลอดภัย โดยสามารถเดินทางเข้าสู่เกาะแห่งนี้ได้โดยเดินทางตามถนนสายตรง - ปะเหลียน สู่อำเภอท่าข้าม มีเรือจากท่าข้ามไปเกาะสุกรทุกวัน ใช้เวลาเดินทางเรือประมาณ 40 นาที อีกเส้นทางหนึ่งคือจากตลาดย่านตาขาวเดินทางโดยรถโดยสารประจำทางจากสายย่านตาขาว - ปากปรนไปลงเรือที่ท่าเรือตะเส๊ะและลงต่อเรือโดยสารซึ่งมีเรือทุกวันเช่นกัน ใช้เวลาเดินทางประมาณ 15 นาที หากนักท่องเที่ยวขับรถส่วนตัวมาสามารถนำมาจอดที่ท่าเรือตะเส๊ะได้อย่างปลอดภัย เพราะถนนลาดยางตลอดสายและมีบริการรับฝากรถ นอกจากนี้การเดินทางเข้าสู่เกาะสุกร สามารถเดินทางมาจากเกาะมุกด์ เกาะลันตา เกาะกระดาน เกาะไหง ได้อย่างปลอดภัย ดังที่ อรรถพร หลงเข็ม² ชาวบ้านที่อาศัยอยู่บนเกาะสุกร ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า สภาพถนนบนเกาะสุกรมีความสะดวกปลอดภัยด้วยถนนคอนกรีตขนาดกว้างประมาณ 1 เมตร และถนนปูด้วยอิฐมอญ ขนาดกว้างประมาณ 1.9 เมตร มีเพียงบาง

¹ ตะวัน ทุ้ยอ้น เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ทำเทียบเรือแหลมตะเส๊ะ ตำบลหาดสำราญ กิ่งอำเภอหาดสำราญ จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2546.

² อรรถพร หลงเข็ม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ทำเทียบเรือบ้านเสียมใหม่ ตำบลเกาะสุกร อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2546.

ช่วงที่มียังเป็นถนนลูกรัง การเดินทางสู่เกาะนักท่องเที่ยวสามารถใช้บริการรถจักรยานยนต์รับจ้าง หรือจะเช่าเหมาก็ได้ ส่วนป้ายบอกทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ บนเกาะยังไม่มีนักท่องเที่ยวลงเรือที่ทำเรือทะเลจะสะดวกที่สุด ดังภาพประกอบ 32

1.3.2 ที่พักร จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า บริเวณเกาะสุกรมีสถานบริการด้านที่พักแก่นักท่องเที่ยวในรูปแบบของบังกะโลและรีสอร์ท ดังที่ ธีรวุฒิ วรวิทยานนท์¹ เจ้าของเกาะสุกรรีสอร์ท ได้กล่าวสรุปได้ว่า บนเกาะสุกรมีที่พักสำหรับนักท่องเที่ยว สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้ประมาณ 150 คน มีที่พักบนเกาะ ที่พักรมีความเพียงพอในการรองรับนักท่องเที่ยวอุปกรณ์ต่าง ๆ ภายในห้องพักรจะได้รับการทำความสะอาดเป็นประจำทุกวัน ที่พักรมีความปลอดภัย การติดต่อเข้าพักรสามารถติดต่อที่สำนักงานในตัวอำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง ส่วนใหญ่ผู้ที่มาพักรจะมาเป็นคนละทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ที่พักรอยู่ติดชายหาด ดังภาพประกอบ 33

1.3.3 ร้านอาหาร จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า เกาะสุกร มีร้านอาหารขายอาหารที่บริเวณท่าเรือทรายทอง นอกจากนี้ยังมีร้านขายเครื่องดื่มประเภทน้ำอัดลม และร้านอาหารในที่พักร ดังที่ วาสนา เทศนอก² เจ้าของปวีณรีสอร์ท ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า บนเกาะสุกรมีร้านอาหารบริการแก่นักท่องเที่ยวที่บริเวณท่าเรือทรายทอง เป็นร้านขายอาหารตามสั่ง ขนมจีน ไอศกรีม น้ำชา กาแฟ มีความสะอาดพอสมควร เพราะมีผ้าคลุมมิดชิด นอกจากนี้ตามชุมชนต่าง ๆ มีร้านขายเครื่องดื่มและร้านขายของชำ ซึ่งเพียงพอกับความต้องการของนักท่องเที่ยว ส่วนในที่พักรมีร้านบริการอาหารและเครื่องดื่มไว้คอยอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว

1.3.4 ห้องน้ำห้องสุขา จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า เกาะสุกรไม่มีห้องน้ำห้องสุขาไว้บริการนักท่องเที่ยว ดังที่ นิยม ปุนหา³ ชาวบ้านบนเกาะสุกร กล่าวไว้สรุปได้ว่า

---

¹ธีรวุฒิ วรวิทยานนท์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ทำเทียบเรือบ้านเสียมใหม่ ตำบลเกาะสุกร อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2546.

²วาสนา เทศนอก เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ทำเทียบเรือบ้านเสียมใหม่ ตำบลเกาะสุกร อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2546.

³นิยม ปุนหา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 101 หมู่ที่ 1 ตำบลเกาะสุกร อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2546.

บริเวณท่าเรือทรายทองเป็นที่ทำการขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะสุกร มีห้องน้ำห้องสุขาไว้บริการ แก่นักท่องเที่ยว มีความสะอาดพอสมควร ห้องน้ำแยกชาย – หญิงที่ตั้งเหมาะสม แต่ในวันอาทิตย์ที่ทำการปิด นักท่องเที่ยวไม่มีห้องน้ำห้องสุขาใช้

1.3.5 สถานที่จอดรถ - เรือ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า บนเกาะสุกรไม่มีสถานที่จอดรถ เนื่องจากบนเกาะสุกรส่วนใหญ่ใช้จักรยานยนต์เป็นยานพาหนะ นักท่องเที่ยวมักใช้บริการรถจักรยานยนต์รับจ้างและจอดรถไว้ที่ท่าเรือตะเส๊ะ ดังที่ อรรถนพ หลงเข้ม¹ ชาวบ้านที่อาศัยอยู่บนเกาะสุกร ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า บนเกาะสุกรไม่มีสถานที่จอดรถ ไม่มีการจัดเตรียมสถานที่จอดรถไว้บริการนักท่องเที่ยว เพราะนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จอดรถไว้ที่ท่าเรือตะเส๊ะหรือไม่ก็ซื้อแพกเกจทัวร์มาเที่ยวเกาะสุกร

1.3.6 การบริการนำเที่ยว จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า บนเกาะสุกรไม่มีศูนย์บริการนำเที่ยว ไม่มีมีคฤเทศก์คอยให้คำแนะนำแก่นักท่องเที่ยวแต่อย่างใด มีเพียงการจัดนำเที่ยวทะเลตรังจากรีสอร์ทต่าง ๆ

1.3.7 การประชาสัมพันธ์ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า เกาะสุกร ได้รับการประชาสัมพันธ์จากผู้ประกอบการธุรกิจที่พักแรมพอสมควร ดังที่ ดิ๊ก ทาเบค (Dick Te Brake)² ผู้จัดการทั่วไปของเกาะสุกรบีชแอนด์บังกะโล ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า เกาะสุกรได้รับการประชาสัมพันธ์จากผู้ประกอบการธุรกิจที่พักแรมพอสมควร มีการแจกเอกสารประชาสัมพันธ์ และประชาสัมพันธ์ผ่านระบบอินเตอร์เน็ต ทำให้นักท่องเที่ยวชาวต่างชาตินิยมมาเยือนเกาะแห่งนี้มาก เพราะมีความเงียบสงบ มีบรรยากาศเป็นส่วนตัว ส่วนป้ายบอกชื่อแหล่งท่องเที่ยวบนเกาะยังไม่มี นอกจากนี้ยังมีป้ายบอกทางเข้าสู่เกาะสุกร บริเวณทางแยกจากถนนสายตรัง – ปะเหลียน

---

¹อรรถนพ หลงเข้ม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ทำเทียบเรือบ้านเสียมใหม่ ตำบลเกาะสุกร อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2546.

²ดิก ทาเบค (Dick Te Brake) เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ทำเทียบเรือบ้านเสียมใหม่ ตำบลเกาะสุกร อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2546.

1.3.8 ความปลอดภัย จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า บนเกาะสุกรมีป้อมตำรวจอยู่ที่บริเวณท่าเรือเสียมใหม่ คอยดูแลรักษาความปลอดภัย ดังที่ นิยม ปุ่นหา¹ ชาวบ้านที่อาศัยอยู่บนเกาะสุกร กล่าวไว้สรุปได้ว่า บนเกาะสุกรมีเจ้าหน้าที่ตำรวจจากตัวอำเภอปะเหลียนมาประจำที่ป้อมตำรวจบริเวณท่าเทียบเรือเสียมใหม่ คอยดูแลรักษาความปลอดภัยและคอยช่วยเหลือนักท่องเที่ยว ทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

1.3.9 ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า เกาะสุกรมีไฟฟ้าใช้ แต่เป็นการเปิดจ่ายเป็นเวลา ไม่มีระบบประปา มีโทรศัพท์ 4 หมายเลข ดังที่ สมพงษ์ ฐานุรักษ์² ชาวบ้านที่อาศัยอยู่บนเกาะสุกร กล่าวไว้สรุปได้ว่า เกาะสุกรมีไฟฟ้าใช้ระหว่างเวลา 18.00 - 23.00 น. และ 04.30 - 06.30 น. ซึ่งไม่เพียงพอแก่ความต้องการของประชาชนและนักท่องเที่ยว ส่วนน้ำอุปโภคบริโภคใช้น้ำจากบ่อน้ำตื้น และน้ำฝนในช่วงหน้าแล้งน้ำไม่พอใช้ การติดต่อสื่อสารทำได้ไม่ค่อยสะดวกนักเนื่องจากมีเพียง 4 หมายเลข

จากการศึกษาค้นคว้าด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกเกาะสุกร สรุปได้ว่าการเดินทางสู่เกาะสุกรมีความสะดวกปลอดภัย ด้วยทางลาดยางตลอดสาย มีท่าเรือ 2 ท่า หากลงที่ท่าเรือตะเส๊ะใช้เวลานั่งเรือประมาณ 15 นาที มีที่พักประเภทรีสอร์ตและบังกะโลเพียงพอ กับจำนวนนักท่องเที่ยว มีร้านอาหารบริการแก่นักท่องเที่ยว ไม่มีห้องน้ำห้องสุขาบริการ ไม่มีสถานที่จอดรถและศูนย์บริการนักท่องเที่ยว เกาะสุกรมีระบบการประชาสัมพันธ์จากผู้ประกอบการที่พักแรม มีศูนย์รักษาความปลอดภัย มีไฟฟ้า โทรศัพท์ แต่ไม่มีระบบประปา

2. แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเลเกาะสุกร

ในการศึกษาแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล เกาะสุกรผู้วิจัยศึกษาในด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านการบริหารจัดการ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏรายละเอียดดังนี้

¹นิยม ปุ่นหา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 101 หมู่ที่ 1 ตำบลเกาะสุกร อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2546.

²สมพงษ์ ฐานุรักษ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ท่าเทียบเรือบ้านเสียมใหม่ ตำบลเกาะสุกร อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2546.

2.1 ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า แนวทางในการพัฒนาลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งเกาะสุกร มีรายละเอียดดังนี้

1. การอนุรักษ์พืชพรรณธรรมชาติที่มีอยู่ในบริเวณเกาะสุกร ให้คงสภาพธรรมชาติไว้ให้มากที่สุด โดยการปลูกจิตสำนึกนักท่องเที่ยวให้เห็นคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติ ดังที่ อรพรรณ เพชรพัว¹ นักท่องเที่ยวอำเภอห้วยยอดได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ควรอนุรักษ์พืชพรรณธรรมชาติที่มีอยู่ในบริเวณเกาะสุกร ให้คงสภาพความเป็นธรรมชาติไว้ให้มากที่สุดและควรดูแลรักษาชายหาด ให้มีความสวยงามตลอดไป ทั้งควรรักษาสะอาดอย่างสม่ำเสมอ โดยการปลูกจิตสำนึก นักท่องเที่ยวให้เห็นคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติช่วยกันรักษาอย่าให้ใครมาทำลาย โดยให้มีคูปองตรวจหน้าถึงหน้าที่และให้คำแนะนำนักท่องเที่ยว

2. การพัฒนาสภาพภูมิทัศน์เกาะสุกร ให้มีความสวยงามและร่มรื่น โดยการปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ด้วยการปลูกไม้ดอกไม้ประดับบริเวณสองข้างทางจนรอบเกาะ ดังที่ สมนึก จิตเที่ยง² ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลสุกร ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง มีแนวคิดที่จะปรับสภาพภูมิทัศน์เกาะสุกรให้มีความสวยงามและร่มรื่น โดยการปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ด้วยการปลูกไม้ดอกไม้ประดับบริเวณสองข้างทางจนรอบเกาะ เพื่อความสวยงามและเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยว ควรให้ความรู้และสร้างจิตสำนึกด้านธรรมชาติแก่นักท่องเที่ยวและคนในท้องถิ่น โดยอาจกระทำผ่านทางหอกระจายของหมู่บ้าน

จากการศึกษาค้นคว้าแนวทางการพัฒนาด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลเกาะสุกร สรุปได้ว่า การอนุรักษ์พืชพรรณธรรมชาติที่มีอยู่ในบริเวณรอบเกาะสุกรให้คงสภาพธรรมชาติไว้ให้มากที่สุด การพัฒนาภูมิทัศน์เกาะสุกรให้มีความสวยงามและร่มรื่น

2.2 ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า แนวทางในการพัฒนาด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเลเกาะสุกร มีรายละเอียดดังนี้

¹อรพรรณ เพชรพัว เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หมู่ที่ 6 ตำบลเกาะสุกร อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 7 ธันวาคม 2546.

²สมนึก จิตเที่ยง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หมู่ที่ 6 ตำบลเกาะสุกร อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 7 ธันวาคม 2546.

1. ควรพัฒนาถนนบางช่วง โดยการปรับปรุงซ่อมแซมถนนที่เป็นหลุมเป็นบ่อ ให้สามารถใช้งานได้สะดวก และมีความปลอดภัยในการขับขี่ ดังที่ นัด วงศ์พันธ์¹ ชาวบ้านอาศัยอยู่ใกล้ท่าเรือตะเภา ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ถนนบนเกาะในบางช่วงมีสภาพทรุดโทรมเป็นหลุมเป็นบ่อ เนื่องจากใช้งานมานานและไม่มีการปรับปรุง อาจเป็นจุดที่ทำให้เกิดอันตรายจากการขับขี่ได้ง่าย ดังนั้นหน่วยงานที่รับผิดชอบควรพัฒนาถนนโดยการปรับปรุงซ่อมแซมให้สามารถใช้งานได้สะดวกและมีความปลอดภัยในการขับขี่ และ นฤมิตร บุญมา² เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะสุกร ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ถนนสายหลักที่เชื่อมกับสายรองได้ไปด้วยอิฐมวลเบา มีเพียงบางช่วงที่ยังเป็นถนนลูกรังและในอนาคตองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะสุกรมีโครงการก่อสร้างถนนสายรองเชื่อมกับถนนสายหลักเพื่อความสะดวกปลอดภัยของนักท่องเที่ยวและเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวตามนโยบายของรัฐ แต่ยังคงขาดงบประมาณในการดำเนินการ

2. ควรส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวรับประทานอาหารเช้าที่บ้านเพื่อเป็นการสนับสนุนการประกอบอาชีพ ดังที่ ภัทรกัญญ์ วยารักษ์³ เจ้าหน้าที่สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวจังหวัดตรังสรุปได้ว่า นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยว มีทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศที่มาเที่ยวชมความงามของธรรมชาติและต้องการส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวมีสุขภาพที่ดีด้วยการรับประทานอาหารเช้าประเภทผักและผลไม้ นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่มาท่องเที่ยวที่สวนใหญ่จะเป็นคนต่างประเทศ ซึ่งนิยมรับประทานอาหารเช้า ๆ จึงนิยมมาท่องเที่ยวและพักผ่อน ดังนั้นจึงควรส่งเสริมให้มีการบริการอาหารเช้าที่บ้าน

3. ควรปรับปรุงห้องน้ำห้องสุขาให้สะอาดและถูกสุขลักษณะ โดยการปรับปรุงห้องน้ำ ห้องสุขาให้มีความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ ควรเปิดให้ใช้ทุกวัน และควรมีน้ำไว้บริการให้เพียงพอ ถ้าเป็นไปได้ควรมีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบคอยดูแลทุกชั่วโมง โดยเฉพาะวันหยุดเสาร์ -

---

¹นัด วงศ์พันธ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ท่าเทียบเรือตะเภา ตำบลหาดสำราญ กิ่งอำเภอหาดสำราญ จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 7 ธันวาคม 2546.

²นฤมิตร บุญมา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะสุกร ตำบลเกาะสุกร อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2546.

³ภัทรกัญญ์ วยารักษ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะสุกร ตำบลเกาะสุกร อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 7 ธันวาคม 2546.

อาทิพย์ และช่วงเทศกาลต่าง ๆ ซึ่งมีนักท่องเที่ยวจำนวนมาก เพื่อบริการนักท่องเที่ยวและให้นักท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจจะได้กลับมาเยือนอีกครั้ง

4. ควรจัดศูนย์บริการนักท่องเที่ยวภายในเกาะสุกร เพื่อความสะดวกของนักท่องเที่ยว โดยการสร้างศูนย์บริการนักท่องเที่ยว และให้ความช่วยเหลือนักท่องเที่ยว ดังที่สมพงษ์ สานุรักษ์¹ ชาวบ้านที่อยู่บนเกาะสุกร ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ควรจัดศูนย์บริการและให้ความช่วยเหลือนักท่องเที่ยว โดยการจัดให้มีมัคคุเทศก์ประจำเพื่อแนะนำนักท่องเที่ยวว่าควรปฏิบัติอย่างไรในขณะเข้ามาเที่ยวเกาะสุกร และยังสามารถจัดเป็นศูนย์จำหน่ายสินค้าของที่ระลึกที่ผลิตจากชาวบ้านได้อีกทางหนึ่ง

5. ควรพัฒนาระบบการประชาสัมพันธ์ให้มีประสิทธิภาพ มีข้อมูลด้านการท่องเที่ยวที่ถูกต้องชัดเจน โดยจัดให้มีการบริการข้อมูล และแผนที่การท่องเที่ยวที่ชัดเจน และเป็นระบบ หัวหน้าส่วนโยธาองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะสุกร ดังที่ ภัทรกัญญ์ วยารักษ์² เจ้าหน้าที่สมาคมการท่องเที่ยวจังหวัดตรัง ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ควรพัฒนาระบบการประชาสัมพันธ์ให้มีประสิทธิภาพ มีข้อมูลด้านการท่องเที่ยวที่ถูกต้องชัดเจน โดยจัดให้มีการบริการข้อมูล และแผนที่การท่องเที่ยวที่ชัดเจนและเป็นระบบ ประกอบด้วยประเภทของแหล่งท่องเที่ยว เส้นทางระยะทางสู่แหล่งท่องเที่ยว ร้านอาหาร ที่พัก สถานพยาบาล แหล่งบันเทิง ย่านการค้า หน่วยรักษาความปลอดภัย การคมนาคมขนส่ง และควรมีการประชาสัมพันธ์ทั้งเอกสารและผ่านพับอินเตอร์เน็ต สอดคล้องกับมีแนวทางการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวโดยการส่งเสริมให้มีระบบการประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพ มีข้อมูลด้านการท่องเที่ยวที่ถูกต้องชัดเจน

---

¹สมพงษ์ สานุรักษ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หมู่ที่ 6 ตำบลเกาะสุกร อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 7 ธันวาคม 2546.

²ภัทรกัญญ์ วยารักษ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะสุกร ตำบลเกาะสุกร อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 7 ธันวาคม 2546.

6. ควรจัดให้มีประปา ไทศัพทภายในบริเวณ โดยการจัดให้มีประปา เพื่อความสะดวก และควรดำเนินการให้มีโทรศัพท์เพียงพอในการรองรับนักท่องเที่ยว ดังที่ สุเทพ ทองรักศรี¹ มัคคุเทศก์สังกัดตรังทราเวล ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า โทรศัพท์เป็นสิ่งจำเป็นในการส่งเสริมการท่องเที่ยวอีกอย่างหนึ่ง หากแหล่งท่องเที่ยวใดไม่มีความพร้อมในสิ่งสาธารณูปโภคต่าง ๆ อาจทำให้นักท่องเที่ยวไม่ยอมมาท่องเที่ยวก็ได้ ดังนั้นหน่วยงานที่รับผิดชอบควรดำเนินการจัดให้มีโทรศัพท์โดยด่วน เพื่อความสะดวกของนักท่องเที่ยวและสามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้

จากการศึกษาค้นคว้าแนวทางการพัฒนาด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก เกาะสุกร สรุปได้ว่า ควรพัฒนาทางเข้าโดยการปรับปรุงซ่อมแซมถนนที่เป็นหลุมเป็นบ่อให้สามารถใช้งานได้สะดวก ปลอดภัยในการขับขี่ ควรส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวรับประทานอาหารเช้าที่บ้าน เพื่อเป็นการสนับสนุนการประกอบอาชีพ ควรปรับปรุงห้องน้ำห้องสุขาให้สะอาดและถูกสุขลักษณะและซ่อมแซมห้องน้ำที่ชำรุดให้ดีขึ้น ควรจัดศูนย์บริการนักท่องเที่ยว เพื่ออำนวยความสะดวกโดยจัดให้มีมัคคุเทศก์อยู่ประจำ ควรพัฒนาระบบประชาสัมพันธ์ให้มีประสิทธิภาพจัดทำแผ่นพับแนะนำแหล่งท่องเที่ยว โดยการจัดสร้างร้านจำหน่ายสินค้าของที่ระลึกให้ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการนำสินค้ามาจำหน่าย ควรจัดให้มีประปาเพื่อจะได้มีน้ำที่สะอาดใช้ และควรจัดให้มีโทรศัพท์เพื่อบริการและอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว

2.3 ด้านการบริหารจัดการ จากการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า แนวทางในการพัฒนา ด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลเกาะสุกร มีรายละเอียดดังนี้

1. ควรมีแผนงานการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างชัดเจน โดยองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะสุกร ควรมีแผนงานหรือโครงการพัฒนาอย่างชัดเจน ดังที่ สมาน สุขจันทร์² หัวหน้าส่วนโยธาองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะสุกร ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะสุกร ควรมีแผนงานในการพัฒนาที่ชัดเจนทั้งแผนระยะสั้น และแผนระยะยาวโดย

¹สุเทพ ทองรักศรี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะสุกร ตำบลเกาะสุกร อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 7 ธันวาคม 2546.

²สมาน สุขจันทร์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะสุกร ตำบลเกาะสุกร อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2546.

จำแนกเป็นแผนย่อย ๆ เช่น แผนการพัฒนาทางภูมิทัศน์ แผนการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก แผนการบริหารจัดการ โดยแต่ละแผนงานนั้นต้องมีการศึกษาเป็นอย่างดีแล้ว และนำมาเรียงลำดับความสำคัญ

2. ควรมีการควบคุมจำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวบนเกาะ โดยการดำเนินการผ่านระบบการขนส่ง ดังที่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์¹ กล่าวไว้สรุปได้ว่า การควบคุมปริมาณนักท่องเที่ยวเข้ามาในเกาะ โดยจำกัดนักท่องเที่ยว ใช้ระบบการขนส่งและระบบสื่อสาร ควบคุมปริมาณและขนาดสถานบริการที่ได้รับอนุญาต ตลอดจนควบคุมผู้ประกอบการและลูกจ้างให้อยู่ในขอบเขตที่เหมาะสม สอดคล้องกับ สิ่งสยาม มุกดา² ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะสุกร กล่าวไว้ทำนองเดียวกันสรุปได้ว่า ปัจจุบันนักท่องเที่ยวบนเกาะสุกรยังมีไม่มากนัก ส่วนหนึ่งเป็นนักท่องเที่ยวแบบไปกลับ นักท่องเที่ยวที่พักบนเกาะเป็นชาวต่างชาติที่ชื่นชอบกับความเงียบสงบและวิถีชีวิต ในอนาคตแหล่งท่องเที่ยวประเภทเกาะก็คงต้องมีการควบคุมจำนวนนักท่องเที่ยวที่จะเข้าไปเที่ยวชมเพื่อความเหมาะสมของชุมชนและสิ่งแวดล้อม

3. ควรให้การศึกษอบรมผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยว โดยการฝึกอบรมผู้เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว โดยการพัฒนาบุคลากรทางด้านการท่องเที่ยวทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐและเอกชนผู้นำชุมชนให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยว และการเป็นเจ้าบ้านที่ดีรวมทั้งการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว ดังที่ สมนึก จิตเที่ยง³ ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะสุกร ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ควรให้มีการศึกษาฝึกอบรมผู้เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยว เช่น มัคคุเทศก์ท้องถิ่น ผู้บริการประจำศูนย์บริการท่องเที่ยว ผู้ดูแลด้านความปลอดภัย เป็นต้น โดยอบรมเน้นในเรื่องภาษาต่างประเทศอย่างน้อย 2 ภาษาไว้เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ และวัฒนธรรมของนักท่องเที่ยว

¹มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล. 2540. หน้า 24.

²สิ่งสยาม มุกดา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะสุกร ตำบลเกาะสุกร อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2546.

³สมนึก จิตเที่ยง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะสุกร ตำบลเกาะสุกร อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2546.

4. ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วม โดยการจัดให้มีองค์กรประชาชนในรูปแบบต่าง ๆ มาบริหารจัดการนักท่องเที่ยว ดังที่ สิงห์สยาม มุกดา¹ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะสุกร ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า คนในท้องถิ่นควรมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ รวมทั้งมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะสุกร จึงส่งเสริมให้ประชาชน องค์กรท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทในคณะทำงานชุดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมพัฒนา ส่งเสริมให้มีการจัดองค์กรท้องถิ่นเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากร

จากการศึกษาค้นคว้าด้านแนวทางการพัฒนาด้านการบริหารจัดการเกาะสุกร สรุปได้ว่าควรมีแผนงานพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างชัดเจน ทั้งแผนระยะสั้น และแผนระยะยาว ควรจัดตั้งองค์กรควบคุมตรวจ อาจทำโดยองค์กรเดียวหรือหลายองค์กรร่วมกันก็ได้ ควรให้มีการศึกษาอบรมผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยว โดยการพัฒนาบุคลากรทางด้านการท่องเที่ยวทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐและเอกชนในด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก หรืออบรมมัคคุเทศก์ท้องถิ่น ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วม โดยการจัดให้มีองค์กรประชาชนในรูปแบบต่าง ๆ มามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ

ผลการศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเลเกาะสุกร สรุปผลการศึกษาค้นคว้าได้ดังนี้

1. สภาพแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเลเกาะสุกร

1.1 ด้านที่ตั้ง ตั้งอยู่ละติจูด 07 องศา 5 ลิปดาเหนือ ลองติจูด 29 องศา 34 ลิปดาตะวันออก อยู่ในเขตท้องที่ตำบลเกาะสุกร อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง อยู่ใกล้แหล่งท่องเที่ยวหลายแห่ง

1.2 ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเลเกาะสุกร มีแนวหาดทรายชายทะเลที่สวยงาม มีความเงียบสงบเป็นจุดเด่น อากาศเย็นสบาย บริเวณรอบเกาะมีพรรณไม้نانาชนิด

1.3 ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก มีการคมนาคมขนส่ง เกาะสุกรมีความสะดวกปลอดภัย ที่พักแรมเพียงพอ ร้านอาหารและเครื่องดื่ม มีห้องน้ำห้องสุขา 1 แห่ง ไม่มีที่จอดรถที่ได้มาตรฐาน ไม่มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยวและการนำเที่ยว มีการประชาสัมพันธ์

---

¹สิงห์สยาม มุกดา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, องค์กรการบริหารส่วนตำบลเกาะสุกร ตำบลเกาะสุกร อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2546.

ทางอินเทอร์เน็ต และมีเอกสารแจกนักท่องเที่ยว มีศูนย์รักษาความปลอดภัยภายในบริเวณเกาะ และช่วยเหลือนักท่องเที่ยว และไม่มีประปาและโทรศัพท์

2. แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเลเกาะสุกร

2.1 ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว ควรอนุรักษ์พืชพรรณธรรมชาติ ควรพัฒนาสภาพภูมิทัศน์ให้มีความสวยงามและร่มรื่น ควรดูแลรักษาความสะอาด และควรให้ความรู้และสร้างจิตสำนึกด้านธรรมชาติแก่นักท่องเที่ยว

2.2 ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก ควรพัฒนาทางเข้าและซ่อมแซมถนนที่ชำรุดให้มีสภาพดีขึ้น ควรส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวรับประทานอาหารท้องถิ่น ควรปรับปรุงห้องน้ำห้องสุขาให้สะอาดและถูกสุขลักษณะ ควรก่อสร้างสถานที่จอดรถให้มีมาตรฐาน ควรจัดศูนย์บริการนักท่องเที่ยวและมีการบริการนำเที่ยว ควรพัฒนาระบบการประชาสัมพันธ์ให้มีประสิทธิภาพ ควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัย ควรให้มีร้านจำหน่ายสินค้าของที่ระลึก และควรจัดให้มีประปา และโทรศัพท์

2.3 ด้านบริหารจัดการ ควรมีแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างชัดเจน ควรมีองค์กรควบคุมตรวจสอบ ควรให้มีการศึกษาอบรมผู้เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และควรให้ประชาชนมีส่วนร่วม

บทที่ 5

บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลในจังหวัดตรัง ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการศึกษา ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า และวิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้าไว้ดังนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยมีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลในจังหวัดตรัง โดยจำแนกประเด็นศึกษาดังนี้

1. สภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเล
2. สภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเล

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาค้นคว้าไว้ดังต่อไปนี้

1. **ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล** การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 2 ประเภทดังนี้

1.1 ข้อมูลเอกสาร ศึกษาและรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับสภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลจากแหล่งเอกสารต่าง ๆ เช่น ความเป็นเบื้องต้นเกี่ยวกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว มัคคุเทศก์ ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว แผนพัฒนาการท่องเที่ยวของกระทรวงการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย แผนพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดตรัง เป็นต้น

1.2 ข้อมูลภาคสนาม เป็นข้อมูลที่ได้จากการสังเกตในภาคสนามและจากการสัมภาษณ์บุคคลกลุ่มต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทางทะเล ประชากรที่อยู่ในจังหวัดตรังในเขตที่มีการจัดการท่องเที่ยวทางทะเล ผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวทางทะเล และนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ

2. **ขอบเขตด้านพื้นที่** การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตด้านพื้นที่ โดยศึกษาเฉพาะอำเภอที่มีอาณาเขตติดต่อกับทะเล ซึ่งได้แก่อำเภอดังต่อไปนี้

- 2.1 อำเภอกันตัง
- 2.2 อำเภอปะเหลียน
- 2.3 อำเภอสิเกา
- 2.4 กิ่งอำเภอหาดสำราญ

3. **ขอบเขตด้านเนื้อหา** การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตด้านเนื้อหา โดยศึกษาสภาพแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลในด้านที่ตั้ง ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวและด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก และแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลในด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านการบริหารจัดการ โดยจำแนกประเด็นศึกษาดังนี้

3.1 สภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเล

3.1.1 หาดราชมงคล	อำเภอสิเกา
3.1.2 หาดปากเมง	อำเภอสิเกา
3.1.3 หาดขางกลาง	อำเภอสิเกา
3.1.4 หาดสั้น	อำเภอกันตัง
3.1.5 หาดหยงหลิง	อำเภอกันตัง
3.1.6 หาดเจ้าไหม	อำเภอกันตัง
3.1.7 หาดยาว	อำเภอกันตัง
3.1.8 หาดสำราญ	กิ่งอำเภอหาดสำราญ

3.2 สภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเล

3.2.1 เกาะเชือก เกาะแหวน เกาะม้า	อำเภอกันตัง
3.2.2 เกาะกระดาน	อำเภอกันตัง
3.2.3 เกาะมุกด์ – ถ้ำมังกด	อำเภอกันตัง
3.2.4 เกาะไหง	อำเภอลันตา จังหวัดกระบี่
3.2.5 เกาะลิบง	อำเภอกันตัง
3.2.6 เกาะสุกร	อำเภอปะเหลียน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ขั้นสำรวจเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยการศึกษาค้นคว้าจากแหล่งเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ เพื่อเป็นข้อมูลความรู้พื้นฐานและเป็นแนวทางในการเขียนเค้าโครงวิทยานิพนธ์

2. ขั้นเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับสภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลในจังหวัดตรังจากแหล่งเอกสารต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ในขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

2.2 เก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสังเกต การสัมภาษณ์ และถ่ายภาพประกอบ การสังเกตจะใช้วิธีจุดบันทึกและถ่ายภาพประกอบ ส่วนการสัมภาษณ์จะใช้วิธีการบันทึกลงในแถบบันทึกเสียงและ/หรือจุดบันทึกตามความเหมาะสม โดยผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มบุคคลที่จะสัมภาษณ์ไว้ดังนี้

2.2.1 เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวละไม่น้อยกว่า 2 คน

2.2.2 ผู้ประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวละไม่น้อยกว่า 1 คน

2.2.3 ประชาชนที่อยู่ใกล้แหล่งท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวละไม่น้อยกว่า 3 คน

2.2.4 นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศที่มาท่องเที่ยวแต่ละแหล่งท่องเที่ยว ไม่น้อยกว่าแหล่งท่องเที่ยวละ 4 คน

3. ขั้นจัดกระทำกับข้อมูล

3.1 นำข้อมูลที่ได้จากแหล่งข้อมูลเอกสารมาศึกษา และสรุปสาระสำคัญตามขอบเขตด้านเนื้อหา

3.2 นำข้อมูลที่ได้จากการจุดบันทึก มาสรุปสาระสำคัญตามขอบเขตด้านเนื้อหา

3.3 นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ซึ่งได้บันทึกไว้ในแถบบันทึกเสียงมาถอดความด้วยวิธีสรุปสาระสำคัญตามขอบเขตด้านเนื้อหา

3.4 นำภาพถ่ายมาตรวจสอบความสมบูรณ์ และเลือกภาพประกอบให้สอดคล้องกับประเด็นที่กำหนดไว้ในขอบเขตเนื้อหา

3.5 นำข้อมูลที่ได้จากข้อ 3.1, 3.2, 3.3 และ 3.4 มาศึกษาวิเคราะห์ตามขอบเขต
ด้านเนื้อหา

4. ชี้แนะเสนอจากการศึกษาค้นคว้าค้นคว้าเสนอจากการศึกษาค้นคว้าค้นคว้าด้วยวิธี
พรรณนาวิเคราะห์
และมีการประกอบ

สรุปผล

การศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลในจังหวัดตรัง ปรากฏ
ผลดังรายละเอียดต่อไปนี้

สภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเล

จากการศึกษาค้นคว้าสภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลหาด
ราชมงคล สรุปผลจากการศึกษาค้นคว้าได้ดังนี้

1. สภาพแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดราชมงคล

1.1 ด้านที่ตั้ง ตั้งอยู่ละติจูด 7 องศา 15 ลิปดาเหนือ ลองติจูด 99 องศา 10 ลิปดา
ตะวันออก อยู่ในเขตท้องที่ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง อยู่ใกล้แหล่งท่องเที่ยวหลาย
แหล่งและอยู่ไม่ไกลเมืองระดับอำเภอ ระดับจังหวัดหลายแห่ง

1.2 ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวหาดราชมงคล มีแนวชายหาดยาว
ที่สวยงาม ด้านทิศใต้มีเขาหินปูนตั้งตระหง่าน ด้านทิศเหนือมีแนวเขาเจ็ดยักษ์ที่สวยงาม
ยิ่งนักและมองเห็นเกาะต่าง ๆ ในทะเล แนวชายหาดร่มรื่นด้วยทิวสนเหมาะสำหรับพักผ่อน
หย่อนใจ

1.3 ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก หาดราชมงคลมีการคมนาคมขนส่ง
สะดวก ปลอดภัย มีที่พัก ไม่มีร้านอาหาร มีห้องน้ำห้องสุขา สถานที่จอดรถได้มาตรฐาน มีการ
บริการนำเที่ยวและศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ส่วนการประชาสัมพันธ์มีน้อยมาก มีเจ้าหน้าที่ดูแล
รักษาความปลอดภัย มีไฟฟ้าตามจุดต่าง ๆ มีระบบประปา และไม่มีโทรศัพท์

2. แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดราชมงคล

2.1 ด้านลักษณะจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว ควรอนุรักษ์ป่าสนให้คงอยู่ในสภาพธรรมชาติมากที่สุด ควรพัฒนาภูมิทัศน์ให้มีความสวยงามยิ่งขึ้น ควรส่งเสริมให้มีการปลูกป่าสนทะเลเพิ่มขึ้น ควรดูแลรักษาความสะอาดด้านขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ควรให้ความรู้ความเข้าใจ และสร้างจิตสำนึกด้านธรรมชาติสิ่งแวดล้อมแก่นักท่องเที่ยว

2.2 ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก ควรจัดสร้างศาลาที่พักและที่พักราคาถูก ควรก่อสร้างร้านอาหารและเครื่องดื่มที่ถูกต้องลักษณะ ควรเปิดให้บริการห้องน้ำ – ห้องสุขา และที่อาบน้ำ ควรจัดทางเดินเพื่อสุขภาพ ควรจัดโครงการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว ควรจัดบริการด้านโทรศัพท์

2.3 ด้านการบริหารจัดการ ควรจัดให้มีการศึกษาวิจัย ควรมีแผนการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างชัดเจน ควรมีองค์การคอยควบคุมตรวจสอบและประเมินผล ควรให้มีการศึกษาอบรม ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วม

จากการศึกษาค้นคว้าสภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลหาดปากเมง สรุปผลจากการศึกษาค้นคว้าได้ดังนี้

1. สภาพแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดปากเมง

1.1 ด้านที่ตั้ง ตั้งอยู่ละติจูด 7 องศา 16 ลิปดาเหนือ ลองจิจูด 99 องศา 13 ลิปดาเหนือ อยู่ในเขตท้องที่ หมู่ที่ 4 บ้านหาดปากเมง ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง อยู่ใกล้แหล่งท่องเที่ยวหลายแห่ง และอยู่ไม่ไกลเมืองระดับอำเภอ ระดับจังหวัดหลายแห่ง

1.2 ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวหาดปากเมง เป็นหาดทรายรูปพระจันทร์ครึ่งเสี้ยว ยาวประมาณ 5 กิโลเมตร เบื้องหน้าเป็นเขาหินปูนมีลักษณะคล้ายผู้ชายนอนหงาย มีทิวสนที่ร่มรื่น

1.3 ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกหาดปากเมง มีการคมนาคมขนส่งสะดวกปลอดภัย มีรถตู้ปรับอากาศบริการ ถนนลาดยางตลอดสาย มีที่พักชั้นดี มีร้านอาหารและเครื่องดื่ม ไม่มีห้องน้ำ – ห้องสุขา มีสถานที่จอดรถ มีศูนย์บริการนำเที่ยวมีการประชาสัมพันธ์พอสมควร มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย มีไฟฟ้า ประปา และโทรศัพท์

2. แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดปากเมง

2.1 ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว ควรอนุรักษ์ป่าสนทะเล ควรพัฒนาภูมิทัศน์ให้สวยงาม ควรส่งเสริมให้ปลูกป่าสนทะเล ควรดูแลรักษาความสะอาดด้านขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ควรให้ความรู้ความเข้าใจในการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

2.2 ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก ควรจัดให้มีรถประจำทางวิ่งเป็นเวลาที่แน่นอน ควรสร้างศาลาที่พัก ที่พักริมชายหาด ควรจัดให้มีร้านอาหารและเครื่องดื่ม ควรก่อสร้างห้องน้ำ – ห้องสุขาเพื่อการท่องเที่ยว ควรจัดศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ควรจัดโครงการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว

2.3 ด้านการบริหารจัดการ ควรจัดส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัย ควรมีแผนงานการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างชัดเจน ควรมีองค์การคอยควบคุมตรวจสอบและประเมินผล ควรให้การศึกษอบรมผู้เกี่ยวข้องชองกับนักท่องเที่ยว ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ

จากการศึกษาค้นคว้าสภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลหาดฉางหลวง สรุปผลจากการศึกษาค้นคว้าได้ดังนี้

1. สภาพแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดฉางหลวง

1.1 ด้านที่ตั้ง ตั้งอยู่ละติจูด 7 องศา 24 ลิปดาเหนือ ลองจิจูด 99 องศา 14 ลิปดาตะวันออก ตั้งอยู่ในเขตหมู่ที่ 5 บ้านฉางหลวง ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง อยู่ใกล้แหล่งท่องเที่ยวหลายแห่ง และอยู่ไม่ไกลเมืองระดับอำเภอ ระดับจังหวัดหลายแห่ง

1.2 ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลหาดฉางหลวง เป็นหาดทรายละเอียด บรรยากาศร่มรื่น เงียบสงบ อากาศเย็นสบายตลอดปี มีพืชพรรณธรรมชาติประเภทสนทะเล เตยทะเล

1.3 ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก หาดฉางหลวงมีการคมนาคมขนส่งที่สะดวกสบาย มีที่พักของอุทยานแห่งชาติและของเอกชน ไม่มีร้านอาหารและเครื่องดื่ม มีห้องน้ำ – ห้องสุขา ไม่มีสถานที่จัดรถศูนย์บริการนักท่องเที่ยวและการบริการนำเที่ยว มีการประชาสัมพันธ์น้อย มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย มีไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์

2. แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดฉางหลวง

2.1 ด้านสภาพจุดเด่นแหล่งท่องเที่ยว ควรอนุรักษ์พืชพรรณธรรมชาติ ควรดูแลรักษาความสะอาด ควรปรับปรุงภูมิทัศน์ให้สวยงาม ควรให้การศึกษาระดับจิตสำนึกในการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว

2.2 ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก ควรก่อสร้างร้านอาหารและเครื่องดื่ม ควรปรับปรุงห้องน้ำ – ห้องสุขา ควรก่อสร้างสถานที่จอดรถ ควรจัดศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ควรพัฒนาระบบการประชาสัมพันธ์

2.3 ด้านการบริหารจัดการ ควรมีแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างชัดเจน ควรมีองค์การควบคุมตรวจสอบ ควรให้การศึกษอบรมผู้เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยว ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ

จากการศึกษาค้นคว้าสภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดสั้น สรุปผลจากการศึกษาค้นคว้าสรุปได้ดังนี้

1. สภาพแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดสั้น

1.1 ด้านที่ตั้ง ตั้งอยู่ละติจูด 7 องศา 23 ลิปดาเหนือ ลองติจูด 99 องศา 13 ลิปดาตะวันออก อยู่ในตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง อยู่ใกล้กับแหล่งท่องเที่ยวหลายแห่ง และอยู่ไม่ไกลจากเมืองระดับอำเภอ ระดับจังหวัดหลายแห่ง

1.2 ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลหาดสั้น มีหาดทรายที่สวยงาม แนวชายหาดมีความกว้างทอดตัวยาวขนานไปกับท้องทะเลสีครามอันสดใส บริเวณหาดสั้นมีสนทะเลเป็นแนวยาวและต้นจันทรีผา ซึ่งให้ความร่มรื่นและเหมาะสมสำหรับพักผ่อนหย่อนใจ

1.3 ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก การคมนาคมขนส่งสะดวกปลอดภัย ไม่มีที่พัก ไม่มีร้านอาหารและเครื่องดื่มไม่มีห้องน้ำและสุขา ไม่มีสถานที่จอดรถ ไม่มีศูนย์บริการนำเที่ยว การประชาสัมพันธ์มีน้อย มีศูนย์รักษาความปลอดภัยบริเวณทางเข้าสู่หาด ไม่มีไฟฟ้า ไม่มีน้ำประปา และโทรศัพท์

2. แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดสั้น

2.1 ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว ควรอนุรักษ์ป่าสนให้คงอยู่ในสภาพธรรมชาติมากที่สุด ควรพัฒนาสภาพภูมิทัศน์ให้สวยงามยิ่งขึ้น ควรส่งเสริมให้มีการปลูกป่าสนทะเลเพิ่มขึ้น ควรดูแลรักษาความสะอาดด้านขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ควรให้ความรู้ความเข้าใจและสร้างจิตสำนึกด้านธรรมชาติสิ่งแวดล้อมแก่นักท่องเที่ยว

2.2 ด้านบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก ควรพัฒนาถนนทางเข้าและทางเข้า ควรจัดสร้างศาลาที่พัก และที่พักราคาถูกควรก่อสร้างร้านอาหารและเครื่องดื่มที่ถูกสุขลักษณะ ควบคุมความสะอาดและราคา ควรก่อสร้างห้องน้ำห้องสุขา ควรก่อสร้างสถานที่จอดรถ ควรจัดศูนย์บริการแก่นักท่องเที่ยว ควรจัดโครงการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว ควรมีศูนย์บริการและเจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัย ควรจัดบริการประปา โทรศัพท์

2.3 ด้านการบริหารจัดการ ควรจัดส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัย ควรมีแผนงานการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างชัดเจน ควรมีองค์การควบคุมตรวจสอบและประเมินผล ควรให้การศึกษอบรมผู้เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมรวมทั้งมีส่วนรับผลประโยชน์

จากการศึกษาค้นคว้าสภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลชายฝั่งทะเลหาดหยงหลิง สรุปผลจากการศึกษาค้นคว้าสรุปได้ดังนี้

1. สภาพแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเล หาดหยงหลิง

1.1 ด้านที่ตั้ง ตั้งอยู่ละติจูด 7 องศา 23 ลิปดาเหนือ ลองติจูด 99 องศา 13 ลิปดาตะวันออก อยู่ในตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง อยู่ใกล้กับแหล่งท่องเที่ยวหลายแห่ง และอยู่ไม่ไกลจากเมืองระดับอำเภอ ระดับจังหวัดหลายแห่ง

1.2 ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวหาดหยงหลิง มีหาดทรายที่สวยงามแนวชายหาด มีความกว้างทอดตัวยาวขนานไปกับท้องทะเลสีครามอันสดใส

1.3 ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก การคมนาคมขนส่งปลอดภัย ไม่มีที่พัก มีร้านอาหารและเครื่องดื่ม มีห้องน้ำห้องสุขา 1 แห่ง มีสถานที่จอดรถ มีศูนย์บริการนำเที่ยว การประชาสัมพันธ์มีน้อย มีศูนย์รักษาความปลอดภัยและมีเจ้าหน้าที่ตำรวจมาดูแลความปลอดภัยพอสมควร มีไฟฟ้า แต่ไม่มีน้ำประปาและโทรศัพท์

2. แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดหยงหลิง

2.1 ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว ควรอนุรักษ์ป่าสนให้คงอยู่ในสภาพธรรมชาติมากที่สุด ควรพัฒนาสภาพภูมิทัศน์ให้สวยงามยิ่งขึ้น ควรส่งเสริมให้มีการปลูกป่าสนทะเลเพิ่มขึ้น ควรดูแลรักษาความสะอาดด้านขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ควรให้ความรู้ความเข้าใจและสร้างจิตสำนึกด้านธรรมชาติสิ่งแวดล้อมแก่นักท่องเที่ยว

2.2 ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก ควรพัฒนาถนนทางเข้าและทางเท้า ควรจัดสร้างศาลาที่พัก และที่พักราคาถูก ควรก่อสร้างร้านอาหารและเครื่องดื่มที่ถูกต้องลักษณะควบคุมความสะอาด ราคาควรก่อสร้างห้องน้ำห้องสุขา ควรก่อสร้างสถานที่จอดรถ ควรจัดศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ควรจัดโครงการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว ควรมีศูนย์บริการและเจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัย ควรจัดบริการประปา โทรศัพท์

2.3 ด้านการบริหารจัดการ ควรจัดส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัย ควรมีแผนงานการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลอย่างชัดเจน ควรมีองค์การควบคุมตรวจสอบและประเมินผล ควรให้การศึกษอบรมผู้เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมทั้งมีส่วนรับผลประโยชน์

จากการศึกษาค้นคว้าสภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดเจ้าไหม สรุปผลจากการศึกษาค้นคว้าสรุปได้ดังนี้

1. สภาพแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล แถบชายฝั่งทะเลหาดเจ้าไหม

1.1 ด้านที่ตั้ง ตั้งอยู่ละติจูด 8 องศา 22 ลิปดาเหนือ ลองจิจูด 99 องศา 17 ลิปดาตะวันออก อยู่ในหมู่ที่ 6 บ้านเจ้าไหม ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง อยู่ใกล้กับแหล่งท่องเที่ยวหลายแห่ง และอยู่ไม่ไกลจากเมืองระดับอำเภอ ระดับจังหวัดหลายแห่ง

1.2 ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวหาดเจ้าไหม มีหาดทรายที่สวยงาม การล่องเรือแคนู ชมป่าชายเลนและชมถ้ำ ซึ่งจัดเป็นจุดเด่นของหาดแห่งนี้ มีอากาศเย็นสบายตลอดปี บริเวณหาดเจ้าไหมมีสนทะเลเป็นแนวยาวและมะพร้าว ซึ่งให้ความร่มรื่นเหมาะสำหรับพักผ่อนหย่อนใจ

1.3 ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก การคมนาคมขนส่งสะดวก ปลอดภัย มีที่พัก มีร้านอาหารและเครื่องดื่ม มีห้องน้ำ ห้องสุขา 1 แห่ง ไม่มีสถานที่จอดรถ ไม่มีศูนย์บริการนำเที่ยว การประชาสัมพันธ์มีน้อย ไม่มีศูนย์รักษาความปลอดภัย แต่มีเจ้าหน้าที่ตำรวจมาดูแลด้านความปลอดภัยพอสมควร มีไฟฟ้า แต่ไม่มีน้ำประปาและโทรศัพท์

2. แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดเจ้าไหม

2.1 ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล ควรอนุรักษ์ป่าสนให้คงอยู่ในสภาพธรรมชาติมากที่สุด ควรพัฒนาสภาพภูมิทัศน์ให้สวยงามยิ่งขึ้น ควรส่งเสริมให้มีการปลูกป่าสนทะเลเพิ่มขึ้น ควรดูแลรักษาความสะอาดด้านขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ควรให้ความรู้ ความเข้าใจและสร้างจิตสำนึกด้านธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมแก่นักท่องเที่ยว

2.2 ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก ควรจัดสร้างศาลาที่พัก ควรจัดศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ควรจัดโครงการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว

2.3 ด้านการบริหารจัดการ ควรจัดส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัย ควรมีแผนงานการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างชัดเจน ควรมีองค์การควบคุมตรวจสอบและประเมินผล ควรให้การศึกษอบรมผู้เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมทั้งมีส่วนรับผลประโยชน์

จากการศึกษาค้นคว้าสภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดสำราญ จากการศึกษาค้นคว้าสรุปได้ดังนี้

1. สภาพแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลหาดสำราญ

1.1 ด้านที่ตั้ง ตั้งอยู่ละติจูด 13 องศา 26 ลิปดาเหนือ ลองติจูด 99 องศา 32 ลิปดาตะวันออก อยู่ในหมู่ที่ 5 ตำบลหาดสำราญ กิ่งอำเภอหาดสำราญ จังหวัดตรัง อยู่ใกล้กับแหล่งท่องเที่ยวหลายแห่ง และอยู่ไม่ไกลจากเมืองระดับอำเภอ ระดับจังหวัดหลายแห่ง

1.2 ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว มีหาดทรายที่สวยงาม แนวชายหาดมีความกว้างทอดตัวยาวขนานไปกับท้องทะเลสีครามอันสดใส ซึ่งจัดเป็นจุดเด่นของหาดแห่งนี้ มีอากาศเย็นสบายตลอดปี บริเวณมีสนทะเลเป็นแนวยาวและมะพร้าว ซึ่งให้ความร่มรื่นเหมาะสำหรับพักผ่อนหย่อนใจ

1.3 ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก การคมนาคมขนส่งสะดวก ปลอดภัย ไม่มีที่พัก ไม่มีร้านอาหารและเครื่องดื่ม มีห้องน้ำห้องสุขา 2 แห่ง ไม่มีสถานที่จอดรถ ไม่มีศูนย์บริการนำเที่ยว การประชาสัมพันธ์มีน้อย ไม่มีศูนย์รักษาความปลอดภัย แต่มีเจ้าหน้าที่ตำรวจมาดูแลด้านความปลอดภัยพอสมควร มีไฟฟ้า แต่ไม่มีน้ำประปาและโทรศัพท์

ผลการศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเลเกาะเชือก เกาะแหวน เกาะม้า สรุปผลจากการศึกษาค้นคว้าได้ดังนี้

1. สภาพแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเลเกาะเชือก เกาะแหวน เกาะม้า

1.1 ด้านที่ตั้ง เกาะเชือกตั้งอยู่ละติจูด 7 องศา 24 ลิปดาเหนือ ลองติจูด 99 องศา 14 ลิปดาตะวันออก เกาะแหวน ตั้งอยู่ที่ละติจูด 7 องศา 22 ลิปดาเหนือ ลองติจูด 99 องศา 15 ลิปดาตะวันออก อยู่ในเขตท้องที่อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง ส่วนเกาะม้า ตั้งอยู่ละติจูด 7 องศา 25 ลิปดาเหนือ ลองติจูด 99 องศา 13 ลิปดาตะวันออก อยู่ในเขตท้องที่อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ อยู่ใกล้แหล่งท่องเที่ยวหลายแห่ง

1.2 ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว เกาะเชือก เกาะแหวน เกาะม้า เป็นจุดดำน้ำดูปะการังที่สวยงาม มีฝูงปลานานาชนิดแหวกว่ายให้สัมผัส สามารถดำน้ำดูปะการังได้ทั้งแบบผิวน้ำและน้ำลึก

1.3 ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก เกาะเชือก เกาะแหวน เกาะม้า มีการคมนาคมที่สะดวก ปลอดภัย มีเรือที่ได้มาตรฐานไว้คอยบริการ เนื่องจากมีสภาพเป็นเกาะขนาดเล็ก และไม่มีประชาชนอาศัยอยู่ จึงไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกใด ๆ เลย มีเพียงการประชาสัมพันธ์ด้วยเอกสาร แผ่นพับ

2. แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเล เกาะเชือก เกาะแหวน เกาะม้า

2.1 ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว ควรอนุรักษ์ป่าหินปูน ควรดูแลรักษาความสะอาดและคุณภาพน้ำ ควรให้ความรู้และสร้างจิตสำนึก ควรจัดเขตพื้นที่ในการจัดกิจกรรม

2.2 ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก ควรปรับปรุงขยายท่าเทียบเรือปากเมง ควรจัดให้มีทูนผูกเรือ การจัดโครงการประชาสัมพันธ์

2.3 ด้านการบริหารจัดการ ควรมีแผนงานการพัฒนาอย่างชัดเจน ควรมีองค์กรทำงานร่วมกัน ควรให้มีการศึกษาอบรมแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยว ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วม

ผลการศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเลเกาะกระดาน สรุปผลจากการศึกษาค้นคว้าได้ดังนี้

1. สภาพแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเลเกาะกระดาน

1.1 ด้านที่ตั้ง ตั้งอยู่ละติจูด 7 องศา 18 ลิปดาเหนือ ลองติจูด 99 องศา 15 ลิปดาตะวันออก อยู่ในเขตท้องที่ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง อยู่ใกล้แหล่งท่องเที่ยวหลายแห่ง

1.2 ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลเกาะกระดาน มีหาดทรายขาวสะอาด น้ำทะเลใส สามารถมองเห็นแนวปะการังนานาชนิด มีปลาแหวกว่ายสมบรูณ์ ด้วยพันธุ์ไม้จำพวกไม้ยาง ไม้ยูง ไม้ตะเคียนทราย ไม้ยางทอง

1.3 ด้านบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกเกาะกระดาน มีการคมนาคมที่สะดวกสามารถลงเรือได้ที่ท่าเทียบเรือปากเมง ท่าเทียบเรือควนดั่งกู ท่าเทียบเรือหาดยาว มีความสะดวกปลอดภัย มีที่พักแบบรีสอร์ทและบังกะโลของอุทยานแห่งชาติและของเอกชน มีห้องน้ำห้องสุขาไม่เพียงพอในช่วงเทศกาล มีทูนสำหรับจอดเรือที่ได้มาตรฐาน มีการจัดบริการนำเที่ยวจากหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหมที่ 3 มีการประชาสัมพันธ์ ทั้งเอกสารแผ่นพับ มีเจ้าหน้าที่คอยดูแลรักษาความปลอดภัย มีไฟฟ้าจากเครื่องปั่นไฟเปิดเวลา 11.00 – 23.00 น. ใช้น้ำจากธรรมชาติ และไม่มีโทรศัพท์

2. แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเลเกาะกระดาน

2.1 ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว ควรอนุรักษ์พืชพรรณธรรมชาติ และแนวปะการัง ควรพัฒนาภูมิทัศน์ให้สวยงามยิ่งขึ้น ควรดูแลรักษาความสะอาด ควรให้ความรู้ และสร้างจิตสำนึกด้านธรรมแก่นักท่องเที่ยว

2.2 ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก ควรพัฒนาท่าเทียบเรือเพื่อการท่องเที่ยว ควรจัดสร้างที่พักให้เพียงพอและมีรูปทรงที่กลมกลืนกับธรรมชาติ ควรปรับปรุงห้องน้ำ ห้องสุขาให้สะอาดและถูกสุขลักษณะ ควรจัดสร้างสถานที่จอดรถให้มีมาตรฐาน ควรจัดศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ควรมีการวางแผนการประชาสัมพันธ์ที่จะส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวรู้จัก

2.3 ด้านการบริหารจัดการ ควรมีแผนงานการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างชัดเจน ควรมีองค์การควบคุมตรวจสอบ ควรจัดให้มีการอบรม สัมมนาผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยว ควรจัดกิจกรรมที่ประชาชนมีส่วนร่วม

จากการศึกษาค้นคว้าสภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบ นอกชายฝั่งทะเลเกาะมุกต์ - ถ้ำมรกต สรุปผลจากการศึกษาค้นคว้าสรุปได้ดังนี้

1. สภาพแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเลเกาะมุกต์ - ถ้ำมรกต

1.1 ด้านที่ตั้ง ตั้งอยู่ละติจูด 7 องศา 21 ลิปดาเหนือ ลองติจูด 99 องศา 23 ลิปดาตะวันออก อยู่ในบ้านเกาะมุกต์ ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง อยู่ใกล้กับ แหล่งท่องเที่ยวหลายแห่ง

1.2 ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวเกาะมุกต์ - ถ้ำมรกต มีหาดทราย ที่สวยงามแนวชายหาดมีความกว้างทอดตัวยาวขนานไปกับท้องทะเล มีถ้ำมรกตเป็นจุดเด่นของ เกาะแห่งนี้ มีอากาศเย็นสบายตลอดปี

1.3 ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก การคมนาคมขนส่งสะดวก ปลอดภัย มีที่พัก มีร้านอาหารและเครื่องดื่ม มีห้องน้ำห้องสุขา ไม่มีสถานที่จอดรถ ไม่มีศูนย์บริการ นำเที่ยว การประชาสัมพันธ์มีน้อย ไม่มีศูนย์รักษาความปลอดภัยแต่มีเจ้าหน้าที่ตำรวจมาดูแลด้าน ความปลอดภัยพอสมควร มีไฟฟ้า แต่ไม่มีน้ำประปาและโทรศัพท์

2. แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเลเกาะมุกต์ - ถ้ำมรกต

2.1 ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล ควรอนุรักษ์ป่า ชายหาด ควรพัฒนาสภาพภูมิทัศน์ให้สวยงามยิ่งขึ้น ควรส่งเสริมให้มีการปลูกป่าสนทะเลเพิ่มขึ้น ควร กำหนดพื้นที่อนุรักษ์เพื่อคุ้มครองแนวปะการังให้มีโอกาสฟื้นตัว ควรดูแลความสะอาดด้านขยะ

มูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ควรให้ความรู้ความเข้าใจและสร้างจิตสำนึกด้านธรรมชาติสิ่งแวดล้อมแก่นักท่องเที่ยว

2.2 ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก ควรพัฒนาท่าเรือควนตุงกูให้มีสภาพดีขึ้น การสร้างที่พักบริเวณหาดฝรั่งและหาดสพาย การก่อสร้างร้านอาหารและเครื่องดื่มที่ถูกต้องลักษณะ ควรจัดสร้างห้องน้ำห้องสุขาเพื่อการท่องเที่ยว และมีน้ำจืดให้เพียงพอ การจัดศูนย์บริการนักท่องเที่ยว การจัดโครงการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว การจัดบริการไฟฟ้าประปา และโทรศัพท์

2.3 ด้านการบริหารจัดการ ควรส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัย ควรมีแผนงานการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างชัดเจน ควรมีองค์การคอยควบคุมตรวจสอบและประเมินผล ควรให้การศึกษอบรมผู้เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยว ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ

จากการศึกษาค้นคว้าสภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเลเกาะไหง สรุปจากการศึกษาค้นคว้าได้ดังนี้

1. สภาพแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเลเกาะไหง

1.1 ด้านที่ตั้ง ตั้งอยู่ละติจูด 3 องศา 24 ลิปดาเหนือ ลองติจูด 99 องศา 13 ลิปดาตะวันออก อยู่ในเขตท้องที่ตำบลเกาะลันตา อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ อยู่ใกล้แหล่งท่องเที่ยวหลายแห่ง

1.2 ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวเกาะไหง มีชายหาดที่สวยงาม เงียบสงบ ทรายขาวละเอียด บริเวณรอบ ๆ มีแนวปะการังอ่อน ปะการังแข็ง และกัลปังหา กิจกรรมการท่องเที่ยวที่โดดเด่นคือการดำน้ำดูปะการัง ทั้งแบบน้ำตื้น และน้ำลึก

1.3 ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกเกาะไหง มีการคมนาคมขนส่งสะดวกปลอดภัย ด้วยท่าเทียบเรือที่สะดวก มีเรือบริการที่ได้มาตรฐาน ทั้งแบบโดยสารและเช่าเหมาลำ มีที่พักไว้รองรับนักท่องเที่ยวและมีเต็นท์ให้เช่า ห้องน้ำห้องสุขามีไม่เพียงพอ ในช่วงเทศกาล มีทุนสำหรับจอดเรือ มีการบริการนำเที่ยว แต่ไม่มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ส่วนการประชาสัมพันธ์มีเอกสาร แผ่นพับ และระบบอินเทอร์เน็ต มีเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาความปลอดภัย มีไฟฟ้าตามจุดต่าง ๆ ใช้น้ำจากธรรมชาติและไม่มีโทรศัพท์

2. แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเลเกาะไหง

2.1 ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล ควรอนุรักษ์พืชพรรณธรรมชาติ ควรพัฒนาสภาพภูมิทัศน์ ควรดูแลรักษาความสะอาด และจัดองค์ประกอบด้านกิจกรรมและกระบวนการท่องเที่ยว

2.2 ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก ควรเพิ่มจำนวนเที่ยวเรือโดยสาร ควรปรับปรุงห้องน้ำห้องสุขาให้สะอาดและถูกสุขลักษณะ ควรจัดศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ควรพัฒนาระบบการประชาสัมพันธ์ให้มีประสิทธิภาพ

2.3 ด้านบริหารจัดการ ควรมีการสนับสนุนเผยแพร่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ ควรเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กรเอกชน ควรปรับปรุงบทบาทหน้าที่ขององค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ควรจัดให้มีการประชุมสัมมนา แก้ปัญหาการท่องเที่ยว

ผลการศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเลเกาะลิบง สรุปผลจากการศึกษาค้นคว้าได้ดังนี้

1. สภาพแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเลเกาะลิบง

1.1 ด้านที่ตั้ง ตั้งอยู่ละติจูด 7 องศา 14 ลิปดาเหนือ ลองจิจูด 99 องศา 23 ลิปดาตะวันออก อยู่ในหมู่ที่ 1 บ้านพร้าว หมู่ที่ 4 บ้านบาตูปูเต๊ะ หมู่ที่ 5 บ้านหลังเขา ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง อยู่ใกล้แหล่งท่องเที่ยวหลายแห่ง

1.2 ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวเกาะลิบง เป็นเกาะที่ใหญ่ที่สุดในหมู่เกาะทะเลตรัง เป็นแหล่งรวมนกนานาชนิดทั้งนกประจำถิ่นและนกอพยพ หาดทรายที่สวยงามเป็นจุดเด่น เช่น หาดตูป แหล่งมัจฉาไหล แหล่งมทวด แหล่งมไต่ชะชัย เป็นต้น

1.3 ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก การคมนาคมขนส่งสู่เกาะลิบง มีความสะดวกปลอดภัย มีที่พักแรมเพียงพอ มีร้านอาหาร มีห้องน้ำห้องสุขา 3 แห่ง ไม่มีที่จอดรถที่ได้มาตรฐาน มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยวและการนำเที่ยวมีการประชาสัมพันธ์ทางเอกสาร มีศูนย์รักษาความปลอดภัย มีไฟฟ้า โทรศัพท์ 3 เลขหมาย แต่ไม่มีประปา

2. แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเลเกาะลิบง

2.1 ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล ควรมีการอนุรักษ์ป่าดิบชื้นและป่าชายเลน ควรพัฒนาภูมิทัศน์ให้สวยงามยิ่งขึ้น ควรส่งเสริมให้มีการปลูกป่าใต้ท้องทะเล และสร้างปะการังเทียม ควรดูแลรักษาความสะอาดด้วยการกำจัดขยะอย่างถูกวิธีตามหลักสุขาภิบาล ควรส่งเสริมให้บุคคลทั่วไปได้มีความตระหนักถึงคุณค่าของแนวปะการัง ควรให้ความรู้ความเข้าใจและสร้างวิชาสำนึก

2.2 ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก ควรปรับปรุงขยายท่าเทียบเรือเพื่อการท่องเที่ยว ควรจัดให้มีเรือโดยสารที่มีมาตรฐานและควรประชาสัมพันธ์ให้ใช้ท่าเทียบเรือกันตัง ควรส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวรับประทานอาหารท้องถิ่น ควรปรับปรุงห้องน้ำห้องสุขาให้สะอาดถูกสุขลักษณะ ควรจัดศูนย์บริการนำเที่ยว ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้แหล่งท่องเที่ยว

เป็นที่รู้จัก ควรมีการพัฒนาด้านระบบไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์

2.3 ด้านการบริหารจัดการ ควรมีแผนการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างชัดเจน ควรพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ควรมีองค์การคอยควบคุมตรวจสอบ ควรให้มีการศึกษาอบรมผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยว

ผลการศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเลเกาะสุกร สรุปผลจากการศึกษาค้นคว้าได้ดังนี้

1. สภาพแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเลเกาะสุกร

1.1 ด้านที่ตั้ง ตั้งอยู่ละติจูด 7 องศา 5 ลิปดาเหนือ ลองติจูด 29 องศา 34 ลิปดาตะวันออก อยู่ในเขตท้องที่ตำบลเกาะสุกร อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง อยู่ใกล้แหล่งท่องเที่ยวหลายแห่ง

1.2 ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเลเกาะสุกร มีแนวหาดทรายชายทะเลที่สวยงาม มีความเงียบสงบเป็นจุดเด่น อากาศเย็นสบาย บริเวณรอบเกาะมีพรรณไม้นานาชนิด

1.3 ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก การคมนาคมขนส่ง เกาะสุกรมีความสะดวกปลอดภัย ที่พักแรมเพียงพอ มีร้านอาหารและเครื่องดื่ม มีห้องน้ำห้องสุขา 1 แห่ง มีที่จอดรถที่ได้มาตรฐาน ไม่มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยวและการนำเที่ยว มีการประชาสัมพันธ์ทางอินเตอร์เน็ตและมีเอกสารแจกนักท่องเที่ยว มีศูนย์รักษาความปลอดภัย และไม่มีประปาและโทรศัพท์

2. แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติทางทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเลเกาะสุกร

2.1 ด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว ควรอนุรักษ์พืชพรรณธรรมชาติ ควรพัฒนาสภาพภูมิทัศน์ให้มีความสวยงามและร่มรื่น ควรดูแลรักษาความสะอาด และควรให้ความรู้และสร้างจิตสำนึกด้านธรรมชาติแก่นักท่องเที่ยว

2.2 ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก ควรพัฒนาทางเข้าและซ่อมแซมถนนที่ชำรุดให้มีสภาพดีขึ้น ควรส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวรับประทานอาหารท้องถิ่น ควรปรับปรุงห้องน้ำห้องสุขาให้สะอาดและถูกสุขลักษณะ ควรก่อสร้างสถานที่จอดรถให้มีมาตรฐาน ควรจัดศูนย์บริการนักท่องเที่ยวและมีการบริการนำเที่ยว ควรพัฒนาระบบการประชาสัมพันธ์ให้มีประสิทธิภาพ ควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัย ควรให้มีร้านจำหน่ายสินค้าของที่ระลึก และควรจัดให้มีประปา และโทรศัพท์

2.3 ด้านบริหารจัดการ ควรมีแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างชัดเจน ควรมีองค์กรควบคุมตรวจสอบ ควรให้มีการศึกษาอบรมผู้เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และควรให้ประชาชนมีส่วนร่วม

อภิปรายผล

จากการศึกษาค้นคว้าสภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลจังหวัดตรัง มีประเด็นที่น่าสนใจและนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. สภาพแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลและแถบนอกชายฝั่งทะเล

แหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลที่ผู้วิจัยเห็นว่ามีความพร้อมที่จะให้บริการแก่นักท่องเที่ยว เช่น หาดราชมงคล หาดปากเมง หาดฉางหลวง หาดสั้น หาดหยงหลิง หาดยาว หาดเจ้าไหม และหาดสำราญ เป็นต้น เนื่องจากมีความเหมาะสมทั้งด้านที่ตั้ง อยู่ใกล้แหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ และใกล้เมือง ด้านลักษณะจุดเด่นภูมิทัศน์ธรรมชาติที่เป็นจุดเด่นซึ่งสามารถดึงดูดความสนใจนักท่องเที่ยว เช่น หาดราชมงคลมีประการและหาดวิวาห์ได้สมุทร หาดปากเมงมีท่าเรือและภูเขาค่ายรูปผู้ชายนอนหงายและเป็นหาดที่มีชื่อเสียง หาดฉางหลวงมีชายหาดยาวและกว้างประกบกับมีศูนย์ศึกษาวิทยาศาสตร์ทางทะเลและแหล่งโบราณคดีเขาแบนะ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้คือเป็นจุดเด่นที่ทำให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเยือนแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลจังหวัดตรังเป็นจำนวนมาก ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก แหล่งท่องเที่ยวดังกล่าวมีสิ่งอำนวยความสะดวกไว้บริการนักท่องเที่ยวพร้อม เช่น การคมนาคมขนส่ง ที่พัก ร้านอาหาร ห้องน้ำห้องสุขา เป็นต้น ส่วนแหล่งท่องเที่ยวที่ผู้วิจัยเห็นว่าควรจัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ อบรมด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมและปลูกจิตสำนึกเยาวชนและประชาชน ได้แก่ หาดฉางหลวง อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม และเป็นที่ตั้งของอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม และมีศูนย์ศึกษาวิทยาศาสตร์ทางทะเล เป็นต้น แหล่งท่องเที่ยวที่ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้นและจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกแต่ต้องคำนึงถึงศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้มากน้อยแค่ไหน ได้แก่ หาดสั้น หาดยาว หาดหยงหลิง เป็นต้น

แหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเลที่ผู้วิจัยเห็นว่ามีความพร้อมทางด้านการท่องเที่ยว เช่น เกาะกระดาน เกาะไหง เป็นต้น เนื่องจากเป็นเกาะที่ไม่มีคนอาศัยอยู่เป็นเกาะที่มีการประกอบกิจกรรมที่พักผ่อนมีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพร้อม ส่วนเกาะที่ควรระมัดระวังทิศทางการพัฒนาเนื่องจากชุมชนเป็นชาวมุสลิม ได้แก่ เกาะลิบง เกาะสุกร เกาะมุกต์ เป็นต้น

ส่วนเกาะเชือก เกาะแหวน เกาะม้า เป็นเกาะขนาดเล็กและไม่มีชุมชน หมู่เกาะทะเลตรังเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความโดดเด่นด้านลักษณะจุดเด่นภูมิทัศน์ธรรมชาติมีแนวปะการังและสัตว์น้ำที่สวยงามakorกับหาดทรายชายทะเลขาวสะอาดการเดินทางสามารถเดินทางถึงกันได้สะดวก

2. แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเลและแถบนอกชายฝั่งทะเล

แนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลผู้วิจัยมีความเห็นว่าในด้านลักษณะที่เป็นจุดเด่นเกือบทุกแหล่งท่องเที่ยวที่ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการอนุรักษ์ การพัฒนารักษาความสะอาด การสร้างจิตสำนึก ส่วนในด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกผู้วิจัยมีความเห็นว่าแหล่งท่องเที่ยวแถบชายฝั่งทะเลเกือบทุกแหล่งท่องเที่ยว มักจะมีศูนย์บริการนักท่องเที่ยว แต่ส่วนใหญ่จะไม่ได้บริการข้อมูลข่าวสาร ส่วนแหล่งท่องเที่ยวแถบนอกชายฝั่งทะเลมักจะไม่มีความพร้อมศูนย์บริการนักท่องเที่ยว การบริการนำเที่ยวและมีการประชาสัมพันธ์น้อย ส่วนด้านการบริหารจัดการมักเป็นข้อเสนอแนะของเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว โดยจะเสนอเกี่ยวกับการวิจัย ประชุมสัมมนา การจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอและการให้ประชาชนมีส่วนร่วม

ผู้วิจัยมีความเห็นว่าแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลจังหวัดตรัง ควรมีมาตรการในการจัดเก็บค่าธรรมเนียมที่เป็นธรรมโดยเฉพาะค่าธรรมเนียมเข้าเขตอุทยานแห่งชาติทั้งทางบกและทางทะเล หากมีการจัดเก็บค่าธรรมเนียมก็ควรมีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยว การดำเนินงานค่อนข้างขัดแย้งกับนโยบายกล่าวคือ ต้องการส่งเสริมให้คนไทยเที่ยวเมืองไทย แต่เพียงเข้ามาพักผ่อนชายทะเลก็ต้องเสียเงินมากมาย ทำให้นักท่องเที่ยวได้รับความเดือดร้อนและอาจเป็นสาเหตุให้การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลจังหวัดตรัง ไม่เด่นเหมือนกับจังหวัดอื่น ๆ

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาค้นคว้าสภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลจังหวัดตรัง

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ควรนำจากการศึกษาค้นคว้าสภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลจังหวัดตรัง ไปใช้ในการวางแผนเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดตรังไปใช้ในการวางแผนเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดตรังหรือจังหวัดใกล้เคียง

1.2 ควรสนับสนุนให้หน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง นำผลการวิจัยไปปรับใช้ในการอนุรักษ์และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลจังหวัดตรังและจังหวัดใกล้เคียง

1.3 ควรให้ความรู้แก่ประชาชนในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวให้มีส่วนร่วมและรู้สึกตระหนักถึงทรัพยากรการท่องเที่ยวที่ควรค่าอนุรักษ์ไว้

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

2.1 ควรสนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัยแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบนอกชายฝั่งทะเลเกาะรอก

2.2 ควรสนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ๆ ที่ยังไม่ได้รับการพัฒนา เช่น เกาะล่อ ล่อ แหลมหยงสตาร์ หาดหัวหิน เป็นต้น

2.3 ควรสนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ๆ เรื่องสภาพและแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลในพื้นที่อื่น เช่น จังหวัดกระบี่ จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กวี วรกวิน. "ลักษณะทางธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยวในประเทศไทย," วารสารภูมิศาสตร์. 27(2) : 1 – 21 ; กันยายน 2545.
- กันตัง, อำเภอ. แผนพัฒนาอำเภอ 5 ปี 2545 – 2549 อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง. 2546.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. การดำเนินการเพื่อกำหนดนโยบายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2542.
- _____. การท่องเที่ยวทางทะเล. 26 มกราคม 2546. หน้า 3. (<http://www.talaythai.com>)
- _____. ประวัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. สงขลา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, สำนักงานภาคใต้ เขต 1, 2527.
- _____. ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวชายแดนภาคใต้. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2544.
- _____. "ยุทธศาสตร์ท่องเที่ยวไทย ปี 46 เน้นการพัฒนาแบบก้าวกระโดด," ธุรกิจการท่องเที่ยว. 15(7) : 15 ; กรกฎาคม 2545.
- _____. รายงานสรุปแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2539.
- _____. รายงานสถิติปี 2544. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2545.
- _____. สรุปสถานการณ์การท่องเที่ยวภาคใต้. สงขลา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคใต้ เขต 1, 2543
- _____. สรุปคู่มือการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางด้านกายภาพ เล่มที่ 10. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2540.
- _____. สรุปสถานการณ์ท่องเที่ยวภาคใต้ 2545.
- _____. "สัมผัสโลกใต้ทะเลแบบ sea walker พร้อมไปเยี่ยมสำนักทะเบียนภาคใต้ ภูเก็ต," ธุรกิจท่องเที่ยว. 15(8) : 39 ; สิงหาคม 2545.
- _____. แหล่งท่องเที่ยวทางทะเล จังหวัดตรัง. 26 มกราคม 2546. หน้า 5. (<http://www.muangthai.com>).
- _____. อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. ม.ป.ท., ม.ป.ป.

- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคใต้ เขต 1-5. สรุปสถานการณ์การท่องเที่ยวภาคใต้. สงขลา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคใต้ เขต 1-5, 2543.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคใต้ เขต 2. สรุปสถานการณ์การท่องเที่ยวภาคใต้ 2545. นครศรีธรรมราช : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคใต้ เขต 2, 2545.
- เกษตรศาสตร์, มหาวิทยาลัย. การสร้างสมรรถนะการตัดสินใจทางสิ่งแวดล้อมขององค์กรท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2544.
- คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544). กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ, 2545.
- ฉลองศรี พิมลสมพงษ์. การวางแผนและพัฒนาตลาดการท่องเที่ยว. ม.ป.ท., 2542.
- นิคม จารุมณี. การจัดการอุตสาหกรรมบริการ. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2536.
- _____. การท่องเที่ยวและการจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2536.
- จุฬาลงกรณ์, มหาวิทยาลัย. แผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในเขตเทศบาลนครตรังและพื้นที่ต่อเนื่อง. ม.ป.ท., ม.ป.ป.
- _____. โครงการศึกษาวิเคราะห์ศักยภาพแผนการลงทุนของจังหวัดทั่วประเทศ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ม.ป.ป.
- ป่าไม้, กรม. คู่มือท่องเที่ยวและศึกษารวมชาติในเขตอุทยานแห่งชาติทางทะเล. กรุงเทพฯ : ส่วนอุทยานแห่งชาติทางทะเล สำนักอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ, 2541.
- มนัส สุวรรณ. นิเวศวิทยากับการพัฒนาเศรษฐกิจ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2538.
- ตรัง, จังหวัด. ข้อมูลการตลาดประจำปี 2545-2546. 2546.
- _____. บรรยายสรุปแนวทางการพัฒนาจังหวัดตรัง. 2546.
- _____. รายงานสำหรับผู้บริหารแนวทางการควบคุมพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประเภทเกาะจังหวัดตรัง. ม.ป.ป.
- พิทักษ์ รัชชีธรรม. จากวันวานถึงวันนี้ของเมืองตรัง. ม.ป.ท., ม.ป.ป.

- พาณิชย์จังหวัดตรัง, สำนักงาน. ข้อมูลการตลาดจังหวัดตรังประจำปี 2544. ม.ป.ท., 2544.
- _____. รายงานการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจจังหวัดตรัง ปี 2542 และแนวโน้ม ปี 2543.
ม.ป.ท., 2542.
- พุทธชาติ ละอองมณี. ศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว จังหวัดสงขลา.
ปริญญาานิพนธ์ ศศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2544. ถ่ายเอกสาร.
- เพ็ญศรี บิสนุม. สภาพและแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวทางทะเลของจังหวัดสตูล.
ปริญญาานิพนธ์ ศศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2542. ถ่ายเอกสาร.
- ยุพดี เสตพรธรณ. ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยวไทย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : พิเศษการพิมพ์,
2543.
- ยืนหยัด ใจสมุทร. ตรังเมืองท่าโบราณสองพันปี. ม.ป.ท., 2539.
- รำไพพรรณ แก้วสุริยะ. ท่องเที่ยวไทย : อุทยานสวรรค์ในโลกสี่คราม. กรุงเทพฯ : อักษรสัมพันธ์,
2535.
- ลือพงษ์ อ่องเจริญ. แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (จังหวัดตรัง). 2543.
- ศักดิ์ชาย พิทักษ์วงศ์. เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาการจัดการนันทนาการและการท่องเที่ยว
ทางธรรมชาติ หน่วยที่ 1 – 7. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2546.
- วรรณพร วณิชชานุกร. นิเวศน์การท่องเที่ยว : การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์. 2540.
- วรรณภา วงษ์วานิช. ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ท่าพระจันทร์, 2539.
- วิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, สถาบัน. การศึกษาเพื่อกำหนดรูปแบบ
การท่องเที่ยวเชิงนิเวศทางทะเล ส่วนที่ 1. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และ
เทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, 2541.
- วิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย สาขาวิจัยสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร, สถาบัน.
ศึกษาเบื้องต้นเพื่อวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยววนครสวรรค์/อุทยานแห่งชาติ/ชัยนาท/สิงห์บุรี.
ม.ป.ท., 2531.
- วิชัย เทียนน้อย. ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ : โอเอสพริ้นติ้งเฮ้าส์, 2528.
- วิจิต พัฒนโกศัย. อุทยานแห่งชาติในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2544.
- วิภา จิรภาไพศาล. น้ำ ไฟา ป่า ผา. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2541.
- ศราวุธ สุธรรมอาสา. เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาการจัดการธุรกิจแหล่งท่องเที่ยว หน่วยที่
8 – 15. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2545.

- สันติ บางอ้อ. “การท่องเที่ยว : ภาพส่วนร่วม,” เศรษฐกิจและสังคม. 24(1-3) : 6-7
มกราคม-มิถุนายน 2530.
- สงขลานครินทร์, มหาวิทยาลัย. โครงการศึกษากำหนดแนวทางการควบคุมพัฒนาแหล่ง
ท่องเที่ยวประเภทเกาะจังหวัดตรัง. จังหวัดตรัง : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์,
2539.
- ลีเกา, อัมภอ. แผนพัฒนาอำเภอ 5 ปี 2545-2549 อำเภอลีเกา จังหวัดตรัง. 2546.
- สุวัฒน์ จุฑากรณ์. เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอุตสาหกรรม
ท่องเที่ยว หน่วยที่ 1-7. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2544.
- สุภาพร มากแจ้ง. หลักมัคคุเทศก์. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2534.
- เสกสรร ยงวณิชย์. เอกสารประกอบการเรียนการสอนวิชาภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว 414294.
ขอนแก่น: ภาควิชาสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ขอนแก่น, 2535.
- เสรี วังสีไพจิตร. “ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการท่องเที่ยวและปีท่องเที่ยวไทย 2530,” จุลสาร
การท่องเที่ยว. 6(1) : 2 ; มกราคม 2530.
- เสาวภา มีถาวรกุล. เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาทรัพยากรการท่องเที่ยวของไทย หน่วยที่
9-15. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2546.
- หาดสำราญ, กิ่งอำเภอ. แผนพัฒนาแบบบูรณาการโดยกระบวนการประชาชน ประจำปี 2546.
2546.
- หาดสำราญ, องค์การบริหารส่วนตำบล. แผนพัฒนาตำบล 5 ปี 2545-2549. กิ่งอำเภอ
หาดสำราญ จังหวัดตรัง, 2546.
- อร สีแพร. เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาทรัพยากรการท่องเที่ยวของไทย หน่วยที่
8-15. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2546.

บุคลากรกรม

บุคลากรกรม

กมล ยอดขวัญ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดสินไชยเจ้าไหม
รีสอร์ท 63/1 ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 25 มีนาคม
2546.

กมล ทองกาน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดสำราญ หมู่ที่ 10
ตำบลหาดสำราญ กิ่งอำเภอหาดสำราญ จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 28 กันยายน พ.ศ.
2546.

กษิต รัตนพันธ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดราชมงคล
หมู่ที่ 3 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 17 เมษายน 2546.

กานดา ปานชนะ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดสั้น ตำบล
เกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2546.

การันตร์ สุดแสง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่อุทยานแห่งชาติ
หาดเจ้าไหม หมู่ที่ 4 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 5
พฤษภาคม 2546.

ไข่ บุญชนะ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดราชมงคล หมู่ที่ 3
ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 27 มิถุนายน 2546.

คริสตอฟ เมย์ลัน (Christophe Meylan) เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็น
ผู้สัมภาษณ์, ที่อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม หมู่ที่ 5 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา
จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2546.

ควน แก้วยอด เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดราชมงคล 179
หมู่ที่ 3 ถนนไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 21 เมษายน 2546.

คันทิ จาค็อบ (Kungi Jakoh) เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาด
สั้น ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2546.

คันธรัตน์ เกลี้ยงนิล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่องค์การบริหาร
ส่วนตำบลเกาะลิบง ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 18
เมษายน 2546.

- คาซูดิโกะ แบนโน (Kazudiko Bano) เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลไม้ฝาด ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 24 เมษายน 2546.
- จรัญ บุญรงค์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดราชมงคล หมู่ที่ 3 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 7 เมษายน 2546.
- จักรพงษ์ บัวบุญ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดปากเมง หมู่ที่ 4 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2546.
- จันจิรา ชัยรัตน์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดหยงหลิง ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2546.
- จันทรพิชญ์ ชิดเชื้อ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดราชมงคล หมู่ที่ 3 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2546.
- จำเนียร สุขแก้ว เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม หมู่ที่ 5 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2546.
- จิตรา ชันแก้ว เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดสำราญ หมู่ที่ 10 ตำบลหาดสำราญ กิ่งอำเภอสัตหีบ จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 7 เมษายน พ.ศ. 2546.
- จิระชัย ไทยเทพ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หน่วยบริการนักท่องเที่ยวที่เรือปากเมง ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 15 เมษายน 2546.
- จุฑาพร ลาภทวี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดปากเมง หมู่ที่ 4 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 30 เมษายน 2546.
- จุฑารัตน์ สุขละเอียด เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดสัน ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2546.
- เจนเน็ต สคอรูวเตออร์ (Jannet Scheurwater) เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดเจ้าไหม ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 29 เมษายน 2546.
- เจษฎา เปี่ยมเจริญ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดปากเมง หมู่ที่ 4 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 15 เมษายน 2546.

- เจสัน โป๊ปเป้ (Jasan Pope) เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ ที่หาดยาว หมู่ที่ 6 ตำบลเกาะลิบง อำเภอ กันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม พ.ศ. 2546.
- ฉลอง อินทโก เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่อุทยานแห่งชาติหาด เจ้าไหม หมู่ที่ 5 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2546.
- ชนิดา ทองมากกุล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดเจ้าไหม ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2546.
- ชมพูนุช รัตตมณี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดราชมงคล หมู่ที่ 3 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 7 เมษายน 2546.
- ชัยยง บัวบุญ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2546.
- ชฎีพร แก้วภักดี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดลิ้น ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2546.
- ฐิติมา จิตเที่ยง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดสำราญ หมู่ที่ 10 ตำบลหาดสำราญ กิ่งอำเภอหาดสำราญ จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 7 เมษายน พ.ศ. 2546.
- ณัฐพิตา โรจนประศาสตร์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดราชมงคล หมู่ที่ 3 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 29 กันยายน 2546.
- ณัฐพร สังวรกาญจน์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บริษัทตั้งทราเวล 59/33-34 ถนนห้วยยอด ตำบลทับเที่ยง อำเภอเมือง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2546.
- ณัฐรุฒิ เทียงธรรม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดราชมงคล หมู่ที่ 3 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 24 ธันวาคม 2546.
- ดวงใจ เกาะสมัน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดเจ้าไหม ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2546.
- ถวิล รักทองอินทร์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดราชมงคล หมู่ที่ 3 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม 2546.

- ธงชัย นิตริรัฐสุวรรณ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดราชมงคล หมู่ที่ 3 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 29 กันยายน 2546.
- ธนวรรณ คงมาก เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดสำราญ หมู่ที่ 10 ตำบลหาดสำราญ กิ่งอำเภอหาดสำราญ จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 7 เมษายน พ.ศ. 2546.
- ธนิดา ทองมากกุล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดยาว หมู่ที่ 6 ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2546.
- ธเนศ แสงศรีจันทร์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดราชมงคล หมู่ที่ 3 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2546.
- นงลักษณ์ ชูมนาค เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ท่าเรือปากเมง หมู่ที่ 4 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 6 กรกฎาคม 2546.
- นภาลัย เดชดี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดขางกลาง ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 28 เมษายน 2546.
- นัยนา คำกันคิลป์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดราชมงคล หมู่ที่ 3 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 8 มิถุนายน 2546.
- นิรันดร์ อ่อนรู้ที่ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดสัน ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2546.
- บุญนำ หมิ่นละม้าย เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดราชมงคล หมู่ที่ 3 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2546.
- บุญเลิศ ดอนรวัย เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาด ปากเมง หมู่ที่ 4 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 13 มกราคม 2546.
- ปณิธาน เหมหมุน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดหยงหลัง ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2546.
- ประการ เลือกแก้ว เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดหยงหลัง ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2546.
- ประกิจ ดีล้วน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ห้างหุ้นส่วนตรังอีโก้ทอร์ 134/2-5 ถนนวิเศษกุล ตำบลทับเที่ยง อำเภอเมือง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม พ.ศ. 2546.

- ประจวบ ชาวเหมาะ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดสำราญ หมู่ที่ 10 ตำบลหาดสำราญ กิ่งอำเภอหาดสำราญ จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 28 กันยายน พ.ศ. 2546.
- ประทีป เนตรสว่าง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดปากเมง หมู่ที่ 4 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2546.
- ประยูร ศรีสุวรรณ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม หมู่ที่ 5 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม 2546.
- ประยูร ศรีสุวรรณ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดสินไชย เจ้าไหมรีสอร์ท 63/1 ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2546.
- ปรัชญา จันเพชร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดสำราญ หมู่ที่ 10 ตำบลหาดสำราญ กิ่งอำเภอหาดสำราญ จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 7 เมษายน พ.ศ. 2546.
- ปรารธนา ชนาทิพย์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลไม้ฝาด ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2546.
- ปรีดา ปราบเขต เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดราชมงคล หมู่ที่ 3 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 7 เมษายน 2546.
- ปรียาภรณ์ ชันธนินเทศก์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดสันตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2546.
- ผดุง รัชสีใหญ่ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่องค์การบริหารส่วนตำบลหาดสำราญ ตำบลหาดสำราญ กิ่งอำเภอหาดสำราญ จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 7 เมษายน พ.ศ. 2546.
- พรทิพย์ บุญรักษ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บริษัทรังสุมายทัวร์ 132/43 ถนนพัทลุง ตำบลทับเที่ยง อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2546.
- พรอนวิไล บุญประเสริฐ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดปากเมง ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2546.

- พัชรีย์ แก้วประการ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดเจ้าไหม ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 29 เมษายน 2546.
- พิมผกา เป้าทอง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดราชมงคล หมู่ที่ 3 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 7 เมษายน 2546.
- เพชรชนก ใจบุญ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หมู่ที่ 10 ตำบลสำราญ กิ่งอำเภอหาดสำราญ จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 7 เมษายน พ.ศ. 2546.
- เพ็ญ พรหมเงิน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม หมู่ที่ 5 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2546.
- เพาน์ล โฮ้เซ่ (Paul Hoce) เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดหยงหลิง ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2546.
- พาดิมะ แก้วทอง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติหน่วยหยงหลิง ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2546.
- พาดิมะ แก้วทอง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดสั้น ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2546.
- ภาสกรณ ลิลลาพันธิทธิ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดหยงหลิง ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2546.
- มะลิ บัวบุญ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ท่าเรือปากเมง หมู่ที่ 4 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 18 มกราคม 2546.
- มารีน แมททีเซน (Marlene Mathisen) เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม หมู่ที่ 4 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2546.
- มุซาฮิโร โฮริโนุชิ (Musahiro Horinouchi) เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่พิพิธภัณฑสถานราชมงคล หมู่ที่ 3 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 27 มิถุนายน 2546.
- เมธิชา เสถียรจิตร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดราชมงคล หมู่ที่ 3 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2546.

ยุทธิพงษ์ ศรีจันทร์ทอง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดปากเมง หมู่ที่ 4 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 7 มีนาคม 2546.

เยาวภา แจ่มจันทา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดยาว ตำบล เกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 25 มีนาคม พ.ศ. 2546.

เยี่ยมพรรณ บราวน์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่อุทยานแห่งชาติ หาดเจ้าไหม หมู่ที่ 5 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2546.

รัชต์ เถกิงรังษุขดี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดเจ้าไหม ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2546.

รัฐพล ภัทรพิทักษ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดฉางกลาง ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 28 เมษายน 2546.

รัตนา คงพล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่อุทยานแห่งชาติหาด เจ้าไหม หมู่ที่ 5 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2546.

รีโอ คีเวน (Rio Kleven) เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดสำราญ หมู่ที่ 10 ตำบลหาดสำราญ กิ่งอำเภอสัตหีบ จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 28 กันยายน พ.ศ. 2546.

รุ่งทิพย์ ปากบารา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สำนักงานเกาะไขว่ วิลล่า 112 ถนนพระราม 6 ตำบลทับเที่ยง อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2546.

รุ่งรัตน์ อุ่นประเสริฐ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดปากเมง หมู่ที่ 4 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 15 เมษายน 2546.

รุจิรา เกียรติพิมล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดราชมงคล หมู่ที่ 3 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 8 มิถุนายน 2546.

เรืองฤทธิ์ บันทอง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดราชมงคล หมู่ที่ 3 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2546.

ลดดา ยกย่อง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดบาลเนเจอร์รีสอร์ท หมู่บ้านเจ้าไหม ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2546.

ละของภรณ์ ช่วยธานี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดสำราญ หมู่ที่ 10 ตำบลหาดสำราญ กิ่งอำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดตราด เมื่อวันที่ 7 เมษายน พ.ศ. 2546.

ลัดดาวรรณ อินทโก เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดยาว ตำบล เกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 18 เมษายน พ.ศ. 2546.

วรรณเพ็ญ สุประภาพ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดปากเมง หมู่ที่ 4 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสีเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2546.

วรรณี ตูลเพ็ง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดปากเมง หมู่ที่ 4 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสีเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2546.

วันดี สมพงษ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม หมู่ที่ 5 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสีเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2546.

วันรัตน์ ชัยวงศ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่เลขที่ 66/25 ถนน สถานี ตำบลทับเที่ยง อำเภอมือง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม 2546.

วาสนา ชูเชิด เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดปากเมง หมู่ที่ 4 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสีเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2546.

วิชัย รัตตนมณี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดขวงหลวงรีสอร์ท หมู่ที่ 4 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสีเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2546.

วิจิต ทองปลา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ท่าเรือปากเมง หมู่ที่ 4 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสีเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 6 กรกฎาคม 2546.

วินัย โกเจี้ยน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดเจ้าไหม ตำบล เกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2546.

วินัย โกเจี้ยน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดยาวตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 11 กรกฎาคม พ.ศ. 2546.

วิไลพร ทองโอ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยวจังหวัดตรัง ตำบลทับเที่ยง อำเภอบ้านทับเที่ยง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 28 กันยายน พ.ศ. 2546.

วุฒิพงศ์ ดำคงเพชร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดราชมงคล หมู่ที่ 3 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสีเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 7 เมษายน 2546.

- ศรีวดี ชายพุย เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดสำราญ หมู่ที่ 10 ตำบลหาดสำราญ กิ่งอำเภหาดสำราญ จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 7 เมษายน พ.ศ. 2546
- ศุภชัย เหมณะห์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดยาว ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 25 มีนาคม พ.ศ. 2546.
- ศุภรัตน์ คงโอ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดยาว ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 25 มีนาคม พ.ศ. 2546.
- สมคิด จิระชัยศรี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ท่ารถตู้ตรัง-ปากเมง ถนนท่ากลาง ตำบลทับเที่ยง อำเภอเมือง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 11 มีนาคม 2546.
- สมจริง สุนทรานนท์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดราชมงคล ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 7 เมษายน 2546.
- สมรักษ์ รอดเจริญ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดราชมงคล หมู่ที่ 3 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 21 เมษายน 2546.
- สมหมาย อินทเสโน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม หมู่ที่ 5 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2546.
- สยามพร รอดพัน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดเจ้าไหม ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2546.
- สโรธร คงดี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดฉางกลาง ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2546.
- สาธิต กิจชระภูมิ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดสั้น ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2546.
- สุกัญญา นิพัทธ์ส์จักษ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดราชมงคล หมู่ที่ 3 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 7 เมษายน 2546.
- สุดา สินไชย เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สินไชยเจ้าไหมรีสอร์ท 63/1 ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 25 มีนาคม พ.ศ. 2546.
- สุดารัตน์ กิตติศักดิ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม หมู่ที่ 5 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2546.

- สุทธิโชค แหลมสิงห์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดสั้น ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2546.
- สุธรรม ศิลปสมศักดิ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2546.
- สุนิต ทองอ่อน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลไม้ฝาด ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 24 เมษายน 2546.
- สุนิต ยิ่งขจร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดราชมงคล หมู่ที่ 3 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2546.
- สุนีย์ สุวรรณมณี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดราชมงคล หมู่ที่ 3 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 21 เมษายน 2546.
- สุบิน แก้วนำ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ทำการ องค์การบริหารส่วนตำบลไม้ฝาด ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 24 เมษายน 2546.
- สุพรรณิ นาคทองแก้ว เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บริษัทเจ้าไหมทัวร์ ตำบลทับเที่ยง อำเภอเมือง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 14 เมษายน 2546.
- สุพิน อยู่ดี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บริษัทพะยูน แอนด์แวนทัวร์ 289/16 ถนนห้วยยอด ตำบลทับเที่ยง อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 20 เมษายน พ.ศ. 2546.
- สุภาพร หนูพรหม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยวจังหวัดตรัง ตำบลทับเที่ยง อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 28 กันยายน พ.ศ. 2546
- สุภาภรณ์ แทนพ้อ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดขางกลาง ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 28 เมษายน 2546.
- สุภาภรณ์ ยิวสิว เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่องค์การบริหารส่วนตำบลไม้ฝาด ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2546.

- สุภาภรณ์ หนูพรหม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยวจังหวัดตรัง ถนนรื่นรมย์ ตำบลทับเที่ยง อำเภอเมือง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 29 กันยายน 2546.
- สุภารัตน์ ยิวสิว เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดปากเมง หมู่ที่ 4 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2546.
- สุโรชา ศรีสวัสดิ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม หมู่ที่ 5 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม 2546.
- สุเลิศ อึ้งถม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดยาว หมู่ที่ 6 ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2546.
- สุวรรณ ยิ่งขจร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่องค์การบริหารส่วนตำบลหาดสำราญ ตำบลหาดสำราญ กิ่งอำเภอหาดสำราญ จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 7 เมษายน พ.ศ. 2546.
- เสด แกสมาน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดหยงหลิง ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2546.
- เสริฐ ทองย้อย เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลไม้ฝาด หมู่ที่ 4 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 14 เมษายน 2546.
- อนิรุทธ์ อนันต์ถาวร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม หมู่ที่ 5 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2546.
- อภิัญญา เลี้ยวแห้ง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดยาว หมู่ที่ 6 ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม พ.ศ. 2546.
- อารมณ ขาวดี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดราชมงคล หมู่ที่ 3 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2546.
- อินทิรา สุทอก เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2546.

- อิศรา เกื้อพันธ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดราชมงคล หมู่ที่ 3 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 7 เมษายน 2546.
- อีริน เอ็ดดี้ (Erin Eddy) เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดปากเมง หมู่ที่ 4 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 27 เมษายน 2546.
- เอกชัย ปินวาสะ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดปากเมง หมู่ที่ 4 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 6 มิถุนายน 2546.
- แอนเดรีย เอสนิโนซ่า (Andria Espinosa) เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลไม้ฝาด ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 24 เมษายน 2546.
- แอนนา สุขโข เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดยาวเนเจอร์รีสอร์ท หมู่ที่ 6 ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 25 มีนาคม พ.ศ. 2546.
- ไอลดา สุภาพ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2546.
- อะหมาด มุหมัน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุชาติ อินกล้า เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หน่วยพิทักษ์อุทยานตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 22 กันยายน พ.ศ. 2546.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แสดงแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เรื่อง

ศึกษาสภาพและการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล จังหวัดตรัง

ชื่อแหล่งท่องเที่ยว .....

สภาพแหล่งท่องเที่ยว

1. ที่ตั้ง

1.1 ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์

ประเด็นศึกษา : ค่าละติจูด ลองติจูด

วิธีการศึกษา : เก็บข้อมูลจากแผนที่มาตราส่วน 1 : 50,000

1.2 ที่ตั้งเขตการปกครอง

ประเด็นศึกษา : ศูนย์กลางแหล่งท่องเที่ยวตั้งอยู่เขตการปกครองใด

วิธีการศึกษา : เก็บข้อมูลจากการศึกษาเอกสารและสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ของรัฐที่

เกี่ยวข้อง

1.3 ที่ตั้งสัมพันธ์

ประเด็นศึกษา : ความสัมพันธ์กับแหล่งท่องเที่ยวอื่น ความสัมพันธ์กับชุมชนใหญ่

วิธีการศึกษา : เก็บข้อมูลจากแผนที่การท่องเที่ยว และสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ของรัฐที่

เกี่ยวข้อง

2. สภาพจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว

2.1 ภูมิทัศน์ธรรมชาติ

ประเด็นศึกษา : สภาพของสิ่งต่อไปนี้ เช่น ชายหาด ทะเล และหมู่เกาะต่าง ๆ ซึ่งแต่ละแห่งมีจุดเด่นต่าง ๆ กัน

วิธีการศึกษา : ศึกษาจากเอกสารแนะนำแหล่งท่องเที่ยว สังเกตในภาคสนาม พร้อมถ่ายภาพประกอบ สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้อง ผู้ประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยว

2.2 ภูมิอากาศ

ประเด็นศึกษา : สภาพภูมิอากาศแต่ละฤดูกาล เช่น ฝน ลม อุณหภูมิ เป็นต้น ช่วงเวลาที่เหมาะแก่การท่องเที่ยว

วิธีการศึกษา : เก็บข้อมูลจากเอกสาร สังเกตในภาคสนาม สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล

ที่ระ.4 กลุ่ม

2.3 พืชพรรณธรรมชาติ

ประเด็นศึกษา : ลักษณะของป่าโดยภาพรวม พืชพรรณที่เด่น พืชพรรณที่หายาก ความหลากหลายทางชีวภาพ พืชน้ำ ซึ่งแต่ละแหล่งมีจุดเด่นไม่เหมือนกัน

วิธีการศึกษา : ศึกษาจากเอกสาร สังเกตในภาคสนามโดยถ่ายภาพประกอบ สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลทั้ง 4 กลุ่ม

2.4 สัตว์ป่า

ประเด็นศึกษา : ชนิดของสัตว์ป่าที่มีโดยจำแนกตามหลักการอนุรักษ์ สัตว์ป่าที่เด่น สัตว์ป่าที่หายาก

วิธีการศึกษา : ศึกษาจากเอกสาร สังเกตในภาคสนามโดยถ่ายภาพประกอบหรือรวบรวมภาพประกอบ สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลทั้ง 4 กลุ่ม

3. การบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก

3.1 การคมนาคมขนส่ง

ประเด็นศึกษา : การคมนาคมเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวในเรื่องจำนวนเส้นทางเวลาเดินทาง สภาพเส้นทาง ความปลอดภัยในการเดินทาง ความสะดวกในการเดินทาง และการคมนาคมขนส่งในแหล่งท่องเที่ยวในเรื่อง เส้นทางรถยนต์ จักรยานยนต์ จักรยาน ทางเดินเท้า สภาพเส้นทาง ความปลอดภัยในการเดินทาง ป้ายบอกทิศทาง

วิธีการศึกษา : ศึกษาจากเอกสาร สังเกตในภาคสนามพร้อมถ่ายภาพประกอบ สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลทั้ง 4 กลุ่ม

3.2 ที่พัก

ประเด็นศึกษา : ประเภทที่พัก จำนวนที่พัก ความเพียงพอของที่พัก ความสะดวกของที่พัก ความปลอดภัยในการพักผ่อน การติดต่อเพื่อเข้าพัก ค่าใช้จ่ายในการให้บริการที่พัก (บางแหล่งอาจไม่มีบริการที่พัก)

วิธีการศึกษา : ศึกษาจากเอกสาร สังเกตในภาคสนามพร้อมถ่ายภาพประกอบ สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลทั้ง 4 กลุ่ม

3.3 ร้านอาหาร

ประเด็นศึกษา : ประเภทร้านอาหาร ความเพียงพอของอาหาร ความสะดวกของอาหาร ราคาอาหาร สถานที่รับประทานอาหาร

วิธีการศึกษา : สังเกตในภาคสนามพร้อมถ่ายภาพประกอบ สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลทั้ง 4 กลุ่ม

3.4 ห้องน้ำ/ห้องสุขา

ประเด็นศึกษา : จำนวนห้องน้ำห้องสุขา ความเพียงพอของห้องน้ำห้องสุขา ความสะอาดของห้องน้ำห้องสุขา ความเหมาะสมของที่ตั้งห้องน้ำห้องสุขา ราคาการให้บริการห้องน้ำห้องสุขา

วิธีการศึกษา : สังเกตในภาคสนามพร้อมถ่ายภาพประกอบ สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล ทั้ง 4 กลุ่ม

3.5 สถานที่จอดรถ

ประเด็นศึกษา : ความเพียงพอของสถานที่จอดรถ ความปลอดภัยของสถานที่จอดรถ ความเหมาะสมของสถานที่จอดรถ

วิธีการศึกษา : สังเกตในภาคสนามพร้อมถ่ายภาพประกอบ สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล ทั้ง 4 กลุ่ม

3.6 การบริการน้ำดื่ม

ประเด็นศึกษา : มีหรือไม่มีบริการน้ำดื่ม มีบริการประเภทใดบ้าง คุณภาพการให้บริการ ราคาการให้บริการ

วิธีการศึกษา : ศึกษาจากเอกสาร สังเกตในภาคสนามพร้อมถ่ายภาพประกอบ สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลทั้ง 4 กลุ่ม

3.7 การประชาสัมพันธ์

ประเด็นศึกษา : ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว บ้ายแนะนำการท่องเที่ยว เอกสารประชาสัมพันธ์

วิธีการศึกษา : ศึกษาจากเอกสาร สังเกตในภาคสนามพร้อมถ่ายภาพประกอบ สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลทั้ง 4 กลุ่ม

3.8 ความปลอดภัย

ประเด็นศึกษา : เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย ตำรวจ

วิธีการศึกษา : สังเกตในภาคสนามพร้อมถ่ายภาพประกอบ สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล ทั้ง 4 กลุ่ม

3.9 ไฟฟ้าประปาโทรศัพท์

ประเด็นศึกษา : ความเพียงพอ ความสะดวกในการให้บริการ ราคาในการให้บริการ

วิธีการศึกษา : สังเกตในภาคสนามพร้อมถ่ายภาพประกอบ สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล ทั้ง 4 กลุ่ม

แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

1. ด้านสภาพจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว

ประเด็นศึกษา : การอนุรักษ์ภูมิทัศน์ การพัฒนาภูมิทัศน์ การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การปลูกป่า การเพาะเลี้ยงสัตว์ป่า การตรวจการควบคุม การให้ความรู้และสร้างจิตสำนึกแก่นักท่องเที่ยว ฯลฯ

วิธีการศึกษา : ศึกษาจากแผนงานและโครงการของแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแหล่ง สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลทั้ง 4 กลุ่ม

2. การบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก

ประเด็นศึกษา : แผนงานและโครงการที่ควรพัฒนาเกี่ยวกับ การคมนาคมขนส่ง ที่พัก อาหาร ห้องน้ำ/ห้องสุขา สถานที่จอดรถ การบริการน้ำเที่ยว การประชาสัมพันธ์ การรักษาความปลอดภัย และสาธารณสุข

วิธีการศึกษา : ศึกษาจากแผนงานและโครงการของแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแหล่ง สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลทั้ง 4 กลุ่ม

3. การบริหารจัดการ

ประเด็นศึกษา : การศึกษาวิจัย การจัดทำแผนงานและโครงการ การจัดองค์การ ควบคุมตรวจสอบและประเมินผล การพัฒนานุเคราะห์ การจัดหางบประมาณ การควบคุมตรวจรายการใช้งบประมาณ การให้คนในท้องถิ่นได้ประโยชน์จากแหล่งท่องเที่ยว

วิธีการศึกษา : ศึกษาจากแผนงานและโครงการของแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแหล่ง สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลทั้ง 4 กลุ่ม

ภาคผนวก ข
แสดงแนวทางในการสัมภาษณ์

แนวทางในการสัมภาษณ์

เรื่อง

ศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล จังหวัดตรัง

ชื่อแหล่งท่องเที่ยว .....

สภาพแหล่งท่องเที่ยว .....

1. ที่ตั้ง

1.1 ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์

ค่าละติจูด .....

1.2 ที่ตั้งเขตการปกครอง

ศูนย์กลางแหล่งท่องเที่ยวตั้งอยู่เขตการปกครองใด .....

1.3 ที่ตั้งสัมพันธ์

ความสัมพันธ์กับแหล่งท่องเที่ยวอื่น .....

ความสัมพันธ์กับชุมชนใหญ่ .....

2. สภาพจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว

2.1 ภูมิทัศน์ธรรมชาติ

สภาพของชายหาด .....

สภาพของทะเล .....

สภาพเกาะของ.....

2.2 ภูมิอากาศ

สภาพภูมิอากาศแต่ละฤดูกาล.....

ช่วงเวลาที่เหมาะแก่การท่องเที่ยว.....

2.3 พืชพรรณธรรมชาติ

ลักษณะของป่าโดยภาพรวม.....

พืชพรรณที่เด่น.....

พืชพรรณที่หายาก.....

ความหลากหลายทางชีวภาพ.....

2.4 สัตว์ป่า

ชนิดของสัตว์ป่าที่มีโดยจำแนกตามหลักการอนุรักษ์.....

สัตว์ป่าที่เด่น.....

สัตว์ป่าที่หายาก.....

3. การบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก

3.1 การคมนาคมขนส่ง

เส้นทางรถยนต์.....

จักรยานยนต์.....

จักรยาน.....

ทางเดินเท้า.....

สภาพเส้นทาง.....

ความปลอดภัยในการเดินทาง.....

ป้ายบอกทิศทาง.....

3.2 ที่พัก

ประเภทที่พัก.....

จำนวนที่พัก.....

ความเพียงพอของที่พัก.....

ความสะดวกของที่พัก.....

ความปลอดภัยในการพักผ่อน.....

การติดต่อเพื่อเข้าพัก.....

ค่าใช้จ่ายในการให้บริการที่พัก.....

3.3 ร้านอาหาร

ประเภทร้านอาหาร.....

ความเพียงพอของอาหาร.....

ความสะอาดของอาหาร.....

ราคาอาหาร.....

สถานที่รับประทานอาหาร.....

3.4 ห้องน้ำ/ห้องสุขา

จำนวนห้องน้ำ/ห้องสุขา.....

ความเพียงพอของห้องน้ำ/ห้องสุขา.....

ความสะอาดของห้องน้ำ/ห้องสุขา.....

ความเหมาะสมของที่ตั้งห้องน้ำ/ห้องสุขา.....

ราคาการให้บริการห้องน้ำ/ห้องสุขา.....

3.5 สถานที่จอดรถ

ความเพียงพอของสถานที่จอดรถ.....

ความปลอดภัยของสถานที่จอดรถ.....

ความเหมาะสมของสถานที่จอดรถ.....

3.6 การบริการน้ำดื่ม

มีบริการน้ำดื่มหรือไม่.....

มีบริการน้ำดื่มประเภทใดบ้าง.....

คุณภาพการให้บริการ.....

ราคากการให้บริการ.....

3.7 การประชาสัมพันธ์

ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว.....

ป้ายแนะนำการท่องเที่ยว.....

เอกสารประชาสัมพันธ์.....

3.8 ความปลอดภัย

เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย.....

ตำรวจ.....

3.9 ไฟฟ้าประปา/โทรศัพท์

ความเพียงพอของไฟฟ้า.....

ความเพียงพอของประปา.....

ความเพียงพอของโทรศัพท์.....

ความสะอาดในการให้บริการ.....

ราคาในการให้บริการ.....

แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว

1. ด้านสภาพจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว

การอนุรักษ์ภูมิทัศน์.....

การพัฒนาภูมิทัศน์.....

การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม.....

การปลูกป่า.....

การเพาะเลี้ยงสัตว์ป่า.....

การตรวจการควบคุม.....

การให้ความรู้และสร้างจิตสำนึกแก่นักท่องเที่ยว.....

2. การบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก

แผนงานและโครงการพัฒนาเกี่ยวกับการคมนาคมขนส่ง.....

แผนงานและโครงการพัฒนาเกี่ยวกับที่พัก.....

แผนงานและโครงการพัฒนาเกี่ยวกับยานพาหนะ.....

แผนงานและโครงการพัฒนาเกี่ยวกับห้องน้ำ/ห้องสุขา.....

แผนงานและโครงการพัฒนาเกี่ยวกับสถานที่จอดรถ.....

แผนงานและโครงการพัฒนาเกี่ยวกับการบริการน้ำดื่ม.....

แผนงานและโครงการพัฒนาเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์.....

แผนงานและโครงการพัฒนาเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัย.....

แผนงานและโครงการพัฒนาเกี่ยวกับสาธารณูปโภค.....

3. การบริหารจัดการ

การศึกษาวิจัย.....

การจัดทำแผนงานและโครงการ.....

การจัดตั้งคณะกรรมการควบคุมตรวจสอบและประเมินผล.....

การพัฒนาบุคลากร

การจัดหางบประมาณ

การควบคุม

การตรวจรายการใช้งบประมาณ

การให้คนในท้องถิ่นได้ประโยชน์จากแหล่งท่องเที่ยว

ภาคผนวก ค
แสดงแนวทางการจัดการสิ่งเกิด

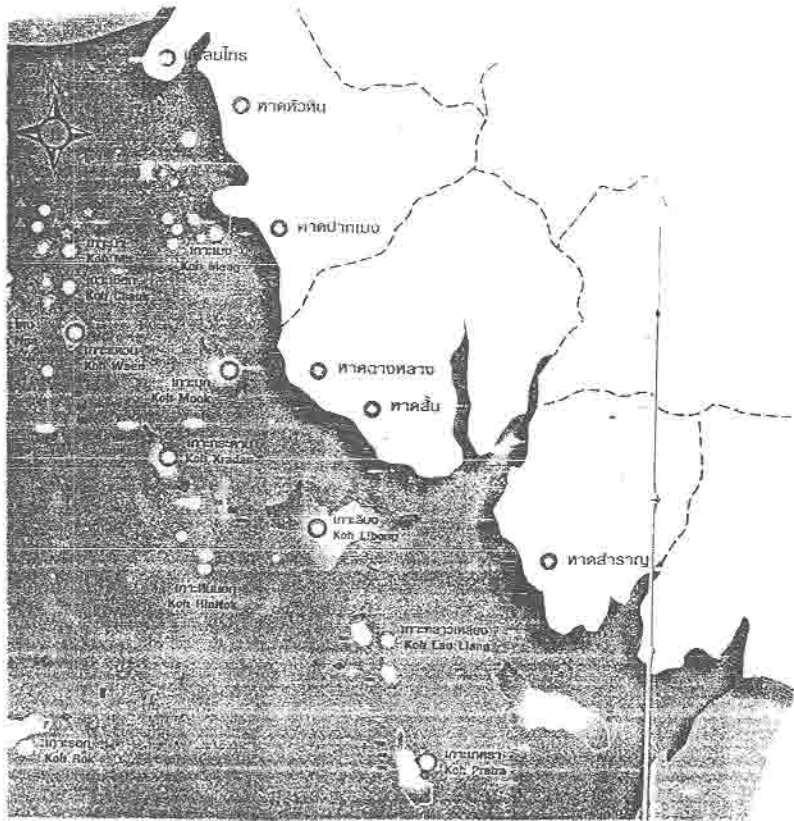
แนวทางในการสังเกต เรื่อง

ศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล จังหวัดตรัง

การจัดทำแนวการสังเกตเพื่อต้องการภาพประกอบ และต้องการข้อมูลเพิ่มเติมจาก การศึกษาเอกสาร และการสัมภาษณ์ โดยกำหนดแนวทางในการสังเกตดังนี้

1. สภาพของแหล่งท่องเที่ยว เช่น ชายหาด ทะเล หมู่เกาะต่าง ๆ เป็นต้น
2. เส้นทางคมนาคมเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว
3. การบริการในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ที่พัก ร้านอาหาร ห้องน้ำ/ห้องสุขา สถานที่จอดรถ ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ เป็นต้น

ภาคผนวก ง
ภาพประกอบ

ภาพประกอบ 1 แผนที่แสดงแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลจังหวัดตรัง

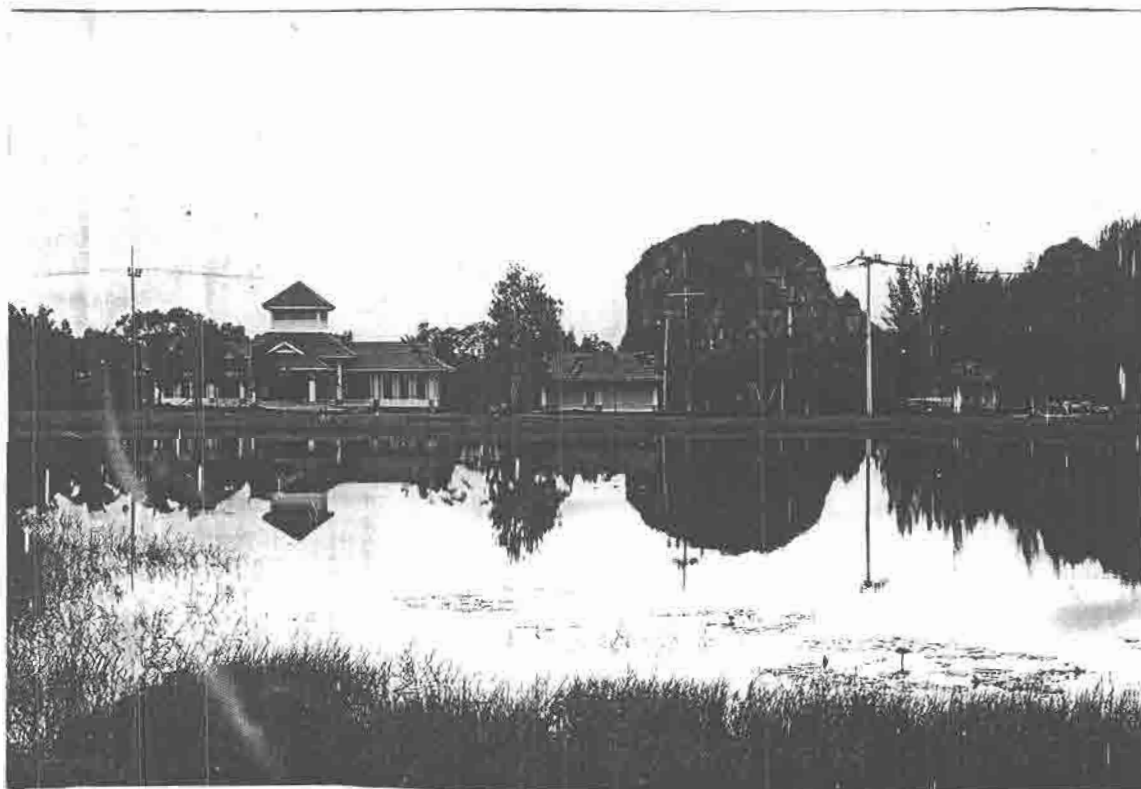

ภาพประกอบ 2 ภูมิทัศน์ธรรมชาติบริเวณหาดราชมงคล

ภาพประกอบ 3 บ้านพักรับรองภายในหาดราชมงคล

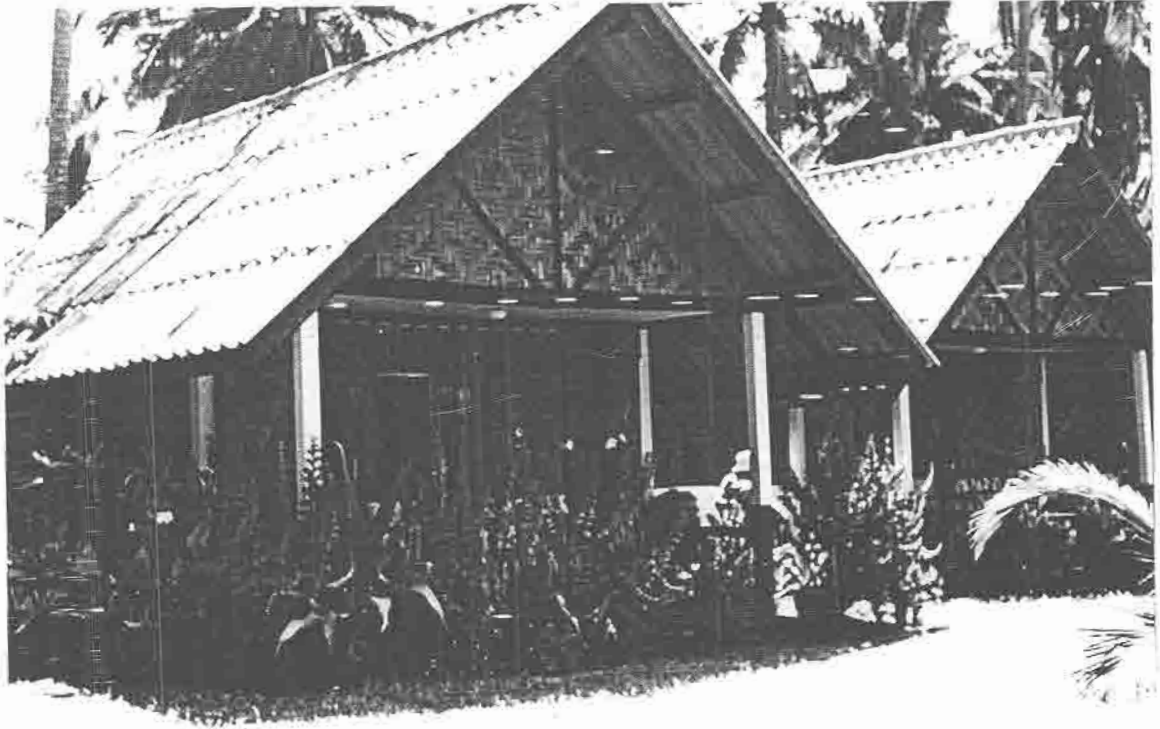
ภาพประกอบ 4 ศูนย์บริการการท่องเที่ยวราชมงคล

ภาพประกอบ 5 ภูมิทัศน์ธรรมชาติหาดปากเมง

ภาพประกอบ 6 ลานพะยูนบริเวณหาดปากเมงสัญลักษณ์ของการท่องเที่ยวเลตริง

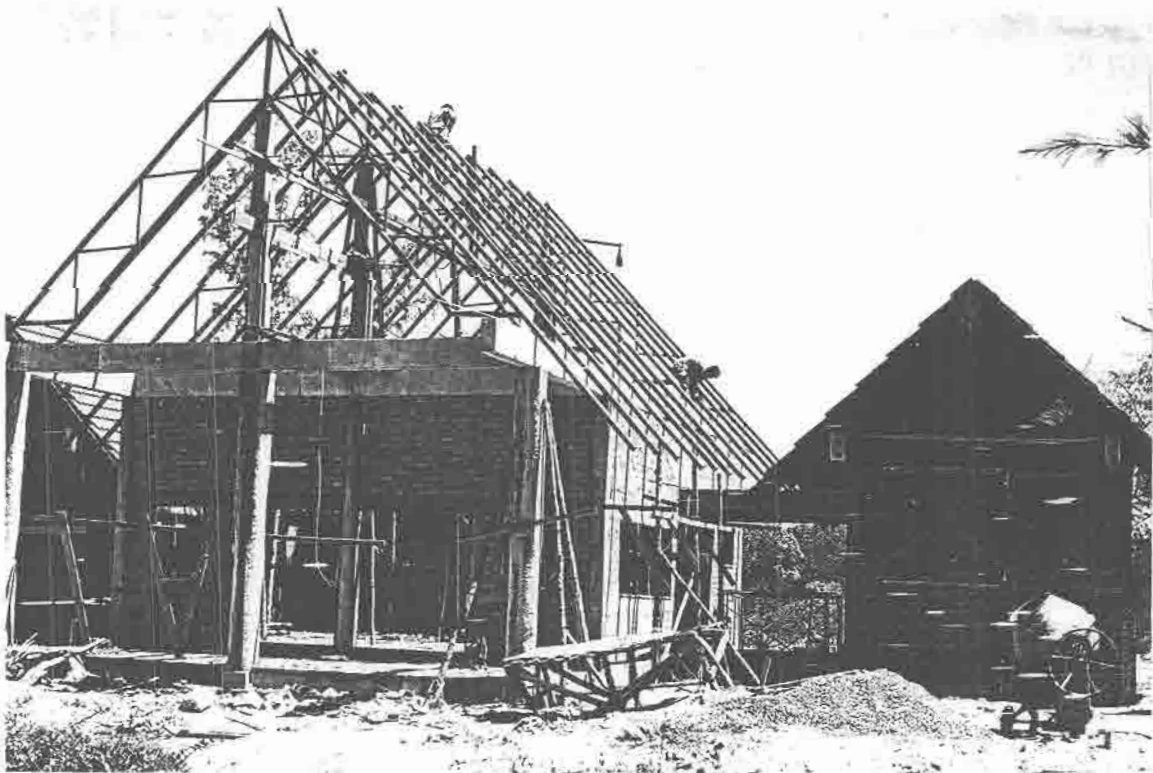
ภาพประกอบ 7 ที่พักริเวณหาดปากเมง

ภาพประกอบ 8 ภูมิทัศน์ธรรมชาติบริเวณหาดฉางหลวง

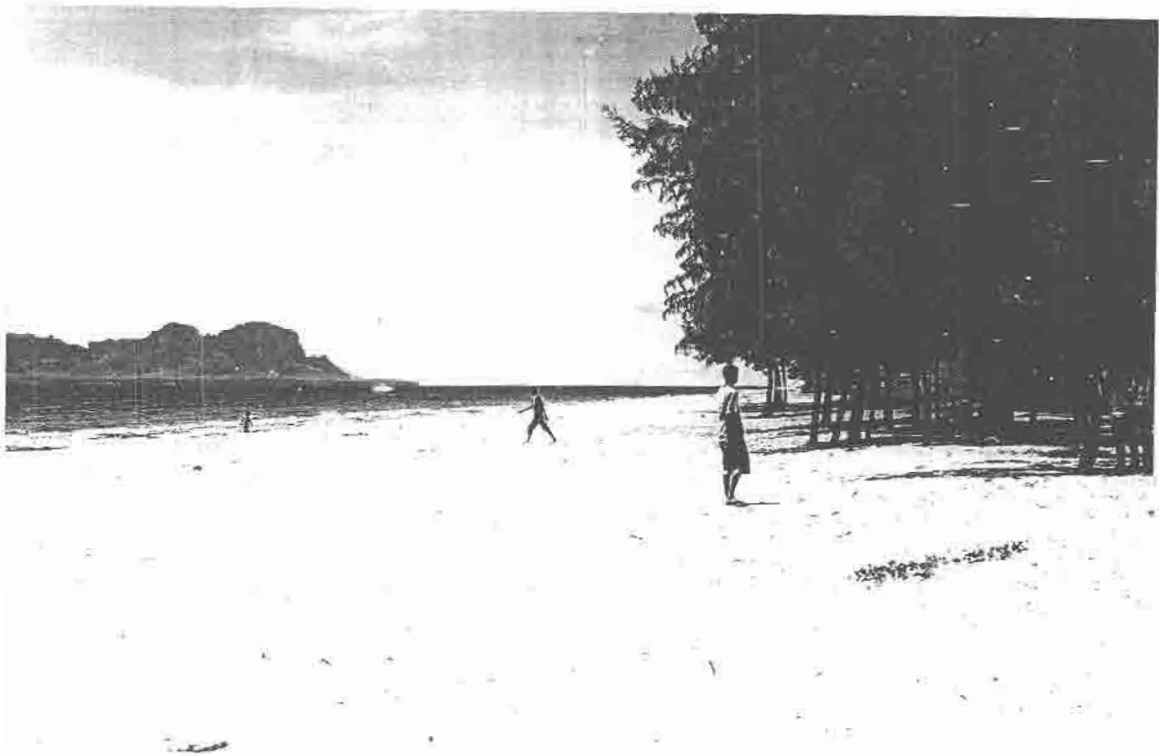
ภาพประกอบ 9 สถานที่ตั้งโรงแรมมารีตริงบีชรีสอร์ทบริเวณหาดฉางหลวง

ภาพประกอบ 10 ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวภายในอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม

ภาพประกอบ 11 ต้นสนที่ควรตัดทิ้งบริเวณหาดฉางหลาง

ภาพประกอบ 12 หาดทรายชายทะเลที่หาดฉางหลาง

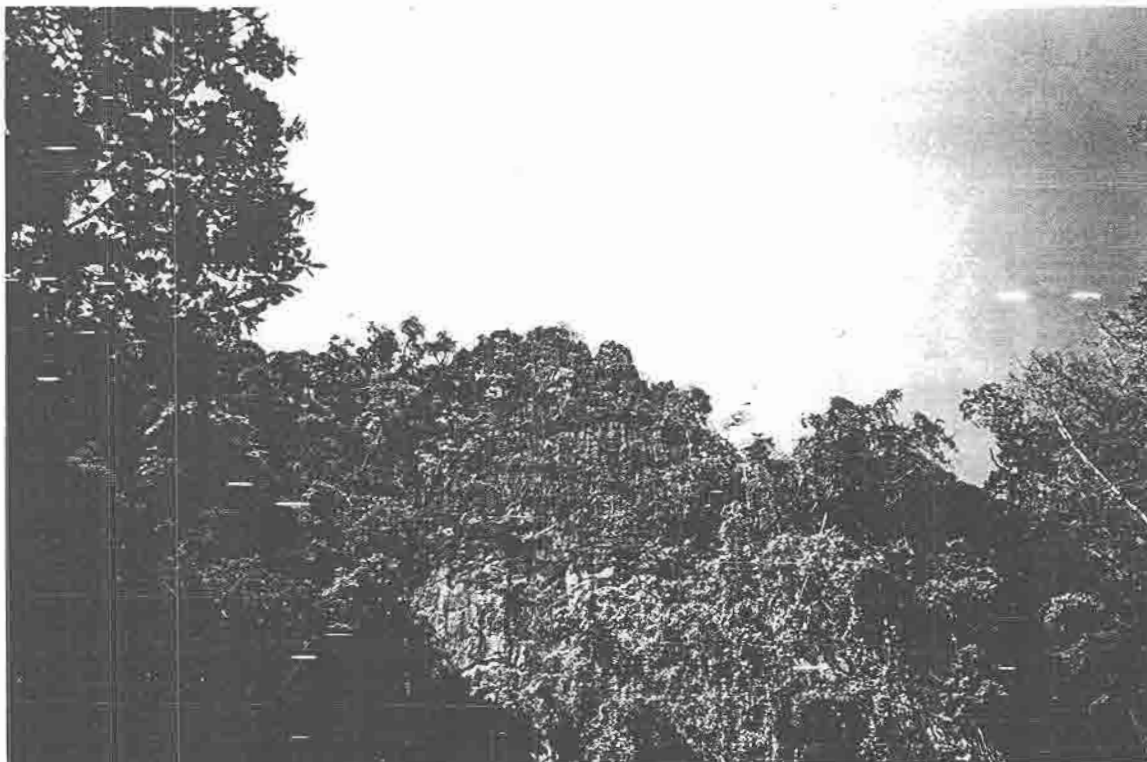

ภาพประกอบ 13 เส้นทางคมนาคมสู่หาดลิ้น

ภาพประกอบ 14 ภูมิทัศน์ธรรมชาติบริเวณหาดหยงหลัง

ภาพประกอบ 15 พืชพรรณธรรมชาติบริเวณหาดหยงหลิง

ภาพประกอบ 16 ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวบริเวณหาดยาว

ภาพประกอบ 17 ภูมิทัศน์ธรรมชาติหาดเจ้าไหม

ภาพประกอบ 18 ภูมิทัศน์ธรรมชาติหาดยาว

ภาพประกอบ 19 สถานที่กางเต็นท์บริเวณหาดยาว

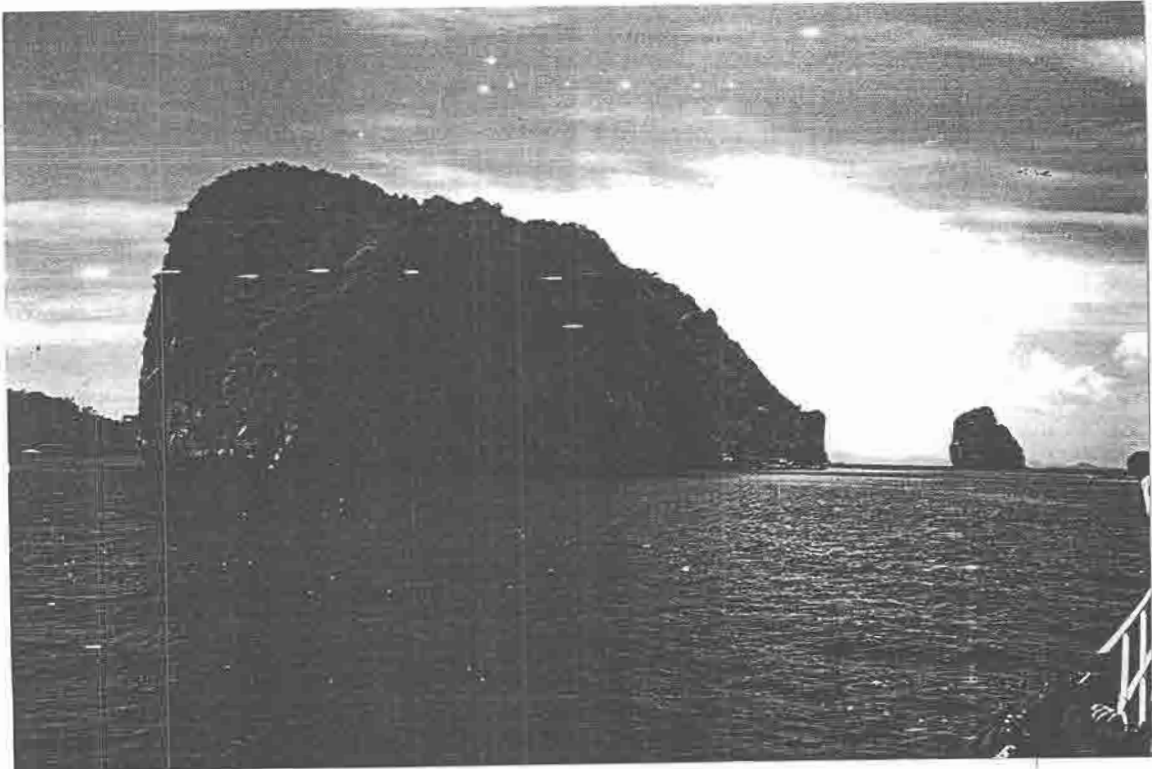
ภาพประกอบ 20 ภูมิทัศน์ธรรมชาติบริเวณหาดลำราญ

ภาพประกอบ 21 ถนนเลียบชายหาดลำราญ

ภาพประกอบ 22 ภูมิทัศน์ธรรมชาติเกาะเชือก

ภาพประกอบ 23 ภูมิทัศน์ธรรมชาติเกาะแหวน

ภาพประกอบ 24 ภูมิทัศน์ธรรมชาติเกาะม้า

ภาพประกอบ 25 กิจกรรมดำน้ำดูปะการังเกาะม้า

ภาพประกอบ 26 ท่าเรือปากเมง

ภาพประกอบ 27 การจอดเรือนำเที่ยวบริเวณเกาะม้า

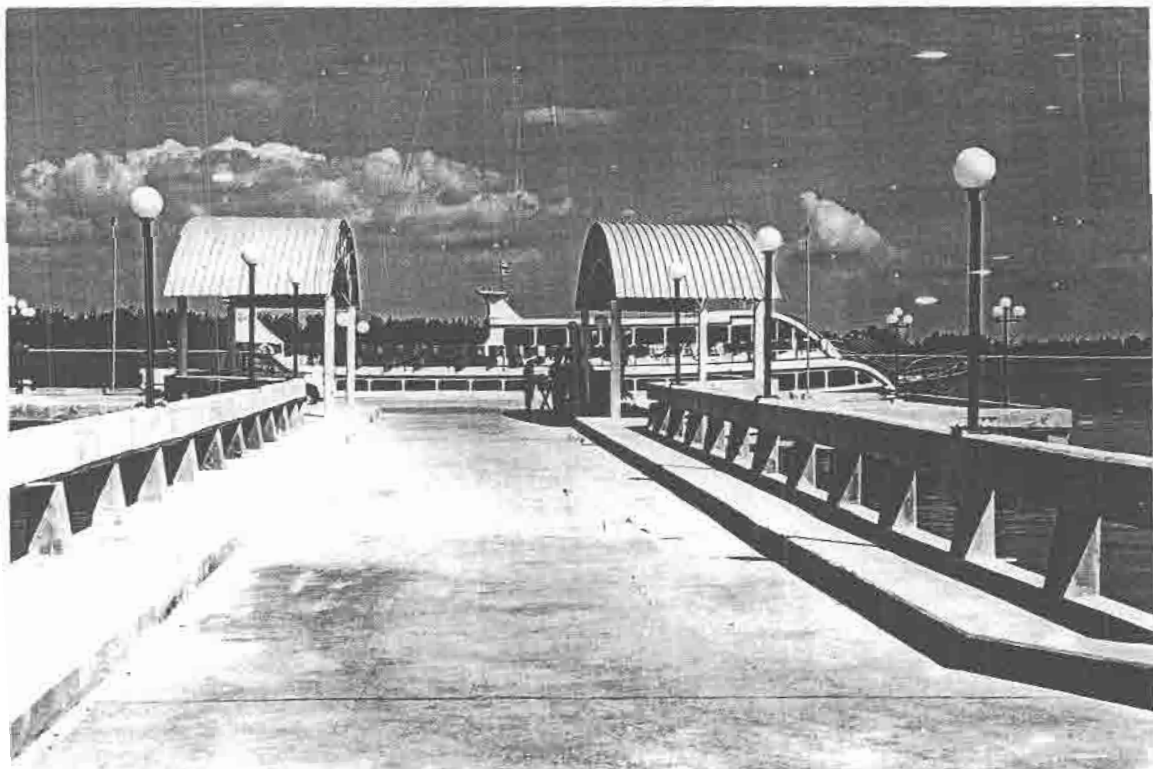

ภาพประกอบ 28 ภูมิทัศน์ธรรมชาติเกาะกระดาน

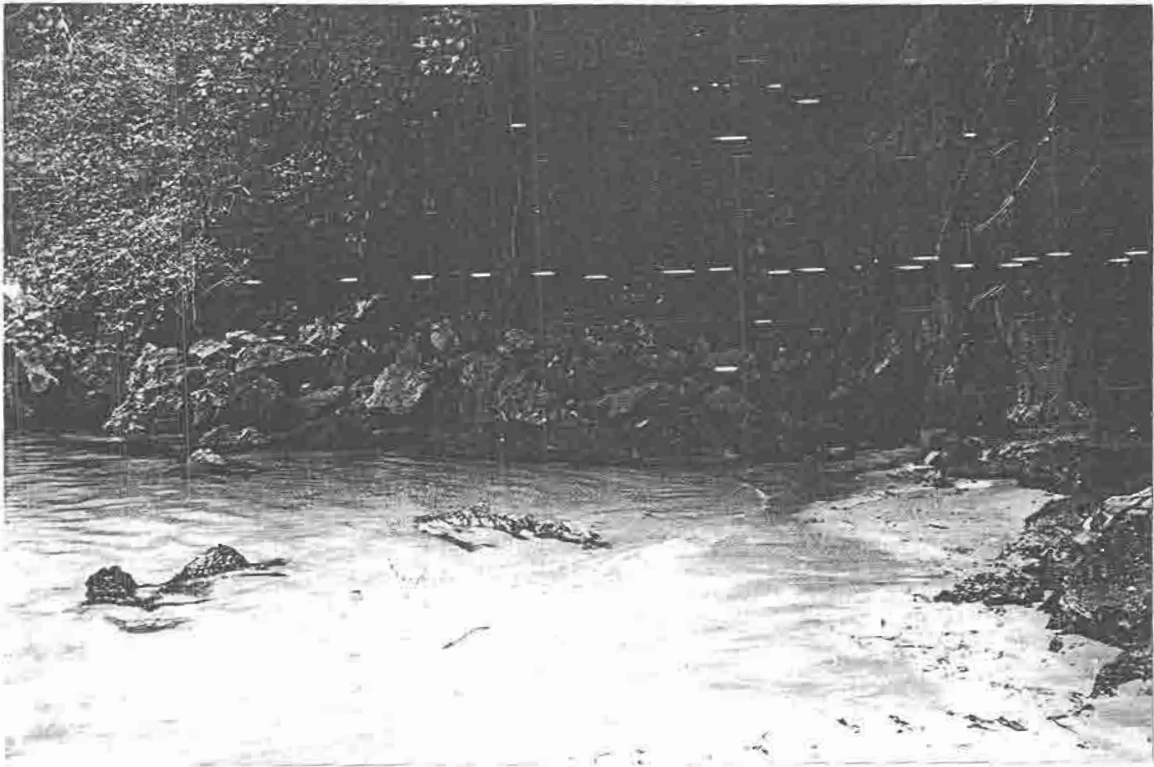

ภาพประกอบ 29 พิธีวิวาห์ได้สมมุท ปี 2546 ที่เกาะกระดาน

ภาพประกอบ 30 ท่าเทียบเรือหาดยาว

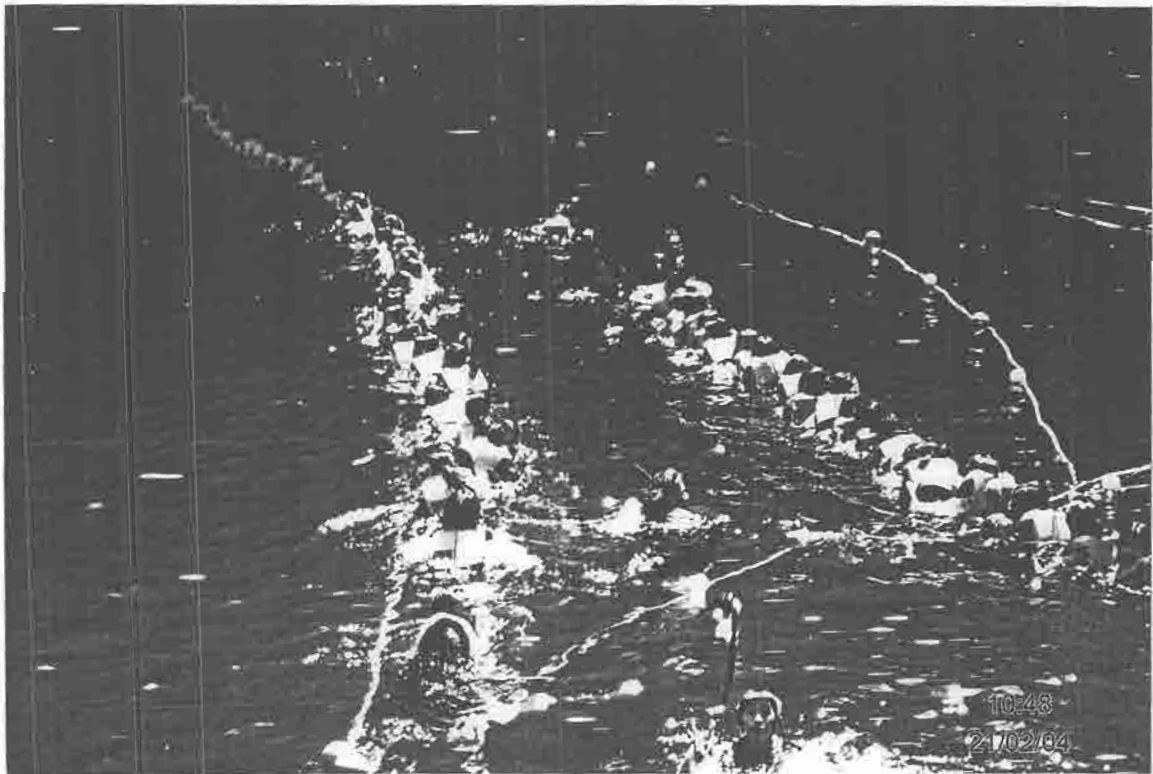
ภาพประกอบ 31 ลานกางเต็นท์บริเวณหน้าเกาะกระดาน

ภาพประกอบ 32 การจอดเรือบริเวณหน้าเกาะกระดาน

ภาพประกอบ 33 ท่าเทียบเรือทุ่งคลองสน

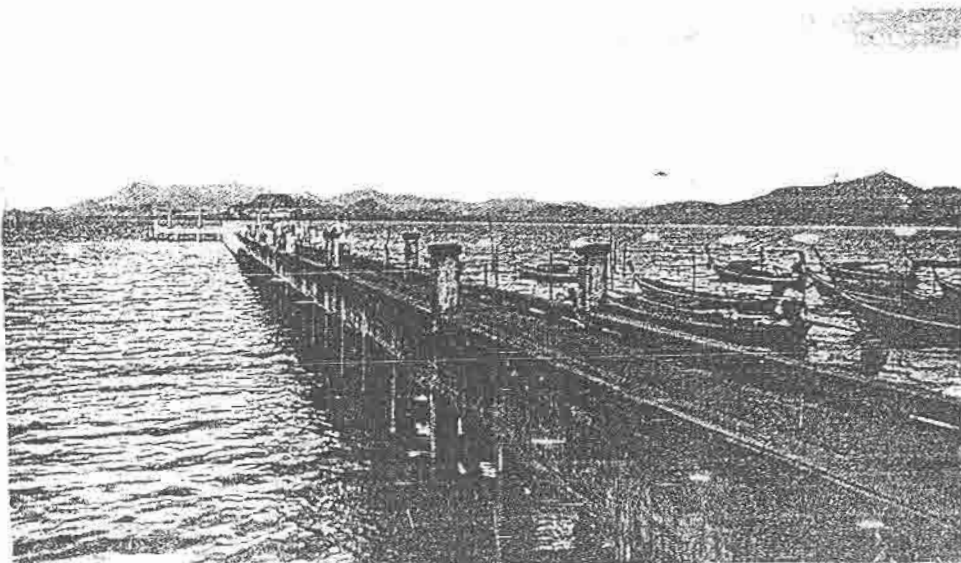

ภาพประกอบ 34 รูปแบบการลอยตัวเข้าถ้ำมรกต

ภาพประกอบ 35 ภูมิทัศน์ธรรมชาติภายในถ้ำมรกต

ภาพประกอบ 36 ท่าเรือควนดั่งกู

ภาพประกอบ 37 ที่พักบนเกาะมุกด์

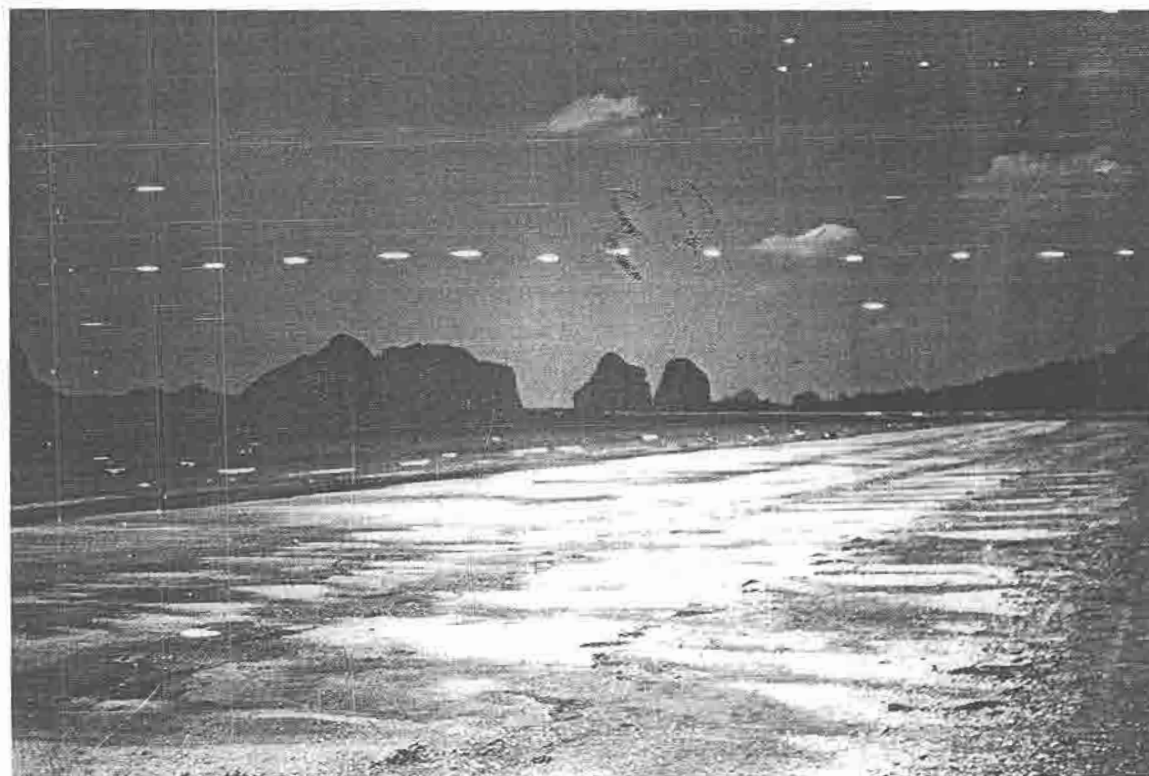
ภาพประกอบ 38 ภูมิทัศน์ธรรมชาติบนเกาะไหง

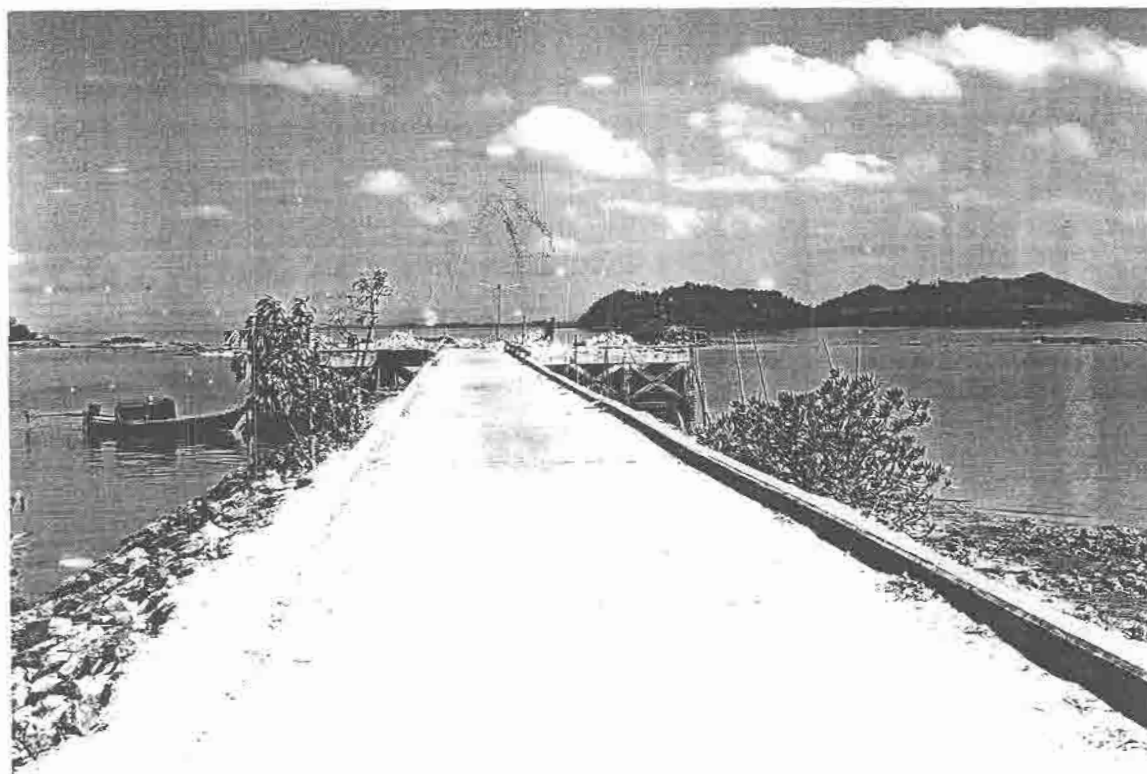
ภาพประกอบ 39 สภาพเรือนำเที่ยว

ภาพประกอบ 40 ภูมิทัศน์ธรรมชาติเกาะลันง

ภาพประกอบ 41 ภูมิทัศน์ธรรมชาติเกาะสุกร

ภาพประกอบ 42 ท่าเรือแหลมตะเล๊ะ

สภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลจังหวัดตรัง

บทคัดย่อ
ของ
สุชาติ อินกล้า

เสนอต่อมหาวิทยาลัยทักษิณ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาไทยคดีศึกษา
พฤษภาคม 2547

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาเรื่อง “สภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลจังหวัดตรัง” ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้านี้ไว้ ประการ คือ สภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลตรัง และศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลนอกชายฝั่งทะเลตรัง โดยกำหนดประเด็นในการศึกษาประเด็น คือ สภาพแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล โดยศึกษาเป็นกลุ่มพื้นที่ โดยผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลเอกสารและข้อมูลภาคสนามด้วยวิธีการสัมภาษณ์ สัมภาษณ์และศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง สังเกต และถ่ายภาพประกอบ เสนอผลการศึกษาด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ มีตารางและภาพประกอบบางตอน ผลการศึกษารูปได้ดังนี้

สภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลตรัง สรุปผลการศึกษาดังนี้

สภาพแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งได้ศึกษาสถานที่ตั้ง อยู่ใกล้แหล่งท่องเที่ยวหลายแห่ง และอยู่ไม่ไกลเมืองระดับอำเภอระดับจังหวัดหลายแห่งลักษณะที่เป็นจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวด้านภูมิทัศน์ธรรมชาติ มีชายหาดที่สวยงาม มีทิวสนที่ร่มรื่น ด้านภูมิอากาศตั้งอยู่ในเขตอิทธิพลของมรสุมที่พัดประจำ 2 ฤดูของจังหวัดตรัง ที่แตกต่างออกไปมีอากาศเย็นสบายมีที่สำหรับพักผ่อนหย่อนใจ ด้านพืชพรรณธรรมชาติ มีด้วยกันหลายประเภท อาทิ สนทะเล ป่าชายหาด ไม้ขนาดเล็ก และยังอุดมไปด้วยนกนานาชนิด การบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก ศึกษาถึงประเด็นของด้านการคมนาคมขนส่งมีความสะดวกสบายปลอดภัย มีที่พักประเภทต่าง ๆ และบ้านพักของอุทยานแห่งชาติ มีร้านอาหาร ห้องน้ำห้องสุขา สถานที่จอดรถ ศูนย์บริการนำเที่ยว เป็นต้น 2). แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งซึ่งศึกษาในด้านต่าง ๆ ดังนี้ ด้านลักษณะที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล ได้แก่ การอนุรักษ์พืชพรรณธรรมชาติ โดยการปลูกจิตสำนึกแก่นักท่องเที่ยวให้เห็นคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติ รวมถึงการดูแลรักษาความสะอาด ด้านการจัดการทรัพยากรท่องเที่ยวควรมีการสร้างจิตสำนึกในการดำเนินการ ด้านการบริการสิ่งอำนวยความสะดวกมีการก่อสร้างร้านอาหารและเครื่องดื่มที่ถูกลักษณะและมีมาตรฐานเดียวกัน ตลอดทั้งปรับปรุงห้องน้ำห้องสุขาให้สะอาดและถูกลักษณะอย่างสม่ำเสมอ ด้านการบริหารจัดการมีแผนงานการจัดการอย่างชัดเจน มีการตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอ ตลอดทั้งมีการอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

สภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลแถบชายฝั่งทะเลจังหวัดตรัง ศึกษา 2 ประเด็น คือ 1) สภาพแหล่งท่องเที่ยวชายทะเล มีเกาะต่าง ๆ มากมาย และแนวปะการังที่สวยงาม ด้านภูมิอากาศเป็นแบบภูมิอากาศทั่ว ๆ ไปของภาคใต้ พืชพรรณธรรมชาติ แบบป่า

ชายเลน และพรรณไม้نانาชนิด มีความหลากหลายทางธรรมชาติ ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า มีการคมนาคมที่ดี ที่พักปลอดภัย และมีร้านอาหารบริการที่ถูกต้องลักษณะ 2) แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชายทะเลแถบนอกฝั่งทะเล พบว่า จุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลคือ สภาพแวดล้อมชายฝั่งที่อุดมไปด้วยพืชพรรณธรรมชาติและแนวปะการัง ตลอดจนทั้งการอนุรักษ์ธรรมชาติ มีการดูแลรักษาความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก มีการพัฒนาทำเทียบเรือเพื่อการท่องเที่ยว ปรับปรุงที่พักและห้องสุขาสำหรับรองรับนักท่องเที่ยว ด้านการบริหารจัดการ ควรมีแผนการจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่เหมาะสม และมีการจัดตั้งองค์กรเพื่อควบคุมดูแลการดำเนินการ ทั้งควรมีการจัดอบรมสัมมนา และฝึกการเป็นมัคคุเทศน์ที่เหมาะสมกับแหล่งท่องเที่ยวนี้ ทั้งนี้ทุก ๆ กิจกรรมของการดำเนินการควรรให้ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการดำเนินการทุกครั้งเพื่อการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

condition and way of developing the marine attraction in Trang Province

AN ABSTRACT
BY
SUCHAT INGLUM

Presented to Thaksin University in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Arts degree in Thai Studies

May, 2004

This research was to study on condition and way of developing the marine attraction in Trang Province. The author formulated the objective of the study was 2 parts as follows : condition and way of developing the marine attraction beside a shore and out side of Trang Province. This study was determined an issue of the study was 2 features as follows marine attraction and was of developing that area. The author collected data on documents, interview, and survey and studied on relevant research including photograph. The results were presented as follows:

Condition and way of developing marine attraction beside shore of Trang Province that was summarized as follows 1). Location was near many attractions and not far from a city. There were many beautiful beaches along a shore of the area. The season of this area was 2 seasons and the weather was cool. There were many types of the forest such as forest beside water. Facilities were comprised with communication was convenience and safety including having provided rest area for the tourist, restaurant, restroom and parking around the park. 2). Way of developing attraction beside the shore was studied as follows characteristic point of this area was natural conservation by creating subconscious to the tourist concerned in value of natural resource throughout cleaning. Facilities were comprised of healthy restaurants that were under a same standard but there should develop the restroom always clean. As for management, there should have a plan for develop this attraction including having apparently plan to developed.

Condition and way of attraction out of shore of Trang Province was studied on 2 issues as follows 1) Marine attraction out of the shore was found that there was many animals and nature in the sea. Weather was warm and there was many line of the nature around the sea including variety of bio-nature. Facilities were comprised of safety communication and there was rest- house for the tourists and restaurants including other welfares in this area. 1) Marine attraction development out side the shore such as main point of the attraction, natural conservation including some area of preservation. Location development comprised of cleaning and building subconscious among the tourist. Facilities comprised of developing the port for tourism and providing rest-house

for the tourist and developed the restroom. There should establish tourist center in the area including having seminar on natural tourism and training a guide of the tourist finally, there should cooperate with people in the area to arrangement of tourism.

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	สุชาติ	ชื่อสกุล	อินกล้า
เกิดวันที่	5 เดือนกรกฎาคม พุทธศักราช 2519		
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี		
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 179/31 หมู่ 3 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสีเกา จังหวัดตรัง 92150		
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	อาจารย์ 1 ระดับ 4		
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล 179 หมู่ 3 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสีเกา จังหวัดตรัง 92150		

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2532	ประถมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนบ้านห้วยพลับ
พ.ศ. 2538	มัธยมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนเมืองปราณบุรี
พ.ศ. 2540	ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (การทอเย็บ)
	จากสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
พ.ศ. 2542	ศศ.บ. (การทอเย็บ) จากสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
พ.ศ. 2547	ศศ.ม. (ไทยคดีศึกษา) จากมหาวิทยาลัยทักษิณ